370.114
ส๓๐
ท.
ป. ๒

ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

บริญญานิพนธ์

ของ

นวลละออ สุภาผล

1 ก.พ. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
มกราคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

174336

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

..... กรรมการ

(พล.ต.ต. ดร.ชิดชัย วรรณสถิตย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความรู้และคำแนะนำจาก ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมา และอาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ซึ่งนอกจากจะให้ความรู้และคำแนะนำในการวิจัยแล้ว อาจารย์ทั้ง 3 ท่าน ยังได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหาทางวิชาการรวมทั้งกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน และ พล.ต.ต. ดร.ชิดชัย วรรณสถิตย์ ผู้บังคับการส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ได้ร่วมเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยตระหนักถึงความเสียสละเวลาและความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 4 ท่านดังกล่าวนี้อย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ท่านอื่น ๆ ที่มีส่วนเกื้อกูลในการทำปริญญานิพนธ์นี้ก็คือ ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งได้แสดงความปรารถนาดีอยู่เสมอ

ในช่วงของการทดลอง ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและอำนวยความสะดวกอย่างยิ่งจาก พล.ต.ต. โกศล รัตนาวดี ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจในขณะนั้น รวมทั้งนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ซึ่งความร่วมมือนี้ทำให้สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

นอกเหนือจากท่านที่กล่าวนามมาแล้ว ยังมีอีกหลายท่านที่ผู้วิจัยมีความระลึกถึงแต่ไม่สามารถจะกล่าวนามในที่นี้ได้ครบถ้วน คือ ท่านที่เป็นเจ้าของวิชาการและความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิง ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดเริ่มต้น และนำไปสู่จุดมุ่งหมายสุดท้ายของการวิจัย และคณะกรรมการบริหารทางวิชาการ คณะกรรมการคัดเลือกทุนของบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนสนับสนุนการวิจัยนี้

สำหรับเพื่อนร่วมรุ่นพัฒนศึกษาศาสตร์ทุกคนก็ให้กำลังใจตลอดเวลา โดยเฉพาะ ดร.จันทนา นนทิกร น.ท.หญิง ดร.ศิริพร หิตะศิริ และ ดร.วิสุทธิ์ ราตรี ได้ร่วมเป็นผู้ทดลองและเก็บข้อมูลให้ด้วยความยินดี

สุดท้ายคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลิมศักดิ์ สุภาผล ได้ช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการศึกษาด้วยความเต็มใจยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านทั้งที่มีนามข้างต้นนี้ และผู้ที่ไม่มีนามปรากฏ ซึ่งแต่ละท่านได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความรู้ เสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง และให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ เป็นผลให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

นวลละออ สุภาผล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการวิจัย	7
	มนุษยสัมพันธ์ : ความหมายและความสำคัญ	8
	ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	10
	การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน	13
	การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	18
	การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปรับตัว	22
	การรับวัฒนธรรม : ความหมายและการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม	28
	ทฤษฎีการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล	31
	ทฤษฎีบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	32
	การวิจัยเชิงทดลองการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปฏิบัติงาน	42
	การวิจัยเชิงทดลองภาคสนามการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปฏิบัติงาน	46
	การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการยอมรับเชิงจิต	49
	การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปรับตัว	53
	บุคลิกภาพและจิตลักษณะกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม	62
	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	76
	สมมุติฐานในการวิจัย	79

บทที่ หน้า

2 วิธีดำเนินการวิจัย 81
กลุ่มตัวอย่าง 81
รูปแบบการทดลอง 81
แบบแผนการวิจัย 82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 83
วิธีดำเนินการทดลอง 90
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 91

3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 92
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 93
การตรวจสอบประสิทธิผลของการฝึก 94
ผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานและจิตลักษณะของผู้รับการฝึก 95
การฝึกกับผลการปฏิบัติงานทั่วไป 95
การฝึกกับผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ 105
การฝึกกับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ 109
การฝึกกับการยอมรับเชิงจิต 112
การฝึกกับความสามารถในการปรับตัว 116
การฝึกกับความรู้ความเข้าใจ 127
การฝึกกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย 130
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ 134
การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ 141

4 สรุปและอภิปรายผล 150
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐาน 150

บทที่ หน้า

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 1 150
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 2 163
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 3 165
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 4 167
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 5 168
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 6 173
ตัวแปรสำคัญในการทำนายผลการปฏิบัติงาน 175
การทำนายการยอมรับเชิงจิต 181
การทำนายความสามารถในการปรับตัว 183
การทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย 185
ประเภทของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลต่าง ๆ จากการฝึกทักษะ
ในการรับวัฒนธรรม 187
นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึก 187
นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึก 189
ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย 193
ข้อดี 193
ข้อจำกัด 195
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป 196
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ 198
บรรณานุกรม 201
ภาคผนวก ก 215
ภาคผนวก ข 244
ภาคผนวก ค 301
บทคัดย่อ .....
ประวัติย่อของผู้วิจัย .....

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย	82
2	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และอาชีพของบิดา	96
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา	98
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ	101
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามลักษณะ เด่น-ด้อย กับบุคลิกภาพ ในกลุ่มฝึก	105
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ	117
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และภูมิลำเนา	119
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และอาชีพของบิดา	121
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา	122
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามลักษณะ เด่น-ด้อย กับการศึกษาของบิดา ในกลุ่มฝึก	125
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ กับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมในกลุ่มฝึก	126

ตาราง หน้า

12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มรวม 136
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มฝึก 137
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มไม่ฝึก 139
15 ความสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึก 140
16 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา เป็น ตัวทำนายในรูปแบบที่ 1 142
17 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สติปัญญา และความรู้ ความเข้าใจ เป็นตัวทำนาย ในรูปแบบที่ 2 144
18 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตนเอง เป็นตัวทำนาย ในรูปแบบที่ 3 147
19 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาตามกลุ่มทดลองกับกลุ่ม ควบคุม 245
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณสมบัติส่วนตัวที่วัดก่อนการทดลอง โดยพิจารณาตามกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 246
21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกและ อาชีพของบิดา 247

ตาราง หน้า

22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกสุขภาพจิต และภูมิลำเนา 248
23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกและระดับเศรษฐกิจ 249
24 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานทั่วไปโดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม 250
25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพ กับสุขภาพจิต ในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ 251
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพ กับสุขภาพจิต ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ 252
27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ... 253
28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 254
29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 255
30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามสติปัญญากับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 256
31 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญาในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม 257

ตาราง หน้า

32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง .. 258

33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ 259

34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง 260

35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และระดับเศรษฐกิจ 261

36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับระดับเศรษฐกิจ ในกลุ่มรวม 262

37 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญาในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม 263

38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง .. 264

39 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง 265

40 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และความใกล้ชิดชนบท 266

41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ 267

42 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา 268

ตาราง หน้า

43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับเชิงจิตของกลุ่มที่แบ่งตามทัศนคติต่อตนเองกับภูมิลำเนา 269

44 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิตโดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม 270

45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับเชิงจิตของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญาในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง 271

46 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกบุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 272

47 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกบุคลิกภาพ และภูมิลำเนา 273

48 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัวโดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 274

49 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกสติปัญญา และอาชีพของบิดา 275

50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา 276

51 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญาในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม 277

52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง 278

53 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามลักษณะเด่น-ด้อย กับการศึกษาของบิดา ในกลุ่มฝึก 279

ตาราง หน้า

54 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพ กับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ในกลุ่มฝึก 280
55 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 281
56 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิต กับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 282
57 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และการศึกษาของบิดา 283
58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิต กับการศึกษาของบิดา 284
59 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และระดับเศรษฐกิจ 285
60 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของกลุ่มที่แบ่งตามสติปัญญา กับ ระดับเศรษฐกิจ 286
61 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม 287
62 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 288
63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก กับ บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 289
64 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดา 290
65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก กับ ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดา 291

ตาราง หน้า

66 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก กับอาชีพของบิดา 292

67 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายโดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม 293

68 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายโดยพิจารณาตามลักษณะเด่น-ด้อย กับบุคลิกภาพ ในกลุ่มฝึก 293

69 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 294

70 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 295

71 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 296

72 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายการยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 297

73 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 298

ตาราง หน้า

74 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายความรู้ความเข้าใจ
ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนาย 3 ตัว
คือ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา 299
75 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย
ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนาย 7 ตัว
คือ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความใกล้ชิดชนบท
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง 300

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 กรอบความคิดในการวิจัย 75

2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก และอาชีพของบิดา 97

3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา 99

4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก กับระดับเศรษฐกิจ 101

5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 118

6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และภูมิลำเนา 119

7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา 122

8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตาม การฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 132

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นประเทศไทยนั้น "กำลังตำรวจ" ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็น "หน่วยกำลัง" ซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมากที่สุดหน่วยหนึ่ง (ไพโรจน์ ครองยุทธ. 2528 : 80) ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน พระราชทานแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีซึ่งสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีความตอนหนึ่งว่า "งานของตำรวจเป็นงานสำคัญและต้องรับผิดชอบอย่างมากในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ นอกจากจะเป็นผู้รักษาความสงบสุขของประชาชนแล้ว ตำรวจยังเป็นกำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคงของประเทศอีกด้วย หน้าที่ของตำรวจจึงเป็นหน้าที่หนักที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติมาก" (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. 2513 : 43) และ "ตำรวจของไทยมีหน้าที่มากมายหลายประการที่จะต้องทำเพื่อความสุขของประชาชน เพื่อความเรียบร้อยของบ้านเมือง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศไทย ความรับผิดชอบจึงมีมาก (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. ม.ป.ป. : 249) บุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2528 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของตำรวจกับประชาชนว่าตำรวจ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียที่เข้าติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนทุกระดับตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ ตำรวจต้องบริการประชาชน ทั้งในงานที่เกี่ยวกับอาชญากรรม และไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

วสิษฐ์ เดชกุญชร (2531 : ไม่มีเลขหน้า) สรุปหน้าที่และปัญหาของตำรวจไว้ว่า "ตำรวจ" เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 4 นี่เอง เพราะเดิมหน้าที่จับกุมผู้ร้ายเป็นของประชาชนซึ่งเรียกว่าสารวัตรกำนัน แต่ต่อมาประชาชนมีภาระหน้าที่มากขึ้น ทั้งสังคมก็ซับซ้อนขึ้น ประชาชนจึงมอบหน้าที่ดังกล่าวให้กับตำรวจ ตำรวจจึงมีอำนาจจับกุม มีอาวุธ พกอาวุธ และใช้อาวุธปืนได้เมื่อมีเหตุจำเป็น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประชาชนมอบให้ทั้งสิ้น ดังปรากฏชัดในงบประมาณแผ่นดิน อันมาจากภาษีอากรหรือในรูปของเงินเดือนที่ตำรวจได้รับ สรุปแล้วตำรวจต้องเป็นผู้รับใช้ประชาชนอันเป็นนายของพวกเขา อย่างไรก็ดี อำนาจเมื่อให้กับใครมากเกินไปก็มักจะเกิดความเสียหาย ปัญหา

ที่เกิดขึ้นขณะนี้ก็คือ ตำรวจเริ่มเปลี่ยนแปลง เริ่มจะเหินห่างจากประชาชน มีการประพฤติมิชอบ ลืมตัวว่ามีหน้าที่รับใช้ประชาชน มีการหาผลประโยชน์และทำร้ายประชาชน เป็นต้น พฤติกรรมเช่นนี้จึงไม่เป็นไปตามพระราชประสงค์ในการสถาปนาการตำรวจไทยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงสร้าง "ตำรวจของประชาชน" แม้ว่าในปัจจุบันอุดมคติของตำรวจไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม คือ การเคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรุณาปราณีต่อประชาชนอดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อปวงชน ตรงตนในยุติธรรม และกระทำการด้วยปัญญา แต่ปรากฏว่าอุดมคติเหล่านี้ยังไม่ได้นำมาปฏิบัติให้เป็นที่พอใจ ดังจะเห็นได้ว่าในทศวรรษนี้ นักบริหารงานตำรวจมักนิยมกล่าวถึง "ภาพพจน์ที่ไม่เหมาะสมของตำรวจ" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารระดับสูงของกรมตำรวจมีความห่วงใยต่อภาพพจน์นี้มาก และปรารถนาที่จะแก้ไขภาพพจน์ตำรวจในสายตาของประชาชนให้ดีขึ้น เพราะตำรวจส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าสมาชิกในสังคมไทย โดยเกณฑ์เฉลี่ยค่อนข้างจะมองภาพพจน์ตำรวจไปในแง่ลบ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2528 : บทนำ, 18, 329) วรเดช จันทรศร (2828 : 293) กล่าวไว้เป็นปัญหาเดียวกันว่า กรมตำรวจได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในด้านลบมาเป็นเวลาช้านาน แม้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมาธิการการปกครองของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2523 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า "กรมตำรวจในปัจจุบันตกอยู่ในฐานะที่ถูกดูหมิ่นเกลียดชังจากบุคคลภายนอกทั่วไป" จวบจนถึงขณะนี้การวิพากษ์วิจารณ์ในด้านลบดูเหมือนจะมีมากขึ้น จนถึงกับมีเสียงเรียกร้องจากพรรคการเมืองทั้งที่เป็นฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านให้มีการปรับปรุงกรมตำรวจโดยเร่งด่วนภายใต้เหตุผลที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งกรมตำรวจก็ไม่ได้เพิกเฉยในการแก้ปัญหานี้ ดังเช่นคำสั่งของกรมตำรวจที่ 874/2531 ถึง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เรื่อง กวดขันการรักษาระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจเพื่อควบคุมความประพฤติ กวดขันระเบียบวินัย อันเป็นปัญหาด้านภาพพจน์ของวงการผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ที่อยู่ในภาวะติดลบมาโดยตลอด (บทเรียนโหดของตำรวจ. 2531 : 8)

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ภาพพจน์ของตำรวจตกต่ำทั้งในสายตาของประชาชน และผู้บริหารระดับสูงของกรมตำรวจเอง แม้ว่าได้มีการแก้ไขปัญหานี้โดยไล่ตำรวจไม่ดีออกไปปีละประมาณ 400 คน และลงทัณฑ์อื่น ๆ อีก เช่น กักยาม ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน และภาคทัณฑ์อีกปีละ

ประมาณ 2,000 คน ซึ่งเมื่อไล่ออกไปแล้วกรมตำรวจต้องคัดเลือกคนเข้ามาใหม่เป็นการสิ้นเปลืองเงินมาก (วิสิษฐ์ เดชกุญชร. 2531 : ไม่มีเลขหน้า) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยพระราชทานพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่นักเรียนนายร้อยตำรวจว่า "ในการที่ท่านทั้งหลายจะออกรับราชการเป็นตำรวจต่อไปนั้น ขอให้ท่านจงระลึกอยู่เสมอว่า ภารกิจของตำรวจคือการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน ท่านทั้งหลายจึงต้องรับผิดชอบต่อภารกิจนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของจงได้สังวรระวังที่จะไม่ใช้อำนาจในทางที่เกินขอบเขต" และ "ขอให้พยายามปฏิบัติแต่ในทางที่ชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบประเพณี รักษาวินัยโดยเคร่งครัด ยึดศีลธรรมเป็นหลัก มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ เป็นมิตรที่ดีของประชาชน ดำรงตนไว้ซึ่งความยุติธรรม มีเมตตาปรานีเป็นที่ตั้ง พร้อมที่จะช่วยเหลือให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอยู่เสมอ" (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. ม.ป.ป. : 67)

จากภาพพจน์ของตำรวจดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีอีกปัญหาหนึ่งตามมาคือ ประสิทธิภาพในการทำงานน้อยลง เนื่องจากขาดความร่วมมือจากประชาชนกล่าวคือ ในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจนั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนและพฤติกรรมของประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนหรือชุมชนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด กล่าวได้ว่า หากตำรวจต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น ก็ต้องแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวนี้ ย่อมเกิดจากความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน (วิสุทธิ์ กิตติวัฒน์. 2528 : 53) และในอนาคตด้วยแล้ว การแสวงหาความร่วมมือและความสัมพันธ์ของตำรวจกับประชาชนจะเป็นไปในลักษณะที่ใกล้ชิด และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (วรเดช จันทรศร. 2528 : 329)

วิสุทธิ์ กิตติวัฒน์ (2528 : 59) กล่าวว่า การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของตำรวจนั้นคือ การปฏิบัติงานพื้นฐาน 4 ประการดังนี้ (1) เรียนรู้เกี่ยวกับความปรารถนาและความบันดาลใจของประชาชน เพื่อทราบความต้องการของประชาชนจากการปฏิบัติหน้าที่และการบริการของตำรวจ (2) ให้คำแนะนำแก่ประชาชนว่าควรต้องการอะไรบ้างในการพัฒนาปรับปรุงชุมชนและคุณภาพชีวิตของเขา ซึ่งข้อเสนอแนะและคำแนะนำของตำรวจจะเป็นประโยชน์มาก (3) ให้การสัมผัสติดต่อเป็นที่พึงพอใจของประชาชนและมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจ การสัมผัสที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจจะสร้างความประทับใจที่ยาวนาน ในทางที่แสดงถึงความเป็นมิตร การช่วยเหลือ

เกื้อกูลและความมีประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจ (4) แจ้งข่าวสารแก่ประชาชนให้ทราบถึงกิจกรรมของตำรวจ เพื่อขจัดความสงสัยของประชาชน

กล่าวได้ว่า ถ้าตำรวจประสบความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือกับประชาชนได้แล้ว จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจทันต่อเหตุการณ์ และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจได้อย่างมากทีเดียว

จากปัญหาภาพพจน์ของตำรวจและการขาดความร่วมมือจากประชาชนดังกล่าวข้างต้น กรมตำรวจจึงมีนโยบายที่จะปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานและคุณภาพของตำรวจ โดยเฉพาะปัญหาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจ โดยเน้นนโยบาย "ปรับปรุงภาพพจน์ตำรวจ" เพื่อให้ประชาชนได้รับ "บริการ" จากตำรวจที่ดี และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงท่าที อุปนิสัยและพฤติกรรมของตำรวจให้ดีขึ้นมากกว่าสิ่งอื่น ๆ (ไพโรจน์ ครองยุทธ. 2528 : 80 - 81)

โครงการหนึ่งที่กรมตำรวจนำมาใช้เพื่อแก้ไขและปรับปรุงความเหินห่างของตำรวจกับประชาชนและสร้างความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน ตลอดจนมีความเมตตาปรานีเป็นที่ตั้ง คือ โครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" โครงการนี้เริ่มครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน 2531 โดยจัดเวลาให้นักเรียนนายร้อยตำรวจไปอยู่ร่วมกับครอบครัวชาวชนบทในฐานะลูกบุญธรรมชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสำนึกว่าก่อนที่จะเรียนจบเป็นนายตำรวจนั้น ได้เคยเป็นชาวบ้านหรือลูกชาวบ้านมาก่อน ฉะนั้นเมื่อใช้ชีวิตในการทำงานจะตระหนักถึงชาวชนบทเหล่านี้ และเปลี่ยนท่าทีความสัมพันธ์ในทางที่เป็นมิตร ไม่ข่มขู่ และให้บริการที่ดีต่อบุคคลเหล่านั้น (วสิษฐ์ เดชกุญชร. 2531 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งโครงการนี้เป็นความหวังใหม่ในการฟื้นฟูปรัชญา "ตำรวจของประชาชน"

แต่ปัญหาหนึ่งของโครงการนี้คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ออกไปฝึกรับใช้ประชาชนในชนบทนั้น ยังไม่มีข้อบ่งชี้หรือหลักฐานที่กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า ทุกคนที่เข้าร่วมในโครงการนี้มีคุณสมบัติที่จะสร้างความร่วมมือและมีมนุษยสัมพันธ์ อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน หรือมีความรู้ความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของชาวชนบทเหล่านั้น และมีความสามารถในการให้คำแนะนำหรือไม่ แฮลโลแรนกล่าวว่า การที่จะให้บุคคลทำงานเฉพาะอย่างหนึ่ง ๆ นั้น จำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน โดยเฉพาะเมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นก็เป็นไปได้ที่

จะต้องมีความแตกต่างในความคิดของแต่ละคนซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้ง และไม่ทราบว่าจะแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานนี้อย่างไร หรือไม่ทราบว่าจะทำงานอย่างราบรื่นกับผู้ที่มีความคิดแตกต่างกันอย่างไร แม้ในบุคคลที่มีความเชื่อมั่นตนเองและมีความมั่นใจในการเข้าสังคมก็ตาม เขาจึงเสนอว่ามนุษยสัมพันธ์ในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้บุคคลทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความพึงพอใจตามจุดประสงค์ขององค์การ และความต้องการส่วนบุคคล แฮลโลแรนยังกล่าวถึงความคิดเห็นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อหัวหน้าว่า หัวหน้างานที่ประสบความล้มเหลวในการทำงาน ก็เนื่องจากคนเหล่านี้ขาดทักษะในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ แม้ว่าจะมีความสามารถทางเทคนิคก็ตาม ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะให้บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ให้คำปรึกษาต้องเข้าใจเรื่องมนุษยสัมพันธ์ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน (Halloran. 1978 : 5) มิราจเลีย (Miraglia. 1966 : 18 - 19; citing Roethlisberger. 1943 ; Fryer, Feinberg and Zalkind. 1956 ; MeGeehe and Thayer. 1961) กล่าวถึงความจำเป็นในการฝึกมนุษยสัมพันธ์ว่า "เพื่อช่วยให้หัวหน้าเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงานของเขา ทำให้ทราบการทำงานทุกระดับ โดยเฉพาะเพื่อช่วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากับบุคคลต่าง ๆ ด้วยการยึดหลักพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์และใช้หลักการต่าง ๆ เหล่านั้นในการสื่อความ" และได้ให้ความหมายของการฝึกมนุษยสัมพันธ์ว่า "คือการฝึกอย่างเป็นระบบเพื่อนำทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่ได้มาปรับปรุงวิธีที่หัวหน้าจะให้คำปรึกษาแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานประจำวันของเขากับผู้อื่นให้ดีขึ้น" จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์สำคัญของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานและการให้คำปรึกษานั่นเอง ฉะนั้น โครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" ถ้าได้มีการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้เสียก่อน จะทำให้จุดมุ่งหมายของโครงการนี้สมบูรณ์มากขึ้น คือนอกจากจะมีความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้านแล้วยังจะมีผลให้การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ร่วมกับชาวบ้านดีขึ้นอีกด้วย กิ่งแก้ว อินหว่าง (2531 : 23) พบผลการวิจัยว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าร่วมโครงการข้างต้นนี้ส่วนหนึ่งมีความวิตกกังวลในการเข้าไปอยู่ร่วมกับครอบครัวชาวชนบท ในเรื่องการสร้างความคุ้นเคย การวางตัวให้เป็นที่รักใคร่และไว้วางใจของครอบครัวที่เข้าไปอยู่ร่วมด้วย การช่วยเหลืองานในบ้าน และได้เสนอแนะว่า

ถ้าจะมีการพิจารณาปรับปรุงโครงการนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว ควรจะได้พิจารณาในเรื่องที่เกี่ยวกับการสร้างความมั่นใจด้วยการเพิ่มเติม เน้นย้ำเกี่ยวกับหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และจิตวิทยาให้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจก่อนการฝึกงานให้มากขึ้น ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ทัดดาว ลออโรจน์วงศ์ (2531 : 26) ฉะนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะแสวงหาและทดลองใช้วิธีการฝึกเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ด้วยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปให้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยทำเป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล พร้อมทั้งจะได้พิจารณาผลของการฝึกนี้ในผู้เข้าฝึกที่มีลักษณะทางจิตสังคมแตกต่างกันด้วย

<u>วัตถุประสงค์ในการวิจัย</u>

1. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแต่ได้รับกิจกรรมอื่นที่มีต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว

2. เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีคุณสมบัติส่วนตัวต่างกัน

3. เพื่อศึกษาผลของคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกันของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว

4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับคุณสมบัติส่วนตัว ที่มีต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว

5. เพื่อศึกษาคุณสมบัติส่วนตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก และไม่ได้รับการฝึก ซึ่งสามารถทำนายผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มที่ได้รับการฝึก และในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะได้ประโยชน์ต่อวงวิชาการดังนี้

1. เป็นครั้งแรกที่นำการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป ซึ่งเป็นวิชาการชั้นสูงมาใช้พัฒนาคนไทย และจะเป็นแนวทางของการปรับใช้ในกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

2. การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปเป็นการฝึกเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถในการพัฒนาผู้อื่นอย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น เพราะสามารถสื่อความและเข้าใจระบบเหตุผลพื้นฐานของผู้รับการพัฒนา ซึ่งจะทำให้ผู้ได้รับการฝึกสร้างเหตุผลที่สมบูรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาได้ง่ายขึ้น

3. เป็นการศึกษาสาเหตุร่วมระหว่างการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป และจิตลักษณะของผู้เข้าฝึก ที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานภาคสนาม ทำให้การศึกษาได้ครอบคลุมและเป็นแบบอย่างต่อไป นับว่าเป็นวิจัยเข้ามาตรฐาน

4. มีการประเมินผลการฝึกอย่างเป็นวิชาการซึ่งจะมีประโยชน์แก่หน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยและวิธีการวัดผลนี้ไปใช้ได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อฝึกให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์กับชาวชนบท เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงาน มีการยอมรับเชิงจิต และมีความสามารถในการปรับตัว จึงจำกัดขอบเขตให้อยู่ในเนื้อหาของความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามหลักจิตวิทยาสังคม จิตวิทยาข้ามวัฒนธรรม และการสื่อความระหว่างวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการวิจัย

ในส่วนนี้จะได้ประมวลข้อคิดเห็น หลักการและทฤษฎี และการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมและลักษณะทางจิตใจที่สำคัญ เพื่อเป็นหลักฐานในการกำหนดรูปแบบการวิจัย และการกำหนดตัวแปร

มนุษยสัมพันธ์ : ความหมายและความสำคัญ

ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ คำว่ามนุษยสัมพันธ์ได้นำมาใช้อย่างกว้างขวางทั้งในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั่ว ๆ ไป และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การต่าง ๆ ฉะนั้นจึงมีการให้ความหมายคำนี้ต่าง ๆ กัน เพื่อให้ชัดเจนตรงกับขอบข่ายที่นำคำนี้ไปใช้ (Davis. 1967 : 2) ซึ่งอาจจำแนกความหมายออกไป 2 ประเภทคือ ประเภทแรก เป็นความหมายทั่ว ๆ ไปในสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่วนประเภทที่สอง เป็นความหมายที่ใช้ในองค์การต่าง ๆ ในสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน

ความหมายทั่ว ๆ ไปในสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แฮลโลแรนให้ความหมายประเภทนี้ไว้ว่า มนุษยสัมพันธ์หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในบริบทของ "การอยู่ร่วมกับผู้อื่น" ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ขัดแย้งหรือพฤติกรรมร่วมมือ

ความหมายประเภทที่สอง คือความหมายที่ใช้ในองค์การต่าง ๆ ในระยะแรก ๆ คำว่ามนุษยสัมพันธ์ได้นำมาใช้อันเป็นผลเนื่องมาจากความสนใจศึกษาการทำงานของหัวหน้างานกับลูกน้องในเรื่องการเพิ่มผลผลิต การลดความขัดแย้ง การใช้อำนาจและความสมดุลของอำนาจ (Sayles. 1968 : 200 - 246) ซึ่งต่อมาคำนี้ก็ได้นำไปใช้ในองค์การต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เดวิสให้ความหมายมนุษยสัมพันธ์ในแง่นี้ว่า มนุษยสัมพันธ์ คือการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลทุกรูปแบบ ทั้งในด้านธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางสังคม โรงเรียนและบ้าน การปฏิสัมพันธ์เหล่านี้เป็นการปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน คือ การที่บุคคลในหน่วยงานดังกล่าวเข้ามารวมกันอย่างเป็นระบบเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Davis. 1963 : 3) ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ที่ใช้ในองค์กรต่าง ๆ เป็นความหมายที่ได้รับการเน้น และถือว่าสำคัญกว่าความหมายประเภทแรก และมีการจำแนกแยกแยะความหมายของคำนี้ออกเป็นหลายประเด็น เพื่อให้ชัดเจนตรงกับขอบข่ายของงานนั้น ๆ และจากการรวบรวมความหมายที่กล่าวไว้ โดยบุคคลหลาย ๆ คนได้ความหมายสำคัญดังนี้

มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน ไอเซนด์ให้ความหมายมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานว่า หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานหรือในองค์การอุตสาหกรรม (Eysenck. 1979 : 477) ซึ่งเดวิสและนิวสตรอมได้ขยายความหมายให้ชัดเจนมากขึ้นว่า หมายถึงความเข้าใจพฤติกรรมและ

องค์ประกอบที่ซับซ้อนของบุคคลในองค์การ โดยแยกแยะสาเหตุและผลของพฤติกรรม และนำความรู้ทางพฤติกรรมมาดำเนินการเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์การ โดยเน้นการปฏิบัติและการมุ่งไปสู่เป้าหมาย (Davis and Newstrom. 1985 : 11 - 12) คอสท์เลย์กับทอดด์ได้ให้ความหมายเฉพาะมากขึ้นว่า เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะมีผลให้บุคคลทำงานอย่างประสมประสานและร่วมมือกัน อันจะมีผลให้สร้างผลผลิตและแก้ปัญหาในการทำงาน รวมทั้งลดความขัดแย้งระหว่างบุคคลซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน (Costley and Todd. 1983 : 332 - 337) ฉะนั้น อาจให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ ในการทำงานที่ละเอียดมากขึ้นดังนี้ มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน คือ การบูรณาการบุคคลในสถานการณ์การทำงานโดยสร้างแรงจูงใจให้บุคคลเหล่านั้นทำงานร่วมกันเพื่อเพิ่มผลผลิต มีความร่วมมือ ประหยัด และมีความพอใจทางจิต-สังคม ซึ่งความหมายในแง่นี้ให้ความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจแก่บุคคลในองค์การ เพื่อสร้างกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ตามความต้องการ และเกิดสัมฤทธิผลในวัตถุประสงค์ขององค์การ หรือกล่าวสั้น ๆ ว่า เป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อพัฒนาผลผลิตของกลุ่มผู้ร่วมงานให้สมบูรณ์ที่สุด โดยเฉพาะในการทำงานร่วมกันระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง (Davis. 1967 : 2 - 7)

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ สรุปได้ว่า มนุษยสัมพันธ์เป็นศาสตร์และศิลปะในการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีของบุคคล ทั้งในองค์การและนอกองค์การ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และแก้ไขความขัดแย้งทางสังคม ทำให้เกิดความสมดุลของอำนาจระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง มีความสามัคคีภายในกลุ่ม ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตในการทำงาน ซึ่งถ้าพิจารณาในด้านจิตวิทยาก็คือ การทำให้เกิดความพอใจในระดับสูงของผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะการทำให้ตนสมบูรณ์ หรือมีความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

<u>ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์</u> มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์ไว้หลายประการ เช่น ฮอยกับมิสเคล (Hoy and Miskel. 1985 : 5) กล่าวถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า มีความเชื่อว่าปัญหาพื้นฐานสำคัญในทุก ๆ องค์การก็คือ การสร้างและรักษาพลวัตความสัมพันธ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ร่วมงาน ซึ่งแฮลโลแรนได้ขยายความสำคัญนี้ออกไปให้ละเอียดมากขึ้นว่า มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญในแง่บริบทของการทำงานร่วมกันให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญคือ ผลงาน ความเจริญ และความพอใจในการทำงานของบุคคล สาเหตุ

ที่ต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ นอกจากเพื่อแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแล้ว จากการศึกษายังพบว่า แม้ในบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความมั่นใจในการเข้าสังคมเพื่อการติดต่อระหว่างบุคคลแล้วก็ตาม แต่ก็ยังขาดความเชื่อมั่นและความมั่นใจในความสัมพันธ์ในการทำงาน (Halloran. 1978 : 5 - 6) สรุปได้ว่า การมีมนุษยสัมพันธ์มีประโยชน์ทั้งในด้านส่วนตัวบุคคลและต่อองค์การ คือ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีภายในกลุ่ม บรรยากาศในการทำงานราบรื่น การสื่อความถึงกันง่ายและมีผลดี มีความร่วมมือในการทำงาน และลดความขัดแย้งในกลุ่มซึ่งทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ง่ายขึ้น

<u>ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล</u> ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีอยู่มากมายหลายทฤษฎี แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีทางจิตวิทยา นักจิตวิทยาสังคมได้ให้ความสนใจในเรื่องความดึงดูดความสนใจระหว่างบุคคล และได้รวบรวมการศึกษาในเรื่องนี้จัดเป็นหลักเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า มิตรภาพระหว่างบุคคล คู่ใดคู่หนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในโอกาส 3 ประเภทคือ การอยู่เคียงกัน ความเป็นประโยชน์ต่อคนอื่น และความคล้ายคลึงกัน ดังมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2521 : 80 - 88)

<u>การอยู่เคียงกัน</u> มิตรภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลสองคนอยู่ในสภาพที่ใกล้เคียงกัน เช่น บุคคลที่อยู่บ้านเดียวกันหรือทำงานในสถานที่เดียวกันจะเลือกคบกันมากกว่าคนที่อยู่ห่างออกไป ทั้งนี้เนื่องจากการอยู่เคียงกันย่อมทำให้เกิดการติดต่อเกี่ยวข้องกันบ่อยครั้งแม้จะมีกรณีที่ว่า ความใกล้ชิดอาจทำให้เกิดความโกรธเกลียดกันแทนการรักใคร่ชอบพอกัน แต่นักจิตวิทยาสังคมเชื่อว่าผู้ที่อยู่ใกล้กันส่วนมากย่อมพยายามเอาใจผู้อื่น ซึ่งทำให้เกิดความรักกันมากขึ้น ส่วนผู้ที่อยู่ใกล้กันและมีแนวโน้มว่าจะไม่ชอบพอกัน ก็จะพยายามไม่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อป้องกันอารมณ์โกรธเกลียดอย่างรุนแรงซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ อคติและการรังเกียจระหว่างคนสองกลุ่มอาจจะเกิดจากความห่างเหินและไม่เข้าใจกันอย่างแท้จริง วิธีหนึ่งในการลดอคติดังกล่าวคือ การทำให้คนสองกลุ่มนี้มีโอกาสใกล้ชิดสนิทสนมกัน

<u>ความเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น</u> บุคคลที่สามารถก่อประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้ย่อมเป็นที่รักใคร่ชอบพอของคนเหล่านั้น ส่วนผู้ที่ก่อโทษให้แก่ผู้อื่น ย่อมเป็นที่รังเกียจเดียดฉันท์ นี้เป็นหลักของการเสริมแรง ซึ่งสามารถใช้อธิบายบ่อเกิดของมิตรภาพได้เป็นอย่างดี เพราะการที่บุคคลจะเลือกคบหาผู้ใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าคนนั้นมีคุณสมบัติที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ตนได้คุ้มค่ากับการลงแรงเพียงใด ถ้า

กำไรที่ได้มีปริมาณสูงจนเป็นที่น่าพอใจก็จะคบหาผู้นั้นต่อไป นอกจากนี้ การที่บุคคลจะคบหาผู้นั้นต่อไปตามเดิมหรือจะเปลี่ยนไปคบคนใหม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการคาดคะเนว่าใครจะทำให้ตนได้กำไรในการคบหามากกว่ากัน

ความคล้ายคลึงกัน หลักการในข้อนี้กล่าวว่า ผู้ที่ชอบพอกันนั้นจะมีลักษณะต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เช่น มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน มีระดับสติปัญญาเท่าเทียมกัน หรือมีลักษณะบุคลิกภาพบางอย่างคล้ายคลึงกัน เป็นต้น ความคล้ายคลึงกันซึ่งได้รับความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์มี 2 ประเภทคือ ความคล้ายคลึงกันทางด้านทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ และความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ (1) ความคล้ายคลึงกันทางด้านความเชื่อและทัศนคติ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าบุคคลที่เป็นเพื่อนกันหรือเป็นคู่สมรสกันจะมีทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ที่สอบถามคล้ายคลึงกันมากกว่าบุคคลที่เขาไม่รู้จัก และพบว่าความคล้ายคลึงกันของทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้คนแปลกหน้าเกิดความชอบพอกันได้ ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกันเกิดความชอบพอกันว่า มีสาเหตุประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการดังนี้ ประการแรก เมื่อบุคคลพบว่าคนอื่นมีความเห็นเหมือนตน ทำให้บุคคลนั้นเกิดความพอใจที่ความคิดเห็นของตนได้รับการยืนยันว่าถูกต้อง ประการที่สองการที่บุคคลชอบพอในสิ่งเดียวกันจะทำให้คาดหวังว่า เมื่อเกี่ยวข้องกันแล้วต่างคนต่างจะมีการพูดจาและกระทำในเรื่องนี้ ซึ่งจะทำให้เกิดความพอใจกันขึ้นทั้งสองฝ่าย ประการสุดท้ายการที่บุคคลใดทราบว่าตนมีทัศนคติคล้ายคลึงกับผู้อื่น ทำให้คาดว่าผู้ที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกับตนจะต้องชอบตน จึงเป็นสาเหตุให้บุคคลที่เกิดความหวังนี้ให้ความชอบพอผู้นั้นก่อน (2) ความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ ได้มีการวิจัยด้านนี้โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพประเภทต่าง ๆ วัดบุคลิกภาพของบุคคลที่เป็นเพื่อนกันและบุคคลที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แล้วนำผลการวัดนั้นมาเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่าบุคคลที่เป็นเพื่อนกันจะมีบุคลิกภาพประเภทต่าง ๆ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันมากกว่าบุคคลที่มิได้เป็นเพื่อนกัน และจากการศึกษาบุคลิกภาพของคู่รักและคู่สมรสก็พบผลเช่นเดียวกันว่า คู่สมรสที่มีความสุขมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันมากกว่าคู่สมรสที่ไร้ความสุข และคู่สมรสที่มั่นคงมีบุคลิกภาพต่าง ๆ คล้ายคลึงกันมากกว่าคู่สมรสที่คลอนแคลน

จากหลักทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมเกี่ยวกับการเกิดมนุษยสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของการติดต่อระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุให้บุคคลหนึ่งเป็นที่พอใจของ

คนอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม บุคคลบางคนมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อย เนื่องจากขาดโอกาสและประสบการณ์เกี่ยวกับความใกล้ชิด และการสร้างประโยชน์ให้กับผู้ที่เขาต้องการสร้างมิตรภาพด้วย รวมทั้งมีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติความคิดเห็น และบุคลิกภาพบางประการ เป็นต้น ทำให้บุคคลเช่นนี้ขาดความดึงดูดใจจากผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหามากถ้าบุคคลนั้นต้องทำงานในหน้าที่ที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่น เป็นหัวหน้าและผู้ให้บริการต่าง ๆ เช่น ตำรวจ แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษา ฯลฯ ฉะนั้นจึงมีนักจิตวิทยาหลายคนคิดแก้ปัญหานี้โดยการสร้างชุดฝึกการพัฒนาทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อฝึกบุคคลที่จะต้องไปมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น ชุดฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของ บริสลิน (Brislin. 1986) ซึ่งเป็นชุดฝึกที่มีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าฝึกมีความเข้าใจและยอมรับผู้อื่น สร้างความใกล้ชิดทางจิตใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อกัน เป็นต้น

การฝึกพัฒนาทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงานต่างๆ เช่น ในหน่วยงานรัฐบาล ในหน่วยงานการศึกษา ภาคธุรกิจ และในองค์การอุตสาหกรรม ฯลฯ สิ่งที่ต้องตระหนักก็คือ มนุษยสัมพันธ์เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ ฉะนั้น จึงต้องหาวิธีการบางอย่างให้ผู้เข้าฝึกได้มีปฏิสัมพันธ์กันคนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดทักษะ แฮลโลแรน (Halloran. 1978 : 329) ได้เปรียบเทียบระหว่างการฝึกเรื่องทั่ว ๆ ไปกับการฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า การฝึกเรื่องทั่ว ๆ ไป หมายถึงกระบวนการส่งและรับข้อสนเทศที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา โดยมีจุดมุ่งหมายให้นำข้อสนเทศนั้นไปใช้ในสถานการณ์การปฏิบัติ ภายหลังการฝึกผู้เข้าฝึก แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงการทำงาน ซึ่งช่วยให้มีทักษะในการแก้ปัญหาดีขึ้น ส่วนการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์นั้นเป็นการฝึกความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น เช่น ระหว่างผู้ร่วมงาน ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง เป็นต้น ซึ่งเน้นในเรื่องอารมณ์และทัศนคติ โดยมีฐานคติว่า บุคคลมีทัศนคติต่องานของตนต่อตนเองและผู้อื่น สำหรับประสิทธิผลของการฝึกโดยทั่ว ๆ ไปตัดสินจากอัตราผลผลิตที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการฝึก

<u>ประโยชน์ของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์</u> แอนเดอร์สันและแอนเดอร์สัน (Anderson and Anderson. 1971 : 24) กล่าวถึงประโยชน์ของโปรแกรมการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้กับบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ ว่า ทำให้เพิ่มผลผลิตและประสิทธิผลในการทำงาน

มีความพอใจในการทำงานมากขึ้นกระตุ้นให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการเลื่อนตำแหน่งรวมทั้งยอมรับความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น สำหรับประโยชน์ของการฝึกที่เกิดขึ้นกับบุคคลระดับหัวหน้านั้น ฮันท์ (Hunt. 1968 : 4) กล่าวว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและปรัชญาในการทำงาน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมการทำงานของเขาเอง และพฤติกรรมการทำงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา คือ มีความพอใจในสถานการณ์การทำงาน มีแรงจูงใจสูง และมีผลผลิตในการทำงานมากขึ้น ฮันท์ สรุปสั้น ๆ ว่า เป็นการฝึกเพื่อปรับปรุง "ทุนมนุษย์" หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการพัฒนาบุคคลเพื่อพัฒนางานนั่นเอง

จากการประมวลผลการวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏว่ามีผลสำคัญ 3 ประการคือ ด้านการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย และประโยชน์ในด้านการปรับตัว ดังมีรายละเอียดดังนี้

<u>การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน</u> ได้มีการวิจัยประเมินผลเพื่อตัดสินว่าโปรแกรมการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ได้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของหัวหน้า หรือเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ หรือไม่ โดยวิธีให้หัวหน้าซึ่งเข้ารับการฝึกประเมินตนเอง หรือจากการรับรู้หรือประเมินการปฏิบัติงานประจำวันของเขาจากผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หัวข้อเรื่องหรือขอบข่ายของเนื้อหาที่นำมาฝึกเพื่อพัฒนาทักษะด้านนี้ โดยหวังว่าจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้แก่เรื่อง จริยธรรมในการทำงาน การสื่อความระหว่างบุคคล และความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคลิกภาพ แรงจูงใจ สัญชาตญาณผู้นำ ความขัดแย้งในกลุ่ม และการตัดสินใจ เป็นต้น แบบวัดที่นิยมใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานได้แก่แบบวัด "How to Supervise" และแบบวัดความรู้ แบบวัดการหยั่งรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ วิธีประเมินผลการฝึกโดยมากใช้การเปรียบเทียบคะแนนจากการวัดในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มควบคุมนี้ไม่ได้รับการฝึก หรือได้รับการฝึกด้วยวิธีการอื่น ๆ และ/หรือเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองจากการวัดก่อนฝึกกับหลังฝึก ช่วงเวลาในการวัดมีสองลักษณะคือ วัดทันทีเมื่อการฝึกเสร็จสิ้นลง กับการทิ้งช่วงเวลาในการวัด ซึ่งปรากฏว่าการวิจัยบางเรื่องมีการวัดภายหลังการฝึกแล้วประมาณ 5 ปี

การวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มแรกเป็นการฝึกหัวหน้างานและวัดผลตามธรรมชาติ กลุ่มที่สองฝึกหัวหน้าเช่นกันแต่วัดผลในสถานการณ์จำลอง กลุ่มที่สามฝึกบุคคลอื่นที่ไม่ใช่หัวหน้างานและมีการวัดผลตามธรรมชาติ กลุ่มสุดท้ายฝึกนิสิตและวัดผลตามธรรมชาติเช่นเดียวกับกลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 รายละเอียดการวิจัยของแต่ละกลุ่มมีดังนี้

การวิจัยของกลุ่มแรก เป็นการวิจัยประเมินผลในสถานการณ์การปฏิบัติงานภาคสนามของแคทเซลล์ เสเลคนิค ไวแลน กูดเอเคอร์และฮาริตัน (Miraglia. 1966 : 20 - 24 ; citing Katzell. 1948 ; Zaleznik. 1951 ; Wyland. 1952 ; Goodacre. 1957 ; Hariton. 1958) ซึ่งเป็นการฝึกหัวหน้างานและวัดผลตามธรรมชาติ ปรากฏผลตรงกันว่า กลุ่มทดลองได้รับการประเมินจากลูกน้อง และจากการรายงานตนเองว่าปรับปรุง การทำงานดีขึ้นมีผลการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น และมีการปฏิบัติงานเป็นที่พอใจ ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ แต่อย่างไรก็ตาม มีการวิจัยบางเรื่องที่มีผลต่างออกไปคือ การวิจัยของมิลเลอร์ซึ่งได้จัดฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นเวลา 2 วันให้แก่หัวหน้างาน จากนั้นได้ให้หัวหน้างานระดับสูงกว่าประเมินผลการทำงาน ปรากฏว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานของกลุ่มทดลองแต่อย่างไร ผลนี้อาจเกิดจากสาเหตุสำคัญเช่น เครื่องมือที่ใช้ไม่สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้ และสาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการฝึกอาจเป็นเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้ (Miller. 1987 : 202)

มิราจเลีย ได้รวบรวมผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งใช้การประเมินผลโดยการบรรยายพฤติกรรมของผู้เข้าฝึก (Miraglia. 1966 ; 22 : citing Stroud. 1959 ; Buchaman and Brunstetter. 1959 : Moon and Hariton. 1958) ได้ผลดังนี้ สเตราด์ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าและได้รับการฝึกกับกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถาม Ohio State Leadership Scale สองครั้งในแบบวัดเดียวกัน ครั้งแรก ให้แต่ละคนบรรยายพฤติกรรมการทำงานของตนเองทันที ภายหลังจากฝึกจบลง ครั้งที่สอง ให้บรรยายพฤติกรรมเช่นเดียวกันนี้ในปีก่อนเข้ารับการฝึก การบรรยายแต่ละครั้งจะให้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการทำงานควบคู่กันไปด้วย ปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกแสดงให้เห็นว่ามีการรับรู้พฤติกรรมของตนตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ รับรู้ว่าตนมีพฤติกรรมการทำงานดีขึ้นกว่าเดิม ส่วน มูน กับ ฮาริตัน

ใช้วิธีการประเมินต่างไปจากสเตราด์ คือให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ประเมินทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยตอบแบบสอบถามภายหลัง 2 ปีที่การฝึกมนุษยสัมพันธ์เสร็จสิ้นลง แบบสอบถามที่ให้ตอบนั้นถามว่า "เมื่อเปรียบเทียบกับสองปีที่แล้ว หัวหน้าของคุณเป็นอย่างไรในเรื่องต่อไปนี้ ให้ความสนใจในตัวคุณมากขึ้น มีความเข้าใจคุณในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่งมากขึ้น พูดคุยถึงการทำงานของคุณบ่อยขึ้น และใช้ประโยชน์จากทักษะพิเศษของคุณมากขึ้น" พบว่าหัวหน้าที่ได้รับการฝึกได้รับคำตอบที่แสดงว่ามีการปรับปรุงทักษะในการทำงานกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาดีขึ้น จากคำถาม 8 หัวข้อใน 10 หัวข้อ ในขณะที่กลุ่มควบคุมปรับปรุงดีขึ้นเพียง 2 หัวข้อใน 10 หัวข้อ วิธีประเมินเช่นนี้ บัคชาแมน และบรันซเททเตอร์ ก็นำมาใช้โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบรรยายพฤติกรรมการทำงานและตอบแบบสอบถามประเมินการทำงานของหัวหน้า ได้ผลว่า คะแนนของหัวหน้ากลุ่มที่ได้รับการฝึกสะท้อนให้เห็นการปรับปรุงดีขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมในระยะ 1 ปีที่ผ่านมาภายหลังการฝึก

ผลการปฏิบัติงานอีกลักษณะหนึ่งที่นำมาประเมินเพื่อดูประสิทธิผลของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ก็คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา และการวิเคราะห์ปัญหา เช่น การวิจัยของมิราจเลีย (Miraglia. 1966 : 25) ปรากฏผลว่า กลุ่มทดลองซึ่งเป็นหัวหน้าพยาบาลเมื่อได้รับการฝึก มีความสามารถในการแก้ปัญหาดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึก

อย่างไรก็ตาม มีผลการศึกษาที่แตกต่างไปบ้างซึ่งเป็นส่วนน้อยคือ การศึกษาของ ปาปาล้วซัส (Miraglia. 1966 : 20 ; citing Papaloizas. 1966) ได้พิจารณาผลการฝึกในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้างาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การฝึกไม่เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งเป็นผลที่ไม่คาดคิดมาก่อน

ผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ ทำให้พัฒนาจิตลักษณะบางประการซึ่งส่งผลให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีประสิทธิผลมากขึ้น เช่น การวิจัยของฮิกกินส์ โมรอคโคกับแดนฟอร์ด (Higgins, Moracco and Danford. 1981 : 22 - 25) แคร็บ โมรอคโคกับโรเบอร์ท (Crabb, Moracco and Robert. 1983 : 221 - 226) และเปอร์ริน (Perrin. 1985 : 311 - 313) ปรากฏผลตรงกันว่า ภายหลังการฝึกการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นของกลุ่มทดลอง ทำให้คนในกลุ่มนี้มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเราสูงกว่ากลุ่มควบคุม และพบสิ่งที่ส่งผลต่อการทำงานด้านอื่น ๆ อีกคือ กลุ่มทดลองมีอัตมโนทัศน์ในการวิจารณ์

ตนเองในการทำงานมากกว่ากลุ่มควบคุม และมีการควบคุมตนเองในการทำงานสูงขึ้น

นอกจากการวิจัยประเมินผลในสถานการณ์การปฏิบัติงานจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการวิจัยประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานการณ์จำลองคือ การแสดงบทบาทสมมุติ เช่น การวิจัยของไมเออร์ได้ฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นเวลา 8 ชั่วโมงกับหัวหน้างานจากโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 44 คน จากนั้นได้เปรียบเทียบการแสดงบทบาทสมมุติกับกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นหัวหน้างานที่ไม่ได้รับการฝึกจำนวน 36 คน โดยให้หัวหน้าแต่ละคนเสนอแนะวิธีที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการทำงานร่วมกันแก่สมาชิกในกลุ่มของตน เมื่อการแสดงบทบาทจบลง ให้สมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มตอบแบบสอบถามเพื่อวัด "ความง่าย" ในการยอมรับข้อเสนอแนะนี้ และความพอใจในสิ่งที่เขายอมรับ พบผลว่า สมาชิกในกลุ่มที่มีหัวหน้าได้รับการฝึกมีการยอมรับ และพอใจในสิ่งที่เขายอมรับมากกว่าสมาชิกในกลุ่มที่หัวหน้าไม่ได้รับการฝึก (Miraglia. 1966 : 21 ; citing Maier. 1953) ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอีกหลาย ๆ คนที่ได้ประเมินผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์โดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติคือ เมื่อการฝึกกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นลงได้จัดกิจกรรมให้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแสดงบทบาทสมมุติในสถานการณ์เดียวกัน คือเป็นหัวหน้าตำหนิคนงานคนหนึ่งที่มาทำงานสาย ปรากฏผลว่ากลุ่มทดลองแสดงบทบาทได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมในเรื่องต่อไปนี้ การอธิบายถึงผลที่เกิดขึ้นจากการมาทำงานสาย การใช้คำพูดตำหนิน้อยกว่า และค้นหาสาเหตุของการมาทำงานสาย (Miraglia. 1966 : 21 ; Castle. 1952 ; Lawshe, Bolda and Brune. 1959) และยังพบว่า ผลของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เรื่องการสื่อความระหว่างบุคคลโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติ เช่น การออกคำสั่ง การรับข้อเสนอ การแก้ปัญหา และการตำหนิผู้อื่น โดยมีครูและเพื่อน ๆ ประเมิน 3 ระยะคือ ก่อนการฝึก หลังการฝึกเสร็จสิ้นลง และสี่เดือนต่อมา กลุ่มทดลองมีความสามารถในการสื่อความเรื่องต่าง ๆ ดีกว่ากลุ่มควบคุม (Miraglia. 1966 ; 25)

ได้มีการวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หัวหน้างาน แต่เป็นกลุ่มที่มีอาชีพและสถานภาพต่าง ๆ กัน เช่น การวิจัยของ แอนเดอร์สันกับแอนเดอร์สัน (Anderson and Anderson. 1971 : 24 - 27) กลุ่มตัวอย่างเป็นเลขานุการิณีซึ่งมีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 270 คน ใช้เวลาฝึกทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง ภาย

หลังการฝึกเสร็จสิ้นลงแล้ว 3 ปี ได้มีการประเมินผลการทำงาน โดยสุ่มผู้เข้าฝึกจำนวน 46 คน เพื่อให้บุคคลเหล่านี้รวมทั้งหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานของเขาตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานในเรื่องต่อไปนี้คือ มีความระมัดระวังในการใช้อำนาจกับผู้อื่น แสดงความเข้าใจและความรู้สึกต่อความคิดเห็นและความเชื่อของผู้อื่นสูงขึ้น ใช้เวลาในการฟังผู้อื่นแล้วจึงโต้ตอบ เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้อื่นอย่างเหมาะสม มองจุดเด่นของผู้อื่นมากกว่าจุดด้อย ซึ่งผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าฝึกมีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นสูงขึ้น และมีความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเราสูงขึ้น ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ก็ได้ผลไปในทางดีขึ้นเช่นกัน เช่น การวิจัยของ สแตรทตัน, สแตรทตันและเจรัลดีน (Stratton, Stratton and Geraldine. 1982 : 297 - 301) ได้ฝึกมนุษยสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาของคู่สมรส โดยมีการติดตามผลในระยะ 1 ปี และ 5 ปี ผลแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมในโปรแกรมการฝึกมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างมนุษยสัมพันธ์สูงขึ้น ทำงานด้วยความพอใจ และปรับปรุงการสื่อความทางการสมรสดีขึ้น แม้ว่าจะไม่มีผลต่ออัตราการหย่าร้างก็ตาม แต่ก็มีความเชื่อมั่นได้สูงในการปรับปรุงความสัมพันธ์ของคู่สมรส

แบล็คเบิน (Blackburn. 1982 : 2313) ได้ทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 จำนวน 46 คน สุ่มออกเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทั้งหมด 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมให้มาพบกันในเวลาเดียวกันกับที่มีการฝึกกลุ่มทดลองแต่ไม่ได้รับการฝึกใด ๆ การวัดผลมีเพียงการวัดหลังการฝึก ได้ใช้แบบวัดผลการปฏิบัติงานทางคลินิกด้วยแบบวัด Clinical Evaluation Tool (CET) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนการปฏิบัติงานทางคลินิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ ผู้วิจัยที่ทดลองฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา อีกคนหนึ่งคือ ไมเคิล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 79 คน ได้รับการฝึกเป็นเวลา 11 ชั่วโมง การติดตามผลภายหลังการฝึกเมื่อเวลาผ่านไป 6 สัปดาห์ ผลแสดงว่ากลุ่มทดลองมีการปรับปรุงการสื่อความในการทำงานกับเพื่อนร่วมห้องสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมในระดับที่เชื่อมั่นได้ (Michael. 1980 : 3470) เมททอลได้ฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 9 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม

ควบคุมกลุ่มละ 26 คน ใช้ระยะเวลาในการฝึก 10 ชั่วโมง 30 นาที หลังการฝึกได้ให้ทั้งสองกลุ่มแก้ปัญหาที่เป็นมาตรฐาน ปรากฏผลว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เหตุผลที่เป็นไปได้ก็คือ วุฒิภาวะของกลุ่มตัวอย่าง การไม่คำนึงถึงจิตลักษณะบางประการที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่าง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ระยะเวลาในการฝึก และความสามารถของเครื่องมือวัดไม่ไวเพียงพอที่จะวัดความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ (Mettal. 1973 : 3288 B)

จากการประมวลผลการวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานหลายเรื่องที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าการฝึกทักษะด้านนี้ได้กระทำกับบุคคลหลายกลุ่ม ได้แก่ หัวหน้างาน บุคคลที่ทำหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมิใช่หัวหน้างาน และในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตหรือกลุ่มมิตร และมีการวัดผลตามธรรมชาติและในสถานการณ์จำลอง และปรากฏผลว่าการฝึกทักษะด้านนี้สามารถเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน เช่น ในกลุ่มหัวหน้างานเมื่อวัดผลตามธรรมชาติปรากฏว่ามีการปรับปรุงการทำงาน มีผลการปฏิบัติงานไปในทางดีขึ้น มีความสามารถในการแก้และวิเคราะห์ปัญหาดีขึ้น ส่วนกลุ่มหัวหน้างานที่วัดผลในสถานการณ์จำลอง ก็มีความสามารถให้ข้อเสนอแนะเป็นที่พอใจ และทำให้สมาชิกยอมรับข้อเสนอแนะนั้นดีกว่าหัวหน้างานที่ไม่ได้รับการฝึก สำหรับการฝึกบุคคลอื่น ๆ ที่มิใช่หัวหน้างาน เช่น เลขานุการิณี พยาบาล เจ้าหน้าที่ทางกฎหมายที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาของคู่สมรสและเด็กวัยรุ่น นอกจากจะมีผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ดีขึ้นแล้วยังพบว่าทำให้เกิดความระมัดระวังในการใช้อำนาจด้วย กลุ่มสุดท้ายคือการฝึกกับนิสิตหรือในกลุ่มมิตร ปรากฏผลว่ามีการสื่อความดีขึ้น และมีการยอมรับผู้อื่นและตนเองสูงขึ้น ฉะนั้นผลการฝึกดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ที่ถูกฝึกไปในทางที่ดี สำหรับในประเทศไทยนั้นมีการฝึกเรื่องนี้มากแต่ยังไม่มีการวิจัยประเมินผลที่จะอ้างอิงเพื่อเป็นการเปรียบเทียบได้

<u>การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย</u> การประเมินผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ นอกจากจะเน้นถึงการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะงานต้องติดต่อกับผู้อื่นเช่น ตำรวจ พยาบาล หรือบุคคลทั่ว ๆ ไป ทัศนคติระหว่างบุคคลก็เป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจ ซึ่งการวิจัยในเรื่องนี้จะได้กล่าวต่อไป

ความหมายของทัศนคติ ทัศนคติคือจิตลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคล เป็นความโน้มเอียงที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด รวมทั้งความเชื่อ ความรู้สึกและพฤติกรรมมุ่งกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ (Myers. 1983 : 35) ส่วนอัลพอร์ต (Sill, Editor. 1968 : 450 ; citing Allport. 1935) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นความเชื่อที่มีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์บางอย่าง ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะตอบสนอง โดยแสดงพฤติกรรมเฉพาะต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์นั้นเป็นพิเศษ แมคไกว ได้ให้ความเห็นว่า การให้ความหมายของทัศนคตินั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหาในการวัดทัศนคติ นักจิตวิทยาสังคมส่วนมากมีความเห็นว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ (1) องค์ประกอบทางการรู้ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้นจะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก และเป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่ามีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งนั้นได้ (2) องค์ประกอบทางการรู้สึก องค์ประกอบนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของทัศนคติ เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หมายถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจสิ่งนั้น (3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมาคือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย นอกจากองค์ประกอบทั้งสามประการนี้แล้ว ทัศนคติยังมีลักษณะสำคัญอีกสองประการคือ มีทิศทาง หมายถึงมีทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ และ มีปริมาณ คือความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมากและอีกสิ่งหนึ่งเบาบาง ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น (McGuire. 1969 : 155 - 156)

การยอมรับเชิงจิต เป็นความรู้สึกยอมรับหรือปฏิเสธบุคคลในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้ถูกวัดอาจจะไม่รู้ตัวว่าได้แสดงออกถึงการยอมรับหรือปฏิเสธบุคคลนั้น ๆ ซึ่งการยอมรับหรือปฏิเสธดังกล่าวย่อมแสดงถึงทัศนคติของตนที่มีต่อบุคคลนั้น นั่นคือ การยอมรับแสดงถึงทัศนคติที่ดี และในทางตรงข้าม การปฏิเสธจะแสดงถึงทัศนคติที่ไม่ดี ดังนั้นการยอมรับเชิงจิตและทัศนคติต่อบุคคลอื่นจึงเป็นจิตลักษณะที่ใกล้เคียงกัน แต่มีการวัดที่ต่างกัน

การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ มาก ซึ่งส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเพื่อชีวิตในสังคมประชาธิปไตย เพื่อการยอม

รับผู้อื่น และอคติระหว่างบุคคล เป็นต้น (Lipka, Beans and Connell. 1985 : 1) โปรแกรมการฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ก็เช่นเดียวกัน จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการฝึกก็คือ การให้ความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์กัน และเพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิผล

การวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับทัศนคติที่สำคัญ เช่นการวิจัยของ แคนเตอร์ กูดเอเคอ และ ปาปาลัวซัส (Miraglia. 1966 : 20 - 22 ; citing Canter. 1951 ; Goodacre. 1957 ; Papaloizas. 1966) ซึ่งสรุปได้ดังนี้ แคนเตอร์ ได้จัดการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้หัวหน้างานแผนกรับประกันพืชผลของบริษัทแห่งหนึ่งจำนวน 18 คน และมีกลุ่มควบคุมจำนวนเท่ากันแต่ไม่ได้รับการฝึก และได้ใช้แบบวัดทัศนคติต่อลูกน้องกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มภายหลังการฝึก ปรากฏผลว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมีคะแนนทัศนคติที่ดีเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปาปาลัวซัสและกูดเอเคอร์ ที่พบว่า หัวหน้าที่ได้รับการฝึกปรับปรุงทัศนคติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก แม้จะมีการวิจัยที่ไม่พบผลตามที่กล่าวมานี้แต่ก็เป็นส่วนน้อย เช่น การวิจัยของมิลเลอร์ที่พบว่า ภายหลังการฝึกหัวหน้างานไม่มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการทำงานกับลูกน้องแต่อย่างไร ซึ่งเหตุผลที่เป็นไปได้ก็คือเครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดอาจจะไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ (Miller. 1987 : 202)

ในกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ก็พบผลไปในทางที่ดีเช่นกัน ตัวอย่างเช่น คอรอสเจวิชซ์ กับ ซวอลินสกี ได้ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กับครูเพื่อนำมาใช้ในการสอนจิตวิทยา ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติภายหลังการฝึก คือครูมีความรู้ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้สึกพอใจในความสัมพันธ์กับนิสิต และมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มีประโยชน์ทั้งในด้านการปฏิบัติทางวิชาชีพ และการดำรงชีวิตส่วนตัว (Doroszewiez and Zwolinski. 1980 : 35 - 50) มีการวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างแตกต่างออกไป แต่ก็ได้รับผลตรงกัน คือ การวิจัยของเจซิคคิกับเน็คคิ (Jasiccki and Necki. 1985 : 436) ได้ศึกษาผลการฝึกกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี 188 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จากการนำคะแนนวัดก่อนและหลังการฝึกมาเปรียบเทียบกัน และเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในกลุ่มทดลองพบว่า คะแนนทัศนคติระหว่างบุคคลที่เป็นไปในทางไม่ดีในช่วงก่อนการฝึกได้เปลี่ยนเป็นไปในทางที่ดีภายหลังการฝึก และ

เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมพบว่า ภายหลังการฝึกกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีเพิ่มขึ้นในระดับที่เชื่อมั่นได้ ผลการวิจัยที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การวิจัยของสมิธ ที่ได้ประเมินผลโปรแกรมการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนอาหรับกับเยาวชนยิว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชาวอาหรับและยิว โปรแกรมการฝึกมี 2 โปรแกรมคือ โปรแกรม Beit Hagefen ซึ่งเน้นความสำคัญของการติดต่อทางสังคม และโปรแกรม Shutafub ซึ่งเป็นการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ผลจากโปรแกรมแรกแสดงให้เห็นว่า เยาวชนทั้งสองกลุ่มเปลี่ยนไป คือมีทัศนคติที่ดีต่อกันมากขึ้น มีการเลียนแบบข้ามกลุ่มมากขึ้น ส่วนโปรแกรมที่สองปรากฏว่า เมื่อเวลาฝึกสิ้นสุดลงทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติที่ขัดแย้งกันน้อยลง และมีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพิ่มขึ้น (Smith. 1982 : 298)

การวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ปรากฏผลต่อทัศนคติเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญคือทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากทัศนคติอำนาจนิยมมาเป็นทัศนคติแบบประชาธิปไตย เช่น การวิจัยของคาร์รอน ซึ่งได้ฝึกทักษะทางด้านนี้ให้แก่หัวหน้าในบริษัทเคมีแห่งหนึ่ง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 22 คน และกลุ่มควบคุมมีจำนวนเท่า ๆ กัน ทั้งสองกลุ่มได้ตอบแบบวัดลักษณะอำนาจนิยมในวันแรกของการฝึก จากนั้นมีการวัดหลังการฝึก 6 เดือนครั้งหนึ่ง และ 17 เดือนอีกครั้งหนึ่ง กลุ่มทดลองแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเชื่อมั่นได้จากทัศนคติอำนาจนิยมมาเป็นทัศนคติแบบประชาธิปไตย คือมีการยอมรับผู้อื่นให้มีความเท่าเทียมกับตน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมิได้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ (Miraglia. 1966 : 20 - 22 ; citing Carron. 1964) ผลการวิจัยของคาร์รอนดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการวิจัยของเดิธ (Dearth. 1984 :1878) ซึ่งประเมินผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รัฐเท็กซัส การฝึกนี้สืบเนื่องมาจากการมีผู้ร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความเมตตากรุณาต่อประชาชน การฝึกได้จัดขึ้นรวม 8 ชั่วโมง ใช้เวลานาน 1 เดือน การประเมินผลเน้นเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยวัดทัศนคติ "บุคลิกภาพอำนาจนิยม" ก่อนและหลังการฝึก แบบวัดนี้จะวัดทัศนคติต่อผู้อื่นในด้านความเห็นแก่ตัว ความแปลกแยก การตีตัวออกห่าง การไม่ผ่อนหนักผ่อนเบา และการยึดถือความคิดเห็นของตน คะแนนจากการวัดหลังการฝึกปรากฏว่า คะแนนทัศนคติในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ลดลง และมีการเปลี่ยนแปลงที่แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติทางที่ดีในด้านมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนมีเพิ่มขึ้น การ

174336

เปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้ได้ผลตรงกัน แม้ในกลุ่มตำรวจอเมริกันที่มีเชื้อชาติต่างกัน

จากผลการวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นนี้แสดงว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดทัศนคติหรือมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อผู้อื่น กล่าวคือ หัวหน้าที่ได้รับการฝึกมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเพิ่มขึ้น และในการฝึกกับบุคคลอื่น ๆ เช่น ครู ปรากฏว่าทำให้เกิดความพอใจกับนิสิต ส่วนการฝึกกับนักศึกษาก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติระหว่างบุคคลจากทัศนคติที่ไม่ดีเป็นทัศนคติที่ดี และผลการฝึกที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ การฝึกกับนักเรียนมัธยมสองกลุ่มซึ่งมีทัศนคติขัดแย้งกัน ปรากฏว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าว โดยมีทัศนคติที่ดีต่อกันมากขึ้น และลดทัศนคติที่ขัดแย้งกันนั้นให้น้อยลง ซึ่งผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงผลการฝึกที่ทำให้ผู้เข้าฝึกมีทัศนคติที่ดีกับบุคคลกลุ่มเป้าหมาย

<u>การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปรับตัว</u> การฝึกทักษะด้านนี้นอกจากจะมีผลทางด้านการปฏิบัติงานและการมีทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายดังกล่าวมาแล้ว ยังปรากฏผลการวิจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เรื่องของความสามารถในการปรับตัว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

<u>ความหมายของการปรับตัว</u> แพร์กล่าวว่า โดยทั่ว ๆ ไป การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่อินทรีย์หรือบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง "ประสมประสาน" หรือ "มีความสมดุล" ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในความสัมพันธ์นั้น ส่วนคำที่ตรงข้ามคือ การปรับตัวไม่ได้ ก็คือการที่อินทรีย์หรือบุคคลไม่เกิดกระบวนการที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น และ/หรือไม่สามารถบรรลุถึงความสมดุลกับสิ่งแวดล้อมนั้นได้ (Gould and Knolb, Editor. 1964 : 9 ; citing Pear. 1957) ส่วน โคลแมนกับแฮมเมน (Coleman and Hammen. 1974 : 535) ได้ให้ความหมายจำกัดลงไปมากกว่าแพร์ว่า การปรับตัว หมายถึงความพยายามในการแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตน เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ ความต้องการ ด้านอารมณ์และด้านสังคมที่เกิดขึ้น ให้เหมาะสมจนเป็นผลให้บุคคลสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

จากความหมายข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่า การปรับตัว เป็นกระบวนการที่บุคคลจัดการกับสิ่งแวดล้อมของตนเมื่อพบกับข้อเรียกร้องจากสิ่งแวดล้อมนั้น หรือกล่าวสั้น ๆ ว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่นำบุคคลไปสู่เป้าหมายอย่างมีความสมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ โดยสามารถตอบสนองทั้งความต้องการของตนเองและความต้องการของสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการปรับตัวจะใช้การตอบ-

สนองจากการทำงานทั้งหมดของร่างกาย เช่น อวัยวะ การรับรู้ ระบบประสาท ต่อมต่าง ๆ และกล้ามเนื้อ เป็นต้น

สาเหตุของการปรับตัว การปรับตัวของแต่ละบุคคลย่อมมีสาเหตุแตกต่างกันออกไป สาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากสาเหตุภายในตัวของบุคคลนั้นเอง หรือในบางกรณีอาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม เช่น การเผชิญกับสถานการณ์ที่สร้างความกดดันให้แก่จิตใจ เป็นต้น และเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาหนึ่งปัญหาใด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากสาเหตุภายในตัวเอง หรือปัญหาจากสิ่งแวดล้อม บุคคลก็จะพยายามปรับตัวต่อปัญหาที่เผชิญอยู่ เพื่อให้สภาวะของความเครียด ความกดดัน ความวิตกกังวล และความกังวลใจให้คลี่คลายและหมดไปในที่สุด

ประเภทของปัญหาในการปรับตัว ปัญหาในการปรับตัวสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทคือ (1) ความคับข้องใจ (2) ความคิดขัดแย้ง และ (3) ความรู้สึกกดดัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ (Coleman. 1981 : 109 - 112 ; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2528)

ความคับข้องใจ หมายถึงสภาพจิตใจหรือความรู้สึกที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากความปรารถนาที่มุ่งหวัง หรือสิ่งที่ปรารถนานั้นถูกขัดขวาง ทำให้บุคคลไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ปรารถนาได้ ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ความวิตกกังวล ความกระวนกระวายใจ และความไม่สบายใจ เป็นต้น

สาเหตุของความคับข้องใจ อาจจะมาจากสาเหตุ 2 ประการคือ ประการแรก สาเหตุส่วนบุคคล อันได้แก่ ความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ เช่น การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความเป็นตัวของตัวเอง การไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริงในเรื่องต่าง ๆ ความไม่พอใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบประเพณีต่าง ๆ ในสังคม ความรู้สึกว่าถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบหรือกรอบประเพณี การไม่ยอมรับความจริง เป็นต้น ประการที่สอง สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน ส่วนสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นสาเหตุให้บุคคลไม่สามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของตนเองได้

ความขัดแย้งในใจ หมายถึงสภาวการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งในตนเอง เมื่อเผชิญต่อสภาวการณ์นั้น ๆ โดยบุคคลนั้นจะเกิดความลำบากใจ หนักใจ หรืออึดอัดใจในการตัดสินตกลงใจ

ที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาวการณ์ที่เขาเผชิญอยู่นั้น โดยสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้นเขาอาจจะชอบมากเท่า ๆ กัน ชอบน้อยมากทั้งหมด หรือไม่ชอบทั้งหมด เมื่อมีความขัดแย้งบุคคลจะเกิดความสับสน ความไม่แน่ใจ การลังเลและความเครียด

สาเหตุของความขัดแย้งในใจ สาเหตุสำคัญประการแรกได้แก่ ความขัดแย้งในใจที่สืบเนื่องมาจากความต้องการส่วนบุคคลและความต้องการของสังคมไม่ตรงกัน สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ สืบเนื่องมาจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องพัวพันในสิ่งที่ไม่ต้องการจะเกี่ยวข้องหรือร่วมมือด้วย

ความกดดัน หมายถึงสภาพการณ์บางอย่างที่ผลักดันหรือเรียกร้องหรือบังคับให้บุคคลจำต้องกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความกดดันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการปรับตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดความอึดอัดใจและไม่สบายใจได้

สาเหตุของความกดดัน สาเหตุของความกดดันอาจจะมาจากตัวบุคคลเอง หรือเกิดจากความสัมพันธภาพของบุคคลกับสังคม สำหรับสาเหตุที่มาจากตัวบุคคลนั้นจะเกี่ยวข้องกับระดับความมุ่งหวังและอุดมคติของคนนั้น ตัวอย่างเช่น บุคคลบางคนอาจจะตั้งความมุ่งหวังในความสำเร็จในชีวิตไว้ว่า อย่างน้อยให้เป็นไปตามมาตรฐานของสังคมที่แวดล้อมตัวเขา หรือบางคนต้องการควบคุมและบังคับตนเองไม่ตามใจในสิ่งที่ปรารถนา ซึ่งก่อให้เกิดความกดดันต่อบุคคลนั้น ๆ มาก นอกจากนี้บางครั้งสัมพันธภาพของบุคคลกับสังคมอาจทำให้เกิดความกดดันขึ้นได้ เช่น การปราศจากความจริงใจต่อกัน การขาดความเอื้อเฟื้อ ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้

ความสำคัญและประโยชน์ของการปรับตัว โคลแมนและแฮมเมน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปรับตัวว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ปรากฏว่าบุคคลบางคนไม่สามารถจะขจัดให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้สภาวะของความตึงเครียด วิตกกังวลหรือความรู้สึกไม่เป็นสุขก็จะคงมีอยู่ต่อไป และมีผลส่งกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแปรปรวนทางพฤติกรรม ตลอดทั้งความรู้สึกนึกคิด และเป็นสาเหตุของความล้มเหลวต่าง ๆ

ประโยชน์ของการปรับตัวที่สำคัญ คือ ทำให้บุคคลลดความตึงเครียดในจิตใจ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างตนเองกับผู้อื่น หรือกับสถานการณ์หรือกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้อย่างดี (Coleman and Hammen. 1974 : 93 - 94)

แนวทางการปรับตัวเพื่อแก้ปัญหา การปรับตัวต่อปัญหาต่าง ๆ มีหลายวิธี เช่น ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากตนเองควรวิเคราะห์สภาพของปัญหาในด้านต่าง ๆ ให้ทราบข้อเท็จจริงเพื่อหาทางแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุ ส่วนปัญหาที่มาจากสภาพแวดล้อม ซึ่งส่วนมากจะเป็นปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการติดต่อหรือทำงานร่วมกัน วิธีแก้ปัญหานี้ที่สำคัญวิธีหนึ่งคือ การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งการฝึกเช่นนี้ผู้เข้าฝึกจะได้เรียนรู้วิธีการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ดีขึ้น อันจะช่วยให้มีความสามารถในการปรับตัวต่อปัญหาต่าง ๆ เช่น รู้จักผ่อนคลายปัญหา เพื่อลดความตึงเครียด ความขัดแย้งในใจ และความวิตกกังวล เป็นต้น

การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปรับตัว ได้มีการวิจัยประเมินผลการฝึกทางด้านการปรับตัวของบุคคลต่าง ๆ เช่น หัวหน้าและพนักงานในหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ทำงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เช่น ครู ผู้ให้คำปรึกษา ฯลฯ ผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการฝึกดังกล่าวนี้ ช่วยให้การปรับตัวของผู้เข้าฝึกดีขึ้นอย่างเชื่อมั่นได้ เช่น การวิจัยของสแตรทตัน, สแตรทตัน และเจรัลดีน (Stratton, Stratton and Geraldine. 1983: 297 - 301) ปรากฏผลว่า เจ้าหน้าที่ทางกฎหมายซึ่งให้คำปรึกษากับคู่สมรสที่มีปัญหา มีการปรับตัวและมีความสุขในการทำงานนี้มากขึ้น แม้ผลนี้จะตรงกันข้ามกับการวิจัยของ พลีซแมนกับแฮร์ริส ที่พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านการปรับตัวของหัวหน้างานในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Miraglia. 1966 : 23 ; citing Fleishman and Harris. 1955 : 20 - 25)

ส่วนผลการฝึกที่มีต่อการปรับตัวด้านอื่น ๆ กัลเวย์ พบว่าการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมการฝึก "การทำให้ชีวิตสมบูรณ์ขึ้น" โดยการประเมินผลจากครูผู้ฝึก และการตอบแบบสอบถามจากพ่อแม่ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าโครงการนี้ ได้ผลตรงกันว่า ผู้เข้าฝึกซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นเมื่อสวมบทบาทเป็นพี่ของเด็กที่มีอายุน้อยกว่า มีวุฒิทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมตนเองสูงขึ้น (Galvey. 1975 : 17 - 35) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ฮิกกินส์, มอรอคโค และแดนฟอร์ด (Higgins, Moracco and Danford. 1981 : 22 - 25) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับการฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีคะแนนการควบคุมตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ครูสูงกว่ากลุ่มควบคุม การปรับตัวในเรื่องนี้ก็ปรากฏผลในการวิจัยของ

โรห์เบค (Rohrbeck. 1986 : 5065) เช่นเดียวกันว่า ภายหลังการฝึกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนระดับเกรด 3 ได้รับการประเมินจากครูในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่า มีการควบคุมตนเองสูงขึ้น

การปรับตัวในด้านอื่น ก็พบว่าเป็นไปในทางที่ดีเช่นกัน ตัวอย่างได้แก่ การวิจัยของแอนเดอร์สันกับแอนเดอร์สัน ที่ปรากฏผลว่า เลขานุการิณีที่ได้รับการฝึกทักษะดังกล่าวได้รับการประเมินจากหัวหน้าและผู้ร่วมงานว่า นอกจากจะมีการควบคุมตนเองสูงขึ้นแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคับข้องใจได้ลดลงด้วย (Anderson and Anderson. 1971 : 24 - 27)

การปรับตัวอีกด้านหนึ่งก็คือ การลดความรู้สึกขัดแย้ง และได้พบผลตรงกันตามจุดมุ่งหมาย คือ การฝึกนี้สามารถลดความรู้สึกขัดแย้งในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เช่น การศึกษาของ แบล็คเบิน ปรากฏว่า นักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองได้ตอบแบบสอบถามภายหลังการฝึก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระดับความรู้สึกขัดแย้งลดลงกว่ากลุ่มควบคุมตรงตามสมมุติฐาน (Blackburn. 1982 : 2313) การวิจัยที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์แก่เยาวชนอาหรับกับเยาวชนยิว โดยวิธีฝึกทักษะดังกล่าวด้วยโปรแกรม Beit Hagefen กับโปรแกรม Shutafub โดยให้เยาวชนทั้งสองกลุ่มอยู่ร่วมกันในสถานการณ์ที่จัดไว้ให้เป็นเวลาหลายวัน การฝึกประกอบด้วยการสนทนากลุ่มย่อย กิจกรรมที่มีโครงสร้าง การบรรยายและการชี้สัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว การวัดประสิทธิผลของโปรแกรมมีทั้งการวัดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองทั้งบุคคลที่อยู่ในกลุ่มทดลองและบุคคลที่อยู่นอกกลุ่ม และการวัดจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบกระบวนการทางจิตวิทยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เยาวชนทั้งสองกลุ่มมีการปรับตัวภายในกลุ่มดีขึ้น และความรู้สึกขัดแย้งระหว่างกลุ่มหมดไป (Smith. 1982 : 298) ประสิทธิผลการฝึกกับความขัดแย้งสามารถสรุปได้จากการวิจัยของไมเคิล (Michael. 1984 : 405 - 410) ซึ่งได้วิจัยเชิงทดลองโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการแสดงบทบาทสมมุติ การมีตัวแบบ และการฝึกทำงาน ฯลฯ และสรุปว่า การฝึกวิธีนี้มีประโยชน์ที่จะแก้ไขความรู้สึกขัดแย้งระหว่างกลุ่มสังคมต่าง ๆ ที่มีปัญหาส่วนตัวและปัญหาสังคม

สำหรับผลการฝึกกับการเก็บกดความรู้สึกและความเครียดนั้นได้พบว่า การฝึกมีประสิทธิผลที่จะลดความเครียด และไม่มีอาการเก็บกดในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น การวิจัยของบูล

(Bull. 1983 : 2277) ซึ่งจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีที่อาสาเข้าร่วมในโปรแกรมการฝึก จุดประสงค์ของการฝึกก็เพื่อแก้ไขปัญหาความรู้สึกเก็บกดในการทำงาน ภายหลังการฝึกเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างกับผู้ตรวจสอบบัญชีทั่วๆไป ปรากฏผลว่า ผู้เข้าฝึกมีความรู้สึกเก็บกดน้อยกว่า สำหรับความเครียดนั้น วูดเฮาส์, ฮอลล์และวูสเตอร์ (Woodhouse, Hall and Wooster. 1985 : 3527) ได้วิจัยทดลองเพื่อดูผลการฝึกว่าจะลดความเครียดได้หรือไม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 60 คน ได้รับการฝึกเป็นเวลา 6 วัน การประเมินผลการฝึกมีทั้งก่อนการฝึก ระหว่างการฝึก และหลังการฝึก และการติดตามสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง เมื่อการฝึกเสร็จสิ้นลงแล้ว 10 - 15 วัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และจากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์สามารถลดความเครียดได้อย่างเชื่อมั่นได้

ดัททิเลียว (Dattilio. 1981 : 865 - 869) ได้ใช้รูปแบบการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นโครงการระยะยาว กับเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 17 คน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมก้าวร้าวนั้น ปรากฏว่าในปีแรกของโครงการนี้ มีเด็กที่อยู่ในโครงการ 6 คนที่ประสบความสำเร็จ คือพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมในชุมชน ซึ่งผลนี้ตรงกับการวิจัยของบูล (Bull. 1983 : 2277) ที่พบว่าภายหลังการฝึกความก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างลดลง

จากผลการวิจัยการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ กัน ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ แสดงประสิทธิผลของการฝึกที่สำคัญหลายประการคือ ผู้เข้าฝึกมีความสุขในการทำงานมากขึ้น วุฒิภาวะทางอารมณ์ และการควบคุมตัวเองสูงขึ้น ลดความรู้สึกคับข้องใจ ความรู้สึกขัดแย้ง ความเครียด และความรู้สึกเก็บกด รวมทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวก็ลดลงด้วยเช่นกัน มีความสามารถปรับตัวในการทำงานและการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มสังคมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ผลต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมสนับสนุนว่าการฝึกทักษะด้านนี้ทำให้บุคคลมีความสามารถในการปรับตัวและลดปัญหาทางจิตใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

การรับวัฒนธรรม : ความหมายและการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม

ความหมายของวัฒนธรรม วัฒนธรรมคือส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งวัฒนธรรมภาวิสัย (objective culture) เช่นเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และวัฒนธรรมจิตวิสัย (subjective culture) ซึ่งเป็นจิตลักษณะของการมองหรือการรับรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคล สิ่งนี้รวมถึงปทัสฐาน บทบาท ค่านิยม กฎหมาย และความคาดหวังในพฤติกรรม และความเข้าใจในเหตุผลของพฤติกรรม (Triandis. 1985 : 305, Weldon et al 1975 : 300 - 301)

วัฒนธรรมจิตวิสัยกับพฤติกรรม จากความหมายของวัฒนธรรมข้างต้น แลนดิสได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมจิตวิสัยกับพฤติกรรมไว้ว่า วัฒนธรรมด้านนี้ทำหน้าที่สำคัญในการกำหนดแรงเสริม และนำไปสู่การจำแนกคำสั่งสอนแนะนำต่าง ๆ และเกิดการรับรู้ในการเลือกเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เป็นโครงสร้างเฉพาะของความรู้ความเข้าใจและนิสัย รวมถึงพฤติกรรมมุ่งกระทำซึ่งเป็นผลให้เกิดการปฏิบัติจริง แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้ด้วย และวัฒนธรรมจิตวิสัยของคนสองกลุ่มจะไม่ตรงกัน เพราะบุคคลแต่ละกลุ่มจะมีวิถีทางที่จะรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมของตน (Landis et al. 1985 : 68 - 84) ซึ่งฟิดเลอร์ มิทเชลล์และทริแอนดิส ได้กล่าวสรุปว่า วัฒนธรรมจิตวิสัยเป็นวัฒนธรรมที่ขึ้นอยู่กับความคิดและความเข้าใจของคนแต่ละกลุ่มที่จะรับรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคมของเขา ฉะนั้น บุคคลสองคนซึ่งมาจากวัฒนธรรมต่างกันจึงมีทัศนคติหรือความคิดต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือสภาพเดียวกันของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันในสาเหตุของพฤติกรรม ฉะนั้น วัฒนธรรมจิตวิสัยจึงได้รับการเน้นมากในการติดต่อระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกัน (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 96) จะเห็นได้ว่า ฟิดเลอร์, มิทเชลล์และทริแอนดิส มองความแตกต่างของวัฒนธรรมจิตวิสัยจากบุคคลสองกลุ่มที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งในเรื่องนี้เวลดอนได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แม้บุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน ปัญหาความแตกต่างในวัฒนธรรมจิตวิสัยก็เกิดขึ้นได้เช่นกัน เพราะแต่ละคนอาจมีความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ และการให้เหตุผลแตกต่างกันได้ (Weldon. 1975 : 300 - 301) ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรมจิตวิสัยขึ้นอยู่กับความแตกต่างของกลุ่ม และ/หรือความแตกต่างระหว่างบุคคล และเมื่อกล่าวถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมใน

บริบทของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะหมายถึงความแตกต่างในวัฒนธรรมจิตวิสัย และในการวิจัยนี้เมื่อกล่าวถึงคำว่า วัฒนธรรม จะหมายถึงวัฒนธรรมจิตวิสัยนั่นเอง

<u>การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรม</u> จากความจริงที่ว่า บุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกันย่อมมีการรับรู้และให้เหตุผลในพฤติกรรมต่างกัน ซึ่งการรับรู้ที่แตกต่างกันนี้อาจนำไปสู่ความตึงเครียดและ/หรือความคิดขัดแย้งได้เมื่อบุคคลทั้งสองต้องปฏิสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะในปัจจุบัน การติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อการปฏิบัติงานมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผลของบูรณาการทางการเมืองและเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างคนในชาติและความช่วยเหลือทางเทคนิคมีมากขึ้น และจากการศึกษาทัศนคติระหว่างบุคคลและพฤติกรรมของผู้ที่มีวัฒนธรรมต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสิ่งนี้เป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดความยากลำบาก (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 95 ; citing Fiedler. 1960 : Fiedler, Meuwese and Oonk. 1961 ; Rombauts. 1962) เชมเมอร์ กล่าวว่า องค์การต่าง ๆ ของรัฐที่ต้องติดต่อกับบุคคลที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างกันมักนำไปสู่การปรับตัวไม่ได้ของบุคคลอยู่เสมอ ๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความยากลำบากในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความยุ่งยากกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ในอันที่จะทำงานร่วมกันอย่างสามัคคี และมีประสิทธิภาพ (Chemers. 1969 : 531 ; citing Hudson et al. 1959 ; Gardnez. 1962 ; Kelman. 1963 ; Lundstedt. 1963 ; Smith et al. 1963) ปัญหาดังกล่าวนี้กอร์ดอนและคณะ (Gordon et al. 1971 : 209) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า การดำเนินชีวิตและการทำงานกับบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างออกไปเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยากลำบากแก่บุคคลเป็นจำนวนมาก ดังเช่นอาการหนึ่งที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ คือ "การตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม" (culture shock) ซึ่งเป็นอาการทางจิต ลักษณะอาการที่สำคัญคือ มีความวิตกกังวล เก็บกดเศร้าซึม และเก็บตัวจากบุคคลอื่น แม้ในบุคคลที่ไม่มีผลกระทบจากอาการนี้ก็พบว่าการทำงานในหน้าที่ หรือการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายก่อให้เกิดความคับข้องใจ และรู้สึกยากลำบากต่าง ๆ สิ่งที่ทำให้รู้สึกว่ายุ่งยากนั้น ประกอบด้วยปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ยังต้องประสบกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ เช่น การไม่เข้าใจนัยของความหมายหรือการไม่เข้าใจนัยของพฤติกรรมซึ่งไม่ได้สื่อความหมายออกมาเป็นวาจาในการดำเนินชีวิตของบุคคลที่เข้าไปติดต่อด้วย รวมทั้งปัญหามารยาทต่าง ๆ เช่น จะปฏิเสธอย่างไรจึงจะถือว่าไม่เสีย

มารยาท หรือในสถานการณ์ใดที่การติเตียนก่อให้เกิดความไม่พอใจ เป็นต้น ดังที่ ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) (Duangduen Lekhyananda. 1966 : 31) กล่าวว่า สมาชิกที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกันย่อมมีหลายสิ่งหลายอย่างต่างกัน เช่น มีระบบค่านิยมต่างกัน เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อนิสัยและพฤติกรรมรวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการสื่อความ ฉะนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการติดต่อระหว่างบุคคล เพราะก่อให้เกิดอคติ และความรู้สึกแบ่งแยกหรือปัญหาทางจิตใจต่าง ๆ

<u>การรับวัฒนธรรม</u> หมายถึง ความเข้าใจและรับรู้ในวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของบุคคลกลุ่มเป้าหมาย และสามารถให้เหตุผลในพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้เช่นเดียวกับที่บุคคลนั้นให้เหตุผลแก่พฤติกรรมของเขาเอง ซึ่งการที่บุคคลหนึ่งจะรับวัฒนธรรมของอีกคนหนึ่งได้นั้น จำเป็นต้องมีการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนั้นเสียก่อน

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม คือการจัดให้บุคคลมีข้อสนเทศและมีทักษะทางพฤติกรรมใหม่ ๆ ในวัฒนธรรมที่นำมาศึกษา หรือเรียกว่า วัฒนธรรมเป้าหมาย โดยมีฐานคติว่า การติดต่อจะมีประสิทธิผลไปในทางที่ดีเมื่อบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกันได้ให้สาเหตุของพฤติกรรมเหมือนกัน (Chemers. 1969 : 532) ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เข้าฝึกได้เรียนรู้แนวความคิดพื้นฐานบางอย่าง รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ในบทบาท ระเบียบประเพณีและค่านิยมของบุคคลนั้น (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 95 - 96) แลนดิสให้ความหมายเพิ่มเติมว่า การฝึกการรับวัฒนธรรมนั้น ไม่ใช่การเรียนรู้เกี่ยวกับบทัสฐานและแบบแผนการดำเนินชีวิตของบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมายเท่านั้น แต่จะต้องวิเคราะห์ "สิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดด้วย" (Landis et al. 1976 : 169 - 182)

<u>ความแตกต่างระหว่างการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u>

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ก็คือการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์วิธีหนึ่ง แต่เป็นการฝึกที่มีวิธีการและความแตกต่างจากการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์จะเน้นเรื่องอารมณ์และทัศนคติ โดยใช้หลักพื้นฐานจากพฤติกรรมมนุษย์ทั่ว ๆ ไป เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคลิกภาพ แรงจูงใจ เป็นต้น แต่การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นการฝึกให้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ตรงข้ามกัน และมีผลกระทบมากที่สุดในพฤติกรรมสังคมอัน

เป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าฝึกสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก โดยสามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ติดต่อด้วยเป็นอย่างดี ซึ่งแสดงออกโดยการให้เหตุผลในพฤติกรรมของบุคคลเช่นเดียวกับที่บุคคลนั้นให้เหตุผลในพฤติกรรมของตนเอง และความแตกต่างที่สำคัญคือ การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์นั้นเน้นตัวผู้ถูกฝึกที่จะไปมีการกระทำต่อบุคคลอื่น ๆ ส่วนการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนั้นเน้นบุคคล สถานที่ วัฒนธรรม จิตวิสัย และพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ผู้ได้รับการฝึกจะไปเกี่ยวข้องด้วยเป็นสำคัญ

<u>ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> การฝึกทักษะด้านนี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมที่สำคัญ 2 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล (Attribution theory) และทฤษฎีบทบาทการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Role theory)

<u>ทฤษฎีการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล</u> เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการรับรู้สาเหตุของการกระทำของตนเองและผู้อื่น ซึ่งกล่าวถึงการให้เหตุผลของบุคคลเพื่อที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการกระทำของตนและผู้อื่นในพฤติกรรมที่ปรากฏออกมา โดยเมื่อสังเกตพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งมักจะอ้างสาเหตุที่มาเกี่ยวข้องในพฤติกรรมนั้น สาเหตุสำคัญที่บุคคลนำมาอ้างคือ สาเหตุจากตัวผู้กระทำพฤติกรรมเอง และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ทำให้ผู้กระทำมีพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำนี้ถือว่าเป็นศูนย์กลางของพฤติกรรมมนุษย์ เพราะก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมของบุคคล ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในจิตใจและสิ่งแวดล้อมภายนอกของบุคคลนั้น หลักสำคัญในทฤษฎีนี้คือ การให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลจะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือในพฤติกรรมเดียวกัน ผู้แสดงพฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะกล่าวว่า พฤติกรรมของตนอยู่ภายใต้การควบคุมของสิ่งแวดล้อมหรือเกิดจากสาเหตุภายนอกตน แต่ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะมองพฤติกรรมของผู้แสดงว่ามีสาเหตุมาจากภายในจิตใจของผู้แสดงเอง คือการกำหนดจากบุคลิกภาพ (Ross and Fletcher. 1985 : 73 - 97) มีงานวิจัยหลายเรื่องที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ คือได้ผลตรงกันว่าบุคคลใช้สาเหตุภายนอก เช่น ปทัสฐาน บทบาท เพื่ออธิบายพฤติกรรมของเขาเอง แต่เขาจะใช้สาเหตุภายในจิตใจ เช่น ความสามารถ ความพยายาม แรงจูงใจเพื่ออธิบายพฤติกรรมของผู้อื่น (Weldon et al. 1975 : 300 - 301 ; citing Jone and Nisbett. 1972 ; About and Taylor. 1971) การให้เหตุผลที่แตกต่างกันดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลหลายประการ ดังนั้น ทริแอนดิสจึงแก้ปัญหาโดยคิดหาวิธีที่จะเพิ่มการให้เหตุผลที่เหมือนกันในบุคคลสองคน โดยกล่าวว่า "การให้เหตุผลเหมือนกัน" หมายถึงการที่บุคคลหนึ่ง (P) ให้เหตุผลอันเป็นสาเหตุของพฤติกรรมอีกคนหนึ่ง (O) ด้วยเหตุผลเดียวกันกับที่ (O) ให้แก่พฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเมื่อเป็นเหตุผลเดียวกัน บุคคลที่แสดงพฤติกรรมก็จะพอใจว่าบุคคลอื่นก็คิดอย่างเดียวกับที่เขาคิด วิธีการนี้ก็คือการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เข้าฝึกได้วิเคราะห์เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในอีกวัฒนธรรมหนึ่งอย่างถูกต้องตรงกัน (Weldon et al. 1975 : 300 - 301 ; citing Triandis. 1975) ตัวอย่างเช่น ถ้าเราต้องทำงานร่วมกับคนตะวันออกกลาง โดยที่เราไม่ทราบมาก่อนว่าสังคมตะวันออกกลางเป็นสังคมแบบดั้งเดิม สิ่งที่มิทเชลล์และฟัวพบว่าเป็นปัญหาก็คือ การติเตียนการทำงานหรือติเตียนความคิดของใครคนใดคนหนึ่งถือว่าเป็นการดูถูกบุคคลนั้น (Gordon et al. 1971 : 210 ; citing Mitchell and Foa. 1969 : 210) ฉะนั้น การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างออกไป และสามารถให้เหตุผลของพฤติกรรมเหมือนกัน จะช่วยขจัดปัญหาและทำให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน และมีความสามารถปรับตัว ซึ่งจะสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม เช่น ความสามารถในการสื่อความ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี เป็นต้น (Weldon et al. 1975 : 300 ; citing Newcomb. 1953 ; Triandis. 1959 ; 1960 a ; 1960 b ; Shibuya. 1962 ; Moscovici. 1967 ; Byrne. 1969)

<u>ทฤษฎีบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล</u> หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้กล่าวว่า ในการมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทุกคนจะต้องมีสถานภาพและบทบาทของตนเอง ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะแสดงออกในบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม บุคคลจึงต้องเรียนรู้ในบทบาทของตนและบทบาทของผู้อื่น รวมทั้งจะต้องเรียนรู้ถึงความคาดหวังในบทบาทอันได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ค่านิยม และลักษณะพฤติกรรมซึ่งสังคมได้คาดหวังไว้ว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง บุคคลจะต้องเรียนรู้ความคาดหวังทั้งในบทบาทที่เป็นของตนและเป็นของผู้ร่วมบทบาท ซึ่งหมายถึงคนที่มีบทบาทแตกต่างไปจากตน และจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับตน และบุคคลจะต้องเรียนรู้ถึงพฤติกรรมของบทบาทอันได้แก่ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหวังในบทบาท (Secord and Backman. 1964 ; 540 - 550)

• <u>การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> การให้ผู้เข้าฝึกได้เรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกับตนเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง โดยเฉพาะการได้เรียนรู้ในเรื่องของความคาดหวังล่วงหน้าในพฤติกรรมที่เหมาะสม คือบุคคลในแต่ละสังคมจะถูกคาดหวังในบทบาทเฉพาะที่จะปฏิบัติและบุคคลที่ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมให้บรรลุถึงความคาดหวังต่าง ๆ ได้ ย่อมทำให้ผู้ร่วมบทบาทกับเขาอาจจะรู้สึกไม่พอใจและเกิดความรู้สึกยุ่งยาก ซึ่งในเรื่องนี้ก็มีผลวิจัยสนับสนุนคือ พบว่าบทบาทของผู้เข้าฝึก (เช่น หัวหน้า) ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่มที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในกลุ่มที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของพฤติกรรมที่เหมาะสมจะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ฉะนั้นความคาดหวังในบทบาทของบุคคลหนึ่ง ๆ จึงขึ้นอยู่กับผู้ที่ร่วมบทบาทกับเขาที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดจำเป็นต้องมีเพื่อความสำเร็จในการทำหน้าที่ ซิคอร์ดและแบคแมน กล่าวว่าความคาดหวังในบทบาทเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า และถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ผู้ร่วมบทบาทอาจจะรู้สึกไม่สบายใจและไม่พอใจ (Secord and Backman. 1964 ; Chemers. 1969 : 532, 534 ; citing Porter and Henry. 1964 ; Mitchell and Porter. 1967) ตัวอย่างความคาดหวังในบทบาทคือ การศึกษาวิจัยของเชมเมอร์พบว่า วัฒนธรรมในตะวันออกกลางทั้งวัฒนธรรมของบุคคลทั่ว ๆ ไป หรือวัฒนธรรมเฉพาะบางประเทศ เช่น วัฒนธรรมของคนอิหร่านมีการจำแนกแยกแยะมาก และมีโครงสร้างสถานภาพแบบใช้อำนาจ แต่ในขณะเดียวกันสิ่งที่มีความสำคัญเท่า ๆ กันคือ เน้นความเป็นมิตร ความสุภาพอ่อนน้อม และการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี บุคคลที่มีสถานภาพสูง เช่น หัวหน้ากลุ่มได้รับความคาดหวังว่าจะเป็นคนที่มั่นคง เป็นผู้นำ ให้ความรู้สึกอบอุ่น และมีเมตตา (Chemers. 1969 : 532 ; citing Fao and Chemers. 1967 ; Chemers and Chemers. 1967) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 30 - 31) กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องนี้ว่า การพัฒนาประสบการณ์ทางสังคมเพื่อสวมบทบาทให้เหมาะสม จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เช่น การพัฒนาความสามารถสวมบททางสังคมโดยการฝึกให้รู้จักคิดและเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น ลดการคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยในชั้นแรก พยายามเข้าใจว่าคนอื่นอาจคิดแตกต่างไปจากตนอย่างไร ขั้นต่อมาคิดว่าคนอื่นอาจจะคิดเกี่ยวกับตัวเองอย่างไร ขั้นต่อไปคิดว่าคนอื่นจะคิดว่าเราคิดถึงเขาว่าอย่างไร และลึกซึ้งขึ้นทุกที ซึ่งในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก็ได้นำหลักทฤษฎีนี้มาใช้ โดยเน้นในเรื่องการลดความคิดที่มีตนเองเป็นศูนย์กลาง

เชมเมอร์ (Chemers. 1969 : 532) กล่าวถึงการสวมบทบาทในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ว่า ผู้เข้าฝึกจะสวมบทบาทเป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรม มิใช่เป็นเพียงผู้อ่านเหตุการณ์วิกฤตโดยไม่ต้องปฏิบัติการอย่างไร ซึ่งลักษณะนี้ก็คือการฝึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่อให้เข้าใจคนอื่นว่าคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร นั่นเอง

กล่าวได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นการฝึกให้ผู้เข้าฝึกได้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างออกไป โดยเน้นการเรียนรู้ให้ผู้เข้าฝึกสามารถให้เหตุผลในพฤติกรรมของบุคคลอื่น เช่นเดียวกับที่บุคคลนั้นให้เหตุผลในพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้หลักการจากทฤษฎีการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล และในสถานการณ์ของการฝึกได้จัดประสบการณ์ให้ผู้เข้าฝึกสวมบทบาทเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรมที่จะต้องแสดงออกถึงความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเราและลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยหลักการจากทฤษฎีบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

<u>การสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม : แนวความคิดทางทฤษฎี</u>

ทริแอนดิส ได้เสนอกรอบความคิดเชิงทฤษฎีเพื่อสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วยมิติต่าง ๆ ของความแตกต่างในวัฒนธรรม ที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีความแตกต่างของวัฒนธรรมในพฤติกรรมสังคม (Triandis. 1984 : 301 - 325)

ทริแอนดิสกล่าวว่า มิติต่าง ๆ ของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมี 3 มิติ คือ ความแตกต่างในการรับรู้ ยุทธวิธีของกระบวนการจัดข้อสนเทศ และโครงสร้างความคิด

<u>มิติแรก</u> ความแตกต่างในการรับรู้ ความแตกต่างในการรับรู้ที่สำคัญมี 4 ประการ คือ

ประการแรก การให้ความสำคัญในตัวบุคคลหรือให้ความสำคัญในพฤติกรรมของบุคคล ในวัฒนธรรมที่ถือว่าพฤติกรรมของบุคคลมีความสำคัญ จะเน้นในคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น ความสามารถ สติปัญญา ระดับของกิจกรรม ความเป็นอิสระ และความคิดสร้างสรรค์ ส่วนในวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญในตัวบุคคลจะเน้นคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น วงศ์ตระกูล การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นประโยชน์มากที่จะสร้างชุดฝึกให้มีข้อความกล่าวถึงความแตกต่างเหล่านี้

ประการที่สอง การรับรู้ว่าเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันหรือคนละกลุ่ม การรับรู้ว่าเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันทำให้เกิดความไว้วางใจ ให้ความร่วมมือ มีความเสียสละ เป็นต้น ลักษณะครอบครัวนิยม เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในครอบครัว และจะเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นนอกครอบครัวเพียงเล็กน้อย ส่วนในวัฒนธรรมที่มีระบบครอบครัวต่ำ สถาบันนอกครอบครัว เช่น โรงเรียนจะทำหน้าที่สำคัญเพื่อให้การอบรมทางสังคม เป็นต้น

ประการที่สาม ความแตกต่างด้านอายุ ในสังคมแบบดั้งเดิมหรือสังคมประเพณีผู้ที่มีอายุแก่กว่าจะได้รับการนับถือมากกว่าคนอายุน้อยโดยไม่สัมพันธ์กับลักษณะอื่น ๆ เช่น อาชีพ

ประการที่สี่ ความแตกต่างทางเพศ บางวัฒนธรรมให้ความสำคัญทั้งสองเพศ แต่บางวัฒนธรรมให้ความสำคัญเพียงเพศใดเพศหนึ่ง ความแตกต่างทางเพศยังเห็นได้จากการแบ่งแยกระหว่างเพศ คือชายอยู่ส่วนชาย หญิงอยู่ส่วนหญิง เป็นต้น

<u>มิติที่สอง</u> ความแตกต่างในยุทธวิธีของกระบวนการจัดข้อสนเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกัน 4 ประการคือ

ประการแรก เป็นความแตกต่างของวัฒนธรรมในเรื่องอุดมการณ์นิยมกับปฏิบัตินิยม มิตินี้เสนอโดยเกล็น (Triandis. 1984 ; citing Glenn. 1981) โดยกล่าวว่าบุคคลในบางวัฒนธรรมเป็นนักอุดมการณ์ แต่บุคคลในบางวัฒนธรรมเป็นนักปฏิบัตินิยม เกล็นกล่าวว่านักปฏิบัตินิยมจะพบในวัฒนธรรม 2 ลักษณะคือ วัฒนธรรมก่อนอุตสาหกรรม และวัฒนธรรมหลังอุตสาหกรรม

ประการที่สอง เป็นความแตกต่างของวัฒนธรรมในเรื่องภาษา คือวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Associative Culture) กับวัฒนธรรมนามธรรม (Abstractive Culture) วัฒนธรรมเชื่อมโยงความสัมพันธ์จะไม่ใช้คำพูดตรงไปตรงมา แม้สิ่งที่พูดนั้นจะเป็นนามธรรมเข้าใจได้ชัดเจนก็ตามมักใช้ภาษากวี ส่วนวัฒนธรรมนามธรรมจะใช้คำพูดที่เป็นวิทยาศาสตร์ และมีการแยกสิ่งต่าง ๆ ออกจากกันอย่างชัดเจน

ประการที่สาม ความแตกต่างในเรื่องของการใช้กรอบอ้างอิงในความคิดกับการมีอิสระจากกรอบอ้างอิง ทริแอนดิสกล่าวว่า วัฒนธรรมที่ใช้กรอบอ้างอิงในการคิดจะเป็นวัฒนธรรมที่เน้นการเชื่อมความสัมพันธ์ ส่วนวัฒนธรรมที่มีอิสระจากกรอบอ้างอิงเน้นในเรื่องนามธรรม จากการศึกษาของ วิทคินกับแบรี (Triandis. 1984 ; citing Witkin and Berry. 1975) แสดง

ให้เห็นว่า บุคคลที่มีกรอบอ้างอิงในการคิดจะรับรู้ไวต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและยึดในตัวบุคคล ส่วนบุคคลที่มีอิสระจากกรอบอ้างอิงในการคิด มีความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งเร้าได้มากกว่ายึดในหลักการ การสอบมักจะทำคะแนนได้ดีกว่า

ประการที่สี่ ความแตกต่างข้อสุดท้ายในมิตินี้คือ ความแตกต่างในความไวในการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคมที่มีลักษณะพึ่งพาอาศัยกันสูง บุคคลมักใช้เวลาส่วนใหญ่คิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคมเช่นนี้จะให้ค่านิยมอย่างมากกับกลุ่มและหน้ากากสังคม ลักษณะเช่นนี้ปรากฏในวัฒนธรรมเมดิเตอเรเนียน ซึ่งต่างกับวัฒนธรรมของคนอเมริกัน

<u>มิติที่สาม</u> ความแตกต่างในโครงสร้างความคิด ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ อัตมโนทัศน์กับการจำแนกแยกแยะกลุ่มที่ต่างออกไป ทริแอนดิสให้ความหมายอัตมโนทัศน์ไว้ 2 ความหมายคือ ความหมายแรก หมายถึงความเชื่อทั้งหมดเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรมจะแตกต่างกัน เช่น บางวัฒนธรรมบุคคลมีความรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจ เป็นคนแคล่วคล่องว่องไว แต่ในบางวัฒนธรรมความรู้สึกนี้มีน้อย เป็นต้น อีกความหมายหนึ่งคือการจำแนกแยกแยะบุคคล คือการให้ความสำคัญในเชื้อชาติ ชั้นสังคม ศาสนา อายุ เพศ ฯลฯ โดยให้ความสำคัญในสิ่งเหล่านี้ในแง่ที่เป็นตัวแปรแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในบางวัฒนธรรมมีการจำแนกแยกแยะสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้สูง

นอกจากมิติ 3 ประการดังกล่าวนี้แล้ว ในการสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางด้านค่านิยม ทริแอนดิสให้ความหมายค่านิยมว่า หมายถึงความโน้มเอียงในความคิดหรือการกระทำที่เฉพาะเจาะจงไปตามความคิด หรือความเชื่อที่ตนเห็นว่าสำคัญ (Triandis. 1984 ; citing Kluckhohn. 1956, 1959 ; Kluckhohn and Strodtbeck. 1961) และได้เสนอค่านิยมทั่วไปว่ามีอยู่ 5 ประการคือ

ประการแรก ความเชื่อในสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของมนุษย์ว่าดีหรือเลว หรือไม่ดีและไม่เลว ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทำให้มนุษย์ไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ บุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมเช่นนี้จะมีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น แม้แต่สิ่งแวดล้อมของตน แต่ในบางวัฒนธรรมมีความคิดว่าบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสังคมเช่นนี้จะมีการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อใช้การศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ส่วนสังคมที่มองว่ามนุษย์เปลี่ยนแปลงไม่ได้จะให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อยในการลงทุนทางการศึกษา

ประการที่สอง เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความโน้มเอียงที่จะควบคุมธรรมชาติ หรือประสานชีวิตกับธรรมชาติหรืออยู่ภายใต้ธรรมชาติ ในวัฒนธรรมที่เห็นว่ามนุษย์เป็นผู้ควบคุมธรรมชาติ บุคคลจะมีลักษณะชอบแก้ปัญหาหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบมากที่สุดในสังคมยุโรปและอเมริกา ค่านิยมประเภทประสานชีวิตกับธรรมชาติ ความคิดนี้มีอยู่ในวัฒนธรรมลาตินอเมริกันหลาย ๆ วัฒนธรรม ซึ่งถือว่าการดำรงชีวิตร่วมกับธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ ความสมดุลและการประสานชีวิตโดยไม่ละเมิดธรรมชาติจึงเป็นค่านิยม ส่วนค่านิยมที่อยู่ภายใต้ธรรมชาติ คือการที่บุคคลอยู่เฉย ๆ ไม่ต่อสู้ หรือมีความอดทนต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ ซึ่งตรงข้ามกับความเป็นนายควบคุมธรรมชาติ ซึ่งสองลักษณะนี้เปรียบได้กับลักษณะตรงกันข้ามระหว่างการควบคุมจากสิ่งแวดล้อมภายนอก กับการควบคุมตนเอง (Triandis 1984 ; citing Rotter. 1966)

ค่านิยมประการที่สาม การให้ความสำคัญในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต เวลาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในบางวัฒนธรรม เช่น ในวัฒนธรรมอุตสาหกรรม แต่ในอีกหลาย ๆ วัฒนธรรมถือว่ามีความสำคัญน้อย ตัวอย่างคือวัฒนธรรมรอบ ๆ ทะเลเมดิเตอเรเนียน คนลาตินอเมริกันมีความรู้สึกทางที่ดีว่าบุคคลไม่ควรเป็นทาสของเวลา แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลควรมาก่อน ซึ่งลักษณะนี้พบในคนกรีกเช่นกัน (Triandis. 1984 ; citing Albert)

ค่านิยมประการที่สี่ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในพฤติกรรม ตัวบุคคล หรือตำแหน่งที่บุคคลกำลังจะได้รับสถานภาพ วัฒนธรรมตะวันตกมีค่านิยมในการกระทำของบุคคล ตัวอย่างเช่น คนอเมริกันเหนือจะตัดสินบุคคลจากการกระทำเป็นสำคัญ แต่ในอีกหลาย ๆ วัฒนธรรมจะมองว่าบุคคลนั้นเป็นใครและบุคคลนั้นกำลังจะเป็นอะไร ทริแอนดิสกล่าวถึงคนอเมริกันเหนือว่าเป็นคนคล่องแคล่ว ขยันขันแข็ง แต่คนเม็กซิกันเป็นคนไม่ดิ้นรน ไม่ต่อสู้ เฉื่อยชา ซึ่งในวัฒนธรรมเช่นนี้จะให้ความสำคัญในความแตกต่างของอายุ เพศ ระดับเศรษฐกิจ-สังคม (Triandis. 1984 ; citing Diaz - Guerreo. 1976)

ค่านิยมประการสุดท้าย ค่านิยมที่แตกต่างกันในเรื่องของปัจเจกนิยม กับคติรวมหมู่ ปัจเจกนิยมเป็นค่านิยมที่ให้ความสำคัญในปัจเจกบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีความพอใจที่จะเป็นอิสระจากกลุ่ม ต้องการเวลาส่วนตัว ต้องการสิ่งที่ท้าทาย ถือว่าความพอใจเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เช่น ความสุข ความรัก และความมั่นคงปลอดภัย ส่วนคติรวมหมู่เป็นค่านิยมที่รวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง เป็นเจ้าของร่วมกัน

จึงมีความพอใจในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และถ้ามีความรุนแรงสูงบุคคลอาจจะไม่สามารถแยกเอกลักษณ์ของตนออกจากกลุ่ม บุคคลจะผูกติดอยู่กับบทบาทต่าง ๆ ภายในกลุ่ม และพฤติกรรมก็จะเป็นไปตามบทบาทนั้น ความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะประกอบด้วยบทบาทต่าง ๆ เช่น ลูก-พ่อ ราษฎร-เจ้าหน้าที่ของรัฐ (Triandis. 1984 ; citing Hofstede. 1980)

นอกจากความแตกต่างในค่านิยมทั่วไป 5 ประการนี้แล้ว ฮอฟสเตดได้เพิ่มค่านิยมที่แตกต่างกันในวัฒนธรรมต่าง ๆ อีก 3 ประการคือ (1) ความห่างกันของอำนาจ (2) ความต้องการความรู้สึกมั่นคง และ (3) การให้ความสำคัญในความเป็นชายกับหญิง ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ (1) ความห่างกันของอำนาจแสดงออกโดยมีระดับอำนาจระหว่างบุคคลต่าง ๆ ไม่เท่ากัน เช่น คนรวย-คนจน หัวหน้า-ลูกน้อง เป็นต้น ในวัฒนธรรมที่มีความห่างกันของอำนาจสูงนั้น ถ้าบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่ำกว่า จะมีความวิตกกังวลสูง จากการศึกษาของฮอฟสเตดพบว่า ประเทศที่มีความห่างของอำนาจสูงคือ ฟิลิปปินส์ และลาตินอเมริกา ส่วนอิตาลีและอเมริกามีปานกลาง ส่วนประเทศที่มีน้อยที่สุด คือ ออสเตรียและกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย (2) ความต้องการความรู้สึกมั่นคง ในหลาย ๆ วัฒนธรรมบุคคลมีความต้องการความมั่นคงสูง ซึ่งจะทำให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความวิตกกังวล จากการศึกษาของฮอฟสเตดพบว่า คะแนนความวิตกกังวลสูงในกรีซและญี่ปุ่นและประเทศส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาธอลิค แต่บางวัฒนธรรมความต้องการความมั่นคงมีต่ำ เช่น พบว่าคนในฮ่องกง สิงคโปร์และสแกนดิเนเวียมีคะแนนความวิตกกังวลต่ำ เป็นต้น (3) การให้ความสำคัญในเพศชายและเพศหญิง ฮอฟสเตดได้วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมอีกมิติหนึ่ง คือ ความสำคัญของเพศชายและเพศหญิง เขากล่าวว่า ในวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญแก่เพศชายสูงจะเป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของบุคคล การทำมาหากิน ส่วนวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญแก่เพศหญิงสูง จะให้ความสำคัญในด้านบริการและการมีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงาม (Hofstede. 1984 : 65 - 176)

จากกรอบความคิดเชิงทฤษฎีเพื่อสร้างชุดฝึกการรับวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทริแอนดิสได้รวบรวมมิติสำคัญ ๆ ที่มีความแตกต่างกันในวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากผลการศึกษาวิจัย แต่ทริแอนดิสก็ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่า ในหลาย ๆ กรณีที่ผู้สร้างชุดฝึกการรับวัฒนธรรมอาจจะไม่ทราบเกี่ยวกับลักษณะที่แน่นอนของวัฒนธรรมเป้าหมายว่ามีมิติใดบ้างที่สำคัญ ซึ่งถ้าเป็นดังนี้ทริแอนดิส

เสนอให้ใช้ความแตกต่างของลักษณะวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม หรือวัฒนธรรมชนบทกับวัฒนธรรมเมือง หรืออุตสาหกรรมในความแตกต่างดังนี้ วัฒนธรรมชนบทเป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญในตัวบุคคล และมีความแตกต่างกันมากในการให้ความสำคัญเรื่องอายุ เพศ ศาสนา เชื้อชาติ อำนาจ ฯลฯ และมักใช้ศาสนาเป็นกรอบของความคิด มีค่านิยมเป็นคติรวมหมู่ การพิจารณาข้อมูลว่ามีความถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับว่า ใครเป็นผู้ให้ข้อมูลนั้น พฤติกรรมต่าง ๆ มีปทัสฐานชัดเจนเพื่อหลีกเลี่ยงความวิตกกังวล และให้ความสำคัญต่อรางวัลชีวิตว่ามาจากองค์ประกอบภายนอก ไม่ไว้วางใจบุคคลที่อยู่นอกกลุ่ม และประการสุดท้าย มีทัศนคติต่อโลกว่าเปลี่ยนแปลงไม่ได้และเน้นอดีต ส่วนวัฒนธรรมเมือง จะเน้นในพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าคนในวัฒนธรรมชนบท มีความแตกต่างกันน้อยในเรื่องอายุ เพศ ศาสนา เชื้อชาติ อำนาจ เป็นนักปฏิบัตินิยม มีค่านิยมในปัจเจกบุคคล เชื่อถือข้อมูลที่มีเหตุผล หรือสามารถตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ได้มากกว่าคนในวัฒนธรรมชนบท ไม่มีปทัสฐานของพฤติกรรมที่ชัดเจนว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ให้ความสำคัญว่ารางวัลมาจากการกระทำของบุคคล มีอิสรภาพจากบุคคลอื่น และมองโลกในแง่ที่ว่าเปลี่ยนแปลงได้ เน้นอนาคต เป็นต้น

สรุปได้ว่า ทริแอนดิสได้เสนอหลักการทางทฤษฎีกับความแตกต่างของวัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วยมิติที่สำคัญ ๆ อันมีประโยชน์ต่อการนำมาสร้างชุดฝึกการรับวัฒนธรรม และบริสลิน (Brislin et al. 1986) ก็ได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มาเป็นหลักพื้นฐานของการสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป

<u>รูปแบบของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u>

รูปแบบของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นโครงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งอยู่บนหลักการของโปรแกรมการสร้างสถานการณ์จำลอง (idiographic programing) (ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน). 1966 ; อ้างอิงมาจาก Stolurow. 1965 a ; 1965 b) ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ <u>ส่วนแรก</u> ให้ผู้เข้าฝึกอ่านเรื่องเป็นตอน ๆ (episoders) เกี่ยวกับปัญหาการมีปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดความคิดขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Chemers and Lekhyananda (ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน). 1966; citing Stolurow. 1965) เหตุการณ์ในเรื่องแต่ละตอนเรียกว่า เหตุการณ์วิกฤต (critical

incident) ซึ่งสร้างขึ้นโดยใช้กรอบทฤษฎีความแตกต่างของวัฒนธรรม (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 101 ; citing Oeser and Harary. 1962 ; 1964 ; Oeser and O'Brien. 1967) ซึ่งเป็นเรื่องที่แสดงถึงวัฒนธรรมจิตวิสัยของบุคคลในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อฝึกให้ผู้เข้ารับการฝึกสามารถวิเคราะห์เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมายได้ถูกต้อง โดยใช้แนวทางจากทฤษฎีบทบาท ส่วนที่สอง เป็นคำตอบจำนวน 4 คำตอบให้เลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ส่วนคำตอบอีกสามข้อผิด การตอบก็คือให้ผู้เข้ารับการฝึกพิจารณาพฤติกรรมที่กล่าวไว้ในเหตุการณ์วิกฤต แล้วตัดสินความเข้าใจในแต่ละคำตอบเพื่อเลือกคำตอบที่อธิบายเหตุผลได้ถูกต้องที่สุด ส่วนที่สาม เป็นผลย้อนกลับ เมื่อเลือกคำตอบข้อใดแล้วให้ไปดูผลย้อนกลับของข้อที่เลือกนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าข้อที่เลือกนั้นให้ผลถูกต้อง ก็จะได้รับการยอมรับว่าถูกต้อง แต่ถ้าคำตอบที่เลือกนั้น "ผิด" ก็จะได้รับคำสั่งให้กลับไปเลือกคำตอบใหม่ จนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้อง การใช้วิธีดังกล่าวนี้เป็นการ "เสริมแรง" ให้ผู้เข้าฝึกสร้าง "เหตุผลเหมือนกัน" กับกลุ่มคนในวัฒนธรรมเป้าหมาย โดยมีฐานคติว่า บุคคลจะเลือกคำตอบโดยแปลความหมายข้อความในคำตอบจากสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและเลือกข้อที่เป็นสาเหตุของการกระทำ (พฤติกรรม) โดยใช้การตัดสินใจบางประการในการเลือกคำตอบที่มีอยู่ทั้งหมด 4 ข้อ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก็คือ พัฒนากระบวนการตัดสินใจภายในจิตของผู้เข้าฝึกและเกณฑ์ที่ใช้ในการอ้างอิงพฤติกรรมหรือเหตุผลที่เลือกคำตอบนั้น

จากการเสนอปัญหาและความสำคัญของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันในช่วงนี้สรุปได้ว่า วิธีฝึกข้ามวัฒนธรรมในปัจจุบันมีหลายวิธี แต่วิธีฝึกการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมซึ่งใช้หลักเกณฑ์จากทฤษฎีบทบาท ความเข้าใจวัฒนธรรมและการให้เหตุผล เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่เดิมนั้นการฝึกวิธีนี้ใช้ฝึกกับกลุ่มบุคคลเฉพาะจากประเทศหนึ่งซึ่งเดินทางไปพักอาศัยในอีกประเทศหนึ่ง หรือฝึกเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับชนกลุ่มน้อยของประเทศหนึ่ง ๆ แต่ปัจจุบันการฝึกได้ขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปในกลุ่มบุคคลที่อยู่ในประเทศเดียวกันและอยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหญ่เดียวกัน แต่มีวัฒนธรรมด้านจิตวิสัยแตกต่างกัน ให้สามารถปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างมีประสิทธิผล วิธีการฝึกจะเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างชุดฝึกให้มีศักยภาพ และความเข้มของบทเรียน ซึ่งด้วยวิธีการดังกล่าวพบว่า ผลการฝึกทำให้ประสบความ

สำเร็จหลายประการที่สำคัญ คือ (1) ทำให้การปรับตัวของบุคคลดีขึ้น ซึ่งแสดงออกโดยความรู้สึกพอใจ และไม่มีความเครียด (2) มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีกับบุคคลที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรม และ (3) ทำให้การทำงานในโครงการต่าง ๆ มีประสิทธิผลมากขึ้น

ประโยชน์ของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม แลนดิสได้กล่าวถึงผลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมให้ละเอียดมากขึ้น โดยอ้างถึงการสำรวจของ บริสลิน แลนดิสกับแบรนด์ และอัลเบิร์ท ว่าได้ผลชัดเจนที่แสดงถึงประโยชน์ของการฝึก 6 ประการคือ (1) ทำให้เข้าใจทัศนคติของเจ้าของบ้านมากขึ้น (2) ลดความรู้สึกและการรับรู้ต่อบุคคลทางไม่ดี (3) ทำให้เข้าใจความซับซ้อนทางความคิดในวัฒนธรรมจิตวิสัยของผู้อื่นง่ายขึ้น และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับกลุ่มอื่น ๆ (4) ความสนุกสนานในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสองกลุ่มเพิ่มขึ้น (5) เพิ่มความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกับบุคคลต่างวัฒนธรรม และ (6) ปรับตัวต่อความเครียดที่เกิดขึ้นในการทำงานประจำวัน อันเกิดจากต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมอีกวัฒนธรรมหนึ่งดีขึ้น และมีความสามารถในการปฏิบัติงานดีขึ้น (Landis et al. 1985 : 72-73 ; citing Brislin, Landis and Brand. 1983 ; Albert. 1983)

สำหรับรูปแบบชุดฝึกที่มีประสิทธิผลควรเป็นรูปแบบใดนั้น จากการศึกษารูปแบบชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่ผ่านมา นับตั้งแต่การเริ่มต้นวิจัยจนถึงการวิจัยในปัจจุบันพบว่าทั้งหมดเป็นรูปแบบแยกสาขา ซึ่งผลจากการวิจัยเปรียบเทียบพบว่า รูปแบบนี้ได้เปรียบกว่ารูปแบบเส้นตรงในเรื่องของเวลาในการเรียนรู้ซึ่งใช้เวลาน้อยกว่าและมีความถูกต้องของคำตอบมากกว่า (Mulpass and Salancik. 1977 : 76 - 85) สำหรับผลการวิจัยที่เกิดจากผลการฝึกจะได้นำเสนอต่อไปนี้

การวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม จากผลการตรวจสอบการศึกษาการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม พบว่า ขอบข่ายหรือเนื้อหาของการฝึกได้ให้ความสำคัญต่อทัศนคติระหว่างบุคคล วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม เพื่อปรับปรุงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานการณ์ที่มีวัฒนธรรมต่างกัน (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 95) รูปแบบการวิจัยในช่วงการเริ่มต้นเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ต่อมาจึงมีการวิจัยเชิงทดลองภาคสนาม การพิจารณาตัวแปรตามหรือผลการฝึกที่สำคัญมี 3 ประการคือ ผลการปฏิบัติงาน ทัศนคติระหว่างบุคคล และการปรับตัว จุดมุ่งหมายของการฝึกในระยะแรก ๆ เป็นการฝึกเพื่อเตรียมทหารและเจ้าหน้าที่ที่จะไปทำงานหรือ

ไปประจำการในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย ต่อมาก็ขยายการฝึกนี้เพื่อการปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมภายในประเทศ คือระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงการสื่อความข้ามวัฒนธรรมในกลุ่มที่มีวัฒนธรรมต่างกัน ด้วยการเน้นในเรื่องการปฏิสัมพันธ์ให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่มเพื่อลดความคับข้องใจและเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

<u>การวิจัยเชิงทดลองการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปฏิบัติงาน</u> การวิจัยเชิงทดลองการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ผู้ริเริ่มศึกษาผลการฝึกคนแรกคือ ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) (Duangduen Lekhyananda. 1966) และเชมเมอร์ (Chemers et al. 1966) เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยฝึกนิสิตชายชาวอเมริกันที่จะต้องเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำงานในห้องปฏิบัติการร่วมกับนิสิตชายชาวอาหรับอีก 2 คน นิสิตชายในการทดลองนี้มีจำนวน 27 คน ได้ถูกสุ่มออกเป็นหัวหน้าประเภททดลองและหัวหน้าประเภทควบคุม หัวหน้าประเภททดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมชาวอาหรับ ส่วนหัวหน้าประเภทควบคุมได้รับการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ของประเทศอาหรับ การฝึกแต่ละชนิดใช้เวลา 4 คืน รวมเวลาฝึก 3 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 27 คนนี้ ต้องปฏิบัติงานกลุ่ม 3 ชนิด งานสองชนิดแรกคือ งานประเภทที่ต้องร่วมมือกันภายในกลุ่มเป็นงานที่มีขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลที่ชัดเจน 1 ชิ้น และไม่ชัดเจนอีก 1 ชิ้น ส่วนงานชิ้นที่สามคือ งานประเภทต่อรองเพื่อประโยชน์ของหลายฝ่าย ปรากฏผลว่าสำหรับงานประเภทต่อรองนั้นพบว่า หัวหน้ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมีคะแนนสูงกว่าหัวหน้ากลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้ภูมิศาสตร์อย่างเชื่อมั่นได้ ส่วนงานสองชนิดแรกนั้นได้ผลที่ยังไม่ชัดเจน เพียงแต่มีแนวโน้มว่ากลุ่มที่หัวหน้าได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ลูกน้องในกลุ่มทำงานได้ดีกว่ากลุ่มที่หัวหน้าไม่ได้รับการฝึกในเรื่องนี้ และเมื่อพิจารณาลักษณะของหัวหน้าร่วมด้วยแล้ว เชมเมอร์พบว่าหัวหน้าที่มุ่งสัมพันธ์ (LPC สูง) เมื่อได้รับการฝึกมีทักษะและข้อมูลซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าหัวหน้าที่มุ่งสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับการฝึกดังกล่าวด้วย

ผลการศึกษาดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดการกระตุ้นให้มีการศึกษาวิจัยมากขึ้น เช่นในปี 1969 เชมเมอร์ได้ศึกษาวิจัยคล้ายคลึงกับการศึกษาในปี 1966 อีกครั้งหนึ่ง กับตัวอย่างคนอเมริกันที่พำนักอยู่ในเตหะราน ประเทศอิหร่านจำนวน 48 คน และมีชาวอิหร่านซึ่งเป็นชายทั้งหมด 96 คนอาสาเข้าร่วมในโครงการ กลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันได้สวมบทบาทเป็นนักเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรม

และเกษตรกรรม ส่วนชาวอิหร่านเป็นผู้รับคำแนะนำ มีการวัดผลการทำงานจากการร่วมอภิปรายแก้ปัญหาพบว่า หัวหน้ากลุ่มชาวอเมริกันที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสามารถชักจูงสมาชิกในกลุ่มคือคนอิหร่าน ให้มีการตัดสินใจใกล้เคียงกับการตัดสินใจของคนอเมริกันมากที่สุดในระดับที่เชื่อมั่นได้ (Chemers. 1969 : 531 - 546)

การวิจัยเชิงทดลองอื่น ๆ ที่เหมือนกับการศึกษาข้างต้น คือการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทยของมิเชลล์ ซึ่งฟีดเลอร์ มิทเชลล์และทริแอนดิส (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 ; citing Mitchell. 1967) ได้สรุปการฝึกครั้งนี้ไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ปรากฏผลว่าการฝึกมีประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แม้ว่าการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า การฝึกไม่มีผลต่อการทำงานของกลุ่มก็ตาม ต่อมา มิทเชลล์กับฟัว (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 102 ; citing Mitchell and Foa. 1968) ได้วิจัยเชิงทดลองฝึกการรับรู้วัฒนธรรมไทยเป็นครั้งที่สอง กลุ่มตัวอย่างเป็นทหารอเมริกันจำนวน 32 คน สุ่มออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละเท่า ๆ กัน แล้วให้แต่ละคนทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มโดยมีสมาชิก 2 คน เป็นคนไทยและคนตะวันออกไกลอย่างละคน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการรับวัฒนธรรมไทย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ประเทศไทย ภายหลังการฝึกปรากฏผลว่า หัวหน้าในกลุ่มทดลองได้รับการประเมินจากผู้สังเกตการณ์ว่า มีการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม และการปฏิบัติตนเข้ากับสมาชิกในกลุ่ม และบรรยากาศกลุ่มดีกว่าหัวหน้าในกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับที่เชื่อมั่นได้ แต่ผลการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างไม่แตกต่างกัน

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อดูผลการปฏิสัมพันธ์ของคนอเมริกันกับบุคคลภายนอกประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาก็มีความสนใจที่จะใช้เทคนิคเดียวกันนี้เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนอเมริกันที่เป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ ซโลบอดินจึงได้สร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับคนกลุ่มย่อยโดยเน้นสภาพการณ์การทำงาน (Landis et al. 1976 : 174 ; citing Slobodin. 1975) ซึ่งต่อมาได้มีผู้นำชุดฝึกนี้มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันเพื่อให้รับวัฒนธรรมของคนผิวดำ ปรากฏผลว่าผู้ได้รับการฝึกมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมุ่งกระทำไปในทางที่ดีขึ้นต่อคนผิวดำและมีความรู้ในวัฒนธรรมของคนผิวดำมากขึ้น (Landis et al. 1976 : 173 ; citing Weldon, Carlston, Rissman, Slobodin and Triandis. 1975)

ผลการวิจัยเชิงทดลองที่ใช้กลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากที่เคยวิจัยมาคือ การศึกษาของแรนดอล์ฟ แลนดิสและเส็ง (Randolph, Landis and Tzeng. 1977 : 105 - 117) ซึ่งได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพื่อให้คนผิวขาวได้เข้าใจวัฒนธรรมของคนผิวดำ กลุ่มตัวอย่างที่ต่างไป คือใช้นักศึกษาหญิงผิวขาว จำนวน 35 คน อายุเฉลี่ย 23 ปี และ 94.3 % มีภูมิหลังทางสังคมระดับกลาง และระดับสูง บางคนไม่เคยมีประสบการณ์กับคนเชื้อชาติอื่นมาก่อน แต่ 74.3 % รายงานว่าเคยมีการติดต่อทางสังคมกับกลุ่มเชื้อชาติอื่นมาแล้ว ภายหลังการฝึกได้วัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ในส่วนของการประเมินผลการปฏิบัติงานได้จัดให้เล่นเกมปัญหาซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้คำแนะนำคนผิวดำที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย กับอีกกิจกรรมหนึ่งคือ วัดพฤติกรรมการทำงาน โดยให้คนผิวดำดังกล่าวนี้ให้คะแนนกลุ่มตัวอย่างสองอย่างคือ "บุคลิกภาพที่พึงพอใจ" และ "ผู้ร่วมงานที่พึงปรารถนา" ปรากฏผลว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกได้รับคะแนนในการสร้างความสนุกสนานจากการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกในระดับที่เชื่อมั่นได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดฝึกเพียง 40 ข้อ ก็ทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และเป็นผลที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาทดลองกับคนผิวขาวที่เป็นชาย ฉะนั้น การศึกษาเรื่องนี้จึงสนับสนุนอย่างชัดเจนในประสิทธิผลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมและสามารถนำไปอ้างอิงประโยชน์ของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะซึ่งมีประสิทธิผลทั้งในผู้เข้าฝึกที่เป็นคนผิวขาวทั้งเพศชายและเพศหญิง

การวิจัยเชิงทดลองที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งคือ การศึกษาของเวลดอนและคณะ (Weldon et al. 1975 : 300 - 308) ได้ฝึกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนผิวขาวจำนวน 128 คน สุ่มออกมาเป็นกลุ่มที่ได้รับการฝึกและอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการฝึก เพื่อดูผลการฝึกที่มีต่อการปฏิสัมพันธ์กับคนผิวดำที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ รูปแบบการฝึกมีเพียงการวัดหลังการทดลอง ชุดฝึกเน้นพฤติกรรมการยอมรับคนผิวดำ ความเข้าใจในบทบาท ความหมายของพฤติกรรม อัตมโนทัศน์ ฯลฯ ภายหลังการฝึกได้ให้กลุ่มตัวอย่างสวมบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา ส่วนคนผิวดำซึ่งเข้าร่วมในการวิจัย สวมบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติงานคือการแข่งรถตู้ไฟฟ้า จุดประสงค์ของการปฏิบัติงานคือวัดเวลาในการบังคับรถ และจำนวนความผิดพลาดระหว่างการใช้เครื่องมือบังคับรถ เมื่อวัดผลโดยให้คนผิวดำที่เข้าร่วมในการแข่งรถตู้ไฟฟ้านี้ประเมินการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษา พบว่าเขารู้สึกยากลำบากใน

การทำงานร่วมกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มากกว่าการทำงานร่วมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการฝึกมาก่อน

การปรากฏผลว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกมีประสิทธิผลในการทำงานด้อยกว่า กลุ่มควบคุมนั้นอาจเป็นเพราะการฝึกยังไม่เพียงพอ คือฝึกน้อยไปทำให้เกิดความเครียดและความระมัดระวังตัวมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ทำตัวตามปกติ ดังที่พบว่าคนผิวดำที่เข้าร่วมในการปฏิบัติงานรายงานว่า ชาวผิวขาวมีสภาพจิตใจที่ไขว้เขวและไม่เป็นไปตามธรรมชาตินั้น ปรากฏบ่อยในกรณีของชาวผิวขาวที่ได้รับการฝึกมากกว่าในกลุ่มควบคุม นอกจากนั้น งานประเภทใช้ความไวและความชำนาญเชิงกลไกอาจไม่เหมาะสมในการใช้เป็นสถานการณ์ทดลองผลการฝึก

การวิจัยเชิงทดลองการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพื่อดูผลการปฏิบัติงานเรื่องสุดท้ายคือการศึกษาของ แลนดิส บริสลินและฮัลกัส (Landis, Brislin and Hulgus. 1985 : 466 - 477) ซึ่งได้นำกิจกรรมการมีพฤติกรรมสัมพันธ์เข้ามาร่วมด้วย เพื่อวัดประสิทธิผลการฝึกการเรียนรู้เพื่อปรับตัวข้ามวัฒนธรรม โดยรวมสองวิธีนี้เข้าด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผิวขาว 45 คน อายุเฉลี่ย 25 ปี ฐานะปานกลาง และ 80 % ของกลุ่มตัวอย่างเคยติดต่อกับคนต่างชาติมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งชาติ เครื่องมือที่ใช้ฝึกคือ ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของแรนดอล์ฟ แลนดิสและเส็ง (Randolph, Landis and Tzeng. 1977) เหตุการณ์วิกฤตเป็นเรื่องเกี่ยวกับค่านิยมทั่ว ๆ ไปของคนผิวดำ และการแปลความหมายที่ผิดไปของคนผิวขาว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 45 คนได้สุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม และจัดกิจกรรมที่ต่างกันดังนี้ (กลุ่ม 1) ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว (กลุ่ม 2) ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก่อน จากนั้น จัดให้มีพฤติกรรมสัมพันธ์กับคนผิวดำ (กลุ่ม 3) จัดให้มีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับคนผิวดำก่อน จากนั้นจึงฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม (กลุ่ม 4) จัดให้มีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับคนผิวดำเพียงอย่างเดียว และ (กลุ่ม 5) ไม่มีกิจกรรมใดเป็นกลุ่มควบคุม ภายหลังกิจกรรมเหล่านี้ผ่านไปแล้ว 7 วัน ได้จัดให้มีพฤติกรรมการทำงานโดยให้สลับบทบาทกับคนผิวดำที่เข้าร่วมในโครงการ คือ กลุ่มตัวอย่างสวมบทบาทเป็นคนผิวดำอภิปรายตอบโต้การถูกแบ่งแยกผิวในภัตตาคาร ส่วนคนผิวดำสวมบทบาทเป็นคนผิวขาว อภิปรายสองเรื่องคือ รสนิยมและสไตล์การแต่งกายของคนผิวดำ อีกเรื่องหนึ่งคือพฤติกรรมของคนผิวดำ ผลการทำงานในเรื่องนี้ซึ่งวัดจากพฤติกรรมการทำงานทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้

รับการประเมินจากคนผิวดำ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนฝึกกับหลังการฝึก พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกในกลุ่ม 1 มีพฤติกรรมการทำงานดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ และกลุ่ม 2 ได้รับการประเมินว่ามีพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ ดีกว่ากลุ่มอื่นๆ ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าฝึกให้เป็นไปตามความประสงค์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถตัดสินในเชิงประจักษ์ได้ จึงควรมีการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งมากขึ้น ด้วยการดูผลการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามประกอบ

<u>การวิจัยเชิงทดลองภาคสนามการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปฏิบัติงาน</u>

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะการรับวัฒนธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน นอกจากการวิจัยเชิงทดลองเพื่อดูประสิทธิผลของการฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมุติในห้องปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น ผลที่ได้จากการฝึกแสดงให้เห็นว่ามีทั้งผลที่แสดงถึงการปรับปรุงการทำงานของผู้เข้าฝึกให้ดีขึ้น และผลที่ตรงกันข้ามกับความคาดหมาย ซึ่งฟีดเลอร์กล่าวว่ามีความจำเป็นต้องศึกษาในสถานการณ์ภาคสนามประกอบด้วย (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971) ฉะนั้น ต่อมาจึงได้มีการศึกษาผลการฝึกในสถานการณ์จริง เพื่อดูว่าผลการฝึกจะเป็นอย่างไร ในระยะแรกเป็นการฝึกคนอเมริกันให้รับวัฒนธรรมของคนต่างชาติ เช่น มิทเชลล์ กาเจอแมนและชวอทซ์ ได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกรีก กลุ่มตัวอย่างเป็นนายทหารและผู้ให้คำปรึกษาพลเรือนชาวอเมริกันจำนวน 70 คนที่ปฏิบัติงานอยู่ในกรีซ ผลการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นนายทหารกลุ่มใหญ่ที่ไม่ได้รับการฝึกใด ๆ ปรากฏว่ากลุ่มทดลองรายงานตนเองถึงการปฏิบัติงานโดยเดินทางร่วมไปกับคนกรีกยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่แสดงว่า มีผลการทำงานสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1972 : 102 ; citing Mitchell, Gagerman and Schwartz. 1969) ซึ่งผลนี้ตรงกับการศึกษาของเวอเชลกับมิทเชลล์ ซึ่งได้นำชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทยที่สร้างโดย ฟัว สุทิตา แสนไทย วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ มาใช้ฝึกกับกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันซึ่งเป็นทหารและข้าราชการพลเรือนที่ทำงานในประเทศไทย กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทย กลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในลักษณะความเรียง ได้ประเมินผลการฝึกด้วยแบบสอบถามให้รายงานตนเอง ซึ่งส่งมาทางไปรษณีย์จากสหรัฐอเมริกา

หลังจากการฝึกผ่านไปแล้วหลายเดือน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานติดต่อกับคนไทย ความสัมพันธ์ในการทำงาน สุขภาพ ความปรารถนาที่จะกลับมาทำงานในเมืองไทยอีก ฯลฯ พบว่ามีแบบสอบถาม 12 เรื่อง ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบที่แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความชอบมากกว่า ซึ่งตรงกับความคาดหวังที่ตั้งไว้ และมีสี่เรื่องที่มีระดับเชื่อมั่นได้ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทยได้ประสบความสำเร็จในการฝึกบุคคลเพื่อปฏิบัติงานข้ามวัฒนธรรม (Fiedler,Mitchell and Triandis. 1971 : 101 - 102 ; citing Worchel and Mitchell. 1970) ซึ่งต่อมาก็ได้มีผลการวิจัยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่สนับสนุนผลดังกล่าวนี้หลายเรื่อง คือการวิจัยของกอร์ดอนและคณะซึ่งฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมอเมริกากลางคือวัฒนธรรมของประเทศฮอนดูรัส เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานด้านคลินิกสาธารณสุข และการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยดูผลการฝึกในสภาพการทำงานที่เป็นจริงกลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครจากองค์การหนึ่งจำนวน 265 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 119 คน ส่วนที่เหลือ 196 คนเป็นกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ของประเทศฮอนดูรัส นอกจากการฝึกทั้งสองอย่างนี้แล้ว ทั้งสองกลุ่มได้รับการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานคลินิกสาธารณสุข ได้แก่ การฉีดวัคซีนป้องกันโรค การปลูกฝี การตรวจสุขภาพ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ส่วนการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้รับมอบหมายให้ซ่อมแซมทาสีโรงเรียน สอนหนังสือ และการสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น การฝึกต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ได้จัดเวลาฝึก 1 สัปดาห์ก่อนไปปฏิบัติงานล่วงหน้า 5 เดือน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลรวมของการปฏิบัติงานทั้งด้านคลินิกสาธารณสุข การพัฒนาชุมชมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางสังคมดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างของผลงานแต่ละอย่างของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มพบว่าเฉพาะการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางสังคมเท่านั้นที่กลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ แต่การปฏิบัติงานด้านคลินิกไม่ถึงระดับเชื่อมั่นได้ ผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านคลินิกสาธารณสุขต้องการความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมน้อย เพราะเป็นงานที่มีโครงสร้างและกฎเกณฑ์การปฏิบัติชัดเจน ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม สามารถปรับปรุงและเพิ่มพูนประสิทธิผลการทำงานกับกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมต่างกัน แม้ว่าในสถานการณ์การทำงานจะมีความยากลำบากก็ตาม (Gordon et al. 1971 : 209 - 231)

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพื่อการปฏิบัติงานภาคสนาม นอกจากจะฝึกกับบุคคลที่มีการติดต่อระหว่างประเทศแล้ว ยังมีการฝึกเพื่อเพิ่มความเข้าใจในเชื้อชาติของบุคคลที่อยู่ในประเทศเดียวกัน ซึ่งริเริ่มขึ้นโดยแลนดิสและคณะ (Landis et al. 1976 : 169 - 182) โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะฝึกความสัมพันธ์ และแก้ปัญหาทัศนคติเกี่ยวกับเชื้อชาติในสังคมอเมริกัน เช่น ปัญหาอคติ ซึ่งแลนดิสกล่าวว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในโครงสร้างวัฒนธรรมประเภทอื่น ๆ เช่น ในคณะรัฐบาล ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ชุดฝึกที่แลนดิสสร้างขึ้นนี้ได้เน้นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาว กลุ่มตัวอย่างเป็นทหารและเจ้าหน้าที่ในกองทัพสหรัฐจากฐานทัพ 15 แห่ง แต่ละแห่งเป็นคนผิวขาว 25 คน ผิวดำ 25 คน และกลุ่มควบคุมจำนวนเท่า ๆ กัน ผลการฝึกปรากฏว่ากลุ่มทดลองทั้งคนผิวขาวและผิวดำมีการปฏิบัติงานดีกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่มที่ได้รับการฝึก คนผิวขาว แสดงให้เห็นว่า มีการปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานดีขึ้นกว่าคนผิวดำอย่างเชื่อมั่นได้

ผลการฝึกของแลนดิสในครั้งนี้ปรากฏว่าสอดคล้องกับผลการฝึกของเขาในระยะต่อมา ซึ่งได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของคนผิวดำโดยมีสมมุติฐานเช่นเดียวกับการฝึกของ เวลดอนและคณะ (Weldon et al. 1975) แต่ใช้ทฤษฎีอ้างอิงต่างกัน คือเวลดอนใช้ทฤษฎีการให้เหตุผล (Attribution theory) แต่การศึกษาครั้งนี้ใช้หลักการทั่ว ๆ ไปของทริแอนดิสในเรื่องการให้เหตุผลเหมือนกัน (Isomorphic attribution) กลุ่มตัวอย่างเป็นทหารและเจ้าหน้าที่ในกองทัพสหรัฐจากฐานทัพ 15 แห่ง เป็นคนผิวขาว 504 คน ผิวดำ 419 คน ภายหลังการฝึกมีการประเมินโดยคนผิวดำ และให้ตอบแบบสอบถามในเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับความขัดแย้ง ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาสองเรื่อง คือความแตกต่างในบทบาท และการรับรู้ค่านิยม พบว่าคนผิวขาวมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกับคนผิวดำภายหลังการฝึกมากขึ้น และจากการวัดตัวแปรตามทุกตัวที่เกิดจากการผลการฝึก เช่น การให้เหตุผลในวัฒนธรรมได้ผลชัดเจนและได้รับการสนับสนุนมาก (Landis et al. 1985 : 74 - 78)

จากการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งมีทั้งการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ และการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามที่นำเสนอมานี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเหล่านี้แม้ว่าจะแตกต่างกันมากในสภาพภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมของสังคมอันเป็นที่ตั้งของวัฒนธรรมเป้าหมาย

กลุ่มประชากร ความแตกต่างในการฝึกกับกลุ่มควบคุม และการวัดผลต่าง ๆ แต่ก็ได้ผลการวิจัยตรงกันที่พบว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ทำให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสมาชิกอีกวัฒนธรรมหนึ่งดีขึ้น และมีการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบว่ามีผลสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการทำงาน เช่น การวิจัยของ ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) กับเชมเมอร์ (1966) เวอเชลกับมิทเชลล์ (1970) ฟิดเลอร์และคณะ (1971) กอร์ดอนและคณะ (1971) แลนดิสและคณะ (1976) แรนดอล์ฟ แลนดิสและเส็ง (1977) และแลนดิส บริสลินและฮัสกัส (1985) เป็นต้น ผลเหล่านี้แสดงว่าผู้เข้าฝึกมีการปฏิบัติงานดีขึ้น และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เข้าฝึกมีการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้น

ดังนั้น การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจในการวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถทำนายได้ว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกจะมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานร่วมกับครอบครัวชาวชนบทที่ตนเข้าไปอยู่ร่วมด้วย เช่น การช่วยเหลือทำงานบ้านและงานอาชีพ การให้คำแนะนำปรึกษา และการให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่บุคคลในครอบครัวดังกล่าวดีกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการฝึก

<u>การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการยอมรับเชิงจิต</u> ในการวิจัยประเมินผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น ได้มีการวัดผลทัศนคติของผู้เข้าฝึกต่อบุคคลกลุ่มเป้าหมาย แต่การวัดทัศนคติในทำนองนี้ ปกติยังไม่มีหลักฐานชัดเจนว่านำไปสู่การทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิผลสูง แต่มีการวัดอีกวิธีหนึ่งซึ่งเป็นการวัดการรับรู้ว่าบุคคลอื่นคล้ายกับตน จะเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการทำงานร่วมกันโดยตรง เครื่องมือวัดการรับรู้ว่าบุคคลอื่นคล้ายกับตนนี้สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ตอบต่อบุคคลเป้าหมายในทางอ้อม ได้มีการวัดการรับรู้ว่า บุคคลอื่นเหมือนตนโดยบุคคลเป้าหมายของผู้ตอบคือคนไข้ เมื่อผู้ตอบคือ จิตแพทย์ หรือบุคคลเป้าหมายคือลูกน้อง เมื่อผู้ตอบคือหัวหน้ากลุ่มคนงาน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ ฟิดเลอร์ได้ศึกษาความสัมพันธ์ในการทำจิตบำบัด (Fiedler. 1967 : 37 - 39) และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มสังคม (Fiedler. 1954 : 381) โดยใช้เครื่องมือวัดหลายๆ อย่าง และผลจากการศึกษาเหล่านี้ได้เสนอเทคนิคที่เรียกว่า "คะแนนการรับรู้ความคล้ายคลึง" (Assumed Similarity = AS Scores) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเหมือน ความรู้สึกอบอุ่นในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ

ความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การศึกษาระยะแรก ๆ ฟิดเลอร์ได้ศึกษาการแสดงออกในเรื่องทัศนคติโดยการวัดการรับรู้ระหว่างบุคคล โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักบาสเก็ตบอลในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 14 ทีม แบ่งเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จ (ทีมที่ชนะการแข่งขันเสมอ) กับทีมที่ไม่ประสบผลสำเร็จ (ผลการแข่งขันแพ้เสมอ) ตอบสอบถามการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3 ลักษณะคือ (1) การบรรยายตนเอง (2) ทำนายบุคคลที่ร่วมอยู่ในทีมเดียวกัน ซึ่งเขาสามารถทำงานด้วย (เล่นบาสเก็ตบอล) อย่างดีที่สุด โดยบรรยายว่าบุคคลนั้นเป็นอย่างไร (3) ทำนายบุคคลผู้ที่เขาสามารถทำงานร่วมด้วยได้ดีน้อยที่สุด ให้บรรยายว่าบุคคลนั้นเป็นอย่างไร ปรากฏผลว่า ทีมที่ประสบผลสำเร็จบรรยายตัวเองคล้ายคลึงกับที่บรรยายถึงเพื่อนร่วมทีมของเขา ส่วนทีมที่ไม่ประสบความสำเร็จ บรรยายเพื่อนร่วมทีมไม่เหมือนกับที่เขาบรรยายตัวเอง ต่อมาฟิดเลอร์ได้ให้นักจิตบำบัดทำนาย อัตมโนทัศน์ของคนไข้เพื่อดูความสัมพันธ์กับผลของการทำจิตบำบัด ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นการวัดทัศนคติต่อบุคคลของนักจิตบำบัดที่มีต่อคนไข้โดยวิธีฉายภาพ (projective technique) วิธีการก็คือ ครั้งแรกให้คนไข้บรรยายตนเองโดยเลือกข้อความ 76 ข้อความที่มีไว้แล้วและจากการใช้ Q - Sort technique (Fiedler. 1967 : 37 ; citing Stephenson. 1953) ฟิดเลอร์ได้นำข้อความที่คนไข้เลือกไว้นั้นมาจัดประเภทได้ 8 ประเภทคือ จากประเภทที่หนึ่งเป็นประเภทที่คนไข้บรรยายตัวเองมากที่สุด เรียงลำดับลงไปถึงข้อความที่บรรยายตัวเองน้อยที่สุด ข้อความที่คนไข้บรรยายตัวเองก็คือ การเปิดเผยอัตมโนทัศน์ของตนนั่นเอง ขั้นที่สองให้นักจิตบำบัดทำนายว่า คนไข้บรรยายตัวเองภายใต้สิ่งแวดล้อมนี้อย่างไร ด้วยวิธีให้เลือกข้อความอย่างเดียวกัน โดยมีความคิดเบื้องหลังในเรื่องนี้ว่านักจิตบำบัดที่เข้าใจคนไข้ของเขาอย่างแท้จริงสามารถบอกได้ว่าคนไข้บรรยายตัวเองอย่างไร ขั้นสุดท้ายให้นักจิตบำบัดบรรยายอัตมโนทัศน์ของตัวเองจากข้อความนี้เช่นเดียวกัน จากนั้นได้หาความเหมือนกันของการบรรยายทั้งสามกรณีดังกล่าวนี้ ปรากฏผลว่านักจิตบำบัดทั่ว ๆ ไป ทำนายอัตมโนทัศน์ของคนไข้ไม่แน่นอน และไม่ถูกต้อง แต่พบว่านักจิตบำบัดที่มีประสิทธิผลสูงในการบำบัดรักษาบรรยายคนไข้ของเขาเหมือนกับที่คนไข้บรรยายตัวเอง ส่วนนักจิตบำบัดที่ไม่มีความสามารถบรรยายคนไข้แตกต่างจากที่คนไข้บรรยายตัวเอง (Fiedler. 1967 : 37 - 39)

แบบวัดทัศนคติดังกล่าวนี้ต่อมาเรียกว่า "การคาดคะเนความคล้ายคลึงกันระหว่างคนที่ตรงข้ามกัน" (Assumed Similarity between Opposites - ASO) หรือเรียกว่า แบบวัดการยอมรับเชิงจิต ซึ่งเป็นแบบวัดที่ตีความหมายในแง่ที่แสดงถึงความอบอุ่นทางจิตใจ การยอมรับผู้อื่น และการเข้ากันได้ การแปลความหมายเช่นนี้ได้รับการสนับสนุนจากการศึกษาครั้งต่อมาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่บ้านเดียวกัน และมีความสนิทสนมฉันท์พี่น้อง โดยให้บุคคลบรรยายตัวเอง บรรยายถึงเพื่อนที่ดีที่สุดและเพื่อนที่ชอบน้อยที่สุดในบ้าน โดยมีสมมุติฐานว่าการบรรยายถึงเพื่อนที่ดีที่สุดหรือเพื่อนที่ชอบมากที่สุดจะเหมือนกับการบรรยายตัวเองมากกว่าการบรรยายถึงเพื่อนที่ชอบน้อยที่สุดในบ้าน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐาน (Fiedler. 1967 : 39 ; citing Fiedler, Warrington and Blaisdell. 1952) ฟีดเลอร์กล่าวว่า คะแนนการรับรู้ระหว่างบุคคลอยู่บนฐานคติที่ว่า วิธีที่บุคคลหนึ่งรับรู้ในอีกคนหนึ่งจะมีผลต่อความสัมพันธ์ของเขากับบุคคลนั้น ซึ่งดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2524 : 57) กล่าวว่า ตามหลักจิตวิทยาทัศนคติ บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อคนอื่น ถ้าบุคคลนั้นทราบว่าผู้อื่นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตนทางด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ รวมทั้งความคิด ความเชื่อ และการกระทำ

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้น ได้มีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาว่าการฝึกนี้มีผลต่อทัศนคติหรือไม่ บุคคลแรก คือเชมเมอร์กับ ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) (Chemers et al. 1966 : 302-313 ; Duangduen Lekhyananda. 1966) พบว่าก่อนการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมหัวหน้าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติต่อคนอาหรับเหมือนกัน แต่ภายหลังการฝึกทัศนคติของกลุ่มทดลองยังคงเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่กลุ่มควบคุมซึ่งฝึกเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ของประเทศอาหรับมีนัยสำคัญทางสถิติที่แสดงว่าความชอบน้อยลงไป ($p < .05$) และภายหลังที่มีปฏิสัมพันธ์เผชิญหน้า พบว่าทัศนคติของหัวหน้าที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้นกว่าเมื่อเริ่มต้นทดลองอย่างเชื่อมั่นได้

ผลของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติซึ่งใช้เวลาสั้น ๆ นี้ตรงกันข้ามกับการค้นพบของนักวิจัยหลาย ๆ คน (Chemers et al 1966 : 312 ; citing Yarrow et al. 1958) ที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องใช้การมีปฏิสัมพันธ์เผชิญหน้าเป็นเวลานาน ดังนั้นผลที่ได้จาก

การทดลองนี้จึงเกิดจากประสิทธิผลของชุดฝึกที่ทำให้ผู้เข้าฝึกประสบความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และผลได้แสดงด้วยว่าหัวหน้าซึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อคนอาหรับมากกว่า ก็จะเห็นว่าคนอาหรับเป็นผู้ร่วมงานที่ดีได้เช่นเดียวกับคนอเมริกัน มากไปกว่านั้น ในระยะเริ่มต้น หัวหน้าที่ชอบคนอาหรับมากกว่าก็จะมีความสำเร็จมากกว่าในการชักชวนคนอาหรับด้วยกันให้ยอมรับมาตรฐานคนอเมริกันในการแก้ปัญหา

สำหรับผลการฝึกที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทัศนคติในบุคคลที่เป็นกลุ่มย่อยภายในประเทศเดียวกัน เริ่มด้วยการศึกษาของ เวลดอนและคณะ (Weldon et al. 1975 : 300 - 308) ภายหลังการฝึกได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจทัศนคติต่อองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างทางเชื้อชาติ ซึ่งเป็นการสำรวจทัศนคติของคนผิวขาวที่มีต่อคนผิวดำ ปรากฏผลว่า ผู้เข้ารับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีกว่าอย่างเชื่อมั่นได้ คือแสดงการรับรู้การมีอำนาจเหนือคนอื่นน้อยลง ความก้าวร้าวทางสังคมน้อยลง ความห่างทางสังคมน้อยลง มีความเป็นมิตรและได้รับการประเมินที่ดีขึ้นจากคนผิวดำ ซึ่งผลนี้ตรงกับการศึกษาของ แรนดอล์ฟ แลนดิสและเส็ง (Randolph, Landis and Tzeng. 1977) ที่พบว่า ทัศนคติที่แสดงถึงความห่างทางสังคมนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกมีแนวโน้มที่ลดความห่างทางสังคมนี้ให้น้อยลง เช่น การไม่กีดกันในการเข้าสโมสรสังคม และมีการวิพากษ์วิจารณ์ติเตียนหรือออกคำสั่งคนผิวดำน้อยกว่าอย่างเชื่อมั่นได้ แต่พบว่าการศึกษาครั้งนี้มีผลตรงข้ามกับสมมุติฐานในเรื่องความมีอำนาจเหนือ และการสร้างความสนิทสนม การศึกษาครั้งนี้จึงมีผลต่อทัศนคติทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี สำหรับผลทางที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกนั้นอาจเกิดผลเฉพาะบางด้านเท่านั้น แต่ยังมีด้านอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏผลตามความต้องการ ซึ่งแสดงว่าปริมาณการฝึกทางด้านนั้นยังไม่เพียงพอ

จากการวิจัยผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับทัศนคติดังกล่าวมานี้ ปรากฏว่าผู้ได้รับการฝึกมีทัศนคติต่อบุคคลกลุ่มเป้าหมายดีกว่ากลุ่มควบคุม สำหรับการวิจัยกับนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นจะใช้การวัดการยอมรับเชิงจิต (ASO) แทนการวัดทัศนคติต่อครอบครัวชาวชนบทที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เพราะเป็นเครื่องสะท้อนถึงผลการปฏิบัติงานในการดำรงชีวิตร่วมกันในระยะการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม และคาดได้ว่าในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกจะมีการยอมรับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย คือบุคคลในครอบครัวชาวชนบทที่เขาเข้าไปพักอาศัยอยู่ด้วยสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมิได้รับการฝึกดังกล่าว

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปรับตัว จุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมประการหนึ่งที่สำคัญคือ มุ่งให้ผู้ได้รับการฝึกสามารถปรับตัวได้ดีขึ้นเมื่อประสบกับสภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น การย้ายที่อยู่ หรือ ย้ายงาน การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก็เพื่อสร้างทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์สำหรับเตรียมตัวรับสถานการณ์ใหม่ โดยสามารถทำนายและควบคุมเหตุการณ์ได้ ทำให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนในสถานที่แห่งใหม่ และลดความวิตกกังวลในเรื่องต่างๆที่เกิดขึ้น กอร์ดอนพบจากการวิจัยว่าเมื่อบุคคลต้องไปใช้ชีวิตในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยเป็นเวลานานพอสมควร ส่วนใหญ่แล้วสภาพจิตใจของบุคคลเหล่านั้นยังไม่พร้อมที่จะไปอยู่ท่ามกลางบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดหรือมีขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างไปจากตน ซึ่งเมื่อตรวจสอบก็พบว่าบุคคลเหล่านี้มีปัญหาในการปรับตัว หรือไม่สามารถเรียนรู้ต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเพื่อที่จะใช้ชีวิตอย่างเป็นสุขในสถานที่แห่งใหม่ได้ เช่น มีความวิตกกังวลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น (Gordon et al. 1971 : 210) ปัญหาการปรับตัวดังกล่าวนี้สามารถแก้ไขได้โดยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งผลจากการฝึกจะช่วยให้การปรับตัวของผู้ได้รับการฝึกดีขึ้น ลดความวิตกกังวล ความขัดแย้ง ความเครียด และความเข้าใจผิดต่าง ๆ ที่มักเกิดขึ้นเสมอ ๆ อันเป็นผลมาจากการติดต่อระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกัน โดยให้ผู้เข้าฝึกได้เรียนรู้ข้อสนเทศต่าง ๆ เพื่อให้มีความไวในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลเหล่านั้น หรือกล่าวได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก็เพื่อลดปัญหาทางด้านจิตใจ และเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของผู้เข้าฝึก ซึ่งเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าให้สามารถรับรู้สภาพการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อการปรับตัวหรือความเครียดที่ไม่สามารถเข้าใจในความคิดของอีกคนหนึ่ง

การประเมินผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับการปรับตัว เช่น การวิจัยของมิทเชลล์ กาเจอแมนและซาวท์พบว่าในด้านการปรับตัว ปรากฏผลว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกประเมินตนเองว่ามีการปรับตัวและมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้นอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 102 ; citing Mitchell, Gagerman and Schwartz. 1969) ผลนี้ตรงกับการศึกษาของฟิดเลอร์ มิทเชลล์และทริแอนดิสที่ประเมินผลการปรับตัวโดยให้กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนตัวเอง ในเรื่องของตนในอุดมคติกับความขัดแย้งในตน และการประเมินผลตนเองในเรื่อง

การปรับตัว อารมณ์ ความพอใจในตนเอง ความพอใจในผู้ร่วมทีม และความพอใจในการทำงาน การให้คะแนนในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ จะให้กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนตัวเอง 2 ครั้ง ครั้งแรกในสัปดาห์ที่หนึ่ง และครั้งที่สองในสัปดาห์ที่สาม ภายหลังที่กลุ่มตัวอย่างออกไปปฏิบัติงานภาคสนาม จากนั้นได้นำคะแนนทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่าคะแนนในการวัดครั้งที่สองกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนที่แสดงถึงความสามารถในการปรับตัว และมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้นอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 : 101) ผลที่ได้ในการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยของกอร์ดอนซึ่งใช้วิธีวัดการปรับตัวเช่นเดียวกัน และปรากฏผลว่าผู้ที่ได้รับการฝึกมีการปรับตัวได้ดีขึ้นเช่นกัน (Gordon et al. 1971 : 209 - 231)

ในเรื่องบรรยากาศกลุ่ม หัวหน้าและสมาชิกในกลุ่มได้รายงานว่าหัวหน้ากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ทำให้การทำงานภายในกลุ่มเกิดความสนุกสนานและคลายความเครียดได้มากกว่าหัวหน้าที่ไม่ได้รับการฝึก (Chemers. 1966 ; Duangduen Lekhyananda. 1966) ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ตรงกับการรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกจากการศึกษาของมิทเชลล์ กาเจอร์แมนและซาอ์ทซ์ว่า เขารู้สึกมีความสนุกสนานในการเดินทางไปทำหน้าที่ในสถานที่ต่าง ๆ ผลเกี่ยวกับการปรับตัวนี้ ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) กล่าวว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่า การฝึกด้วยวิธีนี้มีประสิทธิผลในการลดอุปสรรคทางสังคม และการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ดีขึ้น (Duangduen Lekhyananda. 1966)

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อการปรับตัวด้านอื่น ๆ นั้น มีการวิจัยที่ปรากฏผลว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกเข้าใจสาเหตุและลักษณะนิสัยของบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมายดีขึ้น กล่าวคือ รับรู้สถานการณ์ที่มีความขัดแย้งกันน้อยลง และเข้าใจบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมายด้านที่ดีมากขึ้น (Weldon et al. 1975 : 307 - 308) การวิจัยของแลนดิสก็ได้ผลในทำนองเดียวกันว่าภายหลังการฝึก ผู้เข้าฝึกซึ่งเป็นคนผิวขาวมีความเข้าใจมากขึ้นในพฤติกรรมของคนผิวดำที่ทำให้ผู้เข้าฝึกมีความคับข้องใจ และมีการประเมินคนผิวดำไปในทางที่ดี และมีความเข้าใจในความสัมพันธ์และพฤติกรรมที่เป็นมิตรระหว่างกันมากขึ้น (Landis et al. 1985 : 69 - 84)

การปรับตัวประการสุดท้ายเป็นผลการฝึกกับความวิตกกังวล ซึ่งปรากฏว่า ภายหลังการฝึกเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความวิตกกังวลของตนเองในสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่ง

เป็นความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ผลเป็นไปตามสมมุติฐานคือ คะแนนความวิตกกังวลที่วัดในวันแรกภายหลังการฝึกเสร็จสิ้นของกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกจะสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึก แต่ในการวัดเมื่อเวลาผ่านไปพบว่าความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองลดลงอย่างเชื่อมั่นได้ ในขณะที่กลุ่มควบคุมนั้นความวิตกกังวลไม่ลดลง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างการฝึกกับความวิตกกังวลอย่างชัดเจนขึ้น (Randolph, Landis and Tzeng. 1977 : 105 - 117) ต่อมา แลนดิส บริสลินและฮัลกัส ได้วิจัยเชิงทดลองโดยใช้ชุดฝึกของ แรนดอล์ฟ แลนดิสและเส็ง (Randolph, Landis and Tzeng. 1977) โดยจัดผู้เข้าฝึกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้รับการฝึกด้วยวิธีต่างๆ กัน ปรากฏว่าไม่มีการฝึกในกลุ่มใดมีผลต่อความวิตกกังวล ซึ่งสรุปได้ว่า ไม่มีการฝึกชนิดใดที่ทำให้ความวิตกกังวลลดลง แต่พบว่าความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดในกลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมแล้วตามด้วยการมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (Test of Intercultural Sensitivity - TICS) ปรากฏว่าผู้ที่มีคะแนน TICS สูงจะมีความวิตกกังวลน้อย ส่วนความวิตกกังวลกับพฤติกรรมการทำงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการทำงานดีมีความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการทำงานด้อยกว่า

ผลการวิจัยเรื่องนี้สรุปได้ว่าการลดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างวัฒนธรรมก็คือการจัดประสบการณ์ให้ผู้เข้าฝึกเข้าใจอย่างชัดเจนด้วยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม โดยใช้เวลาฝึกชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ให้แก่ผู้เข้าฝึก ซึ่งเมื่อผู้เข้าฝึกได้บูรณาการความรู้ดังกล่าวให้เกิดขึ้นอย่างมั่นคงแล้ว ก็จะทำให้ความวิตกกังวลของตนลดลง

จากผลการวิจัยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวดังกล่าวมานี้ ทำให้ได้ข้อคิดเห็นว่า ในการศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ควรจะได้ตรวจสอบผลทางด้านการปรับตัวด้วย เพราะจากการวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า ถ้าการฝึกมีประสิทธิผลแล้วจะช่วยให้การปรับตัวของผู้เข้าฝึกดีขึ้น เช่น ความสามารถในการปรับตัวเพิ่มมากขึ้น ความเครียด ความขัดแย้งและความวิตกกังวลลดลง เป็นต้น และจากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถตั้งสมมุติฐานได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีความสามารถในการปรับตัวทั่วๆไปในการอยู่ร่วมและทำงานกับครอบครัวชาวชนบท เช่น มีความพอใจในตนเองและ

ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ลดความเครียด และความวิตกกังวลได้ดีกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในกลุ่มควบคุม

ความแตกต่างระหว่างการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป การฝึกทักษะด้านนี้มี 2 แบบคือ การฝึกเฉพาะวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ กับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะ หมายถึงการฝึกคนในชาติต่าง ๆ ที่จะไปทำงานหรือเกี่ยวข้องทางด้านการค้าหรือการท่องเที่ยวกับคนในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ โดยฝึกทักษะในการรับรู้และการตีความเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล บทบาทหน้าที่และสถานการณ์ตามที่บุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมายที่ผู้ถูกฝึกจะเข้าไปเกี่ยวข้อง รับรู้และปฏิบัติกันอยู่ ชุดฝึกจะนำตัวอย่างในประเพณี ระเบียบปฏิบัติของคนในวัฒนธรรมนั้น ลักษณะข้อสนเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้นมาอธิบายและชี้แจงเหตุผล รวมทั้งสิ่งควรจดจำและสิ่งควรปฏิบัติต่อบุคคลในวัฒนธรรมนั้นโดยเฉพาะ และมักจะเน้นปรากฏการณ์ในวัฒนธรรมนั้นที่ผู้ได้รับการฝึกจะประสบบ่อยที่สุดด้วย ตัวอย่างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะแห่ง เช่น ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของชาวอาหรับ ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของชาวไทย และชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของชาวอาฟริกัน เป็นต้น ชุดฝึกเหล่านี้หลังจากการสร้างและทดลองใช้ พร้อมการวิจัยประเมินผลแล้ว ต่อมาได้นำไปใช้ฝึกอเมริกันอาสาสมัครที่จะไปทำงานในประเทศเหล่านี้ด้วย

การวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่เสนอมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะของบุคคลกลุ่มหนึ่งๆ เช่น คนอาหรับ คนผิวดำ คนไทย ดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งการรับวัฒนธรรมเฉพาะดังกล่าวนี้ เมนเดนฮอลล์ให้ความเห็นว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะนั้นเน้นการเรียนรู้โดยการเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของกลุ่มคนเหล่านั้นให้แก่ผู้เข้าฝึก หรือมุ่งให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมนั้น ๆ เรื่องราวต่าง ๆ ในเหตุการณ์ต้องการให้ผู้เข้าฝึกนำไปใช้ประโยชน์โดยการปฏิบัติหรือเลียนแบบเท่านั้น (Mendenhall et al. 1982 : 372 ; citing Brislin. 1978,1979)

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป บริสลินได้สร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมแนวใหม่ขึ้น เรียกว่าชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป เป็นชุดฝึกที่เน้นการสร้างความไวใน

การสังเกตเหตุการณ์ในต่างถิ่น การแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการตีความและตัดสินใจของคนที่เริ่มเข้าไปในวัฒนธรรมนั้นใหม่ ๆ นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกการป้องกันมิให้บุคคลนำความรู้ความเข้าใจเดิมของตนไปใช้อย่างไม่เหมาะสมกับคนแปลกหน้าหรือในที่แปลกถิ่น ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปนี้ สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัดวัฒนธรรมเป้าหมายแต่ประการใด เหตุการณ์วิกฤตเน้นการสร้างทักษะให้ผู้ถูกฝึกพึ่งตนเอง และมีหลักในการคิดและการปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ กับคนประเภทต่าง ๆ ลักษณะสำคัญของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปของบริสลินคือ สามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นวัฒนธรรมใด ๆ ทั้งนี้เพราะชุดฝึกเน้นความเหมือนกันของประสบการณ์และการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์อื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป ฉะนั้น บริสลินจึงสร้างชุดฝึกชนิดนี้เพียงชุดเดียวแล้วนำไปใช้ได้เป็นสากล

รูปแบบชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป บริสลิน (Brislin. 1986 : 215 - 322) ได้เสนอชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งเขาและคณะอีกสามคนคือ คูชเนอร์ เชอร์รี่และยัง (Brislin, Cushner, Cherrie and Young.) ได้สร้างขึ้น มีรูปแบบเหมือนกับชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะที่กล่าวแล้ว แต่เป็นชุดฝึกที่ไม่เฉพาะเจาะจงที่จะใช้กับวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วๆไปเพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ในโครงการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ทั้งโครงการฝึกข้ามวัฒนธรรมและฝึกในวัฒนธรรมเดียวกัน การสร้างชุดฝึกนี้อยู่บนพื้นฐานของสมมุติฐานที่ว่า บุคคลจะมีประสบการณ์ส่วนตัวเหมือนกันหรือร่วมกันเมื่อไปพักอาศัยติดต่อหรือทำงานอยู่ในวัฒนธรรมอื่นที่ไม่ใช่วัฒนธรรมของตนเอง ประสบการณ์ร่วมกันเหล่านี้มีทั้งประสบการณ์ที่ได้ดีและที่ไม่ดี สิ่งที่เหมือนกันหรือร่วมกันที่เกิดขึ้นนี้ แม้จะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง อันเนื่องมาจากความแตกต่างในการปฏิบัติงาน และสถานที่ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม แต่ชุดฝึกที่สร้างขึ้นนี้จะเกี่ยวกับปัญหาในวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มักเกิดขึ้นเสมอในการติดต่อระหว่างบุคคล บริสลินได้วิเคราะห์ประสบการณ์ที่เหมือนกันอันเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีมาก่อน และจากประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมของบุคคลหลาย ๆ อาชีพ รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการตีความหมายพฤติกรรม ปรากฏผลว่าประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมของบุคคลเหมือนกันมาก ตัวอย่างเช่น มีความ

กลุ่มที่สาม พื้นฐานความแตกต่างของวัฒนธรรม ที่สำคัญคือความคิดเห็นของบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมต่างกันในการประเมินสิ่งต่อไปนี้ (1) การจำแนกประเภทหรือการบ่งชี้ (2) ความแตกต่างในเรื่องต่าง ๆ เช่น ลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ เป็นต้น (3) ความรู้สึกเป็นคนกลุ่มเดียวกัน-นอกกลุ่ม (4) รูปแบบของการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาเพื่อปรับปรุงตัวเอง (5) การให้เหตุผล

ในแต่ละหัวข้อจะมีเหตุการณ์วิกฤตเพื่อใช้วัดประมาณ 5 - 6 เหตุการณ์ และมีคำอธิบายซึ่งรวมความคิดต่าง ๆ เข้ามาร่วมกัน และขยายความคิดนั้นให้กว้างขวางมากขึ้น

<u>ความสำคัญของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป</u> ชุดฝึกที่ บริสลินและคณะสร้างขึ้นนี้เขากล่าวว่าสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์เฉพาะได้ทุกวัฒนธรรมด้วยเหตุผลหลายประการดังนี้

ประการแรก เหตุการณ์วิกฤตที่สร้างขึ้นนั้นน่าสนใจ น่าจดจำ ซึ่งทำให้เกิดกำลังใจในการอ่าน ทำให้เกิดการโยงความสัมพันธ์ และก่อให้เกิดการสรุปในสิ่งที่ทำให้เข้าใจผิดระหว่างบุคคลที่มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งในการทดสอบกับผู้เข้าฝึกพบว่าเขาจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้าเหตุการณ์วิกฤตนั้น ๆ เฉพาะเจาะจงมากเกินไป

ประการที่สอง ถ้าเหตุการณ์วิกฤตเฉพาะเจาะจงอย่างแน่นอนลงไป บางครั้งช่วยให้ผู้เข้าฝึกเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ เพราะผู้เข้าฝึกอาจมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาจากเอกสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ไว้แล้ว เป็นต้น

ประการที่สาม เหตุการณ์วิกฤตที่กล่าวไว้ว่าเกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่งนั้น แต่ความจริงแล้ว คำตอบที่ถูกหรือผิดจะใช้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเฉพาะของประเทศนั้นน้อยมาก แต่คำตอบที่อธิบายไว้นั้นเป็นแบบฉบับสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในวัฒนธรรมใด ๆ ก็ได้ ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายในโครงการฝึกทุก ๆ โครงการที่นำชุดฝึกนี้มาใช้

ประการที่สี่ เหตุการณ์วิกฤตที่สร้างขึ้นนั้นได้ใช้พื้นฐานในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากพบปัญหาว่าการสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมโดยบรรยายให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ มีความหมายเพียงเล็กน้อยสำหรับผู้เข้าฝึกเพราะนำมาใช้ประโยชน์ในประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมได้น้อย บ่อยครั้งที่ดูเหมือนว่าเรื่องเหล่านั้นไม่เป็นประเด็นสำคัญหรือไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่ประสบจริง ดังนั้น บริสลินและคณะจึงได้สร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป

กลุ่มที่สาม พื้นฐานความแตกต่างของวัฒนธรรม ที่สำคัญคือความคิดเห็นของบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมต่างกันในการประเมินสิ่งต่อไปนี้ (1) การจำแนกประเภทหรือการบ่งชี้ (2) ความแตกต่างในเรื่องต่าง ๆ เช่น ลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ เป็นต้น (3) ความรู้สึกเป็นคนกลุ่มเดียวกัน-นอกกลุ่ม (4) รูปแบบของการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาเพื่อปรับปรุงตัวเอง (5) การให้เหตุผล

ในแต่ละหัวข้อจะมีเหตุการณ์วิกฤตเพื่อใช้วัดประมาณ 5 - 6 เหตุการณ์ และมีคำอธิบายซึ่งรวมความคิดต่าง ๆ เข้ามาร่วมกัน และขยายความคิดนั้นให้กว้างขวางมากขึ้น

<u>ความสำคัญของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป</u> ชุดฝึกที่ บริสลินและคณะสร้างขึ้นนี้เขากล่าวว่าสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์เฉพาะได้ทุกวัฒนธรรมด้วยเหตุผลหลายประการดังนี้

ประการแรก เหตุการณ์วิกฤตที่สร้างขึ้นนั้นน่าสนใจ น่าจดจำ ซึ่งทำให้เกิดกำลังใจในการอ่าน ทำให้เกิดการโยงความสัมพันธ์ และก่อให้เกิดการสรุปในสิ่งที่ทำให้เข้าใจผิดระหว่างบุคคลที่มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งในการทดสอบกับผู้เข้าฝึกพบว่าเขาจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้าเหตุการณ์วิกฤตนั้น ๆ เฉพาะเจาะจงมากเกินไป

ประการที่สอง ถ้าเหตุการณ์วิกฤตเฉพาะเจาะจงอย่างแน่นอนลงไป บางครั้งช่วยให้ผู้เข้าฝึกเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ เพราะผู้เข้าฝึกอาจมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาจากเอกสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ไว้แล้ว เป็นต้น

ประการที่สาม เหตุการณ์วิกฤตที่กล่าวไว้ว่าเกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่งนั้น แต่ความจริงแล้ว คำตอบที่ถูกหรือผิดจะใช้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเฉพาะของประเทศนั้นน้อยมาก แต่คำตอบที่อธิบายไว้นั้นเป็นแบบฉบับสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในวัฒนธรรมใด ๆ ก็ได้ ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายในโครงการฝึกทุก ๆ โครงการที่นำชุดฝึกนี้มาใช้

ประการที่สี่ เหตุการณ์วิกฤตที่สร้างขึ้นนั้นได้ใช้พื้นฐานในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากพบปัญหาว่าการสร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมโดยบรรยายให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ มีความหมายเพียงเล็กน้อยสำหรับผู้เข้าฝึกเพราะนำมาใช้ประโยชน์ในประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมได้น้อย บ่อยครั้งที่ดูเหมือนว่าเรื่องเหล่านั้นไม่เป็นประเด็นสำคัญหรือไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่ประสบจริง ดังนั้น บริสลินและคณะจึงได้สร้างชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป

โดยพยายามแก้ปัญหานี้โดยสร้างเหตุการณ์วิกฤตให้เป็นปัญหาที่ผู้เข้าฝึกจะเกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้ผู้เข้าฝึกสามารถสัมพันธ์ลักษณะของเหตุการณ์วิกฤต และเรียนรู้การปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์ประสบการณ์ร่วมกับบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์วิกฤตที่สร้างขึ้น และสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมเมื่อไปมีปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม

การใช้ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป บริสลินกล่าวว่า ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปที่เขาและคณะสร้างขึ้นมานี้ สามารถนำไปใช้ได้ในหลาย ๆ กรณี และใช้ในการประชุมปฏิบัติการในรูปแบบต่าง ๆ กัน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้จะเข้าไปพักอาศัยชั่วคราวในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ และยังใช้ได้กับการปฏิสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในกลุ่มที่มีความแตกต่างกันภายในประเทศเดียวกันด้วย

กล่าวได้ว่า ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปสามารถนำมาใช้ได้ในกรณีต่อไปนี้ (1) การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเฉพาะในประเทศหนึ่ง ๆ (2) ฝึกบุคคลระดับวิชาชีพชั้นสูงซึ่งทำงานกับกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมต่างกัน และ (3) ใช้ในการประชุมปฏิบัติการเรื่อง "การเตรียมตัวสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง" เพื่อฝึกนักศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในวิชา "การศึกษาระหว่างประเทศ" ซึ่งวิชานี้รวมถึงวิชาจิตวิทยาข้ามวัฒนธรรม การสื่อความระหว่างวัฒนธรรม เศรษฐกิจระหว่างประเทศ องค์กรณ์การเมือง ฯลฯ เป็นการจัดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปให้แก่นักศึกษาเหล่านั้น เพื่อทดแทนการมีประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมจริง (4) เพื่อฝึกนักศึกษาที่กลับมาจากต่างประเทศ เพราะนักศึกษาที่ไปอยู่ต่างประเทศเป็นเวลานานอาจจะมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างไปจากบุคคลในวัฒนธรรมเดิมของตน

ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป แม้ว่าชุดฝึกนี้จะได้นำไปใช้แล้ว แต่ก็ยังไม่มีการวิจัยประเมินผลชุดฝึกนี้มาก่อนเลย แต่บริสลินได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกนี้ไว้หลายประการคือ

ประการแรก เป็นประโยชน์สำหรับบุคคลที่ต้องทำงานปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรมในลักษณะงานต่าง ๆ กัน และยังเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลที่ต้องทำงานติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ในวัฒนธรรมเดียวกันด้วย

ประการที่สอง เมื่อสามารถระบุประสบการณ์ร่วมกันหรือเหมือนกันจากการติดต่อข้ามวัฒนธรรมออกมาได้ สิ่งที่เหมือนกันเหล่านี้สามารถนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแนวคิดต่าง ๆ ร่วมกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งบุคคลระดับวิชาชีพที่ต้องมีการติดต่อระหว่างวัฒนธรรมต้องการทราบและนำไปใช้ประโยชน์ บริสลินให้ความเห็นว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การศึกษาด้านการติดต่อระหว่างวัฒนธรรมและการสอนข้ามวัฒนธรรมไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ก็เนื่องจากไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิดร่วมกันมากพอ

ประการที่สาม การระบุประสบการณ์ที่เหมือนกันทำให้ผู้เข้าฝึกในโครงการฝึกข้ามวัฒนธรรมได้สร้างกรอบความคิด ซึ่งช่วยให้เขาสามารถแปลความหมายประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ บริสลินกล่าวว่ามักจะพบเสมอว่า ผู้เข้าเรียนในโครงการข้ามวัฒนธรรมกล่าวว่าอุปกรณ์ที่สอนน่าสนใจ ผู้สอนเตรียมตัวมาอย่างดีและตั้งใจสอน แต่เนื้อหานักไปและยากที่จะจัดระบบความเข้าใจและมีเนื้อหามากเกินกว่าที่จะรับและจำได้ แต่ถ้าโครงการสอนสามารถจัดกรอบความคิดที่ประกอบด้วย ความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ ซึ่งผู้เข้าฝึกแน่ใจว่าเป็นสิ่งที่เขาจะได้พบจริง ก็จะทำให้ผู้เข้าฝึกได้นำความรู้ใหม่ที่เขาได้รับไปใช้ในการติดต่อข้ามวัฒนธรรมมากกว่าจะทิ้งความรู้เหล่านั้นไว้ ณ สถานที่จัดโครงการฝึกนั่นเอง

ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำชุดฝึกดังกล่าวนี้มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนนายร้อยตำรวจกับชาวชนบทก็จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจ คือทำให้ผู้ถูกฝึกมีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชาวชนบทเหล่านั้น เพราะนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าฝึกจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างวัฒนธรรม จากเหตุการณ์วิกฤตที่อยู่ในชุดฝึกนี้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์หรือสิ่งที่เขาไม่ได้คาดคิดมาก่อนหรือจะได้เรียนรู้ความคิด ทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากตนหรือต่างจากบุคคลในวัฒนธรรมของตน ซึ่งจะช่วยให้มีความสามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการอยู่ร่วมกันและปรับปรุงการทำงานตลอดจนลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น

การนำชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการวิจัยประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการฝึกเรื่องแรกของชุดฝึกนี้ด้วย

บุคลิกภาพและจิตลักษณะกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม

จากแนวความคิดทางทฤษฎีและจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมในกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ก็เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกันและช่วยให้การปรับตัวดีขึ้น แม้ว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่แสดงว่าการฝึกดังกล่าวนี้ทำให้เกิดผลต่อผู้เข้าฝึกตามที่คาดหวังไว้ แต่ก็ปรากฏว่ามีผู้เข้าฝึกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการฝึกนี้เท่าที่ควรและต่ำกว่าผู้เข้าฝึกคนอื่น ๆ ซึ่งอาจแสดงว่าชุดฝึกมีลักษณะนั้น ๆ ต่ำหรือสลับกัน หรืออาจแสดงว่าปริมาณการฝึกที่ใช้อยู่นั้นพอเพียงสำหรับผู้เข้าฝึกบางประเภท และยังไม่พอเพียงสำหรับผู้เข้าฝึกประเภทอื่น ๆ ฉะนั้น การวิจัยในรุ่นปัจจุบันและอนาคตจึงควรจะต้องตอบคำถามว่า ผู้เข้าฝึกที่มีลักษณะใด ในปริมาณเท่าใด ที่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการฝึกนั้นมากที่สุดและลดหลั่นกันลงไป ในการวิจัยนี้จึงได้นำจิตลักษณะที่สำคัญบางประการของผู้เข้าฝึกมาพิจารณาประกอบด้วย เพราะในการพัฒนาบุคคลนั้น เงื่อนไขทางบุคลิกภาพและจิตลักษณะที่สำคัญบางประการจะมีผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับบุคคลิกภาพถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในแง่ที่เป็นศูนย์กลางของจิตวิทยา (Eysenck. 1970 : 52) ส่วนความสำคัญของจิตลักษณะนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 27) ได้ศึกษาพบว่าลักษณะทางจิตใจที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมต่าง ๆ และมีความสำคัญเด่นชัดมีอย่างน้อย 8 ลักษณะคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ความเชื่ออำนาจในตน ความมุ่งอนาคต ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่สังคมปรารถนาและต่อคุณธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สติปัญญาดี ประสบการณ์ทางสังคมสูง และสุขภาพจิตดี ฉะนั้นในจิตลักษณะเหล่านี้ควรได้พิจารณาว่าจิตลักษณะใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งรายละเอียดของบุคลิกภาพและจิตลักษณะจะได้กล่าวต่อไปนี้

บุคลิกภาพกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นการฝึกเพื่อให้ผู้เข้าฝึกมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมนี้ย่อมเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสังคมของผู้เข้าฝึกอย่างยิ่ง และจากการศึกษาจิตวิทยาบุคลิกภาพพบว่าบุคลิกภาพพื้นฐานซึ่งจะส่งเสริมหรือยับยั้งความสามารถทางสังคมของบุคคลคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ฉะนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงนำบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว มาศึกษาร่วมด้วย ซึ่งรายละเอียดสำคัญของบุคลิกภาพชนิดนี้มีดังต่อไปนี้

รูปแบบลักษณะนิสัย ไอเซนค์ (Eysenck. 1975, 1977) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจในการหาตัวแปรเพื่ออธิบายการประสานกันของบุคลิกภาพ และมีความสนใจในเรื่องลักษณะนิสัยเป็นพิเศษ เขาอธิบายว่าการประสานกันของบุคลิกภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบคือ ลักษณะนิสัย อารมณ์และสติปัญญา แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดและความสำคัญดังนี้

องค์ประกอบแรก ลักษณะนิสัย หมายถึงปฏิกิริยาตอบสนองเฉพาะต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และจะมีการตอบสนองเช่นนั้นทุกครั้งเมื่อมีสิ่งกระตุ้นชนิดใดชนิดหนึ่งที่แน่นอนมาเร้า ลักษณะนิสัยที่ไอเซนค์พบว่ามีความสำคัญต่อบุคลิกภาพคือลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว การแบ่งลักษณะนิสัยทั้งสองนี้ไอเซนค์ได้จากการศึกษาทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม คือบุคคลที่มีลักษณะเก็บตัวจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นจากความรู้สึกนึกคิดภายในตัวของเขาเองโดยไม่ใช้ข้อมูลโดยตรงจากสิ่งนั้น ส่วนบุคคลที่มีลักษณะแสดงตัวจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากข้อมูลโดยตรงจากสิ่งนั้น และข้อมูลนี้ยังเป็นสิ่งที่กำหนดการปรับตัวและการตัดสินใจของเขาโดยไม่ใช้ความรู้สึกนึกคิดของเขา ลักษณะนิสัยสำคัญของคนแสดงตัวประกอบด้วยลักษณะนิสัยอย่างน้อย 7 ลักษณะคือ คล่องแคล่ว มีความสามารถทางสังคม ชอบเสี่ยง มีแรงกระตุ้นภายในตนเอง กล้าแสดงออก ขาดการสะท้อนตนเอง ไม่มีความรับผิดชอบ ส่วนลักษณะนิสัยของคนเก็บตัวจะประกอบด้วยลักษณะ 7 ประการที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมานี้

องค์ประกอบที่สอง อารมณ์ อารมณ์ที่สำคัญมีสองลักษณะที่ตรงข้ามกัน คืออารมณ์ไม่มั่นคงกับอารมณ์มั่นคง อารมณ์ไม่มั่นคงหรือมีชื่อเรียกอื่น ๆ เช่น อาการประสาท ความวิตกกังวล และสุขภาพจิตเสื่อม เป็นต้น เป็นลักษณะบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย คิดมาก และมีความโน้มเอียงที่จะเป็นโรคประสาทได้ง่ายเมื่อมีปัญหาสะเทือนใจ ส่วนอารมณ์มั่นคงหรือบางครั้งเรียกว่าการปรับตัวได้หรือสุขภาพจิตดี เป็นลักษณะที่แสดงถึงการมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งตรงข้ามกับ อารมณ์ไม่มั่น ลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคงที่สำคัญมีอย่างน้อย 7 ลักษณะคือ ไม่มีความภูมิใจในตนเอง ไม่มีความสุข วิตกกังวล ย้ำคิดไม่เป็นตัวของตัวเอง เศร้าหมอง มีความรู้สึกผิด ส่วนผู้ที่อารมณ์มั่นคงหรือสุขภาพจิตดีจะมีลักษณะอารมณ์ทั้ง 7 ประการที่ตรงข้ามกับอารมณ์มั่นคง

องค์ประกอบที่สาม สติปัญญา สติปัญญาหรือผลสัมฤทธิ์มีสองลักษณะที่ตรงข้ามกันเช่นกัน คือ สติปัญญาสูง หมายถึงบุคคลที่มีความทะเยอทะยาน มุ่งงาน ชอบการแข่งขัน ปรับปรุงตัวเองเพื่อสถานภาพทางสังคม ให้คุณค่าอย่างสูงในผลงาน และมีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนผู้ที่มีสติปัญญาด้อย

ไม่ให้คุณค่าในการแข่งขัน และไม่ให้คุณค่าของผลงาน และความคิดสร้างสรรค์น้อยมักจะไม่สนใจในความก้าวหน้า ท้อถอย ไม่มีจุดหมายในชีวิตและการทำงาน เป็นต้น

ความเข้มและความโน้มเอียงขององค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้เกิดจากพันธุกรรมและการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางที่เข้ามาสัมพันธ์กัน

ไอเซนด์กล่าวว่าลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิตดี-เสื่อม และสติปัญญาดี-ด้อย ทั้งสามองค์ประกอบนี้มีความสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมมนุษย์

<u>ความหมายของบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว</u> ไอเซนด์ (Wilson. 1977 : 180 ; Eysenck. 1970 : 59 - 60) ให้ความหมายของลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวไว้ดังนี้

ลักษณะเก็บตัว หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะเงียบขรึม ชอบคิดพิจารณาตนเอง ไม่ชอบการพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่นยกเว้นผู้ที่เป็นเพื่อนสนิท ชอบอ่านหนังสือมากกว่าบุคคล ชอบวางแผนต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย ไม่ชอบความตื่นเต้น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผน ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี โดยปกติไม่มีความประพฤติในทางก้าวร้าว ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย มีค่านิยมที่ยึดมาตรฐานทางศีลธรรม กล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง และมีพฤติกรรมรับผิดชอบ

ลักษณะแสดงตัว หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการเข้าสังคม ชอบงานรื่นเริงต่าง ๆ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบการเรียนหรือทำงานตามลำพัง ชอบความตื่นเต้น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบความเป็นอิสระ และชอบความสนุนสนานรื่นเริง ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ก้าวร้าวและอารมณ์เสียได้ง่าย กล่าวโดยสรุป ลักษณะแสดงตัว คือ บุคคลที่มีแรงกระตุ้นในตนเอง และเป็นบุคคลที่มีความสามารถทางสังคม

ความสำคัญของลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว เนื่องจากลักษณะเก็บตัวและแสดงตัวทำให้มีความสามารถทางสังคมและแรงกระตุ้นภายในตนแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างนี้ย่อมมีผลต่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังเช่น วิลสัน (Wilson. 1977 : 206 - 207) กล่าวว่า เมื่อความสามารถทางสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของลักษณะแสดงตัวทำให้เราคาดหวังว่าคนแสดงตัวจะแสดงความสนใจที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสภาพชีวิตจริงมากกว่าคนเก็บตัว ซึ่งเรื่องนี้มีการวิจัยเชิงทดลองของหลาย ๆ

คนสนับสนุน คือไลพอลต์ แพตเตอร์สันกับโฮลเมส (Wilson. 1977 : 206 ; citing Leipold. 1963 ; Pätterson and Holmes. 1966) ที่ศึกษาพบว่า คนแสดงตัวจะเข้าใกล้ผู้สัมภาษณ์อย่างใกล้ชิด และตอบคำถามยาวกว่าคนเก็บตัว ซึ่งผลนี้ตรงกับการศึกษาของ ซีเวลและไฮสเลอร์ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงในมาตรวัด Exhibition and Impulsivity Scale จะดึงเก้าอี้ของเขาให้เข้ามาใกล้กับผู้ทดลองมากกว่า เมื่อถูกขอร้องให้ "ดึงเก้าอี้" เข้ามาเพื่อการสัมภาษณ์ (Wilson. 1977 : 206 ; citing Sewell and Heisler. 1973) และยังพบว่าคนแสดงตัวชอบที่จะนั่งตรงข้ามกับอีกคนหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่คนเก็บตัวมักจะเลือกนั่งเป็นมุมฉาก (Wilson. 1977 : 207 ; citing Leipold. 1963 ; Carment, Miles and Cervin. 1965 ; Cook. 1968) และพบว่า คนแสดงตัวจะยอมให้ผู้อื่นเข้าใกล้ชิดกับเขามากกว่าด้วย (Wilson. 1977 ; 206 ; citing Williams. 1963) ในการปฏิบัติงานด้านบำบัดคนไข้ก็พบว่า คนแสดงตัวสนใจคนไข้มากกว่าคนเก็บตัว (Wilson. 1977 : 208 ; citing Stern Grosz. 1966) มีการวิจัยเพียงเล็กน้อยที่ได้ผลแตกต่างออกไปคือพบว่า ไม่มีความพันธ์ระหว่างคนแสดงตัวกับความห่างในสถานการณ์สัมภาษณ์และการพูดคุย (Wilson. 1977 : 206 ; citing Porter, Argyle and Salter. 1970) การศึกษาพฤติกรรมที่มองเห็นได้อื่น ๆ ที่แสดงถึงความสามารถทางสังคม เช่น การมอง การประสานสายตา การกล่าวคำพูด ก็พบว่า คนแสดงตัวมีความถี่ของการทำพฤติกรรมเหล่านี้มากกว่าคนเก็บตัว ซึ่งผลนี้แสดงถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างลักษณะแสดงตัวกับความสามารถทางสังคม (Wilson. 1977 : 206 - 207 ; citing Mobbs. 1968, Kendon and Cook. 1969 ; Rutter, Morley and Graham. 1972) ส่วนความสามารถทางสังคมในด้านอื่น ๆ ได้มีการศึกษาเรื่องความดึงดูดความสนใจ เช่น การศึกษาของแมนน์ (Wilson. 1977 : 208 ; citing Mann. 1959) สรุปว่าคนแสดงตัวมีแนวโน้มที่จะเป็นที่นิยมมากกว่าคนเก็บตัวเล็กน้อย และยังมีแนวโน้มที่จะเป็นหัวหน้ากลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งความเป็นหัวหน้านี้สัมพันธ์กับความมั่นใจในตนเอง ความคล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่นและเป็นที่นิยมมากกว่า

เฮนดริคและบราวน์ (Wilson. 1977 : 208 ; citing Hendrick and Brown. 1971) ได้ศึกษาทัศนคติของความดึงดูดความสนใจ โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนเก็บตัวและคน

แสดงตัวตอบคำถามว่า ชอบลักษณะไหนของตนจากหน้าม้าซึ่งเป็นคนเก็บตัว-แสดงตัวเหมือนผู้ตอบ พบว่า คนแสดงตัวตอบว่าหน้าม้าซึ่งเป็นคนแสดงตัวเช่นเดียวกับตนนั้นน่าคบ น่าสนใจในงานเลี้ยง บุคลิกภาพในอุดมคติ และ ชอบความเป็นผู้นำ ส่วนคนเก็บตัวชอบหน้าม้าที่เป็นคนเก็บตัว เพราะเป็นเพื่อนที่ไว้ใจได้ ซื่อสัตย์ และมีจริยธรรม ผลการตอบแทนนี้แสดงว่า บุคคลจะชอบผู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟิดเลอร์ (Fiedler. 1967) ตามที่กล่าวมาแล้ว และโดยทั่ว ๆ ไปคนแสดงตัวเป็นที่นิยมมากกว่าคนเก็บตัว

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางสังคมที่เสนอมานี้ สรุปได้ว่า รูปแบบของการติดต่อส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและที่สำคัญคือลักษณะแสดงตัว ซึ่งผลการศึกษาพบอย่างชัดเจนว่า คนแสดงตัวมีความพอใจในการติดต่อกับผู้อื่นมากกว่า และคนเก็บตัวแสวงหาสันโดษ

การเกิดลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว บุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างออกไปเป็นลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวนั้น ไอเซนค์ (Wilson. 1977 : 187 - 189 ; Eysenck. 1977 : 36 - 39) กล่าวว่า เกิดจากพันธุกรรมร่วมกับระบบการทำงานของสมอง ซึ่งในเรื่องนี้นักประสาทวิทยาอธิบายว่า ระบบการทำงานของสมองในส่วนที่เป็นระบบก้านสมองจะทำให้เกิดการเร้าในเปลือกสมองใหญ่ (สมองสีเทาส่วนนอก) เพื่อตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายนอก (external stimulation) การทำงานดังกล่าวนี้เรียกว่า การตื่นตัวต่อสิ่งเร้า (arousal) ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างทางสรีระของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว

<u>ทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า</u> จากแนวคิดการเกิดลักษณะเก็บตัว แสดงตัวข้างต้น ไอเซนค์จึงได้ตั้งทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว ที่สำคัญที่สุด ทฤษฎีนี้กล่าวว่า คนเก็บตัวเกิดการเร้าได้ง่ายกว่าคนแสดงตัว เมื่อได้รับสิ่งกระตุ้นที่มีสภาพเดียวกัน ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการตื่นตัวน้อยมาก ส่วนพวกเก็บตัวจะมีการตื่นตัวสูง แต่ในขณะเดียวกันคนเก็บตัวก็มีการหักห้ามหรือยับยั้งพฤติกรรมมากกว่า เพราะเปลือกสมองจะทำหน้าที่ควบคุมสิ่งที่ติดตัวมาแต่ดั้งเดิม และแรงกระตุ้นภายในตนเองรวมทั้งศูนย์กลางสมองส่วนล่างได้มากกว่า และคนแสดงตัวจะแสวงหาและพอใจกับสิ่งเร้าที่รุนแรง ซึ่งตรงกันข้ามกับคนเก็บตัวที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าดังกล่าวและอดทนต่อสิ่งเร้าที่รุนแรงได้น้อยกว่า นั่นคือคนเก็บตัวอดทนต่อสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เจ็บปวดได้น้อยกว่าคนแสดงตัว ได้มีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อทดสอบทฤษฎีนี้โดยใช้สถานการณ์

การทดลองต่าง ๆ กัน ซึ่งปรากฏว่าผลเป็นไปตามทฤษฎีที่ไอเซนค์ตั้งไว้ ตัวอย่างเช่น การวิจัยของบูลลอค (Bullock. 1984 : 1605) วินเซนต์ (Vincent. 1968 : 4446) และโฮลเมส (Wilson. 1977 : 191 ; citing Holmes. 1967) เป็นต้น

ทฤษฎีความไวในการรับรู้เกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ จากทฤษฎีการตื่นตัวต่อสิ่งเร้า เกรย์ได้นำทฤษฎีนี้มาปรับปรุงและขยายความคิดให้กว้างขวางมากขึ้น และตั้งเป็นทฤษฎีความไวในการรับรู้เกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ โดยกล่าวว่าคนเก็บตัวและคนแสดงตัวมีความแตกต่างกันในความไวในการรับรู้ต่อการลงโทษ ส่วนคนแสดงตัวจะแสวงหารางวัล ซึ่งถ้าพิจารณาในระดับสรีระวิทยาก็คือ คนเก็บตัวมีการตอบสนองต่อ "ระบบหยุด" ส่วนคนแสดงตัวมีการตอบสนอง "ระบบก้าวต่อไป" แนวคิดจากทฤษฎีนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยหลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ ไค ลอรีโท (Wilson. 1977 : 212 ; citing Di Loreto. 1971) กุปตา (Wilson. 1977 : 195 ; citing Gupta. 1974 a) และ ลิเบอร์ตี้ (Liberty. 1987 : 3997) เป็นต้น

วิธีการฝึกกับลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว วิธีฝึกหรือวิธีสอนที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของผู้มีลักษณะเก็บตัวและแสดงตัว และจากการวิจัยหลายเรื่อง ได้ผลตรงกันว่า วิธีสอนเป็นกลุ่มหรือการสอนที่มีกิจกรรมจะได้ผลดีในคนแสดงตัว ส่วนคนเก็บตัวจะเรียนได้ดีในการสอนเป็นรายบุคคลและการสอนโดยตรงจากผู้สอน ตัวอย่างการวิจัยเหล่านี้คือ การวิจัยของไลท์ (Wilson. 1977 : 199 ; citing Lieth. 1974) ได้ศึกษาถึงวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวกับแสดงตัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพื้นฐานเดิมในวิชาที่จะสอน จำนวน 200 คน แล้วแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกให้ศึกษาด้วยวิธีค้นคว้า ซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง กลุ่มที่สองเป็นการศึกษาแบบรับฟังการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแสดงตัวประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวเรียนได้ดีเมื่อได้ศึกษาโดยการรับฟังคำแนะนำสั่งสอนโดยตรงจากผู้อื่น และยังพบว่าการเรียนด้วยวิธีค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถพัฒนาผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้นสูงมาก ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสตาร์ (Starr. 1972 : 4437) ซึ่งได้วิจัยการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี แบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเก็บตัวกับแสดงตัว

ปรากฏผลว่านักศึกษาที่มีลักษณะแสดงตัวเรียนรู้ในสภาพการเรียนเป็นกลุ่มได้ดีกว่าการเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งตรงข้ามกับนักศึกษาที่มีลักษณะเก็บตัวจะเรียนรู้ในสภาพการเรียนเป็นรายบุคคลได้ดีกว่า มีผลการวิจัยส่วนน้อยที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน คือการวิจัยของสกล เที่ยงแท้ (2525) ได้ฝึกการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเก็บตัวกับแสดงตัว ปรากฏผลว่าภายหลังการฝึกด้านบุคลิกภาพไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจน แต่มีแนวโน้มว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกและมีบุคลิกภาพแสดงตัว มีคะแนนเฉลี่ยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งผลนี้เกิดจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวบางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อลักษณะการฝึกเช่นนี้ และผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวบางคนอาจมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึก ทำให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันสองประเภทได้รับผลการฝึกแตกต่างกันอย่างไม่เด่นชัดในการวิจัยนี้

จึงพอสรุปได้ว่า สภาพการเรียนการสอนหรือการฝึกจะส่งผลต่อการเรียนรู้เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้เรียนด้วย กล่าวคือ ถ้าการสอนมีลักษณะบรรยายและไม่มีกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องกระทำร่วมกันย่อมจะทำให้ผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวเรียนได้ดีกว่า แต่ถ้าการสอนนั้นประกอบด้วยการทำงานกลุ่ม เช่น อภิปราย ทดลอง ฯลฯ แล้ว ผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวจะเรียนได้ดีกว่า แต่เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้วิธีฝึกผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงคาดว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกความเข้าใจในวัฒนธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีบุคคลิกภาพแบบเก็บตัว จะมีการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่มีบุคคลิกภาพแบบแสดงตัว

ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานกับลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ได้มีการวิจัยในเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีลักษณะแสดงตัวกับกลุ่มที่มีลักษณะเก็บตัว โดยให้ทำงานซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปรากฏผลว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทำงานได้ผลดีในกิจกรรมที่ต้องทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ส่วนนักศึกษาประเภทเก็บตัวทำงานได้ดีในสภาพที่ต้องทำงานเป็นรายบุคคล (วิเชียร รักการ. 2522 : อ้างอิง จาก Byrne. 1966) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิช สุธารัตน์ (2518) ซึ่งได้ศึกษาสภาพการทำงานเป็นรายบุคคลและการทำงานเป็นกลุ่มของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันทั้งสองแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งและสองในวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง จำนวน 80 คน ได้จัดกิจกรรมให้มีการปฏิบัติงาน ผลการทดลองพบว่านักศึกษาที่มีลักษณะเก็บตัวจะทำงานได้ดีกว่าในสภาพการทำงานเป็นรายบุคคล และนักศึกษาที่มี

บุคลิกภาพแสดงตัวจะทำงานได้ดีกว่าในสภาพการทำงานเป็นกลุ่ม

นอกจากสภาพการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลที่มีผลให้การทำงานของคนเก็บตัวแตกต่างจากคนแสดงตัวดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีการวิจัยพบว่า การเสริมแรงก็เป็นสิ่งสำคัญของบุคคลสองประเภทนี้ กล่าวคือ วิลสัน (Wilson. 1977 : 204 - 206) ได้รวบรวมการประเมินผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพทั้งสองนี้ และพบว่าหากเป็นสถานการณ์ที่สังคมยกย่องให้เกียรติแล้ว ผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวจะแสดงพฤติกรรมออกมามากกว่าผู้ที่มีลักษณะเก็บตัว การตัดสินใจกระทำสิ่งใดของผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวจึงขึ้นอยู่กับเกียรติยศและชื่อเสียงที่สังคมจะมอบให้ ส่วนผู้ที่เก็บตัวจะทำงานได้ดีเมื่องานนั้นเป็นงานเฉพาะตัว ดังเช่นผลวิจัยของออแกน (Wilson. 1977 : 205 ; citing Organ. 1975) ซึ่งได้ทดลองให้เงินรางวัลแก่นักเรียนพาณิชย์เป็นรายวันสำหรับผู้ที่ช่วยเขาเก็บข้อมูล ปรากฏผลว่าผู้ที่มีลักษณะเก็บตัวจะทำงานทุกวันจนงานเสร็จสิ้น ส่วนผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวนั้นความสนใจในการทำงานของเขาจะลดลงเรื่อย ๆ

เงื่อนไขในการทำงานที่ทำให้ประสิทธิผลในการทำงานของคนเก็บตัว-แสดงตัวแตกต่างกันอีกประการหนึ่งก็คือ การให้รางวัลและการลงโทษ เช่น การวิจัยของกุปตา (Wilson. 1977. : 195 ; citing Gupta. 1974 a) ปรากฏว่าเมื่อให้แรงเสริมทางบวก เช่น พูดว่า "ดี" มากกว่า "เลว" คนแสดงตัวจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขได้เร็วกว่า ผลนี้สนับสนุนความคิดของเกรย์ที่ว่า คนแสดงตัวชอบรางวัลมากกว่าการลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของลิเบอร์ตี้ (Liberty. 1987 : 3997) ได้จัดให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยคนเก็บตัวกับแสดงตัว แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งให้เล่นเกมโดยมีเงินรางวัล ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งให้เล่นโดยไม่มีเงินรางวัล เมื่อเล่นเกมแรกจบลง กลุ่มแรกได้รับการบอกว่า เขาจะได้เล่นเกมต่อไปโดยไม่มีเงินรางวัลอีก จากนั้นได้มีการให้คะแนนความสนใจในการเล่นเกมนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับรางวัลเล่นเกมต่าง ๆ น้อยลงไปอย่างเชื่อมั่นได้ ซึ่งอธิบายได้ว่า ในคนเก็บตัวการไม่ได้รับรางวัลถือว่าเป็นการถูกลงโทษ ส่วนในคนแสดงตัวจะขาดการกระตุ้นเพื่อแสวงหารางวัล การวิจัยที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การวิจัยของไดลอรีโท (Wilson. 1977 : 212 ; citing Di Loreto. 1971) ได้ศึกษารูปแบบที่ต่างกันของการทำจิตบำบัดกับกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาเกี่ยวกับความวิตกกังวลทั่ว ๆ ไป พบว่าวิธี Systematic desensitization (ให้คนไข้ผ่อนคลาย) เป็นวิธีที่มีประสิทธิผลมากที่สุดทั้งในคน

เก็บตัวและแสดงตัว ส่วนวิธี Client - Centered (ให้คนไข้เปิดเผยความรู้สึกของตนเอง) มีประสิทธิผลเฉพาะคนแสดงตัว และวิธี Rational - Emotive Therapy (ให้คนไข้เผชิญกับความไม่มีเหตุผลและพฤติกรรมที่ไม่ดีของเขา) จะมีผลเฉพาะคนเก็บตัว ผลการศึกษานี้สามารถอธิบายจากทฤษฎีความไวในการรับรู้ต่อรางวัลและการลงโทษว่า คนแสดงตัวจะตอบสนองต่อรางวัล ส่วนคนเก็บตัวจะตอบสนองต่อการลงโทษ เพราะการบำบัดด้วยวิธีให้เปิดเผยตัวเองคนไข้จะรู้สึกพอใจและรู้สึกว่าได้รับรางวัล ส่วนวิธีให้เผชิญกับความไม่มีเหตุผลและพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเอง คนไข้จะรู้สึกว่าถูกลงโทษ

จากความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคนเก็บตัวกับคนแสดงตัว รวมถึงวิธีการฝึกและสภาพการทำงานที่เหมาะสมกับคนทั้งสองประเภทนี้ ทำให้คาดได้ว่า ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเก็บตัวจะมีผลการเรียนรู้ดีกว่าการฝึกกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะแสดงตัว ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการฝึกที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่มีกิจกรรมในการปะทะสังสรรค์กับผู้อื่น จึงเป็นวิธีการฝึกที่เหมาะสมสำหรับคนเก็บตัวมากกว่าคนแสดงตัว ส่วนการปฏิบัติงานร่วมกับชาวชนบทนั้นจะมีผลกลับกัน คือ ผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่าคนเก็บตัว เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ นั้น โดยทั่ว ๆ ไปจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงเหมาะสำหรับผู้ที่มีทักษะด้านสังคมมากกว่าคนเก็บตัว

<u>จิตลักษณะกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 21 - 32) ได้ศึกษาพบว่า จิตลักษณะที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมต่าง ๆ มีอย่างน้อย 8 ลักษณะคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ความเชื่ออำนาจในตน ความมุ่งอนาคต ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่สังคมปรารถนาและต่อคุณธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สติปัญญาดี ประสบการณ์ทางสังคมสูงและสุขภาพจิตดี ซึ่งจิตลักษณะเหล่านี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 ; 25-30) ได้อธิบายความสำคัญไว้ในทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ดังนี้

<u>ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม</u> ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรมคือ พฤติกรรมดี ละเว้นชั่ว ซึ่งได้แก่พฤติกรรม 3 ประเภทคือ (1) พฤติกรรมของพลเมืองดี หมายถึง พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม พฤติกรรมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น (2) พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ หมายถึง

พฤติกรรมการปรับตนให้สามารถทำงานที่แปลกใหม่ได้เป็นอย่างดี เช่น พฤติกรรมอาสาพัฒนา เป็นต้น (3) พฤติกรรมในหน้าที่ราชการ คือการใช้ความรู้ความชำนาญในการทำตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวมมากกว่าจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง พฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 3 ประเภทนี้ เปรียบดังดอก ใบ และผลของต้นไม้ ซึ่งความเจริญเติบโตจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของพฤติกรรมทางจริยธรรม 5 ประการคือ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม การควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งพฤติกรรมทั้ง 5 ประการดังกล่าวนี้ เปรียบได้กับลำต้นของต้นไม้โดยมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการคือ ความเฉลียวฉลาด สุขภาพจิตดีและมีประสบการณ์ทางสังคม เป็นส่วนรากของต้นไม้ ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาของส่วนอื่น ๆ คือ ถ้ามีองค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 3 ประการนี้พร้อม ก็จะสามารถพัฒนาจริยธรรมได้ดี หากขาดตัวใดตัวหนึ่งไปก็จะมีปัญหา

ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาส่วนที่เป็นรากของต้นไม้ คือพื้นฐานทางจิตใจทั้ง 3 ประการนี้ในแง่ที่ว่า การให้ประสบการณ์ทางสังคมโดยการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะสามารถสร้างพฤติกรรมดีในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ได้มากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาจากสุขภาพจิตและความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญาของผู้เข้าฝึก

สุขภาพจิตและสติปัญญา นอกจากจะมีความสำคัญในแง่ที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจดังกล่าวแล้ว ไอเซนค์ (Eysenck. 1975) ยังถือว่าทั้งสุขภาพจิตและสติปัญญาเป็นองค์ประกอบสองในสามประการของรูปแบบลักษณะนิสัย ส่วนอีกองค์ประกอบหนึ่งก็คือ ลักษณะเก็บตัวแสดงตัวนั้นได้กล่าวมาแล้ว ฉะนั้นในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาแตกต่างกันเมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมประสิทธิผลในการฝึกจะเป็นอย่างไร

<u>สุขภาพจิตกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> รายละเอียดสำคัญของสุขภาพจิตเกี่ยวข้องกับการฝึกหรือการเรียนรู้มีดังนี้

<u>ความหมายของสุขภาพจิต</u> องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของ สุขภาพจิต ไว้ว่า "สุขภาพจิตหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวให้มีความสุขและเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ด้วยดี มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นและสามารถดำรงชีวิตตนเองได้โดยไม่เสียดุลยภาพ ทำให้มีความสุขความสบายใจ รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้

โดยไม่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในจิตใจ และรวมถึงการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้เป็นอย่างดี อีกด้วย" หรือในความหมายทั่ว ๆ ไป สุขภาพจิต หมายถึงการที่บุคคลสามารถปรับสภาพของจิตใจให้อยู่ในสภาพที่ดีไม่หวาดระแวง เข้าใจปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวันตลอดจนเข้าใจบุคคลต่าง ๆ ที่เราต้องสังคมด้วย แล้วปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งนั้น หรือบุคคลนั้นโดยไม่ให้มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจตลอดจนรู้จักตัวเองและรู้สภาพของตนเองว่าควรมีความต้องการสิ่งใดเพียงไร รู้จักตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างมีเหตุผลและด้วยความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ควบคุมสภาพของจิตใจได้ และมีจิตใจที่มั่นคง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการรู้จักปรับตัวและจิตใจให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีสามารถลดความตรึงเครียด ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพเสื่อมทางประสาทได้อีกด้วย (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2529 : 269 - 270) สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2521 : 1 - 3) กล่าวถึงสุขภาพจิตว่าไม่ใช่การปราศจากโรคจิตหรือโรคประสาทแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องรู้จักปรับสภาพจิตใจของตนเองและรู้จักตอบสนองความต้องการของตนเอง รวมทั้งรู้จักปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ด้วย ดังนั้น ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีความรู้สึกและการกระทำที่แสดงถึงความมั่นคงทางจิตใจ ปรับตัวเข้ากับครอบครัว เพื่อนร่วมเรียน และเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะเป็นผู้ให้ ผู้รับ รู้จักตัดสินใจและรับผิดชอบ เผชิญปัญหา ความสำเร็จและความล้มเหลวได้อย่างสงบ มีความวิตกกังวลแต่น้อย หรือมีอยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

ความสำคัญของสุขภาพจิต ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 27) กล่าวว่า สุขภาพจิตเป็นสิ่งสำคัญ เป็นตัวที่จะทำให้จิตลักษณะอื่น ๆ เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมของบุคคลได้มาก ถ้าสุขภาพจิตของบุคคลดี แต่ถ้าสุขภาพจิตเสื่อมแม้คนที่เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมุ่งอนาคตสูงก็อาจจะกระทำพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาได้มาก และการพัฒนาจิตใจของบุคคลนั้นจะกระทำในหลายด้าน แต่ก็ยังอาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่น่าปรารถนาได้ถ้าบุคคลนั้นยังมีสุขภาพจิตเสื่อม

การเรียนรู้กับสุขภาพจิต ได้มีการวิจัยเพื่อดูผลการเรียนรู้กับสุขภาพจิตดังนี้ ไกศล มีคุณ (2525) ได้ทำการวิจัยพัฒนาประสบการณ์ทางสังคมโดยการทดลองพัฒนาความสามารถสวมบทบาททางสังคมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีเมื่อได้รับการฝึกการสวมบทบาททางสังคมเพียงอย่างเดียว เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กเหล่านี้ก็พัฒนาขึ้นเองโดยอัตโนมัติ ซึ่งผลการวิจัยของเลนดิส บริสลินและฮัลกัส (Landis, Brislin and Hulgus. 1985 : 466 - 479) ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน คือผู้เข้าฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีความวิตก

กังวลน้อย จะมีคะแนนการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมหรือคะแนนความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมสูงกว่าผู้ที่เข้าฝึกที่มีความวิตกกังวลสูง

ผลการเรียนรู้กับสุขภาพจิตข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีการเรียนรู้ หรือสามารถรับการฝึกดีกว่าหรือรับได้มากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อม

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานกับสุขภาพจิตนั้น ชอว์กับไซเชล (Wilson. 1977 : 189 - 206 ; citing Shaw and Sichel. 1971) ได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของคนขับรถโดยสารที่มีประวัติว่า เป็นคนขับรถที่มีความปลอดภัยดีหรือเลว พบว่าผู้ที่ขับรถเลวจะมีอาการโรคประสาท ส่วนคนขับรถที่มีความปลอดภัยจะเป็นคนที่มีความมั่นคง ผลนี้แสดงให้เห็นว่าสุขภาพจิตมีความสำคัญต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัย คือผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีพฤติกรรมที่สร้างความปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ แลนดิส บริสลินและฮัลกัส (Landis, Brislin and Hulgus. 1985 : 466 - 479) พบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลน้อยมีพฤติกรรมการทำงานดีกว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับการเรียนรู้และพฤติกรรมการทำงานดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยคาดว่าในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตดี จะรับการฝึกได้ดีกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตด้อย ผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดีนั้นย่อมรับการฝึกหรือการเรียนรู้ไม่ได้มาก หรือการเรียนรู้ผิดเพี้ยนไปจากข้อเท็จจริง ส่วนการปฏิบัติงานในสนาม ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมมีการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวดีกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อม

<u>สติปัญญากับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> สติปัญญาเกี่ยวข้องกับการฝึกหรือการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

<u>ความหมายของสติปัญญา</u> ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 27 - 32) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาว่า หมายถึง ความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างลึกซึ้ง และเป็นนามธรรมมากขึ้นทุกที และกล่าวต่อไปอีกว่า ความมีสติปัญญาดี หมายถึงมีความเฉลียวฉลาดรับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ รู้จักคิดแบบนามธรรมนอกเหนือไปจากการคิดแบบรูปธรรม สามารถคิดแบบเอกนัยและเอนกนัยได้ด้วย

ความสำคัญของสติปัญญา จิตลักษณะอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมคือ สติปัญญา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ และเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสาม

องค์ประกอบของรูปแบบลักษณะนิสัยดังกล่าวมาแล้ว (Eysenck. 1975, 1977) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 27-32) กล่าวถึงความสำคัญของสติปัญญาว่า สติปัญญาเป็นจิตลักษณะของบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาจิตลักษณะอื่น ๆ ฉะนั้นสติปัญญาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม เพราะการฝึกดังกล่าวนี้เป็นการฝึกให้บุคคลใช้ความคิดหาเหตุผลที่เป็นนามธรรมในสาเหตุของพฤติกรรมให้ถูกต้อง ผลการฝึกจะขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาของผู้เข้าฝึกที่จะรับรู้และวิเคราะห์หาเหตุผลที่เหมาะสม

สติปัญญากับการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การพิจารณาความสามารถทางสติปัญญา วิธีที่สะดวกอย่างหนึ่งคือ พิจารณาจากผลการเรียน กล่าวคือผู้ที่มีสติปัญญาสูงย่อมมีผลการเรียนดี หรือมีความสามารถในการเรียนรู้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาด้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2528 : 28) สติปัญญานอกจากจะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว ยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอีกด้วย ดังผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ผู้ที่มีคะแนนความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมสูง มีผลการปฏิบัติงานดีกว่าผู้ที่มีคะแนนดังกล่าวต่ำ (Landis, Brislin and Hulgus 1985 : 466-479)

ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสูงกว่าผู้ที่มีสติปัญญาด้อยกว่า และทำให้มีความสามารถในการปรับตัว การปฏิบัติงานสูงกว่า และการยอมรับเชิงจิตสูงกว่าด้วย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิตและสติปัญญาที่เกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของบุคลิกภาพ และจิตลักษณะดังกล่าวของผู้เข้าฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมว่า ผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวหรือแสดงตัว มีสุขภาพจิตและสติปัญญาแตกต่างกันจะทำให้ประสิทธิผลของการฝึกเป็นอย่างไร และในบุคคลกลุ่มใดการฝึกชนิดนี้จะได้ผลดีที่สุด ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินผลได้ว่า ลักษณะภายในของบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของการฝึกด้วย นอกจากนี้ การแบ่งผู้เข้าฝึกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามลักษณะบุคลิกภาพและจิตลักษณะจะทำให้เห็นความพร้อมที่มีอยู่แล้วของแต่ละกลุ่ม เพื่อในการฝึกครั้งต่อไปจะได้ฝึกกับบุคคลกลุ่มนั้นซึ่งเป็นการประหยัดไม่เสียเวลาและได้รับประโยชน์เต็มที่ ส่วนกลุ่มที่ยังไม่มีความพร้อมหรือมีจิตลักษณะที่แตกต่างออกไปจากนี้ก็อาจต้องหาวิธีการอื่นมาฝึกจึงจะได้ผลตามต้องการ ฉะนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้ทราบแน่นอนว่าจิตลักษณะหรือพฤติกรรมประเภทใดของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีประโยชน์ต่อการฝึก ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาบุคคลในกลุ่มอื่นต่อไป

กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบความคิดในการวิจัยได้สรุปตามภาพประกอบ 1

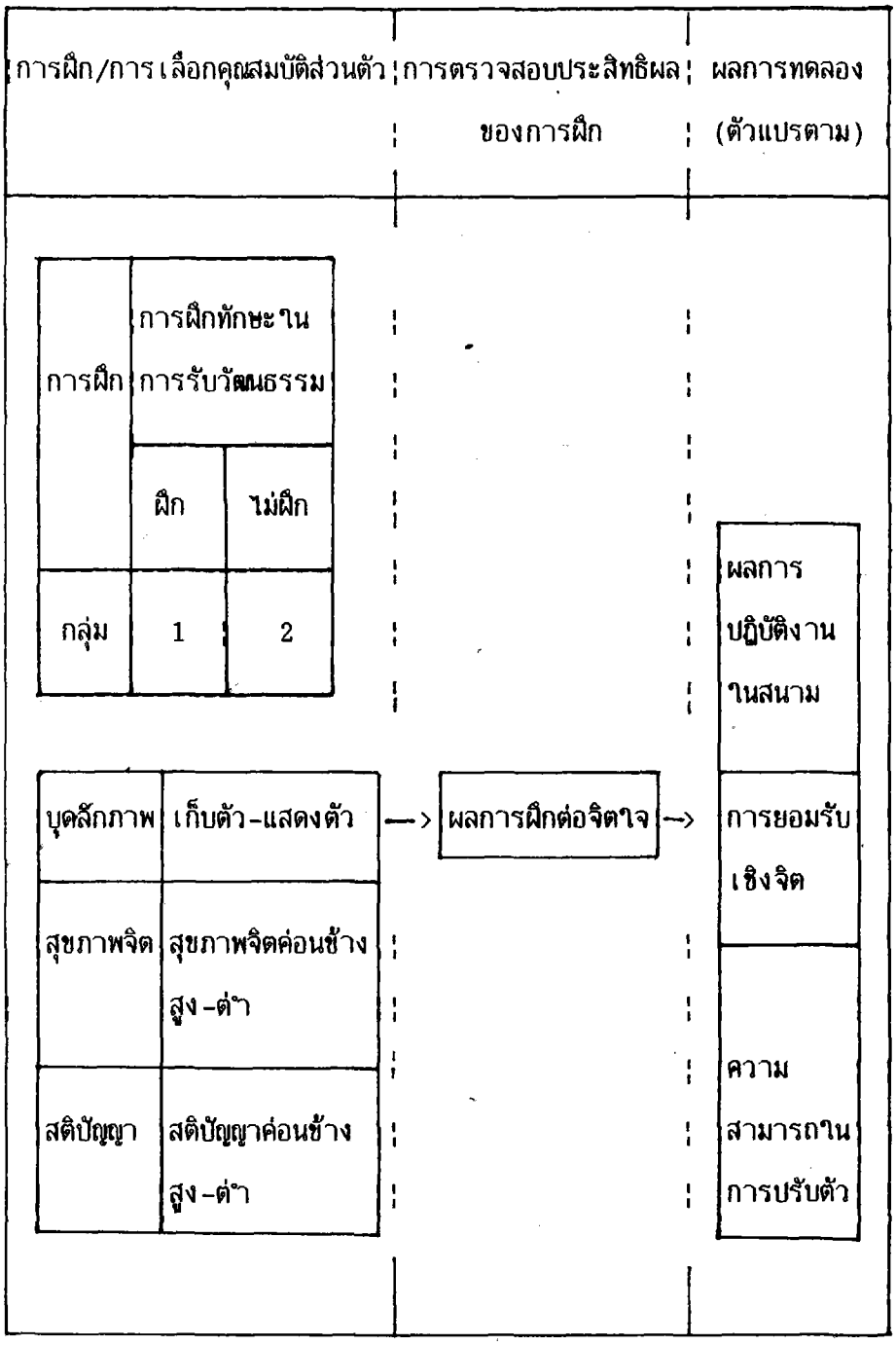

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีตัวแปรอิสระ 2 ประเภท ประเภทแรก คือ ตัวแปรอิสระที่จัดกระทำ ได้แก่ การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป ตัวแปรอิสระประเภทที่สอง เป็นตัวแปรเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลักษณะเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา ส่วนตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว นิยามปฏิบัติการ ตัวแปรสองประเภทมีดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ มีสองประเภทคือ

ตัวแปรอิสระที่จัดกระทำ ได้แก่ การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม หมายถึง การฝึกเพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมจิตวิสัยซึ่งจะทำให้พัฒนาความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิผล โดยเรียนจากบทเรียนด้วยตนเองจากชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไป ซึ่งมุ่งให้ผู้เข้าฝึกมีความรู้ความเข้าใจปัญหาที่เกิดจากการติดต่อข้ามวัฒนธรรม รูปแบบของพฤติกรรมที่ทำให้เข้าใจผิด นัยของพฤติกรรมที่สังเกตเห็น ความคาดหวังในพฤติกรรม บทบาท ค่านิยม แบบแผนการดำเนินชีวิต ทัศนคติระหว่างบุคคล ซึ่งความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้เข้าฝึกเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมโดยสามารถให้เหตุผลเช่นเดียวกับบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมาย

ตัวแปรนี้มีสองระดับคือ ฝึกและไม่ฝึก กลุ่มที่ได้รับการฝึกจะได้รับการเรียนรู้จากชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปดังกล่าวแล้วข้างต้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกจะไม่ได้รับการฝึกนี้ แต่จะได้รับการฝึกกิจกรรมอื่น โดยใช้เวลาเท่ากันและในช่วงเวลาเดียวกันกับกลุ่มที่ได้รับการฝึก

ตัวแปรอิสระที่เป็นคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคลผู้เข้ารับการฝึก ได้แก่

(1) ลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว บุคลิกภาพด้านนี้เป็นคุณสมบัติส่วนตัวทางด้านจิตวิทยา ลักษณะเก็บตัว หมายถึงลักษณะเงียบขรึม ชอบคิดพิจารณาตนเอง ไม่ชอบพบปะพูดคุยกับคนอื่นยกเว้นเพื่อนสนิท ชอบอ่านหนังสือมากกว่าบุคคล ชอบวางแผนต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย ไม่ชอบความตื่นเต้น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งเครียด มีระเบียบแบบแผน ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี ไม่มีความประพฤติในทางก้าวร้าว ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย มีค่านิยมที่ยึดถือมาตรฐานทางศีลธรรม มีการควบคุมตนเองและรับผิดชอบ ลักษณะ

<u>แสดงตัว</u> หมายถึงลักษณะความสามารถในการเข้าสังคม ชอบงานรื่นเริงต่าง ๆ มีเพื่อนมาก ไม่ชอบการเรียนหรือการทำงานตามลำพัง ชอบความตื่นเต้น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ชอบความเป็นอิสระและความสนุก-สนานร่าเริง ค่อนข้างมองโลกในแง่ดี ก้าวร้าวอารมณ์เสียได้ง่าย

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดลักษณะเก็บตัว-แสดงตัวของไอเซนค์ (Introversion - Extraversion in the Eysenck Personality Inventory) (Wilson. 1977 : 182) ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ประกอบเป็นจำนวน 17 ประโยค คะแนนเก็บตัว-แสดงตัวของผู้ตอบแต่ละคน จึงมีพิสัยระหว่าง 17-102 คะแนน ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงถึงลักษณะแสดงตัวจะได้คะแนนสูง ส่วนผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในประโยคที่แสดงถึงลักษณะเก็บตัวจะได้คะแนนน้อย ในกรณีแบ่งผู้ตอบเป็น 2 ประเภท คือ เก็บตัวกับแสดงตัว ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย จัดว่ามีบุคลิกภาพเก็บตัว

(2) สุขภาพจิต หมายถึง ความรู้สึกทุกข์ใจอันเนื่องมาจากปัญหาทางจิต ซึ่งได้แก่ ความวิตกกังวล ความกลุ้มใจ โกรธง่าย ตื่นเต้นง่าย ขาดสมาธิ ขาดความกล้าและกลัวผิด

ตัวแปรด้านนี้ วัดจากแบบวัดสุขภาพจิตซึ่งวัดความวิตกกังวลต่าง ๆ สร้างขึ้นโดย ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2524) โดยใช้ประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ประกอบเป็นจำนวน 20 ประโยค คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ที่ปฏิเสธว่ามีอาการที่เกิดจากความวิตกกังวลเหล่านี้จะได้คะแนนสูง ซึ่งแสดงว่ามีความวิตกกังวลน้อยและมีสุขภาพจิตดี ส่วนผู้ที่ตอบรับว่า มีอาการแสดงว่าวิตกกังวลมากจะได้คะแนนน้อย เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ในการแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองประเภทตามคะแนนความวิตกกังวลนี้ ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดเป็นผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจัดเป็นผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ

(3) สติปัญญา เป็นคุณสมบัติทางจิตวิทยาอย่างหนึ่ง หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ ความเฉลียวฉลาด รับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างลึกซึ้ง เป็นนามธรรมและถูกต้อง แม่นยำ มีการคิดแบบนามธรรมนอกเหนือจากการคิดแบบรูปธรรม ทั้งการคิดแบบเอกนัยและอเนกนัย

ตัวแปรนี้วัดจากผลการเรียนสะสมโดยใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยถือว่าเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ถือว่าเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่

(1) การปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวชาวชนบทที่เขาเข้าไปอยู่ร่วมด้วย โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองจากภาระงานที่กระทำและความรู้สึกในการปฏิบัติงานจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแนวแบบวัดการปฏิบัติงานของกอร์ดอนและคณะ (Gordon et al. 1971) และแบบวัดของเมนเดนฮอลล์ (Mendenhall. 1982) ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงที่สุด" ประกอบเป็นประโยค 31 ประโยค คะแนนการปฏิบัติงานของผู้ตอบแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 31 - 186 คะแนน ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ในการปฏิบัติงานจะได้คะแนนสูง ซึ่งแสดงว่ามีผลการปฏิบัติงานมากส่วนผู้ที่ตอบ "ไม่จริงที่สุด" ในการทำงานของตนจะได้คะแนนต่ำ แสดงว่าการปฏิบัติงานน้อย การปฏิบัติงานทำการวัดภายหลังที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปอยู่กับครอบครัวชาวชนบทแล้วเป็นเวลา 12 วัน ผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

(2) การยอมรับเชิงจิต เป็นทัศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนนายร้อยตำรวจกับครอบครัวชาวชนบทที่เขาเข้าไปอยู่ด้วย ในแง่ของความเหมือนกัน ความรู้สึกอบอุ่นในความสัมพันธ์ การยอมรับ และการเข้ากันได้ โดยใช้แบบวัด "การคาดคะเนความคล้ายคลึงกันระหว่างคนที่ตรงข้ามกัน" (Assumed Similarity between Opposite - ASO) ของฟีดเลอร์ (Fiedler. 1967) ซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกัน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 8 หน่วย มีจำนวน 16 ประโยค ให้ผู้ตอบบรรยายตนเองจากประโยคเหล่านั้นก่อน จากนั้นจึงให้บรรยายบุคคลในครอบครัวที่เขาอยู่ด้วยอีกคนหนึ่ง คะแนนทัศนคติของผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยระหว่าง 16 ถึง 128 คะแนนในการตอบครั้งหนึ่ง ๆ ผู้ตอบที่บรรยายตนเองเหมือนกับบรรยายบุคคลอื่น แสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้น หรือมีการยอมรับเชิงจิตมาก ส่วนผู้ตอบที่บรรยายตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น แสดงถึงทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้น หรือมีการยอมรับเชิงจิตน้อย การวัดการยอมรับเชิงจิตกระทำพร้อมกับการวัดผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิตต่อครอบครัวชาวชนบทเปรียบ

เทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

(3) ความสามารถในการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวทั่ว ๆ ไปของกลุ่มตัวอย่าง ในการเข้าไปอยู่ร่วมและทำงานกับครอบครัวชาวชนบท โดยวิธีให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวแบบวัดความสามารถในการปรับตัวของกอร์ดอนและคณะ (Gordon et al. 1971) เป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงที่สุด" ประกอบเป็นจำนวน 25 ประโยค คะแนนความสามารถในการปรับตัวของแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 25 ถึง 150 คะแนน ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนสูง ซึ่งแสดงว่า มีความสามารถในการปรับตัวมาก ส่วนผู้ที่ตอบ "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนนต่ำแสดงว่าความสามารถในการปรับตัวน้อย การวัดความสามารถในการปรับตัวกระทำพร้อมกับการวัดผลการปฏิบัติงาน ความสามารถในการปรับตัวเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

<u>สมมุติฐานในการวิจัย</u>

จากการประมวลทฤษฎี ข้อคิดเห็น และผลการค้นคว้าวิจัยที่ได้กระทำไปแล้วในบทนี้ นอกจากจะได้หลักฐานในการกำหนดรูปแบบ การวางแนวการวิจัย การกำหนดตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปรเหล่านี้แล้ว สิ่งสำคัญที่ได้จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องคือ หลักฐานในการทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการวิจัยนี้ สมมุติฐานที่สำคัญมีทั้งหมด 6 ข้อคือ

1. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานมีการยอมรับเชิงจิต และมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก

2. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีคุณลักษณะส่วนตัวเด่น จะมีผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะดังกล่าวด้อย

3. นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง และมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

4. การฝึกมีปฏิสัมพันธ์กับคุณสมบัติส่วนตัวแต่ละด้านดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว สุขภาพจิตค่อนข้างสูง และสติปัญญาค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการ

รับวัฒนธรรมจะมีผลการปฏิบัติงาน การยอมรับทางจิต และความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก และมีบุคลิกภาพเก็บตัว สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

4.1 ด้านบุคลิกภาพ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้องตำรวจ ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

4.2 ด้านสุขภาพจิต นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

4.3 ด้านสติปัญญา นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

5. คุณสมบัติส่วนตัวด้านต่าง ๆ สามารถทำนายการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกได้มากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก

6. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ตัว คือ การปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว มีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มที่ได้รับการฝึกสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ" ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผล โดยใช้ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมทั่วไปและแบบวัดต่าง ๆ ในการฝึกและเก็บข้อมูลกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม วิธีการวิจัยที่ใช้นี้เป็นเทคนิคการวิจัยในแนวของจิตวิทยา ในส่วนนี้จะได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง รูปแบบการทดลอง แบบวัดต่าง ๆ การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม วิธีดำเนินการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 2 จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 137 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random) เนื่องจากมีนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นนี้เพียงชั้นเดียวที่เข้าโครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" จากนั้นได้สุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม และกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการฝึกดังกล่าว แต่ฝึกเกี่ยวกับเทคนิคการประเมินผลโครงการ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกในกลุ่มทดลอง และถือว่ากลุ่มตัวอย่างนี้เป็นตัวแทนของประชากรนักเรียนนายร้อยตำรวจ

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ตัวแปรอิสระที่จัดกระทำในการวิจัยนี้คือการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งมี 2 ระดับ คือ ฝึกและไม่ฝึก นักเรียนนายร้อยตำรวจถูกแบ่งกลุ่มโดยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลอง (ฝึก) และกลุ่มควบคุม (ไม่ฝึก) ขั้นตอนของการวิจัยแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน กลุ่ม	ลักษณะผู้รับการฝึก -วัดคุณสมบัติส่วนตัว	ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม	ผลการฝึก -วัดตัวแปรตาม วัดทันที	วัดภายหลัง
ทดลอง	/	/	/	/
ควบคุม	/	-	/	/

ลักษณะผู้รับการฝึก วัดคุณสมบัติส่วนตัว ซึ่งเป็นตัวแปรหลักของการวิจัย คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และสุขภาพจิต ส่วนสติปัญญาได้จากคะแนนผลการเรียนสะสม และวัดคุณสมบัติส่วนตัวที่เป็นตัวแปรรองเพื่อแบ่งผู้รับการฝึกให้ละเอียดมากขึ้น ได้แก่ ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และลักษณะทางชีวสังคมเพื่อเป็นตัวแปรอิสระ

ผลการฝึก (1) วัดผลทางด้านจิตใจ มีการวัดผลความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมหรือความรู้ความเข้าใจทันทีภายหลังการฝึก (2) วัดผลการฝึก ได้วัดผลในวันที่ 2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้กลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติมาแล้วเป็นเวลา 12 วัน ตามกำหนดของโครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" เป็นการวัดตัวแปรตามสามตัว คือ การปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ The Posttest Only Control Group

Design (Campbell and Stanley. 1963 : 25-27) ภายหลังการทดลอง และผู้เข้าฝึกได้กลับมาจากการไปอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติมาแล้วจึงวัดตัวแปรตามคือ การปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวในวันที่ 2 หลังจากกลับมาเพื่อศึกษาผลการทดลอง จึงเป็นการวิจัยที่มีการประเมินผลภายหลังที่ผู้เข้าฝึกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากประสบการณ์จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีการวัดตัวแปรหลายตัวแปร คือ ตัวแปรที่เป็นตัวแปรหลักของการวิจัย ได้แก่ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา และตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรรอง คือ ความใกล้ชิดกับชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ทัศนคติต่อตัวเอง และลักษณะทางชีวสังคม ซึ่งได้แก่ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดาหรือผู้อุปการะ ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา และภูมิลำเนา สำหรับตัวแปรตามที่สำคัญของการวิจัยมี 3 ตัวแปร คือ ผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว นอกจากนี้ได้นำความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย เข้ามาวิเคราะห์เป็นตัวแปรตามด้วย ตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ บางตัวแปรมีเครื่องมือที่น่าเชื่อถือใช้อยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือนั้นมาใช้ และบางตัวแปรก็สร้างเครื่องมือขึ้นใหม่ โดยใช้แนวความคิดจากทฤษฎีและผลการวิจัยต่าง ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดตัวแปร มีดังต่อไปนี้

(1) แบบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ขีดตอบ 17 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 6 หน่วยควบคู่กันไป เนื้อหาในประโยคทั้ง 17 ประโยคนี้ กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแง่ของแรงกระตุ้นในตนเอง และความสามารถทางสังคม เช่น ความรู้สึกตื่นเต้น ความสนใจผู้อื่น ความคล่องแคล่วว่องไว เป็นต้น ลักษณะเก็บตัว หมายถึง ผู้ที่ขาดความสามารถทางสังคม รับการกระตุ้นจากภายนอกได้น้อย มีการควบคุมตนเองสูง ส่วนลักษณะแสดงตัว หมายถึง ผู้ที่ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น รับการกระตุ้นจากภายนอกได้มาก ชอบความเป็นอิสระและสนุกสนาน

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบจะได้คะแนน 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 17 ถึง 102 คะแนน ในประโยคที่แสดงถึงลักษณะแสดงตัว ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนสูง และประโยคที่แสดงถึงลักษณะเก็บตัว ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งมีค่าระหว่าง 1.37 - 5.58 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดนี้ได้หาโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น .69 สำหรับการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ เก็บตัวกับแสดงตัว ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย จัดว่ามีบุคลิกภาพเก็บตัว

แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดเก็บตัว-แสดงตัวของไอเซนต์ (Introversion-Extraversion in the Eysenck Personality Inventory : Wilson. 1977)

(2) <u>แบบวัดสุขภาพจิต</u> มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยคและมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 6 หน่วย เนื้อหาในประโยคทั้ง 20 ประโยคนี้กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทำนองที่เบี่ยงเบนจากปกติ เช่น ตื่นเต้นง่าย วิตกจริตง่าย ตกใจง่าย อารมณ์รุนแรงเกินกว่าเหตุ วิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ คิดมาก รู้สึกอึดอัด เป็นต้น สุขภาพจิตในความหมายของความรู้สึกทางลบของบุคคลนี้ แสดงให้เห็นถึงอาการของความมีสุขภาพจิตเสื่อม

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ได้คะแนนสูงแสดงถึงสุขภาพจิตดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสุขภาพจิตนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2524) ได้ค่า .75 ซึ่ง สุพจน์ จักขุทิพย์ (สุพจน์ จักขุทิพย์.2521 อ้างจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2524) ได้ค่า .75 เช่นกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่งซึ่งปรากฏว่า มีค่าสูงกว่าที่เคยหาไว้แล้วคือ .85 สำหรับค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 2.39 - 8.09

แบบวัดนี้ใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2524)

(3) <u>การวัดสติปัญญา</u> ระดับสติปัญญาพิจารณาจากความสามารถในการเรียนรู้จากผลการเรียนสะสมชั้นปีที่ 2 ผู้ที่มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มถือว่าเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างสูง

ส่วนผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มถือว่าเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ สำหรับคะแนนสะสมผลการเรียนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 2.61 - 3.75

(4) แบบวัดการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 31 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 6 หน่วย เนื้อหาในประโยคคำถามทั้ง 31 ประโยคนี้ ถามถึงการปฏิบัติงานของผู้ตอบเกี่ยวกับการช่วยเหลือทำงานบ้าน งานอาชีพ การให้คำปรึกษาแนะนำ หรือการช่วยแก้ปัญหาในด้านกฎหมาย การศึกษา การประกอบอาชีพ ปัญหาส่วนตัว และความรู้สึกในการทำงานว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เป็นต้น

แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวแบบวัดการปฏิบัติงานของกอร์ดอนและคณะ (Gordon et al .1972) และแบบวัดของเมนเดนฮอลล์ (Mendenhall. 1982)

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 31 ถึง 186 คะแนน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของการปฏิบัติงานของแต่ละคน ผู้ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการปฏิบัติงานสูงหรือมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่าการปฏิบัติต่ำหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ในการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นปรากฏผลดังนี้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 2.11-8.56 ส่วนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

นอกจากการหาค่าดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) ของแบบวัด โดยนำคะแนนที่ได้ไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนผลการประเมินการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งประเมินโดยกรมพัฒนาชุมชน ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง (validity coefficient) เท่ากับ .19 ($p < .05$)

เพื่อให้การวัดผลการปฏิบัติงานครอบคลุมได้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำคะแนนการวัดผลการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาชุมชนอีก 2 ฉบับ คือ แบบวัดการช่วยเหลือทำประโยชน์และแบบวัดการให้คำปรึกษาแนะนำมาวิเคราะห์ด้วย ทั้งนี้ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น ซึ่งปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดการช่วยเหลือทำประโยชน์มีค่าระหว่าง 2.94 -

12.76 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ส่วนค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดการให้คำปรึกษาแนะนำ มีค่าระหว่าง 1.79 - 14.48 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

(5) แบบวัดการยอมรับเชิงจิต มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบมี 16 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกัน และมาตราส่วนประเมินค่า 8 หน่วย เนื้อหาในประโยคทั้ง 16 ประโยค จะสะท้อนถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น เช่น ความรู้สึกอบอุ่นในความสัมพันธ์ การยอมรับ การเข้ากันได้ ความรู้สึกในคุณค่า ความร่วมมือ เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 8 คะแนน และคะแนนรวมจาก 16 ถึง 128 คะแนน ผู้ตอบจะตอบสองครั้งคือ ครั้งแรกแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง และครั้งที่สองแสดงถึงความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ คะแนนที่ได้จะนำมาเปรียบเทียบระหว่างการตอบทั้งสองครั้ง ถ้าคะแนนไม่แตกต่างกันแสดงถึงทัศนคติทางที่ดี คือมีการยอมรับเชิงจิตมาก แต่ถ้าคะแนนแตกต่างกันแสดงถึงทัศนคติทางที่ไม่ดี คือมีการยอมรับเชิงจิตน้อย ในการนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นจากคะแนนของคำตอบทั้ง 2 ครั้ง ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นจากการวัดครั้งแรกซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หรือทัศนคติต่อตนเองเท่ากับ .92 ส่วนค่าความเชื่อมั่นจากการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับผู้อื่นหรือทัศนคติต่อผู้อื่นมีค่าเท่ากับ .91 โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อในการวัดครั้งแรกระหว่าง 6.28 - 11.36 ส่วนทัศนคติต่อผู้อื่นมีค่าระหว่าง 5.62 - 9.53

แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดการคาดคะเนความคล้ายคลึงกันระหว่างคนที่ตรงข้ามกันของฟีดเลอร์ (Fiedler. 1967)

(6) แบบวัดความสามารถในการปรับตัว แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบมี 25 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงที่สุด" เนื้อหาในประโยคคำถามทั้ง 25 ประโยคนี้ถามถึงการปรับตัวทั่ว ๆ ไปของผู้ตอบในการอยู่ร่วมและทำงานกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ เช่น ความพอใจในตนเองและผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรู้สึกทุกข์หรือสุข ความมั่นใจในตนเอง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ความสามารถในการแก้ปัญหา การควบคุมตนเอง ปริมาณความเครียดและความวิตกกังวล เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 25 ถึง 150 คะแนน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของความสามารถในการปรับตัวของแต่ละคน ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีความสามารถในการปรับตัวสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัวหรือความสามารถในการปรับตัวต่ำ และได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งปรากฏว่ามีค่าระหว่าง 2.60 - 10.92 ส่วนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

แบบวัดนี้สร้างขึ้นตามแนวแบบวัดความสามารถในการปรับตัวของ กอร์ดอนและคณะ (Gordon et al. 1971)

(7) <u>แบบวัดทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ</u> เป็นแบบสอบถามทัศนคติด้านดี หรือไม่ดีต่ออาชีพนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 6 หน่วย เนื้อหาในประโยคทั้ง 10 ประโยคนี้ กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบที่มีต่อการทำงานในหน้าที่ตำรวจ เช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจ ความรักในอาชีพนี้ การให้คุณค่าของงาน ความมุ่งมั่นในหน้าที่ เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ผู้ตอบจะได้คะแนน 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 10 ถึง 60 คะแนน ในประโยคที่แสดงถึงทัศนคติที่ดี ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนสูง และประโยคที่แสดงถึงทัศนคติที่ไม่ดี ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" จะได้คะแนนต่ำ ในการนำมาใช้ ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งปรากฏค่าระหว่าง 2.60 - 10.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 การแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้มีทัศนคติดีต่ออาชีพตำรวจ กับผู้มีทัศนคติไม่ดีต่ออาชีพนี้ ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีทัศนคติที่ดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีทัศนคติไม่ดี

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ ศักดิ์ชัย หิรัญทวี (2532)

(8) <u>แบบวัดความใกล้ชิดกับชนบท</u> มีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้ชี้ตอบ 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประมาณค่าจาก "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" 6 หน่วยควบคู่กันไป เนื้อหาในประโยคทั้ง 10 ประโยคนี้ กล่าวถึงความคุ้นเคยและประสบการณ์ที่มีต่อคนชนบทและสภาพของชนบท เช่น ความใกล้ชิดกับคนชนบท ความรู้และความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับชนบท และการสัมผัสติดต่อกับชนบท เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1 ถึง 6 คะแนน และคะแนนรวมจาก 10 - 60 คะแนน โดยที่ผู้ตอบ "มากที่สุด" จะได้คะแนนสูง และผู้ที่ตอบ "น้อยที่สุด" จะได้คะแนนต่ำ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีความใกล้ชิดชนบทสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งปรากฏว่ามีค่าระหว่าง 2.63 - 18.63 สำหรับค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดของชอว์และไรท์ (Shaw and Wright. 1968)

(9) <u>แบบวัดทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u> มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 12 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 1 ประโยค เนื้อหาทั้ง 12 ประโยคนี้ กล่าวถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อการฝึก และความรู้สึกอื่น ๆ เช่น มีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้กับบุคคลทั่วไปหรือใช้ได้เฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

ในการตอบแบบวัดนี้ให้ผู้ตอบแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในแต่ละประโยค จากนั้นนำเฉพาะประโยคที่แสดงความเห็นด้วยมาให้คะแนนประจำข้อ ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว และค่ามัธยฐานจะเป็นคะแนนรวมของแต่ละคน สำหรับการแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ มีทัศนคติดีกับทัศนคติไม่ดีต่อโปรแกรมการฝึกใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีทัศนคติดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่ามีทัศนคติไม่ดี สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดนี้ ชอว์และไรท์ ได้รายงานไว้ 2 ค่าคือ .71 และ .92 (Shaw and Wright. 1968: 124; citing Remmers. 1960)

แบบวัดนี้แปลและปรับปรุงมาจากแบบวัดของ ชอว์และไรท์ (Shaw and Wright. 1968)

(10) <u>แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม</u> เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้อุปการะ อาชีพของบิดาหรือผู้อุปการะ ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา และภูมิลำเนา โดยแบ่งกลุ่มผู้ตอบออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มบิดามารดาอุปการะ - ผู้อื่นอุปการะ

กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ได้แก่ รับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ได้แก่ รับจ้าง เกษตรกรรม

กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 - 5 คน กับครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 - 9 คน

กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ คือ ครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึงมากกว่า 9 คน กับครอบครัวที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 6 ถึงมากกว่า 9 คน

กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง คือ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาตั้งแต่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่านี้

กลุ่มภูมิลำเนาในเมือง หมายถึงผู้ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล

กลุ่มภูมิลำเนาในชนบท หมายถึงผู้ที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเขตเมืองหรือเขตเทศบาล ยกเว้นผู้ที่อยู่กรุงเทพฯ

ตัวแปรด้านชีวสังคม ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่อผู้อื่น และความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (ความรู้ความเข้าใจ) ไม่ได้เป็นตัวแปรหลักของการวิจัย แต่การที่นำตัวแปรเหล่านี้มาวิเคราะห์ด้วยก็เพื่อแบ่งประเภทของผู้ถูกศึกษาให้ละเอียดมากขึ้น จะได้ดูผลการฝึกในด้านต่าง ๆ ของผู้เข้าฝึก เป็นการศึกษาตัวแปรส่วนบุคคลให้ละเอียดขึ้น ซึ่งจะทำให้เห็นผลการฝึกชัดเจนมากขึ้นนั่นเอง

<u>ชุดฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม</u>

การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึก เป็นชุดฝึกที่มีลักษณะเป็นโปรแกรมการเรียนด้วยตัวเอง <u>ส่วนแรก</u> ประกอบด้วยเหตุการณ์วิกฤตซึ่งเป็นเรื่องราวที่สร้างขึ้นจากหลักทฤษฎีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมในพฤติกรรมสังคมโดยบรรยายการเกี่ยวข้องของบุคคล

กับคนอื่นในทำนองว่า ทำอะไร กับใคร ที่ไหน ผู้เข้าฝึกจะสวมบทบาทเป็นบุคคลในเหตุการณ์ โดยใช้หลักการของทฤษฎีบทบาทการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่วนที่สอง เป็นตัวเลือก ซึ่งเป็นการอธิบายเหตุผลของการกระทำในแต่ละเหตุการณ์วิกฤต ส่วนนี้ผู้เข้าฝึกจะใช้หลักการให้เหตุผลจากทฤษฎีการให้เหตุผลจากการกระทำของบุคคล ส่วนสุดท้าย เป็นผลย้อนกลับเพื่อแสดงว่าคำตอบที่เลือกนั้นถูกหรือผิดอย่างไร เหตุการณ์ที่ใช้ฝึกมีทั้งสิ้น 60 เรื่อง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ (2) ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อข้ามวัฒนธรรม (3) พื้นฐานความแตกต่างของวัฒนธรรม ชุดฝึกนี้ใช้เวลาฝึกทั้งสิ้น 7 ชั่วโมง 30 นาที แบ่งเป็น 2 วัน รวม 5 คาบ ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที วันแรกใช้เวลา 2 คาบ วันที่สองใช้เวลา 3 คาบ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกในแต่ละคาบจะมีการชี้แจงอธิบายและอภิปรายกันอีก 30 นาที

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม รายละเอียดของการดำเนินการทดลองมีดังนี้คือ

(1) วัดคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ถูกศึกษา เป็นการวัดบุคลิกภาพ จิตลักษณะของผู้เข้าฝึก ดังนี้ บุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา สำหรับสติปัญญานั้นได้จากคะแนนผลการเรียนสะสม

(2) สุ่มผู้เข้ารับการฝึกเข้ารับการทดลอง เป็นกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม และกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม โดยวิธีจับฉลาก

(3) การทดลอง การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมได้ดำเนินการทดลองที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยดำเนินการดังนี้ คือ

กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมรวม 7 ชั่วโมง 30 นาที ทำการฝึก 2 วันติดต่อกัน โดยฝึกวันละ 3 และ 4 ชั่วโมง 30 นาที ตามลำดับ

กลุ่มควบคุมได้รับการฝึกเกี่ยวกับเทคนิคการประเมินผลโครงการในวันและเวลาเดียวกับการฝึกในกลุ่มทดลอง

(4) การตรวจสอบประสิทธิผลการฝึก (Manipulation check) มีการวัดความไว ในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (ความรู้ความเข้าใจ) ทันทีหลังจากการฝึก เพื่อดูว่าความรู้ความเข้าใจมีปริมาณแตกต่างกันหรือไม่ในกลุ่มที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก

(5) ผู้ได้รับการฝึกทั้งสองกลุ่มเข้าไปอยู่ร่วม และทำงานกับครอบครัวชาวชนบทเป็นเวลา 12 วัน

(6) วัดผลการฝึก มีการวัดผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังที่ทั้งสองกลุ่มเข้าไปอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติแล้วเป็นเวลา 12 วัน โดยทำการวัดภายหลังจากที่กลับมาแล้ว 2 วัน

<u>การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้</u>

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (three way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1, 3 และ 4

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (two way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 2

3. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระเป็นกลุ่มที่มีต่อความแปรปรวนของตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 5 ในกรณีที่มีความแตกต่างกันอย่างเชื่อมั่นได้ หาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Kirk. 1982 : 91 - 92)

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทีละคู่ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 6

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ" มีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การศึกษาว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" มีคุณลักษณะแตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าร่วมในโครงการดังกล่าว แต่ไม่ได้รับการฝึกทักษะข้างต้นหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 2 ซึ่งกำลังจะขึ้นชั้นปีที่ 3 รวม 137 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 69 คน และกลุ่มควบคุม 68 คน สำหรับคุณลักษณะที่ใช้เป็นตัวแปรตามที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 7 ด้านคือ (1) ผลการปฏิบัติงานทั่วไป (2) ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ (3) ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ (4) การยอมรับเชิงจิต (5) ความสามารถในการปรับตัว (6) ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย (7) ความรู้ความเข้าใจ (ความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม) ส่วนการทดลองฝึกได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม และกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกเทคนิคการประเมินผลโครงการทั่ว ๆ ไป (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำบุคลิกภาพและจิตลักษณะรวม 3 ด้านคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา ซึ่งเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ถูกศึกษาที่มีหลักฐานทางทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ว่า มีความสัมพันธ์กับการฝึกทักษะในการเรียนรู้ของบุคคลเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย และได้นำคุณสมบัติส่วนตัวซึ่งเป็นตัวแปรรอง คือ ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม และทัศนคติต่อตนเอง รวมทั้งลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา การศึกษาของบิดา ระดับเศรษฐกิจ และภูมิลำเนา เข้ามาเป็นตัวแปรอิสระด้วย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอตามผลที่ได้ในตัวแปรตามเป็นหัวข้อหลักและตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เป็นหัวข้อรอง โดยจะพิจารณาผลทั้งในกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดและกลุ่มแยกย่อยตามตัวแปรอิสระชั้นรองและลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง หัวข้อในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นลำดับตัวแปรตาม ดังนี้คือ (1) ผลการปฏิบัติงาน

(2) การยอมรับเชิงจิต (3) ความสามารถในการปรับตัว และผลจากตัวแปรตามอื่น ๆ ตามที่เพิ่มไว้ วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายชนิดคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (two-way Analysis of Variance) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (three-way Analysis of Variance) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ก่อนเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะได้เสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อพิจารณาการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ

<u>ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง</u>

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก 69 คน และที่ไม่ได้รับการฝึกอีก 68 คนนั้น มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่าง ๆ แตกต่างกันมากน้อยเพียงไร ถึงแม้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 137 คนนี้จะถูกสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการจับสลากกำหนดสภาวะการฝึกของผู้วิจัยแล้ว ผู้อยู่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมควรมีลักษณะต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแล้วเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่ม แต่ในการวิจัยได้วัดลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ถูกศึกษาหลายประการ โดยการนับความถี่ของคนประเภทต่าง ๆ ฉะนั้นเพื่อความชัดเจนของการวิจัยจึงได้พิจารณาเปรียบเทียบจำนวนคนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมตามตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลัง และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์ความแตกต่าง 5% ขึ้นไป ปรากฏว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันในด้านอาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ และภูมิลำเนา ดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มทดลองนั้นบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 คือรับจ้าง หรือทำการเกษตรเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มควบคุม (44.9% และ 35.3% ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือรับราชการ หรือค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มากกว่ากลุ่มทดลอง (64.7% และ 55.1% ตามลำดับ) แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษานี้มีบิดาที่มีอาชีพประเภท 1 มากกว่าอาชีพประเภท 2 ในทั้งสองกลุ่ม ส่วนในด้านเศรษฐกิจก็พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มทดลองมาจากครอบครัวที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำเป็นจำนวนมากกว่า

กลุ่มควบคุม (53.6% และ 48.5% ตามลำดับ) ส่วนทางด้านภูมิลำเนานั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มทดลองมีภูมิลำเนาในชนบทเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มควบคุม (53.6% และ 47.1% ตามลำดับ) จึงสรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มทดลองมาจากชนบทมากกว่า บิดามีอาชีพรับจ้างหรือทำเกษตรกรรมมากกว่า และมีฐานะค่อนข้างต่ำเป็นจำนวนมากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มควบคุม แต่ความแตกต่างในสามด้านระหว่างสองกลุ่มมีไม่เกิน 10% นอกนั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันคือส่วนใหญ่อยู่ในความอุปการะของบิดามารดา และส่วนใหญ่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ (คือน้อยกว่า 9 ปี) (ดูตาราง 19 ภาคผนวก ข)

นอกจากลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังเหล่านี้แล้ว นักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้ก่อนการวิจัยได้ตอบแบบวัดคุณสมบัติส่วนตัว 5 ด้านคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ในส่วนนี้ได้นำคะแนนแต่ละด้านของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม แล้วหาค่าทีเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในสองกลุ่ม (ดูตาราง 20 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลดังคาดหมายว่าคนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติส่วนตัวแต่ละด้านในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากพอที่จะยอมรับได้ ซึ่งแสดงว่าการสุ่มกำหนดกลุ่มให้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจนี้ทำได้ผลสมบูรณ์ คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติส่วนตัวแต่ละด้านเท่าเทียมกันก่อนเริ่มการฝึก

<u>การตรวจสอบประสิทธิผลของการฝึก</u>

เพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของการฝึก จึงได้วัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมทันทีภายหลังการฝึก แล้วนำคะแนนของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม ปรากฏผลว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ (ที = 28.60 ดีเอฟ = 1 มีนัยสำคัญที่ระดับ .001) ซึ่งแสดงว่าหลังการฝึกกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงกว่ากลุ่มควบคุม จึงแสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าฝึกนั้นมีลักษณะที่เป็น เป้าหมายของการฝึกสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าฝึกอย่างชัดเจน

อาชีพประเภท 2 หมายถึงการที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือเกษตรกรรม ผลปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และอาชีพของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	950.38	4.00*
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	451.67	1.90
อาชีพของบิดา (ค)	1	368.81	1.55
ก x ข	1	19.89	< 1
ก x ค	1	1247.26	5.24**
ข x ค	1	177.10	< 1
ก x ข x ค	1	35.97	< 1
ที่เหลือ	129	237.90	
ทั้งหมด	136	250.08	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 5%

ว่า คะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ นิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982 : 91-92) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 21 ภาคผนวก ข) กลุ่มฝึกและบิดามีอาชีพประเภท 1 มีคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดามีอาชีพประเภทเดียวกัน และยังปรากฏผลว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 มีคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 เช่นกัน (ดูภาพประกอบ 2) นอกจากนี้ยังปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามการฝึกในระดับ

อาชีพประเภท 2 หมายถึงการที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือเกษตรกรรม ผลปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และอาชีพของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	950.38	4.00*
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	451.67	1.90
อาชีพของบิดา (ค)	1	368.81	1.55
ก x ข	1	19.89	< 1
ก x ค	1	1247.26	5.24**
ข x ค	1	177.10	< 1
ก x ข x ค	1	35.97	< 1
ที่เหลือ	129	237.90	
ทั้งหมด	136	250.08	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 5%

ว่า คะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ นิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982 : 91-92) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 21 ภาคผนวก ข) กลุ่มฝึกและบิดามีอาชีพประเภท 1 มีคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดามีอาชีพประเภทเดียวกัน และยังปรากฏผลว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 มีคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกและบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 เช่นกัน (ดูภาพประกอบ 2) นอกจากนี้ยังปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามการฝึกในระดับ

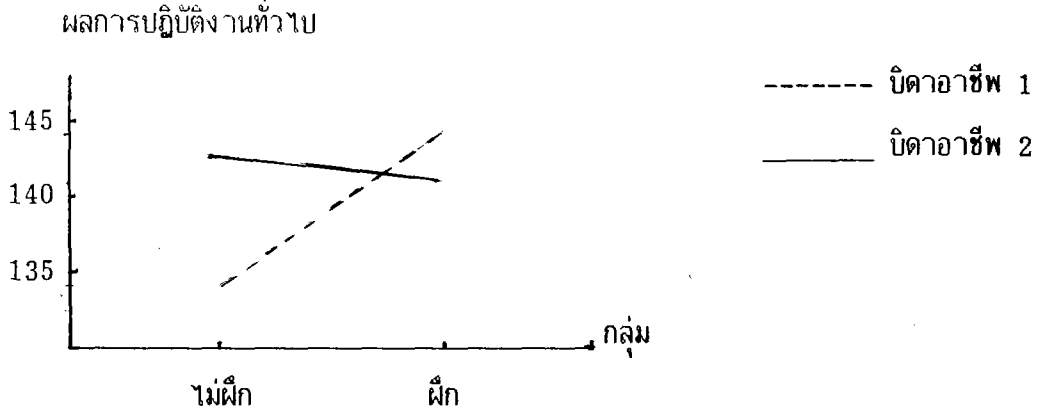

ภาพประกอบ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกและอาชีพของบิดา

ที่เชื่อมั่นได้ กล่าวคือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกมีคะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก (คะแนนเฉลี่ยคือ 142.87 และ 137.38 เอสดี คือ 16.76 และ 14.39 ตามลำดับ) และคะแนนผลการปฏิบัติงานนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับบุคลิกภาพแต่อย่างไร และไม่พบว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก บุคลิกภาพ และอาชีพของบิดา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรตามได้ 5 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานทั่วไปในขั้นต่อไปคือการใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ (1) ปริมาณการฝึก (2) สุขภาพจิต (3) ภูมิลำเนา ตัวแปรสุขภาพจิตได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 92.63 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษา เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ส่วนตัวแปรภูมิลำเนาได้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ เมือง หมายถึงผู้ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล กับชนบท คือผู้ที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเขตเมืองหรือเขตเทศบาล ยกเว้นกรุงเทพฯ ผลปรากฏในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	1713.15	7.78**
สุขภาพจิต (ข)	1	3084.44	14.01**
ภูมิลำเนา (ค)	1	257.94	1.17
ก x ข	1	237.87	1.08
ก x ค	1	29.98	< 1
ข x ค	1	78.79	< 1
ก x ข x ค	1	896.11	4.07*
ที่เหลือ	129	220.22	
ทั้งหมด	136	250.08	

**,*มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 5%

คะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง ของการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา อย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (ดูตาราง 22 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ ที่สำคัญ 3 กรณี ดังนี้ (1) กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในชนบท มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงสุด และสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่มคือ กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในเมือง กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในเมือง กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในชนบท กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในเมือง กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในชนบท กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในชนบท และ กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในเมือง (2) กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในเมือง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปต่ำสุด

และต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม คือ กลุ่มฝึก และกลุ่มไม่ฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และมีภูมิลำเนาในชนบท กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในเมือง กลุ่มไม่ฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาในเมืองและชนบท และกลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท (3) นักเรียนนายร้อยตำรวจ 3 กลุ่มต่อไปนี้ได้รับประโยชน์จากการฝึกอย่างชัดเจน คือ กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในชนบท มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่า กลุ่มไม่ฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิต และภูมิลำเนาเช่นเดียวกัน กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างสูง ภูมิลำเนาในเมือง มีผลการปฏิบัติงานดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิตและภูมิลำเนาเช่นเดียวกับ กลุ่มฝึก สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ภูมิลำเนาในเมือง มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิตและภูมิลำเนาเช่นเดียวกัน แต่มีนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทเดียวที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการฝึก คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และมีภูมิลำเนาในชนบท กลุ่มนี้มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่แตกต่างจากกลุ่มไม่ฝึกที่มีสุขภาพจิตและภูมิลำเนาเช่นเดียวกัน (ดูภาพประกอบ 3)

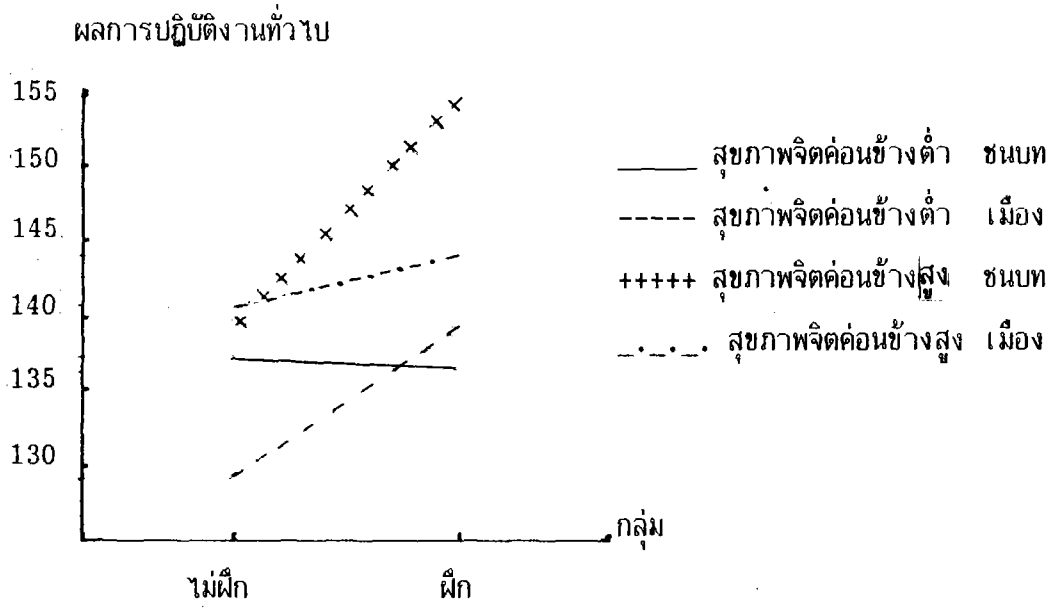

ภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา

ผลที่ปรากฏในตาราง 3 ยังแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตในระดับที่เชื่อมั่นได้ คือ กลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีคะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ยคือ 143.87 และ 135.65 เอสดี 15.56 และ 15.04 ตามลำดับ) ส่วนอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 13 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานทั่วไปขั้นสุดท้ายคือ การใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) ปริมาณการฝึก (2) ทัศนคติต่อตนเอง (3) ระดับเศรษฐกิจ ตัวแปรทัศนคติต่อตนเองได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 104.80 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ส่วนตัวแปรระดับเศรษฐกิจ ได้แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง หมายถึงผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1-5 คน กับครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1-9 คน ส่วนระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำหมายถึงผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึงมากกว่า 9 คน กับครอบครัวที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 6 ถึงมากกว่า 9 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลในตาราง 4 ดังนี้ ผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 23 ภาคผนวก ข) กลุ่มฝึกและระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มีคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก และมีเศรษฐกิจระดับเดียวกัน (ดูภาพประกอบ 4) และจากตาราง 4 ยังปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไป แปรปรวนไปตามทัศนคติต่อตนเองคือผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง มีคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองอย่างเชื่อมั่นได้ (คะแนนเฉลี่ย 145.49 และ 131.68 เอสดี 14.28 และ 14.48 ตามลำดับ) และตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ มีอิทธิพลสามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 21 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	1084.14	5.63*
ทัศนคติต่อตนเอง (ข)	1	6244.84	32.40***
ระดับเศรษฐกิจ (ค)	1	6.70	< 1
ก x ข	1	316.69	1.64
ก x ค	1	927.83	4.81*
ข x ค	1	141.97	< 1
ก x ข x ค	1	458.92	2.38
ที่เหลือ	129	192.73	
ทั้งหมด	136	250.08	

***, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 21%

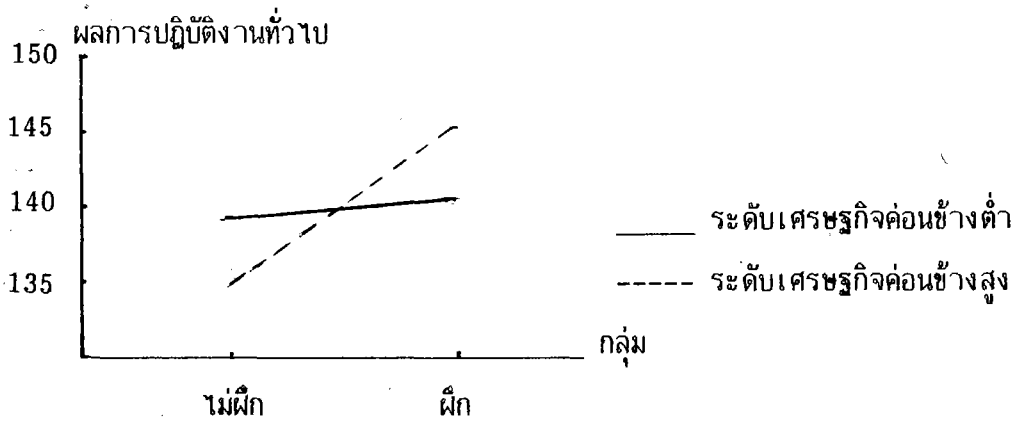

ภาพประกอบ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกกับระดับเศรษฐกิจ

จากการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานทั่วไป สรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ผลนี้พบในกลุ่มรวม และเด่นชัดยิ่งขึ้นในกลุ่มที่บิดามีอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองหรือในชนบท และผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง ถ้าได้รับการฝึกจะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าและแตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทเดียวกัน แต่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน ส่วนทางด้านจิตลักษณะ นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง และมีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง

ในส่วนต่อไปนี้จะได้พิจารณาว่าปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต และ (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ ผลในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองอีก 5 ตัวแปรคือ อาชีพของบิดา การศึกษาของบิดา ระดับเศรษฐกิจ ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่อตนเอง โดยมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม (ดูตาราง 24 ภาคผนวก ข) ทั้งนี้เพื่อจะได้พิจารณาผลส่วนนี้ได้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏผลว่าคะแนนการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตอย่างเชื่อมั่นได้ คือ ในกลุ่มรวมนั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ยคือ 143.87 และ 135.65 เอสดีคือ 15.56 และ 15.04 ตามลำดับ) เมื่อจำแนกผู้ถูกศึกษาเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับผู้ไม่ได้รับการฝึก ผลดังกล่าวปรากฏว่าเกิดเฉพาะในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกเท่านั้น ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตแต่ประการใด (กลุ่มฝึก คะแนนเฉลี่ย 149.65 และ 137.34 เอสดี 15.73 และ 15.65 ตามลำดับ กลุ่มไม่ฝึก คะแนนเฉลี่ย 139.80 และ 132.90 เอสดี 14.24 และ 13.86 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังปรากฏผลเช่นเดียวกันนี้คือ ผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามระดับสุขภาพจิตในกลุ่มย่อยบางกลุ่ม คือผู้ที่มี

สุขภาพจิตค่อนข้างสูงมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 แต่ไม่ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 1 (คะแนนเฉลี่ย คือ 147.22 และ 137.39 เอสดี คือ 13.00 และ 15.61 ตามลำดับ) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ แต่ไม่พบในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย คือ 143.83 และ 134.98 เอสดี คือ 15.02 และ 13.85 ตามลำดับ) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ แต่ไม่ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ยคือ 145.47 และ 134.38 เอสดี คือ 13.50 และ 15.96 ตามลำดับ) และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง แต่ไม่ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ (คะแนนเฉลี่ย คือ 145.75 และ 136.90 เอสดี คือ 14.79 และ 15.85 ตามลำดับ) เฉพาะกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูงนี้ ปรากฏว่าคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว คือผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว (คะแนนเฉลี่ยคือ 146.11 และ 138.18 เอสดีคือ 14.47 และ 16.15 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า คะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของบุคลิกภาพกับสุขภาพจิตในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปต่ำสุด และต่ำกว่าอีก 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทั้งผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงและค่อนข้างต่ำ และกลุ่มผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ผลนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ดูตาราง 26 ภาคผนวก ข) และพบผลคล้ายกันในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ที่มีบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ (ดูตาราง 25 ภาคผนวก ข) ส่วนกลุ่มย่อยซึ่งเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองนั้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่แล้ว ไม่พบความแตกต่างในระดับที่ยอมรับได้ ส่วนระดับสติปัญญาที่วัดจากผลการเรียนนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดเลย

สรุปในส่วนนี้ได้ว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบอย่างชัดเจนในกลุ่มนักเรียนนายร้อยในกลุ่มรวม กลุ่มที่ได้รับการฝึกและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะต่ำ (การศึกษาของบิดาน้อยและรายได้ต่ำ รวมทั้งกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มผู้มีความใกล้ชิดชนบทสูง ซึ่งกลุ่มนี้ยังพบว่าผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีผลงานดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวอีกกรณีหนึ่งด้วย และประการสุดท้ายนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปต่ำกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทเดียวกันที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง

เพื่อศึกษานักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ถูกฝึกทั้ง 69 คน ในรายละเอียดจึงแบ่งผู้ถูกฝึกเหล่านี้ตามจิตลักษณะ 2 ประการ คือ สุขภาพจิตและสติปัญญา การแบ่งกลุ่มทั้ง 2 ประเภทนี้ ได้ใช้ค่าเฉลี่ยของสุขภาพจิตและสติปัญญาเป็นเกณฑ์แบ่งดังนี้ ค่าเฉลี่ยของสุขภาพจิต 91.52 ค่าเฉลี่ยของสติปัญญา 3.11 กลุ่มเด่นคือกลุ่มที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งมีจำนวน 20 คน กลุ่มด้อยคือกลุ่มที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งมีจำนวน 17 คน รวมเป็น 37 คน ส่วนที่เหลืออีก 32 คน อยู่ระหว่างกลุ่มทั้ง 2 นี้ ไม่นำมาศึกษาในส่วนนี้

การศึกษาในส่วนนี้ ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (1) ลักษณะเด่น-ด้อย (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ผลปรากฏในตาราง 5 ว่า ผลการปฏิบัติงานทั่วไปแปรปรวนไปตามลักษณะเด่น-ด้อย ในระดับที่เชื่อมั่นได้ กล่าวคือ กลุ่มที่มีลักษณะเด่นมีคะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะด้อย (คะแนนเฉลี่ยคือ 151.20 และ 132.82 เอสดี 15.01 และ 11.24 ตามลำดับ) และคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไปนี้ ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของลักษณะเด่น-ด้อย กับบุคลิกภาพ แต่อย่างไร สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 2 คือ ลักษณะเด่น-ด้อย และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 33% ส่วนกลุ่มไม่ฝึกไม่ได้ทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ในทำนองนี้แต่มีผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณในตอนหลัง

จากการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึก สรุปได้ว่า ผู้ได้รับการฝึกที่มีลักษณะเด่นคือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ได้รับการฝึกที่มีลักษณะด้อยคือมีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามลักษณะ เด่น-ด้อย กับบุคลิกภาพ ในกลุ่มฝึก

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ลักษณะ เด่น-ด้อย (ก)	1	3104.64	16.52**
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	3.93	< 1
ก x ข	1	97.76	< 1
ที่เหลือ	33	187.94	
ทั้งหมด	37	261.30	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 รวมทำนายได้ 33%

สรุปได้ว่า ผู้มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มฝึก กลุ่มฝึกผู้ที่มีลักษณะ เด่น คือสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง กลุ่มผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง และกลุ่มผู้มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง นอกจากนี้การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม แสดงให้เห็นผลดีอย่างชัดเจนในกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง กลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งผู้ที่อยู่ในเมืองและชนบท และกลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำซึ่งอยู่ในเมือง สำหรับกลุ่มฝึกผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่แตกต่างจากกลุ่มไม่ฝึก ได้แก่ กลุ่มผู้ที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และกลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งอยู่ในชนบท

<u>การฝึกกับผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์</u> ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในที่นี้หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือทำประโยชน์ตามแนวทางพฤติกรรม 5 ข้อคือ ใช้แรงงานกาย รับใช้คนอื่น ยืนหยัดในคุณธรรม ปฏิบัติตามนัยปรัชญาของตำราจ และปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก คะแนนสูงสุดของผู้ตอบในแบบวัดนี้เท่ากับ 36 และต่ำสุดคือ 12 คะแนน พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 24 ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีปริมาณการปฏิบัติ

งานมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีปริมาณการปฏิบัติงานน้อย ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาผลการปฏิบัติงานของกลุ่มที่ได้รับการฝึกเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแล้ว ยังได้นำเอาตัวแปรทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนตัวอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานแต่ละด้าน เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคมและจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลของการฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลจากการวิจัยนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในขั้นแรกคือ การใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และ (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ตัวแปรทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 41.50 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ผลปรากฏดังนี้ (ดูตาราง 27 ภาคผนวก ข) คะแนนการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเดียวกับการเปรียบเทียบที่ผ่านมาคือ วิธีการของนิวแมนส์-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 28 ภาคผนวก ข) กลุ่มไม่ฝึกและเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ มีคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทำประโยชน์สูงที่สุดและสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกและเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ และคะแนนผลการปฏิบัติงานนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับบุคลิกภาพแต่อย่างไร และไม่พบว่าผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 1 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานขั้นต่อไป คือการใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) ปริมาณการฝึก (2) สติปัญญา (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ตัวแปรสติปัญญาได้ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนสะสมผลการเรียนของกลุ่มรวมคือ 3.23 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้มีสติปัญญาค่อน

ข้างสูง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 29 ภาคผนวก ข) คะแนนการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของสติปัญญากับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผล 2 ประการคือ (ดูตาราง 30 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มสติปัญญาค่อนข้างต่ำและเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์สูงกว่ากลุ่มที่มีสติปัญญาระดับเดียวกัน และเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพนี้ (2) กลุ่มสติปัญญาค่อนข้างสูง และเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพนี้ มีคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่ากลุ่มสติปัญญาค่อนข้างต่ำและเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพดังกล่าวอย่างเชื่อมั่นได้ คะแนนผลการปฏิบัติงานนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับสติปัญญา และไม่พบผลว่าการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 2 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทำประโยชน์ข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทำประโยชน์ไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทำประโยชน์ที่กล่าวมานี้ ได้เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึก รวมทั้งพิจารณาจิตลักษณะบางประการของกลุ่มดังกล่าวนี้ด้วย

ต่อไปนี้จะได้พิจารณาว่าปริมาณการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้น แปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่ และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทำประโยชน์ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญคือ ผลในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองอีก 4 ตัวแปร คือ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่อตนเอง โดยมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม (ดูตาราง 31 ภาคผนวก ข) เพื่อจะได้พิจารณาผลส่วนนี้ได้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏผลว่าในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองตัวเดียวกัน ปรากฏว่าคะแนน

ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของบุคลิกภาพกับสติปัญญาในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ในระดับที่เชื่อมั่นได้ เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับที่เชื่อมั่นได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์สูงแตกต่างกันอย่างชัดเจนจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ผลนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ซึ่งในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์สูงแตกต่างอย่างชัดเจน จากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวเช่นกัน แต่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ สำหรับกลุ่มรวมและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประกอบ 1 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่แล้วไม่พบความแตกต่างในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ยังปรากฏว่าคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของสุขภาพจิตกับสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ที่สำคัญ 2 ประการดังนี้ (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และเป็นผู้ที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์สูงกว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่มีสุขภาพจิต และสติปัญญาค่อนข้างสูง และสูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงและเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูงและกลุ่มที่มีสุขภาพจิต และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (ดูตาราง 34 ภาคผนวก ข) และปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้ต่ำกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ กับผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง (ดูตาราง 32 และ 33 ภาคผนวก ข ตามลำดับ) ผลนี้พบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ

สรุปในส่วนนี้ได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ดีกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวเช่นกัน แต่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบอย่างชัดเจนในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ

กล่าวได้ว่าผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มผู้มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจและกลุ่มผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำทั้ง 2 กลุ่มนี้ ถ้ามีสติปัญญาค่อนข้างสูงจะมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่าผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีคุณสมบัติส่วนตัวเด่นและด้อยมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มผู้มีคุณสมบัติส่วนตัวปานกลาง แต่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ไม่แตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกมากพอที่จะยอมรับได้

<u>การฝึกกับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ</u> ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำในที่นี้ หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การติดต่อกับหน่วยงานราชการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การศึกษาและปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ เป็นต้น พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 52 โดยมีคะแนนสูงสุด 64 และต่ำสุด 12 ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีประมาณการปฏิบัติงานสูงหรือมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีปริมาณการปฏิบัติงานน้อยหรือต่ำ ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาผลการปฏิบัติงานของกลุ่มที่ได้รับการฝึกเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแล้ว ยังได้นำตัวแปรทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาประกอบเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการ ปฏิบัติงานแต่ละด้าน เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคม และจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลกวรฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งจะทำให้ข้อมูลจากการวิจัยนี้มีประโยชน์มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำโดยการใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) สุขภาพจิต (3) ระดับเศรษฐกิจ ผลปรากฏดังนี้ (ดูตาราง 35 ภาคผนวก ข) คะแนนการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของสุขภาพจิตกับระดับเศรษฐกิจ

อย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมนส์-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 36 ภาคผนวก ข) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่า กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิต และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงอย่างเชื่อมั่นได้ และคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับสุขภาพจิต และไม่พบว่าผลการปฏิบัติงานด้านนี้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 3 เปอร์เซนต์

สรุปได้ว่าจากการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้ไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่าปริมาณการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่ และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต และ (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญคือ ผลในกลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรอง 3 ตัวแปร คือ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ และทัศนคติต่อตนเอง โดยมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (ดูตาราง 37 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลว่าคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านให้คำปรึกษาแนะนำแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของบุคลิกภาพกับสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ในกลุ่มย่อย 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 กลุ่มนักเรียนนายร้อยนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูงเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงและแตกต่างอย่างชัดเจนจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวเช่นกัน แต่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ซึ่งผลนี้ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (ดูตาราง 38 ภาคผนวก ข) ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่แล้วไม่พบความแตกต่างในระดับที่ยอมรับได้ ประการสุดท้าย ปรากฏว่าคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านให้คำปรึกษาแนะนำแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของสุขภาพจิตกับสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง เมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับยอมรับได้ที่สำคัญ 2 ประการคือ (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงสุด และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงและเป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (2) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้ต่ำสุด (ดูตาราง 39 ภาคผนวก ข) นอกจากนี้จากตาราง 37 ภาคผนวก ข ยังปรากฏว่า คะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตอย่างเชื่อมั่นได้ คือกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ผลนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง แต่ไม่ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ย คือ 41.64 และ 34.79 เอสดี คือ 8.23 และ 14.99 ตามลำดับ) และปรากฏผลเช่นเดียวกันนี้คือ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และไม่ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง (คะแนนเฉลี่ยคือ 40.68 และ 32.95 เอสดี คือ 8.06 และ 9.07 ตามลำดับ) จากตาราง 37 ภาคผนวก ข ยังปรากฏว่าคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแปรปรวนไปตามสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ผลนี้ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และไม่ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ย คือ 40.31 และ 34.58 เอสดี คือ 11.79 แล 13.81 ตามลำดับ)

สรุปในส่วนนี้ได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแต่ประการใด และพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อน

ข้างสูง จิตลักษณะทั้ง 3 ด้านทำนายผลการปฏิบัติงานดังกล่าวได้มากคือ 13 เปอร์เซนต์ ในขณะที่กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถทำนายได้เลย และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงนี้ยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ มีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงดังกล่าวปรากฏว่าผู้มีสติปัญญาค่อนข้างสูงมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่าผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ อีกกรณีหนึ่งก็คือในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง จิตลักษณะทั้ง 3 ด้าน สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำได้สูงที่สุดคือ 18% ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเองทำนายได้เพียง 4% และยังปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองนั้น ถ้าบุคคลมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ แต่เป็นผู้มีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำมากที่สุด แต่ถ้าทั้งสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง พบว่า ปฏิบัติงานดังกล่าวต่ำสุด

<u>การฝึกกับการยอมรับเชิงจิต</u> การยอมรับในเชิงจิตในที่นี้ หมายถึงการรายงานความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่นในด้านความรู้สึกอบอุ่นในความสัมพันธ์ การยอมรับ การเข้ากันได้ ความรู้สึกในคุณค่าของผู้อื่น และความร่วมมือซึ่งกันและกัน พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 97 โดยมีคะแนนสูงสุด 98 และต่ำสุด 1 ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการยอมรับเชิงจิตน้อย หมายถึง มีการยอมรับผู้อื่นน้อย และมีความรู้สึกห่างเหิน ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีการยอมรับเชิงจิตมาก ซึ่งแสดงถึงมีการยอมรับผู้อื่นมาก และมีความรู้สึกใกล้ชิด ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาการยอมรับเชิงจิตของผู้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกแล้ว ได้นำเอาตัวแปรทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนตัวอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาประกอบเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัวในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการยอมรับเชิงจิตแต่ละด้าน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีด้านการยอมรับเชิงจิตแตกต่างจากผู้ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคมและจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลของการฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งจะทำให้ข้อมูลการวิจัยนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิตในขั้นแรก คือการวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) ปริมาณการฝึก (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (3) ความใกล้ชิดชนบท ตัวแปรความใกล้ชิดชนบทได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 38.17 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้มีความใกล้ชิดชนบทสูง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม) และผู้มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม) ผู้มีความใกล้ชิดกับชนบทสูง หมายถึง ผู้ที่มีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ต่อคนชนบทและสภาพชนบทมาก ส่วนผู้ที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ หมายถึงผู้ที่มีความคุ้นเคยและประสบการณ์ดังกล่าวนี้น้อย การวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 40 ภาคผนวก ข) การยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวอย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว (คะแนนเฉลี่ย คือ 52.59 และ 47.96 เอสดีคือ 11.61 และ 14.56 ตามลำดับ) และคะแนนการยอมรับเชิงจิตนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับบุคลิกภาพแต่อย่างไร และไม่พบว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 4 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการยอมรับเชิงจิตในขั้นต่อไป คือการใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวดังนี้ (1) ปริมาณการฝึก (2) ทัศนคติต่อตนเอง และ (3) ระดับเศรษฐกิจ ตัวแปรทัศนคติต่อตนเองได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ 104.80 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม) ทัศนคติต่อตนเองหมายถึงการรายงานตนเองเกี่ยวกับลักษณะด้านต่าง ๆ จากคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน เช่น สนุกสนานร่าเริง-เหงาหงอย มีมิตรจิต-ไร้มิตรจิต ไม่เป็นที่ยอมรับ-เป็นที่ยอมรับ และเฉื่อยชา-กระตือรือร้น เป็นต้น การวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 41 ภาคผนวก ข) คะแนนการยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของทัศนคติต่อตนเองกับระดับเศรษฐกิจอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ไม่พบความแตกต่างในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ยังปรากฏผลว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามทัศนคติต่อตนเองในระดับที่เชื่อมั่นได้ กล่าวคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง มีการยอมรับเชิงจิต

น้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง (คะแนนเฉลี่ยคือ 54.65 และ 43.65 เอสดีคือ 9.03 และ 15.92 ตามลำดับ) และคะแนนการยอมรับเชิงจิตนี้ไม่แปรปรวนไปตามการฝึกกับทัศนคติต่อตนเองแต่อย่างไร และไม่พบว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 5 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิตในขั้นสุดท้ายคือ การวิเคราะห์โดยตัวแปรอิสระ 3 ตัว ดังนี้ (1) ปริมาณการฝึก (2) ทัศนคติต่อตนเอง (3) ภูมิลำเนา ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 42 ภาคผนวก ข) คะแนนการยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของทัศนคติต่อตนเองกับภูมิลำเนาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับยอมรับได้ดังนี้ (ดูตาราง 43 ภาคผนวก ข) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และมีภูมิลำเนาในชนบทมีการยอมรับเชิงจิตมากที่สุด และแตกต่างจากอีก 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง และจากตาราง 42 ภาคผนวก ข ไม่พบว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัวแต่อย่างใด สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3ตัว คือ การฝึกทัศนคติต่อตนเอง ภูมิลำเนา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 17 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิตส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีการยอมรับเชิงจิตไม่แตกต่างจากผู้ไม่ได้รับการฝึก นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง มีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ตามลำดับ ประการสุดท้าย นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองที่มีภูมิลำเนาในชนบทมีการยอมรับเชิงจิตมากที่สุด

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่าบริมาณการยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการ

วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการยอมรับเชิงจิตตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่ ผลในกลุ่มฝึกกลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองอีก 2 ตัวแปร คือการศึกษาของบิดา และระดับเศรษฐกิจ ซึ่งมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นกลุ่มย่อยรวม 6 กลุ่ม (ดูตาราง 44 ภาคผนวก ข) ทั้งนี้เพื่อจะได้พิจารณาผลส่วนนี้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏผลว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามบุคลิกภาพ กล่าวคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ผลนี้ปรากฏในกลุ่มไม่ฝึก แต่ไม่ปรากฏผลในกลุ่มฝึก (คะแนนเฉลี่ย คือ 52.92 และ 45.56 เอสดีคือ 11.44 และ 12.60 ตามลำดับ) นอกจากนั้นยังปรากฏผลเช่นเดียวกันนี้ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ แต่ไม่ปรากฏผลนี้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย คือ 52.31 และ 46.71 เอสดีคือ 21.41 และ 15.93 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังปรากฏว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามสุขภาพจิต คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงมีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งปรากฏผลในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง และไม่ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ย คือ 53.49 และ 46.72 เอสดี คือ 10.74 และ 9.60 ตามลำดับ) และประการสุดท้ายปรากฏผลว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง พบว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของ บุคลิกภาพกับสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีการยอมรับเชิงจิตมากและแตกต่างจากอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ และกลุ่มผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง (ดูตาราง 45 ภาคผนวก ข) และจากตาราง 44 ภาคผนวก ข ไม่พบว่าการยอมรับเชิงจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว

จากการวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิต สรุปได้ว่า การยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกและไม่ได้รับการฝึกไม่แตกต่างกัน และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดี

มากต่อตนเองมีการยอมรับเชิงจิตน้อยกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง แต่ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบทมีการยอมรับเชิงจิตมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัว มีการยอมรับเชิงจิตมากกว่าผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัว ผลนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ในขณะที่กลุ่มเปรียบเทียบไม่อยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ และพบว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง ถ้ามีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำมีการยอมรับเชิงจิตมากกว่าผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง และสุดท้ายปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีการยอมรับเชิงจิตมาก

<u>การฝึกกับความสามารถในการปรับตัว</u> ความสามารถในการปรับตัวในที่นี้หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับการปรับตัวทั่ว ๆ ไป เช่น ความพอใจในตนเองและผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรู้สึกสุขหรือทุกข์ ความมั่นใจในตนเอง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ความสามารถในการแก้ปัญหา การควบคุมตนเอง เป็นต้น พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 57 โดยมีคะแนนสูงสุด 150 และต่ำสุด 93 ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีความสามารถในการปรับตัวมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่าความสามารถในการปรับตัวน้อย ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาผลการปฏิบัติงานของกลุ่มที่ได้รับการฝึกเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแล้ว ยังได้นำเอาตัวแปรทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาประกอบเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวแต่ละด้าน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีด้านความสามารถในการปรับตัวแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคมและจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลของการฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งจะทำให้ข้อมูลจากการวิจัยนี้มีประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัว การวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ (1) ปริมาณการฝึก (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ผลปรากฏในตารางที่ 6 ว่า คะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	13.09	< 1
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	230.22	1.36
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	623.84	3.70
ก x ข	1	117.15	< 1
ก x ค	1	1.36	< 1
ข x ค	1	391.86	2.32
ก x ข x ค	1	985.97	5.84**
ที่เหลือ	129	168.83	
ทั้งหมด	136	176.82	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 รวมทำนายได้ 3%

นิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ปรากฏผลแตกต่างสำคัญในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 46 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ มีความสามารถในการปรับตัวต่ำสุด (2) กลุ่มฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ (ดูภาพประกอบ 5) (3) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ (ดูภาพประกอบ 5) (4) กลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว และกลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ถ้ามีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ ส่วนอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจสามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 3 เปอร์เซนต์

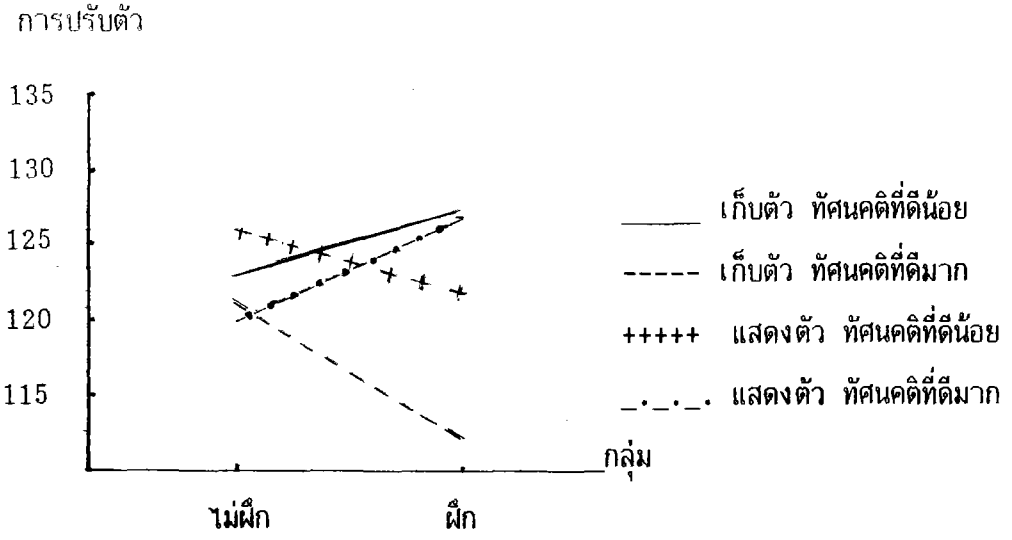

ภาพประกอบ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวในขั้นต่อไปคือ การใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ (1) การฝึก (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (3) ภูมิลำเนา ปรากฏผลในตาราง 7 ดังนี้ คะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และภูมิลำเนา ในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างที่สำคัญในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 47 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ภูมิลำเนาในเมือง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มต่อไปนี้ กลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ภูมิลำเนาในเมือง (ดูภาพประกอบ 6) และกลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ภูมิลำเนาในเมือง (2) กลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ภูมิลำเนาในชนบท มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ภูมิลำเนาในชนบท (ดูภาพประกอบ 6) (3) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ภูมิลำเนาในชนบท มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ภูมิลำเนาในชนบท สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และภูมิลำเนา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 1 เปอร์เซนต์

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และภูมิลำเนา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	2.96	< 1
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	159.67	< 1
ภูมิลำเนา (ค)	1	174.65	1.00
ก x ข	1	69.40	< 1
ก x ค	1	238.32	1.36
ข x ค	1	5.12	< 1
ก x ข x ค	1	928.45	5.32**
ที่เหลือ	129	174.66	
ทั้งหมด	136	176.82	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 รวมทำนายได้ 1%

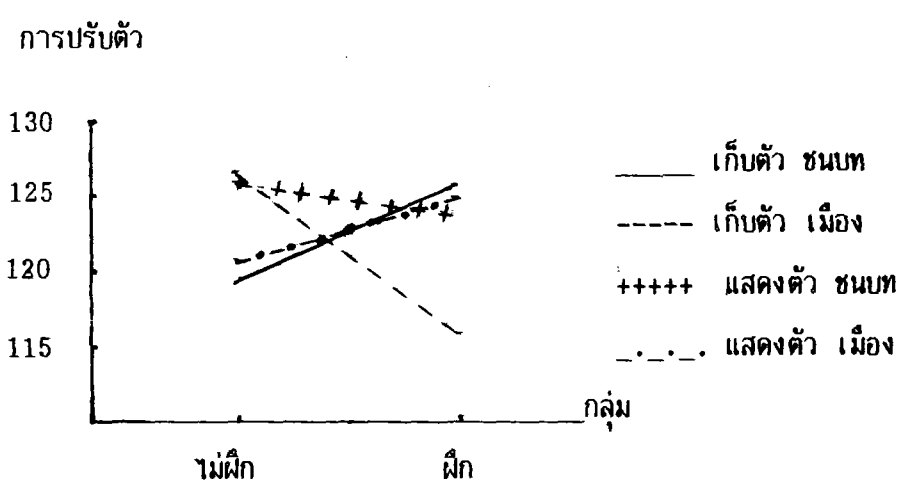

ภาพประกอบ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และภูมิลำเนา

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวขั้นที่สาม คือการวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) การฝึก (2) สุขภาพจิต (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 48 ภาคผนวก ข) คะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตในระดับที่เชื่อมั่นได้ คือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ยคือ 124.96 และ 120.68 เอสดี คือ 13.16 และ 13.19 ตามลำดับ) และคะแนนความสามารถในการปรับตัวนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับสุขภาพจิตแต่อย่างไร และไม่พบว่าความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 5 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวขั้นที่สี่คือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) การฝึก (2) สติปัญญา (3) อาชีพของบิดา ปรากฏผลในตาราง 8 ดังนี้ คะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก สติปัญญา และอาชีพของบิดา ในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างที่สำคัญในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 49 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มไม่ฝึก สติปัญญาค่อนข้างต่ำ บิดาอาชีพประเภท 2 มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า 2 กลุ่มต่อไปนี้คือ กลุ่มฝึก สติปัญญาค่อนข้างต่ำ บิดามีอาชีพประเภท 2 และกลุ่มไม่ฝึก สติปัญญาค่อนข้างต่ำ บิดามีอาชีพประเภท 1 (2) กลุ่มฝึก สติปัญญาค่อนข้างสูง บิดามีอาชีพประเภท 2 มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึก สติปัญญาค่อนข้างต่ำ บิดามีอาชีพประเภท 2 (3) กลุ่มฝึก สติปัญญาค่อนข้างสูง บิดามีอาชีพประเภท 2 มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึก สติปัญญาค่อนข้างสูง บิดามีอาชีพประเภท 1 สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก สติปัญญา และอาชีพของบิดา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 2 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนความสามารถในการปรับตัวขั้นที่ห้า เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) การฝึก (2) ทัศนคติต่อตนเอง (3) ภูมิลำเนา ปรากฏผล

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และอาชีพของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	.30	< 1
สติปัญญา (ข)	1	14.07	< 1
อาชีพของบิดา (ค)	1	505.72	2.91
ก x ข	1	135.12	< 1
ก x ค	1	116.58	< 1
ข x ค	1	.55	< 1
ก x ข x ค	1	825.25	4.74*
ที่เหลือ	129	173.97	
ทั้งหมด	136	176.82	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 2%

ในตาราง 9 ดังนี้ คะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา ในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ปรากฏผลแตกต่างที่สำคัญในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 50 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า 2 กลุ่มต่อไปนี้คือ กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท (ดูภาพประกอบ 7) และกลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท (2) กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า 2 กลุ่มต่อไปนี้คือ กลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท และกลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในเมือง (ดูภาพประกอบ 7) (3) กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ภูมิลำเนาในเมือง มีความ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	2.71	< 1
ทัศนคติต่อตนเอง (ข)	1	3806.84	25.75***
ภูมิลำเนา (ค)	1	255.03	1.73
ก x ข	1	188.93	1.28
ก x ค	1	75.16	< 1
ข x ค	1	24.45	< 1
ก x ข x ค	1	713.61	4.83*
ที่เหลือ	129	147.85	
ทั้งหมด	136	176.82	

***, *มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 16%

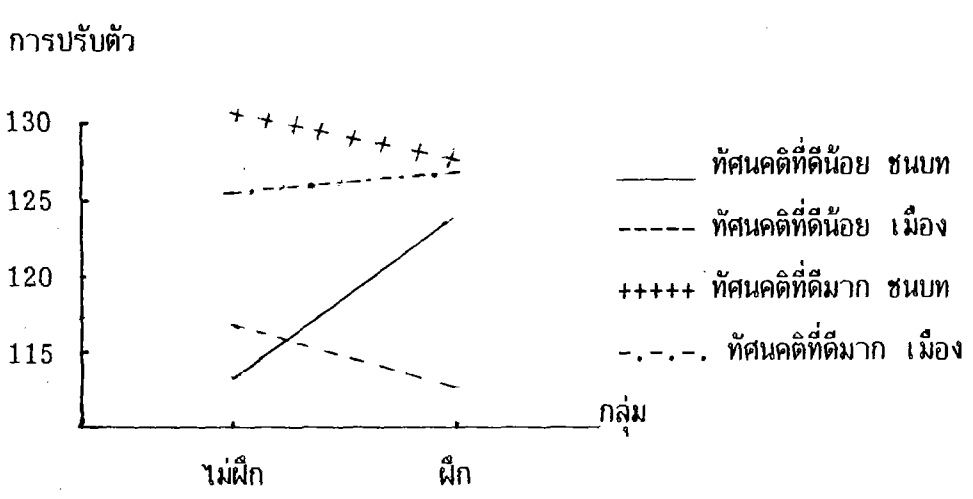

ภาพประกอบ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา

สามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในเมือง (3) กลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในเมือง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า 2 กลุ่มต่อไปนี้คือ กลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในชนบท และกลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ภูมิลำเนาในเมือง (ดูภาพประกอบ 7)

นอกจากนี้ยังปรากฏว่าความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามทัศนคติต่อตนเองอย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง (คะแนนเฉลี่ยคือ 127.14 และ 116.49 เอสดีคือ 11.63 และ 13.25 ตามลำดับ) สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 16 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับตัว สรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งผลนี้เด่นชัดในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท และกลุ่มสุดท้าย นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองที่มีภูมิลำเนาในชนบท นักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวนี้ถ้าได้รับการฝึกจะมีความสามารถในการปรับตัวสูงที่สุด และแตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่าปริมาณความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่ และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการปรับตัวตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต และ (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่ ผลในกลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรอง 2 ตัวแปร คือ อาชีพของบิดา และการศึกษาของบิดา โดยมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นผลในกลุ่มย่อยรวม 6 กลุ่ม (ดูตาราง 51 ภาคผนวก ข) ปรากฏว่าคะแนนความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของบุคลิกภาพและสติปัญญาอย่างเชื่อมั่นได้ ผลนี้พบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่น

ได้ดังนี้ (ดูตาราง 52 ภาคผนวก ข) (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัว และมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวต่ำสุด (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง (3) นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสติปัญญาค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังปรากฏผลว่าความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตอย่างเชื่อมั่นได้ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และไม่ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 (คะแนนเฉลี่ยคือ 129.07 และ 121.82 เอสดีคือ 11.30 และ 13.81 ตามลำดับ) และปรากฏผลเช่นเดียวกันนี้คือผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ และไม่ปรากฏผลเช่นนี้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ยคือ 125.95 และ 119.89 เอสดีคือ 12.14 และ 12.46 ตามลำดับ)

สรุปในส่วนนี้ได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบอย่างชัดเจนในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 2 และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวขั้นที่ 2 คือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ (1) ลักษณะเด่น-ด้อย (2) การศึกษาของบิดา โดยทำการวิเคราะห์กลุ่มที่ถูกฝึกเฉพาะผู้มีลักษณะเด่น 20 คน และผู้มีลักษณะด้อย 17 คน รวมเป็น 37 คน ตัวแปรการศึกษาของบิดา ได้แบ่งเป็น 2 ระดับคือ การศึกษาค่อนข้างสูง หมายถึง การที่บิดามีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป สำหรับการศึกษาค่อนข้างต่ำ หมายถึงการที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่านี้ ปรากฏผลในตาราง 10 ว่า คะแนนความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามลักษณะเด่น-ด้อย คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกที่มีลักษณะเด่น มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามลักษณะเด่น-ด้อย กับการศึกษาของบิดา ในกลุ่มฝึก

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ลักษณะเด่น-ด้อย (ก)	1	699.11	4.55*
การศึกษาของบิดา (ข)	1	32.48	< 1
ก x ข	1	837.22	5.69*
ที่เหลือ	33	153.60	
ทั้งหมด	37	184.48	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 11%

ที่ได้รับการฝึก ซึ่งมีลักษณะด้อยอย่างเชื่อมั่นได้ (คะแนนเฉลี่ยคือ 126.40 และ 117.88 เอสดีคือ 13.52 และ 12.51 ตามลำดับ) และคะแนนความสามารถในการปรับตัวนี้ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของลักษณะเด่น-ด้อย กับการศึกษาของบิดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 53 ภาคผนวก ข) นักเรียนนายร้อยในกลุ่มฝึกซึ่งบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ผู้ที่มีลักษณะเด่นมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึกที่มีลักษณะด้อย สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ลักษณะเด่น-ด้อย และการศึกษาของบิดา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 11 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยในกลุ่มฝึก สรุปได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีลักษณะเด่น คือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง มีความสามารถในการปรับตัวดีกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีลักษณะด้อย คือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวขั้นสุดท้ายคือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) ทัศนคติต่อโปรแกรมการ

ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม โดยทำการวิเคราะห์นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ถูกฝึกจำนวน 69 คน ตัวแปรทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมได้ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มฝึก คือ 3.79 เป็นเกณฑ์แบ่งผู้ถูกศึกษาเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มฝึก) และผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อโปรแกรมนี้ (มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มฝึก) ปรากฏผลในตาราง 11 ว่า ความสามารถในการปรับตัวแปรปรวนไปตาม

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ กับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ในกลุ่มฝึก

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
เก็บตัว-แสดงตัว (ก)	1	169.26	< 1
ทัศนคติต่อโปรแกรม (ข)	1	118.22	< 1
ก x ข	1	1087.83	6.31*
ที่เหลือ	65	172.41	
ทั้งหมด	68	185.22	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 2%

ปฏิสัมพันธ์สองทางของบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 54 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มฝึกที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกนี้ (2) กลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่อโปรแกรมการฝึก มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึก สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และ

ทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 2 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึกในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกนี้

<u>การฝึกกับความรู้ความเข้าใจ</u> (ความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม) ความรู้ความเข้าใจหรือความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมในที่นี้ หมายถึงการเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น จากการติดต่อข้ามวัฒนธรรม และรูปแบบของพฤติกรรมที่ทำให้เข้าใจผิด นัยของพฤติกรรมที่สังเกตเห็น รวมทั้งเข้าใจในความคาดหวังในพฤติกรรม ปทัสฐาน บทบาท ค่านิยม แบบแผนการดำเนินชีวิต ทัศนคติระหว่างบุคคล ซึ่งทำให้สามารถให้เหตุผลเช่นเดียวกับบุคคลในวัฒนธรรมเป้าหมาย พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 8 โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 10 และต่ำสุด 2 ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดต่อข้ามวัฒนธรรมมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่าความรู้ความเข้าใจในการติดต่อข้ามวัฒนธรรมมีน้อย ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาความรู้ความเข้าใจของกลุ่มที่ได้รับการฝึกเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ยังได้นำเอาตัวแปรทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาประกอบเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว ในการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจแต่ละด้าน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีด้านความรู้ ความเข้าใจแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน ในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคม และจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลของการฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลจากการวิจัยมีประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจในขั้นแรกคือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) สุขภาพจิต (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 55 ภาคผนวก ข) ความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มไม่ฝึก (คะแนนเฉลี่ยคือ 9.36 และ 5.07 เอสดีคือ .79 และ

1.24 ตามลำดับ) และยังปรากฏผลว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของสุขภาพจิตกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ปรากฏผลแตกต่างที่สำคัญในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 56 ภาคผนวก ข) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจมีความรู้ความเข้าใจสูงสุด และสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ซึ่งมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพนี้และสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพนี้อีกด้วย และคะแนนความรู้ความเข้าใจนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับสุขภาพจิตแต่อย่างไร และไม่พบว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 64 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจในขั้นที่สอง คือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) สุขภาพจิต (3) การศึกษาของบิดา ปรากฏผลว่า (ดูตาราง 57 ภาคผนวก ข) คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของสุขภาพจิตกับการศึกษาของบิดาในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 58 ภาคผนวก ข) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ทั้งกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำและค่อนข้างสูง และไม่ปรากฏว่าความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก สุขภาพจิตและการศึกษาของบิดาสามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 64 เปอร์เซนต์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจขั้นที่สามคือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) สติปัญญา (3) ระดับเศรษฐกิจ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 59 ภาคผนวก ข) คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของสติปัญญากับระดับเศรษฐกิจในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ดังนี้ (ดูตาราง 60 ภาคผนวก ข) (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มีความรู้ความเข้าใจต่ำสุด (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูงและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (3) กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และคะแนนความรู้ความเข้าใจนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับสติปัญญาแต่อย่างไร และไม่ปรากฏผลว่าความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระพร้อมกันทั้ง 3 ตัว สำหรับอิทธิพลตัวแปร อิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก สติปัญญา และระดับเศรษฐกิจ สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 64 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ สรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ผลนี้พบในกลุ่มรวม นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความรู้ความเข้าใจสูง ได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจใน 3 กลุ่มต่อไปนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำและบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูงและครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่า ปริมาณความรู้ความเข้าใจของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่ผลในกลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรอง 2 ตัวแปร คือ ระดับเศรษฐกิจและทัศนคติต่อตนเอง โดยมีตัวแปรละ 2 ระดับ จึงเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม (ดูตาราง 61 ภาคผนวก ข) ทั้งนี้เพื่อจะได้พิจารณาผลส่วนนี้ให้ชัดเจน ปรากฏผลว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตอย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ผลนี้พบในกลุ่มนักเรียน

นายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และไม่พบในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ยคือ 8.09 และ 6.86 เอสดีคือ 2.17 และ 2.36 ตามลำดับ) และพบผลเช่นเดียวกันนี้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองแต่ไม่ปรากฏในกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง (คะแนนเฉลี่ยคือ 7.74 และ 6.16 เอสดีคือ 2.21 และ 2.41 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังปรากฏว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจแปรปรวนไปตามสติปัญญา คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ ผลนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง และไม่ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง (คะแนนเฉลี่ยคือ 7.82 และ 6.64 เอสดีคือ 2.31 และ 2.38 ตามลำดับ)

สรุปผลด้านความรู้ความเข้าใจได้ว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ได้รับการฝึกมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก และนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มต่อไปนี้ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง ทั้ง 4 กลุ่มนี้ ถ้ามีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ จะมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และกลุ่มทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ถ้ามีสติปัญญาสูงแล้ว จะมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ สำหรับกลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ถ้ามีทัศนคติต่ออาชีพที่ดีมากจะมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ ประการสุดท้ายพบว่ากลุ่มสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ถ้าระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำด้วยแล้ว จะมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

<u>การฝึกกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย</u> ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ในที่นี้หมายถึง การรายงานถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ เช่น พ่อสมมุติหรือแม่สมมุติ หรือบุคคลอื่นในครอบครัวนั้น ซึ่งเป็นผู้ที่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าไปอยู่ร่วมด้วยนึกถึงมากที่สุด เป็นการรายงานลักษณะของบุคคลนั้นจากคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน เช่น เคร่งขรึม-ยิ้มแย้ม เย็นชา-อบอุ่น ร่วมมือ-ไม่ร่วมมือ เป็นต้น พิสัยจริงของคะแนนตัวแปรตามนี้เท่ากับ 58 โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 128 และต่ำสุด 70 ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลที่เขานึกถึง ส่วนผู้ที่ได้คะแนน

ต่ำ แสดงว่ามีทัศนคติที่ดีน้อยต่อบุคคลนั้น ในส่วนนี้นอกจากจะพิจารณาทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่ได้รับการฝึกเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก แล้วยังได้นำเอาตัวแปรทางชีวสังคม และคุณสมบัติส่วนตัวอื่น ๆ ของผู้รับการฝึกเข้ามาประกอบเป็นตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อบุคคลดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะให้ผลดีด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง (โดยจำแนกนักเรียนนายร้อยตำรวจตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคมและจิตลักษณะบางประการ) ทั้งนี้เพื่อจะได้พบผลของการฝึกที่ชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งจะทำให้ข้อมูลจากการวิจัยนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายในขั้นแรกคือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (3) ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ปรากฏผลว่า (ดูตาราง 62 ภาคผนวก ข) คะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สามทางของการฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ในระดับที่เชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Kirk. 1982: 91-92) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ที่สำคัญ 5 ประการดังนี้ (ดูตาราง 63 ภาคผนวก ข) (1) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงสุด (2) กลุ่มฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ (ดูภาพประกอบ 8) (3) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพ (ดูภาพประกอบ 8) (4) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก บุคลิกภาพแสดงตัว ทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ (ดูภาพประกอบ 8) (5) กลุ่มไม่ฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว ทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพ สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 1 เปอร์เซนต์

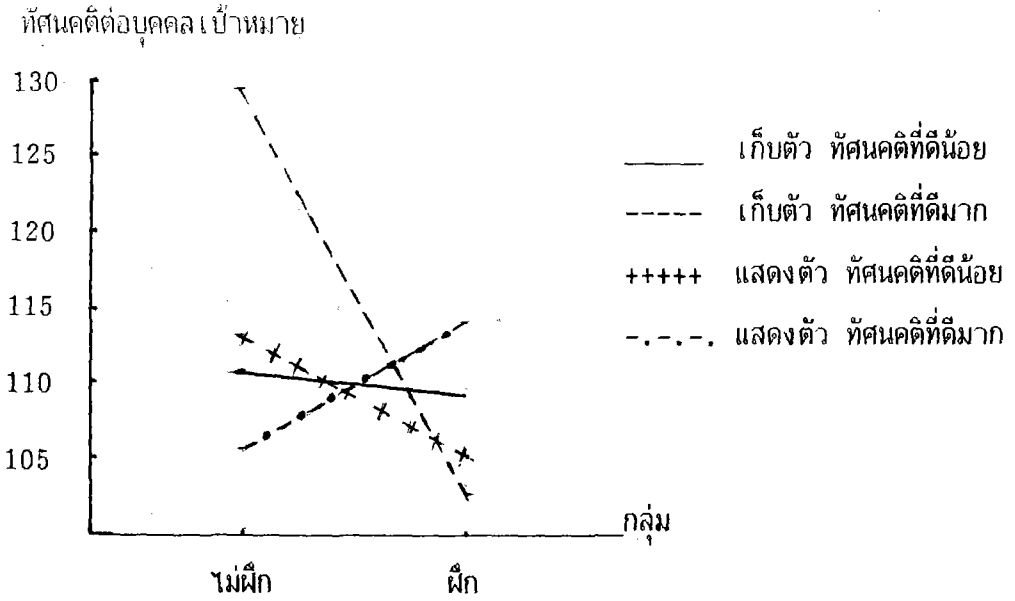

ภาพประกอบ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายในขั้นต่อไป คือ การวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ (1) ปริมาณการฝึก (2) ทัศนคติต่อตนเอง (3) อาชีพของบิดา ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 64 ภาคผนวก ข) คะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง ของการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดาในระดับเชื่อมั่นได้ และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (ดูตาราง 65 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลแตกต่างในระดับเชื่อมั่นได้ที่สำคัญ ดังนี้ (1) กลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงสุดและสูงกว่า 3 กลุ่มต่อไปนี้คือ กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 และกลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 (2) กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และ (3) กลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง บิดาประกอบอาชีพประเภท 1

ผลที่ปรากฏในตาราง 64 ภาคผนวก ข ยังแสดงให้เห็นว่าทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ 2 ทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปรากฏผลแตกต่างในระดับที่เชื่อมั่นได้ที่สำคัญดังนี้ (ดูตาราง 66 ภาคผนวก ข) กลุ่มไม่ฝึกและบิดามีอาชีพประเภท 2 มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มฝึก และบิดามีอาชีพประเภท 2 และกลุ่มไม่ฝึก ซึ่งบิดามีอาชีพประเภท 1 และคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับทัศนคติต่อตนเองแต่อย่างไร สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวคือ การฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดา สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 4 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย สรุปได้ว่าการฝึกได้ผลดีในด้านนี้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ

ในส่วนนี้จะได้พิจารณาว่าปริมาณทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจนั้นแปรปรวนไปตามจิตลักษณะของเขาหรือไม่ และในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดบ้าง โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต และ (3) สติปัญญา ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ ผลในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มไม่ฝึก รวม 3 กลุ่ม (ดูตาราง 67 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลว่าในกลุ่มรวมคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายแปรปรวนไปตามสุขภาพจิตอย่างเชื่อมั่นได้ คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (คะแนนเฉลี่ยคือ 115.84 และ 106.63 เอสดีคือ 36.25 และ 14.18 ตามลำดับ) และยังปรากฏผลเช่นเดียวกันนี้คือ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งผลนี้ปรากฏว่าเกิดเฉพาะในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกเท่านั้น ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตแต่ประการใด (คะแนนเฉลี่ย คือ 113.65 และ 105.39 เอสดีคือ 10.10 และ 15.66 ตามลำดับ)

สรุปในส่วนนี้ได้ว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบอย่างชัดเจนในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ถูกฝึก

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายในขั้นสุดท้าย คือการวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ได้แก่ (1) ลักษณะเด่น-ด้อย (2) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว โดยทำการวิเคราะห์กลุ่มที่ถูกฝึกเฉพาะผู้มีลักษณะเด่น 20 คน และผู้มีลักษณะด้อย 17 คน รวมเป็น 37 คน ส่วนที่เหลือในกลุ่มฝึกอีก 32 คน ซึ่งอยู่ระหว่างกลุ่มทั้ง 2 นี้ ไม่ได้นำมาศึกษาในส่วนนี้ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 68 ภาคผนวก ข) คะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจแปรปรวนไปตามลักษณะเด่น-ด้อย อย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ กลุ่มที่มีลักษณะเด่น มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่มีลักษณะด้อย (คะแนนเฉลี่ยคือ 114.35 และ 104.18 เอสดีคือ 8.12 และ 17.79 ตามลำดับ) และคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายนี้ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของลักษณะเด่น-ด้อย และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ ลักษณะเด่น - ด้อย และบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนของตัวแปรตามได้ 13 เปอร์เซนต์

จากการวิเคราะห์ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึก สรุปได้ว่าผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีลักษณะเด่น คือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีลักษณะด้อย คือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

<u>สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ</u>

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ นั้น ในส่วนของตัวแปรอิสระได้นำผลการวัดคุณสมบัติส่วนตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจ 5 ด้านคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้วัดไว้ก่อนการทดลองฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม และผลการวัดตัวแปรตรวจสอบการจัดกระทำหรือตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจซึ่งได้วัดทันทีเมื่อการทดลองสิ้นสุดลง และทัศนคติต่อตนเองซึ่งวัดเมื่อนักเรียนนายร้อยตำรวจกลับจากการปฏิบัติภาคสนาม เฉพาะนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึกได้นำผลการวัดทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมซึ่งวัดทันทีเมื่อการฝึกเสร็จสิ้นลง เป็นตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง สำหรับตัวแปรตามได้นำผลการวัดตัวแปรต่าง ๆ รวม 6 ตัวแปร ซึ่งวัดภายหลังที่นักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านั้นกลับจากการปฏิบัติงานภาคสนาม ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต ความสามารถในการปรับ

ตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย คะแนนจากแบบวัดต่าง ๆ เหล่านี้ได้นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเปียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มไม่ฝึก ซึ่งปรากฏผลดังนี้

นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มรวม ปรากฏผลในตาราง 12 ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือตัวแปรที่ 8-13 มีความสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวกในตัวแปรที่เป็นคู่ต่อไปนี้ (1) ผลการปฏิบัติงานทั่วไปมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอีก 4 ตัว ดังต่อไปนี้ คือ สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย (2) ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์นอกจากจะสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานทั่วไปดังได้กล่าวมาแล้วยังมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำและความสามารถในการปรับตัว (3) ส่วนการยอมรับเชิงจิตถ้ามีปริมาณสูงในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมาย (ค่าอาร์เป็นลบ) (4) ส่วนความสามารถในการปรับตัวถ้ามีมากในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกับมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายด้วย

ด้านคุณสมบัติส่วนตัว คือตัวแปรที่ 1-7 มีความสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวกในตัวแปรที่เป็นคู่ต่อไปนี้ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปร 3 ตัวต่อไปนี้ คือ สัมพันธ์กับสุขภาพจิต ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตนเอง (2) ส่วนสุขภาพจิตนอกจากจะมีความสัมพันธ์ทางบวก กับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ดังกล่าวแล้วยังมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและทัศนคติต่อตนเอง (3) สติปัญญา มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และความใกล้ชิดชนบท

นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ได้รับการฝึก ปรากฏผลในตาราง 13 ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือตัวแปรที่ 9-14 มีความสัมพันธ์กันอย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวกในตัวแปรที่เป็นคู่ต่อไปนี้ (1) ผลการปฏิบัติงานทั่วไปมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอีก 4 ตัว ดังต่อไปนี้ คือ สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย (2) ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์นอกจากจะสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานทั่วไปดังได้กล่าวมาแล้วยังมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ (3) ส่วนการให้คำปรึกษาแนะนำมีความ

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มรวม (137 คน)

	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	เก็บตัว-แสดงตัว	-	.33***	.06	-.13	.01	.17*	.38***	.15*	.03	.01	.33***	.06	.02
2.	สุขภาพจิต		-	-.01	-.05	.06	.16*	.31***	.29***	-.07	-.15*	.08	.18*	.20**
3.	สติปัญญา			-	.16*	.45***	-.01	-.01	.13	.17*	.17*	.02	.08	-.35***
4.	ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก				-	.04	.00	.01	.16*	-.05	.08	.02	.04	-.08
5.	ความใกล้ชิดชนบท					-	.12	-.02	.15*	.05	.10	.02	.13	.05
6.	ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ						-	-.00	.18*	-.09	-.07	-.01	-.00	.13
7.	ทัศนคติต่อตนเอง							-	.47***	.09	.06	.57***	.41***	.20***
8.	ผลการปฏิบัติงานทั่วไป								-	.19*	.21**	.13	.54***	.19*
9.	ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์									-	.76***	.01	.14*	-.05
10.	ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ										-	-.02	.06	-.00
11.	การยอมรับเชิงจิต											-	-.07	-.22**
12.	ความสามารถในการปรับตัว												-	.25**
13.	ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย													-

*,**,*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มฝึก (69 คน)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. เก็บตัว-แสดงตัว	-	.35**	.11	.02	.23*	.19	.40***	-.11	.20*	.02	-.01	.26*	.05	.16
2. สุขภาพจิต		-	.17	-.05	.06	.03	.45***	-.11	.40***	.07	-.14	.11	.30**	.36**
3. สติปัญญา			-	.19	.08	.05	.14	.05	.23*	.18	.15	.10	.19	.05
4. ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก				-	.10	-.08	.12	-.14	.08	-.03	.01	.10	.19	.03
5. ความใกล้ชิดชนบท					-	.11	.03	-.19	.06	.05	.05	.05	.24*	-.02
6. ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ						-	-.07	.17	.06	.06	-.02	-.11	.01	.03
7. ทัศนคติต่อตนเอง							-	.02	.52***	.04	.00	.53***	.21*	.52***
8. ทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม								-	.10	.12	.20*	-.08	-.10	.11
9. ผลการปฏิบัติงานทั่วไป									-	.25*	.20*	.12	.59***	.43***
10. ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์										-	.73***	-.01	.16	.05
11. ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ											-	-.03	-.01	.04
12. การยอมรับเชิงจิต												-	-.21*	-.44***
13. ความสามารถในการปรับตัว													-	.44***
14. ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย														-

*,**,*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01, และ .001 ตามลำดับ

สัมพันธ์ทางบวกอย่างเด่นชัดกับผลการปฏิบัติงานทั่วไป และการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ (4) ส่วนการยอมรับเชิงจิตถ้ามีปริมาณสูงในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีความสามารถในการปรับตัวสูง (ค่าอาร์เป็นลบ) และมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายด้วย (ค่าอาร์เป็นลบ) (5) ส่วนความสามารถในการปรับตัวถ้ามีมากในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูง มีการยอมรับเชิงจิตมากและมีทัศนติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมาย (6) ตัวแปรสุดท้ายคือทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมายถ้ามีมากในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูง มีการยอมรับเชิงจิตมาก (ค่าอาร์เป็นลบ) และสามารถปรับตัวได้มากด้วย

ด้านคุณสมบัติส่วนตัว คือตัวแปรที่ 1-8 มีความสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวก ในตัวแปรที่เป็นคู่ต่อไปนี้ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว มีความสัมพันธ์กับตัวแปร 3 ตัวต่อไปนี้ คือสัมพันธ์กับสุขภาพจิต ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่อตนเอง (2) ส่วนสุขภาพจิตนอกจากจะสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ดังกล่าวแล้วยังมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อตนเอง

<u>นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก</u> ปรากฏผลในตาราง 14 ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามคือตัวแปรที่ 9-13 มีความสัมพันธ์กันอย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวกในตัวแปรที่เป็นคู่ต่อไปนี้ (1) ผลการปฏิบัติงานทั่วไปมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปรับตัว (2) ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ (3) ส่วนความสามารถในการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามในกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกและการหาค่าความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยการทดสอบค่า ซี (Z) (Howell. 1982: 198) ได้แสดงไว้ในตาราง 15 ดังนี้

ผลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าค่าสหสัมพันธ์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่ได้รับการฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่าทัศนคติที่มากต่อบุคคลเป้าหมายมีปริมาณสูงในผู้ใดบุคคลนั้นจะมีผลการปฏิบัติงานสูงและมีการยอมรับเชิงจิตมากด้วย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนมากกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ส่วนการยอมรับเชิงจิตถ้ามีมากในผู้ตอบคนใดเขาก็จะมีความสามารถในการปรับตัวสูงและมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายด้วย ผลเช่นนี้ปรากฏชัดเจนในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมากกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มไม่ฝึก (68 คน)

	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	เก็บตัว-แสดงตัว	-	.28*	.05	-.09	-.19	.16	.37**	.13	.03	.07	.44**	.09	-.05
2.	สุขภาพจิต		-	-.13	.23*	.08	.33**	.19	.23*	-.18	-.14	.07	.05	.16
3.	สติปัญญา			-	.06	-.06	-.09	-.15	-.01	.16	.16	-.08	-.03	-.50***
4.	ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก				-	-.16	-.10	-.17	-.07	-.23*	-.15	-.22*	-.04	-.00
5.	ความใกล้ชิดชนบท					-	.12	-.08	.23*	.05	.13	-.02	.03	.09
6.	ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ						-	.08	.33**	.26*	-.14	.12	-.01	.20
7.	ทัศนคติต่อตนเอง							-	.41***	.14	.11	.60***	.63***	.12
8.	ผลการปฏิบัติงานทั่วไป								-	.13	.20	.13	.49***	.16
9.	ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์									-	.78***	.02	.13*	-.08
10.	ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ										-	-.02	.14	.01
11.	การยอมรับเชิงจิต											-	.11	-.16
12.	ความสามารถในการปรับตัว												-	.22**
13.	ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย													-

*,**,*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

ตาราง 15 ความสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึก

ตัวแปร	กลุ่มฝึก อาร์	กลุ่มไม่ฝึก อาร์	=.05, ซี=1.96
การปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิต	.12	.13	-.06
การปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัว	.59***	.49***	.81
การปฏิบัติงานทั่วไปกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	.43***	.16	1.59
การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์กับการยอมรับเชิงจิต	-.01	.02	-.18
การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์กับความสามารถในการปรับตัว	.16	.13	.18
การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์กับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	.05	-.08	.76
การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำกับการยอมรับเชิงจิต	-.03	-.02	.06
การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำกับความสามารถในการปรับตัว	-.01	.14	-.88
การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	.04	.01	.18
การยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัว	-.21*	.11	1.88
การยอมรับเชิงจิตกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	-.44***	-.16	1.65
ความสามารถในการปรับตัวกับทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย	.44***	.22*	1.29

หมายเหตุ ตัวแปรการยอมรับเชิงจิต คะแนนต่ำ แสดงว่า การยอมรับเชิงจิตมาก

การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์ข้อมูลอีกกรณีหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้คือ การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณจากคะแนนของตัวแปรต่าง ๆ ในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวม กลุ่มที่ได้รับการฝึก กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก และนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มย่อยที่แยกตามลักษณะทางชีวสังคมอีก 8 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง-ต่ำ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1-2 กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง-ต่ำ และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง-ต่ำ โดยแบ่งตัวทำนายและตัวถูกทำนายออกเป็น 3 รูปแบบ ผลที่ปรากฏในแต่ละรูปแบบมีดังนี้

รูปแบบที่ 1 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณจากคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์และการให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต ความสามารถในการปรับตัว และความรู้ความเข้าใจ รวม 6 ตัวแปร โดยใช้จิตลักษณะ 3 ด้าน คือ (1) บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (2) สุขภาพจิต และ (3) สติปัญญา เป็นตัวทำนาย ปรากฏผลในตาราง 16 ว่า จิตลักษณะด้านสุขภาพจิตสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มรวมได้ 9% กลุ่มฝึก 16% กลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ส่วนในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าสุขภาพจิตทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้สูงสุดคือ 16% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีความใกล้ชิดชนบทสูง สำหรับกลุ่มผู้มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ทำนายไม่ได้เลย (0%) กลุ่มที่มีตัวทำนายด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวเพิ่มเข้ามาคือกลุ่มนักเรียน นายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ซึ่งเปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้นเป็น 19% ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง จิตลักษณะทำนายไม่ได้เลย (0%)

ในส่วนของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 70 ภาคผนวก ข) จิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ส่วนในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่า สติปัญญาทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ได้สูงสุดคือ 10% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ทำนายไม่ได้เลย (0%)

ตาราง 16 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา เป็นตัวทำนาย ในรูปแบบที่ 1

กลุ่ม	จำนวน	การปฏิบัติงานทั่วไป		การยอมรับเชิงจิต		การปรับตัว	
	คน	%ทำนาย	ตัวทำนาย	%ทำนาย	ตัวทำนาย	%ทำนาย	ตัวทำนาย
รวม	137	9	2	11	1	3	2
ฝึก	69	16	2	7	1	9	2
ไม่ฝึก	68	0	-	20	1	0	-
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	16	2	13	1	7	2
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	9	1	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	7	2	14	1	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	13	2	0	-	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-	8	1	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	9	2	12	1	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-	0	-	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	19	2 1	18	1	0	-

ตัวทำนาย 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา

ผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ปรากฏดังนี้ (ดูตาราง 71 ภาคผนวก ข) จิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ส่วนในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่า จิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและสติปัญญา ทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงสุด 17% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำทำนายไม่ได้เลย (0%)

ต่อมาได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของการยอมรับเชิงจิต ซึ่งแสดงผลไว้ในตาราง 16 ดังนี้ จิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มรวมได้ 11% กลุ่มฝึก 7% กลุ่มไม่ฝึก 20% ส่วนในกลุ่มย่อยปรากฏว่าบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตได้สูงสุดคือ 18% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงทำนายไม่ได้เลย (0%)

เมื่อวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณจากคะแนนของความสามารถในการปรับตัว ปรากฏผลในตาราง 16 ว่า จิตลักษณะด้านสุขภาพจิต สามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึก 9% ส่วนกลุ่มไม่ฝึก ทำนายไม่ได้เลย (0%) ส่วนกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าสุขภาพจิตทำนายความสามารถในการปรับตัวได้สูงสุดคือ 7% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ทำนายไม่ได้เลย (0%)

การวิเคราะห์คะแนนถดถอยพหุคูณในตัวแปรสุดท้าย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก ซึ่งปรากฏว่า (ดูตาราง 74 ภาคผนวก ข) ไม่มีจิตลักษณะด้านใดสามารถทำนายความรู้ความเข้าใจในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มไม่ฝึกได้เลย (0%) ส่วนกลุ่มย่อยปรากฏว่า บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถทำนายความรู้ความเข้าใจได้สูงสุดคือ 8% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูงจิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายความรู้ความเข้าใจได้ 6%

จากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณข้างต้น ปรากฏผลสำคัญว่า กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก จิตลักษณะด้านสุขภาพจิต สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวได้ทั้ง 2 ตัวแปร สำหรับกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ปรากฏว่าไม่มีจิตลักษณะด้านใดสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวได้เลย นอกจากนี้ยังปรากฏว่าบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตได้ทั้งในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก โดยมีเปอร์เซ็นต์ทำนายกลุ่มไม่ฝึกสูงกว่ากลุ่มฝึก

รูปแบบที่ 2 การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบที่ 2 ได้เพิ่มตัวแปรถูกทำนายเป็น 5 ตัวแปร ดังนี้ ผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ส่วนตัวทำนายมี 4 ตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา และความรู้ความเข้าใจ ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดสำคัญต่อไปนี้ จากตาราง 17 จิตลักษณะด้านสุขภาพจิต สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มนักเรียนนายร้อย

ตาราง 17 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา และความรู้ความเข้าใจเป็นตัวทำนายในรูปแบบที่ 2

กลุ่ม	จำนวน	การปฏิบัติงานทั่วไป		การยอมรับเชิงจิต		การปรับตัว	
	คน	%ทำนาย	ตัวทำนาย	%ทำนาย	ตัวทำนาย	%ทำนาย	ตัวทำนาย
รวม	137	12	2 4	11	1	3	2
ผึก	69	16	2	7	1	9	2
ไม่ผึก	68	0	-	20	1	0	-
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	16	2	13	1	7	2
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	9	1	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	13	2 4	14	1	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	13	2	0	-	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-	8	1	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	9	2	12	1	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	8	4	0	-	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	19	2 1	18	1	0	-

ตัวทำนาย 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต
3 = สติปัญญา 4 = ความรู้ความเข้าใจจากการผึก

ตำรวจที่ได้รับการฝึกได้ 16% กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) สำหรับกลุ่มรวมตัวทำนายได้แก่สุขภาพจิตและความรู้ความเข้าใจ โดยมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 12% สำหรับกลุ่มย่อยปรากฏว่า จิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้สูงสุด คือ 19% ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ความรู้ความเข้าใจทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้ 8%

ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ ปรากฏดังนี้ (ดูตาราง 70 ภาคผนวก ข) จิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ได้สูงสุดคือ 10% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ทำนายไม่ได้เลย (0%)

สำหรับผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ (ดูตาราง 71 ภาคผนวก ข) ปรากฏผลว่าจิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ในกลุ่มย่อยปรากฏว่าจิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำได้สูงสุดคือ 17% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำทำนายไม่ได้เลย (0%)

ส่วนผลการวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิต ปรากฏผลในตาราง 17 ว่า จิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มรวมได้ 11% กลุ่มฝึก 7% และกลุ่มไม่ฝึก 20% ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ทำนายการยอมรับเชิงจิตได้สูงสุดคือ 18% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงทำนายไม่ได้เลย (0%)

การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณตัวแปรสุดท้ายในชุดนี้คือ ความสามารถในการปรับตัว ซึ่งปรากฏผลในตาราง 17 ดังนี้ จิตลักษณะด้านสุขภาพจิตสามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึก 9% และกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ส่วนกลุ่มย่อยปรากฏว่า

สุขภาพจิตทำนายได้ 7% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำทำนายไม่ได้เลย (0%)

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณในส่วนนี้ปรากฏผลที่สำคัญคือ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกนั้น สุขภาพจิตสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป และความสามารถในการปรับตัวได้ทั้ง 2 ตัวแปร แต่ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ไม่มีตัวทำนายใดทำนายตัวแปรทั้ง 2 นี้ได้แต่อย่างไร สำหรับความรู้ความเข้าใจจากการฝึกที่เพิ่มเข้ามาเป็นตัวทำนายอีกตัวหนึ่งนั้น ได้ร่วมกับสุขภาพจิตทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ทำนายการยอมรับเชิงจิตได้สูงกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก และเป็นตัวทำนายตัวแปรเดียวที่สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มต่าง ๆ ได้รวม 9 กลุ่ม

<u>รูปแบบที่ 3</u> การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณในรูปแบบที่ 3 ได้เพิ่มตัวทำนายและตัวถูกทำนายมากขึ้น กล่าวคือ มีตัวทำนาย 7 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตนเอง โดยมีตัวแปรถูกทำนาย 6 ตัว คือ ผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ และการให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มต่าง ๆ นั้น ประกอบด้วยกลุ่มรวม กลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มแยกย่อยตามสภาพชั้วสังคมอีก 8 กลุ่ม เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในรูปแบบที่ 1 และ 2

ผลที่ปรากฏในการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรถูกทำนายที่สำคัญมีดังนี้ จากตาราง 18 ปรากฏว่า ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความรู้ความเข้าใจ สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มรวมได้ 27% สำหรับกลุ่มฝึกนั้น ปรากฏว่า ทัศนคติต่อตนเองทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้ 27% ส่วนกลุ่มไม่ฝึก ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความใกล้ชิดชนบท ทำนายได้ 31% สำหรับในกลุ่มย่อยปรากฏว่าทัศนคติต่อตนเอง และความใกล้ชิดชนบทสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้สูงสุดคือ 36% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ปรากฏว่าทัศนคติต่อตนเอง ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจสามารถทำนายได้ 26%

ตาราง 18 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตนเอง เป็นตัวทำนาย ในรูปแบบที่ 3

กลุ่ม	จำนวน คน	การปฏิบัติงานทั่วไป %ทำนาย	ตัวทำนาย			การยอมรับเชิงจิต %ทำนาย	ตัวทำนาย		การปรับตัว %ทำนาย	ตัวทำนาย
รวม	137	27	7	6	4	32	7		17	7
ฝึก	69	27	7			28	7		9	2
ไม่ฝึก	68	31	7	6	5	42	7	1	39	7
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	33	7	2		36	7		14	7
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	31	6	7	1	25	7		23	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	30	7	6	4	28	7		22	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	29	7			38	7		12	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	35	7	5		30	7		40	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	25	7	2	4	34	7		6	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	26	7	4	6	28	7		32	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	36	7	5		37	7		7	7

ตัวทำนาย 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา
4 = ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก 5 = ความใกล้ชิดชนบท
6 = ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 7 = ทัศนคติต่อตนเอง

ส่วนการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 70 ภาคผนวก ข) จิตลักษณะด้านสติปัญญา สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์

ในกลุ่มรวมได้ 3% สำหรับกลุ่มไม่ฝึก ปรากฏว่าทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านนี้ได้ 13% ส่วนกลุ่มฝึกไม่มีตัวแปรใดทำนายได้เลย (0%) ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าจิตลักษณะด้านสติปัญญาทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ได้สูงสุด 10% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ทำนายไม่ได้เลย (0%)

ในการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณจากคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ (ดูตาราง 71 ภาคผนวก ข) ปรากฏว่า จิตลักษณะด้านสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านนี้ในกลุ่มรวมได้ 3% กลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย (0%) ในกลุ่มย่อยปรากฏว่าจิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำได้สูงสุดคือ 17% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำทำนายไม่ได้เลย (0%)

สำหรับการวิเคราะห์การยอมรับเชิงจิต ปรากฏผลในตาราง 18 ว่า ทัศนคติต่อตนเองสามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มรวมได้ 32% กลุ่มฝึก 28% ส่วนกลุ่มไม่ฝึกปรากฏว่าทัศนคติต่อตนเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ทำนายได้ 42% ในกลุ่มย่อยปรากฏว่าทัศนคติต่อตนเองทำนายการยอมรับเชิงจิตได้ทุกกลุ่มโดยทำนายได้สูงสุด 38% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 สามารถทำนายได้ 28%

ด้านความสามารถในการปรับตัว ปรากฏผลในตาราง 18 ว่า ทัศนคติต่อตนเอง สามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มรวมได้ 17% กลุ่มไม่ฝึก 39% ส่วนกลุ่มฝึก ปรากฏว่าจิตลักษณะด้านสุขภาพจิตสามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวได้ 9% ส่วนกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าทัศนคติต่อตนเองสามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวได้ทุกกลุ่มโดยทำนายได้สูงสุด 40% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำทำนายได้ 6%

ตัวแปรถูกทำนายตัวแปรสุดท้ายของรูปแบบที่ 3 คือทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ซึ่งแสดงผลไว้แล้วดังนี้ (ดูตาราง 75 ภาคผนวก ข) จิตลักษณะด้านสติปัญญาและทัศนคติต่อตัวเองสามารถทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายในกลุ่มรวมได้ 16% ในกลุ่มฝึกปรากกฏว่าทัศนคติต่อตัวเองสามารถ

ทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายได้ 27% สำหรับกลุ่มไม่ฝึก ปรากฏว่าสติปัญญาสามารถทำนายได้ 25% ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ปรากฏว่าทัศนคติต่อตัวเองสามารถทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายได้สูงสุด 51% ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ จิตลักษณะด้านสติปัญญาและสุขภาพจิตสามารถทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายได้ 24%

สรุปผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณรูปแบบที่ 3 ที่สำคัญคือ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก ปรากฏว่าทัศนคติต่อตัวเองเป็นตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปและการยอมรับเชิงจิต และสุขภาพจิต เป็นตัวทำนายความสามารถในการปรับตัว ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกนั้น พบว่า ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความใกล้ชิดชนบทเป็นตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป และมีทัศนคติต่อตนเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวเป็นตัวทำนายการยอมรับเชิงจิต

การเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ และการให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ซึ่งวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณตามรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 ในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก กลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มย่อยต่าง ๆ อีก 8 กลุ่ม ได้แสดงไว้แล้วในตารางที่ 69-73 ภาคผนวก ข

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผล

ในบทที่สามได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อศึกษาผลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะบางประการของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งเข้าร่วม "โครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 69 คน และกลุ่มควบคุม 68 คน รวมเป็น 137 คน ก่อนการฝึกได้วัดคุณสมบัติส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง 5 ด้าน คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดง สุขภาพจิต สติปัญญา ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ หลังจากฝึกแล้วได้มีการวัดผลการฝึก 2 ครั้ง คือครั้งแรกวัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (ความรู้ความเข้าใจ) โดยวัดทันทีหลังจากการฝึกสิ้นสุดลง ส่วนการวัดครั้งที่สองได้วัดในวันที่สองหลังจากกลุ่มตัวอย่างกลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ เป็นการวัดคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว จากนั้นได้นำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ตามสมมุติฐานซึ่งมีอยู่ 6 ข้อ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานในกลุ่มตัวอย่างที่แยกย่อยตามตัวแปรรองคือ ลักษณะทางชีวสังคมอีกหลายประการ ทั้งนี้เพื่อจะศึกษาผลตามสมมุติฐานอย่างละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บทนี้จะได้ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแนวที่แตกต่างไปจากที่เสนอไว้ในบทที่สาม ทั้งนี้เพื่อจะสรุปผล ตีความ และอภิปรายผลในแง่ต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและชัดเจนมากที่สุด โดยครั้งแรกจะมีการสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ต่อจากนั้นจึงสรุปผลและอภิปรายทางด้านอื่น ๆ โดยเน้นผลที่เด่นชัดจากการวิจัยครั้งนี้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการและการประยุกต์ต่อไป

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐาน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 1 สมมุติฐานที่ 1 กล่าวว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงาน มีการยอมรับเชิงจิต และมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก" สมมุติฐานข้อนี้ได้คาดถึงอิทธิพลของการฝึกต่อคุณลักษณะของผู้ที่ได้รับการฝึก ในการดำเนินการวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ได้กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มฝึกและผู้ได้รับกิจกรรมอื่นซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มไม่ฝึกโดยการ

สุ่ม นอกจากนี้ยังได้ตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึกโดยมีฐานคติว่า ก่อนเข้ารับการฝึกคนใน 2 กลุ่มที่จะนำมาเปรียบเทียบผลการฝึกนั้นจะต้องมีลักษณะที่สำคัญเท่าเทียมกันทั้ง 2 กลุ่ม จึงจะเป็นเครื่องยืนยันว่าได้กำหนดนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้ากลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกอย่างไม่ลำเอียง จึงได้นำคะแนนตัวแปรเหล่านี้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าที (t-test) พบว่าคุณสมบัติส่วนตัว 5 ด้าน ได้แก่ลักษณะทางจิต 4 ด้าน คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และลักษณะทางชีวสังคมอีก 1 ด้าน คือความใกล้ชิดชนบท แต่ละด้านในกลุ่มฝึกมีคะแนนเท่ากับกลุ่มไม่ฝึก (ดูตาราง 20 ภาคผนวก ข) แสดงว่าก่อนการฝึกกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกมีลักษณะสำคัญเท่าเทียมกัน ส่วนความแตกต่างทางด้านอื่น ๆ ระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ความแตกต่าง 5% ปรากฏว่ากลุ่มฝึกมีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 คืออาชีพรับจ้างและเกษตรกรรมมากกว่า (44.9%) ส่วนกลุ่มไม่ฝึกมีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมากกว่า (64.7%) และกลุ่มฝึกครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำมากกว่า (53.6%) ส่วนกลุ่มไม่ฝึกครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมากกว่า (51.5%) และประการสุดท้าย กลุ่มฝึกมีภูมิลำเนาในชนบทสูงกว่า (53.6%) ส่วนกลุ่มไม่ฝึกมีภูมิลำเนาในเมืองมากกว่า (52.9%) (ดูตาราง 19 ภาคผนวก ข) แสดงว่ากลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกมีความเท่าเทียมกันทางด้านจิตลักษณะ 5 ประการคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต สติปัญญา ความใกล้ชิดชนบท และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยด้านฐานะของครอบครัวและภูมิลำเนา

นอกจากนี้ยังได้มีการตรวจสอบผลการฝึกทันทีเมื่อการฝึกเสร็จสิ้นลง โดยการวัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมหรือความรู้ความเข้าใจทางด้านนี้ ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มฝึกมีความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ (คะแนนเฉลี่ยคือ 9.36 และ 5.07 เอสดีคือ .79 และ 1.24 ตามลำดับ) ซึ่งแสดงว่ากลุ่มฝึกนี้เมื่อฝึกแล้วมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมจิตวิสัยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ทั้ง ๆ ที่ก่อนการฝึกอาจเข้าใจได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความรู้ความเข้าใจทางด้านนี้น้อยพอ ๆ กัน ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้อื่นได้ถูกต้อง เข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นตรงตามความจริงโดยไม่บิดเบือน รวมทั้งเข้าใจปทัสฐาน บทบาท และค่านิยมของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตนมากขึ้นกว่าเดิมด้วย ซึ่งผลดังกล่าวนี้ตรงกับความ

คิดเห็นของแลนดัสที่กล่าวว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม จะทำให้ผู้เข้าฝึกเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นมากขึ้น และเข้าใจถึงความซับซ้อนทางความคิดของผู้อื่นอีกด้วย (Landis et al. 1976) และคาดว่าผู้ได้รับการฝึกจะมีบูรณาการทางความคิดจากความรู้ ความเข้าใจที่ได้เรียนรู้ไปนี้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและนำไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จึงกล่าวได้ว่าผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมครั้งนี้ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นับว่าเป็นความสำเร็จของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ให้แก่ผู้เข้าฝึก ซึ่งเมื่อผู้เข้าฝึกได้บูรณาการความรู้ที่ได้รับไปนั้นอย่างมั่นคงแล้วก็จะปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความเข้าใจอันดี รวมทั้งมีความสามารถในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้เป็นอย่างดี (Landis, Brislin and Hulgus. 1985) สรุปได้ว่าผลการฝึกครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการฝึกทำให้ผู้เข้าฝึกเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถ เอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยกับผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนก็ตาม ซึ่งอาจคาดได้ว่าจากความรู้ความเข้าใจทางด้านนี้สูงในกลุ่มฝึก จะนำไปสู่ผลดีในการลงปฏิบัติงานในพื้นที่ของนักเรียนนายร้อยตำรวจด้วยดังจะได้พิจารณาต่อไป

จากสมมุติฐานที่ 1 ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลการปฏิบัติงานทั่วไป การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ซึ่งปรากฏผลดังนี้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานในส่วนที่ว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก" สมมุติฐานส่วนนี้ได้ประเมินผลการฝึกต่อการปฏิบัติงาน 3 ประการคือ การปฏิบัติงานทั่วไป การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ และการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ทางด้านผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานทั่วไป การปฏิบัติงานทั่วไปหมายถึง การรายงานตนเองของนักเรียนนายร้อยตำรวจในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ เกี่ยวกับการช่วยเหลือทำงานต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำปรึกษาการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ และความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงาน เกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานเหล่านี้เป็นเกณฑ์ทางวิชาการที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้น แต่เกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์และผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษานั้นเป็นเกณฑ์ของทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ใช้อยู่ ในส่วนผลของการฝึกต่อการปฏิบัติงานทั่วไป ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจนทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยต่าง ๆ ซึ่งผลนี้สนับสนุนสมมุติฐานอย่างชัดเจนและเด่นชัดมากในนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งหมดที่ศึกษา และโดยเฉพาะในนักเรียนนายร้อยตำรวจ 5 ประเภทต่อไปนี้ ประเภทแรก นักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งบิดามีอาชีพประเภท 1 คือรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (ดูภาพประกอบ 2) ประเภทที่ 2 ได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (ดูภาพประกอบ 4) ประเภทที่ 3 และ 4 ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทและอยู่ในเมือง ประเภทสุดท้ายได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง (ดูภาพประกอบ 3) ผลการฝึกต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นประสิทธิผลที่สำคัญของการฝึกต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจ 2 กรณีคือ กรณีแรกได้แก่ประสิทธิผลของการฝึกต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีประสบการณ์เดิมที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมชนบท แต่เมื่อได้รับการฝึกจึงไปปฏิบัติงานได้ดี คือผลที่ปรากฏในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพรับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว อีกกรณีหนึ่งคือประสิทธิผลของการฝึกต่อนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีฐานะและจิตใจดี ซึ่งปรากฏว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมได้เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นเช่นกัน

ผลการวิจัยนี้ตรงกับผลการวิจัยในต่างประเทศของผู้วิจัยหลาย ๆ คน ทั้งที่เป็นการวิจัยซึ่งวัดผลในสถานการณ์จำลองและการวิจัยภาคสนามที่วัดผลในสถานการณ์การทำงานจริง กล่าวคือ ด้านการวิจัยเชิงทดลองซึ่งวัดผลในสถานการณ์จำลอง ดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) (Duangduen Lekhyananda. 1966) ได้ทำการวิจัยและพบว่า งานประเภทต่อรองซึ่งเป็นงานที่ไม่มีโครงสร้างชัดเจนนั้น หัวหน้าที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าหัวหน้าซึ่งไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ การวิจัยของมิทเชลล์กับฟัว ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน คือ หัวหน้าที่ถูกฝึกได้รับการประเมินจากผู้สังเกตการณ์ว่ามีผลการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมดีกว่าหัวหน้าที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 102; citing Mitchell and Foa. 1968) ผลการวิจัยอื่น ๆ คือการวิจัยของแรนดอล์ฟ แลนดิส

และเส็ง ได้ผลสนับสนุนเช่นเดียวกันว่าผู้ได้รับการฝึกมีพฤติกรรมการทำงานหลาย ๆ อย่างดีกว่าผู้ไม่ได้รับการฝึกในระดับเชื่อมั่นได้ (Randolph, Landis and Tzeng. 1977)

จากผลการวิจัยเชิงทดลองดังกล่าวข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป ไปหรือผลการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามที่วัดผลในสถานการณ์การทำงานจริง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการวิจัยในรูปแบบเดียวกันที่ผ่านมา ปรากฏผลตรงกันว่าผู้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าที่ไม่ได้รับการฝึกเช่น การวิจัยของมิทเชลล์ กาเจอแมน และซวอทซ์ ซึ่งได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกรีกแก่นายทหารและผู้ให้คำปรึกษาแก่พลเรือนชาวอเมริกัน เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับคนกรีก พบว่าผู้ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไปหลายประการ ในขณะที่เดินทางไปกับกลุ่มบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 102; citing Mitchell, Gagerman and Schwartz. 1969) ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่ได้ผลสอดคล้องกันคือ ผลการวิจัยของเวอเชลกับมิทเชลล์ ที่พบว่าทหารและข้าราชการพลเรือนชาวอเมริกันซึ่งได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทย ได้รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป เช่น ความสัมพันธ์ในการทำงาน ความปรารถนาที่จะกลับมาทำงานในเมืองไทยอีก และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มทหารและข้าราชการพลเรือนที่ไม่ได้รับการฝึกซึ่งตรงตามความคาดหวังของผู้ดำเนินการ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 101-102; citing Worchel and Mitchell. 1970) การวิจัยสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก คือการวิจัยของกอร์ดอนและคณะ ซึ่งได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของชาวฮอนดูรัสให้กับอาสาสมัครชาวอเมริกัน เมื่อได้พิจารณาผลการปฏิบัติงานรวม คือการปฏิบัติงานด้านคลินิกสาธารณสุข ซึ่งได้แก่งานด้านการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การปลูกฝี การตรวจสุขภาพ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ร่วมกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางสังคม คือการซ่อมแซมทาสีโบสถ์ สอนหนังสือ และการสอนภาษาอังกฤษ ปรากฏผลว่ากลุ่มผู้ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไปสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ (Gordon et al. 1971: 209-231) ผลการวิจัยอีกเรื่องหนึ่งที่ตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้คือการวิจัยของแลนดิสและคณะที่ปรากฏว่าทหารและ

เจ้าหน้าที่ในกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งมีทั้งคนอเมริกันผิวขาวและผิวดำ ซึ่งได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมของสังคมอเมริกัน มีการปฏิบัติงานทั่วไป เช่น มีการเรียนรู้เพื่อการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานดีขึ้น และลดอคติระหว่างบุคคลมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก (Landis et al. 1976: 169-182) ซึ่งผลนี้ตรงกับผลการวิจัยของเขาในระยะต่อมา ที่ปรากฏว่าทหารและเจ้าหน้าที่ในกองทัพสหรัฐฯที่ได้รับการฝึกมีพฤติกรรมการทำงานทั่ว ๆ ไปในทางที่น่าปรารถนาสูงขึ้น เช่น ทางด้านการรับรู้ค่านิยมและความแตกต่างในบทบาทกับคนผิวดำ (Landis et al. 1985: 74-78)

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมได้สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 1 ในส่วนของการปฏิบัติงานทั่วไปอย่างชัดเจน และสอดคล้องทั้งกับผลการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ และการวิจัยเชิงทดลองภาคสนาม จึงสรุปได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นวิธีการที่ให้ผู้เข้าฝึกมีความสามารถในการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นงานที่ไม่เฉพาะเจาะจง และไม่มีโครงสร้างแน่นอนร่วมกับบุคคลในกลุ่มเป้าหมายได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกดังกล่าว

ทางด้านผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ ผลการวิจัยในส่วนนี้ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้ไม่แตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกมากพอที่จะยอมรับได้ ผลการวิจัยในตัวแปรตามตัวนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดไว้ เหตุผลที่เป็นไปได้คือการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์เป็นการปฏิบัติงานเฉพาะเจาะจงและมีโครงสร้างของงานชัดเจนที่แตกต่างจากการปฏิบัติงานทั่วไปและจากผลการวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษามาแล้วปรากฏว่าได้ผลสอดคล้องกับการวิจัยในส่วนนี้ กล่าวคือผู้ได้รับการฝึก มีผลการปฏิบัติงานเฉพาะไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก เช่น การวิจัยเชิงทดลองของมิทเชลล์กับพัว ซึ่งได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไทยให้กับทหารอเมริกัน ปรากฏว่าผู้ได้รับการฝึกได้รับการประเมินจากผู้สังเกตการณ์ว่าการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก แต่เมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง เช่น การติดต่อกับคนไทย ความสัมพันธ์ในการทำงาน การสร้างบรรยากาศกลุ่มในการทำงาน ฯลฯ ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้ที่ได้รับการฝึกกับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกมากพอที่จะยอมรับได้ (Fiedler,

Mitchell and Triandis. 1971: 102; citing Mitchell and Foa. 1968) ผลการวิจัยดังกล่าวนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ สำหรับการวิจัยเชิงทดลองภาคสนาม ซึ่งวัดผลจากสถานการณ์จริงก็ปรากฏว่าเมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานเฉพาะแต่ละอย่างของผู้ได้รับการฝึกและผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ไม่มีความแตกต่างกัน เช่น การวิจัยของกอร์ดอนและคณะ พบว่าการปฏิบัติงานด้านคลินิกสาธารณสุขแต่ละด้าน คือการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การปลูกฝี การตรวจสุขภาพและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ผู้ได้รับการฝึกปฏิบัติงานแต่ละด้านดังกล่าวนี้ไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก (Gordon et al. 1971: 209-231) เหตุผลที่เป็นไปได้ว่าการปฏิบัติงานด้านคลินิกซึ่งเป็นงานเทคนิคขั้นสูง ผู้ที่ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอาจเนื่องมาจากงานประเภทเทคนิค เป็นงานที่มีกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติชัดเจนและใช้ความรู้และทักษะเฉพาะด้านของงานนั้น ๆ มากกว่าจะใช้ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมและวัฒนธรรมของกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ซึ่งงานเทคนิคดังกล่าวมีลักษณะบางอย่างคล้ายกับงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในการวิจัยนี้ กล่าวคือ การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์เป็นงานประเภทที่ไม่เหมาะสมในการใช้เป็นสถานการณ์ในการวัดผลการฝึก ตัวอย่างเช่น การใช้เกณฑ์การปลูกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึกและจำนวนต้นที่ปลูกในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุตินั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานเช่นนี้ ผู้ปฏิบัติไม่ต้องการความเข้าใจในวัฒนธรรมแต่อย่างไร และเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมากนัก จึงอาจสรุปได้ว่าสาเหตุที่ผลการปฏิบัติงานด้านนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดไว้ อาจเนื่องมาจากงานที่นำมาเป็นเกณฑ์การประเมินนั้นเป็นงานที่มีโครงสร้างชัดเจนต่อการปฏิบัติ

ผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ผลการปฏิบัติงานด้านนี้ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ผลการปฏิบัติงานด้านนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดไว้ และเมื่อศึกษาผลการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการวัดผลการฝึกด้านนี้พบว่า ได้มีการศึกษาผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะ แต่การวิจัยเชิงทดลองโดยสร้างสถานการณ์จำลองเท่านั้น ส่วนการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามและวัดผลในสถานการณ์จริงนั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ จึงไม่มีผลการวิจัยที่วัดผลจากการปฏิบัติจริงมาเปรียบเทียบได้ สำหรับผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ปรากฏว่าได้ผล

ตรงกันข้ามกับการวิจัยของเชมเมอร์ ซึ่งได้ทำการวิจัยเชิงทดลองโดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้ได้รับการฝึกสวมบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ซึ่งพบว่าผู้ได้รับการฝึกให้คำปรึกษาแนะนำได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก คือสามารถชักจูงให้ผู้เข้าร่วมในการวิจัยตัดสินใจได้ใกล้เคียงกับการตัดสินใจของผู้ให้คำปรึกษาอย่างเชื่อมั่นได้ (Chemers. 1966) แต่ผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ได้ผลทำนองเดียวกับการวิจัยของเวลดอนและคณะ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยสร้างสถานการณ์จำลอง ให้ผู้รับการฝึกสวมบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการแข่งรถตู้ไฟฟ้าแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย ปรากฏผลว่าผู้ได้รับการฝึกให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องนี้ไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก (Weldon et al. 1975: 300-308)

การที่พบผลในการวิจัยครั้งนี้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำไม่แตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกนั้น โดยความคาดหวังแล้วการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมควรให้ผลต่อการปฏิบัติงานทางด้านนี้มาก แต่ที่ไม่พบผลดังกล่าวนั้นอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ได้รับการฝึกซึ่งเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 2 ยังมีความรู้ความสามารถน้อยทางด้านกฎหมาย การประกอบอาชีพด้านการเกษตร และการทำงานอื่น ๆ นอกจากนั้นยังต้องมีลักษณะของการเป็นผู้น้อยในครอบครัวพ่อแม่สมมุติและเป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ อีกประการหนึ่งก็คือระยะเวลาของการมีความสัมพันธ์กับครอบครัวดังกล่าวก็เป็นระยะเวลาสั้น ๆ คือ 12 วัน ซึ่งถ้าได้มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 และขยายเวลาในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติให้มากขึ้น เช่น เป็นเวลา 50 วัน ผลการปฏิบัติงานด้านนี้อาจปรากฏ ดังนั้นควรมีการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งมากขึ้นด้วยการศึกษาวิจัยซ้ำ โดยเปลี่ยนระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างให้สูงขึ้นและเพิ่มระยะเวลาของการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติให้นานขึ้น โดยทำการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามและวัดผลในสถานการณ์การทำงานจริง

ผลการฝึกต่อการยอมรับเชิงจิต การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานในส่วนที่ว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีการยอมรับเชิงจิตมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก" ผลส่วนนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดไว้ คือ ปรากฏผลว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่

ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีการยอมรับเชิงจิตไม่แตกต่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก

ในการวิจัยครั้งนี้ได้วัดการยอมรับเชิงจิตซึ่งเป็นแบบวัดที่ฉายภาพให้เห็นว่าผู้ตอบรู้สึกว่าตนเองมีลักษณะใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับบุคคลเป้าหมายมากน้อยเพียงไร โดยเป็นทัศนคติด้านหนึ่งที่สะท้อนถึงความรู้สึกอบอุ่นทางจิตใจ การยอมรับผู้อื่น และการเข้ากันได้ โดยคาดว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกจะมีทัศนคติดังกล่าวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก การวิจัยครั้งนี้นับเป็นการวิจัยครั้งแรกที่นำแบบวัดการยอมรับเชิงจิตมาใช้แทนแบบวัดทัศนคติซึ่งใช้กันมาโดยตลอดดังการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว

การศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อทัศนคติของบุคคลในการวิจัยที่ผ่านมาปรากฏว่ามีเฉพาะการวิจัยเชิงทดลองที่วัดผลจากสถานการณ์จำลองเท่านั้น ยังไม่มีการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามที่วัดผลจากสถานการณ์จริงดังเช่นการวิจัยในครั้งนี้ การวิจัยที่ผ่านมามีทั้งผลที่เป็นไปตามความคาดหวัง และผลที่ตรงกันข้ามกับความคาดหวัง การวิจัยที่พบว่าผลการฝึกก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีขึ้นต่อบุคคลกลุ่มเป้าหมายคือ การวิจัยของเวลดอนและคณะ ที่พบว่าผู้ได้รับการฝึกมีทัศนคติที่ดีด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงขึ้น การรับรู้ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่นลดลง ความก้าวร้าวและความห่างทางสังคมลดลง (Weldon et al. 1975: 300-308) ซึ่งผลนี้ตรงกับผลการวิจัยส่วนหนึ่งของแรนดอล์ฟ แลนดิส และเส็ง ที่พบว่ากลุ่มซึ่งได้รับการฝึกมีแนวโน้มของทัศนคติด้านความห่างทางสังคมและการวิจารณ์ติเตียนหรือออกคำสั่งน้อยลง (Randolph, Landis and Tzeng. 1977) สำหรับผลการฝึกต่อทัศนคติที่ไม่เป็นไปตามคาดหวังนั้น แรนดอล์ฟ แลนดิส และเส็ง ได้พบผลจากการวิจัยเรื่องเดียวกันว่าแม้ทัศนคติบางด้านดังกล่าวข้างต้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีแต่ก็ยังมีทัศนคติบางด้านที่การฝึกไม่ก่อให้เกิดผลตามความคาดหมาย ซึ่งได้แก่ทัศนคติด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่นและการสร้างความสนิทสนม ซึ่งผลส่วนนี้แตกต่างไปจากการวิจัยของเวลดอนและคณะ ดังกล่าวแล้วข้างต้น การวิจัยที่ปรากฏผลไม่เป็นไปตามความคาดหมาย อีกเรื่องหนึ่งคือการวิจัยของเชมเมอร์ กับคณะ และดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) ที่พบว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกยังมีทัศนคติโดยทั่ว ๆ ไปต่อบุคคลกลุ่มเป้าหมายเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมากขึ้นหรือเป็นไปในทางที่ดีน้อยลงแต่อย่างไร (Chemers et al. 1966: 302-313; Duangduen Lekhyananda. 1966)

จากผลการวิจัยเหล่านี้กล่าวได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมต่อทัศนคติมีทั้งส่วนที่เป็นไปตามความคาดหมายและส่วนที่ไม่เป็นไปตามความคาดหมาย หรือเป็นไปได้ว่าผู้ได้รับการฝึกเกิดผลเฉพาะทัศนคติบางด้านเท่านั้นและยังมีทัศนคติด้านอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏผลตามต้องการ

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยด้านการยอมรับเชิงจิตในการวิจัยครั้งนี้กับการวิจัยที่ผ่านมา เหตุผลที่เป็นไปได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานนั้นอาจจะเกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนนายร้อยตำรวจกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ คือระยะเวลาเพียง 12 วันที่กำหนดไว้ในการอยู่ร่วมกับครอบครัวดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้ฉายภาพบุคคลในครอบครัวนั้นได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ภาพของบุคคลนั้นเป็นภาพพจน์มากกว่าความเป็นจริง และระยะเวลา 12 วัน ในการอยู่ร่วมกันยังไม่สามารถลบล้างภาพพจน์นี้ได้ จึงเป็นไปได้ว่าการยอมรับเชิงจิตต่อผู้อื่นอาจจะต้องใช้เวลาในการอยู่ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์เผชิญหน้าเป็นเวลานานพอสมควร

ผลการฝึกต่อความสามารถในการปรับตัว สมมุติฐานที่ 1 ในส่วนนี้กล่าวว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก" ผลการวิจัยปรากฏว่าไม่ได้รับการสนับสนุนในกลุ่มรวมแต่ได้รับการสนับสนุนในกลุ่มย่อยคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ 3 ประเภทต่อไปนี้ ประเภทแรก นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ (ดูภาพประกอบ 5) ประเภทที่ 2 ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบท (ดูภาพประกอบ 6) และประเภทที่ 3 คือนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบท (ภาพประกอบ 7)

เมื่อศึกษาผลการวิจัยที่ได้กระทำมาแล้วปรากฏว่ามีผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีความสามารถในการปรับตัวมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก คือการวิจัยของเชมเมอร์และดวงเดือน เลขยานนท์ (พันธุมนาวิน) ซึ่งพบว่า หัวหน้าที่ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวโดยสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสนุกสนานและคลายความเครียดได้ดีกว่าหัวหน้าที่ไม่ได้รับการฝึก (Chemers. 1966; Duangduen Lekhyananda. 1966) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเวลดอนและคณะ คือ ผู้ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวโดย

รับรู้ในความขัดแย้งและเข้าใจบุคคลที่ติดต่อด้านที่ดีมากขึ้น (Weldon et al. 1975) ส่วนการวิจัยที่ได้ผลตรงกับการวิจัยในครั้งนี้คือพบว่าการฝึกไม่มีผลต่อการปรับตัว คือ การวิจัยของแลนดิส บริสสัน และฮัลกัส ซึ่งได้จัดการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมโดยจัดรูปแบบการฝึกต่าง ๆ กัน 5 รูปแบบ ปรากฏว่าไม่มีการฝึกรูปแบบใดที่มีผลให้ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นลดลง (Landis, Brislin and Hulgus. 1985) สำหรับการปรับตัวด้านการลดความวิตกกังวลมีผลการวิจัยที่น่าสนใจอยู่ประการหนึ่งคือปรากฏทั้งผลที่สนับสนุนและตรงข้ามกับผลการวิจัยครั้งนี้คือ มีการวิจัยที่ปรากฏผลว่าเมื่อการฝึกเสร็จสิ้นลงแล้วได้ให้ผู้ได้รับการฝึกทั้งหมดเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่าในวันแรก ๆ เมื่อวัดผลด้านการปรับตัวกลุ่มผู้ซึ่งได้รับการฝึกไปแล้วนั้นมีความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก แต่เมื่อวัดซ้ำอีกครั้งเมื่อเวลาผ่านไปหลายวัน พบว่ากลุ่มผู้ที่ได้รับการฝึกมีความวิตกกังวลลดลง แต่ผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกความวิตกกังวลดังกล่าวไม่ลดลงแต่อย่างไร (Randolph, Landis and Tzeng. 1977) ผลเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงตัวแปรด้านระยะเวลาของการมีปฏิสัมพันธ์ถึงบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้ามามีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัวอย่างชัดเจน ซึ่งอิทธิพลดังกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามซึ่งวัดผลการปรับตัวในสถานการณ์จริง คือการวิจัยของฟิดเลอร์ มิทเชลล์ และทริแอนดิส โดยวัดความสามารถในการปรับตัวทั่ว ๆ ไปของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกเมื่อออกไปปฏิบัติงานภาคสนามเป็นการประเมินเกี่ยวกับตนในอุดมคติ ความขัดแย้งในตน ความพอใจในตนเอง และความพอใจในการทำงาน เป็นต้น ปรากฏว่าการประเมินครั้งแรกในสัปดาห์ที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับการวัดผลครั้งที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 3 ปรากฏว่าคะแนนในการวัดครั้งที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการฝึกมีการปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ สูงขึ้น และมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้นกว่าการวัดครั้งแรกอย่างเชื่อมั่นได้ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 101) ผลเช่นนี้ได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยของกอร์ดอน ซึ่งได้ใช้รูปแบบการวิจัยเช่นเดียวกัน และพบว่าเมื่อผู้ได้รับการฝึกออกปฏิบัติงานภาคสนาม ความสามารถในการปรับตัวต่อบุคคลในกลุ่มเป้าหมายในสัปดาห์ที่ 3 สูงกว่าความสามารถในการปรับตัวในสัปดาห์แรก (Gordon et al. 1971)

ผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ดังกล่าวมานี้อาจสรุปได้ว่า ในกลุ่มรวมผู้ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกนั้นขึ้นอยู่กับช่วงเวลาของการวัดผล คือถ้าทิ้งช่วงของการวัดผลให้นานกว่านี้เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการฝึกมีระยะเวลาของการปฏิสัมพันธ์กับ

กลุ่มเป้าหมายนานมากขึ้น คาดว่าผู้ได้รับการฝึกจะมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน

สำหรับผลการวิจัยเชิงทดลองภาคสนามเรื่องอื่น ๆ พบว่าได้ผลตรงกันข้ามกับผลการวิจัยครั้งนี้คือเมื่อวัดผลความสามารถในการปรับตัวในสถานการณ์จริง ปรากฏว่ากลุ่มผู้ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก เช่น การวิจัยของมิทเชลล์ กาเจอแมน และชวอทซ์ ซึ่งผู้ได้รับการฝึกประเมินตนเองว่ามีการปรับตัวดีขึ้น (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 102; citing Mitchell, Gagerman and Schwartz. 1969) และตรงกับผลการวิจัยในระยะต่อมาที่พบว่า ผู้ได้รับการฝึกเข้าใจมากขึ้นในพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่ทำให้เขามีความคับข้องใจ (Landis et al. 1985)

ในส่วนของการวิจัยที่ปรากฏผลอย่างชัดเจนว่า ในกลุ่มย่อยของนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ได้รับการฝึก 3 ประเภท คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบท และประเภทสุดท้ายคือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบท ผู้ได้รับการฝึกทั้ง 3 ประเภทนี้มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งเมื่อพิจารณาความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวโดยการเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยกัน ปรากฏผลดังนี้ ประเภทแรก (ดูตาราง 46 ภาคผนวก ข) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มี บุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจมีความสามารถในการปรับตัว (คะแนนเฉลี่ย 120.11) ต่ำกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทั้งผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากและผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ (คะแนนเฉลี่ยคือ 121.33 และ 123.65 ตามลำดับ) และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ (คะแนนเฉลี่ย คือ 126.06) ประเภทที่ 2 (ดูตาราง 47 ภาคผนวก ข) ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบทมีความสามารถในการปรับตัว (คะแนนเฉลี่ยคือ 119.84) ต่ำกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจอีก 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาในเมืองและชนบท (คะแนนเฉลี่ยคือ 121.26 และ 126.31 ตามลำดับ) และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวที่มีภูมิลำเนาในเมือง (คะแนนเฉลี่ยคือ 126.54) ประเภทสุดท้าย (ดูตาราง 50 ภาคผนวก ข) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดี

น้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบทมีความสามารถในการปรับตัว (คะแนนเฉลี่ย 113.40) ต่ำกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจตำรวจอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในเมือง (คะแนนเฉลี่ยคือ 116.82) และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเองทั้งผู้ที่อยู่ในเมือง และชนบท (คะแนนเฉลี่ย คือ 125.96 และ 130.47 ตามลำดับ) จากการเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจข้างต้นนี้สรุปได้ว่าแต่เดิมนั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 3 ประเภท คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบท และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบททั้ง 3 กลุ่มนี้มีความสามารถในการปรับตัวได้น้อยที่สุด แต่ปรากฏภายหลังการฝึกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวนี้มีโอกาสพัฒนาได้มากที่สุดด้วย และจะเห็นได้ว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้ให้ผลที่สำคัญประการหนึ่งคือช่วยให้นักเรียนนายร้อยตำรวจจากชนบทที่ไม่มีความมั่นใจในตนเอง คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองได้เพิ่มความสามารถในการปรับตัวให้มากขึ้น ซึ่งแสดงว่าการฝึกนี้อาจเป็นการเพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้ได้รับการฝึกให้สูงขึ้น

สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้รับผลการฝึกในครั้งนี้อาจต้องใช้ช่วงเวลาของการวัดผลด้านความสามารถในการปรับตัวให้นานกว่าการวัดในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ได้รับการฝึกได้มีระยะเวลาในการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกไปนั้นมีนั้นมีบูรณาการมั่นคงเพียงพอและมีความมั่นใจในการติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลดังกล่าว ดังปรากฏจากผลการวิจัยของฟิดเลอร์ มิทเชลล์ และทริแอนดิส ที่พบว่าการวัดผลในสัปดาห์ที่ 3 คือหลังจากมีความสัมพันธ์กับบุคคลเป้าหมายไปแล้ว 21 วัน ความสามารถในการปรับตัวของผู้ได้รับการฝึกสูงกว่าการวัดในสัปดาห์แรก (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971: 101)

สรุปได้ว่าผลการวิจัยในสมมุติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนทางด้านผลการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 5 กลุ่ม ได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ได้รับการฝึกซึ่งบิดามีอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ผู้ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ซึ่งอยู่ในชนบทและอยู่ในเมือง และสุดท้ายผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำซึ่งอยู่ในเมืองนอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนทางด้านความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม คือนักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ได้รับการฝึกซึ่งมีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อ

อาชีพตำรวจ ผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบท สุดท้ายคือผู้มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบท ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในต่างประเทศหลายเรื่องดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 2 สมมุติฐานที่ 2 กล่าวว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีคุณสมบัติส่วนตัวเด่นจะมีผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมดีกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะดังกล่าวด้อย" ในการวิเคราะห์ตามสมมุติฐานนี้ ได้แบ่งผู้เข้ารับการฝึกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีลักษณะเด่น ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม กับกลุ่มที่มีลักษณะด้อย ซึ่งเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม การจัดแบ่งผู้เข้าฝึกออกเป็น 2 กลุ่มตามคุณสมบัติส่วนตัวดังกล่าวก็เพื่อจะดูผลของการฝึกต่อตัวแปรตามในกลุ่มผู้ถูกฝึกที่มีลักษณะเด่นและด้อยดังกล่าว สมมุติฐานข้อนี้ได้คาดถึงอิทธิพลของการฝึกซึ่งเป็นการให้ประสบการณ์ทางสังคมกับผู้ที่มีความพร้อมทางจิตใจสูง คือมีสุขภาพจิตและสติปัญญาดีว่าจะมีผลต่อตัวแปรตามสูงกว่าผู้ได้รับการฝึกที่มีความพร้อมทางจิตใจน้อยกว่าคือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาด้อย

ผลในส่วนนี้ปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนตามสมมุติฐานในด้านผลการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัว กล่าวคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกซึ่งมีลักษณะเด่นมีผลการปฏิบัติงานทั่วไป และมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกซึ่งมีลักษณะด้อย (ดูตาราง 5 และตาราง 10 ตามลำดับ) สำหรับความสามารถในการปรับตัวยังปรากฏผลว่าผู้ได้รับการฝึกที่มีลักษณะเด่นที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำนั้นมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้มีลักษณะด้อย (ดูตาราง 53 ภาคผนวก ข) ส่วนตัวแปรตามอื่น ๆ อีก 3 ตัว คือ การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการยอมรับเชิงจิต ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

ผลที่ปรากฏว่าผู้ที่ได้รับการฝึกในกลุ่มเด่นมีการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ได้รับการฝึกซึ่งมีลักษณะด้อยแต่เดิมนั้น แสดงให้เห็นว่าลักษณะพื้นฐานทางจิตใจที่ดีทั้ง 2 ประการ คือสุขภาพจิตและสติปัญญานั้น ๆ เป็นความพร้อมทางจิตใจที่สำคัญซึ่งเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมดีด้วยแล้ว ก็ทำให้บุคคลนั้นสามารถพัฒนาพฤติกรรมดีได้รวดเร็วกว่าผู้ที่ขาดความพร้อมดังกล่าว ซึ่งอาจอธิบายถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ ให้ชัดเจน

ยิ่งขึ้นได้ว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม เป็นการให้ประสบการณ์ทางสังคมเพื่อให้ผู้เข้าฝึกมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานโดยเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน และลดการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง การจะเกิดทักษะและความสามารถเช่นนี้ได้รวดเร็วโดยใช้ระยะเวลาฝึกสั้น ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับจิตลักษณะที่สำคัญบางประการอันจะเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งได้แก่ความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ผู้ที่เฉลียวฉลาดย่อมมีความสามารถสูงกว่าผู้ที่มีสติปัญญาด้อยกว่า นอกจากนี้การมีสุขภาพจิตดีย่อมช่วยเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้ง่ายขึ้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2528) ฉะนั้นการฝึกในการวิจัยครั้งนี้จึงกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และแสดงออกเป็นพฤติกรรมในกลุ่มผู้รับการฝึกที่มีคุณสมบัติส่วนตัวเด่นมากกว่าผู้ได้รับการฝึกที่มีคุณสมบัติส่วนตัวด้อย หรือกล่าวได้ว่าการฝึกให้ผลในกลุ่มที่มีความพร้อมทางจิตใจสูงมากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำ ซึ่งผลเช่นนี้ตรงกับการวิจัยของบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ที่ปรากฏว่าการฝึกการมุ่งอนาคต ให้ผลดีต่อพฤติกรรมการทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานในกลุ่มผู้ได้รับการฝึกที่มีความพร้อมทางจิตใจมาก ส่วนกลุ่มที่มีความพร้อมทางจิตใจน้อยไม่ปรากฏผลเช่นนี้ และผลการวิจัยส่วนนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ได้สร้างทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งแนวคิดสำคัญของทฤษฎีนี้สรุปได้ว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่สำคัญ 3 ประการคือ ประการแรก พฤติกรรมของพลเมืองดี เช่น ซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ ประการที่สอง พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เช่น พฤติกรรมอาสาพัฒนา พฤติกรรมการปรับตัวต่อการทำงานที่แปลกใหม่ได้เป็นอย่างดี สำหรับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมในการวิจัยครั้งนี้ จัดเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในด้านของการพัฒนาบุคคลและพัฒนาประเทศโดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิผล ประการสุดท้าย พฤติกรรมในหน้าที่ราชการ คือการทำงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ฯลฯ การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมทั้ง 3 ประการนี้ได้ดี จะต้องมีองค์ประกอบทางจิตของพฤติกรรม 5 ประการ คือ ทัศนคติและค่านิยมและคุณธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม การควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน การมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และจะต้องมีพื้นฐานทางจิตใจซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดอีก 3 ประการ คือ มีความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญาดี สุขภาพจิตดี และมีประสบการณ์ทางสังคมสูง ลักษณะทั้ง 3 ประการ

นี้ ถือว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาองค์ประกอบอื่น ๆ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่าบุคคลที่มีสติปัญญาดีและสุขภาพจิตดีหรือกล่าวได้ว่ามีลักษณะเด่น มีพฤติกรรมของคนเก่ง คือ มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิผลสูงกว่าผู้ที่มีลักษณะด้อย คือมีสติปัญญาและสุขภาพจิตต่ำกว่า โดยสามารถทำงานที่แปลกใหม่ร่วมกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนได้อย่างดี และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฉะนั้นผลการวิจัยส่วนนี้จึงสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้อย่างดียิ่ง

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 3 สมมุติฐานที่ 3 กล่าวว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง และมีสติปัญญาค่อนข้างสูง มีการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ" สมมุติฐานข้อนี้ได้คาดถึงอิทธิพลของจิตลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา มีผลร่วมกันต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าสมมุติฐานนี้ทำนายว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว สุขภาพจิตค่อนข้างสูง และสติปัญญาค่อนข้างสูงจะมีผลการทำงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว สูงกว่าผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัว สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะแต่ละด้านปรากฏว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างจิตลักษณะทั้ง 3 ด้านข้างต้นส่งผลต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวแต่อย่างไร ฉะนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 3

แต่การวิจัยปรากฏผลสำคัญ 2 กรณีคือ กรณีแรกมีจิตลักษณะด้านที่ดีด้านหนึ่งด้านใดเพียงด้านเดียวส่งผลต่อตัวแปรตามบางตัวในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่ม กรณีที่สองมีจิตลักษณะร่วมกัน 2 ด้าน คือบุคลิกภาพแสดงตัวร่วมกับสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรตามบางตัวในกลุ่มย่อยบางกลุ่ม รายละเอียดมีดังนี้

การปฏิบัติงานทั่วไป ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ดูตาราง 25 และ 26 ภาคผนวก ข) ส่วนอิทธิพลของจิตลักษณะแต่ละด้าน

ปรากฏดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ซึ่งพบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง (ดูตาราง 24 ภาคผนวก ข) และผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 2 คือ รับจ้างหรือเกษตรกรรม กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และกลุ่มความใกล้ชิดชนบทสูง (ดูตาราง 24 ภาคผนวก ข)

การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูงมีผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำสูงกว่าผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (ดูตาราง 37 ภาคผนวก ข)

ความสามารถในการปรับตัว ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ซึ่งพบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ (ดูตาราง 51 ภาคผนวก ข)

ความรู้ความเข้าใจ จากการฝึก ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาค่อนข้างสูงมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ผลดังกล่าวพบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง (ดูตาราง 61 ภาคผนวก ข)

ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย พบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่าผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผลนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มฝึก (ดูตาราง 67 ภาคผนวก ข)

ผลที่สรุปไว้ดังกล่าวข้างต้น แม้จะพบว่าผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 3 แต่ก็ปรากฏว่าจิตลักษณะทีละด้าน หรือสองด้าน ร่วมกันมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในด้านการปฏิบัติงานทั่วไป การให้คำปรึกษาแนะนำ ความสามารถในการปรับตัว ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมายในกลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม

จากผลการวิจัยที่พบว่าอิทธิพลของจิตลักษณะส่วนใหญ่แล้วเป็นอิสระจากกันในการส่งผลต่อตัวแปรตามแต่ละตัว ซึ่งพบในนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มย่อยที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน แสดงว่าลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมกับจิตลักษณะบางประการสามารถส่งผลให้เกิดคุณลักษณะในตัวแปรตามให้เด่นชัดออกมาโดยไม่ปรากฏผลเช่นนี้ในกลุ่มอื่น ๆ จึงกล่าวได้ว่าลักษณะ

เฉพาะของกลุ่มร่วมกับจิตลักษณะนั้น ๆ เป็นความพร้อมทางจิตใจที่ก่อให้เกิดผลต่อตัวแปรตาม และแม้ว่าผลการวิจัยไม่ได้สนับสนุนสมมุติฐานข้อนี้ แต่ก็ปรากฏผลว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว สุขภาพจิตค่อนข้างสูง และสติปัญญาค่อนข้างสูง มีคุณลักษณะในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติสูงกว่าผู้ที่มีจิตลักษณะดังกล่าวตรงกันข้าม จึงสามารถใช้ผลที่ได้ในส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติโดยพิจารณาเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเข้าไปทำงานร่วมกับชาวชนบท เพื่อให้เกิดความสำเร็จทั้งด้านการปฏิบัติงาน การปรับตัว และการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมจิตวิสัยได้อย่างรวดเร็ว และการปรากฏผลเช่นนี้แสดงว่าการวิจัยครั้งนี้ได้พบผลที่ชัดเจน และมีความสำคัญกว่าที่คาดหมายไว้ เพราะผลที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของจิตลักษณะบางประการและตัวแปรทางชีวสังคมบางด้านเด่นชัดและไม่ซับซ้อนและไม่ขึ้นต่อกันมากนัก ดังสมมุติฐานที่คาดไว้ ซึ่งยังไม่มีผลการวิจัยเช่นนี้มาก่อน และผลวิจัยบางส่วนได้สอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมอีกด้วย

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีผลการปฏิบัติงานทั่วไป สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวนั้นตรงกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของคนเก็บตัว-แสดงตัวหลายเรื่อง เช่นการวิจัยของไบรน์ และวนิช สุธารัตน์ พบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวทำงานกลุ่มและงานที่มีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่นได้ดีกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว (วิเชียร รักการ. 2522 อ้างอิงจาก Byrne. 1966; วนิช สุธารัตน์. 2518) ซึ่งผลดังกล่าวนี้ปรากฏในการทำงานอื่น ๆ เช่น พบว่าคนแสดงตัวปฏิบัติงานด้านบำบัดคนไข้ได้ดีกว่าคนเก็บตัว (Wilson. 1977; citing Stern and Grosz. 1966) เป็นต้น ฉะนั้นผลการวิจัยส่วนนี้จึงสอดคล้องกับผลวิจัยที่ได้พบไว้แล้ว

<u>การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 4</u> สมมุติฐานที่ 4 กล่าวว่า "การฝึกมีปฏิสัมพันธ์กับคุณสมบัติส่วนตัวแต่ละด้านดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว สุขภาพจิตค่อนข้างสูง และสติปัญญาค่อนข้างสูง เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะมีผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกและมีบุคลิกภาพเก็บตัว สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และสติปัญญาค่อนข้างต่ำ" นั่นคือสมมุติฐานข้อนี้ได้คาดถึงอิทธิพลร่วมของการฝึกกับจิตลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจในด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-

แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา ต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ของผู้ได้รับการฝึก

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต ความสามารถในการปรับตัว ปรากฏว่าไม่ได้รับการสนับสนุนสมมุติฐานในกลุ่มรวม แต่ได้รับการสนับสนุนในกลุ่มย่อยบางกลุ่มต่อตัวแปรตามเฉพาะด้านผลการปฏิบัติงานทั่วไปเพียงตัวแปรเดียว ดังมีรายละเอียดดังนี้

ผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานทั่วไปในผู้ที่มีสุขภาพจิตต่างกัน ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ได้รับการฝึกและมีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ไม่ได้รับการฝึกและมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท (ดูตาราง 22 ภาคผนวก ข)

สรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมุติฐานที่ 4 ในด้านผลการปฏิบัติงานทั่วไปคือ ปรากฏว่าปฏิสัมพันธ์ของการฝึกกับจิตลักษณะทีละด้านนั้น พบผลเฉพาะการฝึกร่วมกับสุขภาพจิตต่อการปฏิบัติงานทั่วไปเท่านั้น โดยปรากฏผลในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มย่อยที่แบ่งตามภูมิลำเนาดังกล่าวข้างต้น แต่ไม่ปรากฏผลในกลุ่มรวม แสดงว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไม่ส่งผลร่วมกับจิตลักษณะแต่ละด้านของนักเรียนนายร้อยตำรวจต่อการทำงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวกับบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในชนบทแต่อย่างไร และจากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกมีความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัว โดยกลุ่มที่ได้รับการฝึกมีคุณลักษณะทั้ง 2 ด้านนี้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก แต่ผลในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าการมีจิตลักษณะที่น่าปรารถนามากหรือน้อยเข้ามาประกอบไม่ได้ช่วยให้กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกและกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกมีคุณลักษณะในการอยู่ร่วมกับชาวชนบทแตกต่างกันมากขึ้น

<u>การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 5</u> สมมุติฐานที่ 5 กล่าวว่า "คุณสมบัติส่วนตัวด้านต่าง ๆ สามารถทำนายการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกได้มากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก" ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ด้าน คือผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

คือ การปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ และการให้คำปรึกษาแนะนำ คุณลักษณะอีก 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการทำนายคุณลักษณะแต่ละด้านตามสมมุติฐานข้อนี้รวม 3 ตัว คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา โดยคาดไว้ว่าตัวทำนายเหล่านี้จะทำนายคุณลักษณะของกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกมากกว่าจะทำนายในกลุ่มที่ได้รับการฝึก

จากการวิเคราะห์คะแนนคุณลักษณะแต่ละด้านแบบถดถอยพหุคูณ ปรากฏผลดังนี้ (ดูตาราง 16) ในกลุ่มไม่ฝึก ผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่มีตัวทำนายใด ๆ สามารถทำนายคุณลักษณะด้านนี้ได้ ส่วนกลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 16% โดยตัวทำนายที่สำคัญคือสุขภาพจิตเพียงตัวเดียว ค่าอาร์ของตัวถูกทำนายกับตัวทำนายคือ .40 ซึ่งแสดงว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตสูงมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงด้วย

สำหรับการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์และการให้คำปรึกษาแนะนำ ปรากฏว่าทั้งกลุ่มฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกไม่มีจิตลักษณะทั้ง 3 ด้าน เข้าเป็นตัวทำนายที่สำคัญแต่อย่างใด (ดูตาราง 70, 71 ภาคผนวก ข)

ส่วนการยอมรับเชิงจิต พบว่ากลุ่มไม่ฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 20% ตัวทำนายที่สำคัญคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว กลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 7% โดยมีตัวทำนายตัวเดียวกันกับกลุ่มไม่ฝึก (ดูตาราง 16) เปอร์เซ็นต์การทำนายที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มฝึก-ไม่ฝึก คือ 13% ค่าอาร์ของตัวถูกทำนายกับตัวทำนายคือ .26 แต่เนื่องจากตัวแปรการยอมรับเชิงจิตมีการกำหนดคะแนนกลุ่มสูง-ต่ำ กลับกับตัวแปรอื่น ๆ คือผู้ที่ได้คะแนนสูง (+) แสดงว่าการยอมรับผู้อื่นมีน้อยและมีความรู้สึกห่างเหิน ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (-) แสดงว่าการยอมรับผู้อื่นมีมากและมีความรู้สึกใกล้ชิด ดังนั้นค่าอาร์ข้างต้นจึงแสดงความสัมพันธ์ของการยอมรับเชิงจิตกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ดังนี้ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีการยอมรับผู้อื่นน้อย ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีการยอมรับผู้อื่นมาก

ตัวแปรถูกทำนายตัวสุดท้ายคือความสามารถในการปรับตัว (ดูตาราง 16) กลุ่มไม่ฝึกไม่มีตัวทำนายใด ๆ ส่วนกลุ่มฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 9% ตัวทำนายคือสุขภาพจิต เปอร์เซ็นต์การทำนายที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มไม่ฝึกกับกลุ่มฝึกคือ 9% ค่าอาร์ของตัวถูกทำนายกับตัวทำนายคือ .30 ซึ่งแสดงว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตสูงมีความสามารถในการปรับตัวสูงด้วย

จากเปอร์เซ็นต์การทำนายข้างต้นสรุปได้ว่ากลุ่มไม่ฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนายมากกว่ากลุ่มฝึกด้านการยอมรับเชิงจิตเพียงด้านเดียว ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานและอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้เมื่อ

เปรียบเทียบจากการกำหนดระดับความสามารถในการทำนายที่ถือเกณฑ์ความแตกต่างของคะแนน 5% ขึ้นไป (Cohen. 1977: 413-414) ส่วนด้านผลการปฏิบัติงานทั่วไป และความสามารถในการปรับตัว ปรากฏผลตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือกลุ่มไม่ฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0 ส่วนกลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ตามเกณฑ์ความแตกต่างข้างต้น ของโคเฮ็น โดยมีตัวทำนายสำคัญคือสุขภาพจิต

ตามสมมุติฐานที่ 5 นั้น คาดว่ากลุ่มไม่ฝึกอิทธิพลของจิตลักษณะเดิมต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิตและความสามารถในการปรับตัวมีเด่นชัดกว่าในกลุ่มฝึก ทั้งนี้เพราะการฝึกจิตลักษณะบางประการอาจเปลี่ยนคุณภาพและปริมาณของจิตลักษณะเดิมที่มีอยู่ ทำให้ปริมาณของจิตลักษณะที่มีอยู่แต่เดิมไม่สามารถใช้ทำนายปริมาณการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัวในภายหลังของบุคคลที่ถูกฝึกได่ แต่ผลการวิจัยนี้กลับปรากฏว่าสำหรับการปฏิบัติงานทั่วไปนั้น จิตลักษณะเดิมสามารถทำนายปริมาณการปฏิบัติงานของบุคคลได้ 16% ในกลุ่มผู้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม โดยมีสุขภาพจิตเป็นตัวทำนายเพียงตัวเดียว แสดงว่าในกลุ่มฝึกนั้นผู้มีสุขภาพจิตสูงเท่าใดก็มีปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปสูงด้วย ในขณะที่กลุ่มไม่ฝึกไม่มีจิตลักษณะตัวใดหรือหลายตัวมาร่วมกันทำนายปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจได้เลย (0%) ในทำนองเดียวกันทางด้านความสามารถในการปรับตัวก็ได้ผลกลับกับสมมุติฐาน คือกลุ่มฝึกนั้นสุขภาพจิตสามารถทำนายปริมาณการปรับตัวได้ 9% กล่าวคือถ้าบุคคลสุขภาพจิตดีมากเท่าใดก็จะสามารถปรับตัวได้มากเท่านั้น แต่ผลนี้ไม่ปรากฏในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก (0%) ผลส่วนนี้แสดงว่าสุขภาพจิตมีบทบาทร่วมกับการฝึก ที่มีต่อการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลส่วนนี้จึงสนับสนุนผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานที่ 4 ด้วย ผลที่ปรากฏว่าการมีสุขภาพจิตดีเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มฝึก อาจจะเป็นเพราะการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมก็คือการฝึกประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณลักษณะที่ยังมีน้อยในเยาวชนไทย จากผลที่อภิปรายไปแล้วในสมมุติฐาน 4 ทำให้เห็นชัดเจนว่าในหมู่เยาวชนทั้งที่อยู่ในเมืองและที่มาจากชนบท ถ้าเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีเมื่อได้รับการฝึกทักษะให้มีประสบการณ์ทางสังคมสูงจะเป็นผู้มีลักษณะทางจิตใจที่พร้อมต่อการเป็นคนดีและเป็นคนเก่งตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2528) มากกว่าผู้ที่มีลักษณะทั้ง 2 ประการดังกล่าวน้อย

ผลการวิจัยในหลายส่วนจึงสอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมด้วยและตรงกับผลการวิจัยของโกศล มีคุณ (2525) ที่พบว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตดีเมื่อได้รับการฝึกการสวมบทบาททางสังคมเพียงอย่างเดียว เหตุผลเชิงจริยธรรมก็จะพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน และตรงกับผลการวิจัยของศิริพร แย้มนิล (2530) ที่ปรากฏว่าผู้มีสุขภาพจิตสูงจะให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูง (ขั้น 5, 6) มากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตต่ำและสนับสนุนผลการการวิจัยในต่างประเทศของแลนดิส บริสลิน และฮัลกัส ซึ่งได้ประเมินผลการทำงานภายหลังเมื่อได้ฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไปแล้ว พบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลน้อย ซึ่งแสดงถึงการมีสุขภาพจิตดี มีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงหรือมีสุขภาพจิตไม่ดี (Landis, Brislin and Hulgus. 1985)

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าจิตลักษณะเดิมของบุคคลสามารถทำนายการปฏิบัติงานทั่วไปและความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกได้มากกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกนั้นคล้ายกับจะไม่สนับสนุนผลการวิจัยของบุญรับ ศักดิ์มณี (2530) ที่พบว่าจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ไม่ได้รับการฝึกมุ่งอนาคต และการฝึกการควบคุมตนเองได้มากกว่าข้าราชการกลุ่มที่ได้รับการฝึกดังกล่าว แต่เนื่องจากการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากการฝึกมุ่งอนาคตและการฝึกควบคุมตนเองของบุญรับ ศักดิ์มณี ในรายละเอียด คือ การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นการเพิ่มคุณลักษณะที่จะช่วยในการปฏิบัติงานเสริมจากสุขภาพจิตและสติปัญญาของบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีจิตลักษณะที่ครบถ้วนหลายด้านมากขึ้นตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ในขณะที่บุญรับ ศักดิ์มณี ซึ่งฝึกการมุ่งอนาคตและฝึกการควบคุมตนเองนั้น จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะใหม่เป็นตัวแปรเดียวกัน คือ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ผลการฝึกจึงมาลบล้างอิทธิพลของจิตลักษณะที่วัดไว้เดิม ทำให้จิตลักษณะเดิมที่มีผลต่อการทำงานและความสัมพันธ์ในกลุ่มที่ได้รับการฝึกน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก เนื่องจากการฝึกเป็นการขัดขวางมิให้จิตลักษณะเดิมที่มีอยู่มามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการในภายหลังการฝึกได้ และการวิจัยของบุญรับ ศักดิ์มณี ได้พบผลในอีกส่วนหนึ่งว่าผู้ที่มีจิตลักษณะพร้อมมาก (ในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับการฝึก) ปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่มีจิตลักษณะพร้อมน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ ดังนั้นผลการวิจัยทั้งสองเรื่องนี้จึงไม่ขัดแย้งกัน แต่เสริมกันให้ได้ความรู้ที่หลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนผลการวิจัยที่สนับสนุนสมมุติฐาน 5 ที่ว่าบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เกี่ยวข้องกับการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกมากกว่าในกลุ่มที่ได้รับการฝึกนั้น ผลที่ปรากฏ ทำให้เข้าใจอิทธิพลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมว่าอาจจะช่วยลดอคติที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวได้ในปริมาณหนึ่ง กล่าวคือ ในการวิจัยนี้ได้คาดว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว จะเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าและมีจิตลักษณะเชิงสังคมมากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว โดยเฉพาะลักษณะที่เกี่ยวกับการมีมนุษย์สัมพันธ์กับคนแปลกหน้าหรือผู้ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน คือครอบครัวพ่อแม่สมมุติซึ่งเป็นบุคคลเป้าหมายในชนบท แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดในหลายแง่มุม พบว่าตัวแปรบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวนี้มีบทบาทที่สลับซับซ้อนและมีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ มาก เช่น ตัวแปรการฝึกและไม่ฝึก ความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม และตัวแปรทางชีวสังคม เช่น ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ความใกล้ชิดชนบท และปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรจิตลักษณะเบื้องต้นคือ สติปัญญาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และส่งผลต่อตัวแปรตามในลักษณะที่บางครั้งนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวจะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว เช่น ในการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง (ดูตาราง 24 ภาคผนวก ข) นอกจากนั้นผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวยังปรับตัวได้มากกว่าผู้ที่มีลักษณะเก็บตัว โดยเฉพาะกลุ่มย่อย คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีภูมิลำเนาจากชนบทและไม่ได้รับการฝึก กลุ่มที่มีสติปัญญาสูงและกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อโครงการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมผลส่วนนี้จึงสนับสนุนการคาดการณ์ในการวิจัยนี้ (ดูตาราง 47, 52 และ 54 ภาคผนวก ข ตามลำดับ)

ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวกลับมีผลการปฏิบัติงานบางประเภทสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว ซึ่งได้พบผลเช่นนี้ในการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลการปฏิบัติงานด้านนี้สูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะแสดงตัว โดยเฉพาะในกลุ่มย่อยบางกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีฐานะดี และกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทน้อย ซึ่งเป็นผู้ที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำด้วย (ดูตาราง 32 และ 33 ภาคผนวก ข ตามลำดับ) นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีการยอมรับบุคคลในกลุ่มเป้าหมายในชนบทคือบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติมากกว่ากลุ่มผู้ที่มีลักษณะแสดงตัว (คะแนนต่ำ มีการยอมรับมาก) ผลนี้ปรากฏทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

กลุ่มที่มีบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ และกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (ดูตาราง 40, 44 และ 45 ตามลำดับ) ประการสุดท้ายพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะแสดงตัว โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีภูมิลำเนาในเมืองและไม่ได้รับการฝึก (ดูตาราง 47 ภาคผนวก ข) ผลส่วนนี้แม้จะไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่คาดว่าบุคลิกภาพแสดงตัว จะมีบทบาทสำคัญในการวิจัยนี้แต่ก็กลับกับความคาดหมายในรายละเอียดที่เกี่ยวกับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

ฉะนั้นผลการวิจัยที่เกี่ยวกับบทบาทของบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ความสามารถในการปรับตัว และการยอมรับผู้อื่น จึงแสดงว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัว เป็นคุณสมบัติที่น่าปรารถนาทั้งสองฝ่ายแต่ในสถานการณ์ที่ต่างกันหรือในบุคคลที่มีจิตลักษณะอื่นต่างกัน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ 6 สมมุติฐานที่ 6 กล่าวว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ตัว คือการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว มีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มที่ได้รับการฝึกสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก"

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัว คือ การปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในตาราง 15 ปรากฏผลดังนี้

ในกลุ่มฝึก ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 3 ซึ่งเป็นไปในทางบวก และมีความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ ได้แก่ การปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัว และการยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัว (การยอมรับเชิงจิตกำหนดว่าคะแนนต่ำ (-) มีการยอมรับมาก) ส่วนการปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิตมีความมีความสัมพันธ์เชิงลบแต่ไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้

สำหรับกลุ่มไม่ฝึก ความสัมพันธ์ทางบวกและอยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ คือการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัว สำหรับการปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิตไม่อยู่ในระดับเชื่อมั่นได้ ส่วนการยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัวมีความสัมพันธ์เชิงลบ (การยอมรับเชิงจิตกำหนดว่าคะแนนสูง (+) มีการยอมรับน้อย) และไม่ถึงระดับเชื่อมั่นได้

สรุปได้ว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มฝึก มีแนวโน้มจะสนับสนุนสมมุติฐาน 6 ในส่วนความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นไปในทางบวกและเด่นชัดในด้านการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถ

ในการปรับตัว (r = .59 มีนัยสำคัญที่ระดับ .001) และการยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัว (r = -.21 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05) สำหรับกลุ่มไม่ฝึกก็ได้พบความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัวเช่นกัน (r = .49 มีนัยสำคัญที่ระดับ .001) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 คู่ ของกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก ไม่พบความแตกต่างของปริมาณความสัมพันธ์ในระดับที่ยอมรับได้ (นัยสำคัญที่ระดับ .05 ต้องมีค่าซี (Z) เท่ากับ 1.96) ดังผลจากตาราง 15 ดังนี้ ผลการปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิตของกลุ่มไม่ฝึกสูงกว่ากลุ่มฝึกไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้ (ค่าซีที่คำนวณได้คือ -.06) ผลการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มฝึกสูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้ (ค่าซีที่คำนวณได้คือ .81) และการยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มฝึก (มีคะแนนต่ำแสดงว่าการยอมรับเชิงจิตมาก) สูงกว่ากลุ่มไม่ฝึกไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้ (ค่าซีที่คำนวณได้คือ 1.88)

ผลที่ปรากฏดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 3 ตัว คือการปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนสมมุติฐาน แต่ผลยังไม่ชัดเจนพอ ส่วนที่เด่นชัดและมีความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ ปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธรรมชาติของตัวแปรทั้ง 2 นี้ มีความเกี่ยวข้องกันสูง และเนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่ผ่านมานั้นยังไม่เคยมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังเช่นการวิจัยครั้งนี้มาก่อน ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษานำร่องอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไปรวมทั้งนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ต่อไปอีกด้วย

จากการสรุปและอภิปรายผลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสมมุติฐานทั้ง 6 ข้อ ทำให้กล่าวได้ว่าสำหรับตัวแปรตาม 2 ตัว คือ การปฏิบัติงานทั่วไป (ซึ่งเป็นการประเมินทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น) กับความสามารถในการปรับตัวนั้น พบผลที่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 1, 2 และ 4 ส่วนสมมุติฐาน 3 พบผลที่ชัดเจนกว่าที่ตั้งไว้ สมมุติฐาน 5 พบผลกลับกับสมมุติฐาน และสมมุติฐาน 6 ปรากฏว่าไม่ได้รับการสนับสนุน ส่วนตัวแปรด้านการปฏิบัติงานเฉพาะอีก 2 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์และด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินของทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจไม่พบผลที่สนับสนุนสมมุติฐานใดเลย ส่วนตัวแปรตามด้านการยอมรับเชิงจิตพบผลที่สนับสนุนสมมุติฐาน 5

ในขณะที่ผลเกี่ยวกับตัวแปรตามอื่น ๆ ไม่สนับสนุนสมมุติฐาน 5 นี้เลย จึงแสดงว่าสมมุติฐาน 5 ข้อ ใน 6 ข้อ ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลบางส่วนในการวิจัยอย่างชัดเจน

ตัวแปรสำคัญในการทำนายผลการปฏิบัติงาน

ในการวิจัยครั้งนี้นอกจากจะศึกษาอิทธิพลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมแล้ว ยังได้ศึกษาตัวแปรทางจิตลักษณะ และลักษณะทางชีวสังคมบางด้าน ที่อาจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจอีกด้วย โดยได้ทำการวิเคราะห์คะแนนตัวแปรตามด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ โดยใช้ตัวทำนาย 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 3 โดยรูปแบบที่ 1 มีตัวทำนาย 3 ตัว ได้แก่จิตลักษณะเดิม 3 ด้าน คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา รูปแบบที่ 2 มีตัวทำนาย 4 ตัว คือ จิตลักษณะเดิม 3 ตัว ดังรูปแบบที่ 1 และได้เพิ่มตัวแปรความรู้ความเข้าใจในการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเข้ามาอีกหนึ่งตัวแปร รูปแบบที่ 3 มีตัวทำนาย 7 ตัว ได้แก่ตัวทำนาย 4 ตัว จากรูปแบบที่ 2 และได้เพิ่มตัวทำนายอีก 3 ตัว คือ ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง จะเห็นได้ว่าตัวทำนายในรูปแบบ 2 และ 3 เพิ่มขึ้นจากรูปแบบ 1 ฉะนั้นเปอร์เซ็นต์ทำนายจากรูปแบบ 1 ถึง 3 ควรเพิ่มขึ้นตามลำดับถ้าตัวทำนายที่เพิ่มเข้ามาใหม่มีบทบาทสำคัญต่อตัวถูกทำนาย เปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายปรากฏผลในตาราง 69-75 ภาคผนวก ข ดังนี้

การทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป จากตาราง 69 ภาคผนวก ข เมื่อพิจารณาตัวทำนายในรูปแบบที่ 1 ซึ่งมีจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 2 ซึ่งมีตัวทำนาย 4 ตัว คือจิตลักษณะ 3 ด้าน ในรูปแบบที่ 1 และความรู้ความเข้าใจ กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีตัวทำนาย 7 ตัว คือตัวทำนาย 4 ตัว จากรูปแบบที่ 2 และความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง ปรากฏผลสำคัญดังนี้ กลุ่มรวม พบว่าตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปในรูปแบบที่ 1 คือ สุขภาพจิต ทำนายได้ 9% รูปแบบที่ 2 สุขภาพจิตกับความรู้ความเข้าใจ ทำนายได้ 12% รูปแบบที่ 3 ได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความรู้ความเข้าใจ ทำนายได้เพิ่มเป็น 27%

กลุ่มฝึก รูปแบบที่ 1 และ 2 มีตัวทำนายตัวเดียวกันคือสุขภาพจิต และทำนายได้ 16% ส่วนรูปแบบที่ 3 ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง และทำนายได้ 27%

กลุ่มไม่ฝึก รูปแบบที่ 1 และ 2 ไม่มีตัวทำนายใด ๆ (0%) ส่วนรูปแบบที่ 3 มีตัวทำนาย 3 ตัว ได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความใกล้ชิดชนบท โดยทำนายได้ 31%

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก พบว่าในรูปแบบที่ 1 และ 2 ปรากฏผลเช่นเดียวกันว่ากลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 16% โดยมีสุขภาพจิตเป็นตัวทำนาย กลุ่มไม่ฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% ไม่มีตัวทำนายใด ๆ ส่วนรูปแบบที่ 3 กลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 27% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง กลุ่มไม่ฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 31% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความใกล้ชิดชนบท กล่าวได้ว่าเมื่อใช้จิตลักษณะเดิมทำนายการปฏิบัติงานทั่วไป พบว่าทำนายได้ในกลุ่มฝึก แต่กลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย และเมื่อนำทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ทัศนคติต่อตนเอง และความใกล้ชิดชนบท มาร่วมทำนายด้วย ปรากฏว่ากลุ่มไม่ฝึกทำนายได้สูงกว่ากลุ่มฝึก แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกการทำงานได้ผลดี ขึ้นอยู่กับการฝึกและการมีทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเอง ในขณะที่กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกจะทำงานได้ผลดียังต้องพึงทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความคุ้นเคยกับสภาพการทำงาน คือความใกล้ชิดชนบทอีกด้วย ฉะนั้นการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะช่วยลดข้อจำกัดในการทำงาน ซึ่งจะเกิดได้มาก ในกรณีที่นักเรียนนายร้อยตำรวจมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพของตนและมีความห่างเหินชนบท

สำหรับกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน โดยพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายเฉพาะรูปแบบที่ 2 ปรากฏว่ากลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงสุดได้แก่กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ คือ 19% โดยมีสุขภาพจิตและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นตัวทำนาย ส่วนกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 8% ตัวทำนายได้แก่ความรู้ความเข้าใจ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์สูงรองลงมาคือกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง 16% ตัวทำนายได้แก่สุขภาพจิต ส่วนกลุ่มความใกล้ชิดชนบทต่ำเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% ไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 และ 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนายเท่ากัน คือ 13% โดยมีสุขภาพจิตและความรู้ความเข้าใจเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 และสุขภาพจิตเป็นตัวทำนายในกลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 สำหรับตัวทำนายความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่พบว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน เมื่อวัดภายหลังการฝึกนั้น ตัวแปรปริมาณความรู้ความ

เข้าใจนี้ได้เป็นตัวทำนายที่สำคัญของปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มรวมและในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูง (บิดามีอาชีพประเภท 1 และระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง) แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างต่ำ จึงแสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมและโดยเฉพาะที่มีสถานภาพสังคมค่อนข้างสูงนั้น ถ้าได้รับความรู้ความเข้าใจจากการฝึกมากเท่าไรก็จะเป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปดีขึ้นมากด้วย แสดงว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมให้ผลดีแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มรวมและโดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มาจากครอบครัวฐานะค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลตอนต้นที่ได้กล่าวมาแล้วด้วย

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายในรูปแบบที่ 1 และ 2 กับรูปแบบที่ 3 ปรากฏว่ามีความแตกต่าง ของเปอร์เซ็นต์ทำนายอย่างชัดเจนในกลุ่มย่อยบางกลุ่มดังนี้ รูปแบบที่ 1 และ 2 กลุ่มไม่ฝึกและกลุ่มความใกล้ชิดชนบทต่ำ มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% แต่รูปแบบ 3 มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงถึง 31% โดยตัวทำนายในกลุ่มไม่ฝึกได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และความใกล้ชิดชนบท ส่วนกลุ่มความใกล้ชิดชนบทต่ำตัวทำนายคือ ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ทัศนคติต่อตนเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงออก นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง รูปแบบ 1 และ 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% ส่วนรูปแบบ 3 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 35% โดยมีทัศนคติต่อตนเองและความใกล้ชิดชนบทเป็นตัวทำนาย และสุดท้ายกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงพบว่ารูปแบบ 1 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% รูปแบบ 3 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 26% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

จากเปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปสรุปได้ว่า สุขภาพจิตทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปได้มากกว่าจิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และสติปัญญาและเป็นตัวทำนายสำคัญในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ของรูปแบบที่ 1 และ 2 และรูปแบบที่ 3 ในกลุ่มย่อยบางกลุ่ม คือกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง และกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ แสดงว่าจิตลักษณะเดิมคือ สุขภาพจิตมีบทบาทสำคัญต่อการทำงานทั่วไปในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มาจากชนบท และฐานะค่อนข้างต่ำ แต่จิตลักษณะด้านนี้ไม่สามารถทำนายการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างสูงและห่างเหินชนบทได้เลย ซึ่งในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทหลังนี้ทัศนคติต่อตนเองและทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ เป็นตัวทำนายที่สำคัญ

การทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ จากตาราง 70 ภาคผนวก ข เมื่อพิจารณาตัวทำนายในรูปแบบที่ 1 ซึ่งมีจิตลักษณะเดิม 3 ด้านคือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 2 ซึ่งมีตัวทำนาย 4 ตัวคือ จิตลักษณะ 3 ตัว ในรูปแบบที่ 1 และความรู้ความเข้าใจ กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีตัวทำนาย 7 ตัว คือ ตัวทำนาย 4 ตัว จากรูปแบบที่ 2 และความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตนเอง ปรากฏผลสำคัญดังนี้ กลุ่มรวม ตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 เป็นตัวทำนายตัวเดียวกันคือสติปัญญา ทำนายได้ 3% กลุ่มฝึก ปรากฏว่าทั้งรูปแบบ 1, 2 และ 3 ไม่มีตัวทำนายใด ๆ (0%) ส่วนกลุ่มไม่ฝึก รูปแบบที่ 1 และ 2 ไม่มีตัวทำนายใด ๆ (0%) ส่วนรูปแบบที่ 3 ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจ ทำนายได้มากขึ้น คือ 13%

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก พบว่ารูปแบบที่ 1 และ 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% เท่ากัน โดยไม่มีตัวแปรทำนายใด ๆ ส่วนรูปแบบที่ 3 กลุ่มฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนายเท่ากับ 0% กลุ่มไม่ฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 13% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจ แสดงให้เห็นว่าจิตลักษณะเดิมไม่สามารถทำนายการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ได้เลย และเมื่อนำทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจมาร่วมทำนายด้วย ปรากฏว่ากลุ่มไม่ฝึกทำนายได้สูงกว่ากลุ่มฝึก แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกการทำงานช่วยเหลือทำประโยชน์ได้ผลดีขึ้นอยู่กับการฝึกเพียงประการเดียว แต่กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกจะทำงานด้านนี้ได้ผลดีขึ้นอยู่กับทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจและควรมีความรู้ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมด้วย

สำหรับกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคมเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน โดยพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายเฉพาะรูปแบบที่ 2 ปรากฏว่ากลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 คือรับจ้างหรือเกษตรกรรม มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงสุดคือ 10% ตัวทำนายได้แก่สติปัญญา ส่วนกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว เปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงรองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง คือ 6% ตัวทำนายได้แก่สติปัญญา สำหรับกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ เปอร์เซ็นต์

ทำนาย 0% ไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงเป็นอันดับ 3 ได้แก่กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำคือ 5% มีสติปัญญาเป็นตัวทำนาย ส่วนกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ สำหรับตัวทำนาย สติปัญญา ที่พบว่าเป็นตัวทำนายที่สำคัญของปริมาณการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ในกลุ่มรวมและในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดกับชนบทมาก และกลุ่มที่มีสถานสภาพทางสังคมค่อนข้างต่ำ (บิดามีอาชีพประเภท 2 และมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ) แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูง แสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมและโดยเฉพาะที่มีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างต่ำนั้นถ้ามีสติปัญญาสูงเท่าไรก็จะเป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ดีขึ้นมากด้วย

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายของรูปแบบที่ 1, 2 กับรูปแบบที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในกลุ่มไม่ฝึกของรูปแบบที่ 1 และ 2 กับรูปแบบที่ 3 คือ รูปแบบที่ 1 และ 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% แต่รูปแบบที่ 3 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 13% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจจากการฝึก

จากเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์สรุปได้ว่าสติปัญญาเป็นจิตลักษณะสำคัญที่ทำนายผลการปฏิบัติงานด้านนี้ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง กลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ กลุ่มที่จิตลักษณะไม่สามารถทำนายได้เลย คือกลุ่มฝึก กลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ กลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงและต่ำ ส่วนกลุ่มไม่ฝึกปรากฏว่าตัวทำนายที่สำคัญได้แก่ ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจและความรู้ความเข้าใจจากการฝึก

สรุปได้ว่าสติปัญญาทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ได้มากกว่าจิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และสุขภาพจิต และเป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ของรูปแบบที่ 1 และ 2 และ 3 ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยบางกลุ่ม คือกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง กลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ แสดงว่าจิตลักษณะเดิมด้านสติปัญญามีความสำคัญต่อการทำงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่

มาจากชนบทและฐานะค่อนข้างต่ำ แต่สติปัญญาไม่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานดังกล่าวของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างสูงและมีความห่างเหินชนบทได้เลย

การทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ จากตาราง 71 ภาคผนวก ข เมื่อพิจารณาตัวทำนายของรูปแบบที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 3 ด้าน คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 2 ซึ่งมีตัวทำนาย 4 ตัว คือจิตลักษณะ 3 ด้านในรูปแบบที่ 1 และความรู้ความเข้าใจจากการฝึก กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีตัวทำนาย 7 ตัว คือตัวทำนาย 4 ตัว จากรูปแบบที่ 2 และความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง ปรากฏผลสำคัญดังนี้ กลุ่มรวม ตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 เป็นตัวทำนายตัวเดียวกันคือสติปัญญา โดยมีเปอร์เซ็นต์ทำนายเท่ากันคือ 3% ส่วน กลุ่มฝึก และ กลุ่มไม่ฝึก ปรากฏว่าทั้งรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 ไม่มีตัวทำนายใด ๆ (0%)

เมื่อพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายในกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึกของรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 ปรากฏว่าเปอร์เซ็นต์ทำนายเท่ากันคือ 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ แสดงว่าจิตลักษณะทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำไม่ได้เลย ทั้งในกลุ่มฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

สำหรับกลุ่มย่อยต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน โดยพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายเฉพาะรูปแบบที่ 2 พบว่ากลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงสุดคือ 17% ตัวทำนายได้แก่สุขภาพจิตและสติปัญญา ส่วนกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงรองลงมาคือกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงคือ 8% ตัวทำนายได้แก่สุขภาพจิต สำหรับกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ เปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ จะเห็นได้ว่าจิตลักษณะเดิมด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญของปริมาณการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำในกลุ่มรวมและในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูง (บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง และระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง) และไม่พบผลเช่นนี้ในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างต่ำ จึงแสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมและในกลุ่มที่มีสถานภาพสังคมค่อนข้างสูงนั้น ถ้ามีสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงเท่าไรก็จะเป็นผู้ที่มีผลการ

ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำดีขึ้นมากด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น

สำหรับการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายในรูปแบบที่ 1 และ 2 กับรูปแบบที่ 3 ในกลุ่มต่าง ๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

จากเปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ สรุปได้ว่าสุขภาพจิตและสติปัญญาทำนายผลการปฏิบัติงานด้านนี้ได้มากกว่าจิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และเป็นตัวทำนายสำคัญในกลุ่มรวม กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ทั้งรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 ส่วนจิตลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เป็นตัวแปรรอง ทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำไม่ได้เลย แสดงว่าจิตลักษณะเดิมคือ สุขภาพจิตและสติปัญญามีความสำคัญต่อการทำงานด้านนี้ของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี แต่จิตลักษณะทั้ง 2 ด้านนี้ไม่สามารถทำนายผลการทำงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำได้เลย

สรุปการทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ และการให้คำปรึกษาแนะนำที่สำคัญได้ดังนี้ จิตลักษณะดั้งเดิม คือสุขภาพจิตเป็นตัวทำนายสำคัญของปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่มที่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก กลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำ และกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทมาก แต่กลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างสูง และกลุ่มที่มีความห่างเหินชนบท ปรากฏว่าตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตัวเองและทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ สำหรับงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ จิตลักษณะเดิมคือสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทมาก และกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำ ส่วนงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำจิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะดี

<u>การทำนายการยอมรับเชิงจิต</u> จากตาราง 72 ภาคผนวก ข เมื่อพิจารณาตัวทำนายในรูปแบบที่ 1 ซึ่งมีจิตลักษณะเดิม 3 ด้าน คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต กับตัวทำนายของรูปแบบที่ 2 ซึ่งมีตัวทำนาย 4 ตัว คือจิตลักษณะ 3 ด้าน ในรูปแบบที่ 1 และความรู้ความเข้าใจ กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 3 ซึ่งมีตัวทำนาย 7 ตัว คือ ตัวทำนาย 4 ตัว จากรูปแบบที่ 2 และความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง ปรากฏผลว่า <u>กลุ่มรวม กลุ่มฝึก และกลุ่มไม่ฝึก</u> พบว่าตัวทำนายการยอมรับเชิงจิตในรูปแบบ 1 และ 2 คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

ทำนายในกลุ่มรวมได้ 11% กลุ่มฝึก 7% และกลุ่มไม่ฝึก 20% ส่วนรูปแบบที่ 3 พบว่าตัวทำนายการยอมรับเชิงจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มฝึก คือทัศนคติต่อตัวเอง ทำนายในกลุ่มรวมได้ 32% กลุ่มฝึกทำนายได้ 28% สำหรับกลุ่มไม่ฝึก ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตัวเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ทำนายได้เพิ่มเป็น 42%

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ในรูปแบบที่ 1 และ 2 ปรากฏผลว่ากลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ ทำนาย 7% กลุ่มไม่ฝึก 20% โดยมีตัวทำนายตัวเดียวกันคือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ส่วนรูปแบบที่ 3 กลุ่มฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 28% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง กลุ่มไม่ฝึกเปอร์เซ็นต์ทำนาย 42% มีทัศนคติต่อตนเองและบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัวเป็นตัวทำนาย กล่าวได้ว่าเมื่อใช้จิตลักษณะเดิมทำนายการยอมรับเชิงจิต พบว่า ทำนายได้ทั้งกลุ่มฝึกและกลุ่มไม่ฝึก และเมื่อนำทัศนคติต่อตัวเองมาร่วมทำนายด้วยปรากฏว่ากลุ่มไม่ฝึกทำนายได้สูงกว่ากลุ่มฝึก แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อย ตำรวจที่ได้รับการฝึกการยอมรับเชิงจิตขึ้นอยู่กับการฝึกและการมีทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเอง ในขณะที่กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกการยอมรับเชิงจิตยังต้องพึ่งบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเองอีกด้วย

สำหรับกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน เฉพาะเปอร์เซ็นต์ทำนายของรูปแบบ 2 ปรากฏว่ากลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงสุดได้แก่กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ คือ 18% ส่วนกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงรองลงมาคือกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือ 14% สำหรับกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% ไม่มีตัวทำนายใด ๆ กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายรองลงมาคือกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูง 13% ส่วนกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 9% กลุ่มย่อยทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวนี้มีตัวทำนายตัวเดียวกันคือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ผลส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าจิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นตัวทำนายที่สำคัญของการยอมรับเชิงจิตในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มต่าง ๆ ยกเว้นกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายในรูปแบบที่ 1 และ 2 กับรูปแบบที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในกลุ่มย่อย 2 กลุ่มดังนี้ รูปแบบที่ 1 และ 2 กลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพ

ประเภท 2 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% แต่รูปแบบ 3 มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงถึง 38% โดยมีทัศนคติต่อตนเองเป็นตัวทำนาย และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงพบว่ารูปแบบ 1 และ 2 เปอร์เซ็นต์การทำนาย 0% แต่รูปแบบ 3 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 28% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง

จากผลการทำนายการยอมรับเชิงจิตข้างต้น กล่าวได้ว่าบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นจิตลักษณะด้านเดียวที่สามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในรูปแบบที่ 1 และ 2 ยกเว้นเพียงกลุ่มย่อย 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง สำหรับรูปแบบที่ 3 ตัวทำนายที่สำคัญคือทัศนคติต่อตนเอง และมีเพียงกลุ่มไม่ฝึกเท่านั้นที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นตัวทำนายร่วมด้วย แสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มฝึกนั้นการได้รับการฝึกและการมีทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเอง ทำให้มีความรู้สึกใกล้ชิด มีความอบอุ่นในความสัมพันธ์ และยอมรับบุคคลเป้าหมายได้เป็นอย่างดี ซึ่งในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก การมีความรู้สึกดังกล่าวนี้จะต้องมีจิตลักษณะด้านบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ร่วมด้วย

<u>การทำนายความสามารถในการปรับตัว</u> จากตาราง 73 ภาคผนวก ข เมื่อพิจารณาตัวทำนายในรูปแบบที่ 1 คือจิตลักษณะเดิม 3 ด้าน ได้แก่บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 2 ซึ่งมีตัวทำนาย 4 ตัว คือจิตลักษณะ 3 ด้าน ในรูปแบบที่ 1 และความรู้ความเข้าใจ กับตัวทำนายในรูปแบบที่ 3 ซึ่งตัวทำนาย 7 ตัว คือ ตัวทำนาย 4 ตัวจากรูปแบบที่ 2 และความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง ปรากฏผลสำคัญดังนี้ <u>กลุ่มรวม</u> ตัวแปรทำนายความสามารถในการปรับตัวของรูปแบบที่ 1 คือ สติปัญญาทำนายได้ 3% รูปแบบที่ 2 สุขภาพจิต ทำนายได้ 3% และรูปแบบที่ 3 ทัศนคติต่อตนเอง ทำนายได้เพิ่มขึ้นเป็น 17% <u>กลุ่มฝึก</u> ปรากฏว่าทั้งรูปแบบที่ 1, 2 และ 3 มีตัวทำนายตัวเดียวกันคือ สุขภาพจิต ทำนายได้ 9% <u>กลุ่มไม่ฝึก</u> รูปแบบ 1 และ 2 ไม่มีตัวทำนายใด ๆ (0%) ส่วนรูปแบบที่ 3 ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ทำนายได้ 39%

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ปรากฏว่ารูปแบบที่ 1, 2 และ 3 เปอร์เซ็นต์ทำนายในกลุ่มฝึกเท่ากันคือ 9% และมีตัวทำนายตัวเดียวกันคือ สุขภาพจิต ส่วนกลุ่มไม่ฝึก รูปแบบ 1 และ 2 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ ส่วนรูปแบบ 3 เปอร์เซ็นต์ทำนายในกลุ่มไม่ฝึกเท่ากับ 39% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง กล่าวได้ว่าเมื่อใช้จิตลักษณะเดิมทำนายความสามารถ

ในการปรับตัว พบว่า ทำนายได้ในกลุ่มฝึก แต่กลุ่มไม่ฝึกทำนายไม่ได้เลย และเมื่อนำทัศนคติต่อตนเองมาร่วมทำนายด้วย ปรากฏว่ากลุ่มไม่ฝึกทำนายได้สูงกว่ากลุ่มฝึก แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกความสามารถในการปรับตัวสูง ขึ้นอยู่กับการฝึกและการมีสุขภาพจิตที่ดี แต่กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกจะมีความสามารถในการปรับตัวสูง ขึ้นอยู่กับการมีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง

ในกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน โดยพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายเฉพาะรูปแบบที่ 2 ปรากฏว่ามีเพียงกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทสูงเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 7% โดยมีสุขภาพจิตเป็นตัวทำนาย ส่วนกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำและกลุ่มย่อยอื่น ๆ มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายในรูปแบบที่ 1 และ 2 กับรูปแบบที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายอย่างชัดเจนในกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้นในรูปแบบ 1 และ 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 0% โดยไม่มีตัวทำนายใด ๆ แต่รูปแบบ 3 มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงขึ้น และทุกกลุ่มมีตัวทำนายตัวเดียวกันคือ ทัศนคติต่อตนเอง เปอร์เซ็นต์การทำนายและกลุ่มย่อยดังกล่าวมีดังนี้ กลุ่มไม่ฝึก 39% กลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ 23% กลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 และ 2 คือ 22% และ 12% ตามลำดับ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงและค่อนข้างต่ำ 40% และ 6% ตามลำดับ กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงและค่อนข้างต่ำ 32% และ 7% ตามลำดับ

ผลการทำนายความสามารถในการปรับตัวสรุปได้ว่า สุขภาพจิตทำนายได้มากกว่าจิตลักษณะอื่น ๆ ในรูปแบบที่ 1 และ 2 ส่วนรูปแบบ 3 มีเพียงกลุ่มฝึกกลุ่มเดียวที่สุขภาพจิตสามารถทำนายได้ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ พบว่า จิตลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา ทำนายไม่ได้เลย แต่ปรากฏว่าตัวทำนายที่สำคัญคือทัศนคติต่อตนเอง แสดงว่าจิตลักษณะเดิม คือสุขภาพจิต มีบทบาทสำคัญต่อความสามารถในการปรับตัวในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มที่ได้รับการฝึก แต่จิตลักษณะด้านนี้ไม่สามารถทำนายความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกได้เลย ซึ่งในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทหลังนี้ทัศนคติต่อตัวเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญ

การทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายเป็นตัวแปรถูกทำนายที่วิเคราะห์เพิ่มในรูปแบบที่ 3 ส่วนรูปแบบที่ 1 และ 2 ไม่มีการวิเคราะห์ตัวแปรนี้ ผลที่ปรากฏในตาราง 75 ภาคผนวก ข คือ กลุ่มรวม ตัวทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายคือสติปัญญาและทัศนคติต่อตัวเอง ทำนายได้ 16% กลุ่มฝึก ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตัวเอง ทำนายได้ 27% ส่วนกลุ่มไม่ฝึก สติปัญญาเป็นตัวทำนาย ซึ่งทำนายได้ 25%

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ปรากฏว่ากลุ่มฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 27% โดยมีทัศนคติต่อตนเองเป็นตัวทำนาย กลุ่มไม่ฝึก เปอร์เซ็นต์ทำนาย 25% ตัวทำนายได้แก่สติปัญญา กล่าวได้ว่าเมื่อใช้จิตลักษณะทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย พบว่าทำนายได้ในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก แต่กลุ่มฝึกทำนายไม่ได้เลย ซึ่งในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทที่ได้รับการฝึกนี้พบว่าทัศนคติต่อตนเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญ แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกการมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติขึ้นอยู่กับการฝึกและการมีทัศนคติที่มีมากต่อตัวเอง ส่วนกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกจะมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติจะต้องพึ่งจิตลักษณะเดิม ด้านสติปัญญา

สำหรับกลุ่มย่อยเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มาจากตัวแปรเดียวกัน ปรากฏว่ากลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงสุด ได้แก่กลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง คือ 51% ตัวทำนายได้แก่ ทัศนคติต่อตนเอง ส่วนกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ เปอร์เซ็นต์ทำนาย 24% ตัวทำนายคือสติปัญญาและสุขภาพจิต กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายสูงรองลงมาคือ กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง 47% โดยมีทัศนคติต่อตัวเองเป็นตัวทำนาย สำหรับกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 22% ตัวทำนายได้แก่สติปัญญา ส่วนกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 เปอร์เซ็นต์ทำนาย 33% ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง ส่วนกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 มีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 27% โดยมีสติปัญญาเป็นตัวทำนาย กล่าวได้ว่าตัวทำนายที่สำคัญของปริมาณทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูง (บิดามีอาชีพประเภท 1 การศึกษาของบิดาค่อนข้างสูง และระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง) ได้แก่ทัศนคติต่อตัวเอง แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างต่ำ ซึ่งในนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทหลัง ตัวทำนายที่สำคัญได้แก่จิตลักษณะทางด้านสติปัญญา

จากเปอร์เซ็นต์ทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายสรุปได้ว่าสติปัญญาและทัศนคติต่อตัวเองทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายได้มากกว่าจิตลักษณะด้านอื่น ๆ และปรากฏว่าในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก ตัวทำนายได้แก่ทัศนคติต่อตัวเอง และพบผลเช่นนี้ในกลุ่มย่อยของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะดี สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก และนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มย่อยที่ครอบครัวมีฐานะไม่ดีนั้น พบว่าสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญ

ผลการวิเคราะห์การทำนายตัวแปรตามด้านต่าง ๆ สรุปได้ว่าจิตลักษณะดั้งเดิมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว สุขภาพจิต และสติปัญญา รวมทั้งจิตลักษณะอื่น ๆ คือ ทัศนคติต่อตัวเอง และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของตัวแปรตามแต่ละด้านดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป พบว่าสุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มาจากชนบทและมีฐานะค่อนข้างต่ำ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทน้อย และมีฐานะค่อนข้างสูง พบว่า ทัศนคติต่อตนเองและทัศนคติต่ออาชีพตำรวจเป็นตัวทำนายสำคัญ สำหรับผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์พบว่าจิตลักษณะด้านสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญ ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความใกล้ชิดชนบทมากและครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำ ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ตัวทำนายได้แก่จิตลักษณะด้านสุขภาพจิตและสติปัญญา และเด่นชัดในกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะดี ในด้านการยอมรับเชิงจิต พบว่า บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มฝึก และเมื่อเพิ่มทัศนคติต่อตัวเองเข้ามาเป็นตัวทำนายอีกตัวหนึ่ง ปรากฏว่าทัศนคติต่อตัวเองสามารถทำนายการยอมรับเชิงจิตในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยต่าง ๆ ได้ทุกกลุ่ม สำหรับความสามารถในการปรับตัว พบว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก ส่วนกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอื่น ๆ ปรากฏว่าทัศนคติต่อตัวเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญ ตัวแปรตามด้านสุดท้ายคือ ทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย พบว่าจิตลักษณะด้านสติปัญญาเป็นตัวทำนายในกลุ่มไม่ฝึกและกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะไม่ดี ส่วนกลุ่มฝึกและกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะดี พบว่า ทัศนคติต่อตัวเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญ

ประเภทของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลต่าง ๆ จากการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม

ในการสรุปและอภิปรายผลเกี่ยวกับประเภทของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลจากการฝึก ซึ่งวัดจากตัวแปรตามซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านต่าง ๆ นั้นจะแยกกล่าวเป็น 2 ส่วน คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึก และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึก โดยการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก การกล่าวถึงกลุ่มที่ได้รับผลดีจากการฝึกและกลุ่มที่ได้รับผลน้อยจากการฝึก ในแต่ละส่วนจะแยกกล่าวผลของการฝึกในกลุ่มที่แยกตามลักษณะทางชีวสังคมและคุณสมบัติส่วนตัว ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีความแตกต่างกันด้านการปฏิบัติงาน ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึก เมื่อพิจารณาผลการฝึกปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึกในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

เมื่อพิจารณานักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มต่าง ๆ ปรากฏว่าการฝึกให้ผลดีต่อผู้รับการฝึกอย่างชัดเจนแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะชีวสังคมบางประการและกลุ่มที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะกับลักษณะชีวสังคมบางด้าน ดังมีรายละเอียดดังนี้

ผลการฝึกในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่แยกตามลักษณะชีวสังคม ปรากฏว่า ผลการปฏิบัติงานทั่วไป มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึก กับกลุ่มไม่ฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสังคมสูง นั่นคือในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งบิดามีอาชีพประเภท 1 และในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (ภาพประกอบ 2 และ 4 ตามลำดับ)

ผลเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 1 คือรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ถ้านักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานทั่วไปได้มากขึ้นอย่างชัดเจน

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึกอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก คือกลุ่มที่มีสุขภาพจิตสูงและกลุ่มที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะกับลักษณะชีวสังคมดังนี้คือ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งผู้ที่อยู่ในเมืองและชนบท และผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง (ภาพประกอบ 3)

ทั้ง 3 กลุ่ม ดังกล่าวนี้ พบว่าเมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกซึ่งมีสุขภาพจิตและภูมิลำเนาเช่นเดียวกัน ฉะนั้นการฝึกจึงให้ผลดีในกลุ่มผู้ฝึกที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองหรือชนบท แต่สำหรับผู้เข้าฝึกที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำนั้นจะได้รับผลดีจากการฝึกเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองเท่านั้น

สรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึก โดยมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจผู้ไม่ได้รับการฝึก ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ 5 ประเภทต่อไปนี้ กลุ่มที่บิดามีอาชีพรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง กลุ่มที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองหรือชนบท กลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มผู้มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ เฉพาะผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง

ด้านความสามารถในการปรับตัว เมื่อพิจารณาผลการฝึกในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะกับลักษณะทางชีวสังคม ปรากฏว่าความสามารถในการปรับตัวมีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ (ภาพประกอบ 5) และนักเรียนนายร้อยตำรวจอีกประเภทหนึ่งคือในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและอยู่ในชนบท (ภาพประกอบ 6) ประเภทสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและพักอาศัยอยู่ในชนบท (ภาพประกอบ 7)

ผลเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าในนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าวข้างต้นนี้ ถ้าได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวได้มากขึ้นอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึกด้านความสามารถในการปรับตัว คือ ผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีภูมิลำเนาในชนบท และผู้เข้าฝึกที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และมีภูมิลำเนาในชนบท ส่วนกลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ได้รับผลการฝึกด้านความสามารถในการปรับตัวไม่แตกต่างอย่างชัดเจนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

ด้านทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมาย เมื่อพิจารณาผลการฝึกต่อทัศนคติกับบุคคลเป้าหมาย ปรากฏว่าทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายมีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ (ภาพ

ประกอบ 8) ซึ่งแสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพของตน เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายมากขึ้นอย่างชัดเจน

สรุปโดยรวมได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีทั้งสิ้น 7 กลุ่ม โดยเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ฉะนั้นจึงควรเลือกนักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้เข้ารับการฝึก คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ผู้ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตสูงทั่ว ๆ ไป ผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมี ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำและอยู่ในเมือง และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบทที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบทที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง

ประเภทของนักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งได้รับผลการฝึกมากในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ นับว่าเป็นผลการวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ทั้งกับกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยตรง หรือนำไปประยุกต์กับผู้เข้าฝึกกลุ่มอื่น ๆ ที่มีธรรมชาติใกล้เคียงกับกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพราะทำให้ทราบว่าผู้เข้าฝึกประเภทใดบ้างที่จะได้รับผลจากการฝึกสูง เพื่อจัดการฝึกให้กับบุคคลนั้น ๆ อันจะทำให้การฝึกได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเต็มที่ซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาและแรงงาน รวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนั้นอีกด้วย หรือกล่าวได้ว่าทำให้การฝึกสะดวกและได้ผลรวดเร็วขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมให้ผลดีต่อการทำงาน การปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ดังกล่าวมาแล้ว แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลก็พบว่ายังมีนักเรียนนายร้อยตำรวจบางประเภทที่แม้ว่าเข้าฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมแล้ว แต่ก็มีการปฏิบัติงาน การปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก หรือในทางตรงข้ามพบว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกมีการปรับตัวและทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายเหมาะสมมากกว่าผู้ที่เข้าฝึกดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

<u>นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึก</u> เมื่อพิจารณาผลการฝึกปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึกในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

เมื่อพิจารณานักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มต่าง ๆ ปรากฏว่าผู้ที่ได้รับการฝึกในบางกลุ่ม ปรากฏผลในสองกรณีคือ กรณีแรกผู้ที่ได้รับการฝึกบางกลุ่มมีผลการฝึกน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ส่วนกรณีที่สองผู้ได้รับการฝึกบางกลุ่มมีผลการฝึกไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ผลดังกล่าวนี้ได้พบในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะทางชีวสังคมและจิตลักษณะบางประการดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาผลการฝึกในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่แยกตามลักษณะชีวสังคม ปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก ในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสังคมค่อนข้างต่ำ คือในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 และในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ภาพประกอบ 2 และ 4 ตามลำดับ)

ผลเช่นนี้แสดงว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 2 คือรับจ้างหรือทำเกษตรกรรม และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ถ้านักเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานทั่วไปได้ผลไม่ชัดเจนนัก

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ได้แก่กลุ่มที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะกับลักษณะชีวสังคม คือผู้ที่อยู่ในชนบทที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (ภาพประกอบ 3) ซึ่งปรากฏว่าผลกลับกับความคาดหมาย คือมีผลการปฏิบัติงานน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ผลเช่นนี้เป็นสิ่งที่ควรระวังว่าไม่ควรฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะดังกล่าว

สรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึก โดยมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสังคมค่อนข้างต่ำ และไม่ควรฝึกกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบทและมีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ เพราะอาจทำให้เกิดผลเสียหายได้

สำหรับผลการปฏิบัติงานอีก 2 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ และด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ปรากฏว่าการปฏิบัติงานทั้งสองด้านนี้ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวม (ดูตาราง 27 ภาคผนวก ข และตาราง 35 ภาคผนวก ข ตามลำดับ)

ในด้านการยอมรับเชิงจิต พบผลว่าการยอมรับบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มรวม (ดูตาราง 40 ภาคผนวก ข)

ด้านความสามารถในการปรับตัว นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีความสามารถในการปรับตัวน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ได้แก่กลุ่มที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะกับลักษณะทางชีวสังคมบางประการ ดังนี้

กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีลักษณะร่วมของบุคลิกภาพกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ คือ ในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ กับกลุ่มที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพดังกล่าว (ภาพประกอบ 5)

นักเรียนนายร้อยตำรวจอีกประเภทหนึ่งที่พบว่ามีผลการฝึกตรงข้ามกับความคาดหมายคือ ผู้ที่มีลักษณะร่วมของบุคลิกภาพกับภูมิลำเนา ได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่พักอาศัยอยู่ในเมืองและมีบุคลิกภาพเก็บตัว กับผู้ที่พักอาศัยในชนบทและมีบุคลิกภาพแสดงตัว (ภาพประกอบ 6)

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีผลการฝึกตรงข้ามกับความคาดหมายอีกประเภท คือผู้ที่มีลักษณะร่วมของสติปัญญากับอาชีพของบิดา คือพบว่ากลุ่มที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำและบิดามีอาชีพประเภท 2 คือ รับจ้างและทำเกษตรกรรม (ดูตาราง 49 ภาคผนวก ข)

นักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทสุดท้ายที่พบว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ที่ได้รับการฝึก คือ ผู้ที่มีลักษณะร่วมของทัศนคติต่อตัวเองกับภูมิลำเนา คือพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบทและมีทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเอง กับกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในเมืองและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตัวเอง (ภาพประกอบ 7)

สรุปได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มฝึกกับกลุ่มไม่ฝึก ปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมีความสามารถในการปรับตัวน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกในนักเรียนนายร้อยตำรวจ 7 ประเภทต่อไปนี้ กลุ่มบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในเมืองและมีบุคลิกภาพเก็บตัว กลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในชนบทและมีบุคลิกภาพแสดงตัว กลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในชนบทและมีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง กลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในเมืองและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง กลุ่มสุดท้ายได้แก่กลุ่มที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำและมีบิดาประกอบอาชีพทางรับจ้างและเกษตรกรรม

ด้านทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย เมื่อพิจารณาผลการฝึกในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่แยกตามลักษณะชีวสังคม ปรากฏว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึก คือกลุ่มที่มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 (ดูตาราง 66 ภาคผนวก ข)

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับผลดีจากการฝึกอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมายต่ำกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ได้แก่กลุ่มที่มีลักษณะร่วมของจิตลักษณะและลักษณะชีวสังคมบางด้านในกลุ่ม 3 กลุ่มต่อไปนี้ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มสุดท้ายได้แก่ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ (ภาพประกอบ 8)

ผู้ที่ได้รับผลน้อยจากการฝึกในด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายประเภทสุดท้ายที่แสดงให้เห็นว่าผลกลับจากความคาดหมาย คือผู้ที่มีลักษณะร่วมของทัศนคติต่อตนเองกับอาชีพของบิดา ได้แก่ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 (ดูตาราง 65 ภาคผนวก ข)

สรุปได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลการฝึกตรงข้ามความคาดหวังโดยมีทัศนคติที่ดีน้อยต่อบุคคลเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ 5 ประเภท ต่อไปนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือทำเกษตรกรรม นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวทั้งผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจและผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพของตน และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ และประเภทสุดท้ายคือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีบิดาประกอบอาชีพ รับจ้างหรือทำการเกษตร ซึ่งนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 5 ประเภทนี้ไม่ควรฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม เพราะอาจทำให้เกิดผลเสียหายในด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายได้

สรุปโดยรวมได้ว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลน้อยจากการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมโดยมีผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือทำประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการยอมรับเชิงจิต ไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก มี 2 กลุ่มคือ กลุ่มรวม และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสังคมค่อนข้างต่ำ (ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ บิดามีอาชีพรับจ้างหรือทำเกษตรกรรม) สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจอีกประเภทหนึ่งที่ปรากฏว่าผลการฝึกตรงข้ามกับความคาดหมายคือกลุ่มผู้ที่ได้รับการฝึกได้รับผลการฝึกน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก โดยมีความสามารถในการปรับตัวและทัศนคติที่ดีต่อบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก มี 5 กลุ่มใหญ่ คือ

กลุ่มแรก ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่พักอาศัยอยู่ในชนบทมี 3 ประเภท คือ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตัวเอง กลุ่มที่สอง ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่พักอาศัยอยู่ในเมืองมี 2 ประเภท คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง กลุ่มที่สาม คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือทำการเกษตร ซึ่งกลุ่มนี้พบผลชัดเจนในนักเรียนนายร้อยตำรวจ 2 ประเภทคือ ผู้ที่มีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง กลุ่มที่สี่ ได้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมี 3 ประเภทคือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากและผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มที่ห้า คือนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว ซึ่งมี 2 ประเภทคือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่ออาชีพตำรวจ นักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 5 กลุ่มใหญ่เหล่านี้ ไม่ควรฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม เพราะจะมีผลเสียต่อการปรับตัวและการมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด การกล่าวถึงส่วนทั้งสองนี้ย่อมทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ กล่าวคือส่วนที่เป็นข้อดีย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความเชื่อถือได้ของผลการวิจัยและสามารถนำผลไปใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงอย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนข้อจำกัดในการวิจัยจะแสดงให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้เพื่อจะได้แก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมในการวิจัยต่อไป ข้อดีและข้อจำกัดที่พบในการวิจัยเรื่องนี้มีดังนี้

ข้อดี การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผลการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานโดยใช้วิธีที่เรียกว่าการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการวิจัยเรื่องแรกที่นำวิชาการชั้นสูงมาพัฒนาคนไทย ซึ่งกล่าวได้ว่าการวิจัยนี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่มีมาแล้ว และมีข้อดีที่เด่นชัดหลายประการคือ

- ประการแรก ลักษณะของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลองประเมินผลเรื่องแรกที่ทดลองฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมโดยใช้หลักสากลเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรมจิตวิสัย การฝึกเน้นทั้งเนื้อหาของชุดฝึกและโครงการฝึกรวมทั้งวิธีการฝึก โดยฝึกกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งร่วมในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท และมีการประเมินผลจากประสบการณ์จริงภายหลังที่ผู้เข้าฝึกได้มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวชาวชนบทมาแล้ว กล่าวได้ว่าเป็น

การวิจัยเชิงทดลองที่ถูกแบบแผน และผลของการฝึกเชื่อถือได้ เพราะได้จัดรูปแบบการทดลองให้การฝึกมีผลเด่นชัดที่สุด และพยายามควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ ให้มากที่สุด

- ประการที่สอง ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตัวแปรหลายระดับคือมีทั้งตัวแปรอิสระที่จัดกระทำ ได้แก่ การฝึก และตัวแปรอิสระไม่จัดกระทำ ได้แก่จิตลักษณะและลักษณะทางชีวสังคม ได้มีการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง ซึ่งทำให้เกิดความสมบูรณ์ต่อการวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ เป็นอย่างดี

- ประการที่สาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งส่วนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยใช้แนวความคิดจากทฤษฎีและผลการวิจัยต่าง ๆ หรือบางส่วนก็มีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ใช้กันอยู่แล้ว เครื่องมือเหล่านี้ได้นำมาวิเคราะห์หาคุณภาพด้านต่าง ๆ จนมั่นใจว่ามีคุณภาพและมาตรฐานแล้วจึงได้นำใช้ ตัวอย่างเครื่องมือที่สร้างขึ้นใหม่ คือแบบวัดผลการปฏิบัติงาน แบบวัดความสามารถในการปรับตัว สำหรับเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้และมีมาตรฐานดีแล้ว สามารถนำมาใช้ได้คือแบบวัดสุขภาพจิต ส่วนเครื่องมือที่ได้แปลและเรียบเรียงให้เหมาะสมได้แก่ แบบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว แบบวัดการยอมรับเชิงจิต เป็นต้น การวิจัยครั้งนี้จึงนับได้ว่าได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือใหม่ ๆ ขึ้นหลายอย่างและได้ทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือเหล่านั้นให้มีมาตรฐาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้

- ประการที่สี่ การใช้วิธีฝึกที่มีประสิทธิภาพ การฝึกครั้งนี้ได้ใช้ชุดฝึกซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในบุคคลที่มีวัฒนธรรมจิตวิสัยต่างกัน ปัจจุบันวิธีฝึกข้ามวัฒนธรรมมีหลายวิธี แต่วิธีฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งใช้หลักจากทฤษฎีบทบาท เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่น ๆ ชุดฝึกที่นำมาใช้เป็นชุดฝึกที่มีศักยภาพและมีความเข้มของบทเรียน โดยมีรูปแบบและกระบวนการฝึกชัดเจน สามารถขจัดตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ เช่น ลักษณะและคุณภาพของผู้ให้การฝึกและความสามารถในการสอนให้ลดลงได้มาก

- ประการที่ห้า การวิเคราะห์ข้อมูล ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในหลายแง่หลายด้านโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จึงเป็นการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมและตอบคำถามต่าง ๆ ได้ชัดเจน รวมทั้งให้ข้อสรุปที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายประการ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าฝึก ซึ่งทำให้เข้าใจคุณสมบัติของผู้เข้าฝึกได้อย่างละเอียดและทราบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้มากขึ้น จึงนับว่ามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้อย่างยิ่ง

ข้อจำกัด การวิจัยครั้งนี้พบว่ามีข้อจำกัดบางประการต่อไปนี้

- ประการแรก การทิ้งช่วงเวลาของการฝึก แม้ว่ารูปแบบของชุดฝึกที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นบทเรียนด้วยตนเองชนิดรูปแบบแยกสาขา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้เวลาในการเรียนรู้น้อยกว่ารูปแบบเส้นตรง ซึ่งโดยปกติแล้วจะใช้เวลาฝึกสั้น ๆ ประมาณ 3-10 ชั่วโมงก็จะได้รับประโยชน์จากการฝึกเต็มที่ ในการฝึกครั้งนี้ได้ใช้เวลา 7 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมดีแล้ว แต่ปรากฏว่าถูกจำกัดในเรื่องของการทิ้งช่วงเวลาในการฝึก กล่าวคือต้องดำเนินการฝึกให้เสร็จสิ้นภายใน 2 วัน โดยแบ่งการฝึกออกเป็นวันแรก 2 คาบและวันที่สองอีก 3 คาบ ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งไม่มีการทิ้งช่วงเวลาของการฝึกให้แต่ละคาบห่างกันออกไปบ้างเพื่อให้ผู้เข้าฝึกได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจในบทเรียนของแต่ละคาบที่ได้เรียนรู้ไปแล้วก่อนที่จะได้รับการฝึกบทเรียนต่อไป ฉะนั้นถ้าเป็นไปได้ควรจัดเวลาฝึกทิ้งช่วงให้ห่างกันอย่างน้อยที่สุดฝึกเพียงวันละ 1 คาบ หรืออาจจะเป็นการฝึกวันละ 1 คาบ และฝึกวันเว้นวัน ซึ่งนอกจากจะให้ผู้เข้าฝึกได้ทำความเข้าใจและสร้างบูรณาการทางความคิดอย่างมั่นคงแล้ว ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้สูงขึ้นด้วย

- ประการที่สอง ด้านการวัดผล การวัดผลการฝึกครั้งนี้ได้ให้ผู้ฝึกตอบแบบสอบถามต่าง ๆ เพียงลักษณะเดียว ควรเพิ่มการวัดผลจากวิธีอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การสังเกตพฤติกรรมขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ผลการประเมินจากผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น จากพ่อแม่สมมุติและตำรวจที่ปรึกษาของผู้เข้าฝึก เป็นต้น ซึ่งถ้ามีการวัดผลจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย และใช้วิธีวัดลักษณะอื่น ๆ ร่วมด้วย ย่อมได้ผลการวัดที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น

- ประการที่สาม ขาดการติดตามผลระยะยาว การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีการติดตามผลระยะยาว มีเพียงการติดตามผลระยะสั้น คือทดสอบหลังจากฝึกครั้งหนึ่งและทดสอบอีกครั้งในวันที่ 2 ภายหลังที่ผู้ฝึกกลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติเป็นเวลา 12 วันมาแล้วเท่านั้น โดยทั่ว ๆ ไปแล้วการทำวิจัยหรือดำเนินโครงการใด ๆ ควรมีการติดตามผลหลังจากจบโครงการนั้นไปแล้วเป็นระยะ ๆ เช่นภายหลังที่การฝึกเสร็จสิ้นแล้วเป็นเวลา 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี และ 2 ปี เป็นต้น เพื่อเป็นการศึกษาความคงทนของการจัดกระทำว่าการพัฒนาในช่วงดำเนินโครงการนั้นยังมีความคงทนเหลืออยู่หรือไม่ และทำให้ทราบว่าผู้ที่ได้รับการฝึกไปแล้วนั้นมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลการฝึกอย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นครั้งแรกที่ได้นำการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งเป็นวิชาการชั้นสูงมาใช้พัฒนาคนไทย โดยมีการสุ่มผู้เข้าฝึกเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มทั้งสองนี้ รวมทั้งมีการตรวจสอบผลการจัดกระทำของตัวแปรอิสระในกลุ่มฝึกและไม่ฝึกด้วยการวัดความรู้ความเข้าใจ และมีการประเมินผลอย่างมีมาตรฐาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการศึกษานำร่องของการศึกษาวิจัยด้านการฝึกทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานโดยวิธีฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม จึงกล่าวได้ว่าการวิจัยเรื่องนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการวิจัยในรูปแบบอื่นที่แตกต่างกันออกไป หรือเป็นการวิจัยที่ขยายผลให้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งขอเสนอแนวทางในการวิจัยที่สืบเนื่องจากการวิจัยนี้ 3 ประการคือ ประการแรกการเสนอรูปแบบการวิจัยซึ่งแตกต่างไปจากการวิจัยนี้เพื่อแก้ปัญหาที่เป็นข้อจำกัดบางประการ ประการที่สองการเสนอแนวทางการวิจัยเพื่อตอบปัญหาบางอย่างที่ยังไม่ได้ตอบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประการที่สามคือเสนอแนวทางการวิจัยเพื่อขยายผลการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น

ประการแรก การเสนอรูปแบบการวิจัยเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงผลการฝึก แม้ว่าการวิจัยนี้จะให้คำตอบเกี่ยวกับประสิทธิผลของการฝึกต่อคุณลักษณะได้หลายประเด็น เช่น นักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดที่มีผลการปฏิบัติงานสูง และประเภทใดมีผลการปฏิบัติงานต่ำ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามมีปัญหาที่น่าสนใจอีก 2 ประการคือ ประการแรกผลการฝึกมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เมื่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติผ่านไปหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มผู้ร่วมงาน ประการที่สอง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลการฝึกเกิดขึ้นในระยะเวลาใด สำหรับปัญหาแรกนั้นการศึกษาความคงทนของการฝึกจะสามารถตอบปัญหานี้ได้อย่างชัดเจนโดยการติดตามผลการฝึก นับตั้งแต่โปรแกรมการฝึกเสร็จสิ้นลงไปจนถึงช่วงเวลาหนึ่ง หรือมีการติดตามผลระยะยาว โดยมีการวัดซ้ำในนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มเดียวกันหลังจากจบการศึกษาและออกไปทำงานในสภาพการทำงานจริง เป็นต้น การวิจัยแนวนี้จะทำให้ทราบข้อมูลชัดเจนว่าผลการฝึกเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างเมื่อเวลาผ่านไปหรือเมื่อกลุ่มการทำงานเปลี่ยนไป นอกจากนี้ผลการวิจัยจะทำให้ค้นพบตัวแปรอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของการฝึกอีกด้วย ส่วนปัญหาที่สอง การศึกษาว่าการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลการฝึกนั้นเกิดขึ้นในรูปแบบใด เช่น ช่วงเวลาใดที่ผลการฝึกมีประสิทธิภาพต่ำสุดและสูงสุด เป็นต้น ปัญหานี้การศึกษาผลการฝึกเป็นระยะ ๆ

จะให้ความชัดเจนได้อย่างดียิ่ง โดยการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของการฝึกเป็นระยะ ๆ เช่น ในสัปดาห์ที่ 1 และที่ 2 เมื่อได้ออกไปอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ รวมทั้งมีการติดตามผลระยะยาวโดยการวัดซ้ำเช่นเดียวกับปัญหาแรก การวิจัยแนวนี้จะทำให้ทราบถึงระยะเวลาของบูรณาการระหว่างความรู้ความเข้าใจกับประสบการณ์การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งปรากฏผลในแต่ละช่วงเวลาอันจะทำให้ทราบถึงความสำคัญของตัวแปรด้านเวลาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผลการฝึกนี้

อนึ่ง ผลที่ปรากฏว่าการวัดปริมาณผลงานเฉพาะ คือการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์และการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ เกณฑ์ที่ใช้วัดยังไม่เหมาะสมจึงสมควรปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ประเมินให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และอาจมีการวัดผลการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงผลการฝึกด้านการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมและกว้างขวางมากขึ้น ในส่วนตัวแปรการยอมรับเชิงจิตซึ่งปรากฏว่าการใช้ระยะเวลา 12 วัน ในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ พบว่าผลไม่เป็นไปตามความคาดหมายนั้น ควรเพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้นโดยทดลองให้อยู่ร่วมกับครอบครัวดังกล่าวอย่างน้อย 21 วัน เป็นต้น

<u>ประการที่สอง การเสนอรูปแบบการวิจัยหาความสัมพันธ์ของผลการฝึกกับองค์ประกอบภายนอก</u> การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามกลุ่มคือ การฝึก จิตลักษณะ และลักษณะทางชีวสังคมของผู้เข้าฝึก ซึ่งปรากฏผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้งสามกลุ่มดังกล่าวนี้ เป็นตัวแปรด้านผู้ฝึกที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหรือผลของการฝึกได้ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อศึกษาผลการฝึกให้ครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ มากขึ้น จึงเห็นว่าควรนำองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมภายนอกของผู้ฝึกเข้ามาศึกษาเพิ่มเติม เช่น องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน บรรยากาศในการทำงาน ลักษณะของงาน ลักษณะของผู้ร่วมงาน เป็นต้น

<u>ประการที่สาม การศึกษาผลด้านอื่นของการฝึก</u> งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาโดยให้ผู้ที่ได้รับการฝึกรายงานพฤติกรรมของตนเองในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติในด้านการทำงาน การปรับตัว การยอมรับเชิงจิต และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย การวิจัยครั้งต่อไปอาจวัดผลการฝึกด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น พฤติกรรมด้านอำนาจนิยม อคติระหว่างบุคคล ความแปลกแยก ความก้าวร้าวทางสังคม และพฤติกรรมทางจริยธรรมบางประการ เช่น เหตุผลเชิงจริยธรรมและการควบคุมตนเอง เป็นต้น

ประการที่สี่ การขยายระยะเวลาฝึก จากผลที่ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจบางประเภทได้รับผลการฝึกไม่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก กรณีเช่นนี้ควรทดลองฝึกนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทนั้นให้นานมากขึ้นหรือใช้เหตุการณ์ในชุดฝึกให้มากขึ้น หรืออาจฝึกด้านอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลการฝึกให้ชัดเจนขึ้น

ประการที่ห้า การทดลองฝึกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยที่ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจบางประเภทไม่ควรได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเพราะเกิดผลเสียบางประการนั้น ควรทดลองพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการโดยฝึกทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ฝึกทักษะในการปรับตัวต่อการทำงานโดยตรง การฝึกเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่ออาชีพไปในทางที่ดี หรือการสร้างทัศนคติที่ดีต่อชาวชนบท โดยการชักจูงให้เปลี่ยนทัศนคติ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับผลการฝึกหลายด้าน ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการฝึกเพื่อพัฒนาทักษะในการรับวัฒนธรรมเพื่อการทำงานได้เป็นอย่างดี และผลที่สำคัญคือ ทำให้ทราบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทใดที่สมควรได้รับการฝึก เพราะมีความพร้อมในจิตใจสูง ฉะนั้น ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติจึงจะได้เสนอเกณฑ์ที่สมควรนำไปใช้ ในการพัฒนาผู้เข้าฝึกในโอกาสต่อไป

เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกบุคคลที่ควรได้รับการฝึก จากความรู้ที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้สรุปได้ว่าเกณฑ์ที่สามารถนำมาใช้กำหนดนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ควรได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะต้องเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทที่ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการฝึกสูง ซึ่งปรากฏว่าประโยชน์ดังกล่าวมี 3 ประการคือการปฏิบัติงาน ความสามารถในการปรับตัว และทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ซึ่งแต่ละด้านมีเกณฑ์กำหนดดังนี้

ด้านการปฏิบัติงาน เกณฑ์การเลือกผู้เข้าฝึก ซึ่งผลการวิจัยแสดงว่าได้รับผลการฝึกด้านนี้สูงมีลักษณะ 3 ประการคือ

เกณฑ์ที่หนึ่ง ลักษณะทางชีวสังคม ผลการวิจัยระบุว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานสูงคือกลุ่มที่บิดามีอาชีพประเภท 1 คือรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ซึ่งนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้งสอง

กลุ่มนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าได้รับผลการฝึกโดยมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

เกณฑ์ที่สอง ด้านสุขภาพจิตร่วมกับลักษณะทางชีวสังคม เกณฑ์ที่สองซึ่งควรนำมาพิจารณาในการเลือกประเภทผู้เข้าฝึกที่จะได้รับผลการฝึกด้านการปฏิบัติงานสูง คือ เกณฑ์ด้านสุขภาพจิตร่วมกับลักษณะทางชีวสังคม ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูง ทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและชนบท สำหรับผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำควรเลือกเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองเท่านั้น

เกณฑ์ที่สาม ด้านสุขภาพจิตร่วมกับสติปัญญา เมื่อพิจารณากลุ่มฝึก ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มฝึกที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันจะได้รับผลการฝึกไม่เท่าเทียมกัน คือปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มเด่น คือผู้มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มด้อย คือมีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (ตาราง 5) ผลนี้จึงนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ที่สามได้ว่า เมื่อต้องการผลการปฏิบัติงานสูงควรเลือกผู้ที่มีจิตลักษณะสองประการนี้ร่วมกันคือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง

<u>ด้านความสามารถในการปรับตัว</u> การพิจารณาเลือกผู้เข้าฝึก ซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการฝึกด้านการปรับตัวสูง ได้แก่กลุ่มที่ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าได้รับผลการฝึกด้านนี้สูง จึงได้นำมากำหนดเป็นเกณฑ์การเลือกผู้เข้าฝึก 5 ประการ ดังนี้

เกณฑ์ที่หนึ่ง ด้านบุคลิกภาพร่วมกับลักษณะทางชีวสังคม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ซึ่งมีภูมิลำเนาในชนบท ได้รับผลการฝึกต่อการปรับตัวสูง ฉะนั้นการนำผลการวิจัยส่วนนี้มากำหนดเป็นเกณฑ์เลือกผู้เข้าฝึกจึงเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ

เกณฑ์ที่สอง ด้านบุคลิกภาพร่วมกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ จากเกณฑ์ที่หนึ่งข้างต้นเสนอว่าผู้เข้าฝึกที่มีลักษณะเก็บตัวจะได้รับผลการฝึกดีเมื่อเลือกเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาในชนบท แต่ในกรณีที่ผู้เข้าฝึกมีลักษณะแสดงตัว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าจะต้องพิจารณาด้านทัศนคติต่ออาชีพตำรวจประกอบด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจจะได้รับผลการฝึกด้านการปรับตัวสูง

เกณฑ์ที่สาม ด้านทัศนคติต่อตนเองร่วมกับลักษณะทางชีวสังคม เกณฑ์การเลือกอีกประการหนึ่ง ซึ่งได้มาจากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาประโยชน์ด้านความสามารถในการปรับตัว คือ เกณฑ์ด้านทัศนคติต่อตนเอง ร่วมกับลักษณะทางชีวสังคม คือเลือกผู้ที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง และมี

ภูมิลำเนาชนบท ซึ่งกลุ่มนี้จะได้รับผลการฝึกสูงเช่นเดียวกับกลุ่มที่พิจารณาจากเกณฑ์ 2 ประการข้างต้น

เกณฑ์ที่สี่ ด้านสุขภาพจิตร่วมกับสติปัญญา เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มฝึก ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มเด่น คือ มีสุขภาพจิตและสติปัญญาค่อนข้างสูง นอกจากจะได้รับผลการฝึกต่อการปฏิบัติงานสูงดังกล่าวไว้ในเรื่องของการปฏิบัติงาน ยังปรากฏว่ากลุ่มนี้ผลการวิจัยระบุว่าเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการปรับตัวสูงด้วย (ตาราง 10) ฉะนั้นการพิจารณาเลือกผู้เข้าฝึกโดยใช้เกณฑ์สองประการนี้ร่วมกัน นับว่ามีความสำคัญต่อผลสำเร็จทั้งด้านการปฏิบัติงานและความสามารถในการปรับตัว

เกณฑ์ที่ห้า ด้านบุคลิกภาพร่วมกับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ผลการวิจัยเฉพาะกลุ่มฝึกพบว่า ผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมการฝึกนี้มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และมีทัศนคติที่ดีมากต่อโปรแกรมนี้เช่นกัน (ดูตาราง 54 ภาคผนวก ข) ฉะนั้นการเลือกผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติดังกล่าวย่อมได้ผลการฝึกด้านการปรับตัวสูงกว่าการเลือกผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แม้ว่าจะมีทัศนคติเช่นเดียวกันก็ตาม

<u>ด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย</u> สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าฝึกเพื่อให้ผลด้านทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย ปรากฏจากผลการวิจัยนี้ว่ามีเกณฑ์การเลือกเพียงประการเดียวคือ เกณฑ์ด้านบุคลิกภาพร่วมกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจได้รับผลด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายมาก คือมีทัศนคติที่ดีมากต่อบุคคลเป้าหมาย ฉะนั้นจึงควรนำผลที่ได้นี้มากำหนดเป็นเกณฑ์การเลือกเพื่อประโยชน์ของผลการฝึกในด้านนี้

ข้อเสนอแนะที่กล่าวมานี้สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยการจัดโครงการฝึกนักเรียนนายร้อยตำรวจรุ่นต่อ ๆ ไป รวมทั้งฝึกนายตำรวจในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่การงานต้องติดต่อกับประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานให้มากขึ้น สำหรับองค์กรอื่น ๆ ที่มีลักษณะงานติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ก็สามารถนำโครงการนี้ไปพัฒนาบุคคลเพื่อเพิ่มคุณภาพของการทำงานให้ดียิ่งขึ้นได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

กิ่งแก้ว อินหว่าง. รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกการรับใช้ประชาชนในชนบท. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มิถุนายน 2531. อัดสำเนา.

โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

จรินทร์ ธานีรัตน์. อนามัยบุคคล. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พริ้นติ้งเฮาส์, 2529.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "สรุปคำบรรยายเรื่อง คุณธรรมหรือจิตลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำให้งานใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จ," ใน รายงานการประชุมสัมมนา : คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน 17 - 20 กรกฎาคม 2530. หน้า 77 - 88. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2531 อัดสำเนา.

_____. "การพัฒนาจิตใจข้าราชการ : หลักและแนวปฏิบัติทางวิชาการ," วารสารข้าราชการ. 30(2) : 21 - 32 ; 2528.

_____. "การวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ," ข่าวการวิจัยการศึกษา. 7(3) : 20 - 28 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.

_____. "สรุปคำบรรยายเรื่องโครงการพัฒนาทัศนคติและจริยธรรมเพื่อการทำงานราชการ," ใน รายงานการสัมมนาเรื่องการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมของข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2527.

_____. "การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชนไทย," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 10(2) : 29-45 ; 2523.

_____. "มนุษยสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่ม", ใน ตำราพฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. โดย จรรจา สุวรรณทัต ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ไพโรจน์ ครองยุทธ์. "การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตำรวจ," ใน สามมิติของการตำรวจไทยในทศวรรษใหม่. บรรณาธิการโดย ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. หน้า 80-104. เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, กรกฎาคม 2528.

ทัดดาว ลออโรจน์วงศ์. รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกการรับใช้ประชาชนในชนบท. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวิจัย กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, พฤศจิกายน 2531. อัดสำเนา.

"บทเรียนโหดของตำรวจ," มติชน. 18 สิงหาคม 2531. หน้า 8.

บุญรับ ศักดิ์มณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. "การบริหารงานตำรวจ," ใน สามมิติของการตำรวจไทยในทศวรรษใหม่. บรรณาธิการโดย ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. หน้า 1 - 7. เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรกฎาคม, 2528.

เปลวสีเงิน (นามแฝง). "สะบัดปากกาตีแสกหน้า : ตำรวจที่รัก," ไทยรัฐ. 17 สิงหาคม 2531. หน้า 5.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. ฉบับแก้ไข. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. "พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย 6 เมษายน 2510," ใน ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทปี 2508 - 2513. หน้า 43. กรุงเทพฯ : บริษัทบพิธ (แผนกการพิมพ์), 2513.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. "พระบรมราโชวาทพระราชทานในพิธีประดับยศนายตำรวจชั้นนายพล ณ พระตำหนักจิตรลดาลโหฐาน 24 พฤศจิกายน 2512," ใน ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ ตั้งแต่ธันวาคม 2511-พฤศจิกายน 2512. หน้า 24. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ม.ป.ป.

_____. พระบรมราโชวาทในพระราชพิธีพระราชทานกระบี่นักเรียนนายร้อยตำรวจ 1 เมษายน 2503. กรุงเทพฯ : สัตยการพิมพ์, ม.ป.ป.

วนิช สุธารัตน์. ความคาดหวังและผลงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัวและแสดงตัวในการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

วสิษฐ์ เดชกุญชร, พล.ต.ท. นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกการรับใช้ประชาชนในชนบท. ม.ป.ท., 2531. อัดสำเนา.

วิเชียร รักการ. การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

วิสุทธิ์ กิตติวัฒน์. "การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน," ใน สามมิติของการตำรวจไทยในทศวรรษใหม่. บรรณาธิการโดย ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. หน้า 53 - 75. เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ 50. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรกฎาคม 2528.

วรเดช จันทรศร. "การปฏิรูปงานตำรวจไทย," ใน สามมิติของการตำรวจไทยในทศวรรษใหม่. บรรณาธิการโดย ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. หน้า 291 - 328. เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ 50. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรกฎาคม 2528.

ไวรัส เจียมบรรจง. อิทธิพลของขนาดของกลุ่ม และลักษณะสมาชิกที่มีต่อผลิตผลและความพอใจในกลุ่ม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ศิริพร แย้มนิล. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุและการศึกษาของคนไทย. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สกล เที่ยงแท้. ผลการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. "สุขภาพจิต" ใน สุขภาพจิตศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2521.

Anderson, Stephen D. and Nancy F. Anderson. "Human Ralations Training for Woman," Training Development Journal. 24-27 ; August, 1971.

Bell, Robert. "Facilitating Progress in Group Therapy by Means of the Basic Human Relations Laboratory," Newsletter for Research in Mental Health and Behavioral Sciences. 15(3) : 11 - 12 ; August, 1973.

Blackburn, Della Ann. "The Effect of Human Relations Training on Empathic Understanding, Self-Concept and the Clinical Performance of Sophomore Student Nurses," Dissertation Abstracts international. 43 (7) : 2313 ; January, 1982.

Brislin, Richard W. "A Culture General Assimilator : Preparation for Various Types of Sojourns," International Journal of Intercultural Relations. Vol. 10 : 215 - 234 ; 1986.

Brislin, Richard W. and others. Intercultural Interactions : A Practical Guide. 2nd edition. London : SAGE publications. The Publishers of Professional Social Science Beverly Hills, 1986.

Bull, Dennis Lee. "A Training Seminar in Human Relations and a Personality Trait Study of Internal Auditors," Dissertation Abstracts International. 44(07) : 2277-B; January, 1984.

Bullock, Wesley A. "A Converging Measures test of Eysenck's Biologically-Bases Theory of Introversion-Extraversion," Dissertation Abstracts International. 45(5) : 1605 ; November, 1984.

Cambell, D.T. and J.C. Stanley. Experimental and Quasi-Experimental Design for Research. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1963.

Cappe, Robin Elyse. "A Comparative Outcome Study for the Treatment of Social Avoidance : does Training in Helping Skill add to a Behavioral Strategy ?" Dissertation Abstracts International. 47(4) : 1714 ; December, 1985.

Chemers, Martin M. "Cross-Cultural Training as a means for Improving Situational Favorableness," Journal of Human Relations. 22 (6) : 531 - 546 ; December, 1969.

Chemers, Martin M. and others. "Some Effects of Cultural Training on Leadership in Heterocultural Group," International Journal Psychology. 1(4) : 301 - 304 ; 1966.

Cohen, J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. New York : Academic Press. 1977.

Coleman, James C. Abnormal Psychology and Modern Life. 7th edition. India : Scott, Foresman and Company. 1981.

_____. Psychology and Effective Behavior. London : Scott, Foresman and Company, 1969.

Coleman, James C. and Constance L. Hammen. Contemporary Psychology and Effective Behavior. Illinois : Scott, Foresman and Company, 1974.

Costley, Dan L., and Ralph Todd. Human Relation in Organizations. 2nd edition. New York : West Publishing Company, 1983.

Crabb, William T., John C. Moracco and C. Robert. "A Comparative study of Empathy Training with Programmed Instruction for Lay Helpers," Journal of Counseling Psychology. 30 (2) : 221 - 226 ; April, 1983.

Dattilio, Frank M. "Human Relations Training Model in a Short-term Treatment Program for Adolescent Offenders," Adolescence. 16 (64) : 865 - 869 ; Winter, 1981.

Davis, Kieth. Human Relation in Work : The Dynamics of Organizational Behavior. 3rd edition. New York : McGraw-Hill Book Company, 1967.

Davis, Keith, and John W. Newstrom. Human Behavior at Work : Organizational Behavior. 7th edition. New York : McGraw-Hill Book Company, 1985.

Dearth, Daniel Kieth. "Evaluation of the McAllen, Taxas Courth Mandated Human Relation Training Program," Dissertation Abstracts International. 45(6) : 1875 ; December, 1984.

Doroszewiez, Krystyna and Marek J. Zwolinski. "Application of Certain Aspect of Interpersonal Training to the Psychological Education of Teachers," Psychologia Wychowaweza. 23(1) : 37 - 50, 1980.

Duangduen Lekhyananda. An Exploratory Study of Cultural Assimilator Training for Leaders of Heterocultural Task-Group. Illinois : Master Thesis. University of Illinois, 1966. Memiograph.

Dubin, Robert. Human Relations in Administration. 4 th edition. Englewood Cliffs. N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1974.

Edward, Robinson N. and Edwards S. Wilson. "An Investigation of the Generalizability of Human Relation Training," Psychological Abstract. 72(12) : 3526 ; December, 1985.

Eysenck, H.J. Fact and Fiction in Psychology. England : Penguin Book Ltd. Harmondworth, Middlesen, 1970.

_____. Psychology Is About People. New Zealand : Penguin Book. 1977

Eysenck, H.J. and Wilson Glenn. Know Your Own Personality. New York : Penguin Book Ltd, 1975.

Eysenck, H.J. and W. Arnold. Wvrzburg and Meili Berne. editors. Encyclopedia of Psychology. p. 477 A. Continuum Book. New York : The Seaburg Press. 1979.

Fiedler, Fred. E. "Assumed Similarity Measures as Predictor of Team Effectiveness," Journal of Abnorman and Social Psychology. 49 : 381 - 388, 1954.

_____. A Theory of Leadership Effectiveness. New York : McGraw-Hill, Inc., 1967.

Fiedler, Fred E., Terence Mitchell and Harry C. Triandis. "The Culture Assimilator : An Approach to Cross-Cultural Training," Journal of Applied Psychology. 55(2) : 95 - 102 ; 1971.

Ford, Black G. and Lloyd W. West. "Human Relations Training for Families : A Comparative Strategy," Canadian Counsellor. 13(2) 102-107 ; January, 1978.

Galvez, Thelman J. "The Human Relations Approach," Philippines Journal of Mental Health. 6 (2) : 17 - 38 ; December, 1975.

Gary Randolph, Dan Landis and Gliver C.S. Tzeng. "The Effects of Time and Practice upon Culture Assimilator Training," International Journal of Intercultural Relations. 1(4) : 105 - 199, 1977.

Gazda, George M. and Others. Human Relation Development : A Manual for education. 2nd edition. Boston : Allen and Bacon, 1977.

Gould, Julius and William L. Kotb. ed. A Dictionary of the Social Sciences. New York : A Division of Macmillan Publishing Co., Inc., 1964.

Gordon, E. and Others. "The Effects of Programmed Culture Training upon the Performance of Volunteer Medical Teams in Central America," Journal of Human Relations. 24(3) : 209 - 231 ; June, 1971.

Higgins, Earl, John Moracco and Debarah Danford. "Effects of Human Relations Training on Educational Students," Journal of Educational Research. 75(1) : 22 - 25 ; September - October, 1981.

Holloran, Jack. Applied Human Relations an Organizational Approach. The Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1978.

Howell, David C. Statistical Methods for Psychology. Boston : Massachusetts, Duxbury Press, 1982.

Hunt, J.G. "Another Look at Human Relations Training," Training and Development Journal. 2-10 ; February, 1968.

Jasiecki, Maciej and Zbigniew Necki. "Changes of Interpersonal Attitude in Training Group," Psychological Abstract International. 72(2) : 436 ; February, 1985.

Kirk, Roger E. Experimental Design : Procedures for the Behavioral Sciences. 2nd ed., Belmont Calif : Brooks/Cole Publishing, 1982.

Klein, Edward B. and Others. "The Effect of Social System on Group Relations Training," Psychological Abstract. 72(11) : 3208 ; November, 1985.

Landis, Dan and Others. "Can a Black' Culture Assimilator' Increase Racial Understanding," Journal of Social Issues. 32(2) : 169-182; 1976.

_____. "Some Effects of Acculturative Training : A Field Evaluation," International Journal of Group Tensions. 15 (1-4) : 68 - 91 ; 1985.

Landis, Dan, Richard W., Brislin and Joseph F. Hulgus. "Attributional Training Versus Contact in Acculturative Learning : A Laboratory Study," Journal of Applied Social Psychology. 15(5) : 466 - 482 ; 1985.

Liberty, Hilary James. "Intrinsic Motivation Extraversion, Impulsivity and Reward in a Computer Game Setting," Dissertation Abstracts International. 47(9) : 3997 ; March, 1987.

Lipka, Richard P., Jane A. Beane and Brian E.O Connell. Community Service Projects : Citizenship in Action. Indiana : Phi Delta Kappa Education Foundation, 1985.

Lloyd, Susan. "The Effect of Training Mode on Level Moral Development," Dissertation Abstracts International. 43(9) : 3052 ; March, Quackenbush, 1982.

McGuire, William, J. "The Nature of Attitudes and Attitude Change," in The Handbook of Social Psychology. 2nd ed. edited by Gardner Lindzey and Elliot Aronson. p. 136-314. California : Addison-Wesley Publishing Company, 1969.

Maier, Norman R. F. Principle of Human Relations : Application to Management. New York : John Wiley & Sons Inc., 1952.

Malpass, Roy S. and Gerald R. Salancik. "Linear and Branching Formats in Culture Assimilator Training," International Journal of Intercultural Relations. Vol. 1 : 76-87 ; 1977.

Meadows, Robert Jay. "A Study of the Perceptions of Law Enforcement Administrators and Criminal Justice Educators Toward Needed Skill Competencies in Entry Level Police Training Curriculums," Dissertation Abstracts International. 47(09) : 3569-A ; March, 1987.

Mendenhall, Mark and Others. "Enhancing Trainee Satisfaction with cross-cultural Training Programs via Prior Warning," International Journal of Intercultural Relations. Vol.6 : 369-379, 1982.

Mettal, Walter G. "Human Relation Training and Creative Problem Solving Competence in Adolescents," Dissertation Abstracts International. 33(7) : 3288 - B ; January, 1973.

Michael, Agyle. "Some New Developments in Social Skills Training," Bulletin of the British Psychological Society. 37 : 405 - 410 ; December, 1984.

Michael, Weldo. "Improving Interpersonal Communication in a University Residential Community," Journal of Humanistic Education and Development. 3(3) : 126 - 133, March, 1985.

Miraglia, Joseph F. "Human Relation Training," Training and Development Journal. 20(8) : 18 - 25 ; September, 1966.

Myer, David G. Social Psychology. New York : McGraw-Hill, International Book Company, 1983.

Myers, Jerome L. Fundamentals of Experimental Design. 3rd ed., Boston : Allyn and Bacon, 1978.

Perrin, Patricia Mary. "Evaluation of a Brief Training Program in Empathic Communication Skills for Nursing Students," Dissertation Abstracts International. 46(10 : 311 - 313 ; July, 1985.

Pines, Randolph B., Earl B. Higgines and Marylu K. McEwen. "Mearsuring Attitudes toward Human Relations Training," Psychological Abstract International. 72(3) : 893 ; March, 1985.

Robinson, John W., and M. Herman. "Interpersonal Relations : Some Suggestions for Theory Development," Counsellor Education and Supervision. 24:28-29 ; September, 1984.

Rohrbeck, Cynthia Ann. "An Evaluation of Self-Control Skill Training Program for Urban Third-Grade Classes," Dissertation Abstracts International. 47(12) : 5065-B ; 1987.

Ross, Michael, and Garth J. O. Fletcher. "Attribution and Social Perception," in Handbook of Social Psychology, Volume II Special Fields and Applications. pp. 73 - 122. edited by Gardner Lindzey and Elliot Aronson. 3rd edition. New York : Newbery Award Records, Inc., 1985.

Ryckman, Richard M. Theory of Personality. New York : D, Van Nostrand Company, 1978.

Saltonstall, Robert. Human Relations in Administration. New York : McGraw-Hill Book Company, 1959.

Secord, Paul F., and Backman Carl, W. Social Psychology. McGraw-Hill Book Company, 1964.

Shaw, Marvin E., and Jack M. Wrigth. Scales for the Measurement of Attitudes. New York : McGraw-Hill Book Company. n.d. 1968.

Sill, David L. Editor. International Encyclopedia of the Social Science. Vol. 1. New York : Macmillan Company and the Free Press, 1968.

Smith, Mitchell William. "The Improving Intergroup Relations : The Impact of two Types of Small Group Encounters between Israeli Arab and Jewish Youth," Dissertation Abstracts International. 43(1) : 298 ; July ; 1982.

Standing Bear Zug Galafach. "Police Leadership Styles : An Empirical Investigation of the Relationships Between Perceived Leader Effectiveness and Prescriptive Leadership Style Models," Dissertation Abstracts International. 47(07) : 2750-A; January, 1987.

Starr, D. F. "Personality Characteristics and Learning Style : Phonics Achievement of Preservice Elementary Teachers Expressed to a Social or Isolated Learning Environment," Dissertation Abstracts International. 32(8) : 4434-A ; February, 1972.

Stratton, John G., Barbara Tracy Stratton and Jeraldine Alldra. "The Effects of a Spouses' Training Program : A Longitudinal Study," Journal of Police Science and Administration. 10 (3) : 297 - 301 ; September, 1982.

Triandis, Harry C. "A Theoretical Framework for the more Efficient Construction of Culture Assimilators," International Journal of Intercultural Relations. 8 : 301 - 330 ; 1984.

Vincent, Gail Ann. "Physiological and Self-Report Measures of Arousal in Introverts and Extraverts," Dissertation Abstracts International. 46(12) : 4446 ; June, 1986.

Weldon, Davis E. and Others. "A Laboratory Test of Effects of Culture Assimilator Training," Journal of Personality and Social Psychology. 32(2) : 300 - 310 ; 1975.

Wilson, Glenn. "Introversion/Extraversion," in Personality Variables in Social Behavior. edited by Thomas Blass. P. 179-271. New Jersey : Lawrence Eribaum Associates, Inc., 1977.

Woodhouse, D.A., E. Hall and A.D. Wooster. "Taking Control of Stress in Teaching," Psychological Abstract International. 72(12) : 3527 ; December, 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้น

คำชี้แจงในการตอบ

คำถามต่อไปนี้เป็นเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อและตอบตามความเป็นจริงของท่าน

แบบสอบถามนี้มี 6 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่เป็นคำตอบตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ชื่อผู้ตอบ .....

1. บุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูข้าพเจ้าในปัจจุบัน (ขีด / หนึ่งแห่ง)

   (.....) บิดามารดา

   (.....) ญาติ

   (.....) บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ

2. อาชีพหลักของผู้ที่อุปการะเลี้ยงดูข้าพเจ้า (ขีด / หนึ่งแห่ง)

   (.....) รับราชการ

   (.....) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

   (.....) รับจ้าง

   (.....) ทำเกษตรกรรม

   (.....) อื่น ๆ ระบุ .....

3. รายได้ทั้งสิ้นของผู้อุปการะเลี้ยงดูข้าพเจ้าประมาณเดือนละ (ขีด / หนึ่งแห่ง)

   (.....) ไม่เกิน 5,000 บาท

   (.....) 5,001 - 10,000 บาท

   (.....) สูงกว่า 10,000 บาท

   รายได้ข้างต้นใช้เลี้ยงคนทั้งหมด ..... คน

4. บิดาหรือผู้ปกครองของข้าพเจ้ามีการศึกษาสูงสุดระดับหรือเท่าเทียมระดับ

(.....) ป. 1 - 6

(.....) ม. 1 - 3 (มัธยมศึกษาต้น)

(.....) ม. 4 - 6 (มัธยมศึกษาปลาย)

(.....) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา

(.....) ปริญญาตรี

(.....) สูงกว่าปริญญาตรี

5. บริเวณที่ตั้งที่พักอาศัยของครอบครัวข้าพเจ้าอยู่ใน

(.....) กรุงเทพฯ

(.....) ต่างจังหวัด ในเขตเมืองหรือเทศบาล

(.....) ต่างจังหวัด นอกเขตเมืองหรือเทศบาล

6. คะแนนผลการเรียนสะสมในชั้นปีที่ 2 ของข้าพเจ้าคือ .....

แบบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว

<u>คำชี้แจงในการตอบ</u>

แบบสำรวจตนเองนี้มีคำถามทั้งหมด 17 ข้อ ขอให้ท่านอ่านไปทีละข้ออย่างช้า ๆ ให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าคำถามเหล่านั้นตรงกับการกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 6 คำตอบ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้ว ให้ขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นประซึ่งตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว

แบบสำราจนี้มี 17 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับการกระทำของท่านมากที่สุด

ชื่อผู้ตอบ .....

1. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบแสวงหาเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบไตร่ตรองก่อนลงมือทำสิ่งต่าง ๆ เสมอ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าชอบทำอะไรอย่างโลดโผนเพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเสมอ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ตามปกติข้าพเจ้ามักชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าพอใจที่จะมีเพื่อนน้อยคนแต่เป็นเพื่อนแท้

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. เมื่อมีเพื่อนมาเอ็ดตะโรหรือพูดตะโกนกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักเอ็ดตะโรหรือตะโกนตอบไป

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. เพื่อน ๆ มักคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนมีชีวิตชีวา

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่ออยู่ในหมู่คนมาก ๆ ข้าพเจ้ามักฟังคนอื่นพูดมากกว่าคุย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ถ้าข้าพเจ้าอยากทราบเรื่องใด ข้าพเจ้าจะแสวงหาความรู้จากหนังสือมากกว่าถามคนอื่น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าเป็นคนไม่ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ชอบล้อเลียนคนอื่น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าชอบงานที่ต้องทำด้วยความรวดเร็ว

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้ามักเป็นคนเชื่องช้าไม่รีบร้อน

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้าชอบสนทนากับคนอื่นมาก ฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่เสียโอกาสที่จะเข้าไปพูดคุยกับคนแปลกหน้า

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีความสุข ถ้าในเวลาส่วนใหญ่แล้วไม่ได้พบกับผู้คนจำนวนมาก ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นการยากที่จะทำตัวสนุกสนานในงานเลี้ยงสังสรรค์

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมากพอสมควร

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้ามักชอบเล่นกระเซ้าเหย้าแหย่คนอื่น ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

แบบวัดสุขภาพจิต

<u>คำแนะนำในการตอบ</u>

ให้อ่านประโยคนำให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนี้ตรงกับลักษณะของท่านมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีด (/) ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายจากไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด <u>เพียงแห่งเดียว</u> ต่อข้อ กรุณาตอบให้ครบ 20 ข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนตื่นเต้นง่าย

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ข้าพเจ้าจะทำต่อไปไม่ได้

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

4. ข้าพเจ้ามีเรื่องกลุ้มใจอยู่เสมอ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

5. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อย ข้าพเจ้าจะวีกรธเอาง่าย ๆ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจว่าคุณพ่อ คุณแม่อาจจะไม่รัก

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

8. เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน ถึงจะตอบได้ก็ไม่กล้าตอบ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

9. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่ากลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

10. ข้าพเจ้าบังคับตนเองไม่ค่อยได้

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

12. เวลาดีใจข้าพเจ้ารู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจก็รู้สึกเสียใจมาก

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

13. ข้าพเจ้าไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อน

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

14. ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดเล่นเลย

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

15. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองจะทำอะไรผิดอยู่เสมอ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

16. ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่าคุณพ่อ คุณแม่ หรือครูจะลงโทษ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

17. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

18. เมื่อเข้านอนกลางคืน ข้าพเจ้ามักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

19. บางเวลาข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

20. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ไม่ใคร่อยากจะเล่นกับข้าพเจ้า เพราะข้าพเจ้าเล่นผิดกติกาบ่อย ๆ

....

ไม่จริงเลย จริงบ้างเล็กน้อย จริงไม่ถึงครึ่ง จริงเกินครึ่ง จริง จริงที่สุด

แบบวัดทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีความประสงค์ที่จะทราบถึงความรู้สึกที่ท่านมีต่อการทำงานในหน้าที่ตำรวจ ขอให้ท่านอ่านคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าท่านมีความรู้สึกต่อสิ่งที่ถามนั้นอย่างไร และตอบจากความรู้สึกจริงของท่าน

แบบสอบถามนี้มี 10 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการเขียนเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

1. งานอาชีพตำรวจของข้าพเจ้ามีประโยชน์ในการรักษาความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. งานตำรวจเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

4. งานตำรวจในอนาคต ไม่เหมาะสมกับข้าพเจ้า

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. เมื่อเปรียบเทียบกับงานของข้าราชการอื่น ๆ งานตำรวจเป็นงานที่คนทั่วไปเห็นความสำคัญน้อย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. ถ้ามีโอกาสเลือก ข้าพเจ้าต้องการเปลี่ยนไปทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานตำรวจ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ถ้ามีโอกาสหารายได้พิเศษข้าพเจ้าต้องทำ แม้จะกินเวลาราชการไปบ้าง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ข้าพเจ้าจะแนะนำให้ลูกหลานเลือกอาชีพอย่างเดียวกับข้าพเจ้า

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่ให้ดียิ่ง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. อาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่น่าจะได้รับความนิยมมากจากคนรุ่นหลัง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดความใกล้ชิดกับชนบท

คำชี้แจงในการตอบ

คำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับความใกล้ชิดกับชนบทของท่านก่อนเข้าโครงการฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท วิธีตอบใช้อ่านคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าประสบการณ์ของท่านที่มีต่อสิ่งที่ถามนั้นมีมากน้อยเพียงไร หรือไม่มีเลย ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อและตอบโดยการใช้ประสบการณ์จริงของท่านเป็นหลัก

แบบสอบถามนี้มี 10 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับประสบการณ์ของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

1. ท่านมีความใกล้ชิดกับคนชนบทเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

2. ท่านเคยไปใช้ชีวิตอยู่ในชนบทเป็นเวลานานเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

3. ท่านชื่นชมกับสภาพชนบทเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

4. ท่านมีประสบการณ์สัมผัสกับชนบทเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

5. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับสภาพชนบทเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

6. ท่านได้รับฟังการบรรยายหรือการอภิปรายเกี่ยวกับชนบทบ่อยเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

7. ท่านได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับชนบทบ่อยเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

8. ท่านได้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวของชนบทกับผู้อื่นเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

9. ในบรรดาผู้ที่ใกล้ชิดกับท่านนั้นมีผู้ที่สนใจเรื่องราวของชนบทสักเท่าใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

10. การเดินทางไปชนบทของท่านมีเพียงใด

....

มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย น้อยที่สุด

แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม

คำแนะนำในการตอบ

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม โดยเขียนเครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่ท่านเห็นด้วยเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกดังกล่าวนี้ ส่วนข้อความที่ท่านไม่เห็นด้วยให้ใส่เครื่องหมาย (X)

ขอให้ตอบให้ครบทั้ง 12 ข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

..... 1. คิดว่าคนโง่เท่านั้นที่จะสนับสนุนโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้

..... 2. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้มีข้อจำกัดหลายประการ

..... 3. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้ควรมีคนชอบ

..... 4. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้ไม่มีประโยชน์ต่อใครเลย

..... 5. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ตามปกติ

..... 6. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้ใช้ได้กับคนบางประเภท

..... 7. คิดว่าโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้มีประโยชน์ต่อคนแทบทุกคน

..... 8. คิดว่ามีผู้ไม่ชอบโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้หลายคน

..... 9. ความชอบและไม่ชอบโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้มีเท่าเทียมกัน

..... 10. คิดว่าผู้ที่มีเหตุผลไม่ควรเห็นด้วยกับโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้

..... 11. คิดว่าเป็นโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่ดีที่สุด

..... 12. ฉันไม่ชอบโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมนี้ แต่ฉันก็ไม่ว่าอะไรถ้าคนอื่นจะชอบ

แบบวัดผลการปฏิบัติงานทั่วไป

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความรู้สึกที่ท่านมีต่อตัวท่านเอง ในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และตอบโดยใช้ประสบการณ์จริงของท่านเป็นหลัก

แบบสอบถามนี้มี 31 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกและการกระทำของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

1. การช่วยเหลือทำงานบ้านในวันแรก ๆ ข้าพเจ้าทำงานดังกล่าวไม่มากนัก แต่ได้ทำมากขึ้นในวันต่อ ๆ มา

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ได้ช่วยเหลือทำงานอาชีพในวันต่อ ๆ มาเพิ่มมากขึ้นกว่าวันแรก ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. การช่วยเหลือทำงานบ้านในวันแรก ๆ ข้าพเจ้าไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แต่ในวันต่อ ๆ มามีผลสำเร็จดีมากขึ้น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

4. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการช่วยเหลือทำงานอาชีพในวันต่อ ๆ มา ประสบผลสำเร็จมากขึ้นกว่าวันแรก ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ข้าพเจ้าได้ให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ หรือเพื่อนบ้านในเรื่องต่าง ๆ เช่น วิธีเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การตลาด การใช้ปุ๋ย การใช้ยาฆ่าแมลง เป็นต้น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ได้เสนอแนะการหารายได้เพิ่ม โดยการประกอบอาชีพเสริมแก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้าได้แนะนำถึงวิธีการประหยัดในเรื่องต่าง ๆ แก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ เช่น การประหยัดเงิน การประหยัดเชื้อเพลิง หรือการประหยัดทรัพยากรอื่น ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. แม้ข้าพเจ้าจะเห็นว่าครอบครัวของพ่อแม่สมมุติมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เช่น เรื่องน้ำดื่ม-น้ำใช้ การดูแลบ้านเรือน การดูแลรักษาสุขภาพ การกำจัดของเสีย แต่ข้าพเจ้าไม่ได้เสนอวิธีแก้ปัญหานี้แต่อย่างไร

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. การให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของครอบครัวพ่อแม่สมมุติในวันแรก ๆ มีน้อย แต่ได้เพิ่มมากขึ้นในวันต่อ ๆ มา

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติยอมรับและปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของข้าพเจ้ามากขึ้นตามลำดับ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

11. ข้าพเจ้าได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การป้องกันโจรผู้ร้าย การป้องกันอัคคีภัย การใช้ปืน อันตรายจากสารพิษ แก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติเสมอ ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

12. ข้าพเจ้าได้ให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย เช่น การมีอาวุธปืน การใช้ปืน หรือกฎหมายเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติเสมอ ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

13. ข้าพเจ้าได้ให้ความรู้แก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติถึงเรื่องสำคัญบางเรื่องที่ต้องแจ้งให้ทางตำรวจทราบ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

14. ในวันแรก ๆ ที่ข้าพเจ้าไปอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ข้าพเจ้าให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่บุคคลในครอบครัวนั้นไม่มากนัก แต่ในวันต่อ ๆ มาเพิ่มมากขึ้น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

15. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ประสบความสำเร็จในการให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติมากนัก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

16. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าในวันแรก ๆ บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติไม่เข้าใจความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าพูดมากนัก แต่ในวันต่อ ๆ มามีความเข้าใจดีขึ้น

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

17. ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวิธีการและขั้นตอนในการติดต่อกับตำรวจให้แก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ หรือเพื่อนบ้านจนกระทั่งบุคคลเหล่านั้นมีความเข้าใจดี

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

18. เมื่อมีปัญหาในการทำงานเกิดขึ้นขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ข้าพเจ้าจะวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้นทุกครั้ง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

19. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าส่วนใหญ่แล้วข้าพเจ้าไม่สามารถหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ถูกต้อง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

20. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในขณะที่อยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

21. ในขณะที่อยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ไม่มีใครมาขอคำแนะนำข้าพเจ้าทางด้านกฎหมาย การติดต่อกับตำรวจ การประกอบอาชีพ การศึกษา หรือเรื่องอื่น ๆ เลย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

22. ข้าพเจ้ามีความพอใจในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

23. เมื่อบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติมาปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือทุกครั้ง

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

24. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขและมีความพอใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

25. เมื่อข้าพเจ้าเสนอแนะหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดแก่บุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ บุคคลนั้นมักปฏิบัติตามเสมอ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

26. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่ได้ทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

27. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

28. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าผลการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมของข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

29. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าระยะเวลาในการทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติมากไป

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

30. ข้าพเจ้าต้องการให้ลดเวลาในการทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติให้สั้นกว่านี้

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

31. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าปรารถนาที่จะกลับมาทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติอีก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์

ระหว่างที่ท่านพักอาศัยอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ท่านได้ช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ "ตามแนวทางพฤติกรรม 5 ข้อ" อย่างไรบ้าง เพียงใด

กิจกรรม	ไม่ได้ทำ	ไม่ค่อยได้ทำ (นาน ๆ ครั้ง)	ทำบ้าง (บางวัน)	ทำสม่ำเสมอ (ทุกวัน)
1. ใช้แรงงานกาย				
1.1 ช่วยเหลืองานด้านอาชีพ	....	....	....	....
1.2 ช่วยเหลืองานบ้าน	....	....	....	....
1.3 ร่วมพัฒนาหมู่บ้าน	....	....	....	....
2. รับใช้คนอื่น				
2.1 ช่วยเหลืองานด้านอาชีพ	....	....	....	....
2.2 ช่วยเหลืองานบ้าน	....	....	....	....
2.3 ร่วมพัฒนาหมู่บ้าน	....	....	....	....
3. ยืนหยัดในคุณธรรม	....	....	....	....
4. ปฏิบัติตามนัยปรัชญาฯ				
4.1 รับใช้คนในชนบท	....	....	....	....
4.2 สร้างภาพพจน์ตำรวจ	....	....	....	....
4.3 ใช้แรงงานกาย	....	....	....	....
4.4 สร้างความสามัคคีในหมู่บ้าน	....	....	....	....
5. ปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก	....	....	....	....
(ระบุ).....จำนวน.....ต้น				
.....จำนวน.....ต้น				
.....จำนวน.....ต้น				

แบบวัดผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

ช่วงเวลาที่อยู่ในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ท่านได้ให้คำปรึกษาหารือหรือแนะนำ บอกเล่าเรื่องราวต่อไปนี้ แก่บุคคลในครอบครัวบ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

(1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด)

เรื่อง	ระดับ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ความรู้การประกอบอาชีพ/การหารายได้เพิ่มเติม	....	....	....	....	....
2. การประหยัดและออมทรัพย์	....	....	....	....	....
3. ด้านกฎหมาย	....	....	....	....	....
4. ด้านการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน	....	....	....	....	....
5. ด้านข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง	....	....	....	....	....
6. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	....	....	....	....	....
7. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	....	....	....	....	....
8. ด้านสาธารณสุข การอนามัย	....	....	....	....	....
9. การติดต่อกับข้าราชการตำรวจ	....	....	....	....	....
10. การติดต่อกับข้าราชการทั่วไป	....	....	....	....	....
11. การดูแลรักษาบ้านเรือน	....	....	....	....	....
12. จัดกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์	....	....	....	....	....
13. อื่น ๆ (ระบุ.....					

แบบวัดทัศนคติต่อตนเอง

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ให้ท่านบรรยายตนเองจากคำคุณศัพท์ ซึ่งเป็นคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกันในแต่ละข้อ คำคุณศัพท์แต่ละด้านมีระดับที่แสดงถึงความเข้มสูงสุด และรองลงมาตามลำดับอยู่ 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก มากเล็กน้อย โดยคำคุณศัพท์ด้านหนึ่งใช้หมายเลข 8, 7, 6 และ 5 แทนความเข้มดังกล่าวนี้ คือ เลข 8 หมายถึง มากที่สุด 7 หมายถึง มาก 6 หมายถึง ค่อนข้างมาก และ 5 หมายถึง มากเล็กน้อย ส่วนคำคุณศัพท์อีกด้านหนึ่งจะใช้หมายเลข 1, 2, 3 และ 4 แทนความเข้มของคำนี้ คือ เลข 1 หมายถึง มากที่สุด 2 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ค่อนข้างมาก และ 4 หมายถึง มากเล็กน้อย

แบบสอบถามนี้มี 16 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่มีคำตอบตรงกับลักษณะของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ตัวอย่าง ขอให้ท่านบรรยายตนเองจากคำคุณศัพท์ข้างล่างนี้

ประณีต .... หยาบ							
8	7	6	5	4	3	2	1
ประณีตมากที่สุด	ประณีตมาก	ค่อนข้างประณีต	ประณีตเล็กน้อย	หยาบเล็กน้อย	ค่อนข้างหยาบ	หยาบมาก	หยาบมากที่สุด

ถ้าท่านคิดว่าท่านเป็นคนที่ "ประณีตมาก" ก็ใส่เครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นหมายเลข 7 เป็นต้น

ชื่อผู้ตอบ .....

จงบรรยายลักษณะของท่านจากคำคุณศัพท์ต่อไปนี้

1.	สนุกสนานร่าเริง	...	...	...	...	...	...	...	...	เหงาหงอย
		8	7	6	5	4	3	2	1	
2.	มีมิตรจิต	...	...	...	...	...	...	...	...	ไร้มิตรจิต
		8	7	6	5	4	3	2	1	
3.	ไม่เป็นที่ยอมรับ	...	...	...	...	...	...	...	...	เป็นที่ยอมรับ
		1	2	3	4	5	6	7	8	
4.	เกื้อกูล	...	...	...	...	...	...	...	...	กีดกัน
		8	7	6	5	4	3	2	1	
5	เฉื่อยชา	...	...	...	...	...	...	...	...	กระตือรือร้น
		1	2	3	4	5	6	7	8	
6.	เคร่งขรึม	...	...	...	...	...	...	...	...	ยิ้มแย้ม
		1	2	3	4	5	6	7	8	
7.	ห่างไกล	...	...	...	...	...	...	...	...	ใกล้ชิด
		1	2	3	4	5	6	7	8	
8.	เย็นชา	...	...	...	...	...	...	...	...	อบอุ่น
		1	2	3	4	5	6	7	8	
9.	ร่วมมือ	...	...	...	...	...	...	...	...	ไม่ร่วมมือ
		8	7	6	5	4	3	2	1	
10.	สนับสนุน	...	...	...	...	...	...	...	...	คัดค้าน
		8	7	6	5	4	3	2	1	
11.	น่าเบื่อหน่าย	...	...	...	...	...	...	...	...	น่าสนใจ
		1	2	3	4	5	6	7	8	

12.	ปีนเกลียว	...	...	...	...	...	...	...	...	กลมเกลียว
		1	2	3	4	5	6	7	8	
13.	มั่นใจ	...	...	...	...	...	...	...	...	ลังเลใจ
		8	7	6	5	4	3	2	1	
14.	มีประสิทธิภาพ	...	...	...	...	...	...	...	...	ไร้ประสิทธิภาพ
		8	7	6	5	4	3	2	1	
15.	เศร้าหมอง	...	...	...	...	...	...	...	...	ร่าเริง แจ่มใส
		1	2	3	4	5	6	7	8	
16.	เปิดเผย	...	...	...	...	...	...	...	...	ลับลมคมใน
		8	7	6	5	4	3	2	1	

แบบวัดทัศนคติต่อผู้อื่น

<u>คำชี้แจงในการตอบ</u>

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ให้ท่านบรรยายบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติที่ท่านพักอาศัยอยู่ด้วย ขอให้ท่านนึกถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเป็นใครก็ได้ในครอบครัวดังกล่าวเพียงคนเดียว เช่น พ่อสมมุติ หรือแม่สมมุติ เป็นต้น แล้วพิจารณาว่าคำคุณศัพท์ซึ่งเป็นคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกันในแต่ละข้อที่ให้ไว้นี้ ระดับใดเหมาะสมกับลักษณะของบุคคลที่ท่านนึกถึงมากที่สุด แล้วตอบให้ตรงกับความรู้สึกของท่าน

ในแต่ละข้อซึ่งมีคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกันนั้น คำคุณศัพท์แต่ละด้านมีระดับที่แสดงถึงความเข้มสูงสุด และรองลงมาตามลำดับอยู่ 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก มากเล็กน้อย โดยคำคุณศัพท์ด้านหนึ่งใช้หมายเลข 8, 7, 6 และ 5 แทนความเข้มดังกล่าว คือ เลข 8 หมายถึง มากที่สุด 7 หมายถึง มาก 6 หมายถึง ค่อนข้างมาก และ 5 หมายถึง มากเล็กน้อย ส่วนคำคุณศัพท์อีกด้านหนึ่งจะใช้หมายเลข 1, 2, 3 และ 4 แทนความเข้มของคำนี้ คือ เลข 1 หมายถึง มากที่สุด 2 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ค่อนข้างมาก และ 4 หมายถึง มากเล็กน้อย

แบบสอบถามนี้มี 16 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับลักษณะของบุคคลที่ท่านนึกถึงมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ตัวอย่าง ขอให้ท่านบรรยายบุคคลที่ท่านนึกถึงจากคำคุณศัพท์ข้างล่างนี้

ประณีต .... หยาบ

8	7	6	5	4	3	2	1
ประณีต	ประณีต	ค่อนข้าง	ประณีต	หยาบ	ค่อนข้าง	หยาบ	หยาบ
มากที่สุด	มาก	ประณีต	เล็กน้อย	เล็กน้อย	หยาบ	มาก	มากที่สุด

ถ้าท่านคิดว่าบุคคลที่ท่านนึกถึงเป็นคนที่ "ประณีตเล็กน้อย" ก็ใส่เครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นหมายเลข 5 เป็นต้น

(ข้อคำถามทั้ง 16 ข้อ เช่นเดียวกับแบบวัดทัศนคติต่อตนเอง)

แบบวัดความสามารถในการปรับตัว

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความรู้สึกที่ท่านมีต่อตัวท่านเอง ในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และตอบโดยใช้ประสบการณ์จริงของท่านเป็นหลัก

แบบสอบถามนี้มี 25 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกและการกระทำของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ .....

1. โดยทั่วไป ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพอใจตัวเองในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. ข้าพเจ้ามีความพอใจพ่อแม่สมมุติของข้าพเจ้ามาก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

4. ข้าพเจ้าปรับตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติได้อย่างดี

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความเครียดในการทำงานร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติมีความเป็นมิตรกับข้าพเจ้ามาก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานในการพูดคุยกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความยากลำบากในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. ข้าพเจ้าต้องใช้เวลาหลายวันในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ต่าง ๆ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสะดวกสบายเกี่ยวกับที่พักอาศัย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

11. โดยทั่ว ๆ ไปอาหารที่ข้าพเจ้ารับประทานกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติไม่อร่อย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

12. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

13. ข้าพเจ้ามักเข้าใจพฤติกรรมและการกระทำของบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติเสมอ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

14. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติเป็นบุคคลที่น่าสนใจ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

15. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความวิตกกังวลในการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

16. งานที่ทำในขณะอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

17. เมื่อมีปัญหาบางอย่างเกิดขึ้นข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจมาก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

18. ข้าพเจ้าต้องใช้ความอดทนที่จะให้วันแต่ละวันผ่านไป ในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

19. ในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ข้าพเจ้ามักนอนไม่หลับเสมอ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

20. ข้าพเจ้าต้องควบคุมตัวเองมาก ในขณะที่พักอาศัยอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

21. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจโดยไม่ทราบสาเหตุในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

22. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตนเองมากในขณะที่พักอาศัยอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

23. ข้าพเจ้าได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตนเองเสมอเพื่อให้เข้ากันได้อย่างดีกับบุคคลในครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

24. ในขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติ ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีปัญหาต่าง ๆ มาก

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

25. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขที่ได้เข้าไปเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวพ่อแม่สมมุติ

....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลบางประการ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาตามกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	ประเภท	กลุ่มทดลอง (คน)	%	กลุ่มควบคุม (คน)	%	% ต่างกัน
ผู้อุปการะ	บิดามารดา	68	98.6	66	97.1	1.5
	ผู้อื่น	1	1.4	2	2.9	1.5
อาชีพของบิดา	ประเภท 1	38	55.1	44	64.7	9.6
	ประเภท 2	31	44.9	24	35.3	9.6
การศึกษาของบิดา	ค่อนข้างต่ำ	43	62.3	41	60.3	2.0
	ค่อนข้างสูง	26	37.7	27	39.7	2.0
ระดับเศรษฐกิจ	ค่อนข้างต่ำ	37	53.6	33	48.5	5.1
	ค่อนข้างสูง	32	46.4	35	51.5	5.1
ภูมิลำเนา	ชนบท	37	53.6	32	47.1	6.5
	เมือง	32	46.4	36	52.9	6.5

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณสมบัติส่วนตัวที่วัดก่อนการทดลอง โดยพิจารณาตามกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

คุณสมบัติด้าน	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	เอสดี	ที
เก็บตัว-แสดงตัว	ทดลอง	69	3.36	.47	-1.07
	ควบคุม	68	3.44	.42	
สุขภาพจิต	ทดลอง	69	4.56	.65	-1.36
	ควบคุม	68	4.71	.66	
สติปัญญา	ทดลอง	69	3.26	.23	-1.44
	ควบคุม	68	3.20	.26	
ความใกล้ชิดชนบท	ทดลอง	69	3.88	.82	0.89
	ควบคุม	68	3.75	.89	
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ	ทดลอง	69	4.17	.63	
	ควบคุม	68	4.13	.54	0.49

ตาราง 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกและอาชีพของบิดา

การฝึก X อาชีพของบิดา		ค่าเฉลี่ย	(11) 134.07	(22) 141.26	(12) 143.46	(21) 144.18
ไม่ฝึก X อาชีพประเภท 1 (44 คน)	(11)	134.07	-	7.19	9.39*	10.11*
ฝึก X อาชีพประเภท 2 (31 คน)	(22)	141.26		-	2.20	2.92
ไม่ฝึก X อาชีพประเภท 2 (24 คน)	(12)	143.46			-	.72
ฝึก X อาชีพประเภท 1 (38 คน)	(21)	144.18				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก สุขภาพจิต และภูมิลำเนา

การฝึก X สุขภาพจิต X ภูมิลำเนา	ค่าเฉลี่ย	(112) 129.62	(211) 136.24	(111) 136.91	(212) 138.71	(121) 139.48	(122) 140.09	(222) 144.13	(221) 154.81
ไม่ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ X เมือง (112) (13 คน)	129.62	-	6.62*	7.29*	9.09*	9.86*	10.47*	14.51*	25.19*
ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ X ชนบท (211) (21 คน)	136.24		-	0.67	2.47	3.24*	3.85*	7.89*	18.57*
ไม่ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ X ชนบท (111) (11 คน)	136.91			-	1.80	2.57	3.18*	7.22*	17.90*
ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ X เมือง (212) (17 คน)	138.71				-	0.77	1.38	5.42*	16.10*
ไม่ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างสูง X ขนบท (121) (21 คน)	139.48					-	0.61	4.65*	15.33*
ไม่ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างสูง X เมือง (122) (23 คน)	140.09						-	4.04*	14.72*
ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างสูง X เมือง (222) (15 คน)	144.13							-	10.68*
ฝึก X สุขภาพจิตค่อนข้างสูง X ชนบท (221) (16 คน)	154.81								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกและระดับเศรษฐกิจ

การฝึก X ระดับเศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ย	(12) 135.20	(11) 139.70	(21) 140.43	(22) 145.69
ไม่ฝึก X ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (12) (35 คน)	135.20	-	4.50	5.23	10.49*
ไม่ฝึก X ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (11) (33 คน)	139.70		-	0.73	5.99
ฝึก X ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (21) (37 คน)	140.43			-	5.26
ฝึก X ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (22) (32 คน)	145.69				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 24 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานทั่วไป โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญาในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวนคน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ ก x ข	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เปอร์เซ็นต์ทำนาย
รวม	137	< 1	8.83*	1.58	2.30	3.20	8
ฝึก	69	1.38	9.55**	1.82	2.19	1.80	19
ไม่ฝึก	68	< 1	3.34	< 1	< 1	< 1	6
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	< 1	4.11	1.02	< 1	1.50	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	2.55	6.06*	< 1	1.84	< 1	16
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	< 1	7.72*	2.77	4.64*	3.47	12
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	< 1	1.45	< 1	< 1	< 1	4
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	2.90	9.30**	< 1	4.49*	2.68	16
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	< 1	1.54	3.00	< 1	< 1	8
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	< 1	2.51	1.67	< 1	1.75	9
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	4.01*	5.54*	< 1	< 1	1.82	13
ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง	53	< 1	1.33	< 1	5.77*	< 1	3
ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง	84	< 1	1.57	3.54	< 1	< 1	7

**, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ก x ค และ ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสุขภาพจิต ในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ

บุคลิกภาพ x สุขภาพจิต	ค่าเฉลี่ย	(11) 131.88	(21) 139.44	(22) 141.33	(12) 146.58
เก็บตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (11) (26 คน)	131.88	-	7.56	9.45*	14.70*
แสดงตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (21) (18 คน)	139.44		-	1.89	7.14
แสดงตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (22) (21 คน)	141.33			-	5.25
เก็บตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (12) (19 คน)	146.58				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานทั่วไปของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสุขภาพจิต ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ

บุคลิกภาพ x สุขภาพจิต	ค่าเฉลี่ย	(11) 129.29	(21) 142.62	(22) 145.06	(12) 145.89
เก็บตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (11) (21 คน)	129.29	-	13.33*	15.77*	16.60*
แสดงตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (21) (13 คน)	142.62		-	2.44	3.27
แสดงตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (22) (18 คน)	145.06			-	0.83
เก็บตัว x สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (12) (18 คน)	145.89				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	3.83	< 1
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	3.82	< 1
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	43.07	< 1
ก x ข	1	2.38	< 1
ก x ค	1	228.99	4.07*
ข x ค	1	5.49	< 1
ก x ข x ค	1	76.41	1.57
ที่เหลือ	129	48.72	
ทั้งหมด	136	48.95	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 1%

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตาม การฝึก กับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

การฝึก x ทัศนคติต่ออาชีพ	ค่าเฉลี่ย	(12) 23.97	(21) 25.52	(22) 26.83	(11) 27.71
ไม่ฝึก x ทัศนคติที่ดีมาก (12) (33 คน)	23.97	-	1.55	2.86	3.74*
ฝึก x ทัศนคติที่ดีน้อย (21) (33 คน)	25.52		-	1.31	2.19
ฝึก x ทัศนคติที่ดีมาก (22) (36 คน)	26.83			-	0.88
ไม่ฝึก x ทัศนคติที่ดีน้อย (11) (35 คน)	27.71				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก - ไม่ฝึก (ก)	1	1.17	< 1
สติปัญญา (ข)	1	57.37	1.22
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	46.06	< 1
ก x ข	1	10.21	< 1
ก x ค	1	160.06	3.39
ข x ค	1	234.55	4.97*
ก x ข x ค	1	4.06	< 1
ที่เหลือ	129	47.16	
ทั้งหมด	136	48.95	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 2%

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามสติปัญญากับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

สติปัญญา x ทัศนคติต่ออาชีพ	ค่าเฉลี่ย	(12) 23.27	(21) 25.92	(22) 27.47	(11) 27.52
สติปัญญาค่อนข้างต่ำ x ทัศนคติที่ดีมาก (12) (33 คน)	23.27	-	2.65	4.20*	4.25*
สติปัญญาค่อนข้างสูง x ทัศนคติที่ดีน้อย (21) (37 คน)	25.92		-	1.55	1.60
สติปัญญาค่อนข้างสูง x ทัศนคติที่ดีมาก (22) (36 คน)	27.47			-	0.05
สติปัญญาค่อนข้างต่ำ x ทัศนคติที่ดีน้อย (11) (31 คน)	27.52				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 31 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวนคน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ ก x ข	ปฏิสัมพันธ์ ก x ค	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เปอร์เซ็นต์ทำนาย
รวม	137	< 1	< 1	1.31	< 1	4.24*	1.08	1
ฝึก	69	< 1	< 1	< 1	2.61	< 1	3.44	1
ไม่ฝึก	68	< 1	< 1	1.09	< 1	3.25	< 1	3
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	< 1	< 1	< 1	< 1	5.76*	< 1	1
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	< 1	< 1	1.99	< 1	< 1	< 1	4
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	1.06	1.13	1.07	< 1	4.43*	< 1	5
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	< 1	< 1	2.05	< 1	4.50*	3.08	4
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	0
ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง	53	2.47	< 1	< 1	19.85**	< 1	< 1	5
ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง	84	1.63	< 1	< 1	< 1	3.19	< 1	3

**, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

บุคลิกภาพ x สติปัญญา	ค่าเฉลี่ย	(21) 22.22	(12) 26.20	(22) 27.14	(11) 28.49
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (21) (18 คน)	22.22	-	3.98	4.92	6.24*
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (12) (15 คน)	26.20		-	0.94	2.26
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (22) (21 คน)	27.14			-	1.32
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (11) (13 คน)	28.49				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดชนบทต่ำ

บุคลิกภาพ x สติปัญญา	ค่าเฉลี่ย	(21) 21.56	(12) 25.64	(11) 27.94	(22) 28.60
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (21) (16 คน)	21.56	-	4.08	6.38*	7.04*
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (12) (22 คน)	25.64		-	2.30	2.96
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (11) (16 คน)	27.94			-	0.66
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (22) (15 คน)	28.60				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง

สุขภาพจิต x สติปัญญา		ค่าเฉลี่ย	(22) 22.60	(11) 23.75	(21) 27.56	(21) 28.06
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x สติปัญญาค่อนข้างสูง (10 คน)	(22)	22.60	-	1.15	4.96*	6.00*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (16 คน)	(11)	23.75		-	3.81*	4.85*
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (9 คน)	(21)	27.56			-	1.04
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x สติปัญญาค่อนข้างสูง (18 คน)	(12)	28.06				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และระดับเศรษฐกิจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	224.93	1.67
สุขภาพจิต (ข)	1	207.29	1.54
ระดับเศรษฐกิจ (ค)	1	15.80	< 1
ก x ข	1	2.91	< 1
ก x ค	1	76.55	< 1
ข x ค	1	640.34	4.74*
ก x ข x ค	1	400.54	2.97
ที่เหลือ	129	135.02	
ทั้งหมด	136	140.03	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รวมทำนายได้ 3%

ตาราง 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับระดับเศรษฐกิจ ในกลุ่มรวม

สุขภาพจิต x ระดับเศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ย	(22) 34.79	(11) 38.38	(21) 38.89	(12) 41.64
สุขภาพจิตค่อนข้างสูงxระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง(22) (39 คน)	34.79	-	3.59	4.10	6.85*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำxระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ(11) (34 คน)	38.38		-	0.51	3.26
สุขภาพจิตค่อนข้างสูงxระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ(21) (36 คน)	38.89			-	2.75
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำxระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง(12) (18 คน)	41.64				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 37 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ ก x ค	ปฏิสัมพันธ์ ข x ค	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เปอร์เซ็นต์ทำนาย
ฝึก	69	1.57	1.16	1.27	1.55	< 1	2.45	5
ไม่ฝึก	68	< 1	< 1	< 1	2.59	< 1	< 1	2
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	< 1	2.16	1.41	5.08*	2.22	< 1	4
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	3
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	0
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	< 1	5.22*	4.26*	4.92*	< 1	< 1	13
ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง	53	< 1	15.23***	< 1	10.49**	15.47***	< 1	18
ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง	84	1.29	< 1	1.94	< 1	< 1	< 1	4

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

ก x ข ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

บุคลิกภาพ x สติปัญญา	ค่าเฉลี่ย	(21) 31.22	(11) 39.23	(12) 39.47	(22) 40.90
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (21) (18 คน)	31.22	-	8.01	8.25	9.68*
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (11) (13 คน)	39.23		-	0.24	1.67
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (12) (15 คน)	39.47			-	1.43
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (22) (21 คน)	40.90				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 39 การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับสติปัญญา ในกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง

สุขภาพจิต x สติปัญญา		ค่าเฉลี่ย	(22) 29.30	(21) 37.00	(11) 37.38	(12) 43.61
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x สติปัญญาค่อนข้างสูง (10 คน)	(22)	29.30	-	7.70*	8.08*	14.31*
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (9 คน)	(21)	37.00		-	0.38	6.61*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (16 คน)	(11)	37.38			-	6.23*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x สติปัญญาค่อนข้างสูง (18 คน)	(12)	43.61				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 40 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิตโดย โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และความใกล้ชิดชนบท

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	117.97	< 1
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	757.23	4.23*
ความใกล้ชิดชนบท (ค)	1	2.42	< 1
ก x ข	1	277.25	1.58
ก x ค	1	253.01	1.44
ข x ค	1	1.17	< 1
ก x ข x ค	1	26.18	< 1
ที่เหลือ	129	175.35	
ทั้งหมด	136	176.62	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รวมทำนายได้ 4%

ตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และระดับเศรษฐกิจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	122.71	< 1
ทัศนคติต่อตนเอง (ข)	1	4093.12	27.78***
ระดับเศรษฐกิจ (ค)	1	77.84	< 1
ก x ข	1	35.18	< 1
ก x ค	1	14.33	1.00
ข x ค	1	678.07	4.60*
ก x ข x ค	1	26.52	< 1
ที่เหลือ	129		
ทั้งหมด	136		

***, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 18%

ตาราง 42 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	112.37	< 1
ทัศนคติต่อตนเอง (ข)	1	4073.06	28.07***
ภูมิลำเนา (ค)	1	0.08	< 1
ก x ข	1	43.14	< 1
ก x ค	1	122.24	< 1
ข x ค	1	849.70	5.86*
ก x ข x ค	1	102.73	< 1
ที่เหลือ	129	145.13	
ทั้งหมด	136	176.62	

***, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 17%

ตาราง 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับเชิงจิต ของกลุ่มที่แบ่งตามทัศนคติต่อตนเองกับภูมิลำเนา

ทัศนคติต่อตนเอง x ภูมิลำเนา	ค่าเฉลี่ย	(11) 40.59	(12) 46.92	(22) 52.64	(21) 56.88
ทัศนคติที่ดีน้อย x ชนบท (11) (29 คน)	40.59	-	6.33*	12.05*	16.29*
ทัศนคติที่ดีน้อย x เมือง (12) (24 คน)	46.92		-	5.72	9.96
ทัศนคติที่ดีมาก x เมือง (22) (44 คน)	52.64			-	4.24
ทัศนคติที่ดีมาก x ชนบท (21) (40 คน)	56.88				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 44 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการยอมรับเชิงจิต โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ ก x ค	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เบอร์เซ็นต์ทำนาย
ฝึก	69	< 1	2.84	< 1	1.54	< 1	5
ไม่ฝึก	68	4.97*	< 1	2.42	< 1	< 1	12
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	4.05*	< 1	1.27	< 1	< 1	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	< 1	4.65*	< 1	< 1	< 1	10
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	1.94	2.68	1.25	< 1	< 1	10
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	1.30	< 1	< 1	8.46**	3.01	2

*, ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

ก x ข และ ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับเชิงจิต ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญาในกลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง

บุคลิกภาพ x สติปัญญา	ค่าเฉลี่ย	(12) 44.40	(21) 49.61	(22) 54.62	(11) 54.85
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (12) (15 คน)	44.40	-	5.21	10.22*	10.45*
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (21) (18 คน)	49.61		-	5.01	5.24
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (22) (21 คน)	54.62			-	0.23
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (11) (13 คน)	54.85				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 46 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

การฝึก X บุคลิกภาพ X ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ	ค่าเฉลี่ย	(212) 112.92	(122) 120.11	(112) 121.33	(221) 121.73	(111) 123.65	(121) 126.06	(222) 126.35	(221) 126.73
ฝึก X เก็บตัว X ทัศนคติที่ดีมาก (212) (13 คน)	112.92	-	7.19*	8.41*	8.81*	10.73*	13.14*	13.43*	13.81*
ไม่ฝึก X แสดงตัว X ทัศนคติที่ดีมาก (122) (18 คน)	120.11		-	1.22	1.62	3.54	5.95*	6.24*	6.62*
ไม่ฝึก X เก็บตัว X ทัศนคติที่ดีมาก (112) (15 คน)	121.33			-	0.40	2.32	4.73	5.02	5.40
ฝึก X แสดงตัว X ทัศนคติที่ดีน้อย (221) (11 คน)	121.73				-	1.92	4.33	4.62	5.00
ไม่ฝึก X เก็บตัว X ทัศนคติที่ดีน้อย (111) (17 คน)	123.65					-	2.41	2.70	3.08
ไม่ฝึก X แสดงตัว X ทัศนคติที่ดีน้อย (121) (18 คน)	126.06						-	0.29	0.67
ฝึก X แสดงตัว X ทัศนคติที่ดีมาก (222) (23 คน)	126.35							-	0.38
ฝึก X เก็บตัว X ทัศนคติที่ดีน้อย (221) (22 คน)	126.73								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 47 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก บุคลิกภาพ และภูมิลำเนา

การฝึก X บุคลิกภาพ X ภูมิลำเนา	ค่าเฉลี่ย	(212) 116.50	(111) 119.84	(122) 121.26	(221) 124.83	(222) 124.88	(211) 125.89	(121) 126.31	(112) 126.54
ฝึก X เก็บตัว X เมือง (212) (16 คน)	116.50	-	3.34	4.76	8.33*	8.38*	9.39*	9.81*	10.04*
ไม่ฝึก X เก็บตัว X ชนบท (111) (19 คน)	119.84		-	1.42	4.99	5.04	6.05*	6.47*	6.70*
ไม่ฝึก X แสดงตัว X เมือง (122) (23 คน)	121.26			-	3.57	3.62	4.63*	5.05*	5.28*
ฝึก X แสดงตัว X ชนบท (221) (18 คน)	124.83				-	0.05	1.06	1.48	1.71
ฝึก X แสดงตัว X เมือง (222) (16 คน)	124.88					-	1.01	1.43	1.66
ฝึก X เก็บตัว X ชนบท (211) (19 คน)	125.89						-	0.42	0.65
ไม่ฝึก X แสดงตัว X ชนบท (121) (13 คน)	126.31							-	0.23
ไม่ฝึก X เก็บตัว X เมือง (112) (13 คน)	126.54								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 48 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	65.94	< 1
สุขภาพจิต (ข)	1	687.22	4.00*
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	533.84	3.11
ก x ข	1	14.67	< 1
ก x ค	1	70.28	< 1
ข x ค	1	32.56	< 1
ก x ข x ค	1	551.07	3.21
ที่เหลือ	129	171.94	
ทั้งหมด	136	176.82	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 5%

ตาราง 49 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก สติปัญญา และอาชีพของบิดา

การฝึก X สติปัญญา X อาชีพของบิดา	ค่าเฉลี่ย	(212) 118.82	(111) 119.59	(221) 121.52	(121) 121.95	(122) 122.00	(211) 123.06	(222) 127.50	(112) 129.93
ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างต่ำ X อาชีพประเภท 2 (212) (11 คน)	118.82	-	0.77	2.70	3.13	3.18	4.24	8.68*	11.11*
ไม่ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างต่ำ X อาชีพประเภท 1 (111) (22 คน)	119.59		-	1.93	2.36	2.41	3.47	7.91*	10.34*
ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างสูง X อาชีพประเภท 1 (221) (21 คน)	121.52			-	0.43	0.48	1.54	5.98*	8.41*
ไม่ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างสูง X อาชีพประเภท 1 (121) (22 คน)	121.95				-	0.05	1.11	5.55	7.98*
ไม่ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างสูง X อาชีพประเภท 2 (122) (10 คน)	122.00					-	1.06	5.50	7.93
ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างต่ำ X อาชีพประเภท 1 (211) (17 คน)	123.06						-	4.44	6.87
ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างสูง X อาชีพประเภท 2 (222) (20 คน)	127.50							-	2.43
ไม่ฝึก X สติปัญญาค่อนข้างต่ำ X อาชีพประเภท 2 (112) (14 คน)	129.93								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และภูมิลำเนา

การฝึก X ทัศนคติต่อตนเอง X ภูมิลำเนา	ค่าเฉลี่ย	(212) 112.31	(111) 113.40	(112) 116.82	(211) 123.43	(122) 125.96	(222) 126.42	(221) 126.57	(121) 130.47
ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X เมือง (212) (13 คน)	112.31	-	1.09	4.51*	11.12*	13.65*	14.11*	14.26*	18.16*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X ชนบท (111) (15 คน)	113.40		-	3.42*	10.03*	12.56*	13.02*	13.17*	17.07*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X เมือง (112) (11 คน)	116.82			-	6.61*	9.14*	9.60*	9.75*	13.65*
ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X ชนบท (211) (14 คน)	123.43				-	2.53	2.99	3.14	7.04*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X เมือง (122) (25 คน)	125.96					-	0.46	0.61	4.51*
ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X เมือง (222) (19 คน)	126.42						-	0.51	4.05
ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X ชนบท (221) (23 คน)	126.57							-	3.90*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X ชนบท (121) (17 คน)	130.47								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 51 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความสามารถในการปรับตัว โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวนคน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ ก x ค	ปฏิสัมพันธ์ เปอร์เซ็นต์ ทำนาย กxขxค
ผึก	69	< 1	3.13	< 1	2.36	1.39 7
ไม่ผึก	68	< 1	< 1	< 1	2.18	< 1 2
บิดาประกอบอาชีพ ประเภท 1	82	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1 2
บิดาประกอบอาชีพ ประเภท 2	85	< 1	4.25*	< 1	< 1	2.08 8
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	< 1	5.09*	2.48	< 1	1.88 9
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	2.36	< 1	1.73	4.87*	< 1 8

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ก x ข และ ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัว ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับสติปัญญา ในกลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง

บุคลิกภาพ x การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	(12) 113.17	(21) 125.00	(22) 126.88	(11) 127.80
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (12) (12 คน)	113.17	-	11.83*	13.71*	14.63*
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (21) (15 คน)	125.00		-	1.88	2.80
แสดงตัว x สติปัญญาค่อนข้างสูง (22) (16 คน)	126.88			-	0.92
เก็บตัว x สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (11) (10 คน)	127.80				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 53 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัว ของกลุ่มที่แบ่งตามลักษณะเด่น-ด้อย กับการศึกษาของบิดา ในกลุ่มฝึก

ลักษณะเด่น-ด้อย x การศึกษาของบิดา	ค่าเฉลี่ย	(11) 115.23	(22) 120.78	(12) 126.50	(21) 131.00
ลักษณะด้อย x การศึกษาค่อนข้างต่ำ (11) (13 คน)	115.23	-	5.55	11.27	15.77*
ลักษณะเด่น x การศึกษาค่อนข้างสูง (22) (9 คน)	120.78		-	5.72	10.22
ลักษณะด้อย x การศึกษาค่อนข้างสูง (12) (4 คน)	126.50			-	4.50
ลักษณะเด่น x การศึกษาค่อนข้างต่ำ (21) (11 คน)	131.00				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 54 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการปรับตัว ของกลุ่มที่แบ่งตามบุคลิกภาพกับทัศนคติต่อโปรแกรมการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ในกลุ่มฝึก

บุคลิกภาพ x ทัศนคติต่อโปรแกรม	ค่าเฉลี่ย	(12) 116.24	(21) 112.42	(11) 126.67	(22) 127.93
เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (12) (17 คน)	116.24	-	6.18	10.43*	11.69*
แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (21) (19 คน)	112.42		-	4.25	5.51
เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (11) (18 คน)	126.67			-	1.26
แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (22) (15 คน)	127.93				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 55 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	620.04	609.15***
สุขภาพจิต (ข)	1	2.26	2.22
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	0.38	< 1
ก x ข	1	0.99	< 1
ก x ค	1	0.67	< 1
ข x ค	1	7.45	7.32**
ก x ข x ค	1	2.61	2.56
ที่เหลือ	129	1.02	
ทั้งหมด	136	5.70	

***, ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 64%

ตาราง 56 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิตกับทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

สุขภาพจิต x ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ	ค่าเฉลี่ย	(22) 6.79	(21) 7.14	(11) 7.29	(12) 7.84
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x ทัศนคติที่ดีมาก (22) (38 คน)	6.79	-	0.35	0.50	1.05*
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง x ทัศนคติที่ดีน้อย (21) (37 คน)	7.14		-	0.15	0.70*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x ทัศนคติที่ดีน้อย (11) (31 คน)	7.29			-	0.55*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ x ทัศนคติที่ดีมาก (12) (31 คน)	7.84				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 57 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สุขภาพจิต และการศึกษาของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	620.31	607.96**
สุขภาพจิต (ข)	1	2.65	2.60
การศึกษาของบิดา (ค)	1	0.78	< 1
ก x ข	1	0.28	< 1
ก x ค	1	0.00	< 1
ข x ค	1	7.91	7.75**
ก x ข x ค	1	1.72	1.69
ที่เหลือ	129	1.02	
ทั้งหมด	136	5.70	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 รวมทำนายได้ 64%

ตาราง 58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มที่แบ่งตามสุขภาพจิต กับการศึกษาของบิดา

สุขภาพจิต x การศึกษาของบิดา		ค่าเฉลี่ย	(21) 6.95	(22) 6.97	(12) 7.39	(11) 7.64
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (40 คน)	x การศึกษาค่อนข้างต่ำ (21)	6.95	-	0.02	0.44	0.69*
สุขภาพจิตค่อนข้างสูง (35 คน)	x การศึกษาค่อนข้างสูง (22)	6.97		-	.042	0.67*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (18 คน)	x การศึกษาค่อนข้างสูง (12)	7.39			-	0.25*
สุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ (44 คน)	x การศึกษาค่อนข้างต่ำ (11)	7.64				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 59 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามการฝึก สติปัญญา และระดับเศรษฐกิจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	615.16	579.93***
สติปัญญา (ข)	1	0.00	< 1
ระดับเศรษฐกิจ (ค)	1	1.95	1.84
ก x ข	1	0.93	< 1
ก x ค	1	0.01	< 1
ข x ค	1	4.50	4.24*
ก x ข x ค	1	0.56	< 1
ที่เหลือ	129	1.06	
ทั้งหมด	136	5.70	

***, * มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ รวมทำนายได้ 64%

ตาราง 60 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มที่แบ่งตามสติปัญญากับระดับเศรษฐกิจ

สติปัญญา x ระดับเศรษฐกิจ		ค่าเฉลี่ย	(12) 6.42	(11) 7.45	(21) 7.46	(22) 7.50
สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (31 คน)	x ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (12)	6.42	-	1.03*	1.04*	1.08*
สติปัญญาค่อนข้างต่ำ (33 คน)	x ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (11)	7.45		-	.01	.05
สติปัญญาค่อนข้างสูง (37 คน)	x ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (21)	7.46				.04
สติปัญญาค่อนข้างสูง (36 คน)	x ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (22)	7.50				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 61 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน คน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เปอร์เซ็นต์ ทำนาย
ผึก	69	< 1	< 1	< 1	2.00	2
ไม่ผึก	68	< 1	1.17	< 1	< 1	3
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	< 1	4.80*	< 1	< 1	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	< 1	< 1	3.23	1.80	5
ทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเอง	53	< 1	5.42*	< 1	< 1	12
ทัศนคติที่ดีมากต่อตนเอง	84	< 1	< 1	5.13*	1.37	6

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ก x ข, ก x ค และ ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 62 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามการฝึก บุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	1007.89	1.23
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	430.84	< 1
ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ (ค)	1	382.03	< 1
ก x ข	1	1674.55	2.05
ก x ค	1	217.84	< 1
ข x ค	1	331.81	< 1
ก x ข x ค	1	3398.42	4.16*
ที่เหลือ	129	817.03	
ทั้งหมด	136	826.44	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 1%

ตาราง 63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึกกับบุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ

การฝึก x บุคลิกภาพ x ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ	ค่าเฉลี่ย	(212) 106.69	(221) 105.82	(122) 105.83	(211) 109.86	(111) 110.88	(121) 113.28	(222) 113.57	(112) 129.47
ฝึก x เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (212) (13 คน)	102.69	-	3.13	3.14	7.17*	8.19*	10.59*	10.83*	26.78*
ฝึก x แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (221) (11 คน)	105.82		-	0.01	4.04*	5.06*	7.46*	7.75*	23.66*
ไม่ฝึก x แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (122) (18 คน)	105.83			-	4.03*	5.05*	7.45*	7.74*	23.64*
ฝึก x เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (211) (22 คน)	109.86				-	1.02	3.42*	3.71*	19.61*
ไม่ฝึก x เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (111) (17 คน)	110.88					-	2.40*	2.69*	18.59*
ไม่ฝึก x แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีน้อย (121) (18 คน)	113.28						-	0.29	16.19*
ฝึก x แสดงตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (222) (23 คน)	113.57							-	15.90*
ไม่ฝึก x เก็บตัว x ทัศนคติที่ดีมาก (112) (15 คน)	129.47								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 64 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ฝึก-ไม่ฝึก (ก)	1	1141.39	1.51
ทัศนคติต่อตนเอง (ข)	1	1565.19	2.08
อาชีพของบิดา (ค)	1	1649.30	2.19
ก x ข	1	2468.48	3.28
ก x ค	1	3153.37	4.18*
ข x ค	1	2203.13	2.92
ก x ข x ค	1	3645.50	4.84*
ที่เหลือ	129	753.80	
ทั้งหมด	136	826.44	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 4%

ตาราง 65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก ทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของบิดา

การฝึก X ทัศนคติต่อตนเอง X อาชีพของบิดา	ค่าเฉลี่ย	(212) 97.09	(111) 100.24	(211) 101.94	(121) 113.26	(222) 114.45	(122) 115.33	(221) 155.45	(112) 142.11
ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X อาชีพประเภท 2 (212) (11 คน)	97.09	-	3.15	4.85	16.17*	17.36*	18.24*	18.36*	45.02*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X อาชีพประเภท 1 (111) (17 คน)	100.24		-	1.70	13.02*	14.21*	15.09*	15.21*	41.87*
ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X อาชีพประเภท 1 (211) (16 คน)	101.94			-	11.32	12.51*	13.39*	13.51*	40.17*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X อาชีพประเภท 1 (121) (27 คน)	113.26				-	1.19	2.07	2.19	28.85*
ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X อาชีพประเภท 2 (222) (20 คน)	114.45					-	0.88	1.00	27.66*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X อาชีพประเภท 2 (122) (15 คน)	115.33						-	0.12	26.78*
ฝึก X ทัศนคติที่ดีมาก X อาชีพประเภท 1 (221) (22 คน)	115.45							-	26.66*
ไม่ฝึก X ทัศนคติที่ดีน้อย X อาชีพประเภท 2 (112) (9 คน)	142.11								-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 66 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ของกลุ่มที่แบ่งตามการฝึก กับอาชีพของบิดา

การฝึก x อาชีพของบิดา	ค่าเฉลี่ย	(11) 108.23	(22) 108.29	(21) 109.76	(12) 125.38
ไม่ฝึก x อาชีพประเภท 1 (11) (44 คน)	108.23	-	0.06	1.53	17.15*
ฝึก x อาชีพประเภท 2 (22) (31 คน)	108.29		-	1.47	17.09*
ฝึก x อาชีพประเภท 1 (21) (38 คน)	109.76			-	15.62
ไม่ฝึก x อาชีพประเภท 2 (12) (24 คน)	125.38				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 67 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามบุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม

กลุ่ม	จำนวนคน	บุคลิกภาพ ก	สุขภาพจิต ข	สติปัญญา ค	ปฏิสัมพันธ์ กxขxค	เปอร์เซ็นต์ ทำนาย
รวม	137	< 1	4.00*	< 1	< 1	4
ผึก	69	1.06	5.55*	< 1	< 1	11
ไม่ผึก	68	1.92	1.49	1.20	< 1	6

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 05

ก x ข และ ก x ค และ ข x ค ไม่มีผลที่มีนัยสำคัญ

ตาราง 68 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย โดยพิจารณาตามลักษณะเด่น-ด้อยกับบุคลิกภาพ ในกลุ่มผึก

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอมเอส	เอฟ
ลักษณะเด่น-ด้อย (ก)	1	927.87	4.93*
เก็บตัว-แสดงตัว (ข)	1	24.88	< 1
ก x ข	1	81.33	< 1
ที่เหลือ	33	188.15	
ทั้งหมด	36	201.84	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทำนายได้ 13%

ตาราง 69 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไปของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3*

กลุ่ม	จำนวนคน	รูปแบบ 1		รูปแบบ 2		รูปแบบ 3	
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย
รวม	137	9	2	12	2 4	27	7 6 4
ฝึก	69	16	2	16	2	27	7
ไม่ฝึก	68	0	-	0	-	31	7 6 5
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	16	2	16	2	33	7 2
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	0	-	31	6 7 1
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	7	2	13	2 4	30	7 6 4
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	13	2	13	2	29	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-	0	-	35	7 5
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	9	2	9	2	25	7 2
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-	8	4	26	7 4 6
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	19	2 1	19	2 1	36	7 5

* รหัสตัวทำนายรูปแบบที่ 1 มี 3 ตัว คือ 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา

รหัสตัวทำนายรูปแบบที่ 2 มี 4 ตัว คือ 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา 4 = ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก

รหัสตัวทำนายรูปแบบที่ 3 มี 7 ตัว คือ 1 = บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา 4 = ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก 5 = ความใกล้ชิดชนบท 6 = ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 7 = ทัศนคติต่อตัวเอง

ตาราง 70 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือทำประโยชน์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3*

กลุ่ม	จำนวนคน	รูปแบบ 1		รูปแบบ 2		รูปแบบ 3	
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย
รวม	137	3	3	3	3	3	3
ฝึก	69	0	-	0	-	0	-
ไม่ฝึก	68	0	-	0	-	13	6 4
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	6	3	6	3	6	3
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	0	-	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	0	-	0	-	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	10	3	10	3	10	3
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-	0	-	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	5	3	5	3	5	3
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-	0	-	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	0	-	0	-	0	-

* ดูรูปแบบทำนายและรหัสตัวทำนายจากตาราง 69

ตาราง 71 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายผลการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3*

กลุ่ม	จำนวนคน	รูปแบบ 1		รูปแบบ 2		รูปแบบ 3	
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย
รวม	137	3	3	3	3	3	3
ฝึก	69	0	-	0	-	0	-
ไม่ฝึก	68	0	-	0	-	0	-
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	0	-	0	-	0	-
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	0	-	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	0	-	0	-	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	0	-	0	-	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	8	2	8	2	8	2
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	0	-	0	-	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	17	2 3	17	2 3	17	2 3
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	0	-	0	-	0	-

* ดูรูปแบบทำนายและรหัสตัวทำนายจากตาราง 69

ตาราง 72 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายการยอมรับเชิงจิตของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3*

กลุ่ม	จำนวนคน	รูปแบบ 1		รูปแบบ 2		รูปแบบ 3		
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	
รวม	137	11	1	11	1	32	7	
ฝึก	69	7	1	7	1	28	7	
ไม่ฝึก	68	20	1	20	1	42	7	1
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	13	1	13	1	36	7	
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	9	1	9	1	25	7	
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	14	1	14	1	28	7	
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	0	-	0	-	38	7	
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	8	1	8	1	30	7	
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	12	1	12	1	34	7	
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-	0	-	28	7	
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	18	1	18	1	37	7	

* ดูรูปแบบทำนายและรหัสตัวทำนายจากตาราง 69

ตาราง 73 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนายรูปแบบที่ 1, 2 และ 3*

กลุ่ม	จำนวนคน	รูปแบบ 1		รูปแบบ 2		รูปแบบ 3	
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	% ทำนาย	ตัว ทำนาย
รวม	137	3	3	3	2	17	7
ฝึก	69	9	2	9	2	9	2
ไม่ฝึก	68	0	-	0	-	39	7
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	7	2	7	2	14	7
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	0	-	0	-	23	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	0	-	0	-	22	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	0	-	0	-	12	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-	0	-	40	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	0	-	0	-	6	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-	0	-	32	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	0	-	0	-	7	7

* ดูรูปแบบทำนายและรหัสตัวทำนายจากตาราง 69

ตาราง 74 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนาย 3 ตัว คือ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และสติปัญญา

กลุ่ม	จำนวนคน	% ทำนาย	ตัวทำนาย*
รวม	137	0	-
ผึก	69	0	-
ไม่ผึก	68	0	-
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	6	3
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	8	1
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	0	-
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	0	-
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	0	-
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	7	2

* รหัสตัวทำนาย 1 = บุคลิกภาพ เก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา

ตาราง 75 เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมายของนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวทำนาย 7 ตัว คือ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความใกล้ชิดชนบท ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ และทัศนคติต่อตัวเอง

กลุ่ม	จำนวนคน	% ทำนาย	ตัวทำนาย*
รวม	137	16	3 7
ฝึก	69	27	7
ไม่ฝึก	68	25	3
ความใกล้ชิดชนบทสูง	75	21	3
ความใกล้ชิดชนบทต่ำ	62	32	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 1	82	33	7
บิดาประกอบอาชีพประเภท 2	55	27	3
บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง	53	51	7
บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ	84	24	3 2
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง	67	47	7
ระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ	70	22	3

* รหัสตัวทำนาย 1 = บุคลิกภาพ เก็บตัว-แสดงตัว 2 = สุขภาพจิต 3 = สติปัญญา
4 = ความรู้ความเข้าใจจากการฝึก 5 = ความใกล้ชิดชนบท
6 = ทัศนคติต่ออาชีพตำรวจ 7 = ทัศนคติต่อตัวเอง

ภาคผนวก ค

ชุดการเรียนด้วยตนเอง

เรื่อง

การสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อคุณภาพชีวิต

ชุดการเรียนด้วยตนเอง

เรื่อง

การสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อคุณภาพชีวิต

นวลละออ สุภาผล

คำนำ

ชุดฝึกโดยตนเองชุดนี้ ได้สร้างขึ้นมา เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิผล โดยเน้นให้มีความสามารถติดต่อเกี่ยวข้องและเข้าใจเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกสร้างเหตุผลที่สมบูรณ์ในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจในทัศนะหรือความซับซ้อนของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมหรือการเห็นความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ลดความรู้สึกรังเกียจและความรู้สึกแปลกปลอม รวมทั้งการเข้าใจผิดเกี่ยวกับการกระทำของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกัน

ผู้หวังว่าชุดฝึกการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อคุณภาพชีวิตชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการฝึกที่จะนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตต่อไป

นวลละออ สุภาผล

ค

เหตุผลที่ต้องมีการฝึก

ปัญหาหนึ่งของการขาดประสิทธิผลในการทำงาน ก็คือ บุคคลขาดทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ฉะนั้นการฝึกทักษะดังกล่าวให้แก่บุคคลที่มีลักษณะการทำงานต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น การฝึกทักษะด้านนี้มีหลายวิธี การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมเป็นวิธีหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการฝึกด้วยวิธีอื่น ๆ เพราะเป็นการฝึกที่เน้นการสร้างความไวในการสังเกตเหตุการณ์ในต่างถิ่น การแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการตีความและการตัดสินใจของบุคคลที่เริ่มเข้าไปในวัฒนธรรมนั้นใหม่ ๆ นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกป้องกันมิให้บุคคลนำความรู้ความเข้าใจเดิมของตนไปใช้อย่างไม่เหมาะสมกับบุคคลอื่น เหตุการณ์วิกฤตในชุดฝึกเน้นการสร้างทักษะให้ผู้ฝึกได้ฝึกตนเองและมีหลักในการคิด และการปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ กับคนประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยไม่จำกัดว่าเป็นคนในวัฒนธรรมใด ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสมวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของบุคคล

จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกชุดฝึกนี้คือ ให้เข้าใจเหตุผลในพฤติกรรมของผู้อื่น มีความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรา และลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ฉะนั้นการเรียนจากชุดฝึกจึงไม่กำหนดระยะเวลา ผู้ฝึกสามารถเรียนรู้ได้ตามอัตราความสามารถของตน

คำชี้แจงวิธีการฝึก

ชุดฝึกการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อคุณภาพชีวิต เป็นชุดฝึกที่มีลักษณะเป็นโปรแกรมการเรียนด้วยตนเอง ขอให้ผู้เข้าฝึกดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

(1) อ่านเหตุการณ์วิกฤตซึ่งบรรยายถึงการเกี่ยวข้องของบุคคลกับผู้อื่นในทำนองว่า ใคร ทำอะไรกับใคร ที่ไหน จงอ่านช้า ๆ เพื่อให้เข้าใจเรื่องโดยตลอด แล้วอ่านคำถามท้ายเหตุการณ์นั้น

(2) เมื่ออ่านเหตุการณ์และคำถามจนเข้าใจดีแล้ว ให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วเปิดไปดูคำอธิบายคำตอบที่เลือกนั้น อ่านคำอธิบายอย่างละเอียด

(3) กรุณาทำตามคำสั่งท้ายคำอธิบายนั้นอย่างเคร่งครัด ท่านจึงจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกครั้งนี้ และไม่ทำให้เวลาอันมีค่าของท่านสูญเปล่า

(4) ทำเช่นเดียวกันนี้จนครบทั้ง 60 เรื่อง ท่านจะได้รับการฝึกทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์อย่างได้ผลดีที่สุด

(5) ขอให้ละเว้นการอ่านหน้าต่าง ๆ ที่ท่านมิได้รับคำแนะนำให้อ่าน จนกว่าท่านจะทำบทฝึกจบในแต่ละครั้ง แล้วจึงใช้เวลาที่เหลืออ่านหน้าอื่น ๆ ที่ท่านสนใจในภายหลัง

ถ้าท่านไม่เข้าใจคำอธิบาย หรือไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร กรุณาถามผู้รับผิดชอบการใช้ชุดฝึกได้ทันที

1

เรื่องที่ 1 ดื่มเหล้ากันหน่อย

คงศักดิ์ ได้รับมอบหมายให้ไปทำงานที่หมู่บ้านในชนบทแห่งหนึ่ง ในที่นั้นเขาก็ได้รู้จักกับลุงสนั่น ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นและมีอายุแก่กว่าเขาหลายปี วันหนึ่งเขาได้ชวนลุงสนั่นเดินเล่นไปเรื่อย ๆ ภายในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้น เมื่อรู้สึกเหนื่อยจึงหยุดพักและพากันเข้าไปดื่มเหล้าที่ร้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง และได้นั่งคุยกันเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง เช่น การพัฒนาชนบท บทบาทของคนในท้องถิ่นในการพัฒนาสังคม และการเมืองในท้องถิ่น ขณะที่ยังคุยเรื่องนี้ค้างอยู่ คงศักดิ์ก็ขอตัวไปซื้อเหล้าเพิ่ม ไม่นานนักเขาก็กลับมามือขวาถือขวดเหล้าและโซดา ทันใดนั้นคงศักดิ์ก็นึกถึงจุดสำคัญที่เขาต้องการจะเน้นให้ลุงสนั่นเข้าใจ จึงยื่นมือซ้ายที่ว่างอยู่ไปตบไหล่ลุงสนั่นเบา ๆ 2 - 3 ครั้ง พร้อมกับพูดเรื่องที่เขาต้องการจะย้ำนั้น ลุงสนั่นผงะตัวออกไปเล็กน้อย และเมื่อทั้ง 2 คนดื่มเหล้าหมด ลุงสนั่นก็ขอตัวอย่างสุภาพ และเดินออกจากร้านไปตามลำพัง ตั้งแต่นั้นมาลุงสนั่นก็ไม่มีการติดต่อกับคงศักดิ์อีก

2

ท่านจะอธิบายเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร

(1) ในชนบท การสัมผัสบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันถือว่าเป็นการแสดงออกทางเพศลักษณะหนึ่ง ลุงสนั่น จึงรู้สึกไม่สบายใจในการกระทำของคงศักดิ์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 3)

(2) การตบบ่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า ถือเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพ การกระทำของคงศักดิ์เป็นการแสดงความไม่เคารพผู้ที่มีอาวุโสกว่า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 4)

(3) ลุงสนั่นเข้าใจว่าคงศักดิ์โอ้อวดในความร่ำรวยของตน โดยเป็นผู้จ่ายค่าเหล้าเพียงผู้เดียว ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการดูถูกเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 5)

(4) การที่คงศักดิ์ลุกขึ้นไปซื้อเหล้าเพิ่มขณะที่ยังคุยค้างอยู่นั้น ถือว่าเป็นการดูถูกลุงสนั่น ฉะนั้นทางที่ดีควรเรียกพนักงานบริการยกเหล้ามาให้จะดีกว่า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 6)

(1) ความจริงตรงกันข้าม การสัมผัสร่างกายเป็นที่ยอมรับในสมาชิกเพศเดียวกัน และไม่ถือว่าเป็นการดูถูกบุคคลที่ถูกสัมผัส โปรดเลือกคำตอบข้ออื่นที่ดีกว่านี้ (อ่านหน้า 1 อีกครั้ง)

(2) มีข้อห้ามเกี่ยวกับการจับบ่าหรือตบว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า รวมทั้งการกระทำอื่น ๆ เช่น การลูบศีรษะ ใช้เท้าชี้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งคนไทยถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพและไม่เคารพบุคคลนั้น แต่ในสังคมตะวันตก เช่น คนอเมริกันจะถือการกระทำเหล่านี้ต่างจากคนไทย เช่น การใช้เท้าชี้สิ่งต่าง ๆ คนในสังคมตะวันตกไม่ถือ แต่กลับถือว่าการใช้มือชี้เป็นการกระทำที่หยาบคายในขณะที่คนไทยเห็นว่าเป็นพฤติกรรมปกติ เป็นต้น ฉะนั้นผู้ที่เข้าไปอยู่ในสังคมที่ต่างออกไปจากสังคมเดิมของตนจำเป็นต้องเรียนรู้บรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ และข้อห้ามต่าง ๆ ที่บุคคลในสังคมนั้นยึดถือ เพื่อมิให้เกิดพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับบุคคลในสังคมนั้น ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 7)

(3) ไม่มีข้อความใด ๆ ในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเรื่องนี้เป็นปัญหา และโดยทั่วไปแล้วก็เป็นสิ่งที่ปฏิบัติกัน โปรดเลือกข้ออื่น (อ่านหน้า 1 ใหม่)

(4) ข้อนี้อาจจะถูกต้อง บุคคลควรระมัดระวังเกี่ยวกับมารยาทสังคม แต่อย่างไรก็ตามเหตุผลนี้ไม่เป็นสาระสำคัญในเหตุการณ์ ยังมีเรื่องอื่นที่รุนแรงกว่า โปรดเลือกคำตอบที่ดีกว่านี้ (อ่านหน้า 1 ใหม่)

7

เรื่องที่ 2 การเชิญไปรับประทานอาหารเย็น

กมล เป็นคนต่างจังหวัดในชนบทแห่งหนึ่ง ได้ย้ายเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เมื่อประมาณ 7 ปีมาแล้ว เขาทำงานหนักและพยายามปรับปรุงตัวเองอย่างยิ่ง เมื่อ 4 ปีที่แล้วเขาได้ย้ายครอบครัวของเขาเข้ามาอยู่รวมกัน ซึ่งสมาชิกในครอบครัวของเขาก็เข้ากับคนในชุมชนนั้นได้เป็นอย่างดี ครอบครัวของกมลมีเพื่อนใหม่หลายคน เพื่อนเหล่านั้นต่างยินดีที่จะช่วยเหลือเขาให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ และได้เชิญซึ่งกันและกันไปร่วมงานต่าง ๆ เช่น ทานอาหารเย็น งานวันเกิด เป็นต้น นอกจากนี้ครอบครัวของกมลยังได้พบกับคนจังหวัดเดียวกับเขาที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพอีกหลายคน อย่างไรก็ตาม สมาชิกในครอบครัวของกมลก็ยังคงไม่มีความสุขกับสังคมใหม่นี้มากนัก พวกเขารู้สึกว่าโดยทั่ว ๆ ไปคนในกรุงเทพฯ มีธุรกิจมากอยู่เป็นประจำและไม่มีเวลาว่างสำหรับคนอื่น เขาคิดถึงเพื่อนเก่าของเขาในชนบทซึ่งมักจะใช้โอกาสพูดคุยกันเป็นเวลาหลาย ๆ ชั่วโมง ถึงแม้ว่าในที่นี้เขาจะมีเพื่อนใหม่อีกหลายคน แต่ทุก ๆ คนก็ยุ่งอยู่กับงาน เมื่อกมลพูดถึงเรื่องนี้กับเพื่อนบ้านของเขา เพื่อนบ้านก็ได้ตอบสนองโดยเชิญกมลไปรับประทานอาหารเย็นใน "สัปดาห์หน้า" ถึงแม้ว่ากมลจะรับคำเชิญนี้ แต่เขาก็แสดงให้เห็นถึงความผิดหวัง เพื่อนบ้านรู้สึกงงและไม่สบายใจว่าควรจะทำอย่างไรดี

8

ท่านจะช่วยอธิบายเรื่องนี้ได้อย่างไร

(1) กมลและครอบครัวของเขาคาดหวังจากเพื่อนบ้านมากเกินไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 9)

(2) กมลและครอบครัวของเขาคุ้นเคยอย่างมากกับสังคมที่มุ่งไมตรีสัมพันธ์ ซึ่งสังคมดังกล่าวนี้บุคคลจะไม่วางแผนอย่างเป็นงานเป็นการที่จะใช้เวลากับเพื่อน ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 10)

(3) กมลและครอบครัวของเขากำลังได้รับประสบการณ์ความตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม (culture shock) และปัญหาการปรับตัว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 11)

(4) การที่เพื่อนบ้านเชิญไปรับประทานอาหารเย็นโดยระบุแต่เพียง "สัปดาห์หน้า" ทำให้กมลอารมณ์เสีย เพราะเขาต้องการให้เพื่อนบ้านกำหนดวันและเวลาที่แน่นอนลงไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 12)

(1) แม้ว่าคำตอบข้อนี้อาจจะถูกต้องได้ แต่เหตุการณ์ในเรื่อง กล่าวว่ากมลและครอบครัวก็เป็นที่ชอบพออย่างดีของคนในชุมชนนั้น และไม่ได้เรียกร้องเรื่องหนึ่งเรื่องใดจากเพื่อนบ้านของเขา มีสถานการณ์ที่สำคัญมากกว่าเรื่องนี้ที่ได้เกิดขึ้น โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 7 ใหม่)

(2) กมลและครอบครัวของเขาดูเหมือนว่าจะปรับตัวหลาย ๆ ด้านได้อย่างดีในสังคมใหม่แห่งนี้ ยกเว้นในเรื่องเวลา คนในกรุงเทพฯ ส่วนหนึ่งทำงานหนักเพื่อที่จะประสบความสำเร็จที่เขาได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ แม้ว่าคนเหล่านี้อาจจะสนใจในการใช้เวลาว่างและมีกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน แต่เขาก็จะระมัดระวังเกี่ยวกับตารางเวลา ส่วนกมลและครอบครัวคุ้นเคยกับสังคมที่มุ่งความสัมพันธ์ ซึ่งสังคมนี้จะให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกลุ่มหรือการไปมาหาสู่กัน ฉะนั้นกมลจึงคุ้นเคยกับการที่บุคคลจะไปหาเพื่อนโดยไม่ต้องบอกให้ทราบล่วงหน้า หรือแม้แต่การแวะไปรับประทานอาหารเย็นด้วยกับครอบครัวนั้น นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 13)

(3) แม้ว่าจะมีปัญหาของความตื่นตระหนกทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในเหตุการณ์นี้ แต่การสรุปเช่นนี้เป็นคำตอบที่กว้างขวางมากเกินไปที่จะนำมาอธิบายสถานการณ์เฉพาะของกมลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้เรื่องราวในเหตุการณ์ยังบอกว่ากมลและครอบครัวของเขาปรับตัวในสังคมใหม่ได้อย่างดี โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 7 ใหม่)

(4) การไม่กำหนดวันและเวลาที่แน่นอนลงไปไม่เป็นปัญหา โดยความเป็นจริงแล้ว การใช้วิธีเชิญอย่างเป็นงานเป็นการ โดยการกำหนดเวลาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นสิ่งที่กมลไม่ชอบ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 7 ใหม่)

13

เรื่องที่ 3 การสมัครเข้ารับราชการ

เมื่อพิศาลเรียนจบในระดับปริญญาตรี เขาได้ไปสมัครเข้าทำงานที่หน่วยงานแห่งหนึ่ง เจ้าหน้าที่รับสมัครได้บอกให้เขาเขียนใบสมัคร และอีก 2 - 3 วันให้มาฟังผล เมื่อครบกำหนด พิศาลก็กลับมาฟังผล แต่ก็ได้รับคำตอบว่ายังมีปัญหาบางประการ อีก 2 - 3 วันให้กลับมาใหม่ คำตอบเป็นเช่นนี้มากกว่า 2 ครั้ง พิศาลรู้สึกโกรธจึงถามเพื่อนคนหนึ่งว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับเขานี้ เป็นเรื่องปกติหรือเปล่า ก็ได้รับคำตอบว่าความล้าช้าเช่นนี้เกิดขึ้นเสมอ ๆ แต่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยจ่ายเงินสักเล็กน้อยให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเร่งให้เขาช่วยดำเนินการให้ พิศาลโกรธมากที่ได้ทราบถึงวิธีการเช่นนี้ และประกาศว่าเขาจะไม่ติดสินบนใด ๆ ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าวหลายครั้งก็ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งในที่สุดเขาก็ต้องจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่นั้น ซึ่งก็ได้ผลว่าเขาได้งานตามความประสงค์ พิศาลรู้สึกขมขื่นมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และได้กล่าวติเตียน การ "คอรัปชั่น" ของ "คนเหล่านี้" ให้แก่เพื่อน ๆ ของเขาฟังอยู่เสมอ ๆ

14

ท่านจะแปลความหมายการกระทำของเจ้าหน้าที่อย่างไร ที่จะทำให้พิศาลเกิดการยอมรับมากขึ้น

(1) เจ้าหน้าที่คนนี้ไม่ได้เลือกปฏิบัติที่จะรับสินบนเฉพาะกับพิศาล ฉะนั้นพิศาลไม่ควรคิดว่ามันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเฉพาะกับเขาเท่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 15)

(2) การจ่ายเงินเปรียบเทียบได้เช่นเดียวกับการให้รางวัลผู้ให้บริการ เช่น การให้เงินรางวัลแก่คนรับใช้หรือคนขนของ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 16)

(3) พฤติกรรมเช่นนั้นของเจ้าหน้าที่มองได้ในแง่ไม่มีจริยธรรม ฉะนั้นพิศาลไม่ควรใส่ใจกับค่านิยมของตนกับค่านิยมของผู้อื่น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 17)

(4) เจ้าหน้าที่ไม่ได้เรียกร้องเป็นเงินจำนวนมาก ฉะนั้นจริง ๆ แล้วเจ้าหน้าที่คนนี้จึงไม่ทำความผิดอย่างรุนแรง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 18)

15

(1) นี่เป็นคำอธิบายส่วนหนึ่ง แต่ปฏิกิริยาทางลบของพิศาลเกิดจากความรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีจริยธรรมมากกว่าจะรู้สึกว่าการปฏิบัติดังกล่าวกระทำเฉพาะกับเขาเท่านั้น การกระทำเช่นนั้นเป็นเรื่องปกติในหลาย ๆ หน่วยงาน และพิศาลก็อาจทราบในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม การรู้เช่นนี้ไม่ทำให้พิศาลยอมรับในการกระทำของเจ้าหน้าที่ได้ มีข้ออื่นที่อธิบายดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 13 ใหม่)

(2) การคิดเช่นนี้เป็นวิธีดีที่สุดที่จะมองพฤติกรรมเช่นนั้น โดยมองว่าพฤติกรรมนั้นก็เหมือนกับพฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน การคิดเช่นนี้จะยอมรับการกระทำของเจ้าหน้าที่ดีขึ้น การให้เงินรางวัลกับผู้ให้บริการต่าง ๆ เป็นเรื่องปกติในสังคมหลาย ๆ แห่ง และได้รับการยอมรับในแง่ของการมีจริยธรรม แต่สำหรับคนที่ไม่คุ้นเคยอาจจะรู้สึกลำบากใจว่ากำลังถูกบังคับให้จ่ายเงิน เหตุผลในการให้เงินพิเศษโดยทั่ว ๆ ไปก็เพื่อชดเชยให้กับคนงานที่มีรายได้ต่ำ ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจจะเรียกร้องเงินเพิ่มด้วยเหตุผลเดียวกันนี้

(อ่านต่อหน้า 19)

(3) คำตอบข้อนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องจริยธรรม แต่เป็นคำตอบที่ไม่ช่วยลดความรู้สึกของพิศาลว่า ค่านิยมของเขากำลังถูกทำลาย ในที่นี้ควรหาคำตอบที่เกี่ยวข้องกับพิศาลโดยเฉพาะ และเพื่อความชัดเจนในเรื่องนี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 13 ใหม่)

(4) สำหรับพิศาลแล้ว ปัญหาไม่ใช่อยู่ที่ว่าจำนวนเงินควรน้อยกว่านี้ แต่เป็นเรื่องของการรับสินบน มีคำตอบที่อธิบายดีกว่า โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 13 ใหม่)

เรื่องที่ 4 งานเลี้ยงที่ไม่ประสบความสำเร็จ 19

สมศรีได้ใช้เวลาช่วงวันหยุดพักร้อนไปอยู่กับครอบครัวของหลินซึ่งเป็นเพื่อนชาวจีนที่สนิทกับเธอมาก่อนเป็นเวลาหลายวัน วันหนึ่งสมศรีได้อาสาที่จะทำอาหารไทยเลี้ยงแก่ทุกคนในครอบครัวเป็นการตอบแทน หลินก็เห็นด้วยกับความคิดนี้ และจะเป็นผู้จ่ายเงินค่าอาหารสดเอง เนื่องจากทราบว่าสมศรีไม่มีเงินมากนัก ทั้ง 2 คนจึงพากันไปจ่ายตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่คนจีนนิยมมาจ่ายกับข้าวต่าง ๆ ณ ตลาดดังกล่าวเต็มไปด้วยผู้คนเบียดเสียดกัน มีของวางขายทุก ๆ แห่ง แม้แต่ที่ถนน ทั้งหลินและสมศรีพยายามที่จะแทรกเข้าไปจนสามารถซื้อเนื้อได้ตามต้องการ และที่ร้านขายเนื้อนี่เอง สมศรีก็มองไปเห็นคนขายไก่กำลังหักคอไก่แล้วชูหัวไก่ขึ้นเพื่อรองเลือดไก่ไว้ สมศรีรู้สึกตกตลึกต่อภาพดังกล่าว แต่ก็เดินต่อไป เพียงเดินไปไม่กี่ก้าวก็มองเห็นว่าที่ท่อข้างถนนใหญ่นั้นคนขายปลากำลังขอดเกล็ดปลาตัวใหญ่ให้กับลูกค้าคนหนึ่ง จากสภาพที่เห็นนี้ สมศรีรู้สึกถึงความไม่ถูกสุขลักษณะของตลาดแห่งนี้ เธอจึงขอร้องให้หลินพอเธอไปซื้อของที่ตลาดอื่น ซึ่งมีสภาพดีกว่านี้ หลินลังเลที่จะเห็นด้วย แต่ก็บอกว่ามีร้านซุปเปอร์มาเก็ตอยู่ตึกถัดไป แต่ร้านประเภทนี้เธอไม่ใคร่จะไปจ่ายของเพราะไม่แน่ใจในความสดของอาหาร แต่เพื่อให้สมศรีพอใจเธอก็จะพาไปร้านดังกล่าว ภายหลังเมื่อสมศรี

20

ปรุงอาหารเสร็จและนำมาตั้งบนโต๊ะอาหาร เธอสังเกตว่าบุคคลในครอบครัวของหลินเพียงแต่ตักอาหารเหล่านั้นรับประทานพอเป็นพิธีเท่านั้น

ขอให้ท่านอธิบายถึงความรู้สึกไม่เต็มใจในการรับประทานอาหารของคนในครอบครัวหลิน

(1) หลินและคนอื่น ๆ ในครอบครัวของเธอไม่คุ้นเคยกับการรับประทานอาหารไทย และคนเหล่านั้นไม่ต้องการอย่างจริงจังที่จะให้สมศรีทำอาหารให้พวกเขารับประทาน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 21)

(2) ครอบครัวของหลินคิดว่าสมศรีควรจะเป็นผู้จ่ายเงินค่าอาหารเหล่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 22)

(3) สมศรีได้แสดงอาการดูถูกครอบครัวของหลิน โดยการอาสาทำอาหารเลี้ยงเขาเหล่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครอบครัวของหลินทำอาหารไม่ดี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 23)

(4) หลิน บุคคลในครอบครัวของหลิน และสมศรี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือฝ่ายหนึ่งให้ความสำคัญกับอาหารที่ใหม่และสด ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งให้ความสำคัญกับอาหารที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 24)

(1) ท่านเลือกข้อ 1. บางทีอาจเป็นไปได้ว่า หลินและครอบครัวของเธอไม่คุ้นเคยกับการรับประทานอาหารไทย และอาจจะไม่สนใจมากนัก อย่างไรก็ตามคนเหล่านี้ทราบว่าสมศรีพยายามที่จะทำอาหารเหล่านั้นเพื่อพวกเขา และเขาก็ได้แสดงให้เห็นว่าเขาจะมีความสุขในการรับประทานอาหารไทยที่เอร็ดอร่อย มีคำตอบซึ่งอธิบายสถานการณ์ได้สมบูรณ์กว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 19 ใหม่)

(2) มันอาจจะดีจริงถ้าสมศรีเป็นผู้จ่ายเงิน แต่เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์เฉพาะในเรื่องนี้ และจากความจริงที่ว่าครอบครัวของหลินทราบถึงสภาพการเงินของสมศรี ฉะนั้นการจ่ายค่าอาหารจึงไม่เป็นปัญหาในเหตุการณ์นี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 19 ใหม่)

(3) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงถึงเรื่องนี้ เพราะทุกคนในครอบครัวของหลินได้แสดงความพอใจที่สมศรีอาสาทำอาหารเลี้ยง โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 19 ใหม่)

(4) คำตอบข้อนี้เป็นคำตอบที่ครอบคลุมได้อย่างดี เพราะในความคิดของสมศรี อาหารสดที่วางขายตามแผงร้านโดยไม่แช่ตู้เย็นย่อมไม่ถูกสุขลักษณะ แต่หลินกับบุคคลในครอบครัวของเธอกลับเห็นว่า อาหารแช่แข็งในซุปเปอร์มาเก็ตนั้นผู้ซื้อจะไม่ทราบว่าผู้ขายได้นำมาแช่ไว้ตั้งแต่เมื่อไร และไม่ทราบถึงการเก็บรักษาหรือในกรณีของผักที่ห่อหรือบรรจุถุงไว้ก็ไม่สามารถทราบอย่างแน่นอนว่าผักเหล่านั้นสดหรือไม่ ฉะนั้นอาหารสดลักษณะนี้จึงไม่ได้มาตรฐานของความสะอาดและสดตามความคิดของหลินและบุคคลในครอบครัวของเธอ ดังนั้นสมศรีกับหลินจึงมองสุขลักษณะหรือความสดของอาหารแตกต่างกัน (อ่านต่อหน้า 25)

สรุป

เหตุการณ์ในเรื่องที่ท่านได้อ่านมาแล้วนี้ แสดงให้เห็นถึงระเบียบประเพณีของแต่ละท้องถิ่น คือ นิสัยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตความเป็นอยู่ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตหรือการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

บุคคลที่เติบโตมาในวัฒนธรรมต่างกันย่อมมีทัศนะและพฤติกรรมการปฏิบัติต่อกันหรือพฤติกรรมในการทำงานและการพักผ่อนหย่อนใจอย่างเหมาะสมที่แตกต่างกันออกไป สิ่งที่บุคคลได้เคยเรียนรู้มาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องอาจถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและไม่เหมาะสมจากคนในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ขณะเดียวกันสิ่งที่เราได้เรียนรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่สุภาพและไม่ควรปฏิบัติ แต่กลับได้รับการยอมรับในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในวัฒนธรรมตะวันตกชาวอเมริกัน ไม่ถือว่าการจับหรือลูบศีรษะบุคคลที่สูงอายุกว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมไทยซึ่งมีข้อห้ามไม่ให้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวกับผู้สูงอายุหรือกับผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกัน เพราะถือว่าเป็นการดูถูกบุคคลนั้น แต่ถ้าจำเป็นต้องทำพฤติกรรมนั้นควรขออนุญาตและกล่าวขอโทษเสียก่อน แต่กับเด็กหรือบุคคลที่มีอายุอ่อนกว่ากลับถือว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงความรักความเอ็นดู เป็นต้น ความแตกต่างเหล่านี้ผู้ที่ไปใช้ชีวิตในวัฒนธรรมอื่นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบประเพณีของเจ้าของบ้านหรือของคนในท้องถิ่นนั้น เพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลเหล่านั้นรับรู้ในพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การติดต่อเกี่ยวข้องกันเป็นไปอย่างราบรื่น

25

เรื่องที่ 5 เขยิบเข้ามาใกล้ครั้งสุดท้าย

จิราได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนของบริษัทเพื่อเข้าร่วมประชุม ซึ่งจัดขึ้นที่จังหวัดในชนบทแห่งหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสดีที่เธอจะได้เที่ยวในจังหวัดนั้นด้วย ทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี เธอเดินทางไปถึงจังหวัดนั้น และเข้าพักที่โรงแรม จนกระทั่งถึงงานเลี้ยงรับรองก่อนการประชุม จิราได้รู้จักกับหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้บริหารจากบริษัทในจังหวัดนั้น เธอได้แนะนำตัวเองว่าชื่อนงนารถ เมื่อเริ่มพูดคุยกัน นงนารถก็จะเขยิบตัวเข้ามาใกล้จิรามากขึ้น ๆ ซึ่งจิราก็เขยิบถอยหนีห่างออกไป ๆ นงนารถก็จะเขยิบตามเข้าไปตลอดเวลา ที่สุดจิราก็ถอยหนีไปจนติดกับผนังห้องและไม่สามารถจะถอยไปได้ไกลอีกแล้ว นงนารถจึงเข้ามาอยู่ในระยะใกล้กับจิรามากที่สุด เมื่อพบกับสถานการณ์ที่ไม่สะดวกสบายเช่นนี้ จิราจึงกล่าวขอโทษสั้น ๆ และกลับเข้าไปยังห้องพักของเธอ และปฏิเสธที่จะไปงานสังคมอื่น ๆ อีก

26

ท่านจะอธิบายเหตุการณ์นี้ได้ดีที่สุดอย่างไร

(1) การที่นงนารถเขยิบเข้าไปใกล้นั้น เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางเพศ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 27)

(2) เป็นเรื่องผิดปกติมากในชนบท ที่ผู้หญิงจะได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนของบริษัท นงนารถไม่พอใจที่จะเห็นว่ามีผู้หญิงอีกคนหนึ่งเข้าร่วมประชุม จึงต้องการจะให้จิรารู้สึกไม่มีความสุขเท่าที่จะทำได้โดยหวังว่าจิราจะได้ไม่เข้าประชุม (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 28)

(3) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นเรื่องของระยะห่างทางสังคมที่ทำให้บุคคลเกิดความพอใจ ทั้งจิราและนงนารถต่างคนก็หาระยะห่างที่จะทำให้เกิดความพอใจ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 29)

(4) จิราอาจจะได้กลิ่นเหล้าจากปากของนงนารถ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 30)

(1) เป็นไปไม่ได้ว่าจิรากำลังเกิดความรู้สึกหวาดระแวง เมื่อบุคคลเผชิญกับประสบการณ์ใหม่และพฤติกรรมใหม่โดยไม่มีกรอบความคิดอ้างอิง ก็เป็นเรื่องธรรมดาที่จะให้เหตุผลตามที่เคยทราบมาเกี่ยวกับประสบการณ์และพฤติกรรมนั้น ๆ ข้อสันนิษฐานของจิราที่ว่าการกระทำของนงนารถเกิดจากแรงจูงใจทางเพศ เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น
(อ่านหน้า 25 ใหม่)

(2) คุณเลือกคำตอบข้อ (2) มีปรากฏการณ์ที่เรียกว่า "อาการนางพญาผึ้ง" ในผู้หญิง คือ ต้องการจะอยู่เหนือผู้หญิงคนอื่น ๆ โดยขจัดผู้หญิงเหล่านั้นออกไป แม้ว่าคำอธิบายนี้จะเป็นไปได้ แต่ก็ยังเป็นที่สงสัยว่าไม่เป็นคำอธิบายที่สมบูรณ์ในสถานการณ์นี้ เพราะจิราและนงนารถเป็นตัวแทนจากบริษัทต่างกัน ดังนั้นเรื่องนี้จึงไม่ใช่สาระสำคัญของเหตุการณ์ มีคำตอบอื่นที่ดีกว่านี้
(อ่านหน้า 25 ใหม่)

(3) คำตอบข้อนี้ดีที่สุด คนบางกลุ่มจะยืนใกล้ชิดกันมากกว่าคนอีกกลุ่มหนึ่ง เช่น ระยะห่างที่พอใจของคนบางกลุ่มประมาณ 18 นิ้ว แต่คนบางกลุ่มมีระยะห่างที่พอใจ 10 - 12 นิ้ว เป็นต้น ทั้งจิราและนงนารถต่างก็พยายามหาระยะห่างที่ตนพอใจ (อ่านต่อหน้า 31)

(4) ข้อนี้เป็นไปไม่ได้ ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเรื่องนี้เป็นสาเหตุของการกระทำของจิรา
โปรดเลือกคำตอบที่ต่างไปจากข้อนี้ (อ่านหน้า 25 ใหม่)

เรื่องที่ 6 การอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท

แม้ว่าบุรินทร์ จะไม่สนใจอ่านหนังสือพิมพ์หรือสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศมากนัก แต่เขาก็ทำคะแนนได้ดีที่เดียวในการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาชุมชน และได้รับทุนเรียนดีเพื่อมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถหาวิชาการของเขา เมื่อเข้ามากรุงเทพฯ และเริ่มการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เขาได้รับเชิญเข้าร่วมชุมนุมอย่างเป็นกันเองกับเพื่อนนักศึกษาที่สโมสรของมหาวิทยาลัยประมาณ 4 - 5 ครั้ง ครั้งสุดท้ายเพื่อน ๆ ของเขาได้ถามเกี่ยวกับนโยบายพัฒนาชนบท และการประสานงานกันระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น บุรินทร์ไม่ได้เตรียมตัวมาสำหรับคำถามเช่นนี้ จึงพูดเรื่องนี้ได้เพียงเล็กน้อย และจากสาเหตุนี้เองในครั้งต่อ ๆ มา เขาจึงไม่ได้รับเชิญไปชุมนุมในสโมสรอีก ซึ่งทำให้บุรินทร์รู้สึกสังสัยในการที่เขาไม่ได้รับเชิญ ถ้าบุรินทร์ถามว่าเกิดอะไร ท่านจะตอบว่าอย่างไร

(1) นักศึกษาในกรุงเทพฯ คาดหวังว่าบุรินทร์ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับหัวข้อที่ยกขึ้นมาถาม และรู้สึกประหลาดใจว่าเขาไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 33)

(2) นักศึกษาในกรุงเทพฯ กำลังไล่ต้อนบุรินทร์ โดยพยายามที่จะขัดแย้งว่าไม่เป็นไปตามที่เขาพูด ซึ่งพวกเขาสามารถโต้แย้งการอ้างเหตุผลของบุรินทร์ได้อย่างแข่งขัน และแสดงให้บุรินทร์เห็นว่า สิ่งที่เขาพูดนั้นเป็นเรื่องราวที่ไม่มีสาระ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 34)

(3) นักศึกษาในกรุงเทพฯ สนใจเรื่องการเมือง และนโยบายของรัฐบาล ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะอำนาจนิยม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของพวกเขาที่ยังคงมีอยู่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 35)

(4) นักศึกษาในกรุงเทพฯ ต่อต้านคนชนบท และไม่ยอมรับบุรินทร์ด้วยเหตุผลนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 36)

(1) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด นักศึกษาชาวกรุงเทพฯ กลุ่มนี้สนใจอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท และการดำเนินงานในการพัฒนาดังกล่าว และการคาดหวังว่าเพื่อน ๆ จะสามารถช่วยกันอภิปรายเรื่องนี้ให้กว้างขวางมากขึ้น จึงผิดหวังว่าบุรินทร์ไม่สามารถให้ความรู้ในเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจน ฉะนั้นนักศึกษาชาวชนบทควรจะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มากพอที่จะตอบคำถาม หรือวิจารณ์นโยบาย และการทำงานได้อย่างดีก่อนที่จะไปอยู่ในสังคมอื่น ๆ ในกรณีของบุรินทร์เมื่อไม่สามารถพูดอะไรได้มาก บุคคลอื่น ๆ จึงไม่คิดที่จะเชิญเขาเข้าร่วมชุมนุมอีก นักศึกษาชาวกรุงเทพฯ อาจจะมองว่า บุรินทร์ขาดความสนใจในการอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ และขาดความสนใจในพวกเขาด้วย (อ่านต่อหน้า 37)

(2) ไม่มีอะไรในเรื่องที่แสดงถึงเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ และไม่เป็นคำตอบที่ดีของเหตุการณ์ในเรื่องที่จะมาเกี่ยวข้องกับการอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายพัฒนาชนบท โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 31 ใหม่)

(3) นี่ไม่เป็นคำตอบที่ยอมรับได้ของผู้ที่มีการศึกษา เป็นคำตอบที่ขยายความมากเกินไป ควรหาคำตอบที่เฉพาะมากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้งหนึ่ง (อ่านหน้า 31 ใหม่)

(4) ถ้านักศึกษาชาวกรุงเทพฯ มีการต่อต้านนักศึกษาจากชนบท เขาก็คงจะไม่เชิญบุรินทร์เข้าร่วมชุมนุมด้วยถึง 4 - 5 ครั้ง โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 31 ใหม่)

เรื่องที่ 7 ทำงานครั้งแรก

เมื่อมนตรีจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมศาสตร์จากต่างประเทศด้วยอายุเพียง 25 ปี เขาก็ได้เข้าทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยทางเทคนิคโครงการพัฒนาเพื่อสร้างบ้านราคาถูกในหน่วยงานหนึ่ง เมื่อเข้าทำงานไม่นานนักเขาก็ทราบว่ามีอาจารย์หลายคนในมหาวิทยาลัย ซึ่งเคยศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เดียวกับเขา เขาจึงไปเยี่ยมอาจารย์เหล่านั้น ซึ่งต่อมาอาจารย์เหล่านั้นก็ได้เชิญเขาบรรยายเกี่ยวกับสาขาที่เขาเรียนมาในชั้นเรียนต่าง ๆ เช่น ชั้นเรียนวิชาฟิสิกส์ การพัฒนาชนบท และแม้แต่ในชั้นเรียนวิชาเคมี และเพื่อนอาจารย์เหล่านี้ยังแนะนำเขาให้เข้าร่วมงานในหน่วยงานของรัฐบาลอีก 2 - 3 แห่ง ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ก็ได้เชิญมนตรีเข้าร่วมประชุมกับระดับผู้สร้างนโยบายและหัวหน้างาน มนตรีมักจะได้รับคำถามให้แสดงความคิดเห็นในแผนพัฒนาต่าง ๆ อยู่เสมอ การมีงานหลาย ๆ อย่างเช่นนี้ทำให้มนตรีทำงานในหน้าที่ของตนในโครงการพัฒนาเพื่อสร้างบ้านราคาถูกได้เพียงเล็กน้อย และมักจะมาทำงานสาย 2 - 3 ชั่วโมงในแต่ละวัน ซึ่งทำให้ผู้ร่วมงานของเขารู้สึกไม่พอใจกับการทำงานของมนตรีในโครงการนี้ แต่บุคคลเหล่านั้นก็พยายามซ่อนความรู้สึกไว้อย่างดีที่สุด

ทำไมมนตรีจึงไม่ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาเพื่อสร้างบ้านราคาถูกให้เต็มที่

(1) เขากำลังดำเนินการเพื่อเพิ่มสถานภาพของเขา ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาได้คาดหวังไว้ก่อนกลับจากต่างประเทศ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 39)

(2) เขาได้ทราบว่าโครงการสร้างบ้านราคาถูกเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ซึ่งข้อมูลนี้เขาได้มาจากการสังสรรค์กับผู้วางแผนนโยบายคนหนึ่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 40)

(3) ผู้วางแผนนโยบายได้ทำให้มนตรีมีความหวังที่จะได้เลื่อนไปอยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่าเดิม จึงทำให้เขาเตรียมตัวสำหรับตำแหน่งใหม่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 41)

(4) มนตรีมีความรู้สึกกังวลที่จะสร้างความประทับใจที่ดีกับเพื่อนร่วมงานของเขา และเขารู้สึกว่าเขาจะช่วยโครงการสร้างบ้านได้โดยการติดต่ออย่างใกล้ชิดกับผู้วางนโยบายระดับสูง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 42)

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดี สำหรับผู้ที่จบการศึกษามาใหม่ ๆ และมีอายุเพียง 25 ปี ซึ่งไม่สามารถจะมีตำแหน่งและสถานภาพสูงในการทำงานได้ เพราะจะมีคนจำนวนมากที่มีสถานภาพและตำแหน่งสูงกว่าเขา แต่การที่เพื่อนของมนตรีได้ให้ความสำคัญในตัวเขา โดยเชิญไปสอนในมหาวิทยาลัย และแนะนำให้รู้จักกับผู้บริหารระดับสูง และทำให้เขากลายเป็นบุคคลสำคัญ ซึ่งได้รับเชิญให้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ นับว่าเป็นเรื่องอันตราย เพราะควรระลึกว่าการที่อายุยังน้อยเพียง 25 ปี และยังไม่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อน ย่อมไม่สามารถจะจัดการกับภารกิจได้ดี และจะเป็นการกระตุ้นให้มนตรีแสวงหาอำนาจเพื่อประโยชน์ของตนเองมากขึ้น และจะรู้สึกไม่พอใจถ้าถูกวิพากวิจารณ์ หรือถูกมองว่ามีความผิดพร่อง รวมทั้งให้ความสำคัญตนเองมากเกินความจริง (อ่านต่อหน้า 43)

40

(2) ไม่มีข้อความใดในเหตุการณ์ที่แสดงว่าโครงการสร้างบ้านราคาถูกเป็นไปไม่ได้ หรือมีการพูดถึงโครงการนี้ในงานสังสรรค์ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 37 ใหม่)

(3) แม้ว่ามนตรีจะถูกถามให้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในโครงการสำคัญ ๆ แต่สิ่งนี้ไม่ได้หมายความว่าเขากำลังได้รับการพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ตำแหน่งระดับสูงในหน่วยงานต่าง ๆ นั้นส่วนใหญ่จะพิจารณาเลื่อนบุคคลที่อยู่ในระดับรองลงมาขึ้นไปแทน

โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 37 ใหม่)

(4) คำตอบข้อนี้เกี่ยวกับความเชื่อของมนตรีในเรื่องของความสำคัญในการติดต่อกับบุคคลระดับสูง ว่าเป็นสิ่งถูกต้อง อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจของมนตรีไม่ได้เกิดความต้องการสร้างความประทับใจที่ดีกับเพื่อนร่วมงานของเขา โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 37 ใหม่)

43

เรื่องที่ 8 สนุกสนานกับการขับรถในเมือง

สมพงษ์เป็นนักศึกษาจากต่างจังหวัดซึ่งเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยใหญ่แห่งหนึ่งในเมือง เขามีฐานะร่ำรวย และมีความสะดวกสบายมากขณะเมื่ออยู่ที่บ้าน เช่น มีคนรับใช้หลายคน มีบ้านหลังใหญ่ มีรถยนต์ส่วนตัว และมีสระว่ายน้ำภายในบ้าน เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยดังกล่าว วันหนึ่งสมพงษ์ได้นั่งรถของบริบูรณ์ซึ่งเป็นเพื่อนของเขาไปยังศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง ขากลับบ้านสมพงษ์ได้ขอเป็นผู้ขับเองซึ่งบริบูรณ์ก็อนุญาต เพราะทราบว่าสมพงษ์มีใบขับขี่แล้ว ทั้งสองคนคุยกันด้วยเรื่องต่าง ๆ ตลอดทางที่นั่งรถมา และในขณะที่รถเข้ามาใกล้สี่แยกไฟแดงที่การจราจรคับคั่ง รถหลายคันกำลังชะลอความเร็วเพื่อเตรียมหยุดที่ไฟแดง สมพงษ์กลับขับรถอย่างคล่องแคล่วหักเลี้ยวไปตามเลนต่าง ๆ จนไปหยุดที่ไฟแดง บริบูรณ์ได้เตือนให้ระวังในการขับขี่รถเช่นนี้ เมื่อไฟเขียวสมพงษ์ก็ขับรถต่อไปข้างหน้า จนกระทั่งถึงสี่แยกไฟแดงที่หนึ่งแม้ขณะนั้นจะมีสัญญาณไฟแดงให้รถของสมพงษ์หยุด แต่เมื่อสมพงษ์เห็นว่าไม่มีรถแล่นมาจากถนนด้านไฟเขียว เขาจึงขับรถฝ่าไฟแดงไปอย่างรวดเร็ว บริบูรณ์สบถเสียงดังกับการกระทำนี้ แล้วบอกให้สมพงษ์หยุดรถเพื่อที่เขาจะขับต่อไปเอง

44

คำตอบใดดีที่สุดในการอภิปรายสถานการณ์นี้

(1) คนต่างจังหวัดส่วนมากขับรถโดยไม่กลัวอันตราย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 45)

(2) สมพงษ์ต้องการอวดตนเองให้เพื่อนเห็นว่าเขาเป็นคนกล้า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 46)

(3) สมพงษ์คุ้นเคยกับการขับรถที่มีกฎระเบียบแตกต่างออกไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 47)

(4) จริง ๆ แล้วสมพงษ์ขับรถไม่เป็น แต่เขาต้องการที่จะเรียนรู้ และได้ใช้อุบายเพื่อใช้สถานการณ์นี้เป็นการฝึกหัดขับ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 48)

45

(1) นี่เป็นคำตอบที่เป็นแบบฉบับทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นคำตอบง่าย ๆ และไม่สนใจปัจจัยอื่น ๆ อีกหลาย ๆ อย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นคำตอบที่ไม่พิจารณาให้รอบคอบ มีการโยงความสัสัมพันธ์ของเหตุผลกว้างเกินไป โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 43 ใหม่)

46

(2) แม้ว่า คนหนุ่มชอบที่จะอวดตัวในบางครั้งบางคราว แต่บริบูรณ์ได้ใช้การเตือนมากกว่าที่จะบังคับ และเราจะเห็นได้ว่าสมพงษ์ไม่สนใจในคำเตือนนั้น ข้อนี้ไม่ได้อธิบายพฤติกรรมของสมพงษ์ให้เป็นที่พอใจ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 43 ใหม่)

(3) คำตอบนี้ดีที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีกฎและและระเบียบการจราจรไว้แล้ว แต่ก็ยังมีกฎที่บุคคลตั้งขึ้นเอง เช่น การขับรถผ่าไฟแดงได้อย่างปลอดภัย ยังเป็นการกระทำที่ได้รับการยอมรับอย่างมาก แม้ว่าจะเป็นการกระทำผิดกฎหมายก็ตาม กฎที่สมพงษ์ยึดถือก็คือ สัญญาณไฟแดงเป็นเพียงสิ่งกระตุ้นเพื่อจะดูให้แน่ใจว่าถนนว่างหรือไม่ การนำกฎที่ตนเองตั้งขึ้นมาใช้ทั่ว ๆ ไปนั้นบุคคลควรจะมีความระมัดระวัง โดยระลึกว่าพฤติกรรมที่ตนหรือกลุ่มของตนยอมรับนั้นอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับในสถานที่หรือในบุคคลกลุ่มอื่น แม้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะเหมือนกันก็ตาม (อ่านต่อหน้า 49)

(4) คำตอบข้อนี้ผิด เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่า สมพงษ์มีใบขับขี่รถยนต์เรียบร้อยแล้วแม้ว่าสมพงษ์จะแสดงให้บริบูรณ์เห็นถึงนิสัยการขับรถที่ไม่ได้ดีก็ตาม มีคำอธิบายข้ออื่นที่ดีกว่า โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 43 ใหม่)

49

อำนวยได้รับมอบหมายจากบริษัทของเขาให้เป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับนักธุรกิจระดับสูงของบริษัทใหญ่ของประเทศ ณ โรงแรมแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่อำนวยได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ ในช่วงของการประชุมวันหนึ่งเขาได้รับเชิญให้ไปร่วมงานเลี้ยงรับรองกับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประชุมนี้ อำนวยตระหนักอยู่เสมอว่าการสนทนาเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงานธุรกิจร่วมกัน เขาจึงรู้สึกวิตกกังวลที่จะสร้างความประทับใจที่ดีกับบุคคลเหล่านั้น ในงานเลี้ยงเขาได้รับการแนะนำให้รู้จักกับ โคว้ จิ้นฟง รองผู้อำนวยการบริษัทใหญ่ดังกล่าว เขาพยายามจำชื่อภาษาจีนของบุคคลนี้ให้ได้ และจำได้ว่าหนังสือที่แนะนำเกี่ยวกับการสนทนาได้แนะนำว่าควรพูดคุยในเรื่องที่คู่สนทนาทราบแล้วอย่างดี อำนวยจึงมุ่งการสนทนาไปในเรื่องของการสืบเชื้อสายคนจีนกับคนไทย การอพยพของคนจีนมาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทย การอพยพจากผืนแผ่นดินใหญ่มาอยู่ที่ไต้หวัน การค้าขายของคนจีน และการต่อสู้เพื่อกลับสู่ผืนแผ่นดินใหญ่ นอกจากเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวนี้แล้ว อำนวยได้กล่าวถึงการวางแผนของบริษัทของเขาในการเข้าร่วมกับบริษัทใหญ่ของโคว้ จิ้นฟง อีก 2 - 3 เรื่อง โคว้ จิ้นฟง สนทนาด้วยอย่างสั้น ๆ เท่าที่

50

จำเป็นและเดินผละออกไปเพื่อคุยกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ในงานเลี้ยงนั้น อำนวยรู้สึกว่าการพูดคุยของเขาไม่ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี และเขาไม่ได้สร้างความประทับใจกับรองผู้อำนวยการของบริษัทแต่อย่างใด

อำนวยทำอะไรผิด

(1) เขาควรจะพบกับภรรยาของโคว้ จิ้นฟง ก่อนที่จะมาพูดคุยกับบุคคลนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 51)

(2) เขาควรจะพบกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าตามลำดับชั้นของบริษัท ก่อนพบโคว้ จิ้นฟง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 52)

(3) เขาใช้ลักษณะเฉพาะในการเลือกหัวข้อสำหรับการสนทนามากไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 53)

(4) หนังสือที่เขาอ่านมาก่อน ซึ่งให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับการพูดคุยในงานเลี้ยงในวงการธุรกิจนั้นให้คำแนะนำผิดเพราะแท้จริงแล้วบุคคลไม่ควรพูดเกี่ยวกับธุรกิจในงานเลี้ยง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 54)

(1) ในการพบครั้งแรก สามีหรือภรรยาไม่มีอิทธิพลมากนัก เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่าอำนวยได้รับการแนะนำให้รู้จักกับรองผู้อำนวยการบริษัทใหญ่ ดังนั้นอำนวยจึงได้รับคำแนะนำจากบุคคลที่ 3 ในงานเลี้ยงนั้น จึงเป็นที่ยอมรับอย่างสมบูรณ์ที่เขาจะสนทนากับโดว้ จิ้นฟง โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 49 ใหม่)

(2) ปทัสฐานสำหรับผู้ที่พบกันในงานเลี้ยงไม่แน่นอนที่จะต้องฝึกคือกฎระเบียบใด การที่ผู้แนะนำอำนวยกับโคว้ จิ้นฟง การพูดคุยกันจึงสามารถทำได้อย่างสมเหตุสมผลที่เดียว และเป็นสถานการณ์ที่ยอมรับได้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 49 ใหม่)

(3) นี่เป็นคำตอบที่ดี อำนวยคิดถูกต้องที่ว่าวิธีที่ดีในการดำเนินการสนทนาก็คือเลือกเรื่องที่คู่สนทนาสนใจ แต่อำนวยกระทำมากเกินไปในการเลือกเรื่องเกี่ยวกับ "จีน" มากเกินไป ซึ่งไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่า โคว้ จิ้นฟง มีลักษณะที่แสดงถึงวัฒนธรรมจีนแต่อย่างไร คนไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากที่มีความสนใจเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับจีนเลย และที่มากไปกว่านี้คือ โคว้ จิ้นฟง อาจรู้สึกว่าเขาถูกจัดเข้าไปเป็นคนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นคนไทย ซึ่งคนที่ได้รับการกระทำเช่นนี้จะรู้สึกไม่พอใจ ฉะนั้นในการสนทนาจึงต้องระมัดระวังที่จะพูดถึงลักษณะเฉพาะของคู่สนทนา (อ่านต่อหน้า 55)

(4) ตามความเป็นจริง การพูดคุยเกี่ยวกับธุรกิจเป็นที่ยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติ โดยทั่ว ๆ ไปจะให้บุคคลที่มีสถานภาพสูงหรือเจ้าภาพของงานเลี้ยง หรือตัวแทนระดับสูงของบริษัทเป็นบุคคลแรกที่พูดเรื่องราวเกี่ยวกับธุรกิจ และเมื่อมีการพูดเรื่องธุรกิจ อำนวยก็สามารถพูดคุยเรื่องนี้ในการสนทนาต่อไป โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 49 ใหม่)

55

เรื่องที่ 10 ปัญหาในงานเลี้ยง

ราชิตทำงานอยู่ที่แผนกบุคลากรในบริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งกำลังวางแผนขยายงานไปในชนบท ซึ่งตำแหน่งของราชิตนี้เขามีอำนาจที่จะพิจารณาเลื่อนตำแหน่งของบุคคลให้สูงขึ้น และการกำหนดเงินเดือนของบุคคลในบริษัท

เมื่อย้ายไปทำงานที่จังหวัดหนึ่งในชนบทในหน้าที่ดังกล่าว ราชิตก็ได้ไปงานเลี้ยงกับสุดาซึ่งได้รู้จักกันมาเป็นเวลานาน ราชิตรู้สึกเป็นกันเองกับสุดา ฉะนั้นจึงคิดว่า เขาสามารถพูดเรื่องตลก ๆ กับสุดาได้ รวมทั้งแสดงความรู้สึกส่วนตัวเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ต้องระมัดระวังว่าสุดาจะไม่พอใจ เช่น การให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพชนบท และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทเป็นต้น ในงานเลี้ยงดังกล่าว สุดาก็พูดขึ้นว่า "ฉันจะแนะนำให้คุณรู้จักเพื่อนที่ดีของฉันคนหนึ่ง เธออยู่ในงานนี้ แต่อยู่อีกด้านหนึ่ง เธอเป็นคนที่มีความสามารถมาก และกำลังคิดที่จะกลับไปทำงาน หลังจากที่ได้ออกจากงานไปเลี้ยงลูกเมื่อ 10 ปีที่แล้ว และเธอก็สนใจบริษัทของคุณ" ราชิตตอบอย่างตลก ๆ ว่า "ตกลงและผมหวังว่าผมจะไม่ถูกจีบนะ" ราชิตสังเกตว่าสุดาไม่พอใจในคำพูดนี้ และขอตัวอย่างสุภาพเท่าที่เธอจะทำได้ โดยไม่พูดกับราชิตอีกเลยตลอดงานเลี้ยงค่ำวันนั้น

56

ถ้าราชิตขอให้ท่านช่วยแปลความหมายความเข้าใจผิดนี้ ท่านจะให้ความสำคัญในเรื่องอะไร

(1) สุดารู้สึกว่าราชิตอาจจะต้องการเพื่อนผู้หญิง และคิดว่าราชิตและเพื่อนของเธอจะเข้าคู่กันได้ดี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 57)

(2) สุดาและราชิตใช้เวลาด้วยกันในงานเลี้ยงมากเกินไป ในชนบทมีปทัสฐานว่าควรพูดกับคนหลาย ๆ คนในงานเลี้ยง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 58)

(3) สุดาคิดว่าราชิตกำลังจีบเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 59)

(4) สุดาแปลความหมายของคำว่า "จีบ" ที่ราชิตพูดไปทางลบอย่างมาก ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 60)

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าสุดารู้สึกว่าราชิตจะเป็นเพื่อนที่ดีในความหมายของชาย-หญิง และแม้ว่ามีความรู้สึกในเรื่องนี้เกิดขึ้นในใจของสุดา แต่ก็มีปัญหาที่เกิดขึ้นทันทีที่สำคัญกว่า ซึ่งทำให้สุดามีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างชัดเจน โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 55 ใหม่)

(2) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าสุดาและราชิตใช้เวลาด้วยกันมากเกินไป โปรดเลือกอีกครั้ง
(อ่านหน้า 55 ใหม่)

(3) ความรู้สึกของสุดาที่ว่าราชิตกำลังจีบเธอ เป็นเหตุผลที่เป็นไปได้ในเหตุการณ์นี้ แต่อย่างไรก็ตาม อาจเป็นไปได้ว่าสุดาไม่ได้รู้สึกว่าราชิตกำลังจีบเธอ การจีบถ้าจะเกิดขึ้นก็จะเป็นเรื่องของราชิตกับเพื่อนของสุดา และถ้าแปลความหมายตรง ๆ จากคำพูดของราชิตก็คือ เขาหวังว่าเพื่อนของสุดาจะไม่มาจีบเขา โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 55 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด คำว่า "จีบ" ที่ราชิตใช้นั้นเป็นภาษาสแลงหรือเป็นสำนวน ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดหรือแปลความหมายไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้ ฉะนั้นการใช้คำพูดควรเลือกใช้คำที่สามารถสื่อความกันได้อย่างชัดเจน ไม่ควรคาดหวังว่าผู้ฟังจะสามารถเข้าใจความหมายตรงกับที่เราต้องการได้เสมอไป (อ่านต่อหน้า 61)

61

มาลินีติดตามสามีคือโอภาส ซึ่งออกไปทำงานในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ห่างไกลจังหวัดหนึ่ง งานของโอภาสนั้นบางครั้งเขาต้องไปค้างที่หน่วยงานซึ่งอยู่ห่างไกลจากบ้านครั้งหนึ่ง ๆ เป็นเวลานาน 5 - 6 วัน แต่มาลินีก็ไม่รู้สึกเหงาเพราะเธอมีลูก ๆ ที่ทำให้เธอต้องทำงานยุ่งตลอดวัน นอกจากนี้เธอยังมีหญิงรับใช้ที่เป็นชาวบ้านละแวกนั้น ซึ่งได้จ้างไว้ทำอาหารและทำความสะอาดบ้านเรือน

ทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี จนกระทั่งถึงช่วงที่โอภาสต้องออกไปค้างในหมู่บ้านดังที่เคยปฏิบัติมา ในบ่ายวันที่ 2 หลังจากที่โอภาสไปทำงานดังกล่าว มาลินีก็รู้สึกไม่สบายโดยมีอาการครั่นเนื้อครั่นตัว แต่เธอก็พยายามจัดการทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านให้เรียบร้อย แต่ในวันที่ 3 เธอก็รู้สึกหมดแรงและต้องเข้านอนแต่หัวค่ำ และในวันที่ 4 เธอก็มีอาการไข้สูง แม้ว่าจะต้องฝืนตัวเองอย่างมาก แต่เธอก็สามารถนำลูก ๆ เข้านอนได้ตามปกติ หญิงรับใช้อาสาที่จะค้างคืน และเธอได้พูดเสียงเบา ๆ อยู่ในลำคอถึงการถูกลงโทษจากการผิดผี และไม่เตือนให้มาลินีรับประทานยาแต่อย่างใด

โอภาสกลับมาบ้านในวันที่ 5 เวลาประมาณบ่ายสี่โมง เมื่อเข้ามาในบ้าน หญิงรับใช้ได้เข้ามาหาอย่างรีบร้อน และกระตุ้นให้เขาเข้าไปดูมาลินี ซึ่งขณะนี้มีไข้สูง มีอาการเพ้อ ขาดน้ำอย่างเห็น

62

ได้ชัดเจน แม้ว่าจะห่มผ้าแต่ก็ยังตัวสั่นด้วยความหนาว ภายหลังถามหญิงรับใช้ถึงอาการเจ็บป่วย โอภาสก็ดุเธอด้วยความโกรธที่เธอไม่ได้สนใจในความเจ็บป่วยของมาลินี แล้วบอกเธอให้กลับไปบ้านโดยไม่ต้องมาทำงานอีกต่อไป แล้วจึงพามาลินีไปส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด ซึ่งอยู่ห่างจากบ้าน 60 กิโลเมตร ผลการตรวจปรากฏว่ามาลินีเป็นไข้มาเลเรีย แพทย์บอกให้โอภาสทราบว่านับว่าโชคดีที่นำมาลินีมาโรงพยาบาลทันเวลาพอดี

อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โอภาสโกรธ โปรดเน้นในสาเหตุเฉพาะที่เป็นไปได้มากที่สุด

(1) โอภาสโกรธโดยไม่มีเหตุผล เนื่องจากความตกใจและความสับสนในการป่วยของมาลินี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 63)

(2) โอภาสโกรธว่าหญิงรับใช้ไม่สนใจความเจ็บป่วยของมาลินี ซึ่งจำเป็นต้องให้แพทย์รักษาโดยด่วน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 64)

(3) โอภาสโกรธเพราะลูก ๆ ของเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 65)

(4) โอภาสโกรธเพราะหญิงรับใช้ปิดหน้าต่างหมดทุกบาน ทำให้อากาศในบ้านไม่หมุนเวียนเพื่อช่วยลดอาการไข้ของมาลินี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 66)

63

(1) แม้จะเป็นไปได้ว่าบางคนอาจจะโกรธโดยไม่มีเหตุผลเมื่ออยู่ในสภาวะที่ตกใจ และสับสน แต่มีคำอธิบายที่มีเหตุผลและเป็นสาเหตุเฉพาะในพฤติกรรมของโอภาส โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 61 ใหม่)

(2) สาเหตุของความเจ็บป่วยที่คนชนบทซึ่งอยู่ห่างไกลมักอ้างเสมอ ๆ คือ "ผิดผี" มากกว่าที่จะคิดว่าเกิดจากสภาพร่างกายของผู้ป่วย ผู้ที่มีความเชื่อเช่นนี้จะรู้สึกว่าไม่มีประโยชน์ที่จะใช้ยาในการรักษาความเจ็บป่วย การกระทำของหญิงรับใช้ที่มีต่อความเจ็บป่วยของมาลินีจึงเกิดจากการใช้กรอบความคิดอ้างอิงดังกล่าว โดยถือว่าการเจ็บป่วยเกิดจากสาเหตุบางอย่าง ซึ่งบุคคลควบคุมไม่ได้ โอภาสต้องการให้หญิงรับใช้มีความรับผิดชอบมากกว่านี้ โดยจัดการให้มาลินีได้รับการรักษาจากแพทย์ ทั้งนี้เนื่องจากโอภาสมาจากสังคมที่มีภูมิหลังว่าเมื่อเกิดความเจ็บป่วยจะต้องนำผู้ป่วยส่งแพทย์โดยเร็ว ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 67)

(3) เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่าเด็ก ๆ ได้รับการดูแลจากมาลินีด้วยตนเอง แม้ว่าเมื่อโอภาสมาถึง หญิงรับใช้จะไม่ได้พูดถึงเด็ก ๆ ก็ตาม ก็ไม่น่าเป็นไปได้ว่าเขาจะโกรธหญิงรับใช้โดยไม่มีการถามว่าเด็ก ๆ อยู่ไหน จุดสำคัญทั้งหมดที่โอภาสโกรธอยู่ที่ภรรยาของเขา มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 61 ใหม่)

(4) ในเหตุการณ์ไม่ได้กล่าวว่าหญิงรับใช้ปิดหน้าต่างหมดทุกบาน การกล่าวว่าอาการเจ็บป่วยของมาลินีเกิดจากผีดผี เป็นความเชื่อที่ผิด โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 61 ใหม่)

67

เรื่องที่ 12 โชคร้ายเกิดจากกรรม

พงษ์พันธ์ เป็นวิศวกรในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ครั้งหนึ่งเขาได้รับมอบหมายให้ไปพัฒนาหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งบ้านเรือนได้ถูกลมพายุพัดทำลายเสียหายอย่างรุนแรง โดยมีโครงการดำเนินงานนี้เป็นเวลา 6 เดือน เมื่อเขาเข้ามาดำเนินงานในหมู่บ้านดังกล่าว เขาก็รู้สึกไม่สบายใจในความพยายามของเขาที่จะให้ชาวบ้านเหล่านั้นสร้างบ้านในทิศทางที่จะไม่ปะทะกับลมพายุ ชาวบ้านเหล่านี้เชื่อว่าความเสียหายรุนแรงต่าง ๆ เกิดขึ้นจากกรรมที่มีมาแต่อดีต ฉะนั้นจึงไม่มีการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ที่จะอยู่นอกเหนือกรรมนั้นได้ พงษ์พันธ์แม้ว่าจะนับถือศาสนาเดียวกันกับชาวบ้านเหล่านั้น แต่เขาก็ไม่สามารถยอมรับความคิดเห็นในเรื่องนี้ของชาวบ้านได้

68

ท่านจะอธิบายความแตกต่างในความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกันระหว่างพงษ์พันธ์กับชาวบ้านอย่างไร

(1) ชาวบ้านเหล่านั้นไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอที่จะเข้าใจเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 69)

(2) ชาวบ้านไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐมาเป็นเวลานาน ทำให้ชาวบ้านเหล่านั้นยึดการพึ่งตนเองเป็นหลัก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 70)

(3) ชาวบ้านไม่ไว้วางใจบุคคลภายนอก และใช้หลักทางศาสนาเพื่อหลีกเลี่ยงการให้ความร่วมมือ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 71)

(4) ชาวบ้านนับถือศาสนาอย่างแรงกล้า และความนับถือนี้ได้ครอบคลุมไปถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเขา ในบริมาณสูง ซึ่งพงษ์พันธ์ไม่มีประสบการณ์เช่นนี้มาก่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 72)

69

(1) นี่ค่อนข้างจะเป็นความคิดง่าย ๆ เพราะแม้ว่าจะมีการศึกษาเล็กน้อย แต่ชาวบ้านเหล่านั้นก็มีความรู้เพียงพอที่จะเข้าใจความคิดของพงษ์พันธ์ แต่เขาเห็นว่ามีสิ่งอื่นที่อยู่เหนือความคิดนี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้งหนึ่ง (อ่านหน้า 67 ใหม่)

(2) เหตุผลนี้อาจเป็นไปได้ แต่เหตุการณ์ก็แสดงว่าชาวบ้านตกลงใจที่จะสร้างบ้านเรือนใหม่ แม้ว่าการสร้างบ้านใหม่ เขาจะต้องช่วยเหลือตัวเองมากกว่าที่รัฐบาลจะช่วยเหลือก็ตาม เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวถึงรัฐเพียงเล็กน้อยเท่านั้น มีคำตอบข้ออื่นที่ดีกว่านี้ (อ่านหน้า 67 ใหม่)

(3) เหตุผลนี้เป็นไปไม่ได้ ถ้าชาวบ้านเห็นว่าโครงการของพงษ์พันธ์มีประโยชน์ เขาย่อมเต็มใจรับความช่วยเหลือ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 67 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ในขณะที่พงษ์พันธ์และชาวบ้านนับถือในศาสนาเดียวกัน แต่อิทธิพลของวัฒนธรรมและประวัติความเป็นมาของแต่ละท้องถิ่นทำให้การแปลความหมายคำตอบของศาสนาต่างกัน วัฒนธรรมในเมืองย่อมได้รับอิทธิพลทางวิทยาศาสตร์มากกว่า ทำให้เกิดความเชื่อว่าเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นย่อมควบคุมธรรมชาติได้ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้จะครอบคลุมทุก ๆ ด้านของสังคม ฉะนั้นแม้ว่าพงษ์พันธ์จะนับถือในหลักศาสนา แต่เขาก็ยังมีความเชื่อในการกำหนดวิถีชีวิตด้วยตนเองด้วย และเห็นว่ากรรมมีอิทธิพลเพียงเล็กน้อย แต่ชาวชนบทซึ่งยังไม่เคยได้รับประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยีจึงยังเห็นว่า ทุกอย่างกำหนดจากกรรมและกรรมมีอำนาจเหนือการกระทำของเขา และจากการที่ชาวบ้านมีความเคยชินต่อการอ้างเรื่องกรรมเก่า ทำให้พวกเขาไม่รับความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าใช้ความรู้ดังกล่าวอย่างพงษ์พันธ์จะทำให้สามารถป้องกันผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ (อ่านต่อหน้า 73)

เรื่องที่ 13 เป็นลูกหนี้หรือเป็นเจ้าหนี้?

สมบัติเป็นคนกรุงเทพฯ ทำงานในโรงงานประกอบรถยนต์แห่งหนึ่ง เขามีเพื่อนร่วมงานเป็นคนชนบทหลายคน เพื่อนร่วมงานชาวชนบทเหล่านี้บางคนมีอารมณ์ขัน ซึ่งทำให้สมบัติพลอยสนุกสนานไปกับคนเหล่านี้ด้วย เรื่องตลก ๆ และนิสัยทำตัวสบาย ๆ ทำให้งานที่ค่อนข้างน่าเบื่อดูดีขึ้น เพื่อนคนหนึ่งในกลุ่มนี้ที่กลายมาเป็นเพื่อนสนิทกับสมบัติคือเปลว สมบัติกับเปลวมักไปดื่มสุราด้วยกันภายหลังงานเลิกเสมอ ๆ ในระยะหลัง ๆ เปลวมักจะเอ่ยปากขอยืมเงินสมบัติบ่อย ๆ เพราะเปลวมักใช้เงินค่าจ้างหมดก่อนเงินเดือนออกอยู่เป็นประจำ สมบัติรู้สึกว่าเปลวควรจะรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินให้ดีกว่านี้ และควรใช้เงินคืนเขาในเวลาที่กำหนดไว้ ครั้งหนึ่งเมื่อเปลวบอกขอยืมเงิน สมบัติจึงเตือนว่าเปลวควรจะจัดรายรับรายจ่ายใหม่ และควรเก็บเงินบางส่วนไว้ใช้เมื่อเกิดความจำเป็นในวันข้างหน้าหรือเมื่อมีกรณีฉุกเฉิน เปลวเมื่อได้รับคำเตือนเช่นนั้นก็หัวเราะและพูดตอบสมบัติว่า "เก็บไปทำไมเงิน ผมมีเพื่อนที่ดีอย่างคุณที่จะช่วยเหลือเมื่อเงินขาดมืออยู่แล้วทั้งคน" สมบัติไม่พูดตอบแต่อย่างใด แต่รู้สึกว่าความคิดของเปลวแสดงถึงความไม่รับผิดชอบอย่างยิ่ง และเรื่องนี้ทำให้เขาตีตัวออกห่างจากเปลว

ท่านจะอธิบายการกระทำของเปลวที่ขาดความรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินแก่สมบัติอย่างไร

(1) คนชนบทไม่ชื่นชมกับค่าของเงิน เพราะชีวิตความเป็นอยู่ของเขามักใช้การแลกเปลี่ยนมากกว่าการซื้อด้วยเงินสด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 75)

(2) เปลวใช้เงินส่วนใหญ่ไปกับการดื่มสุรา แต่เขาไม่ยอมรับจุดอ่อนเรื่องนี้กับสมบัติ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 76)

(3) คนชนบทรู้สึกว่า สิ่งของต่าง ๆ ที่ได้มา รวมทั้งเงิน ควรกระจายไปสู่คนอื่น ๆ ในสังคม และเมื่อใดที่ตนมีความจำเป็นก็สามารถพึ่งผู้อื่นได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 77)

(4) เปลววางแผนที่จะกลับไปชนบท โดยทิ้งหนี้สินไว้เบื้องหลัง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 78)

75

(1) ข้อนี้อาจจะมีส่วนถูกในอดีต แต่ปัจจุบันความรู้สึกเช่นนี้ยากที่จะเกิดขึ้น คนชนบทโดยทั่ว ๆ ไป เข้ามากรุงเทพฯ ด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อหารายได้ และเปลวก็อาจจะส่งรายได้ส่วนหนึ่ง ไปให้ครอบครัวของเขาที่ชนบท (และเรื่องนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เขามีเงินไม่พอใช้) คำตอบนี้ยังอธิบายคำตอบที่ถูกต้องได้ไม่ครบ โปรดเลือกคำตอบข้อใหม่ (อ่านหน้า 73 ใหม่)

(2) นี่มักเป็นทัศนะที่มีต่อชาวชนบท แต่เหตุการณ์ในเรื่องไม่ได้กล่าวว่าเปลวดื่มสุราเป็นประจำ

โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 73 ใหม่)

77

(3) สังคมของชาวชนบทจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันสูง เมื่อเพื่อนคนหนึ่งคนใดมีความจำเป็นเกิดขึ้น เปลวยังเชื่อว่าระบบเช่นนี้ใช้ได้ในสังคมใหม่ของเขา จึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ เช่น การขอยืมเงินจากสมบัติเสมอ ๆ สมบัติควรจะได้ทราบว่าเปลวถือว่าเขาเป็นเพื่อนสนิทคนหนึ่งซึ่งสามารถแสดงความสนิทสนมโดยการขอยืมเงินได้ คำตอบนี้ดีที่สุด

(อ่านต่อหน้า 79)

78

(4) ข้อนี้ไม่ถูกต้อง ชาวชนบทมีความรับผิดชอบในหนี้สินของตน (อ่านหน้า 73 ใหม่)

79

เรื่องที่ 14 การต้อนรับแขก

ดำรงได้มีโอกาสเข้าไปทำงานพัฒนายังเกาะเล็ก ๆ ที่ห่างไกลทางภาคใต้เกาะหนึ่ง ชาวเกาะดังกล่าวไม่ค่อยมีโอกาสพบกับข้าราชการจากกรุงเทพฯ บ่อยนัก ยกเว้นนักท่องเที่ยวทางเรือที่ไปแวะเที่ยงเพียง 2 - 3 ชั่วโมง

ในระยะแรก ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างดูเหมือนจะจัดให้ดำรงเป็นพิเศษ ไม่ว่าเขาจะไปที่ไหน ผู้คนจะพากันกรูเข้ามาเพื่อจัดทำทุกสิ่งทุกอย่างที่แน่ใจว่าจะทำให้เขาสุขสบาย จัดการต้อนรับอย่างดีที่สุด มีการปูเสื่อให้เขานั่ง จัดอาหารที่ดีที่สุดให้เขา และถ้าบ้านไหนทราบว่าเขาจะไปเยี่ยมจะมีการทำความสะอาดบ้านไว้คอยต้อนรับ ชาวบ้านจะพยายามปรับปรุงทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ความสะดวกสบายแก่เขา เช่นมีเขาเพียงคนเดียวที่มีเก้าอี้นั่ง

แต่ปัจจุบันเมื่อ 6 เดือนผ่านไป ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนไป เขาไม่ได้รับความสนใจจากชาวบ้านดังที่เคยเป็นมา ผู้คนดูเหมือนจะแสดงว่าดำรงไม่ได้แตกต่างไปจากพวกเขา ดูประหนึ่งว่าเขาแข็งแกร่งที่จะอยู่ที่นั่น ดำรงรู้สึกไม่พอใจ และเกิดความรู้สึกอยากกลับบ้านที่กรุงเทพฯ อยู่เสมอ ๆ โดยลืมนึกถึงงานพัฒนาที่เขาเคยตั้งใจไว้ว่าจะกระทำเพื่อความเจริญของเกาะนั้น และในไม่ช้าเขาก็ตกลงใจที่จะกลับกรุงเทพฯ

80

คำอธิบายข้อใดที่ช่วยในการวิเคราะห์เหตุการณ์นี้

(1) ชาวบ้านเกิดความเบื่อหน่ายดำรงอย่างชัดเจน จึงไม่สนใจเขา และต้องการให้เขากลับกรุงเทพฯ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 81)

(2) เวลา 6 เดือน เป็นเวลานานมากเกินไปสำหรับดำรงที่จะใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างเช่นนั้น เขาอาจจะรู้สึกโดดเดี่ยว และมีความทุกข์ใจเกิดขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 82)

(3) ชาวบ้านไม่พอใจกับการช่วยเหลือในรูปของโครงการช่วยตนเอง และเขาก็ได้รู้ว่าดำรงไม่มีของแจก สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้เขาไม่ต้องการดำรง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 83)

(4) ชาวบ้านได้แสดงให้เห็นว่าพวกเขาได้ยอมรับดำรง โดยการปฏิบัติต่อดำรงไม่แตกต่างไปจากที่เขาปฏิบัติต่อตัวเอง คือเมื่อเขาอยู่ที่นี่นานแล้วถึง 6 เดือน ชาวบ้านก็ถือว่าเขาเป็นคนที่นั่นคนหนึ่งแล้ว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 84)

81

(1) ชาวเกาะดังกล่าวมีลักษณะเป็นคนใจดี จึงเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะแสดงอาการเช่นนั้นกับดำรง

โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 79 ใหม่)

(2) คำตอบข้อนี้ส่วนหนึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้เมื่อคำรงต้องมาใช้ชีวิตในสถานที่ใหม่และแตกต่างออกไป แต่แม้ว่าความรู้สึกดังกล่าวของเขาจะเป็นไปได้ แต่อย่างไรก็ตาม เวลา 6 เดือนไม่นานมากเกินไปที่จะทำให้เขาจากมา โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 79 ใหม่)

83

(3) ถึงแม้ชาวบ้านจะเคยเห็นว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามานั้นใช้จ่ายเงินไม่อั้นเมื่อเข้าไปยังหมู่บ้าน แต่ก็ยังเป็นที่สงสัยว่าเขาจะคิดว่าดำรงเป็นคนรวยประเภทนี้ด้วยหรือ ในเมื่อเขาก็ได้ติดต่อกับดำรงมากเป็นเวลานานพอสมควร โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 79 ใหม่)

(4) คำตอบนี้ดีที่สุด ในขั้นสุดท้ายเมื่อบุคคลได้รับการยอมรับแล้ว ก็ถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มต่อไปอีก และไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ขอให้นึกถึงกลุ่มต่าง ๆ ที่ท่านเคยเข้าไปร่วมด้วย ในขณะที่ท่านเข้าไปใหม่ ๆ ท่านจะได้รับความสนใจมาก แต่เมื่อเวลาผ่านไปความสนใจที่ได้รับจะค่อย ๆ ลดลง นี่ก็เช่นเดียวกับกรณีของดำรง กล่าวได้ว่าในวันแรก ๆ เขาอาจจะยกให้เป็น "แขก" แต่ในวันหลัง ๆ เขาถือว่าเป็นลูกบ้านแล้วนั่นเอง (อ่านต่อหน้า 85)

เรื่องที่ 15 ไปเยี่ยมเพื่อนบ้าน

ภายหลังไม่นานเมื่อย้ายมาทำงานยังจังหวัดเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในชนบทภาคใต้ ครอบครัวของทำนุ (ซึ่งมีทำนุ ภรรยาของเขา และลูก 2 คน อายุ 10 ขวบ และ 8 ขวบ) ได้รับเชิญจากครอบครัวของประเสริฐ ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านให้ไปรับประทานอาหารเย็นที่บ้านของเขา ทำนุเห็นว่าเป็นโอกาสที่ครอบครัวของเขาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เขาจึงตอบรับเชิญด้วยความกระตือรือร้น

เมื่อครอบครัวของทำนุไปถึงและได้รับเชิญให้เข้าไปในบ้าน และได้รับการเสริฟเบียร์ก่อนการรับประทานอาหาร ลูก ๆ ของประเสริฐทั้ง 3 คน (อายุ 5, 7 และ 12 ขวบ) นั่งเงียบ ๆ มองเพื่อนบ้านใหม่ของเขา การพูดคุยจะเกี่ยวกับเรื่องการทำงานของทำนุกับประเสริฐ ทำนุเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประมง ส่วนประเสริฐเป็นหัวหน้ากลุ่มทำการประมงของจังหวัด นอกจากนี้ก็มีเรื่องทั่ว ๆ ไปที่นำมาพูดคุยกัน ลูก ๆ ของทำนุแสดงอาการเบื่อหน่ายและแสดงความสนใจในสิ่งแวดล้อมใหม่ของเขา โดยเริ่มต้นเดินสำรวจบ้าน ถามในสิ่งที่เขาไม่คุ้นเคย ทั้งทำนุและภรรยาก็กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของลูกทั้ง 2 คน โดยคิดว่าถ้าลูกทั้ง 2 ได้เข้าใจสิ่งแวดล้อมใหม่อย่างดีแล้วจะช่วยให้การย้ายเข้ามาอยู่ในที่นี้ของเขาง่ายขึ้น

อาหารที่นำมาเลี้ยงเป็นอาหารที่ครอบครัวทำนุไม่คุ้นเคยนัก และเป็นอาหารที่ต้องใช้เวลาเตรียมนานทีเดียว ลูกทั้ง 2 ของทำนุแสดงอาการไม่พอใจในอาหารเหล่านั้น แต่ภรรยาของทำนุก็พยายามชวนให้ลูกรับประทาน และพูดเอาใจว่าถ้ารับประทานแล้วอาจจะชอบก็ได้ ซึ่งทำให้การปฏิเสธของเด็กทั้ง 2 ลดลง และเริ่มรับประทานอาหารนั้นอย่างเสียไม่ได้ การพูดคุยที่โต๊ะอาหารยังคงเป็นเรื่องของการทำงานของทำนุกับประเสริฐ แต่บรรยากาศขาดความอบอุ่นและความเป็นมิตรดังเช่นการพูดคุยก่อนการรับประทานอาหาร

ภายหลังเมื่อรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ครอบครัวของทำนุก็ลากลับ และคิดว่าเขาได้สร้างความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีกับครอบครัวของประเสริฐแล้ว อย่างไรก็ตาม หลายสัปดาห์ผ่านไปครอบครัวของทำนุก็ไม่ได้รับเชิญจากครอบครัวของประเสริฐไปรับประทานอาหารร่วมกันกับครอบครัวของเขาอีก

ท่านจะอธิบายถึงความแตกต่างของเวลาที่ได้รับเชิญก่อนมารับประทานอาหารกันภายหลังมารับประทานอาหารแล้วอย่างไร

(1) ในวัฒนธรรมชนบทหรือในวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่ความต้องการของเด็กจะอยู่ภายใต้คำแนะนำหรือการควบคุมของผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กในครอบครัวของประเสริฐก็มีลักษณะดังกล่าวนี้ แต่ครอบครัวของประเสริฐได้เห็นว่าเด็กในครอบครัวของทำนุมีความอาจหาญในตัวเอง และพฤติกรรมนั้นได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ของเขาด้วย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 88)

(2) การพูดคุยเป็นเรื่องส่วนตัวมากเกินไปสำหรับการพบกันเป็นครั้งแรก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 89)

(3) เป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องมีการเชิญเป็นการตอบแทน โดยจัดเลี้ยงอาหารที่บ้านของทำนุภายใน 2 สัปดาห์ เมื่อทำนุไม่ได้ทำสิ่งนี้ จึงเป็นการดูถูกครอบครัวของประเสริฐ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 90)

(4) ครอบครัวของประเสริฐรับรู้ว่า ครอบครัวของทำนุไม่พอใจกับอาหารที่เขาจัดไว้ จึงไม่ต้องการให้ครอบครัวของทำนุพบกับสิ่งที่ไม่พอใจอีก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 91)

(1) พฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคมหนึ่งอาจจะไม่ได้รับการยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง การอบรมเลี้ยงดูบุตรในวัฒนธรรมเมืองจะให้ความสำคัญอย่างมากในความเข้าใจถึงความต้องการของเด็ก และจะกระตุ้นให้เด็กแสดงออกถึงความต้องการของเขา ซึ่งลักษณะนี้ตรงข้ามกับการเลี้ยงดูบุตรของคนในวัฒนธรรมชนบท ฉะนั้นพฤติกรรมของลูก ๆ ทำนุจึงเป็นพฤติกรรมที่รุนแรงในความคิดของบุคคลในครอบครัวประเสริฐ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นขึ้น ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 92)

(2) เรื่องที่นำมาพูดคุยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งพบเสมอว่าเรื่องที่เหมาะสมในวัฒนธรรมหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความโกรธเคืองในอีกวัฒนธรรมหนึ่งได้ แม้ว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่บุคคลควรระลึกไว้ แต่ในเหตุการณ์ของเรื่องนี้สิ่งนี้ไม่ใช่สิ่งสำคัญ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น

(อ่านหน้า 85 ใหม่)

(3) แม้ว่าการตอบแทนอาจจะได้รับการคาดหวังว่าเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้น แต่ไม่มีการกล่าวถึงกฎเกณฑ์นี้ในเหตุการณ์ ขอให้เลือกคำตอบจากข้อมูลที่ให้ไว้ โปรดพยายามอีกครั้ง
(อ่านหน้า 85 ใหม่)

91

(4) แม้ว่าลูก ๆ ของทำนุจะแสดงความไม่พอใจในอาหาร แต่เป็นไปไม่ได้ว่าครอบครัวของประเสริฐจะให้ความสำคัญในกิริยาอาการของเด็กเหล่านี้ นอกจากนี้ทำนุและภรรยาของเขาไม่ได้บ่นเกี่ยวกับอาหารเลย โปรดพยายามตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 85 ใหม่)

92

ภายหลังที่ใช้เวลาในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาหลายปี จุมพลก็กลับมาประเทศไทย และได้เข้าทำงานที่บริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง วันหนึ่งบริษัทได้จัดงานเลี้ยงแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างหนึ่ง จุมพลได้รับเชิญไปในงานนี้เช่นกัน ในบริเวณงานเขาได้รู้จักกับบุคคลต่าง ๆ หลายคน และในที่สุดก็ได้หยุดคุยกับผู้หญิงสาวที่มีรูปร่างหน้าตาดีคนหนึ่ง ในระหว่างพูดคุยกันนั้น หญิงสาวคนนี้จะแสดงท่าทางที่ทำให้การพูดคุยน่าสนใจมากขึ้น และเมื่อจุมพลได้กล่าวถึงเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของเขา หญิงสาวคนนี้ก็จะกล่าวว่าเรื่องที่เขาพูดถึงนั้นตรงกับเหตุการณ์ในชีวิตของเธอและเพิ่มรายละเอียดมากขึ้นกว่าเรื่องที่จุมพลเล่าในบางครั้ง ขณะที่พูดคุยอยู่นั้นเธอก็จะเอื้อมมือมาแตะตัวเขา จุมพลคิดว่าทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี เขาจึงเอ่ยปากชวนเธอไปเที่ยวไนท์คลับกันตามลำพังภายหลังที่งานเลี้ยงเลิกแล้ว ซึ่งทำให้หญิงสาวหยุดคุยอย่างรวดเร็ว และได้ขอตัวอย่างสุภาพเพื่อออกไปคุยกับเพื่อนคนอื่น ๆ ที่อยู่ในงานเลี้ยงนั้น จุมพลไม่แน่ใจว่าเกิดอะไรขึ้น

93

ถ้าจุมพลขอให้ท่านช่วยอธิบายให้เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น สิ่งสำคัญที่ท่านจะพูดถึงคืออะไร

(1) จุมพลแปลความหมายพฤติกรรมของหญิงสาวคนนี้ผิด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 94)

(2) หญิงสาวคนนี้กำลังพยายามที่จะทำให้จุมพลหลงใหลในตัวเธอ เพื่อทำให้เธอภาคภูมิใจในตัวเอง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 95)

(3) การกระทำของจุมพลสะท้อนถึงความรู้สึกคิดถึงภรรยาของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 96)

(4) เพื่อนของจุมพลควรจะบอกล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นเสียก่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 97)

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด จุมพลกำลังแปลความหมายพฤติกรรมของหญิงสาวคนนี้จากประสบการณ์ในวัฒนธรรมตะวันตกที่เขาเคยประสบมาในขณะที่ไปเรียนหนังสืออยู่ที่นั่นเป็นเวลาหลายปี การแสดงท่าทางที่ทำให้การพูดคุยน่าสนใจมากขึ้นนั้น จุมพลแปลความหมายไปในแง่การให้ท่าของหญิงสาว และเมื่อนำเรื่องนี้มาสัมพันธ์กับการคุยถึงเรื่องส่วนตัว และการเอื้อมมือมาสัมผัสถูกต้องตัวเขา ยิ่งทำให้คิดว่าหญิงสาวคนนี้มีความพอใจเขา แต่ในบางวัฒนธรรม การปฏิบัติเหล่านี้ไม่ได้หมายถึงการเชิญชวนให้ออกไปเที่ยวกันตามลำพัง ยิ่งไปกว่านั้น การกระทำของหญิงสาวดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมสังคมที่เหมาะสม (อ่านต่อหน้า 98)

95

(2) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าหญิงสาวคนนี้ต้องการให้จุมพลมีความพอใจในตัวเธอ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 92 ใหม่)

(3) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าจุมพลคิดถึงภรรยาของเขา โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง
(อ่านหน้า 92 ใหม่)

(3) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าจุมพลคิดถึงภรรยาของเขา โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 92 ใหม่)

เพื่อนเสียก่อน โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 92 ใหม่)

98

นับตั้งแต่จบการศึกษาไปแล้วหลายปี เทิดก็ได้พบกับจำลองซึ่งเป็นเพื่อนเก่าร่วมมหาวิทยาลัย หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ เทิดก็ได้เชิญจำลองและเพื่อนร่วมงานของเขาอีกหลายคนไปรับประทานเย็นกับเขา ซึ่งเขาได้จัดอาหารอย่างดีไว้ต้อนรับ การรับประทานอาหารดำเนินไปด้วยดี แต่ละคนก็คุยถึงเรื่องราวส่วนตัวของตน เทิดกับจำลองซึ่งเรียนจบมาจากมหาวิทยาลัยเดียวกันก็หันมาคุยเกี่ยวกับชีวิตในมหาวิทยาลัย และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น เทิดคุยถึงเรื่องในมหาวิทยาลัยหลายเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องตลก ๆ และเป็นเรื่องสนุก ๆ ที่น่าจดจำ ตอนหนึ่งเทิดได้คุยถึงเรื่องที่จำลองเคยลอกคำตอบข้อสอบจากเขา และถูกอาจารย์จับได้ พร้อมกับพูดต่อไปว่า "ผมอยากให้คุณเห็นหน้าคุณตอนนั้นจัง" เมื่อพูดจบก็หัวเราะ จำลองไม่ได้หัวเราะไปด้วยอย่างที่เทิดคาดหวัง แต่กลับหน้าซีด และการแสดงออกของเขาก็เปลี่ยนไป เทิดสังเกตว่าคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้หัวเราะไปด้วย และบรรยากาศก็เปลี่ยนไปจากที่มีความสนิทสนมระหว่างเพื่อนกลับมีความตึงเครียด แม้ว่าหัวข้อของการพูดคุยจะเปลี่ยนไปเป็นเรื่องอื่น ๆ โดยทันทีแล้วก็ตาม และไม่นานนักทุกคนก็ลาจากซึ่งกันและกัน และไม่ได้กล่าวถึงการที่จะมาร่วมกันอีกในครั้งต่อไป เทิดรู้สึกงง และตกใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

99

ท่านจะวิเคราะห์สถานการณ์อย่างไร

(1) เพื่อน ๆ ของเทิดไม่ชอบจำลอง ฉะนั้นเมื่อเทิดคุยถึงเรื่องของจำลอง พวกเขาจึงไม่พอใจ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 100)

(2) การที่เทิดคุยถึงเรื่องราวในมหาวิทยาลัย ทำให้เพื่อน ๆ ของเขาไม่พอใจ เพราะพวกเขาต้องการคุยเรื่องในปัจจุบันมากกว่า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 101)

(3) จำลองรู้สึกว่าเทิดไม่ให้เกียรติเขาต่อหน้าเพื่อน ๆ ของเทิดเอง ซึ่งในที่นี้ถือว่าไม่เป็นการกระทำของ "เพื่อนที่ดี" (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 102)

(4) การคุยเรื่องตลก ๆ ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ฉะนั้นทุกคนจึงไม่พอใจเทิด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 103)

100

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเพื่อน ๆ ของเทิดไม่ชอบจำลอง มีคำตอบที่เหมาะสมกว่านี้ โปรดเลือกใหม่ (อ่านหน้า 98 อีกครั้ง)

101

(2) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงถึงเรื่องนี้ โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 98 อีกครั้ง)

(3) ถึงแม้ว่าเทิดและจำลองจะเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันเมื่ออยู่มหาวิทยาลัย และต่างคนต่างก็รู้ในเรื่องราวของอีกคนหนึ่ง แต่ในสังคมไทยบุคคลจะรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตน ที่เรียกว่า "รักษาหน้า" ฉะนั้นการพูดถึงอีกคนหนึ่งในด้านที่ทำให้เขาเสียหน้า หรือเป็นที่ขบขันแก่คนอื่น ๆ จึงเป็นคำพูดที่ไม่ได้รับการยอมรับอย่างยิ่ง แม้แต่การพูดกับเพื่อนสนิท นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 104)

(4) การพูดคุยเรื่องตลก ๆ ที่ไม่ทำให้คนหนึ่งคนใดเสียหน้าเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย การแสดงออกของเพื่อนเกิดจากความรู้สึกว่าจำลองเสียหน้ามากกว่าเรื่องอื่น ๆ มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 98 ใหม่)

104

ชาลีและมณฑา เป็นครูสอนภาษาอังกฤษชาวกรุงเทพฯ ได้ย้ายไปสอนที่โรงเรียนมัธยมต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง ทั้ง 2 ได้เช่าบ้านหลังเล็ก ๆ แต่ก็มีความสะดวกสบายคืออยู่ในละแวกเดียวกับชาวบ้านในหมู่บ้านนั้น ทั้งชาลีและมณฑารู้สึกพอใจที่พบว่าเพื่อนบ้านใหม่ของเขาเหล่านี้ได้เดินมาพูดคุยกับเขาทั้ง 2 ที่ประตูหน้าบ้านเสมอ ๆ และเขาคิดว่าเพื่อเป็นการสร้างมิตรให้มากขึ้น เขาจึงได้เชิญเพื่อนบ้านเหล่านี้มารับประทานอาหารที่บ้านของเขาในบางครั้ง ซึ่งเพื่อนบ้านเหล่านั้นก็ได้แสดงความขอบคุณในคำเชิญนี้ แต่ไม่มีใครสักคนมาตามคำเชิญนั้น นอกจากนี้ แม้จะดูว่าเพื่อนบ้านทุกคนมีความเป็นมิตรกับเขา แต่ชาลีและมณฑาเห็นว่าเมื่อเพื่อนบ้านเหล่านั้นมีงานที่เป็นเรื่องของครอบครัว เขาจะเชิญเฉพาะญาติ ๆ ของเขาเท่านั้น และไม่เคยเชิญชาลีและมณฑาไปร่วมงานด้วยเลย ซึ่งทำให้ทั้ง 2 คนรู้สึกไม่สบายใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านเหล่านั้น และคิดว่าบุคคลเหล่านั้นไม่ได้ชอบเขาอย่างจริงใจ หรือไม่ต้องการให้เขาพักอาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้

105

ท่านจะอธิบายให้ชาลีและมณฑา ทราบถึงความไม่เต็มใจของเพื่อนบ้านที่จะมีความสัมพันธ์ส่วนตัวให้มากขึ้นกับเขาทั้ง 2 คนอย่างไร

(1) เพื่อนบ้านเห็นว่าการจัดกิจกรรมสังคมบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลในครอบครัวและญาติสนิทของเขาเท่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 106)

(2) เพื่อนบ้านอาจมีความระมัดระวังในการติดต่ออย่างใกล้ชิดกับคนต่างถิ่น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 107)

(3) เพื่อนบ้านอาจจะรู้สึกว่าเขาไม่ทราบจะพูดคุยหรือทำให้คนกรุงเทพฯ สนุกสนานได้อย่างไร ดังนั้นเขาจึงลังเลที่จะเชิญคนทั้ง 2 (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 108)

(4) ชาลีและมณฑาอาจจะทำให้เพื่อนบ้านเหล่านั้นโกรธในบางอย่างซึ่งคนทั้ง 2 ไม่รู้ตัวก็ได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 109)

106

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ในสังคมหลาย ๆ แห่งบุคคลจะมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเฉพาะกับบุคคลภายในครอบครัวเท่านั้น และจะเกี่ยวข้องกับบุคคลที่อยู่ภายนอกครอบครัวเพียงเล็กน้อย และเมื่อมีงานที่เป็นเรื่องภายในครอบครัว เขาจึงเชิญเฉพาะผู้ที่ญาติของเขาเท่านั้น ถึงแม้ว่าเขาจะมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น เขาก็ถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นบุคคลภายนอก และจะรู้สึกลำบากใจอย่างมากที่จะเชิญไปร่วมงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะญาติสนิทของเขา (อ่านต่อหน้า 110)

(2) สิ่งนี้อาจเป็นไปได้ แต่ในเหตุการณ์ไม่ได้กล่าวว่าทำไมเพื่อนบ้านจึงไม่เต็มใจที่จะติดต่อกับชาลี และมณฑา มีคำตอบเฉพาะที่จะอธิบายได้ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 104 ใหม่)

(3) มีเหตุผลที่เป็นไปได้เพียงเล็กน้อยในเรื่องนี้ เรื่องราวในเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าเพื่อนบ้านเต็มใจที่จะพูดคุยกับชาลีและมณฑา มีคำอธิบายที่เหมาะสมมากกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 104 ใหม่)

(4) เป็นไปไม่ได้ เพราะถ้าเพื่อนบ้านโกรธชาลีกับมณฑา เขาย่อมจะหลีกหนีหรือแสดงความไม่สนใจบุคคลทั้ง 2 แต่ในเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าเพื่อนบ้านสนใจที่จะพูดคุยกับชาลีและมณฑา โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 104 ใหม่)

110

จิรศักดิ์ ค่อนข้างจะเป็นคนที่เอะอะอึกทึก แต่ก็เป็นคนที่น่าคบคนหนึ่ง เขาได้มาพักในหอพักของมหาวิทยาลัยห้องเดียวกับพิจิตร ทั้ง 2 คนเข้ากันได้ด้วยดี และจิรศักดิ์ได้เคยพูดให้เพื่อนคนหนึ่งฟังว่าการอยู่ห้องเดียวกับพิจิตร เขารู้สึกมีความสะดวกสบายมากกว่าที่เคยอยู่ห้องเดียวกับเพื่อนคนก่อน เพราะทั้งเขาและพิจิตรมีกิจวัตรประจำวันและความสนใจเหมือนกัน อย่างไรก็ตามเมื่อครึ่งเทอมการศึกษาผ่านไป พิจิตรก็ได้บอกกับจิรศักดิ์อย่างกระทันหันว่า เขาขอย้ายจากห้องนี้ในสัปดาห์หน้า จิรศักดิ์รู้สึกไม่สบายใจและงงที่ทราบเช่นนี้ จึงถามพิจิตรว่าทำไมจึงต้องย้ายออกไปครั้งแรก ๆ พิจิตรไม่ตอบว่าอย่างไร แต่ภายหลังเมื่อถูกถามบ่อย ๆ จึงตอบว่าเขาไม่สามารถอดทนต่อนิสัยบางอย่างของจิรศักดิ์ได้ต่อไป เช่น จิรศักดิ์ชอบเล่นดนตรีเสียงดังเสมอ ๆ มีเพื่อนมาเยี่ยมตลอดเวลา และไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเลย จิรศักดิ์จึงถามว่าทำไมไม่บอกถึงความไม่พอใจเหล่านี้ให้เขาทราบก่อนหน้านี้ เพราะเขาไม่ทราบว่าได้ทำสิ่งที่รบกวนพิจิตรในเรื่องใดบ้าง พิจิตรไม่กล่าวตอบแต่ประการใด

111

ทำไมพิจิตรไม่บอกจิรศักดิ์ถึงความไม่พอใจของเขา

(1) เขากลัวว่าจิรศักดิ์จะโกรธเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 112)

(2) เขาไม่พอใจอย่างยิ่งที่จิรศักดิ์ทำพฤติกรรมอึกทึก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 113)

(3) พิจิตรรู้สึกว่าตัวเองด้อยกว่าจิรศักดิ์ จึงไม่กล้าเตือนจิรศักดิ์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 114)

(4) เขาเห็นว่าเขาไม่มีสิทธิที่จะไปว่ากล่าวจิรศักดิ์ได้อย่างตรงไปตรงมา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 115)

112

(1) การที่เขาไม่บอกจีรศักดิ์ตรง ๆ ถึงความไม่พอใจของเขา ไม่ใช่เป็นเพราะว่ากลัวมีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 110 อีกครั้ง)

(2) พิจิตรอาจจะไม่พอใจพฤติกรรมของจิรศักดิ์อย่างยิ่ง แต่มีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญมากกว่านี้ที่ทำให้เขาตัดสินใจไม่บ่น โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 110 อีกครั้ง)

(3) พิจิตรอาจจะรู้สึกว่าเขาไม่ควรบ่น แต่ไม่มีอะ เรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเขารู้สึกด้อยกว่า จิรศักดิ์ในเรื่องใด มีคำตอบที่ดีกว่า โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 110 ใหม่)

(4) ในวัฒนธรรมไทยการถือสิทธิว่ากล่าวผู้อื่นไม่ถือว่าเป็นค่านิยมที่ดี และยังมองว่ามีลักษณะก้าวร้าว การอบรมเลี้ยงดูของคนไทยมักกระตุ้นให้บุคคลไม่แสดงออก มีความอดทนต่อความไม่สบายกายหรือความไม่สบายใจ โดยไม่บ่นว่าแต่อย่างใด การไม่แสดงออกดังกล่าวนี้มีรากฐานมาจากคำสอนในพระพุทธศาสนา และแรงต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ตรงข้ามกับวัฒนธรรมตะวันตก ที่สนับสนุนให้บุคคลรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของตน และถือว่าการยอมรับโดยไม่แสดงออกต่อความไม่พอใจเป็นการแสดงถึงความอ่อนแอ พิจิตรอาจจะหวังว่าจิรศักดิ์จะรู้ด้วยตนเองว่าการกระทำของเขาเป็นการรบกวนผู้อื่น แต่เมื่อจิรศักดิ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแต่ประการใด เขาจึงได้เลือกวิธีเปิดทางให้จิรศักดิ์นั่นคือการปลีกตัวออกมาจากสถานการณ์นั้นเสีย ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 116)

116

เจนจบ เป็นครูจากกรุงเทพฯ ได้เดินทางไปสอนยังโรงเรียนในชนบทแห่งหนึ่งในโครงการแลกเปลี่ยนครู เขาได้เข้าไปพักอยู่ในบ้านของสันต์และวิภา สามีภรรยาซึ่งเป็นครูเช่นเดียวกัน ระหว่างการสอนในโครงการดังกล่าว เจนจบได้รับการพิจารณาว่าเป็นครูในโครงการแลกเปลี่ยนที่ประสบความสำเร็จที่เดียว

ระหว่าง 2 - 3 วันแรก ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นที่พอใจทั้งกับเจนจบและครอบครัวของสันต์ ต่างฝ่ายรู้สึกตื่นเต้นในประสบการณ์ใหม่ของตน เจนจบสนใจในสิ่งแวดล้อมของชนบทที่เขาได้สัมผัสเป็นครั้งแรก ส่วนครอบครัวของสันต์ก็ตื่นเต้นที่ได้เป็นเจ้าของบ้านในการต้อนรับแขกในโครงการนี้

อย่างไรก็ตาม ไม่ช้านักความตื่นเต้นก็ค่อย ๆ ลดลง และมีความไม่พอใจเข้ามาแทน โดยเฉพาะวิภาดูเหมือนว่าเธอจะหงุดหงิดไม่พอใจ และบ่นกับสามีเสมอ ๆ ว่า ตนเองเป็นเสมือนคนรับใช้ต้องทำอาหารมากขึ้น ซักผ้ารีดผ้ามากขึ้น ต้องรับใช้ทั้งเวลากลางวันและเวลาเย็น การมีบุคคลพิเศษในบ้านจึงเป็นภาระเพิ่มขึ้น ซึ่งเธอคิดว่าไม่มีใครพอใจในสภาพเช่นนี้

117

ความอดทนของวิภาสิ้นสุดลงในวันหนึ่ง เมื่อเจนจบกำลังรับประทานอาหารเช้าที่เธอเตรียมไว้ และเมื่อได้ดื่มน้ำที่เธอเตรียมไว้ให้จนหมดแล้วก็ยื่นแก้วเปล่ามาตรงหน้าเธอ พร้อมกับพูดด้วยเสียงห้วน ๆ ว่า "ขออีกแก้ว" ด้วยน้ำเสียงและการกระทำเช่นนี้ วิภาจึงปฏิเสธที่จะไปรินน้ำให้ และบอกกับตัวเองว่าจะไม่เสนอตัวเป็นเจ้าของบ้านในโครงการแลกเปลี่ยนครูอีกต่อไป

ถ้าท่านได้รับคำขอร้องให้ช่วยอธิบายให้วิภาคลายอารมณ์โกรธ ท่านจะให้ความสำคัญในเรื่องใด

(1) วิภาไม่คุ้นเคยกับการมีแขกมาพักในบ้าน ทำให้เธอต้องเปลี่ยนแปลงงานประจำวันของเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 118)

(2) เจนจบปฏิบัติตัวในแง่ที่เขาคิดว่าแขกที่มาพัก ควรทำตัวอย่างไรในบ้านของเจ้าของบ้าน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 119)

(3) เจนจบกำลังปฏิบัติตัวกับวิภา เช่นเดียวกับที่เขาเคยปฏิบัติกับผู้หญิงในบ้านของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 120)

(4) เจนจบมีทัศนคติว่าเขาเป็นบุคคลที่อยู่ในระดับสูงกว่าวิภา เพราะคิดว่าเขาเป็นตัวแทนของครูในกรุงเทพฯ ฉะนั้นควรได้รับการเอาใจใส่อย่างดีจากคนชนบททุกคน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า

118

(1) สิ่งนี้ไม่เป็นปัญหา เมื่ออ่านเรื่องราวในเหตุการณ์ เจนจบเป็นแขกคนแรกในโครงการแลกเปลี่ยนครู ไม่ใช่เป็นแขกคนแรกของบ้าน โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 116 ใหม่)

(2) แม้คำตอบข้อนี้อาจจะถูกต้อง แต่ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเจนจบมีความคิดมาก่อนว่าแขกควรปฏิบัติตัวอย่างไรในบ้านของผู้อื่น หรือกล่าวได้ว่า "การยอมให้ผู้อื่นทำทุกอย่างให้กับตน" ไม่ใช่ปทัสฐานสากลของคนชนบท แขกบางคนที่เข้ามาพักอาศัยด้วยย่อมต้องช่วยเหลืองานต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้ ฉะนั้นคำตอบข้อนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของเจนจบ และบทบาททางสังคม โปรดเลือกคำตอบอื่นที่ต่างออกไป (อ่านหน้า 116 อีกครั้ง)

(3) เจนจบรู้สึกว่าการพักอาศัยอยู่ในบ้านของสันต์กับวิภาเสมือนอยู่บ้านของตนเองอย่างยิ่ง ดังนั้น เขาจึงปฏิบัติตัวเช่นเดียวกับที่เขาปฏิบัติในบ้านของเขาเอง โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ซึ่งเขาจะทำตัวตามสบายและเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ แม้สิ่งที่เรียกร้องเหล่านี้วิภาจะทราบว่าเป็นนิสัย ซึ่งบุคคลกระทำในบ้านของตนเอง แต่ก็แสดงถึงการไม่รับรู้ในบทบาทของตนที่ต่างออกไป นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 122)

(4) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเจนจบเข้าใจเช่นนั้น เขาเป็นครูที่ดีมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในขณะที่อยู่ในโครงการแลกเปลี่ยนครู ซึ่งเห็นได้จากเพื่อน ๆ ร่วมงานพิจารณาว่าเขาเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในโครงการนี้ (อ่านหน้า 116 อีกครั้ง)

122

ครุณีเป็นนักเรียนในโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนกรุงเทพฯ กับชนบท เธอได้เข้าไปอยู่ร่วมกับครอบครัวชาวชนบทแห่งหนึ่ง และไม่นานมานี่เองเธอได้รับเชิญไปงานวันเกิดของพี่สาวเพื่อนคนหนึ่ง เธอรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้พบเพื่อนใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

เมื่อเธอไปถึงงานเลี้ยง เธอก็พบกับประสบการณ์ใหม่หลายอย่าง เช่น อาหารที่แตกต่างออกไป เครื่องดื่มพื้นเมืองที่มีรสแปลก และแม้แต่การอวยพรวันเกิดก็ทำด้วยวิธีที่เธอไม่คุ้นเคย และเธอรู้สึกว่ามีเธอเพียงคนเดียวที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่เป็นชุดสวยงามสะดุดตา สิ่งเหล่านี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจ ที่ไม่ทราบว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงเหมาะสม ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปความไม่สบายใจของเธอก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น

และด้วยการตัดสินใจว่าบางทีการรับประทานอาหารบางอย่างจะช่วยให้เธอผ่อนคลายลง ครุณีจึงเดินไปที่โต๊ะอาหารและช่วยตัวเองในการตักอาหารบางอย่าง เมื่อตักอาหารได้ตามความต้องการ เธอจึงเดินออกมาจากโต๊ะอาหารนั้น อย่างไม่ตั้งใจเธอสะดุดขาเก้าอี้เซไปข้างหน้าทำให้เครื่องดื่มที่เธอถือมานั้นหกลงบนพื้น ซึ่งก็มีเพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ เธอช่วยซับเครื่องดื่ม

123

ที่หกนั้น คนอื่น ๆ ในห้องก็หัวเราะเสียงดัง ครุณีไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรต่อไปเธอจึงวิ่งกลับหน้าออกมาจากที่นั้นอย่างรวดเร็วด้วยความอาย หลังจากงานวันนั้นเธอเก็บตัวจากคนอื่น ๆ โดยหวังว่าจะหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจ

อะไรคือคำอธิบายที่ดีต่อการแสดงออกของเพื่อนในงานต่อการที่ครุณีทำเครื่องดื่มหก

(1) ตลอดเย็นวันนั้นครุณีได้แสดงนิสัยที่ไม่เหมาะสมให้เห็นอย่างชัดเจน การทำเครื่องดื่มหกเป็นจุดสุดท้ายที่ทำให้ทุกคนรู้สึกขำในการกระทำของเธอ และไม่สามารถกลั้นหัวเราะได้อีกต่อไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 124)

(2) การหัวเราะของคนไทย เป็นวิธีคลายความเครียดให้หมดไปอย่างหนึ่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 125)

(3) สิ่งที่อรุณีทำผิดคือไม่ได้นำของขวัญไปให้เจ้าภาพ ซึ่งสิ่งนี้ทำให้คนอื่น ๆ ต่อต้านเธอทันที (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 126)

(4) ครุณีกำลังได้รับความไม่สบายใจเล็กน้อยจากวัฒนธรรมของชาวชนบท การหัวเราะบางทีไม่ได้เกิดจากสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เธอกระทำลงไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 127)

124

(1) แม้ว่าดรุณีจะแต่งกายและมีการกระทำแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้างเธอ แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ถูกกล่าวว่าเป็นเรื่องน่าหัวเราะ คนไทยส่วนใหญ่มีนิสัยยอมรับผู้อื่น โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 122 อีกครั้ง)

(2) นี่เป็นคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด การหัวเราะของคนไทยเป็นการคลายความเครียดวิธีหนึ่ง หรือเป็นการกลบเกลื่อนความอายและสถานการณ์ที่ยุ่งยากอื่น ๆ การที่ทราบว่าบุคคลหนึ่งกำลังมีความรู้สึกดังกล่าวนี้ คนอื่น ๆ จะช่วยให้ความรู้สึกเหล่านี้ลดน้อยลงโดยเข้ามาแบ่งเบาความรู้สึกนั้น แม้แต่บางครั้งเมื่อพูดถึงการตายของเพื่อนสนิทหรือญาติ คนฟังก็อาจหัวเราะเพื่อช่วยให้น้ำตาหายไปและทำให้ความหนักใจหรือความเครียดน้อยลง (อ่านต่อหน้า 128)

(3) แม้จะเป็นการเหมาะสมที่จะนำของขวัญไปให้เจ้าภาพ แต่เรื่องนี้ไม่เป็นพฤติกรรมที่สำคัญในที่นี้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 122 ใหม่)

(4) คำตอบข้อนี้อาจเป็นไปได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด และไม่เป็นคำตอบที่ช่วยให้เข้าใจเหตุผลการแสดงออกของเพื่อน ๆ ในงานได้อย่างถูกต้อง เพราะการหัวเราะเกิดจากครูณีทำเครื่องดื่มหก คำตอบที่ดีคือการเน้นที่เหตุผลของการหัวเราะ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 122 ใหม่)

128

ดำรัสได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของเขาให้ไปศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อพัฒนาอาชีพแก่ชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำรัสรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้ทำงานนี้และมีความตั้งใจที่จะทำงานดังกล่าวให้ดีที่สุด สิ่งหนึ่งที่เขาคิดว่าจะช่วยให้การศึกษาข้อมูลจากชาวบ้านได้ผลดีมากขึ้นก็คือการพูดภาษาท้องถิ่นกับบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเรื่องนี้ก็ไม่เป็นปัญหาแต่อย่างไรเพราะเขาได้เคยฝึกพูดภาษาอิสานกับเพื่อนชาวอิสานมาแล้วและสามารถพูดได้อย่างดี ภายหลังเมื่อเดินทางไปถึงจังหวัดนั้นและเริ่มศึกษาข้อมูลจากชาวบ้านเขาก็ใช้ภาษาท้องถิ่นกับชาวบ้านเหล่านั้นทันที แต่เขาสังเกตว่าเมื่อเขาใช้ภาษาท้องถิ่นดังกล่าวชาวบ้านฟังแล้วจะพากันหัวเราะคิกคักเสมอ ๆ แล้วตอบคำถามเขาด้วยภาษาไทยกลาง แม้ว่าชาวบ้านจะใช้ภาษาไทยกลางจะไม่ค่อยดีนักก็ตาม และเมื่อใดก็ตามที่ดำรัสพยายามพูดถึงสิ่งที่ซับซ้อน หรือสิ่งที่ยากต่อความเข้าใจ ชาวบ้านเหล่านั้นก็จะพากันยิ้ม และบอกให้เขาใช้ภาษาไทยกลาง แม้ดำรัสจะมั่นใจว่าภาษาอิสานที่เขาพูดนั้นถูกต้องก็ตาม ชาวบ้านก็ยังหัวเราะ ยิ้ม หรือผงกศีรษะ แต่แล้วก็จะบอกให้เขาพูดด้วยภาษาไทยกลางอีก สิ่งนี้ทำให้ดำรัสท้อใจและสับสนว่าชาวบ้านเข้าใจสิ่งที่เขาพูดจริงหรือไม่

129

คำอธิบายที่ดีว่าทำไมชาวบ้านจึงหัวเราะคิกคักเมื่อดำรัสพูดภาษาของพวกเขา คือข้อใด

(1) ชาวบ้านโกรธว่าดำรัสคิดว่าพวกเขาไม่ทราบภาษาไทยกลางเลย และชาวบ้านเหล่านั้นต้องการปรับปรุงภาษาไทยกลางของเขาให้ดีขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านตอบหน้า 130)

(2) ชาวบ้านต้องการเรียนรู้ภาษาไทยกลาง ดังนั้นจึงพยายามที่จะพูดคุยกับดำรัส เพราะเป็นโอกาสที่เขาสามารถฝึกได้อย่างแท้จริง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 131)

(3) ชาวบ้านไม่เข้าใจว่าดำรัสพยายามที่จะพูดภาษาของพวกเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 132)

(4) ชาวบ้านคิดว่าเขาได้แสดงความสุภาพ มีมารยาท และความเกรงใจกับดำรัส โดยบอกให้ดำรัสใช้ภาษาไทยกลาง ซึ่งจะทำให้ดำรัสรู้สึกสะดวกมากขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 133)

(5) ชาวบ้านแสดงอาการตอบสนองต่อปรากฏการณ์ที่เขาไม่เคยพบมาก่อน คือคนภาคกลางพยายามใช้ภาษาเขา แต่พวกเขาก็พอใจ แม้ว่าพวกเขาจะไม่คุ้นเคยกับคนภาคกลางที่กระทำเช่นนี้มาก่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 134)

(1) มีคนภาคกลางจำนวนมากที่สามารถพูดภาษาอิสานได้ และรู้สึกพอใจที่มีโอกาสพูดหรือแสดงให้เจ้าของภาษาทราบว่าเขามีความสามารถในเรื่องนี้ จึงเป็นเหตุผลที่ไม่ถูกต้องที่กล่าวว่า ชาวบ้านโกรธที่คนภาคกลางพูดภาษาของเขา มีคำตอบที่ดีกว่า โปรดเลือกใหม่

(อ่านหน้า 128 อีกครั้ง)

(2) ข้อนี้อาจมีส่วนถูก ในบางท้องถิ่นชาวบ้านจะพยายามเรียนภาษาไทยกลางเพื่อใช้ติดต่อกับผู้ที่เข้ามาในท้องถิ่นของเขา แต่เหตุผลนี้ไม่สามารถนำมาใช้อธิบายกรณีที่ดำรัสได้รับการต้านทานในความพยายามที่จะพูดภาษาท้องถิ่นนั้น และยังพบว่าเมื่อพูดไปแล้วชาวบ้านพากันหัวเราะคิกคักและบอกให้ใช้ภาษาไทยกลางดีกว่า มีเหตุผลอื่นที่สำคัญกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 128 ใหม่)

(3) ในบางกรณี คำตอบข้อนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงความยุ่งยากในการติดต่อสื่อความ เพราะจะพบว่าผู้ที่พูดภาษาไทยกลางและได้ศึกษาภาษาท้องถิ่น ของภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ จนรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถใช้ภาษาท้องถิ่นนั้นได้อย่างดี แต่เมื่ออยู่ในสถานการณ์จริง เขารู้สึกสับสนว่าเมื่อได้นำภาษานั้นมาใช้ในการพูดคุยคนท้องถิ่นแสดงให้เห็นว่าไม่เข้าใจคำพูดเหล่านั้น ซึ่งความไม่เข้าใจนี้เกิดจากสำเนียงและการใช้เสียงสูง-ต่ำมากเกินไป หรือสำนวนของภาษาไม่เป็นไปตามธรรมชาติ นี้เป็นการอธิบายข้อมูลทั้งหมดในเหตุการณ์ แต่ไม่ใช่คำตอบของคำถาม โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 128 ใหม่)

(4) ข้อนี้มีส่วนถูกต้องเช่นกัน คนไทยที่ใช้ภาษากลางเป็นประจำนั้นเมื่อได้พูดภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ แม้จะรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถใช้ภาษานั้น ๆ ถูกก็ตาม แต่ก็อาจมีความรู้สึกเคอะเขิน เมื่อมาพูดต่อหน้าเจ้าของภาษา ชาวบ้านจึงไม่ต้องการให้ดำรัสมีความรู้สึกเช่นนี้ แต่คำอธิบายนี้ไม่เป็นคำตอบว่าทำไมชาวบ้านจึงต้องหัวเราะเมื่อได้ยินดำรัสพูดภาษาท้องถิ่นของพวกเขา โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 128 ใหม่)

(5) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ที่จะเข้าใจได้จากข้อมูลในเหตุการณ์ คนต่างถิ่นที่ไม่ได้พูดภาษา "ท้องถิ่น" อยู่เสมอ ๆ เมื่อพูด คนท้องถิ่นก็รู้สึกแปลกใจ และไม่ทราบว่าจะสนองตอบอย่างไรดี ในวัฒนธรรมของคนไทยนั้น การหัวเราะเสียงดังหรือหัวเราะค่อย ๆ เพียงมีเสียงคิก ๆ คัก ๆ ต่อพฤติกรรมเคอะ ๆ เขิน ๆ ของคำรัสนั้น ไม่ใช่เป็นการเยาะเย้ย แต่แสดงถึงความชื่นชมหรือความพอใจว่าคำรัสได้ใช้เวลาและความสามารถในการเรียนรู้วิธีติดต่อสื่อความกับพวกเขา การใช้ภาษาที่เรียนรู้มาในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคยบางครั้งอาจจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบายใจ และไม่ได้รับผลตอบแทนเท่ากับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้และการฝึกหัด ซึ่งสิ่งนี้ขัดขวางต่อการมีประสบการณ์ใหม่มาก แต่ก็เป็นความจริงที่บุคคลควรทราบเพื่อหาวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหานี้ (อ่านต่อหน้า 135)

134-1

สรุป

การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้เข้าไปทำงาน ณ ที่นั้น มีบุคคลเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จในการทำงานโดยไม่มีการติดต่ออย่างกว้างขวางกับเจ้าของบ้านหรือขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีผู้ให้คำจำกัดความถึงความสำเร็จในการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมว่า ผู้ที่มีความสำเร็จในเรื่องนี้จะต้องประกอบด้วยการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าของท้องถิ่น ได้รับการยอมรับจากบุคคลเหล่านั้น และมีชื่อเสียงเลื่องลือในทางที่ดีในคนกลุ่มนั้น เป็นต้น ความสามารถในการติดต่อและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันย่อมทำให้บุคคลทั้งสองฝ่ายเกิดความพอใจซึ่งกันและกัน ถ้าหากว่าผู้เข้าไปทำงานในท้องถิ่นใดก็ตามต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง เพราะขาดเพื่อนสนิท มักทำให้เกิดปัญหาเสมอ ๆ และทำให้เกิดผลเสียหายในการทำงานได้เพราะภารกิจต่าง ๆ มักเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับบุคคลในวัฒนธรรมนั้น ซึ่งการจะกระทำได้สำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับการสร้างมนุษยสัมพันธ์เป็นสำคัญ เช่น ผู้ให้คำปรึกษาทางด้านเทคนิคการถ่ายทอดทักษะในเรื่องต่าง ๆ ก็จำเป็นต้องติดต่อสื่อความกับชาวบ้าน เป็นต้น

ในเหตุการณ์ของเรื่องต่าง ๆ ที่ท่านได้อ่านมาแล้วนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่เหมาะสมในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีเมื่อทำงานอยู่ในกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมตรงข้ามกัน เพื่อให้ท่านสามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงของท่าน

135

เรื่องที่ 23 ไมตรีจิตของคนชนบท

บงกชได้ย้ายมาสอนหนังสืออยู่ที่จังหวัดเล็ก ๆ ในชนบทแห่งหนึ่งได้ประมาณ 3 เดือน เธอก็รู้สึกไม่ค่อยสบายใจ ในระยะแรก ๆ ที่เธอเข้ามาพักอยู่ในที่นี้ เธอรู้สึกว่าสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ดีที่เดียว หรือเธอคิดไปเองว่าเป็นเช่นนั้น เมื่อเธอมาถึงใหม่ ๆ นั้น ทุกสิ่งทุกอย่างดูเป็นเรื่องตื่นเต้น ชาวบ้านเข้ามาทำความรู้จักกับเธอ คอยเฝ้าเองดูในขณะที่เธออยู่ที่บ้าน สนใจการสอนของเธอที่โรงเรียน และแสดงความเป็นกันเองโดยมาหาเธอที่บ้าน สิ่งเหล่านี้ทำให้เธอรู้สึกอบอุ่น ความสัมพันธ์ทั้งหมดนี้ดำเนินต่อไปและทำให้เธอรู้สึกอบอุ่นใจ

เธอรู้สึกตื่นเต้นที่จะทำอาหารท้องถิ่นให้ดีได้อย่างไร การทำภารกิจประจำวันและการเปลี่ยนกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการสอนครั้งนี้เป็นการสอนครั้งแรกนับตั้งแต่เธอจบการศึกษา เธอเรียนภาษาท้องถิ่นได้พอสมควรกับเวลา เธอมีความผูกพันในมหาวิทยาลัยที่เธอเรียนมา และเชื่อมั่นว่าเธอเป็นที่ชอบพอทั้งกับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านในชุมชนนั้น ชาวบ้านยังมาหาเธอที่บ้านเสมอ ๆ ดูเหมือนว่าทุก ๆ คนคอยเฝ้าแต่ดูเธอ

136

ดูเหมือนว่าทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี อย่างน้อยที่สุดเมื่อมองจากภายนอกแต่แล้วเธอก็รู้สึกมีความวิตกกังวลเพิ่มขึ้น มีความหงุดหงิดไม่สบายใจ มีความระมัดระวังตัวมากขึ้น และเกิดความหวาดระแวง ความรู้สึกทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้ไม่มีสาเหตุปรากฏชัดเจน

ถ้าบงกชขอร้องให้ท่านช่วยแยกแยะความรู้สึกของเธอ สาระสำคัญอะไรที่ท่านจะเน้น

(1) ความรู้สึกของบงกช เกิดจากการขาดความเป็นส่วนตัว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 137)

(2) บงกชผิดหวังเพราะทุกสิ่งทุกอย่างทำให้เธอปรับตัวไม่ได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 138)

(3) เป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในตัวของบงกชที่มีต่องานประจำวันของเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 139)

(4) บงกชขาดเพื่อนสนิท (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 140)

(1) แม้ว่าบงกชจะมองความสัมพันธ์ทั้งหมดระหว่างเธอกับชาวบ้านซึ่งเฝ้ามองเธอไม่หยุดหย่อนว่าแสดงถึงการยอมรับเธอ แต่ก็เป็นไปได้ว่าเธอกำลังขาดความเป็นส่วนตัว ลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของชาวชนบทคือสนใจการดำเนินชีวิต และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่นมาก ความเป็นส่วนตัวที่บงกชจะทำได้คือการปิดประตูเพื่อไม่ให้ชาวบ้านมองเห็นการทำงานหรือพูดคุยกับเธอได้ตลอดเวลาซึ่งเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้เฉพาะชาวบ้านอาจจะมองว่าเป็นการแสดงถึงการไม่ยอมรับพวกเขา การมีผู้อื่นคอยจ้องมองดูอยู่เสมอ ๆ ไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดเป็นสิ่งที่บงกชไม่คุ้นเคยมาก่อน คำตอบข้อนี้ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 141)

(2) แม้จะพบว่าผู้ที่เข้าไปทำงาน หรือใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมใหม่จะปรับตัวต่อบางสิ่งบางอย่างได้ยาก แต่บงกชไม่ได้กล่าวถึงเรื่องเหล่านี้แต่อย่างใด มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 135 ใหม่)

(3) ถึงแม้ว่าจะเป็นการทำงานครั้งแรกของบงกช แต่ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเธอกำลังประสบกับความยุ่งยากในการปรับตัวต่อการสอน ตรงกันข้าม เธอมีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการทำงานของเธอที่เดียว โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 135 อีกครั้ง)

(4) แม้ว่าการขาดเพื่อนสนิทจะเป็นเรื่องสำคัญต่อความสำเร็จในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ของบุคคลแต่ในเหตุการณ์วิกฤตไม่มีการกล่าวถึงเพื่อน ๆ เลย บงกชไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกดังกล่าวว่าเป็นผลมาจากการขาดเพื่อนสนิท โปรดเลือกคำตอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของเธอที่กล่าวไว้ในเหตุการณ์ จงพยายามเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 135 ใหม่)

เรื่องที่ 24 ประสบการณ์ 2 ด้าน

141

การใช้ชีวิตส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับญาติที่จังหวัดเพชรบุรี ทำให้วิโรจน์มีภาพพจน์ทางลบแก่ชาวเพชรบุรี เช่น ในด้านของความก้าวร้าว ดุ สถิติอาชญากรรมสูง ไม่มีความเป็นนักกีฬาเมื่ออยู่ในสนาม เป็นต้น วิโรจน์เองก็เคยทะเลาะวิวาทกับเพื่อนชาวเมืองเพชร และถูกชกต่อยจนขอบตาดำและใบหน้าบวมช้ำมาครั้งหนึ่งแล้ว

เมื่อเรียนจบทางด้านครุศาสตร์ วิโรจน์ซึ่งขณะนี้อายุ 24 ปี ก็ได้รับการบรรจุเป็นครูในโรงเรียนของอำเภอที่ห่างไกลในจังหวัดเพชรบุรีโรงเรียนหนึ่ง เมื่อได้เดินทางมาถึงหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนดังกล่าว วิโรจน์รู้สึกตกใจกับสภาพของชีวิตผู้คนในหมู่บ้านซึ่งมีลักษณะเป็นชนบทอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพในตัวจังหวัดที่เขาเคยเห็นมา และเขารู้สึกประหลาดใจว่าชาวบ้านในหมู่บ้านนี้มีความร่วมมือ ไม่แสดงความก้าวร้าว มีความสนใจความก้าวหน้าในการเรียนของลูก และมักเชิญให้วิโรจน์กับภรรยาเข้าร่วมงานสังคมของเขา โดยเฉพาะภรรยาของวิโรจน์มักจะใช้เวลาส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มกับผู้หญิงชาวบ้านเหล่านั้นด้วยความสนุกสนาน แม้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ดูเหมือนจะเป็นประสบการณ์ด้านดี แต่วิโรจน์รู้สึกมีความไม่สบายใจอยู่ลึก ๆ และมักจะปลีกตัวจากคนอื่น ๆ รวมทั้งมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง และมีอาการท้องเดิน เป็นต้น

142

ทำไมวิโรจน์จึงมีอาการเช่นนี้ ขอให้ท่านอธิบายโดยเน้นที่กระบวนการทางจิตใจ

(1) วิโรจน์มีความรู้สึกหวาดกลัวว่า ความสงบสุขกับชาวบ้านเหล่านั้นเป็นเพียงสิ่งผิวเผิน แต่จะมีเหตุร้ายเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 143)

(2) วิโรจน์กำลังทำความคุ้นเคยกับสภาพสุขอนามัยของหมู่บ้าน และใช้ความพยายามมากจนเกิดอาการปวดศีรษะและท้องเดิน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 144)

(3) วิโรจน์กำลังเผชิญกับความอคติและภาพพจน์ในอดีต และการเผชิญกับสิ่งดังกล่าวนี้เป็นผลให้เกิดความวิตกกังวล (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 145)

(4) วิโรจน์กำลังปรับตัวไม่ได้โดยมีสาเหตุจากภรรยาของเขาปรับตัวไม่ได้ สิ่งนี้ทำให้เขาไม่สบายใจ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 146)

143

(1) ข้อนี้อาจถูกต้องในกรณีเฉพาะ เนื่องจากวิโรจน์เคยมีประสบการณ์ด้านความก้าวร้าวของคนจังหวัดนี้ในอดีต อย่างไรก็ตามคำตอบนี้ไม่ได้ตอบคำถามที่ถามว่ากระบวนการทางจิตใจอะไรที่เกิดขึ้นกับวิโรจน์ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 141 ใหม่)

144

(2) ในระยะที่บุคคลกำลังทำความคุ้นเคยกับสภาพน้ำในท้องถิ่น หรือระบบกำจัดของเสียและสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันนี้อาจจะมีอาการดังกล่าวเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม คำตอบในตอนท้ายได้ถามเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตใจ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 141 ใหม่)

(3) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด วิโรจน์พบว่าความรู้สึกในอดีตและความเห็นในขณะนี้ใช้ไม่ได้ในหมู่บ้านของจังหวัดนี้ นี่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความวิตกกังวลของวิโรจน์ส่วนหนึ่ง และในเวลาเดียวกันก็ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยทางกายอันเนื่องมาจากความไม่สบายใจ คือ ปวดศีรษะและท้องเดิน ความวิตกกังวลเป็นผลมาจากความรู้ใหม่ของวิโรจน์ว่าความรู้สึกและความเห็นในอดีตของเขานั้นผิด ไม่เป็นความจริง และใช้ไม่ได้ ไม่มีใครที่จะพอใจเมื่อทราบว่าตนได้เข้าใจผิดมาเป็นเวลานาน การที่วิโรจน์ทราบเช่นนี้เป็นสาเหตุให้เขาเกิดความวิตกกังวล และทำให้เกิดความเจ็บป่วยทางกายขึ้น (อ่านต่อหน้า 147)

(4) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าภรรยาของวิโรจน์ปรับตัวไม่ได้ เรื่องราวในเหตุการณ์กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าเธอสนุกสนานกับกลุ่มผู้หญิงชาวบ้านเหล่านั้น โปรดเลือกคำตอบอื่นอีกครั้ง (อ่านหน้า 141 ใหม่)

สรุป

146-1

เหตุการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ของส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการเข้าไปพักอาศัยและการปรับตัวของผู้เข้าไปทำงานในวัฒนธรรมอื่น บุคคลเหล่านี้ย่อมต้องจากบ้านเรือนที่ตนเองคุ้นเคยไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งเขาจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมใหม่แห่งนั้น และโดยทั่ว ๆ ไปแล้วถือว่าเป็นเรื่องปกติที่การย้ายจากที่แห่งหนึ่งไปดำเนินชีวิตยังที่อีกแห่งหนึ่ง ย่อมทำให้บุคคลมีปัญหาและความยุ่งยากในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ปัญหาต่าง ๆ จะมีมากขึ้น ถ้าวัฒนธรรมใหม่นั้นแตกต่างจากวัฒนธรรมเดิมของตนอย่างมาก ฉะนั้นจึงจำเป็นที่บุคคลจะต้องเรียนรู้และปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญคือ บ้านพักอาศัย อาหาร ระบบสาธารณูปโภค หน่วยงานบริการสังคม เช่น โรงพยาบาล ระบบการคมนาคม เป็นต้น และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้และปรับตัวต่อลักษณะนิสัยของบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ แม้ว่าตามข้อเท็จจริงแล้วปัญหาหนึ่งปัญหาใด ที่กล่าวมาแล้วนี้อาจจะไม่ใช่เรื่องรุนแรงมากเกินไปนักก็ตาม แต่ความจำเป็นที่ต้องทราบข้อมูลหรือเรื่องราว ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้อย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้นมักเป็นสาเหตุให้ผู้ที่เข้ามาในท้องถิ่นนั้นเกิดความเหน็ดเหนื่อยและอารมณ์เสีย บุคคลที่ได้รับประสบการณ์เช่นนี้ ย่อมเกิดความสับสนในความยุ่งยากเหล่านั้นและต้องใช้เวลานานเพื่อการปรับตัว อย่างไรก็ตามสิ่งที่จะช่วยให้การปรับตัวและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างสะดวกสบายขึ้นอยู่กับการที่บุคคลซึ่งเข้าไปในวัฒนธรรมนั้นสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในท้องถิ่นนั้นอย่างรวดเร็ว

146-2

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ท่านได้อ่านมาแล้วนั้นแสดงถึงปัญหาการปรับตัวซึ่งเกิดจากการมีวัฒนธรรมจิตวิสัยแตกต่างกัน เช่น ในวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมหรือวัฒนธรรมชนบทกับวัฒนธรรมเมือง จะให้คุณค่าของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน กล่าวคือ ในวัฒนธรรมชนบท ถือว่า "ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ส่วนผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง" ฉะนั้นผู้ชายจึงเป็นผู้นำและเป็นผู้บริหารงานด้านต่าง ๆ แต่ผู้หญิงมีหน้าที่เฉพาะภายในครอบครัว เป็นต้น แต่ในวัฒนธรรมเมืองจะให้คุณค่าทั้งเพศชายและหญิงเท่าเทียมกัน โดยถือว่าบุคคลทั้งสองเพศมีความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ดีเช่นเดียวกัน ฉะนั้นการทราบถึงความแตกต่างในวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมต่าง ๆ ย่อมช่วยให้ผู้ที่เข้าไปทำงานในวัฒนธรรมนั้น ๆ สามารถปรับตัวต่อความแตกต่างเหล่านั้นได้รวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้การทำงานร่วมกับบุคคลในท้องถิ่นนั้นประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

147

นันทาได้มีโอกาสไปเที่ยวจังหวัดทางภาคเหนือเป็นครั้งแรก เธอรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้พบเพื่อนเก่า 2- 3 คนที่เคยเรียนด้วยกันมาในระดับมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ เพื่อนเหล่านั้นมักจะพูดถึงราคาสินค้าต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ว่าแพงกว่าราคาสินค้าในจังหวัดบ้านเกิดของเธอ เมื่อนันทามีโอกาสมาเที่ยวเช่นนี้เธอจึงมีความกระตือรือร้นที่จะซื้อของราคาถูกกลับกรุงเทพฯ รวมทั้งมีความยินดีที่จะได้เยี่ยมชมสถานที่สำคัญ ๆ ในจังหวัดนั้น เมื่อนันทามาถึงเธอรู้สึกดีใจมากที่เพื่อนเก่าของเธอได้เชิญไปรับประทานอาหารเย็นด้วยกันในค่ำวันที่มาถึงนั่นเอง และได้บอกเธอถึงแหล่งซื้อของพื้นเมืองที่น่าสนใจ สถานที่สำคัญรวมทั้งเส้นทางเดินรถประจำทาง วันรุ่งขึ้นเธอจึงไปซื้อของยังสถานที่ที่เพื่อนของเธอได้แนะนำไว้ เมื่อเลือกของที่ต้องการได้แล้วเธอได้ต่อรองราคาโดยหวังว่าคนขายจะลดราคาลงมาบ้าง แต่กลับได้พบกับท่าทางกระด้างและคำตอบห้วน ๆ สั้น ๆ ว่าราคาตายตัวตามที่แจ้งไว้ นันทารู้สึกอับอายในสถานการณ์ที่ได้รับเช่นนี้ แต่ก็ยังเดินต่อไปอีกร้านหนึ่งซึ่งขายของพื้นเมืองที่น่าสนใจ แต่ก็พบว่าสินค้าที่เธอชอบนั้นมีราคาเท่า ๆ กับราคาในกรุงเทพฯ ส่วนร้านอื่น ๆ ที่ราคาต่ำกว่าก็เป็นของที่ทำเทียมขึ้น นันทารู้สึกผิดหวังในสิ่งที่ได้พบจึงตัดสินใจไม่ซื้อของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่เคยคิดไว้ก่อนและเดินทางออกจากจังหวัดนั้นก่อนเวลาที่กำหนดไว้

148

เหตุผลใดที่เหมาะสมในการอธิบายประสบการณ์การซื้อของของนันทา

(1) เพื่อนของนันทาได้พูดถึงราคาสินค้าในจังหวัดของเธอเกินความจริง และไม่จริงใจต่อการมาเที่ยวของนันทา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 149)

(2) นันทาเตรียมตัวไม่พร้อมในการมาเที่ยวครั้งนี้ เธอจึงไม่ทราบอย่างแท้จริงว่าเธอต้องการซื้ออะไรหรือเที่ยวชมสถานที่ใด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 150)

(3) นันทาไม่ได้เตรียมตัวมาพบกับสถานการณ์จริง โดยแต้มสีสรรค์จากความคาดหวังที่เธอสร้างขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 151)

(4) นันทารู้สึกโกรธคนขายของโดยไม่รู้ตัว เนื่องจากกิริยาท่าทางของเขาในการตอบคำถามเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 152)

149

(1) นักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดอาจจะมีทัศนะต่อบ้านเกิดของเธอเกินความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม เพื่อน ๆ เหล่านี้ก็ดีใจที่ได้พบกับนันทา และไม่ละเลยที่จะเชิญเธอ จากความจริงที่พวกเขาเชิญนันทาไปรับประทานอาหารเพื่อเป็นเกียรตินั้น เป็นสิ่งที่แสดงถึงความจริงใจในการมาเที่ยวของนันทาอย่างแท้จริง มีเหตุผลอื่นที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง

(อ่านหน้า 147 ใหม่)

(2) แม้ว่ามีความสับสนในข้อมูลที่ได้รับ แต่ความจริงก็คือเพื่อน ๆ ของเธอได้แนะนำเกี่ยวกับสิ่งของที่ควรซื้อ สถานที่น่าเที่ยว แก่เธอในวันแรกของการมาถึงแล้ว ฉะนั้นแม้ว่าการเตรียมตัวของนันทาอาจจะไม่เพียงพอ แต่เธอก็ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากเพื่อนของเธอ มีคำตอบที่ดีกว่านี้

(อ่านหน้า 147 ใหม่)

151

(3) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด เนื่องจากเรื่องราวที่เธอเคยได้รับฟังจากเพื่อนที่เป็นคนในจังหวัดนี้นั้นทำจึงมีความคาดหวังที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง และเมื่อพบกับความจริงที่ไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องผิดหวัง และมีความเจ็บปวดว่าความจริงกับความคาดหวังนั้นไม่ตรงกัน (อ่านต่อหน้า 153)

(4) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเธอโกรธเคืองผู้ใด คนขายของอาจจะถูกโกรธบ้าง แต่ก็ไม่แน่ใจว่าจะเป็นเช่นนั้น ขอให้อ่านเหตุการณ์อีกครั้งหนึ่ง และเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 147 ใหม่)

เรื่องที่ 26 โอกาสที่ได้มาพบกัน

วีระแต่เดิมมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ปัจจุบันได้ย้ายมาทำงานในกรุงเทพฯ วันหนึ่งขณะที่เขาพร้อมด้วยเพื่อนบ้านชาวกรุงเทพฯ คนหนึ่งได้ชวนกันไปเดินเล่นที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง เขาก็ได้พบกับเพื่อนชาวอิสานซึ่งเคยอยู่จังหวัดเดียวกันมาก่อน แต่ไม่ได้พบกันมาเป็นเวลาหลายปี วีระรู้สึกดีใจที่ได้พบเพื่อนคนนี้ จึงได้พูดทักทายกันด้วยความยินดี และเริ่มต้นคุยกันด้วยภาษาพื้นเมืองเสียงดังอย่างมีความสุข ขณะที่ทั้ง 2 ฝ่ายกำลังตื่นเต้นมากกับโอกาสที่มาพบกันนี้ สักครู่หนึ่งก็สังเกตุว่าเพื่อนชาวกรุงเทพฯ ที่มาด้วยแสดงความไม่สบายใจและหันหน้าไปทางอื่นพร้อมกับถอนหายใจ เมื่อทั้ง 2 คนเห็นเช่นนั้นจึงมองดูซึ่งกันและกัน แล้วจึงเปลี่ยนเสียงในการพูดคุยใหม่ด้วยน้ำเสียงที่ค่อยกว่าเดิม

ทำไมเพื่อนชาวกรุงเทพฯ จึงรู้สึกไม่สบายใจ

(1) เขาไม่ต้องการเห็นการคบค้าสมาคมของกลุ่มคนต่างจังหวัด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 155)

(2) เขารู้สึกว่าคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำตัวตามสบาย โดยไม่มีขอบเขต และแสดงอารมณ์ออกมาเกินสมควรในที่สาธารณะ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 156)

(3) เขากำลังสงสัยว่าเพื่อนชาวต่างจังหวัด กำลังพูดเกี่ยวกับเขา เพราะคนทั้ง 2 จงใจที่จะใช้ภาษาซึ่งเขาไม่สามารถเข้าใจได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 157)

(4) เขารู้สึกว่าพฤติกรรมของเพื่อนชาวต่างจังหวัด ซึ่งไม่ได้แนะนำเขาให้รู้จักกับเพื่อนที่ได้มาพบกันอย่างเป็นงานเป็นการ หรือแสดงการรับรองเขา เป็นมารยาทไม่ดีอย่างยิ่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 158)

155

(1) แม้ว่าคนภาคกลางส่วนมากจะรู้สึกไม่สบายใจที่อยู่ท่ามกลางบุคคลที่ใช้ภาษาหรือแสดงพฤติกรรมแตกต่างไปจากตน แต่ในที่นี้ไม่เป็นเช่นนั้น เพราะชาวกรุงเทพฯ คนนี้ได้เป็นเพื่อนบ้านที่คุ้นเคยถึงขนาดออกมาเดินเล่นด้วยกัน โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 153 ใหม่)

(2) พฤติกรรมของวีระ ซึ่งเป็นเพื่อนของเขาอาจจะเป็นสาเหตุให้เขารู้สึกไม่สบายใจได้ แต่ในส่วนของตัวเขาซึ่งแสดงอารมณ์รุนแรงออกมาจากข้อความในเหตุการณ์ อาจจะมีสาเหตุอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โปรดเลือกคำตอบอื่น (อ่านหน้า 153 ใหม่)

157

(3) แม้คำตอบข้อนี้มีแนวโน้มที่เป็นไปได้ว่าเขาจะคิดว่าบุคคลทั้ง 2 กำลังพูดถึงเขาในเมื่อเขาไม่สามารถเข้าใจภาษานั้นได้ แต่ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าสิ่งนี้เป็นปัญหาในที่นี้เพราะวีระก็เป็นเพื่อนกับเขาด้วย จึงไม่น่าสังสัยว่าคทั้ง 2 จะพูดถึงเขา โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น

(อ่านหน้า 153 ใหม่)

(4) ข้อนี้เป็นคำอธิบายที่ดี โดยทั่ว ๆ ไปบุคคลควรระมัดระวังมารยาท และการแสดงพฤติกรรมสังคมที่เป็นแบบแผน แม้ในขณะที่มีอารมณ์รุนแรง การที่วีระไม่แนะนำเขาให้รู้จักกับเพื่อนเก่าของตน ซึ่งแสดงถึงการไม่เห็นความสำคัญว่ามีเขาอยู่ที่นั่นด้วย จึงเป็นสิ่งที่เขายอมรับไม่ได้ และเป็นการยากที่จะให้เขาชื่นชมกับความดีใจที่เกิดขึ้นอย่างท่วมท้นของบุคคลทั้ง 2 ซึ่งเป็นความรู้สึกลึกซึ้งมากจนต้องแสดงออก โดยใช้ภาษาเดิมของตน เพราะการแสดงออกเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 คน ลืมว่ามีเขายืนอยู่ที่นั่นด้วยอีกคนหนึ่ง (อ่านต่อหน้า 159)

159

เรื่องที่ 27 พนักงานตรวจคนเข้าเมือง

สุรเกียรติ เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานแห่งหนึ่ง เขารู้สึกภูมิใจที่ได้รับเชิญจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้เข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ และรู้สึกตื่นเต้นในโอกาสเดินทางเป็นครั้งแรกของเขา เมื่อมาถึงสหรัฐฯ เขาได้ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้ซักถามเขาเป็นเวลานานด้วยคำถามต่าง ๆ เช่น เขาจะพักอยู่เป็นเวลานานเท่าไร จำนวนเงินที่เขามีอยู่ เขาตั้งใจจะไปเยี่ยมญาติหรือไม่ เขาเข้าใจในระเบียบของหนังสือเดินทางหรือไม่และอื่น ๆ สุรเกียรติรู้สึกไม่พอใจในคำถามเหล่านี้ และความไม่พอใจเพิ่มมากขึ้น ๆ และสุดท้ายเขาก็ปฏิเสธที่จะตอบคำถามใด ๆ อีกต่อไป เจ้าหน้าที่จึงได้เชิญหัวหน้าของเขาให้มาพบกับสุรเกียรติด้วยตนเอง ซึ่งหัวหน้าก็ได้นำสุรเกียรติไปที่ห้องทำงานของเขา และตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเมื่อพบว่าเป็นเอกสารจริงจึงยินยอมให้สุรเกียรติดำเนินการต่อไป สุรเกียรติรู้สึกขมขื่นต่อสิ่งเหล่านี้ด้วยการเก็บกดความโกรธไว้แต่สบถสาบานกับตัวเองว่าเขาจะไม่กลับมายังประเทศที่น่าเกลียดนี้อีก

160

ท่านจะอธิบายถึง ความคิดรั้นและทัศนคติที่ไม่ให้ความร่วมมือของสุรเกียรติต่อพนักงานตรวจคนเข้าเมืองอย่างไร

(1) การเดินทางด้วยเครื่องบินเป็นเวลานานทำให้เขาเหนื่อยจึงเกิดความโกรธ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 161)

(2) เขารู้สึกว่ามีเขาเพียงคนเดียวที่ถูกสงสัย และถูกดูหมิ่น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 162)

(3) ความคาดหวังในสถานการณ์ของเขา และการได้รับการกระทำจากเจ้าหน้าที่ในสหรัฐอเมริกาเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกันอย่างมาก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 163)

(4) เขารู้สึกว่าคำถามของเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องส่วนตัวมากเกินไป และเขาไม่พอใจที่ต้องเปิดเผยเรื่องราวเช่นนั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 164)

161

(1) ความเหน็ดเหนื่อยอาจเข้ามามีส่วนทำให้เขาเกิดความโกรธ แต่สิ่งนี้ไม่ใช่สาเหตุเบื้องต้นของการแสดงการตอบสนองทางลบ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 159 อีกครั้ง)

(2) คำตอบข้อนี้ไม่เป็นคำอธิบายที่สมบูรณ์ว่าคำถามเหล่านั้นเป็นการดูถูกเขา หรือแสดงให้เห็นว่ามีเขาเพียงคนเดียวที่ประสบกับสถานการณ์เช่นนั้น มีคำอธิบายเกี่ยวกับความไม่พอใจของเขาที่สมบูรณ์มากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 159 ใหม่)

(3) นี่เป็นคำตอบที่ดี สุรเกียรติมีตำแหน่งสถานภาพสูงในประเทศของเขา และรู้สึกว่าการเข้ามาสหรัฐฯ เนื่องจากได้รับเชิญเป็นแขกที่มีเกียรติ เมื่อเป็นเช่นนี้เขาจึงคาดหวังว่าการผ่านหน่วยงานและระเบียบต่าง ๆ จะราบรื่นไม่มีอุปสรรค แต่เมื่อเขาพบว่าได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้เดินทางคนอื่นทั่ว ๆ ไป หรือเสมือนผู้อพยพจากประเทศที่ยากจน ความคาดหวังในสถานภาพของเขาจึงผิดคาดอย่างรุนแรง ซึ่งทำให้ความรู้สึกของเขาถูกทำลายและเกิดความรู้สึกต่ำต้อย

ผู้ที่เดินทางไปยังสถานที่อื่น ๆ ควรระมัดระวังที่จะไม่ตั้งความหวังไว้ว่าจะได้รับการปฏิบัติหรือได้รับสถานภาพอย่างดีไว้ก่อนล่วงหน้า เพราะจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความตึงเครียดเมื่อไม่ได้พบกับความคาดหวังนั้น (อ่านต่อหน้า 165)

164

(4) การที่เขาโกรธว่าต้องตอบคำถามเรื่องต่าง ๆ นั้น ไม่มีอะไรในเหตุการณ์แสดงว่าความโกรธของเขาเป็นผลมาจากความรู้สึกว่าถูกละเมิดเรื่องส่วนตัว มีคำตอบที่ดีกว่า โปรดพยายามอีกครั้งหนึ่ง (อ่านหน้า 159 ใหม่)

เรื่องที่ 28 พวกเขากำลังนินทาฉัน

165

บุญชู ได้ย้ายเข้ามาเป็นหัวหน้างานของหน่วยงานแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้เมื่อประมาณ 6 เดือนที่แล้ว ซึ่ง 95% ของพนักงานเป็นคนท้องถิ่น เมื่อครั้งยังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเขาเคยมีเพื่อนชาวใต้หลายคนจึงพอรู้ภาษาใต้ ฉะนั้นทักษะทางภาษานี้ของเขาจึงพอใช้ได้

บุญชูรู้สึกดีใจที่เห็นว่าการทำงานของเขาทำให้หน่วยงานนี้ก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ เขาพอใจกับการติดต่ออย่างเป็นกันเองระหว่างเขากับพนักงาน แต่ความเป็นกันเองนี้บุญชูไม่ได้ทำตัวตามสบายไปกับพนักงานเหล่านี้ด้วย เช่น ในช่วงหยุดพักกลางวัน พนักงานจะนั่งล้อมวงและพูดคุยหัวเราะกันอย่างสนุกสนาน แต่บุญชูซึ่งไม่ได้ร่วมวงพูดคุยด้วยบังเอิญได้ยินพนักงานพูดถึงชื่อเขาเสมอ ๆ ทำให้เขามั่นใจเรื่องที่พนักงานพูดคุยกันนั้นส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวเขา เขาจึงรู้สึกกังวลว่าคนเหล่านั้นพูดถึงเขาในทางลบ เขาจึงเริ่มนอนไม่หลับ และในที่สุดก็เป็นผลให้การทำงานของเขาไม่มีประสิทธิผลเช่นเคย

166

ถ้าบุญชูขอให้ท่านช่วยแยกแยะความรู้สึกของเขา สาระอะไรที่ท่านจะบอกเขา ขอให้เน้นในสาระที่เป็นปัญหาแท้จริง

(1) มีแนวโน้มโดยธรรมชาติว่าผู้ที่เข้าไปอยู่ในกลุ่มบุคคลอื่น จะรู้สึกว่าตนเป็นจุดสนใจในการพูดคุย ของกลุ่มคนเหล่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 167)

(2) พนักงานควรรับรู้ไวมากกว่านี้ และระหว่างหยุดพักงานควรชวนบุญชูเข้ามาร่วมพูดคุยด้วย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 168)

(3) พนักงานอิจฉาความสำเร็จของบุญชู จึงนินทาเขาลับหลัง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 169)

(4) การศึกษาภาษาถิ่นกับเพื่อนอาจจะไม่ได้เรียนรู้ในสิ่งปลีกย่อยต่าง ๆ ของภาษาซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ กัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเขาไม่ได้เตรียมตัวด้านภาษามาดีพอที่จะติดต่ออย่างเป็นกันเองกับคนอื่น ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 170)

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดี ผู้ที่เข้าไปอยู่ที่อื่น จะประสบกับความไม่สบายใจในพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ ณ ที่นั่นมากน้อยแตกต่างกันไป เป็นเรื่องปกติที่จะเกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเจ้าของบ้าน ส่วนใหญ่เจ้าของบ้านต้องการสร้างความประทับใจ เพื่อให้เกิดความทรงจำที่ดีภายหลังที่ผู้เข้ามาได้กลับไปยังบ้านของตน แต่ควรระลึกว่าผู้ที่เข้ามาเป็นบุคคลที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ในท้องถิ่นนั้น และตามที่กล่าวไว้ในเหตุการณ์ว่า 95% ของพนักงานเป็นคนในท้องถิ่นนั้น ผู้ที่อยู่นอกเหตุการณ์จะสังเกตุเห็นว่าผู้ที่เข้ามาย่อมเป็นจุดรวมของความอยากรู้อยากเห็น ของเจ้าของบ้านและเป็นจุดสนใจในการพูดคุยของคนกลุ่มนั้น แต่ความจริงเรื่องนี้จะต้องไม่แปลความหมายที่มากเกินไป โดยสรุปว่าเจ้าของบ้านพูดถึงตนในทาง ไม่ดี หรือพูดถึงตนตลอดเวลา หรือมาล้อมวงคุยกันด้วยเรื่องของตนเป็นกรณีพิเศษ ความรู้สึกเช่นนี้ไม่เป็นเหตุผลที่สมควร (อ่านต่อหน้า 171)

(2) แม้ว่าคำตอบนี้อาจจะถูกต้อง แต่ไม่ใช่คำตอบที่ดีที่สุดที่จะช่วยให้บุญชูแยกแยะความรู้สึกของเขาได้ โดยทั่ว ๆ ไปบุคคลที่รู้สึกมีความสุขที่จะรวมกลุ่มกับผู้ที่เขาคุ้นเคย และพูดคุยกันเป็นส่วนตัว ซึ่งถ้ามีบุคคลภายนอก เช่น บุญชูเข้ามาร่วมด้วยจะทำให้ความสุขของเขาน้อยลง และทำให้การพูดคุย เป็นงานเป็นการมากขึ้น บุคคลชอบอยู่ภายในกลุ่มของตนเองระหว่างการพูดคุยเล่น ๆ และความรู้สึกนี้ทำให้ไม่ชวนผู้มาใหม่หรือที่ผู้ที่อยู่นอกกลุ่มเข้าร่วมด้วย การจับกลุ่มอย่างเป็นกันเองกับบุคคลที่มีสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันเป็นแนวโน้มตามธรรมชาติ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 165 ใหม่)

(3) ข้อนี้เป็นไปไม่ได้ และไม่มีเรื่องราวในเหตุการณ์แสดงว่าเรื่องที่พนักงานคุยกันนั้นเป็นเรื่องนินทาบุญชู แต่อย่างไรก็ตามเป็นข้อควรระวังว่าบุคคลไม่ควรโอ้อวดถึงความสำเร็จของตน เพราะจะทำให้ผู้อื่นเกิดความอิจฉาได้ ซึ่งเรื่องนี้เป็นจริงในทุกแห่งรวมทั้งที่ทำงานในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมเดิมของบุญชูด้วย มีคำตอบข้ออื่นซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 165 ใหม่)

170

(4) การเรียนรู้ภาษาของบุญชูยังไม่เพียงพอที่จะนำมาพูดคุยอย่างเป็นกันเองได้ คำตอบข้อนี้ไม่ได้แยกแยะความรู้สึกที่เป็นปัญหาของบุญชู โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 165 อีกครั้ง)

171

เรื่องที่ 29 ต้องการรับประทานเนื้อน้ำตก

การันต์กับบัณฑิต เป็นคนงานหนุ่มจากจังหวัดเล็ก ๆ แห่งหนึ่งได้ใช้เวลาหยุดงานในวันเทศกาลมาเที่ยวที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 3 ที่เขาอยู่กรุงเทพฯ เขาก็เข้าไปที่ร้านกาแฟเล็กเพื่อ ๆ ดื่มเบียร์เล็กน้อย แล้วก็ตกลงใจที่จะรับประทานอาหารบางอย่าง การันต์สั่งเนื้อน้ำตกแต่พนักงานเดินโต๊ะตอบว่าหมดแล้ว เหลือเพียงไก่หรืออาหารทะเล การันต์ไม่พอใจสั่งให้พนักงานคนนั้นออกไปหาซื้อเนื้อเพื่อมาทำเนื้อน้ำตกตามที่เขาต้องการ พนักงานปฏิเสธและกล่าวว่าทำไม่ได้ การันต์โกรธมากขึ้นและด่าว่าพนักงานคนนั้น แต่ปรากฏว่ามีชายคนหนึ่งในร้านนั้นเข้ามาห้ามปรามและแนะนำให้การันต์กับบัณฑิตไปรับประทานเนื้อน้ำตกอีกร้านหนึ่ง ซึ่งอยู่สุดถนน บัณฑิตจึงชวนการันต์ไปที่ร้านนั้นตามคำแนะนำและกล่าวขอโทษแก่พนักงานเดินโต๊ะและชายคนนั้นพร้อมทั้งบอกว่าการันต์ไม่เคยประพฤติเช่นนี้มาก่อน อยู่ที่บ้านเขาเป็นคนเจียมตัวและเก็บตัว

172

คำตอบข้อใดที่อธิบายความหยาบคายของการันต์ได้ดีที่สุด และแสดงให้เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ใช่พฤติกรรมตามปกติของเขา

(1) เขาไม่เคยดื่มเบียร์ และพฤติกรรมของเขาเป็นผลมาจากความเมา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 173)

(2) คนต่างจังหวัดมักเป็นคนเรียกร้องเอาแต่ใจ และแสดงความก้าวร้าวเมื่อถูกปฏิเสธ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 174)

(3) พนักงานเดินโต๊ะไม่มีน้ำใจที่จะช่วยเหลือ และมีความเกลียดชังคนต่างจังหวัด ฉะนั้นเป็นการถูกต้องที่การันต์อารมณ์เสีย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 175)

(4) การันต์รู้สึกว่าไม่มีสิ่งที่จะมาบังคับหรือควบคุมความรู้สึกโกรธของตนเอง และเขาไม่สนใจเลยว่าผู้อื่นจะมองพฤติกรรมของเขาอย่างไร (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 176)

173

(1) นี่ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง เขาดื่มเบียร์เพียงเล็กน้อย และผู้ชายส่วนใหญ่ชุ่นเคยกับแอลกอฮอล์ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 171 ใหม่)

174

(2) นี่ค่อนข้างเป็นภาพที่อยู่ในความนึกคิดที่อธิบายให้เห็นบุคคลิกภาพของผู้ชายชนบท ซึ่งการวาดภาพในความคิดเช่นนี้ไม่ช่วยในการคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม มีคำอธิบายที่ให้ความคิดมากกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 171 ใหม่)

(3) แม้การันต์จะรับรู้อย่างเงียบ ๆ ว่าพนักงานเดินโต๊ะไม่ชอบเขา แต่สิ่งนี้ไม่ได้อธิบายถึงการโต้ตอบและความก้าวร้าวที่เขาแสดงมากเกินไป มีสิ่งที่แสดงให้เห็นเพียงเล็กน้อยว่าพนักงานเดินโต๊ะไม่พอใจ มีสาเหตุอื่นในสถานการณ์ที่มากกว่านี้ ซึ่งเป็สาเหตุของพฤติกรรมของการันต์ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 171 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำตอบที่เป็นไปได้มากที่สุด เมื่ออยู่บ้านในชนบทซึ่งเป็นจังหวัดเล็ก ๆ การันต์มีนิสัยเก็บตัวซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานการณ์ที่สำคัญคือ กลัวการถูกตำหนิติเตียนจากครอบครัวหรือจากสังคมที่แวดล้อมตัวเขาซึ่งเขายอมรับนับถือ เมื่อมาอยู่ในสังคมใหม่ที่ไม่มีผู้ใดติเตียนเขาได้การันต์ (และโดยทั่ว ๆ ไปรวมทั้งคนอื่น ๆ ด้วย) รู้สึกว่ามีข้อผูกพันที่จะยอมรับมาตรฐานของพฤติกรรมน้อยลง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองมีมากขึ้น และยอมรับปทัสฐานทางสังคมของกลุ่มลดลง และจากความไม่กลัวว่าตนเองจะเสียหายดังกล่าว ความรู้สึกที่จะบังคับเพื่อควบคุมอารมณ์ตนเองจึงน้อยลง ฉะนั้นโดยปกติแม้ว่าเขาจะเป็นคนเก็บกด แต่กลับมีความกล้าที่จะไม่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคมใหม่ และเห็นว่าในกรุงเทพฯ เขาไม่จำเป็นต้องควบคุมตัวเนื่องจากไม่มีใครรู้จักเขาเพราะเป็นเมืองใหญ่ (อ่านต่อหน้า 177)

177

เรื่องที่ 30 ไปจ่ายตลาด

จิราพรรณเป็นชาวกรุงเทพฯ ซึ่งมีตำแหน่งงานระดับสูง เมื่อไม่นานมานี้ได้รับมอบหมายให้ไปทำงานด้านการพัฒนาชนบทใน 4 จังหวัดภาคใต้ วันแรกที่ไปถึงและยังไม่ได้เริ่มต้นปฏิบัติงาน เธอต้องการที่จะเที่ยวชมชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมท้องถิ่นของบุคคลในจังหวัดนั้น ในตอนเช้าเธอจึงไปที่ตลาดสาธารณะแห่งหนึ่ง และไปยืนหยุดที่แผงลอยร้านเล็ก ๆ ร้านหนึ่ง พลางมองดูเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่แขวนอยู่ในร้านนั้น พร้อมกับพูดคุยกับเจ้าของร้านด้วยภาษาถิ่นที่ตะกุกตะกักของเธอ แล้วก็ออกจากร้านโดยไม่ได้ซื้อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย เมื่อเธอเดินคล้อยหลังมาเพียง 2 - 3 ก้าว เจ้าของร้านก็ร้องตะโกนมาที่จิราพรรณด้วยเสียงที่ไม่พอใจ จิราพรรณเกิดความรู้สึกทางลบกับงานที่ได้รับมอบหมาย และกับบุคคลในจังหวัดนี้อย่างรุนแรง

178

จะวิเคราะห์ความรู้สึกทางลบของจิราพรรณให้ถูกต้องอย่างไร

(1) หน่วยงานของจิราพรรณไม่ควรส่งเจ้าหน้าที่ไปยังจังหวัดเหล่านั้นอีก ถ้าภาษาท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่นั้นไม่ดีพอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 179)

(2) เจ้าของร้านแผงลอยอาจจะมีอคติ และมีความอิจฉาจิราพรรณ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 180)

(3) จิราพรรณทำเสื้อผ้าของเขาเสียหาย และสิ่งนี้ทำให้เจ้าของร้านโกรธ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 181)

(4) จิราพรรณตอบสนองต่อความเจ็บปวดมากเกินไป และสรุปว่าเป็นลักษณะทั่วไปของคนที่นี่ แต่มันอาจจะไม่ถูกต้องที่สรุปเช่นนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 182)

(1) แม้จะถูกต้องว่าหน่วยงานไม่ควรส่งตัวแทนซึ่งพูดภาษาท้องถิ่นไม่ได้ดีไปทำงานในจังหวัดเหล่านั้น แต่ตามความจริงแล้วหน่วยงานต่าง ๆ ก็ปฏิบัติเช่นนี้อยู่แล้ว ความคล่องของภาษามีส่วนช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่มีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 177 ใหม่)

180

(2) นี่อาจเป็นไปได้ เจ้าหน้าที่ระดับสูงจากกรุงเทพฯ มักมีมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ระดับสูง ชาวบ้านที่อยู่ระดับต่ำกว่าอาจจะอิจฉาในสิ่งนี้ แต่การตกเป็นเป้าหมายเช่นนี้ไม่ถูกต้องทั้งหมด และไม่มีอะไรในเรื่องที่แสดงว่าเจ้าของร้านแผงลอยรู้สึกเช่นนี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 177 ใหม่)

181

(3) เหตุการณ์ในเรื่อง กล่าวว่าจิราพรรณเพียงแต่มองดูเสื้อผ้าเท่านั้น คำตอบนี้จึงเป็นไปไม่ได้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 177 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำอธิบายที่ดีที่สุด และเป็นแนวโน้มของการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เจ็บปวด ซึ่งใช้วิธีแสดงออกกับบุคคลตรง ๆ ความจริงก็คือจิราพรรณมีความโกรธซึ่งมีอิทธิพลรุนแรงกว่าความรู้สึกเจ็บปวด จึงสรุปด้วยเหตุผลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น จิราพรรณอาจจะเคยอ่านงานวิจัยที่รายงานว่าพัฒนากรจากกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่พบว่าทั้ง 4 จังหวัดนี้มีสิ่งแวดล้อมที่น่าพักอาศัย และผู้คนในจังหวัดนี้ก็ให้ความร่วมมือดี ซึ่งรายงานนี้มีความสำคัญน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ทางลบที่เกิดขึ้นกับเธอโดยตรง การที่จิราพรรณเข้าไปอยู่ในที่นั้นใหม่ ๆ และยังอยู่ในระยะสร้างความคุ้นเคยอยู่นั้น เหตุการณ์ทางลบย่อมมีอิทธิพลมากในความคิดของเธอ ฉะนั้นคำแนะนำสำหรับผู้ที่เข้าไปใหม่ ๆ ก็คือควรจะถามตัวเองว่า "ฉันแปลความหมายพฤติกรรมของคนในท้องถิ่นนั้นมากเกินความจริงหรือไม่? และแต้มสีสรรค์ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวฉันหรือเปล่า? มีข้อมูลอื่น ๆ อีกบ้างไหมที่ฉันควรจะศึกษาก่อนที่จะสรุป" (อ่านต่อหน้า 183)

เรื่องที่ 31 ถูกเพื่อนฟ้องว่ามียาเสพติด

183

ฮันส์กับปอล เป็นเด็กวัยรุ่นชาวเขาเผ่ามัง เขาได้รับเลือกเข้าโครงการเยาวชนสัมพันธ์ ทำให้ทั้ง 2 คนมีโอกาสทัศนศึกษาไปในจังหวัดต่าง ๆ ร่วมกับเด็กวัยรุ่น ซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ อีกจำนวนมาก โดยมีจุดหมายปลายทางสุดท้ายคือเข้าเยี่ยมผู้บริหารระดับสูงของประเทศที่กรุงเทพฯ ในการพักร่วมกันระหว่างการเดินทางนั้น แต่ละคนก็จะสรรหากิจกรรมสังคมและวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นของตนมาเล่าหรือแสดงให้เพื่อน ๆ ชม ฮันส์และปอลมีกัญชาจำนวนเล็ก ๆ น้อย ๆ ไว้ใช้ส่วนตัว และยินดีที่จะแบ่งให้เพื่อนคนอื่น ๆ ใช้บ้าง ซึ่งสิ่งนี้เป็นเรื่องธรรมดาในหมู่เพื่อนฝูงที่บ้านเดิมของเขา

กระบวนทัศนศึกษาผ่านไปตามจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งฮันส์และปอลได้รับประสบการณ์ที่เขาไม่เคยมีมาก่อน และทั้ง 2 คนรู้สึกมีความสุขและตื่นเต้นที่ได้เห็นทัศนียภาพที่สวยงาม รวมทั้งโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ ๆ ซึ่งเขาไม่เคยเห็นมาก่อน

184

เมื่อการทัศนศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ สิ้นสุดลง รถโดยสารขนาดใหญ่ที่จัดไว้โดยเฉพาะก็นำเยาวชนเหล่านี้มุ่งหน้าสู่กรุงเทพฯ และเมื่อการเดินทางสิ้นสุดลงที่หอพักแห่งหนึ่งซึ่งจัดเตรียมไว้เพื่อให้ทุกคนได้พักผ่อนก่อนที่จะมีกิจกรรมในวันรุ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ 2 คน ได้เดินเข้ามายังกลุ่มเยาวชนเหล่านี้ และตรงมาที่ฮันส์กับปอลเพื่อขอตรวจค้นกระเป๋าเดินทาง ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้พบถุงเล็ก ๆ บรรจุกัญชาอยู่ในกระเป๋านั้น เจ้าหน้าที่ได้ยึดกัญชานั้นไว้ และเชิญฮันส์และปอลไปสอบสวนยังห้อง ๆ หนึ่ง

มีเรื่องสำคัญอะไรที่ผู้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งจะต้องทราบ เลือกคำตอบที่เกี่ยวกับกฎระเบียบทั่ว ๆ ไป

(1) เจ้าหน้าที่ในกรุงเทพฯ สามารถใช้กฎหมาย และตัดสินในการกระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 185)

(2) ชาวเขามักถูกเจาะจงเพื่อจับกุมในการกระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 186)

(3) ยาเสพติดถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 187)

(4) สิ่งที่ถือว่าเป็นความผิดเล็กน้อยในสังคมหนึ่ง อาจจะเป็นความผิดรุนแรงในอีกสังคมหนึ่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 188)

185

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเจ้าหน้าที่ในกรุงเทพฯ ได้ตัดสินในเรื่องนี้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 183 อีกครั้ง)

(2) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงถึงทัศนคติในเรื่องนี้ ทุกคนจำเป็นต้องระวังมาตรฐานที่แตกต่ างกันระหว่างมาตรฐานที่สังคมยอมรับกับมาตรฐานทางกฎหมาย มีเหตุผลที่ดีกว่านี้ ซึ่งเกี่ยวกับกฎทั่ว ๆ ไปที่ผู้เดินทางควรทราบ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านต่อหน้า 183 ใหม่)

187

(3) ยาเสพติดถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทย แต่ในเหตุการณ์นี้มีสิ่งที่สำคัญและมีคุณค่าต่อความสนใจมากกว่าเรื่องนี้ โปรดเลือกคำตอบที่แตกต่างออกไปจากข้อนี้ (อ่านหน้า 183 ใหม่)

(4) การใช้ยาเสพติดอาจถือว่าเป็นการกระทำผิดเล็กน้อยในสังคมชาวเขา แต่ถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ฮันส์กับปอลมาจากวัฒนธรรมที่ถือว่าการใช้ยาเสพติดไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิด ซึ่งการยอมรับในเสรีภาพเกี่ยวกับเรื่องนี้ของเขาในบ้านเกิด ไม่ได้หมายความว่ากฎหมายของประเทศจะยอมรับ ฉะนั้นเขาจึงถูกจับกุม นี่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง (อ่านต่อหน้า 189)

189

สมทรง เป็นชาวกรุงเทพฯ รูปร่างของเธอสูงโปร่งและผิวขาวผ่อง เธอเพิ่งเดินทางมาถึงจังหวัดปัตตานี เพื่อทำวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเวลา 1 เดือน เธอสนุกสนานกับการเดินทาง แม้จะมีความรู้สึกกลัวอยู่บ้างก็ตาม เพราะเป็นครั้งแรกที่เธอเดินทางมาต่างจังหวัดไกล ๆ เพียงคนเดียว และภาษาพื้นเมืองที่นี่ของเธอก็ใช้ได้ไม่ดีนัก จากวินาทีแรกที่เธอก้าวลงจากรถ ความรู้สึกกลัวที่มีอยู่ก็ชัดเจนและยิ่งเพิ่มมากขึ้น เธอรู้สึกว่าสายตาทั้งหมดมองมาที่เธอไม่หยุดหย่อนด้วยความรู้สึกว่าเธอแตกต่างจากคนอื่น ๆ และรู้สึกว่าผู้คนที่เดินผ่านไปมาพูดถึงเธอด้วยถ้อยคำที่เธอสามารถเข้าใจเพียงครึ่งเดียว เธอพยายามไม่ฟังแต่ก็เป็นไปไม่ได้ เธอรู้สึกว่าถูกจ้องมอง มีเสียงกระซิบกระซาบและผู้ชายก็ชวนกันให้มองดูเธอทุกหนทุกแห่งที่เธอปรากฏตัว ด้วยความรู้สึกดังกล่าวนี้ทำให้เธอเกลียดที่จะออกไปในที่สาธารณะ จึงนั่งรถรับจ้างไปที่ศูนย์วัฒนธรรมทุกวัน แม้การนั่งรถรับจ้างส่วนตัวทำให้เธอมีปัญหาด้านการเงินเกิดขึ้นก็ตาม เวลากลางคืนเธอก็อยู่แต่ในห้องแคบ ๆ และค่อนข้างจะมีความกลุ้มใจและรู้สึกทรมานใจ เมื่อเวลา 1 เดือนผ่านไป เธอรู้สึกโล่งใจเป็นอย่างมากเพราะเป็นเวลาที่เธอจะได้กลับกรุงเทพฯ เสียที

190

ท่านจะช่วยสมทรงแยกแยะความรู้สึกของเธอเกี่ยวกับประสบการณ์นี้อย่างไร

(1) อธิบายให้สมทรงทราบว่าโดยทั่ว ๆ ไปแล้วคนปัตตานี เป็นคนอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับคนกรุงเทพฯ และไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 191)

(2) แนะนำว่าเธอควรรักษาสิทธิของเธอให้มากกว่านี้ โดยจ้องมองตอบคนเหล่านั้นด้วยอาการดูหมิ่น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 192)

(3) อธิบายว่าความรู้สึกทุกข์ทรมานเป็นเรื่องที่เธอนึกขึ้นมาเองจากการวาดภาพที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดเกินความจริงมากเกินไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 193)

(4) บอกให้เธอคิดเสียใหม่ว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่คนซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากคนอื่น ๆ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ในที่นั้นจะเป็นจุดสนใจ ไม่มีอะไรมากไปกว่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 194)

(1) การอธิบายเช่นนี้อาจทำให้สมทรงสบายใจขึ้น และมีความถูกต้องบ้าง แต่บางทีสมทรงอาจจะไม่เชื่อ มีสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของสมทรงที่ถูกต้องมากกว่า โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 189 ใหม่)

192

(2) การกระทำเช่นนี้จะทำให้เกิดการโต้ตอบ และเป็นอันตรายที่จะถูกมองว่าแสดงกิริยาหยาบคาย หรือเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้ชาย มีคำแนะนำที่มีประโยชน์มากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 189 ใหม่)

(3) แม้จะมีส่วนถูกต้องในเรื่องนี้ แต่เป็นการบังคับสมทรงให้ยอมรับว่าเธอมีความผิดปกติบาง อย่าง มีคำอธิบายที่สามารถยอมรับได้มากกว่า และสามารถนำมาใช้ได้กับผู้ที่เข้าไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ทุกคน โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 189 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำอธิบายที่ดีที่สุด แม้ว่าบุคคลแต่ละคนจะมีระดับความเข้มในการรับรู้ความรู้สึกของตัวเองว่าเป็นจุดสนใจของผู้อื่นต่างกัน หรือความรู้สึกว่าตนแตกต่างจากคนอื่น ๆ ประสบการณ์ในระยะแรก ๆ ของผู้ที่เข้าไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ก็คือ นึกถึงแต่ตัวเอง ซึ่งความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นทีละน้อย ๆ และเพิ่มมากขึ้นในระยะต่อมา และทำให้เกิดการตอบสนองมากเกินความจริง จากความสนใจที่เขาได้รับ หรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่นอย่างมาก ในด้านรูปร่างของสมทรง ซึ่งสูงโปร่งและผิวขาว ซึ่งเมื่ออยู่ท่ามกลางคนผิวคล้ำ สมทรงจึงมีลักษณะเด่นจากคนอื่น ๆ แต่ก็เป็นไปไม่ได้ว่าคนส่วนใหญ่ในที่นั่นจะสนใจเธอมากไปกว่าการเหลียวมองดูหรือมองด้วยความชื่นชม การรับรู้ของเธอซึ่งมีสาเหตุจากการนึกถึงตนเองมากเกินไป จนคิดว่าจุดสนใจของทุกคนอยู่ที่เธออาจทำให้การปฏิสัมพันธ์ของเธอกับคนปัตตานีเกิดความตึงเครียด ซึ่งถ้าผู้เข้าไปในสิ่งแวดล้อมใหม่ได้รับคำแนะนำว่าความรู้สึกเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดาและให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น เขาก็จะเกิดการยอมรับ และลดการนึกถึงแต่ตัวเองให้น้อยลง (อ่านต่อหน้า 195)

195

เรื่องที่ 33 อาหารเช้าที่ร้านกาแฟ

จักรกฤชกับอินทิรา สามีภรรยาชาวกรุงเทพฯ ได้เดินทางไปเที่ยวภาคใต้เป็นครั้งแรก และเพิ่งมาถึงจังหวัดระนอง ในวันแรกนั้นเองเขาก็พบร้านกาแฟร้านเล็ก ๆ ใกล้กับโรงแรมที่เขาพัก ซึ่งบริการด้วยไมตรีจิตและกาแฟที่มีรสดี เช้าวันรุ่งขึ้นเขาก็กลับมายังร้านกาแฟนั้นอีกเพื่อรับประทานอาหารเช้า โดยเลือกนั่งโต๊ะนอกร้านใกล้ชายหาดท่ามกลางแสงแดดที่อบอุ่นในยามเช้าและอร่อยกับอาหารเช้า คือ กาแฟและขนมปัง อย่างไรก็ตาม เมื่อเขาได้รับใบจ่ายค่าอาหาร จักรกฤชเห็นว่าราคาอาหารเช้านี้เป็นเงินเกือบ 2 เท่ากับที่เขาได้จ่ายไปเมื่อวันก่อน ทั้ง ๆ ที่ได้สั่งอาหารเหมือนกัน เขาจึงเรียกพนักงานเดินโต๊ะมาด้วยความโกรธ และกล่าวหาว่าเก็บเงินเขามากเกินไป พนักงานพยายามที่จะอธิบายให้เขาเข้าใจว่าเขามานั่งในที่ ๆ ต่างออกไปจากเมื่อวาน ฉะนั้นจึงต้องจ่ายเงินมากกว่า แต่จักรกฤชไม่เชื่อในเหตุผลนี้ แต่ในที่สุดก็กระแทกเงินเสียงดังปังลงบนโต๊ะ และลุกเดินออกมาด้วยความโกรธสุดขีดด้วยความคิดว่านักท่องเที่ยวมักจะเสียเปรียบจากการกระทำที่แสวงหาประโยชน์เช่นนี้

196

ท่านจะให้คำแนะนำอะไรแก่สามีภรรยาชาวกรุงเทพฯ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดังกล่าว เลือกคำตอบซึ่งจะทำให้ความโกรธลดลงได้มากที่สุด

(1) พนักงานเดินโต๊ะมีสิทธิ์ที่จะกระทำเช่นนั้น และสถานการณ์จะดีขึ้นถ้าได้หาความจริงให้ชัดเจนเสียก่อนที่จะด่วนตัดสินจากการกระทำของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 197)

(2) การปฏิบัติเช่นนั้นของพนักงานเดินโต๊ะเป็นเรื่องธรรมดาที่มีอยู่ทั่วไป และความโกรธจะลดลงเมื่อพยายามยอมรับการกระทำของพวกเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 198)

(3) ในสถานการณ์เช่นนั้นมันจะดีขึ้นถ้าทั้ง 2 คน ปฏิเสธการจ่ายเงิน หรือเรียกตำรวจมา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 199)

(4) ทั้ง 2 คนไม่ควรคิดว่าการจ่ายเงินสูงขึ้นนี้เกิดขึ้นเฉพาะกับเขาเท่านั้น และควรคิดว่าเวลานี้ตนเองกำลังสวมบทบาทเป็นนักท่องเที่ยว จึงถูกคิดราคาสูงกว่าปกติ ซึ่งก็เป็นธรรมดาแล้ว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 200)

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด การคิดราคาค่าอาหารกับนักท่องเที่ยวสูงขึ้นไม่ใช่สิ่งที่ผู้ขายปฏิบัติกัน แต่อาจเกิดจากช้อยกเว้นอื่น ๆ จักรกฤชและอินทิราควรมีความอดทนกว่านี้ และยังไม่ควรตัดสินจนกว่าจะสอบถามให้ได้ความจริงชัดเจนเสียก่อน ซึ่งอาจจะพบว่าพนักงานเสิร์ฟโต๊ะพูดถูกต้อง เพราะเป็นเรื่องปกติที่ทางร้านจะเก็บเงินมากขึ้นสำหรับการบริการโต๊ะที่ตั้งนอกร้านมากกว่าโต๊ะที่ตั้งในร้าน การตัดสินอย่างรวดเร็วมักไม่ตรงกับความเป็นจริง และมักจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่เป็นสาระ (อ่านต่อหน้า 201)

(2) นี่เป็นวิธีปลอดภัยที่สุดที่จะให้เหตุผลในสถานการณ์เช่นนี้ แต่มันจะไม่สามารถลดความโกรธของสามีภรรยาคู่นี้ได้ มีคำตอบที่ดีกว่าซึ่งจะทำให้ความโกรธในเรื่องนี้ลดลงได้ (อ่านหน้า 195 ใหม่)

(3) การกระทำเช่นนี้นำไปสู่ความอับอายขายหน้าได้อย่างมากถ้าพบว่าความเข้าใจของทั้ง 2 คน นั้นผิด มันจะดีขึ้นถ้าในครั้งแรกได้พยายามหาความจริงอย่างเป็นธรรมและใจเย็น ๆ มีคำแนะนำข้ออื่นที่ดีกว่า โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 195 ใหม่)

200

(4) เหตุผลนี้อาจช่วยลดความโกรธลงบ้าง แต่ไม่ช่วยให้ทั้ง 2 คน เกิดการยอมรับคนในท้องถิ่นนี้อีกต่อไป มีคำแนะนำที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 195 ใหม่)

สรุป

ผู้ที่เคยเข้าไปเที่ยวหรือเข้าไปปฏิบัติงานในวัฒนธรรมอื่นเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจและกลับคืนสู่ภูมิลำเนาเดิมของตนแล้ว ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านี้จะรายงานถึงประสบการณ์ที่ตนประสบแก่เพื่อน ๆ หรือบุคคลอื่นซึ่งอยู่ในวัฒนธรรมเดิมของตนให้ทราบเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้น เรื่องเช่นนี้อาจเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น พูดถึงนิสัยคนขับรถแท็กซี่ คนขายของ พนักงานรับใช้ในร้านอาหาร พนักงานบริการ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น บุคคลประเภทดังกล่าวนี้มักเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่เข้าไปในวัฒนธรรมนั้นตั้งแต่ระยะแรก ๆ หรือเป็นคนแรกที่ผู้เข้าไปเยือนได้พบเห็นและมีปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๆ ที่จำเป็นเพื่อการดำเนินชีวิต ณ ที่นั้น เป็นต้น

การวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ที่เคยเข้าไปเยือนสังคมนั้นมาแล้วเป็นสิ่งสำคัญ เพราะโดยทั่ว ๆ ไปพบว่า บุคคลเหล่านี้มักจะพูดซ้ำ ๆ ถึงประสบการณ์ทางลบของตนที่มีต่อบุคคลในท้องถิ่นนั้น การเล่าเรื่องราวซ้ำ ๆ เช่นนี้ย่อมเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีกับบุคคลในสังคมดังกล่าว ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้เป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังอย่างยิ่ง ข้อแนะนำในเรื่องนี้ก็คือผู้ที่กำลังจะเข้าไปในวัฒนธรรมซึ่งมีบุคคลอื่นเคยไปเยือนมาแล้วและมีประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจนัก ควรนำบทเรียนจากประสบการณ์นั้นมาปรับปรุงตนเองเพื่อให้เกิดผลดีในการเพิ่มความสามารถในการปรับตัวให้มากยิ่งขึ้น

201

เรื่องที่ 34 การเสนอเค้าโครงของโครงการ

เมื่อครูใหญ่ได้เชิญคณะครูที่ทำงานเกี่ยวกับโครงการพัฒนาหลักสูตรมาประชุม สมบัติอ่านเค้าโครงเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ของเขาหลาย ๆ ครั้ง เป็นเค้าโครงที่เขาจะเสนอต่อที่ประชุมเพื่อบรรจุไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน สมบัติสอนที่โรงเรียนนี้มาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว

เจิดเป็นเพื่อนสนิทกับสมบัติ ซึ่งได้รับเชิญเข้าประชุมด้วย ครูใหญ่ขอให้สมบัติเสนอเค้าโครงของเขาแก่ที่ประชุม ปรากฏว่าเค้าโครงผ่านโดยไม่มีการแก้ไขมากนัก และได้รับความเห็นชอบที่จะดำเนินงานขั้นต่อไปเท่าที่จะทำได้ และในขั้นสุดท้ายก็สามารถนำไปใช้ได้จริง การพิจารณาเรื่องนี้ใช้เวลาน้อยกว่าที่คิดไว้ จากนั้นครูใหญ่จึงให้เจิดพูดเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาหลักสูตรอีกหลักสูตรหนึ่ง ซึ่งเขาเป็นผู้ดำเนินการ และได้นำเสนอเป็นครั้งแรก ผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่เข้าใจในโครงการนี้ เจิดได้กล่าวถึงโครงร่างย่อ ๆ ของความคิดของเขา สมบัติได้ซักถามหาประเด็นซึ่งยากในการตอบ ทำให้เจิดต้องคิดหนักที่จะให้คำตอบโดยไม่ขัดแย้งกับแนวความคิด ในตอนต้น ๆ ของเขา ต่อจากนั้น ครูใหญ่ได้สั่งให้ปิดการประชุม เจิดก็หันมาบอกกับสมบัติว่าเขาไม่สามารถไปรับประทานอาหารเย็นตามที่นัดไว้ในตอนแรกได้แล้ว สมบัติรู้สึกงงต่อการบอกเลิกนัดของเจิด และดูเหมือนว่าเจิดอารมณ์เสียในขณะที่บอกเลิกนัดกับสมบัติ

202

คำตอบ 4 ข้อเหล่านี้ ข้อไหนแสดงเหตุผลการบอกเลิกนัดไปรับประทานอาหารเย็นของเจิด

(1) เจิดต้องการไปหาข้อมูลในห้องสมุดเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะปกป้องเค้าโครงของโครงการของเขาในการประชุมครั้งต่อไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 203)

(2) เจิดอิจฉาเค้าโครงของสมบัติที่ผ่านการพิจารณา สามารถดำเนินงานขั้นต่อไปได้ และจะนำไปใช้โดยไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขมากนัก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 204)

(3) ในการประชุมครั้งนี้ เจิดรู้สึกว่าสมบัติไม่คำนึงถึงความเป็นเพื่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 205)

(4) ครูใหญ่บอกให้เจิดคิดเค้าโครงของเขาให้ชัดเจนมากขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 206)

203

(1) เป็นไปได้ว่าเจิดต้องการปรับปรุงเค้าโครงของโครงการให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่จำเป็นว่าเขาจะต้องไปห้องสมุดทันที ซึ่งทำให้การวางแผนการรับประทานเย็นต้องเสียไป และแน่ใจได้ว่าการไปห้องสมุดรอได้ถึงวันพรุ่งนี้ โปรดเลือกคำตอบอื่นอีกครั้ง (อ่านหน้า 201 ใหม่)

(2) ความอิจฉาเกิดขึ้นได้เสมอ เมื่อใดก็ตามที่บุคคลเห็นคนหนึ่งประสบความสำเร็จ แต่สิ่งนี้ไม่ใช่ว่าจะเกิดขึ้นทุกกรณี โดยเฉพาะไม่เป็นคำอธิบายที่ดีในเรื่องนี้ เพราะเจิกอาจพราบว่าเค้าโครงของเขาก็จะได้รับการยอมรับ และในขั้นต่อไปก็นำไปใช้ได้ โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 201 ใหม่)

(3) คำตอบนี้ดีที่สุด สมบัติคิดว่าเขาสามารถเป็นทั้งเพื่อนและผู้วิจารณ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะในเวลาเดียวกันได้ แต่ในสังคมไทยโดยทั่ว ๆ ไปแล้วบทบาทของเพื่อนและผู้วิจารณ์แยกออกจากกัน คน ๆ เดียวกันยากที่จะเป็นทั้งเพื่อนและผู้วิจารณ์ที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานของเพื่อนได้ หรืออย่างน้อยที่สุดในสาธารณะชนบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นเพื่อนสูง การกระทำของสมบัติทำลายความรู้สึกในความคาดหวังเหล่านี้ของเจิด ความรู้สึกของเจิดจะดีขึ้นถ้าสมบัติให้คำแนะนำเป็นการส่วนตัวเมื่อครูใหญ่และครูคนอื่น ๆ ไม่อยู่ในที่นั่นแล้ว ซึ่งแม้จะกระทำในกรณีนี้ สมบัติต้องแน่ใจว่าวิธีการให้คำแนะนำของเขาเป็นที่ยอมรับกัน คือ การพูดในตอนต้นและตอนลงท้ายกล่าวถึงสิ่งที่ดีของเค้าโครง ให้ข้อเสนอแนะโดยอ้อม ๆ มากกว่าพูดตรง ๆ ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล ไม่ทำเป็นเรื่องจริงจังเกินไป ให้ทำเป็นเรื่องเล็กน้อย ๆ (อ่านต่อหน้า 207)

(4) เป็นไปไม่ได้ว่าในตอนท้ายของการประชุมครูใหญ่ได้บอกให้เจ้าปรับปรุงเค้าโครงของเขา ครูใหญ่ดูเหมือนรับรู้ไวต่อปทัสฐานสังคม เช่น การเรียกประชุมเพื่อแสดงเค้าโครงของโครงการที่ผู้เข้าประชุมทุกคนทราบแล้ว เป็นต้น โปรดเลือกคำตอบอื่นอีกครั้ง (ดูหน้า 201 ใหม่)

207

เรื่องที่ 35 โครงการพัฒนา

สมศักดิ์ เป็นวิศวกรที่มีความสามารถซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านในชนบทแห่งหนึ่งเป็นเวลา 3 ปี งานพัฒนาเรื่องหนึ่งที่เขาและคนในหมู่บ้านรู้สึกภาคภูมิใจมากในความสำเร็จก็คือ การสร้างระบบกำจัดของเสีย ซึ่งเขาสามารถหาวัสดุอย่างดีมาใช้ในการก่อสร้างทำให้ระบบดังกล่าวนี้ใช้งานได้ดี และนับว่าเป็นงานสำคัญที่ได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นซึ่งมาตรวจเยี่ยมเพื่อดูความก้าวหน้าของโครงการ เจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้แสดงความพอใจในงานนี้เช่นกัน เมื่อหมดเวลาตามแผนของโครงการ สมศักดิ์ก็กลับมาทำงานยังหน่วยงานเดิมของเขา

ภายหลัง 5 ปีต่อมา ปรากฏว่าระบบกำจัดของเสียนั้นใช้การไม่ได้ ชิ้นส่วนหลาย ๆ ชิ้นชำรุดและไม่มีใครในท้องถิ่นนั้นสามารถซ่อมแซมให้ใช้การได้ดีดังเดิม และเมื่อมีการติดตามผลโครงการจากเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็ไม่กล่าวถึงระบบกำจัดของเสียดังกล่าว และไม่กล่าวถึงความหลังที่เคยชื่นชมพอใจสมศักดิ์ตลอดเวลา 3 ปีที่เขาทำงานอยู่ที่นั้น

208

อะไรคือสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบกำจัดของเสีย

(1) สมศักดิ์ ไม่สามารถหาวัสดุที่ดีที่สุดมาใช้ในการก่อสร้างได้ ฉะนั้นในที่สุดวัสดุที่ใช้ก่อสร้างจึงเกิดชำรุด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 209)

(2) สมศักดิ์ ไม่ได้ฝึกคนในท้องถิ่นให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบำรุงรักษาระบบกำจัดของเสียที่สร้างขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 210)

(3) คนในท้องถิ่นไม่พอใจที่จะได้รับการพัฒนาช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกท้องถิ่น เพราะทำให้พวกเขารู้สึกอับอายที่ต้องอยู่ในสภาพของผู้รับการช่วยเหลือ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 211)

(4) สมศักดิ์ ขาดความระมัดระวังในรายละเอียดต่าง ๆ ของการก่อสร้าง ดังนั้น ระบบกำจัดของเสียที่สร้างขึ้นนี้จึงมีปัญหาต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด ฉะนั้นควรมีวิศวกรคนอื่น ๆ ตรวจสอบร่วมด้วย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 212)

(1) เรื่องราวในเหตุการณ์กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าสมศักดิ์สามารถหาวัสดุที่ดีเยี่ยม ฉะนั้นการที่ชิ้นส่วนชำรุดไม่ได้หมายความว่าสมศักดิ์หาวัสดุไม่ดีพอ แต่การบำรุงรักษาและรู้จักซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด คือความสำเร็จส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนา โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง

(อ่านหน้า 207 ใหม่)

(2) นี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด สมศักดิ์อาจจะประสบความสำเร็จในการให้คำแนะนำการก่อสร้างระบบกำจัดของเสีย แต่เขาไม่ได้สอนหรือฝึกทักษะแก่คนในหมู่บ้านซึ่งเป็นเจ้าของท้องถิ่นเกี่ยวกับการบำรุงรักษาระบบดังกล่าว เพราะในโครงการพัฒนาใด ๆ ก็ตาม ความสำเร็จในระยะยาวของผู้ให้ความช่วยเหลือก็คือการฝึกให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถบำรุงรักษาสิ่งที่เกิดขึ้นจากโครงการได้ และสามารถสร้างสิ่งอื่น ๆ บางอย่างด้วยตนเองได้ จากเหตุการณ์ในเรื่องที่ให้อ่านนี้ สรุปได้ว่านักพัฒนาที่ได้เรียนรู้ทางวิชาการและมีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพของตนมาอย่างดีนั้นยังไม่เพียงพอที่จะเป็นนักพัฒนาที่ดีได้ แต่จะต้องมีทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และมีความรู้ทางด้านวัฒนธรรมจิตวิสัย ที่จะสามารถสร้างวิธีการให้บุคคลในท้องถิ่นเรียนรู้ทักษะการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่เขาได้รับจากผู้เข้ามาพัฒนาร่วมด้วย จึงจะทำให้โครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จ (อ่านต่อหน้า 213)

(3) ถึงแม้ว่าความรู้สึกเช่นนี้อาจเกิดเป็นปัญหาขึ้นได้บ้าง แต่ไม่เป็นคำตอบของคำถามที่ว่าสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบกำจัดของเสีย ถ้าเลือกคำตอบข้อนี้ก็น่าจะมีเหตุการณ์ที่แสดงว่าคนในหมู่บ้านแกล้งทำลายระบบกำจัดของเสียนั้นจนเกิดความเสียหายขึ้น แต่เหตุการณ์กล่าวว่าคนในหมู่บ้านภาคภูมิใจในโครงการ จึงเป็นไปไม่ได้ว่าคนในหมู่บ้านจะทำลายสิ่งที่มีค่าสำหรับเขา โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 207 ใหม่)

(4) ไม่มีอะไรที่สนับสนุนคำตอบในข้อนี้ เพราะเป็นที่ทราบกันว่าสมศักดิ์เป็นวิศวกรที่มีความสามารถและมีความภูมิใจในการทำงานของเขา และจากการหมดวาระในการดำเนินโครงการพัฒนาเขาก็ได้สร้างสิ่งที่ดีเยี่ยมไว้ให้ แต่เมื่อระบบการกำจัดของเสียมีปัญหาเกิดขึ้นไม่ได้หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นนี้ไม่ดี แต่ทว่าการรู้จักการบำรุงรักษาอย่างดี เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การทำงานของโครงการพัฒนาใด ๆ ดำเนินไปด้วยดี โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 207 อีกครั้ง)

ถนัดเป็นพนักงานขายระดับแนวหน้าของบริษัทแห่งหนึ่ง เขาได้รับมอบหมายให้ไปเสนอขายเครื่องมือบางอย่างให้แก่บริษัทลูกค้าซึ่งตั้งอยู่ต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง ภายหลังเมื่อนัดหมายเวลากันแล้ว ถนัดก็มาถึงบริษัทดังกล่าว และเริ่มต้นอธิบายวัตถุประสงค์ของเขากับตัวแทนฝ่ายตลาด ดูเหมือนว่าตัวแทนฝ่ายตลาดมักเปลี่ยนเรื่องเสมอ ๆ และซักถามเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ ของถนัด เช่น เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว เป็นต้น ในที่สุดถนัดได้เตือนถึงเรื่องการจัดการประชุมเพื่อเสนอเครื่องมือเหล่านี้ ตัวแทนฝ่ายการตลาดตอบว่าเขาหวังที่จะให้ถนัดพักผ่อนสักเล็กน้อยก่อนเพื่อชดเชยกับการเดินทางมาที่นี่โดยไปเที่ยวสนุกสนาน และการรับรองจากบริษัทของเขา ถนัดกล่าวตอบว่าเขาสบายดีแล้ว และถ้าเป็นไปได้จะเสนอเครื่องมือโดยเร็ว ดูเหมือนตัวแทนฝ่ายการตลาดผงะเล็กน้อยในคำตอบนี้ แต่ก็กล่าวว่าเขาจะพูดกับหัวหน้าของเขาให้ทราบเรื่องตามที่ถนัดต้องการ ในที่สุดทั้ง 2 คนก็ตกลงว่าจะไปพบหัวหน้าของตัวแทนฝ่ายตลาด แต่แล้วภายหลังที่ได้พูดคุยในระยะเริ่มต้นกับหัวหน้าและตัวแทนฝ่ายตลาดเพียงสักครู่ ทั้ง 2 คน ก็กล่าวว่าถนัดอาจจะเบื่อฉะนั้นเรื่องราวส่วนที่เหลือนั้นจะพูดต่อในวันรุ่งขึ้นเพื่อให้ถนัดมีเวลาพักผ่อนเสียก่อน 2 – 3 วันต่อมาได้มีการพูดเกี่ยวกับ

214

เครื่องมือนั่นอีก แต่ถนัดสังเกตว่าแม้ทั้ง 2 คน จะกล่าวว่าเขาต้องการพูดถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่ถนัดเสนอแต่ทั้ง 2 คน ก็ยังใช้เวลามากเกินไปในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ถนัดเบื่อหน่าย เพราะในความคิดของถนัดนั้น การเจรจาตกลงซื้อขายควรจบลงได้เมื่อหลายวันมาแล้ว ถนัดไม่ทราบว่าทำไมบุคคลทั้ง 2 จึงทำให้เวลาล่วงเลยไป

ท่านจะช่วยถนัดหาคำตอบในสถานการณ์นี้อย่างไร

(1) บริษัทลูกค้ากำลังพยายามตรวจสอบถนัด และบริษัทของถนัดเพื่อค้นหาข้อมูลให้มากขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 215)

(2) คนต่างจังหวัดไม่คุ้นเคยกับการทำงานหนัก และต้องการพักผ่อนอยู่เสมอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 216)

(3) บริษัทลูกค้าไม่สนใจสินค้าของบริษัทถนัดอย่างแท้จริง และกำลังใช้วิธีผลักดันถนัดให้กลับไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 217)

(4) ถนัดให้ความสำคัญองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ในขณะที่ตัวแทนฝ่ายบุคคลและหัวหน้าของเขาให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับถนัด และบริษัทของถนัด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 218)

(1) มีวิธีการที่มีประสทธิผล และได้ผลชัดเจนที่จะค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทของถนัด คำตอบข้อนี้จึงเป็นไปไม่ได้ มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 213 ใหม่)

(2) นี่เป็นความคิดที่ใช้อ้างกับคนต่างจังหวัดซึ่งไม่เป็นความจริง แม้คนต่างจังหวัดจะพอใจกับการทำกิจกรรมที่ทำให้เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ แต่เมื่อเวลาทำงานเขาก็ทำงานหนัก

โปรดเลือกคำตอบข้อใหม่ (อ่านหน้า 213 อีกครั้ง)

217

(3) ไม่มีอะไรสนับสนุนคำตอบข้อนี้ และเป็นที่สงสัยว่าบุคคลทั้ง 2 จะเสียเวลาและเสียเงินเพื่อที่จะปฏิเสธทำไม มีคำตอบอื่นที่มีเหตุผลมากกว่านี้ (อ่านหน้า 213 ใหม่)

(4) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ในวัฒนธรรมของคนไทยส่วนใหญ่ซึ่ง ไม่ค่อยเน้นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการทำงานและเวลามากนัก แม้จะถือว่าผลงานเป็นสิ่งสำคัญก็ตาม บุคคลก็ยังเน้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและให้ความสำคัญว่าจะสร้างความสัมพันธ์นั้นได้อย่างไร

(อ่านต่อหน้า 219)

219

เรื่องที่ 37 การรวมบริษัท

เพื่องเป็นนักบริหารหนุ่มที่กระตือรือร้น เขาได้เข้ามามีส่วนในการประชุมเพื่อรวมบริษัทของเขากับอีกบริษัทหนึ่ง เพื่องทำงานร่วมกับผู้บริหารของบริษัทที่เข้ามาร่วมได้อย่างดี และเมื่อเร็ว ๆ นี้ผู้บริหารของบริษัทดังกล่าวได้รับเลือกเป็นประธานคณะกรรมการแทนคุณปู่ของเขาซึ่งหมดวาระ เพื่องกับประธานคนใหม่ได้ร่วมประชุมเพื่อวางแผนนโยบายในการทำงานของบริษัท และตกลงว่าจะเสนอวิธีใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนา หลายวันต่อมาขณะที่ทั้ง 2 คน กำลังพูดถึงรายละเอียดบางประการ คุณปู่ของประธานคณะกรรมการก็เดินเข้ามาและเริ่มต้นให้ความคิดเห็นว่าบริษัทควรจะสร้างชื่อเสียงโดยใช้วิธีการปฏิบัติที่มีมาแต่เดิม และให้ใช้นโยบายเดิมบางอย่างซึ่งเพื่องได้ตกลงยกเลิกไปหมดแล้ว เพื่องคาดหวังว่าประธานคณะกรรมการคนใหม่จะอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงและการสร้างนโยบายใหม่ที่เขาทั้ง 2 คน ได้ตกลงกันไว้แล้ว แต่ปรากฏว่าประธานหนุ่มมิได้กล่าวอะไรและกลับผงกศีรษะเห็นด้วยกับคุณปู่ของเขา เพื่องรู้สึกประหลาดใจและไม่สบายใจในสิ่งที่เกิดขึ้น เขาจึงคัดค้านที่จะนำนโยบายเดิมมาใช้พร้อมกับเสนอการพัฒนาด้วยวิธีใหม่ บรรยากาศในห้องมีความตึงเครียดขึ้นมาทันที แต่ไม่มีใครให้เหตุผลโต้แย้งแต่อย่างใด

220

เพื่องหัวหมุนและไม่เข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขอให้ท่านช่วยอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น

(1) คนไทยเป็นคนที่เข้าใจยาก และเขาจะไม่บอกอะไรเลย ไม่ว่ากำลังจะทำอะไรต่อไป หรือผลการประชุมจะเป็นอย่างไร (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 221)

(2) ประธานคณะกรรมการยังหนุ่มมากเกินไปที่จะเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการดำเนินงานธุรกิจ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 222)

(3) คนไทยเการพญาติ ผู้ใหญ่ซึ่งสูงอายุกว่า และยอมรับว่าญาติผู้ใหญ่ซึ่งสูงอายุเหล่านั้นมีความรู้และประสบการณ์การทำงานมากกว่าตน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 223)

(4) ประธานคณะกรรมการถูกคุณปู่ข่มขู่ และถูกบังคับให้ถอนตัว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 224)

221

(1) แม้จะเข้าใจยากว่าผลการประชุมจะออกมาอย่างไร แต่พฤติกรรมของคนไทยสามารถเข้าใจได้ถ้าบุคคลมีความรู้พื้นฐานบางอย่างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว มีคำตอบข้ออื่นที่ดีกว่านี้ (อ่านหน้า 219 อีกครั้ง)

(2) คนหนุ่มจะไม่สามารถขึ้นสู่ตำแหน่งประธานคณะกรรมการได้ถ้าเขาไม่มีความสามารถ แม้ว่าเขาจะเป็นหลานของประธานคนก่อนก็ตาม มีคำตอบอื่นที่เหมาะสมมากกว่านี้ (อ่านหน้า 219 อีกครั้ง)

(3) แม้คนไทยรุ่นหนุ่มสาวจะมีความกระตือรือร้นที่จะทำให้งานเกิดความก้าวหน้าแต่บุคคลเหล่านี้ก็ยังมีความเคารพบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ซึ่งความรู้สึกนี้เกี่ยวข้องกับการรักษาหน้าและการเสียหน้า การที่เพื่องคัดค้านนโยบายเดิมของคุณปู่ซึ่งหน้าเป็นการสบประมาทคุณปู่อย่างรุนแรง แม้ว่าประธานหนุ่มอาจจะไม่เห็นด้วยกับคุณปู่ของเขา เขาก็อาจมีวิธีการเหมาะสมกว่านี้เพื่อเกลี้ยกล่อมให้คุณปู่เชื่อ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมดังกล่าวก็จะไม่กระทำในที่สาธารณชน อย่างไรก็ตามคุณปู่มิใช่อายุมากอย่างเดียวแต่เคยเป็นประธานบริษัทมาก่อนจึงควรฟัง และไตร่ตรองความคิดเห็นของท่านให้ดี แม้มีนโยบายและทางปฏิบัติใหม่ก็ควรนำไปขอคำปรึกษาจากท่าน แต่จะทำตามทุกอย่างหรือไม่นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ความรู้จักโลกและคำแนะนำของผู้สูงอายุ ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่าเป็นสิ่งที่ต้องการเสมอในสังคมไทยไม่ว่าบุคคลจะทำอะไรก็ตาม ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 225)

(4) เวลานี้คุณปู่พ้นตำแหน่งไปแล้ว แม้ว่าในบางกรณีอาจจะยังมีอำนาจดำเนินการอยู่ก็ตาม แต่ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าเกิดกรณีดังกล่าว มีคำตอบที่ควรได้รับการยอมมากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 219 ใหม่)

225

เรื่องที่ 38 ทางเลือกของผู้จัดการ

นัฐเป็นผู้จัดการโรงงานใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งเปิดทำการอยู่ในกรุงเทพฯ เขาได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติงานในโรงงานซึ่งเป็นสาขาที่ประเทศลาว เนื่องจากสาขาแห่งนี้มีปัญหาผลผลิตต่ำ นัฐเป็นผู้ที่มีความสามารถ และเป็นผู้ริเริ่มงานหลายอย่างให้แก่บริษัท แต่เมื่อมาเริ่มต้นงานที่นี่เขาก็พบกับความยากลำบากหลายประการ เช่น รัฐบาลออกฎหมายข้อบังคับทำให้การจัดหาวัสดุที่จำเป็นทำได้ยาก การสื่อสารจากโรงงานไปยังสำนักงานใหญ่ล่าช้า และข้อความมักไม่สมบูรณ์ครบถ้วน อีกประการหนึ่งก็คือนิสัยการทำงานของนัฐคุ้นเคยกับการตรวจงานภายหลังที่คนงานส่วนใหญ่กลับบ้านไปแล้ว แต่ที่นี่กวดขันกำหนดเวลาเลิกงาน โดยนำระเบียบทหารมาไว้ในการทำงาน ซึ่งหัวหน้างานที่นี่กล่าวว่าต้องเป็นไปตามกฎที่วางไว้ นัฐรู้สึกเก็บกดและมีความรู้สึกว่าไม่สามารถที่จะทำงานได้ต่อไปอีก ในที่สุดเขาก็ขอให้สำนักงานใหญ่เรียกเขากลับมาทำงานในกรุงเทพฯ อย่างเดิม

226

จะอธิบายสถานการณ์การทำงานของนัฐได้อย่างไร

(1) งานที่นัฐทำไม่เหมาะสมกับเขาอย่างยิ่ง เพราะมีความยุ่งยากมากเกินไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 227)

(2) นัฐเห็นว่าเขาอยู่ในสถานการณ์ที่สามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ได้เพียงเล็กน้อย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 228)

(3) การปฏิบัติงานในประเทศดังกล่าวไม่สามารถที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 229)

(4) นัฐไม่ได้รับการสนับสนุนจากคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ถ้าเขามีอำนาจต่อรองมากกว่านี้บุคคลเหล่านั้นก็จะให้ความร่วมมือกับเขามากขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 230)

227

(1) นัฐได้พิสูจน์ให้เห็นมาแล้วว่าเขาสามารถรับภาระโรงงานใหญ่ได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็นเหตุผลให้ทางโรงงานใหญ่ส่งเขามาที่นี่ ข้อนี้จึงไม่เป็นคำตอบที่น่าพอใจ โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง

(อ่านหน้า 225 ใหม่)

(2) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด นัฐเคยทำงานในที่ซึ่งเขาสามารถทำงานได้ตามความพอใจของเขา และยังควบคุมบุคคลและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้ด้วย แต่เมื่อเขามาทำงานที่นี่ เขาควบคุมสิ่งดังกล่าวได้เพียงเล็กน้อย และยังไม่ทราบว่าจะแก้ไขหรือจัดการกับสิ่งเหล่านั้นอย่างไร (อ่านต่อหน้า 231)

(3) แม้การดำเนินงานในประเทศดังกล่าวจะมีทรัพยากรต่าง ๆ จำกัด แต่ผลิตผลที่ได้ก็จะอยู่ในระดับสมเหตุสมผล มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 225 ใหม่)

(4) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่านัฐไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในท้องถิ่นนั้น โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 225 ใหม่)

231

เรื่องที่ 39 หน้าที่ของใคร

ผู้อำนวยการบริษัทมอบหมายให้ทัศนีย์ ซึ่งมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าผู้บริหารแผนกการตลาด พร้อมด้วยลูกน้องของเธอไปติดต่องานขายที่สำคัญกับหน่วยงานแห่งหนึ่ง

ทัศนีย์และลูกน้องของเธอได้เข้ามาพบกับหัวหน้าของหน่วยงานนั้น คือ ยงยุทธ ทัศนีย์สังเกตว่ายงยุทธมองเธอแล้วยิ้ม ๆ และได้ยินเขากล่าวทวนซ้ำว่า "หัวหน้าผู้บริหาร" กับผู้ช่วยของเขาอย่างไม่แน่ใจ เมื่อทัศนีย์ได้อธิบายถึงข้อตกลงเกี่ยวกับการซื้อขายระหว่างบริษัทกับหน่วยงานดังกล่าวจบลง เธอได้ถามยงยุทธว่าเขามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องนี้ ยงยุทธตอบเธอด้วยการยิ้ม ๆ ว่า เธออธิบายได้ดีเยี่ยมที่เดียว แต่นั่นแหล่ะเขายังต้องการพูดสิ่งต่าง ๆ มากไปกว่านี้กับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ทัศนีย์รู้สึกไม่พอใจในคำตอบนี้ และกล่าวย้ำว่าเธอมีอำนาจมากพอในส่วนที่เกี่ยวกับบริษัท ยงยุทธเหลือบตาดูผู้ช่วยของเขาใบหน้ายังคงยิ้ม และบอกว่าเขาจะนัดพบเธออีกในเวลาต่อไป

232

ทำไมยงยุทธยังคงยืนกรานกับทัศนีย์ว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้ที่มีหน้าที่นี้โดยตรง

(1) เขาไม่เชื่อว่าทัศนีย์พูดความจริงว่าเธอเป็นใคร (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 233)

(2) เขาไม่เคยได้ยินคำว่า "ผู้บริหาร" มาก่อน และไม่เข้าใจความหมายของ "หัวหน้าผู้บริหาร" (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 234)

(3) เขาไม่เคยติดต่องานกับผู้หญิงในตำแหน่งเช่นทัศนีย์มาก่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 235)

(4) เขาไม่สนใจการเสนอขายของเธอ จึงไม่ต้องการจะติดต่อกับบริษัทของเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 236)

(5) เขารู้สึกสนใจเธอ และต้องการพบเธอตามลำพัง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 237)

233

(1) แม้ว่ายงยุทธ อาจจะคิดว่าทัศนีย์เป็นเพียงเลขานุการิณี แต่เธอก็ได้แนะนำตัวเองว่าเป็น "หัวหน้าผู้บริหาร" และไม่มีเหตุผลว่าเธอจะพูดปดเกี่ยวกับตำแหน่งของเธอ มีข้อเลือกที่ถูกต้องมากกว่านี้ (อ่านหน้า 231 ใหม่)

(2) เป็นไปได้ว่ายงยุทธ อาจจะไม่เคยได้ยินคำว่า "ผู้บริหาร" และไม่เข้าใจความหมายของ "หัวหน้าผู้บริหาร" แต่ในหน่วยงานของเขาย่อมมีบุคคลที่ทำหน้าที่สำคัญ ๆ เช่นนี้ และถ้ามีข้อสงสัยเกิดขึ้นผู้ช่วยของเขาก็ย่อมอธิบายได้ มีคำตอบอื่นที่ดีกว่า โปรดพยายามใหม่ (อ่านหน้า 231 อีกครั้ง)

(3) คำตอบนี้ดีที่สุด แม้ในสังคมไทยจะพบว่าผู้หญิงทำงานได้ทุกอย่างในทุกระดับชั้นสังคม แต่ก็ยังทำงานในตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่เหนือผู้ชายน้อยมาก ตามความจริงก็คือผู้หญิงอาจจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ชายที่มีอำนาจหน้าที่สูง แต่ตนเองจะไม่ได้อยู่ในตำแหน่งนั้น ความไม่เคยชินยงยุทธจึงแสดงอาการแปลก ๆ และไม่เชื่อ (อ่านต่อหน้า 238)

(4) ข้อนี้อาจเป็นไปได้ คนไทยจะใช้การแสดงท่าทีให้คนอื่นรู้สึกไม่สะดวกใจ เมื่อไม่ต้องการคิดต่อด้วย และคิดว่าเป็นการดีกว่าพูดตรง ๆ อย่างไรก็ตามถ้ายังยุทธปฏิเสธ เขาก็น่าจะพูดตรง ๆ ในเรื่องของสินค้ามากกว่าจะถามถึงบุคคลที่รับผิดชอบ มีคำตอบที่เหมาะสมมากกว่านี้

(อ่านหน้า 231 ใหม่)

(5) ข้อนี้เป็นไปไม่ได้ ในสถานการณ์นี้ไม่ใช่การแสดงความสนใจ หรือความรู้สึกพอใจที่มีต่อทัศนีย์ เขาอาจจะนัดหมายเวลาที่เหมาะสมเพื่อพูดคุยเรื่องธุรกิจต่อจากวันนี้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 231 อีกครั้ง)

เรื่องที่ 40 การตัดสินใจของวิศวกร

238

ประยูรเป็นวิศวกร ซึ่งทำงานกับบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยแห่งหนึ่ง วันหนึ่งทานากะ ซึ่งเป็นผู้จัดการทั่วไปของบริษัทนี้ได้เชิญประยูรเข้าไปพบในห้องทำงานเพื่อพูดถึงโครงการใหม่ในตะวันออกกลาง และบอกว่าบริษัทจะยินดีมากถ้าประยูรจะรับตำแหน่งหัวหน้าวิศวกรโครงการนี้ซึ่งเขาจะต้องจากบ้านไปประมาณ 2 - 3 ปี แต่ก็สามารถนำครอบครัวไปอยู่ด้วยได้ และจะมีการพิจารณาเงินเดือนในตำแหน่งนี้ ซึ่งแน่นอนว่าประยูรต้องปฏิบัติงานให้บริษัทอย่างคุ้มค่า ประยูรกล่าวขอบคุณทานากะที่มีความเชื่อมั่นในตัวเขา แต่บอกว่าเขาขอกลับไปปรึกษากับภรรยาก่อนการตัดสินใจ สองวันต่อมาเขาก็กลับมาบอกกับทานากะว่าทั้งเขาและภรรยาไม่คิดที่จะจากเมืองไทย ฉะนั้นจึงไม่ต้องการรับตำแหน่งดังกล่าว ทานากะไม่กล่าวอะไร แต่รู้สึกไม่เข้าใจการตัดสินใจของเขา

239

ทำไมทานากะจึงงุนงงในการตัดสินใจของประยูร

(1) เขาเชื่อว่าประยูรไม่ฉลาดเลย ที่ปฏิเสธทั้งเงินเดือนและตำแหน่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 240)

(2) เขายอมรับไม่ได้ในการกระทำของประยูรที่นำความคิดเห็นของภรรยามาเป็นเรื่องสำคัญ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 241)

(3) เขาเชื่อว่าเป็นไปได้ที่ประยูรกำลังข่มขู่ให้เขาเสนอผลประโยชน์มากขึ้น แล้วจึงจะยอมรับข้อเสนอนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 242)

(4) เขารู้สึกว่ามันไม่เหมาะสมที่ประยูรนำเรื่องส่วนตัวมามีอิทธิพลเหนือบทบาทหน้าที่ของเขาในฐานะที่เป็นลูกจ้างของบริษัท (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 243)

(1) เหตุการณ์ในเรื่องแสดงให้เห็นเพียงเล็กน้อยว่ามีผลประโยชน์ทางการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง สำหรับทานากะผลประโยชน์เรื่องนี้อาจเป็นเรื่องเล็กน้อยในสถานการณ์การตัดสินใจของประยูร (อ่านหน้า 238 ใหม่)

241

(2) มันน่าเป็นไปได้ที่เดียวว่าการมาจากสังคมญี่ปุ่นซึ่งให้ความสำคัญในผู้ชาย ทานากะจะต้องคิดว่าเป็นเรื่องแปลกที่ประยูรอ้างถึงความคิดเห็นของภรรยา อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจไม่ไปทำงานในตะวันออกกลางเกิดจากความโน้มเอียงส่วนตัวของประยูรด้วยเช่นกัน ดังนั้นเหตุผลข้อนี้จึงไม่เป็นสาเหตุให้ทานากะงุนงงได้เต็มที่ มีคำตอบข้ออื่น โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 238 ใหม่)

(3) เป็นไปได้ว่าหากคิดเช่นนี้ มีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประยูร โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 238 ใหม่)

(4) ข้อนี้เป็นคำอธิบายที่ดีที่สุด ในญี่ปุ่นและสังคมอื่น ๆ อีกหลายสังคมที่ให้ความสำคัญแก่ส่วนรวม บุคคลจะให้ความสำคัญกับบทบาทของตน เช่น พ่อ แม่ ลูกจ้าง ข้าราชการ มากกว่าให้ความสำคัญในด้านความเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงบทบาทให้เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ดังนั้น ทานากะ จึงมองว่าความรับผิดชอบของประยูรในฐานะเป็นลูกจ้างบริษัทควรยอมรับตำแหน่งไม่ว่าการยอมรับนี้จะทำให้เขามีความสุขส่วนตัวหรือไม่ การปฏิบัติของประยูรจึงทำให้เกิดความงุนงง และทำให้คิดว่าความเชื่อว่าประยูรอุทิศตนเพื่อการทำงานให้บริษัทเป็นการมองผิดไปอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามประยูรอยู่ในวัฒนธรรมที่ให้อิสระเสรีภาพส่วนบุคคลสูง ฉะนั้นจึงเป็นสิทธิโดยชอบของเขาที่จะปฏิเสธข้อเสนอด้วยความเห็นใจนายจ้างเพียงเล็กน้อย

(อ่านต่อหน้า 244)

244

นายแพทย์ดิเรก จากกรุงเทพฯ ได้รับมอบหมายให้ไปฝึกปฏิบัติงานในชนบทเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างไกลแห่งหนึ่ง เนื่องจากชาวบ้านในชนบทดังกล่าวยังไม่รู้จักกับการแพทย์สมัยใหม่มากนัก ดังนั้น งานรับผิดชอบสำคัญอย่างหนึ่งของนายแพทย์ดิเรกก็คือ แนะนำตนเองและการบอกถึงบริการของเขากับบุคคลในชุมชนดังกล่าว และได้จัดการประชุมขึ้นที่โรงเรียนในหมู่บ้านเพื่อแจ้งให้ชาวบ้านทราบถึงจุดมุ่งหมายของการรักษาพยาบาล ชาวบ้านมาฟังกันจำนวนมาก การดำเนินงานของดิเรกเป็นไปด้วยดี ชาวบ้านบางคนได้พูดถึงประสบการณ์ของเขาที่มีกับแพทย์สมัยใหม่ ซึ่งทำให้คนอื่น ๆ ทราบถึงคุณค่าการใช้บริการนี้เจ้าหน้าที่บางคนซึ่งเป็นผู้ร่วมงานของดิเรกได้นัดหมายกับผู้ที่สนใจต้องการรักษาความเจ็บป่วยให้ไปพบกับเขาเมื่อสำนักงานแพทย์เปิดในอีกสัปดาห์หนึ่ง การแนะนำตัวครั้งนี้จัดว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่งเพราะชาวบ้านมาฟังกันอย่างเนื่องแน่น

เมื่อถึงวันเปิดทำการ ดิเรกรู้สึกกังวลต่อการตรวจรักษาคนไข้เป็นครั้งแรกของเขา อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไป 30 นาที ปรากฏว่าไม่มีคนไข้สักคนมาสำนักงานแพทย์ของเขา ดิเรกเริ่มกังวลเกี่ยวกับอนาคตการฝึกปฏิบัติงาน และมีความประหลาดใจว่าคนไข้ของเขาไปอยู่ที่ไหน

245

อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ดิเรกวิตกกังวล

(1) แม้ดิเรกจะมีความคิดว่าการแนะนำของเขาได้ประสบความสำเร็จ แท้จริงแล้วชาวบ้านเพียงแต่นัดหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อไม่ทำลายความรู้สึกของเขา จริง ๆ แล้วพวกเขายังไม่สนใจใช้บริการ เนื่องจากการแพทย์สมัยใหม่ยังอยู่ห่างไกลมากจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของพวกเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 246)

(2) ความห่างกันมากระหว่างวันที่นัดกับวันที่ให้มาพบจริง ทำให้ชาวบ้านมีเวลาทบทวนการตัดสินใจของเขา และทำให้เขาเปลี่ยนใจ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 247)

(3) หน่วยของเวลาต่างกันระหว่างคนชนบทกับคนกรุงเทพฯ ฉะนั้นสำหรับดิเรกแล้วคนไข้ของเขาช้าไปมาก แต่คนไข้ชาวชนบทยังถือว่าเขามาตรงตามเวลา(เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 248)

(4) คนไข้ของดิเรกกำลังไปหาหมอตามความเชื่อดั้งเดิมเสียก่อน หลังจากนั้นจึงมาหาดิเรก ซึ่งเป็นหมอสมัยใหม่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 249)

246

(1) เป็นไปไม่ได้ว่าชาวบ้านนัดหมายเพียงเพื่อให้ดิเรกมีความรู้สึกพอใจ มีคำตอบที่อธิบายดีกว่านี้ โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 244 ใหม่)

(2) ถ้าพิจารณาจากเวลาที่ห่างกันระหว่างวันที่ชาวบ้านตัดสินใจนัดกับวันที่เขาจะมาตามนัดเป็นไป ไม่ได้ว่าเขาจะเปลี่ยนใจ และไม่มีอะไรแสดงไว้ในเหตุการณ์ที่สนับสนุนเรื่องนี้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 244 อีกครั้ง)

(3) หน่วยของเวลาแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างคนชนบทกับคนในกรุงเทพฯ สำหรับคนกรุงเทพฯ หน่วยของเวลาที่สำคัญคือ 5 นาที และเวลา 15 นาที คือช่วงที่มีความสำคัญมาก แต่สำหรับคนชนบทหน่วยของเวลาจะช้ามาก คือหน่วยเวลามิใช่นาทีหรือชั่วโมง แต่เป็นครึ่งวัน หรือ 1 วัน ฉะนั้นเมื่อเขามาสาย 30 นาที (ตามเวลานาฬิกา) ในความคิดของเขายังไม่รับรู้ถึงการผิดนัดเลย เพราะถ้านัดไว้เวลาเช้าแต่เขามาใกล้เที่ยงเขาก็ถือว่ายังอยู่ในเวลานัดตามเวลามาตรฐานของเขา คำตอบนี้ดีที่สุด คนไข้ของคลินิกอาจจะมารับการรักษา (อ่านต่อหน้า 250)

(4) แม้ว่าคนไข้อาจจะไปหาหมอแบบดั้งเดิมของเขา แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องทำในลักษณะที่กล่าวไว้ในคำตอบนี้ มีคำอธิบายที่ถูกต้องชัดเจนมากกว่า โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 244 อีกครั้ง)

250

บริษัทอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ ได้ไปเปิดสาขาดำเนินกิจการที่จังหวัดในชนบทแห่งหนึ่ง และประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง เนื่องจากพื้นที่นี้มีวัตถุดิบและแรงงานที่หาได้สะดวก แต่หลายเดือนที่ผ่านมานี้ มีเหตุการณ์หลาย ๆ อย่างตามกันมา คือ ครั้งแรกมีอุบัติเหตุซึ่งเกิดจากความประมาทที่เครื่องจักรของโรงงาน ต่อจากนั้นลูกชายของหัวหน้างานซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั้นก็ตายด้วยโรคที่ไม่ค่อยจะเกิดขึ้นบ่อยนัก และรถของผู้จัดการคนหนึ่งเกิดไฟลุกไหม้ทำให้เขาถูกไปลวกอาการสาหัส การพูดโจษจันถึงสิ่งที่ทำให้เกิดเคราะห์ร้ายในบริษัทเริ่มกว้างขวางมากขึ้นในหมู่คนงานและทำให้เสียขวัญในการทำงาน ฉะนั้นผู้จัดการซึ่งเป็นคนกรุงเทพฯ จึงเรียกประชุมผู้จัดการคนอื่น ๆ และหัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าจะทำอย่างไรกับสถานการณ์นี้ โดยผู้จัดการคนนี้ได้เสนอแนะว่าจะต้องทบทวนมาตรการความปลอดภัยทั้งหมดและวิธีการควบคุมให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างความอบอุ่นใจให้คนงานว่าบริษัทได้ปฏิบัติงานอย่างจริงจังที่จะสร้างความปลอดภัยให้แก่พวกเขา แต่หัวหน้างานซึ่งเป็นคนที่นั่นกล่าวว่าสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ได้จัดกระทำเรียบร้อยแล้ว และเขารู้สึกว่ามีอำนาจบางอย่างเกิดขึ้นที่โรงงานแห่งนี้ ซึ่งเขาต้องการเชิญผู้มีความรู้ทางไสยศาตร์มาทำพิธีเพื่อคุ้มครอง และ

251

กำจัดวิญญาณชั่วร้าย มีการกระทำเช่นนี้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่จะทำให้คนงานรู้สึกอบอุ่นใจ ผู้จัดการรู้สึกกระอักกระอ่วนใจที่จะรับการกระทำเช่นนั้น แต่ก็เสนอให้สอบถามความคิดเห็นจากคนงาน การประชุมจบลงด้วยความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความคิดเห็นระหว่างผู้จัดการชาวกรุงเทพฯ กับหัวหน้างานซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั้นไม่ตรงกัน

(1) ผู้จัดการจากกรุงเทพฯ หลาย ๆ คนอาจจะเป็นคริสเตียน จึงไม่เห็นดวยกับการทำพิธีเช่นนั้นในบริษัท (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 252)

(2) ผู้จัดการจากกรุงเทพฯ เห็นว่าข้อเสนอของหัวหน้างานเกิดจากความเชื่อผิด ๆ เท่านั้นเอง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 253)

(3) หัวหน้างานไม่ยอมรับว่าวิธีการรักษาความปลอดภัยของเราผิดพลาด จึงอ้างสาเหตุไปที่อำนาจอื่น ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 254)

(4) หัวหน้าคนงานซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั้นไม่ชอบความคิดที่จะเรียกคนงานมาให้ข้อเสนอแนะเพราะเป็นการทำลายอำนาจของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 255)

252

(1) แม้ว่าผู้จัดการหลายคนเป็นคริสเตียนจริง และอาจรู้สึกลำบากใจในการทำพิธีเช่นนั้น แต่ไม่มีอะไรในเรื่องที่แสดงว่าสิ่งนี้เป็นแรงจูงใจสำคัญที่อยู่เบื้องหลังความไม่เต็มใจของเขาในการเห็นด้วยกับข้อเสนอของหัวหน้างานชาวชนบท มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดพยายามอีกครั้ง (อ่านหน้า 250 ใหม่)

(2) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด คนในสังคมเมืองจะไม่เชื่อพิธีทางไสยศาสตร์ และมีความคิดว่าความเชื่อในอำนาจของภูตผี หรือวิญญาณเป็นความเชื่อผิด ๆ ฉะนั้นเขาจึงเห็นว่าข้อเสนอของหัวหน้างานใช้ไม่ได้ และเป็นไปไม่ได้ที่สิ่งเหล่านั้นจะมีพลังอำนาจ แต่สำหรับคนที่อยู่ในสังคมชนบท เหตุร้ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลที่จะอธิบายได้อย่างชัดเจนย่อมทำให้พวกเขารับรู้อย่างไม่มีเหตุผลยิ่งขึ้นว่าเป็นการกระทำของภูตผีหรือสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม ฉะนั้นไม่ว่าคนกรุงเทพฯจะยอมรับความเชื่อนี้หรือไม่ก็ตาม เขาก็คิดว่าการกระทำพิธีทางไสยศาสตร์จะให้ความอบอุ่นใจแก่คนงาน และช่วยฟื้นฟูขวัญและกำลังใจขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตามความเชื่อในไสยศาสตร์และเชื่อโชคลางต่าง ๆ ยังมีอยู่ในสังคมต่าง ๆ มากแม้แต่ในสังคมตะวันตก แต่อาจมีระดับของความเข้มในการยอมรับมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม (อ่านต่อหน้า 256)

(3) โดยทั่ว ๆ ไปผู้ที่เป็นหัวหน้างานย่อมยอมรับในวิธีการที่ถูกต้องและเต็มใจทบทวนวิธีการต่าง ๆ ถ้าเขารู้สึกว่าวิธีการเหล่านั้นทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น นอกจากนี้คำตอบข้อนี้ใช้ไม่ได้กับเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นนอกโรงงาน มีคำตอบที่เหมาะสมมากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 250 ใหม่)

255

(4) ข้อนี้เป็นไปไม่ได้ในแง่ที่ว่าหัวหน้างานในท้องถิ่นมักสนับสนุนให้คนงาน ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นเดียวกับเขามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เขาไม่แสดงการต่อต้านอย่างรุนแรงกับข้อเสนอของผู้จัดการ แต่เห็นว่าเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา มีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ที่แสดงถึงการไม่เห็นด้วย ซึ่งพิจารณาในแง่สาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 250 ใหม่)

256

ดร.ระวิเป็นวิศวกรที่มีชื่อเสียง เขาได้รับมอบหมายจากบริษัทในอินโดนีเซียให้ไปเป็นผู้อำนวยการร่วมกับผู้อำนวยการชาวอินโดนีเซีย ในโครงการสร้างสะพานในประเทศ ก่อนออกเดินทางระวิได้ศึกษาภาษาอินโดนีเซียและระเบียบประเพณีของบุคคลที่เขาจะต้องไปทำงานร่วมด้วย เขารู้สึกเชื่อมั่นและเตรียมตัวอย่างมาก รวมทั้งการศึกษาศาสนาอิสลาม เนื่องจากทราบว่าผู้อำนวยการร่วมของเขาเป็นผู้เคร่งในการปฏิบัติศาสนกิจ

แม้ว่าเขาจะปรับตัวในชุมชนท้องถิ่นได้ดี แต่ก็มีการทำงานบางอย่างที่ทำให้เขารู้สึกยุ่งยากใจในอันที่จะทำงานให้ดี เช่น วัสดุต่าง ๆ ที่เขาเสนอซื้อมาดูเหมือนว่าไม่เคยจะหาได้ คนงานไม่เคยมาทำงานตรงเวลา และเมื่อมาถึงกว่าจะเริ่มต้นลงมือทำงานก็ล่าช้า ความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการร่วมของเขาก็ไม่ดี ดูเหมือนว่าผู้อำนวยการร่วมคนนี้ จะไม่เห็นด้วยสักวิธีเดียวในอันที่จะกำหนดหรือปรับปรุงให้ทุกสิ่งดีขึ้น และในความคิดของระวิเขาคิดว่าผู้อำนวยการร่วมไม่ได้เอาใจใส่อย่างแท้จริงว่าโครงการจะเสร็จสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อเวลาผ่านไปได้ 3 เดือน ระวิรู้สึกไม่สบายใจมาก และอารมณ์เสียบ่อย ๆ เขากลายเป็นคนทำงานได้น้อย มักจะเก็บตัวจากคนอื่น ๆ และคิดกลับบ้านที่เมืองไทยเสมอ ๆ

257

อะไรคือสาเหตุของปัญหาของระวิ ให้เน้นความแตกต่างของวัฒนธรรมที่เป็นไปได้ระหว่างคนไทยกับคนอินโดนีเซีย

(1) ระวิไม่ชอบเกี่ยวข้องกับผู้อื่นมากนัก และกำลังมีความรู้สึกยุ่งยากลำบากใจที่ต้องร่วมบทบาทกับผู้อำนวยการอีกคนหนึ่ง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 258)

(2) การเตรียมตัวทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของระวิ ควรจะกระทำให้สมบูรณ์ภายในประเทศเสียก่อน เพราะจะทำให้เขาสามารถเข้าใจภาษา และระเบียบประเพณีของคนอินโดนีเซียได้มากขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 259)

(3) แม้ว่าทั้ง 2 คนเป็นผู้อำนวยการร่วมกัน แต่ทั้ง 2 คน มีสถานภาพแตกต่างกันมากเกินไปที่จะทำงานให้ได้ผลดี ระวิคาดหวังที่จะอยู่ในสถานภาพเหนือกว่า เพราะเขาเป็นดอกเตอร์ แต่อีกคนหนึ่งคาดหวังที่จะอยู่เหนือกว่าเพราะงานนี้ทำในประเทศของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 260)

(4) มีพื้นฐานทางปรัชญาที่แตกต่างกันระหว่างผู้ชายทั้ง 2 คน นี้ในการพิจารณาเกี่ยวกับการควบคุม ความรับผิดชอบของภาระหน้าที่ในการทำงาน ระวิเชื่อว่าการกระทำของบุคคลสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่ผู้อำนวยการอีกคนหนึ่งไม่คิดเช่นนั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 261)

258

(1) ถึงแม้ว่าระวิอาจจะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง แต่สิ่งนี้ไม่น่าจะเป็นสาเหตุของปัญหาของระวิ มีปัญหาอื่นนอกเหนือจากการเป็นผู้อำนวยการร่วมกัน ซึ่งมีความสำคัญมากกว่า โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านต่อหน้า 256 ใหม่)

259

(2) โปรแกรมการสอนในประเทศก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการกับบุคคลที่ออกไปทำงานนอกประเทศจริง แต่มีคำตอบที่อธิบายมากกว่านี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งควรนำมาไว้ในโปรแกรมการฝึกที่ดี โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น
(อ่านหน้า 256 อีกครั้ง)

260

(3) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าผู้ชายทั้ง 2 คนมีปัญหาในบทบาทที่ได้รับ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 256 ใหม่)

(4) วัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกันย่อมทำให้บุคคลมีวิธีการและมีทัศนะต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ขณะที่ระวิรู้สึกว่าเขาสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมในการทำงานได้และพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนการที่วางไว้ แต่ผู้อำนวยการชาวอินโดนีเซีย นับถือศาสนาอิสลามเชื่อว่าทุกอย่างถูกควบคุมจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ฉะนั้นในขณะที่ระวิพยายามหาวัสดุต่าง ๆ ตามความต้องการ และพัฒนากำลังงานให้มีคุณภาพ แต่ผู้อำนวยการร่วมชาวอินโดนีเซียกลับระงับการบังคับสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งการบังคับผู้อื่น นี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระวิมีอาการผิดปกติข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 262)

262

เรื่องที่ 44 นายตำรวจที่กระตือรือร้น

ภายหลังจบการศึกษา ร.ต.ต.สุมิตร ได้ไปรับตำแหน่งที่จังหวัดอันเป็นบ้านเกิดของเขา และพบว่าส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นเป็นคนในจังหวัดนั้น ด้วยความกระตือรือร้นในการทำงาน เขาใช้เวลาส่วนใหญ่ทำงานอย่างเต็มที่ วางแผนการทำงานในแต่ละวัน การให้บริการแก่ผู้มาติดต่ออย่างดีเยี่ยม และออกเยี่ยมเยียนเพื่อดูแลทุกข์สุขของราษฎรอยู่เป็นประจำ

แม้ว่าการทำงานเขาจะดำเนินไปด้วยดี แต่ภายหลัง 2 - 3 เดือนแรกผ่านไปสุมิตรสังเกตว่าเพื่อนร่วมงานของเขาดูเหมือนว่าจะแสดงอาการเย็นชา ไม่ใคร่อยากพบหน้าเขา นอกจากนี้ภายหลังเลิกงาน หรือในวันสุดสัปดาห์เขาไม่ใคร่ได้รับเชิญให้เข้าไปร่วมกลุ่ม หรือแวะมาพูดคุยกับเขาในวันหยุดบ้าง สุมิตรไม่แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากอะไร และเก็บความสงสัยไว้ในใจมากขึ้น ๆ ขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว และรู้สึกว่าไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ มากขึ้น

263

เรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสุมิตรคืออะไร

(1) เพื่อน ๆ ไม่สามารถยอมรับการสร้างความสัมพันธ์ของสุมิตรกับชาวบ้านได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 264)

(2) สุมิตรไม่ได้ใช้เวลาที่เหมาะสมในบางช่วงเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนร่วมงานของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 265)

(3) เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ไม่พอใจว่าสุมิตรทำตัวพิเศษแตกต่างจากคนอื่น ๆ และได้รับความสนใจจากประชาชนมากกว่าพวกเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 266)

(4) สุมิตรคาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ แต่เมื่อสิ่งนี้ไม่เกิดขึ้น เขาก็ผิดหวังว่าเพื่อน ๆ ไม่เห็นความสำคัญในความขยันขันแข็งของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 267)

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านฉะนั้นความสำคัญดังกล่าวนี้จึงเป็นเรื่องปกติที่จะได้รับการยอมรับโดยทั่ว ๆ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 262 ใหม่)

265

(2) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ถึงแม้ว่าสุมิตรได้อุทิศตนเองเพื่อการทำงานอย่างเต็มที่และได้รับความสำเร็จในการทำงานนั้น แต่ขณะเดียวกันเขาก็ไม่ได้หาเวลาเข้ารวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ที่ทำงานร่วมกัน ในสังคมชนบทการเข้าร่วมกลุ่มและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งต่างกับสังคมเมืองที่มักจะให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนบุคคล การทำงานในสังคมใด ๆ จึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับปทัฏฐานและความคาดหวังของผู้ร่วมงานในสังคมนั้นเพื่อประกันความสำเร็จในการทำงาน (อ่านต่อหน้า 268)

(3) ไม่มีอะไรในเรื่องที่แสดงว่าประชาชนมีปฏิกิริยาสนใจสุมิตรมากกว่าเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ มี คำตอบที่ให้เหตุผลดีกว่านี้ โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 262 ใหม่)

267

(4) ถึงแม้ว่าความรู้สึกนี้อาจเป็นปัญหาของคนบางคนในสถานการณ์บางอย่าง แต่ไม่มีอะไรในที่นี่ที่แสดงว่าสุมิตรมีปัญหาในเรื่องนี้ มีคำตอบอื่นที่ดีกว่า โปรดเลือกใหม่ (อ่านหน้า 262 อีกครั้ง)

เรื่องที่ 45 การเรียนรู้โอกาสที่ต่างกัน

268

หทัยทำงานอยู่ในบริษัทขายกล้องถ่ายรูปแห่งหนึ่ง เขาทำงานอยู่ที่บริษัทนี้มาแล้วประมาณ 2 ปี และได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานอย่างยิ่ง กล่าวตามความจริงแล้ว เขาได้รับความเชื่อถือมากจนทางบริษัทส่งพนักงานเข้าใหม่ให้มาทำงานร่วมกับเขาอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้พนักงานที่อายุยังน้อยเหล่านี้ "ได้มีโอกาสเรียนรู้" การทำงานจากเขา เมื่อไม่นานมานี้ ธนินทร์พนักงานหนุ่มคนหนึ่งได้รับมอบหมายจากบริษัทให้ทำโครงการขึ้นมาใหม่เพื่อพัฒนาตลาดขายกล้องถ่ายรูป ธนินทร์ทำงานนี้อย่างหนัก แต่ปรากฏว่าโครงการที่เขาทำขึ้นมานั้นไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ที่อยู่ระดับเหนือกว่า ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการขยายทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหลายประการ ขณะที่ข่าวว่าผู้บริหารของบริษัทไม่ยอมรับโครงการพัฒนาการตลาดของธนินทร์ปรากฏออกมานั้น หทัยกับธนินทร์กำลังนั่งทำงานอยู่โต๊ะใกล้ ๆ กัน ซึ่งธนินทร์พูดถึงเรื่องการไม่ยอมรับโครงการนี้ของเขาน้อยมาก อย่างไรก็ตามในเย็นวันนั้น เมื่อหทัยกับธนินทร์ได้ไปพบกันที่ร้านขายเหล้าแห่งหนึ่ง หทัยพบว่าธนินทร์ดื่มเหล้ามากทีเดียว และกล่าวติเตียนการทำงานของผู้บริหารอย่างรุนแรง ซึ่งสิ่งนี้ทำให้หทัยสรุปว่าธนินทร์เป็นผู้ชายที่มีความก้าวร้าวมาก และเขารู้สึกว่าเป็นการยากลำบากที่จะทำงานร่วมกับธนินทร์อีกในวันข้างหน้า

269

คำตอบข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการสรุปของหทัย

(1) การตัดสินพฤติกรรมของธนินทร์จากสิ่งที่หทัยสังเกตเห็นนั้นไม่ถูกต้อง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 270)

(2) คนไทยถือว่ามารยาทในที่สาธารณะเป็นค่านิยมอย่างสูง ฉะนั้นหทัยจึงมีเหตุผลเพียงพอที่สรุปโดยติเตียนอย่างรุนแรงเกี่ยวกับพฤติกรรมของธนินทร์ในร้านเหล้า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 272)

(3) ผู้บริหารของบริษัทไม่ได้บอกให้หทัยและธนินทร์ทราบเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งผลที่น่าจะเกิดขึ้นก็คือหทัยควรจะเป็นผู้ไม่พอใจในการกระทำของผู้บริหาร ไม่ใช่ธนินทร์เป็นผู้ที่มีความรู้สึกดังกล่าว (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 273)

(4) หทัยรู้สึกว่าธนินทร์ได้แสดงความก้าวร้าวกับเขา โดยจงใจเพราะความอิจฉาริษยาที่หทัยได้รับการยกย่องในที่ทำงานมากกว่าตน (เลือกข้อนี้อ่านต่อ 274)

270

(1) คำตอบข้อนี้ถูกต้อง การสังเกตพฤติกรรมของคนอื่น ๆ นั้นมักจะมีความผิดพลาดในการสรุปเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ หรือการสรุปว่าคนนั้นดีหรือไม่ดี ซึ่งความผิดพลาดเช่นนี้เป็นเรื่องปกติที่สุด เหตุการณ์ในเรื่องนี้ การตัดสินว่าธนินทร์เป็นคนก้าวร้าวและยากที่จะทำงานร่วมด้วยนั้นแท้จริงแล้ว มีสิ่งซึ่งแสดงถึงลักษณะนิสัยที่ไม่ดีของธนินทร์น้อยมากจนไม่สามารถนำมาเป็นสาเหตุได้ นอกจากนี้ในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมทำให้ธนินทร์มีความไม่สบายใจเพราะได้รับความเสียใจเพราะผิดหวังที่งานของเขาไม่เป็นที่ยอมรับและถูกตัดรอน ถ้ากลับสถานการณ์กับโดยให้หทัยมีสภาพ เช่น ธนินทร์บ้าง หทัยก็ต้องโกรธเช่นกัน และจะต้องพูดว่า "เป็นคุณจะไม่รู้สึกโกรธบ้างหรือ ถ้าโครงการที่คุณพยายามสร้างอย่างยิ่งจบลงด้วยการไม่ได้รับการยอมรับ"

ขออธิบายเพิ่มเติมว่าการแสดงพฤติกรรมรุนแรงในร้านเหล้าเป็นข้อยกเว้น บุคคลไม่ควรนำพฤติกรรมในร้านเหล้าที่เขาพบเห็นมาสรุปอย่างถาวรกับบุคคลนั้น และการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้อื่นไม่ควรยึดถือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทันทีทันใดมาเป็นสาเหตุสำคัญ หรือกล่าวได้ว่าการตัดสินโดยใช้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ขณะนั้นมาพิจารณาถือว่าเป็นความผิดพลาดเบื้องต้น และความผิดพลาดเช่นนี้จะเกิดขึ้นมากในการติดต่อกับบุคคลกลุ่มอื่น ๆ เพราะผู้ที่ไปอยู่ในกลุ่มอื่นเป็นการ

271

ชั่วคราวย่อมมีพฤติกรรมมากมายที่ใหม่และแตกต่างไปจากบุคคลในกลุ่มนั้น ฉะนั้นเมื่อไปอยู่กับผู้อื่นบุคคลจะต้องหาเหตุผลต่าง ๆ ให้มากขึ้นเพื่อใช้ในการตัดสินเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นและตัดสินเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ สำหรับหทัยนั้นทำงานในบริษัทนี้มา 2 ปี ยังต้องใช้ประสบการณ์ใหม่ ๆ อีกมากในการตัดสิน เพื่อให้เหตุผลในเรื่องต่าง ๆ พฤติกรรมของธนินทร์ในร้านเหล้าเกิดขึ้นครั้งเดียวและอาจมึนเมา หรือเป็นการระบายอารมณ์ แต่พฤติกรรมที่ทำงานทั้ง 2 คน นั่งใกล้กันทุกวันควรแสดงถึงนิสัยของธนินทร์ได้ดีกว่า (อ่านต่อหน้า 275)

(2) ถูกต้องว่ามารยาทเป็นค่านิยมอย่างสูงของคนไทย แต่คนเราย่อมมีความโกรธและอารมณ์เสีย ฉะนั้นก่อนที่จะด่วนสรุปลักษณะของธนินทร์ ขอให้ย้อนกลับไปสังเกตพฤติกรรมทั่วไปของเขา เสียก่อน (พฤติกรรมใดที่เขากระทำบ่อย ๆ แสดงว่าเป็นมารยาทที่แท้จริงของเขา) และสิ่งสำคัญก็คือพฤติกรรมในร้านเหล้ามักถือว่าเป็นการระบายอารมณ์เครียด ฉะนั้นไม่ควรนำพฤติกรรมในที่นั้นมาเป็นข้อมูลเพื่อสรุปถึงบุคคลนั้นอย่างถาวร ขอให้เลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 268 ใหม่)

(3) ทั้งหทัยและธนินทร์เป็นบุคคลที่มีความสามารถระดับสูง จึงควรทราบสภาพการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมด้วยตนเอง ซึ่งธนินทร์อาจจะคาดสถานการณ์นี้ไว้แล้วก่อนที่เขาจะแสดงอาการโต้ตอบกับการที่ไม่เห็นด้วยในโครงการที่เขาทำนั้น อย่างไรก็ตาม สภาพการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมเป็นเรื่องที่จะต้องคิดอย่างลึกซึ้ง และไม่ใช่เรื่องจะคิดได้ทันทีทันใด ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะไม่ให้ธนินทร์เกิดความไม่สบายใจที่พบว่าการทำงานหนักของเขาไม่ได้รับรางวัลที่ปรากฏออกมา โปรดเลือกคำตอบข้อใหม่ (อ่านหน้า 268 ใหม่)

(4) คำตอบข้อนี้เป็นส่วนหนึ่งของการแปลความหมายพฤติกรรมซึ่งบุคคลมีแนวโน้มจะคิดเช่นนั้นได้ เป็นการมองพฤติกรรมของผู้อื่นทางลบ ข้อสรุปนี้จึงรุนแรงและมีอคติเกินไป และคิดโดยยึดตนเองเป็นหลักว่าเรื่องนี้วกมาเกี่ยวกับตนเอง แต่ความจริงแล้วเป็นเรื่องของธนินทร์กับบริษัทและไม่เกี่ยวกับหทัย ถ้าธนินทร์พบพนักงานคนอื่นในร้านเหล้า เมื่อเขาเมาได้ที่ก็อาจจะมีพฤติกรรมเช่นเดียวกันนี้ มีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 268 ใหม่)

275

เรื่องที่ 46 การขาดความร่วมมือ

ดร.บัญญัติ พัฒนากรจากกรุงเทพฯ มีความสนใจหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ยากจนซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความสนใจนี้เกิดขึ้นจากการอ่านบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยซึ่งเสนอปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาโดยนักพัฒนาที่เคยเข้ามาในหมู่บ้านนี้ได้ทำวิจัยสำรวจไว้แล้วเป็นจำนวนมาก และนำเสนอไว้ในวารสารการพัฒนาชนบท บัญญัติมีความสนใจที่จะไปวิจัยสำรวจองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ - สังคมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเมื่อเตรียมการพร้อมแล้วเขาจึงเดินทางไปยังหมู่บ้านนั้นโดยมีกำหนดเก็บข้อมูลประมาณ 15 วัน เมื่อไปถึงเขาได้ไปแนะนำตนกับผู้ใหญ่บ้านและครูใหญ่ว่าเขาเป็น "นักพัฒนา" ซึ่งต้องการมาเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้านนี้ แม้ว่าผู้ใหญ่บ้านและครูใหญ่จะมีกิริยาท่าทางสุภาพต่อเขาแต่ดูเหมือนว่าทั้ง 2 คน จะไม่มีความกระตือรือร้นมากนัก และไม่มีการกระทำใด ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล บัญญัติรู้สึกประหลาดใจมากในสถานการณ์ที่ขาดความร่วมมือเช่นนี้

276

ทำไมบัญญัติจึงไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนการพัฒนา

(1) การศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้านเล็ก ๆ นับว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของหมู่บ้านนั้นมาก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 277)

(2) บัญญัติมีลักษณะท่าทางที่ไม่น่าคบหาสมาคมด้วย และไม่มีความสามารถที่จะสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 278)

(3) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งนี้ได้ต้อนรับนักพัฒนาบ่อยมาก และบัญญัติก็เป็น "นักพัฒนา" เช่นเดียวกับผู้ที่เคยเข้ามาแล้ว ชาวบ้านรู้สึกว่าการเข้ามาของนักพัฒนาไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างไร (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 279)

(4) บัญญัติควรใช้วิธีไปหานายอำเภอเสียก่อน เพื่อใช้อำนาจของนายอำเภอฝากฝังเขามาที่ผู้ใหญ่บ้าน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 280)

(1) เป็นไปไม่ได้ว่าการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาวางแผนการพัฒนาจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงในหมู่บ้านนั้นได้ โดยเฉพาะเป็นการศึกษาจากพัฒนากรที่เป็นคนไทยด้วยกัน มีคำตอบข้ออื่นที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 275 ใหม่)

(2) ไม่มีอะไรที่แสดงว่าบัญญัติเป็นคนที่ไม่น่าคบ แม้ว่าเขาจะไม่ไวในการรับรู้ที่จะแนะนำตัวเองด้วยวิธีที่ดีกว่านี้ ซึ่งนี้เป็นความผิดพลาดในการดำเนินงานครั้งแรกของเขามากกว่าจะแสดงว่าเขาเป็นคนไม่น่าคบ (อ่านหน้า 275 อีกครั้ง)

(3) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดี เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่ามีนักพัฒนาจำนวนมากที่ได้มาวิจัยสำรวจหมู่บ้านนี้ ซึ่งบัญญัติก็ได้อ่านบทความวิจัยเหล่านี้มาแล้ว แม้ว่าหมู่บ้านนี้ได้มีการสำรวจข้อมูลเพื่อการพัฒนามามากแล้ว แต่ปรากฏว่าสภาพความเป็นอยู่ของหมู่บ้านนี้ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใดดังเห็นได้จากเหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่าเป็นหมู่บ้านที่ยากจน ฉะนั้นความรู้สึกของชาวบ้านที่มีต่อ "นักพัฒนา" จึงค่อนข้างไปในทางลบ ตัวอย่างเช่นมีเสียงบ่นเสมอ ๆ ว่า นักพัฒนาที่เข้านั้นมีแต่การสำรวจและวางแผนโครงการ แต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างแท้จริง ข้อมูลที่รวบรวมไปไม่ได้ย้อนกลับมาเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นแต่อย่างใด ดังนั้นชาวบ้านจึงต้องการเห็นนักพัฒนาที่ลงมือปฏิบัติมากกว่าการสำรวจข้อมูลอย่างที่ผ่าน ๆ มา และควรทำความเข้าใจว่า การที่ชาวบ้านเฉยเมยเพราะยังไม่เห็นผลนั้นเป็นเพราะว่าต้องมีการสำรวจวิจัยหลายแง่มุม จนพบปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ถูกต้องอย่างถ่องแท้ แล้วผู้วิจัยจึงทำการเสนอแนะการพัฒนาหมู่บ้าน หาทุนเพื่อการพัฒนา และมาดำเนินการพัฒนา ซึ่งระยะเวลาห่างจากการมาสำรวจ และการดำเนินการพัฒนาจนได้ผลดีอาจห่างกันมาก และขั้นตอนหลัง ๆ ยังไม่เกิดสำหรับหมู่บ้านนี้ ชาวบ้านจึงรู้สึกเช่นนั้น (อ่านต่อหน้า 281)

280

(4) ข้อนี้มีส่วนถูกต้อง มักพบเสมอว่า บุคคลที่ไปทำงานยังพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคย ควรจะไปหาบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคคลเหล่านั้นเสียก่อน หรือติดต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการเริ่มต้นงานและก่อนการแนะนำตนเองกับบุคคลในท้องนั้น แต่อย่างไรก็ตาม มีสาเหตุอื่นที่สำคัญกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 275 ใหม่)

เรื่องที่ 47 เดินทางดูงานทั่วประเทศ

281

มนัสเป็นพนักงานขายของบริษัทแห่งหนึ่ง เมื่อเร็ว ๆ นี้เขาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกติดต่อในประเทศ และถูกส่งไปดูงานยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นเวลานาน 2 เดือน มนัสมีความกระตือรือร้นอย่างยิ่งที่จะปรับปรุงตนเองในตำแหน่งใหม่นี้ หมายกำหนดการของเขาดูน่าตื่นเต้น แต่ก็ไม่ทำให้เขามีความกังวลใจแต่อย่างใดเนื่องจากเขาคุ้นเคยกับการเดินทางไปทำธุร กิจยังจังหวัดหนึ่ง ๆ เป็นประจำ สัปดาห์ที่ 1 และ 2 ในการเดินทางไปจังหวัดทางภาคเหนือของเขาเป็นไปด้วยดี เขาทุ่มตัวเองทำหน้าที่ในธุร กิจและในกิจกรรมสังคมต่าง ๆ ที่เขาได้รับเชิญ และปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างเขากับลูกค้าเป็นไปอย่างราบรื่น แต่เมื่อถึงสัปดาห์ที่ 3 ของการติดต่อในจังหวัดที่ 10 ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ มนัสเริ่มมีอาการเฉยเมยในการทำงานและต่อสิ่งแวดล้อมของเขามากขึ้น เขาขอตัวไม่ไปงานสังคมที่ได้รับเชิญ และดูเหมือนว่าการเจรจา ในเรื่องธุรกิจของเขามีความหลักแหลมน้อยลง และความสนใจในการไปเที่ยวสถานที่สำคัญของจังหวัดในภาคนี้ลดลงเช่นกัน ภายหลังเมื่อเขากลับมายังสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ ได้มีการรายงานความบกพร่องจากการพิจารณาการปฏิบัติงานของเขากลับไปที่แผนกติดต่อในประเทศ และหัวหน้าของเขาได้เสนอแนะว่าเขาควรจะกลับไปทำงานในแผนกประจำสำนักงานตามเดิม

282

ท่านจะอธิบายสาเหตุในการปฏิบัติงานล้มเหลวของมนัสกับหัวหน้าเขาอย่างไร

(1) มนัสไม่มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรากับคนในจังหวัดต่าง ๆ และรู้สึกว่าการเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายและทำให้เกิดความเครียด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 283)

(2) การเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของมนัสอยู่เสมอ ๆ โดยไม่หยุดหย่อน ทำให้เขาเกิดความรู้สึกอ่อนล้า และความรู้สึกนี้เกิดขึ้นอย่างมากเกินกว่าที่เขาจะตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 284)

(3) การเข้าร่วมกิจกรรมสังคมอย่างเต็มที่ของมนัสในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 เป็นสาเหตุให้ร่างกายของเขาเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเป็นเวลานาน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 285)

(4) เขาเกิดความคิดถึงบ้านอย่างรุนแรง และทำให้เกิดอาการเก็บกดอารมณ์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 286)

283

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าสิ่งนี้เป็นปัญหา เพราะปรากฏชัดเจนว่ามนัสมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลที่เขาเกี่ยวข้องด้วยแต่สัปดาห์แรกที่เขาออกไปติดต่อต่างจังหวัด มีคำตอบอื่นที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 281 ใหม่)

(2) ข้อนี้เป็นคำตอบที่เป็นไปได้มากที่สุด แม้ว่านัสจะคุ้นเคยกับการเดินทางไปยังจังหวัดหนึ่ง ๆ เสมอ แต่เดิมการเดินทางครั้งหนึ่ง ๆ เขาไปเพียงจังหวัดเดียว ซึ่งผู้คนและสถานที่ ๆ เขาติดต่อด้วยนั้นมีลักษณะเหมือนกัน แต่ในครั้งนี้เขาต้องเผชิญหน้าอย่างต่อเนื่องกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเสมอ ๆ และต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น รวมทั้งต้องระมัดระวังและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองให้ตรงตามความคาดหวังอยู่ตลอดเวลา การต้องกระทำสิ่งเหล่านี้มากเกินไปย่อมทำให้เกิดความอ่อนเพลียในจิตใจ และมีความเฉื่อยชาเชื่องซึม เหนื่อยอ่อน การเก็บตัวส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากอาการเหล่านี้ ผู้ที่จะไปทำงานในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศควรกำหนดการติดต่อครั้งหนึ่ง ๆ ในจังหวัดที่ใกล้เคียงกันเพียง 2 - 3 จังหวัด เพื่อสร้างความคุ้นเคยและมีความสามารถคาดการณ์ในสภาพแวดล้อมของตนได้ การเปลี่ยนที่เสมอย่อมทำให้จิตใจถูกกระตุ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ฉะนั้นการทำงานมาก ซึ่งต้องทำอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องกันนาน รวมทั้งต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลา ควรมีวันหยุดพักผ่อนเป็นระยะ ๆ (อ่านต่อหน้า 287)

(3) มนัสอาจจะคุ้นเคยกับการออกสังคมดังกล่าวนี้มาแล้ว ความเหน็ดเหนื่อยทางร่างกาย บางที อาจมีน้อยกว่าความเหน็ดเหนื่อยทางจิตใจ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านต่อหน้า 281 ใหม่)

(4) คำ ตอบข้อนี้ไม่ถูกต้องอย่างแน่นอน เพราะมนัสคุ้นเคยแล้วกับการจากบ้าน แม้ในครั้งนี้เขา จะไปในจังหวัดต่าง ๆ หลาย ๆ แห่งซึ่งอาจทำให้เขามีความคิดถึงบ้านมากกว่าปกติก็ตาม แต่เหตุผลในเรื่องนี้ไม่เป็นเรื่องสำคัญ ความเหน็ดเหนื่อยของเขาเกิดจากสาเหตุที่ซับซ้อน กว่าการจากบ้าน โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 281 ใหม่)

เรื่องที่ 48 งานที่ต้องอดทน

ภายหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ร.ต.ต. เกรียงไกรได้เข้ารับราชการที่สถานีตำรวจใหญ่ในจังหวัดหนึ่ง เขาทำงานมาครบ 3 ปีพอดี งานประจำแต่ละวันของเขาเกี่ยวข้องกับ การจับกุมผู้กระทำความผิด การสอบสวนผู้ต้องหา การไกล่เกลี่ยคู่กรณีในปัญหาต่าง ๆ การรับแจ้งความ การให้คำปรึกษาแก่ประชาชนทางด้านกฎหมาย การวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และการร่วมมือกับชาวบ้านในการพัฒนาชุมชน แม้งานในความรับผิดชอบมีมากมายดังกล่าว แต่เกรียงไกรก็ประสบความสำเร็จในการทำงานเหล่านั้นอย่างเป็นที่พอใจ เขาและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามักยุ่งอยู่กับงานตลอดวัน และไม่มีวันหยุดพักผ่อนที่แน่นอน จะมีเพียงการหยุดในบางครั้งบางคราวซึ่งเป็นวันหยุดพิเศษที่ได้รับ

อย่างไรก็ตาม ในปีต่อมาดูเหมือนว่าจะมีปัญหาบางประการเกิดขึ้นกับเขา เช่น เขารู้สึกมีอารมณ์เบื่อในการทำงาน อารมณ์เสียในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่เป็นสาระ และมักขอลาหยุดงานเป็นกรณีพิเศษเพื่อพักผ่อน ไม่ทำงานในหน้าที่อย่างแข็งขันเหมือนเคย และกล่าวกับเพื่อนร่วมงานเสมอ ๆ ว่าจะลาออกจากตำแหน่งนี้

ถ้าเกรียงไกรขอให้ท่านช่วยแยกแยะความรู้สึกของเขา ท่านจะให้ความสำคัญในเรื่องอะไร

(1) เกรียงไกรอาจจะไม่มีความสุขในการทำงานที่มีลักษณะงานต่าง ๆ กัน และต้องติดต่อกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 289)

(2) การทำงานทุกอย่าง ในระยะแรกจะรู้สึกตื่นเต้น ต่อมาจากความจริงที่ว่างานนั้นต้องทำซ้ำ ๆ ในแต่ละวัน ๆ ย่อมทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ความรู้สึกของเกรียงไกรกำลังอยู่ในช่วงนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 290)

(3) การทำงานที่ไม่มีเวลาพักผ่อนแน่นอนอาจจะหนักเกินไปสำหรับเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 291)

(4) อุดมการณ์ในการทำงานเพื่อรับใช้ประชาชนของเกรียงไกรอาจจะสูญหายไปหมดแล้ว และเกรียงไกรควรรู้วิธีพักผ่อนคลายเครียดเป็นระยะก่อนรับงานต่อ ๆ ไป (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 292)

(1) แม้ว่าการทำงานในหน้าที่ตำรวจจะต้องการบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะ แต่สิ่งนี้ไม่เป็นปัญหาในกรณีนี้ เกรียงไกรประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งในการทำงาน มีคำตอบที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 287 ใหม่)

(2) คำตอบข้อนี้อาจจะถูกต้องว่าประสิทธิผลของการทำงานจะลดลงเมื่อระยะเวลาในการทำงานนานขึ้น และความรู้สึกตื่นเต้นและพอใจในการทำงานนั้นได้ผ่านไปแล้ว แต่ในกรณีของเกรียงไกร เกิดจากองค์ประกอบอื่น ๆ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 287 อีกครั้ง)

(3) งานตำรวจเป็นงานที่ไม่มีเวลาพักผ่อนแน่นอน แต่มีปัญหาที่สำคัญกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 287 อีกครั้ง)

(4) อุดมการณ์ที่สูญหายไปในการทำงาน มักมีผลมาจากความอดทนทางอารมณ์ โดยที่บุคคลนั้นไม่สามารถหาวิธีการที่จะทำให้อารมณ์ของตนกลับสู่ความสมดุลได้ งานของเกรียงไกรเป็นงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลที่มีปัญหาในลักษณะต่าง ๆ หรือมีสิ่งวิกฤตที่ต้องสนใจและเอาใจใส่อยู่เสมอ เขาได้รับความคาดหวังว่าจะทำงานทุกอย่างได้ดี มีความอดทนต่อปัญหาต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้เขามีอารมณ์ตึงเครียด คนทำงานดีเช่นเกรียงไกรนั้น ยิ่งทำงานก็ยิ่งเหนื่อยมากขึ้นทุกที เกรียงไกรอาจจะเล็งเห็นว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดเพิ่มขึ้นในอนาคตจนตนรับไม่ไหว จึงคิดจะลาออก แต่เกรียงไกรควรเข้าใจว่าแม้เครื่องจักรเมื่อทำงานเกินกำลังก็ต้องชำรุดเสียหาย คนก็เช่นกันต้องรู้จักใช้กำลังกายและกำลังใจของตนเพื่อจะได้ทำงานได้นานต่อไป (อ่านต่อหน้า 293)

เรื่องที่ 49 การปรับปรุงการทำงาน

293

ไพฑูรย์ได้รับคำสั่งย้ายไปเป็นหัวหน้าหน่วยงานในชนบทจังหวัดหนึ่ง เขาได้ใช้เวลา 2 - 3 สัปดาห์ เรียนรู้งานประจำต่าง ๆ ในหน่วยงานใหม่นี้กับรองหัวหน้าซึ่งประจำอยู่ที่นั้น และรู้สึกไม่พอใจในความไม่มีระบบและการขาดระเบียบวินัย ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นคุณสมบัติเฉพาะของสำนักงาน พนักงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นทำตัวตามสบาย และพูดคุยระหว่างเวลาทำงานมากเกินไป เรื่องที่คุยกันก็เป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่าเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจการทำงาน และดูเหมือนว่าไม่มีใครสักคนรักษาเวลาการทำงานตามที่กำหนดไว้ เมื่อไพฑูรย์รับหน้าที่อย่างเป็นทางการเขาจึงตั้งใจทำบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับความขาดระเบียบวินัย ดังกล่าวนี้ วันหนึ่งจึงนัดประชุมเจ้าหน้าที่ทั้งหมดและแจ้งให้เจ้าหน้าที่เหล่านั้นทราบว่าเขาต้องปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และหวังว่าทุกคนจะเอาใจใส่ในการทำงานมากขึ้น ตลอดเวลา 2 - 3 เดือนต่อมา ไพฑูรย์ได้เน้นการปรับปรุงประสิทธิผลในการทำงาน ได้เสนอเงื่อนไขของการได้รับเงินเดือนขึ้น 2 ขั้น และสร้างแรงจูงใจกับเจ้าหน้าที่ ๆ ที่งานดี มีการกล่าวตักเตือนเป็นการส่วนตัวกับผู้ที่ยังละเลยในการทำงาน เมื่อสิ้น

294

เดือนที่ 3 เขารู้สึกว่าได้ปรับปรุงสถานการณ์ได้อย่างดี แต่ก็มีบางสิ่งบางอย่างที่ทำให้เขาประหลาดใจ คือพบว่ามีพนักงานหลายคนขอย้ายออกไปทำงานยังหน่วยงานอื่นมากกว่าที่เคยมีมาอย่างเห็นได้ชัดเจนนับตั้งแต่เขามารับตำแหน่ง

ท่านจะให้เหตุผลในการขอย้ายของพนักงานเหล่านั้นกับไพฑูรย์อย่างไร

(1) พนักงานเหล่านั้นเสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 295)

(2) พนักงานอาจจะไม่พอใจการบริหารงานของเขา และจงใจที่จะทำให้เขาเกิดความเสื่อมเสีย (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 297)

(3) พนักงานควรใช้วิธีเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการโต้ตอบที่ดีกว่า (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 298)

(4) พนักงานซึ่งเป็นคนในจังหวัดนั้นรู้สึกเสียหน้าในการกระทำของไพฑูรย์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 299)

295

(1) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ขณะที่ไพฑูรย์เชื่อว่าการกระทำของเขาน่าจะเพิ่มขวัญและกำลังใจในการทำงาน และทำให้บุคคลรับรู้ในจุดมุ่งหมายของการทำงาน แต่เขาอาจทำให้เกิดความรู้สึกที่ตรงกันข้าม ไพฑูรย์เป็นหัวหน้าที่ได้รับการฝึกให้เห็นความสำคัญในการทำงานอย่างมีประสิทธิผล และเห็นว่าการบริหารงานให้เป็นระบบ การสร้างแรงจูงใจ การให้รางวัลด้วยการขึ้นเงินเดือน 2 ขั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจัดขึ้น แต่ในสังคมชนบท ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ดูเหมือนมีความสำคัญน้อยกว่า การทำงานไม่ถือว่าเป็นศูนย์กลางของชีวิต แต่การใช้เวลาเพื่อ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นสิ่งที่ดี และเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจภายในกลุ่ม ในขณะที่ไพฑูรย์มีคติว่า "เมื่อทำงานก็ทำงานหนัก เมื่อเล่นก็เล่นให้สนุก" คนชนบทมองไม่เห็นความแตกต่างระหว่าง 2 สิ่งนี้ ด้วยเหตุนี้จึงมองตารางเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอนด้วยความสงสัย ฉะนั้นระเบียบต่าง ๆ ที่ไพฑูรย์สร้างขึ้นเพื่อประสิทธิผลในการทำงานเป็นการลดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและทำให้ขวัญของพนักงานต่ำลง ซึ่งการขอย้ายตัวเองของพนักงานเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งนี้ไม่เหมาะสม การได้รับขึ้นเงินเดือนขึ้น 2 ขั้นตามศักยภาพในการทำงานถูกมองว่าเป็นการจูงใจและเป็นการ

296

ชดเชยที่ไม่คุ้มกับการตัดความสัมพันธ์ทางสังคมของเขา และแม้ว่าการจัดการของไพฑูรย์จะดีและถูกต้อง แต่ไม่ถูกกับนิสัยและวัฒนธรรมของคนชนบท ซึ่งทำให้ลูกน้องขอย้ายงาน ซึ่งเป็นผลเสียที่เกิดขึ้น วิธีที่ดีที่ไพฑูรย์ควรปฏิบัติก็คือไม่ควรปรับปรุงทุกอย่างพร้อมกัน และในเวลาอันรวดเร็วภายใน 2 - 3 เดือน แต่ควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป (1 - 2 ปี) ก็จะได้ผลดีทุกด้าน (อ่านต่อหน้า 300)

(2) พนักงานอาจจะไม่พอใจกับการบริหารงานของเขา แต่เป็นไปไม่ได้ที่เขาจงใจขอย้ายไปทำงานยังหน่วยงานอื่นเพื่อทำให้ไพฑูรย์เสียหน้า มีคำอธิบายที่ตรงมากกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 293 ใหม่)

298

(3) การทำงานของหน่วยงานในชนบท โดยทั่ว ๆ ไปยังคงใช้วิธีแบบดั้งเดิม คือผู้มีอำนาจเป็นผู้สั่งการ และพนักงานก็คุ้นเคยและยอมรับกับอำนาจของการทำงานดังกล่าวนี้ มีคำตอบข้ออื่นซึ่งแสดงเหตุผลเกี่ยวกับการเสียขวัญและกำลังใจได้ดีกว่า โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 293 ใหม่)

(4) ความรู้สึกเสียหน้ามักเป็นปัญหาสำคัญเสมอ แต่ไม่เป็นคำอธิบายที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ ในเหตุการณ์กล่าวว่าไพทูรย์พูดตักเตือนการกระทำที่ไม่ดีเป็นการส่วนตัว และไม่ได้ว่ากล่าวใครเป็นกรณีพิเศษในที่สาธารณะ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 293 ใหม่)

สรุป

299-1

มีลักษณะงานที่แตกต่างกันมากมายหลายชนิด ซึ่งแต่ละคนได้รับมอบหมายให้เข้าไปดำเนินการในสังคมแต่ละแห่ง ผู้ที่ไปปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นมักพบว่าในแต่ละท้องถิ่นสิ่งที่ปรากฏทางกายภาพของสถานที่ทำงานก็คล้ายคลึงกันกับสถานที่ทำงานแห่งอื่น ๆ ทั้งนี้ถ้าเราจะไม่คำนึงถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมอันเป็นที่ตั้งของที่ทำงานเหล่านี้ บุคคลที่เข้าไปทำงาน ณ สถานที่ใหม่ในวัฒนธรรมใดก็ตามย่อมพบกับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุที่ตนเองคุ้นเคยมาแล้วทั้งสิ้น เช่น สภาพโรงเรียน สถานที่ราชการ สภาพไร่นา และโรงงานต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยความรู้สึกคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุเหล่านี้บางครั้งทำให้ผู้ที่เข้าไปทำงานใหม่ในสถานที่เหล่านี้สรุปว่าพฤติกรรมของบุคคลในท้องถิ่นนั้นก็คล้ายคลึงกับพฤติกรรมของบุคคลที่ตนเองได้คุ้นเคยมาแล้วเช่นกัน แต่แล้วเขาก็พบว่า ความคิดดังกล่าวนี้ผิดพลาดเพราะเพียง 2-3 วันแรกของการทำงานเขาก็ต้องเผชิญกับความจริงของความแตกต่างด้านวัฒนธรรมจิตวิสัย ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานหลายประการ เช่น ค่านิยมในเรื่องการตรงต่อเวลา การมีอำนาจเหนือหรือการอยู่ภายใต้การควบคุมของธรรมชาติ พฤติกรรมการตัดสินใจ บทบาทระหว่างเพศชายกับหญิง และทัศนคติที่มีต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

299-2

สิ่งที่จะทำให้ผู้ที่เข้ามาทำงานในสถานการณ์เช่นนี้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ก็คือ ให้เขาได้ตระหนักถึงอิทธิพลของความแตกต่างทางวัฒนธรรมจิตวิสัยที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง และเป็นเรื่องที่เขาจะต้องประสบขณะทำงานร่วมกับบุคคลในวัฒนธรรมนั้นและพยายามทำความเข้าใจกับความแตกต่างดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ความเข้าใจในพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ร่วมงานจะเป็นกุญแจดอกสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานร่วมกันอีกด้วย

300

สมภพเป็นชาวกรุงเทพฯ ได้ย้ายมาทำงานในจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้รับการแนะนำให้รู้จักกับกับนารีซึ่งเป็นหญิงสาวชาวจังหวัดนั้น ทั้ง 2 คน จึงเป็นเพื่อนซึ่งกันและกัน และต่างคนก็รู้สึกว่าอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคนที่น่าคบ เขามักไปดูภาพยนตร์ ไปงานเลี้ยง และไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน

ต่อมา 2 - 3 สัปดาห์ นารีชวนสมภพไปพบคุณพ่อคุณแม่ของเธอ เนื่องจากคนทั้ง 2 สนใจต้องการรู้จักเขา สมภพตัดสินใจไปบ้านนารีในเย็นวันหนึ่ง ได้มีการแนะนำเขาอย่างเป็นงานเป็นการ และโดยทันทีที่ครอบครัวของนารีก็เริ่มถามสมภพเกี่ยวกับการทำงานในจังหวัดนี้ ภูมิหลังต่าง ๆ ของเขา และเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว โดยถามเรื่องต่าง ๆ ติดต่อกันอย่างยืดยาว ภายหลังการถามเรื่องต่าง ๆ อย่างมากมายแล้ว คุณพ่อของนารีก็ตั้งคำถามตรง ๆ ว่าเขาต้องการทราบว่าเมื่อไรที่สมภพจะมาสู่ขอเพื่อแต่งงานกับนารี และเมื่อแต่งงานแล้วเขามีโครงการจะอยู่ที่ไหน สมภพกล่าวตอบว่าเขายังไม่คิดเรื่องแต่งงานในขณะนี้เพราะเขาเพิ่งรู้จักกับนารีเพียงระยะเวลาสั้น ๆ คุณพ่อของนารีอารมณ์เสียอย่างเห็นได้ชัดในคำตอบของสมภพเขาออกปากไล่ให้สมภพกลับไปและห้ามไม่ให้มาติดต่อกับลูกสาวของเขาอีกต่อไป สมภพออกจากบ้านนั้นมาอย่างไม่เชื่อหูตัวเอง

301

ถ้าขอให้ท่านช่วยอธิบายให้สมภพเข้าใจในสถานการณ์นี้ ท่านจะให้ความสำคัญในเรื่องอะไร

(1) คุณพ่อปรารถนาที่จะให้นารีแต่งงานกับคนกรุงเทพฯ และเมื่อเห็นอย่างชัดเจนว่าสิ่งนี้จะไม่เกิดขึ้น ความต้องการมีความสัมพันธ์กับสมภพจึงสิ้นสุดลง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 302)

(2) คุณพ่อรู้สึกว่าถูกหมิ่นประมาทจากคำตอบของสมภพที่ ว่าเขายังไม่พร้อมจะแต่งงานกับนารี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 303)

(3) คุณพ่อยังยึดถือในประเพณีดั้งเดิมที่ถือปฏิบัติกันมาเกี่ยวกับการคบหาสมาคมระหว่างเพื่อนต่างเพศ แต่นารีกำลังแสดงบทบาทตามค่านิยมสมัยใหม่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 304)

(4) นารีหวังว่าการพาสมภพมาที่บ้านจะเป็นการบังคับให้เขาแต่งงานกับเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 305)

(1) แม้จะเป็นความปรารถนาของคุณพ่อบางคนในเรื่องนี้ เพื่อให้สมภพทำงานที่นี่ตลอดไป แต่ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าสิ่งนี้เป็นสาเหตุ ถ้าท่านอ่านอย่างละเอียดจะเห็นว่าคุณพ่อของนารียึดมั่นในปทัสฐานที่มีมาแต่ดั้งเดิมหลายเรื่อง ๆ และอาจจะพอใจให้นารีแต่งงานกับคนในท้องถิ่นเดียวกันก็ได้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 300 ใหม่)

(2) ไม่มีอะไรในเรื่องที่สนับสนุนในคำตอบนี้ แม้ว่าคุณพ่อกำลังมีการกระทำให้สอดคล้องกับปทัสฐานที่มีมาแต่ดั้งเดิมก็ตาม แต่ปทัสฐานนั้นไม่ได้หมายความว่าเพื่อนชายจะต้องพร้อมที่จะแต่งงานกับลูกสาวของตน โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 300 ใหม่)

(3) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ประเพณีแต่ดั้งเดิมของสังคมไทยถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่ผู้หญิงสาวโสดคบหาสมาคมกับผู้ชาย โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ใหญ่เสียก่อนการที่นารีมีความสนิทสนมกับสมภพเป็นลักษณะที่ก้าวออกไปจากประเพณีดั้งเดิม แต่คุณพ่อของเธอมีความคิดตรงกันข้ามกับค่านิยมสมัยใหม่ของเธออย่างเห็นได้ชัดเจน (อ่านต่อหน้า 300)

305

(4) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่สนับสนุนคำตอบนี้ ดูเหมือนทั้งนารีและสมภพพอใจกับความสัมพันธ์ที่ก้าวหน้าของเขาทั้งสอง โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 300 ใหม่)

306

ดำเกิงได้ยอย้ายจากกรุงเทพฯ ไปทำงานที่จังหวัดห่างไกลจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ โดยมีแผนว่าจะอยู่ในจังหวัดนั้นเป็นเวลา 2 ปี แม้ว่าเขาและครอบครัวจะเคยเดินทางไปต่างจังหวัดไกล ๆ มามากแล้ว แต่ก็ยังไม่เคยไปอยู่จังหวัดที่ห่างไกลกรุงเทพฯ เป็นเวลานานเท่านี้ ครอบครัวของเขาจึงรู้สึกตื่นเต้น เกี่ยวกับการย้ายครั้งนี้

ก่อนการย้าย 2 สัปดาห์ดำเกิงได้เรียนรู้ทางด้านภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีของบุคคลในท้องถิ่นนั้น และติดต่อให้ลูกชายทั้ง 2 คน คือ เดชา ซึ่งอายุ 14 ปี กับปรีชา ซึ่งอายุ 10 ปี เข้าโรงเรียนที่มีชื่อที่สุดของจังหวัดนั้น

การย้ายเป็นไปด้วยดี เขาใช้เวลาประมาณ 2 - 3 สัปดาห์เพื่อการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ สภาพการณ์ที่ทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่น ดำเกิงรู้สึกพอใจมากที่เดียวกับความสำเร็จในการทำงาน อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไป สังเกตว่าเขามักโมโหอยู่บ่อย ๆ มีอารมณ์ขุ่นมัวทั้งที่บ้านและที่ทำงาน ทุกสิ่งทุกอย่างที่บ้านมีการเปลี่ยนแปลง และดูเหมือนว่าเขาไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ เขามักทะเลาะโต้เถียงกับภรรยา ภรรยาของเขามักบ่นว่าขาดเพื่อนมีความ

307

เบื่อหน่าย อารมณ์เสีย และจัดการงานบ้านไม่ได้เหมือนที่เคยทำมาหรือไม่สามารถซื้ออาหารได้ตามความต้องการ ลูกทั้ง 2 คนก็มีปัญหาที่โรงเรียน และภรรยาของเขาเคยถูกเชิญให้ไปพบครูเนื่องจากเดชาไปชกต่อยกับเพื่อนในชั้นเรียน

อะไรที่เป็นสาเหตุที่เป็นไปได้มากที่สุดของความยุ่งยากเหล่านี้

(1) ภรรยาของดำเกิงมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมที่จะไปพักอาศัยอยู่ในจังหวัดที่ห่างไกลกรุงเทพฯ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 308)

(2) ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นในครอบครัวก่อนการย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 309)

(3) ปัญหาเกิดจากภรรยาและลูก ๆ ของดำเกิงไม่ได้มีการเตรียมตัวก่อนย้าย จึงปรับตัวยาก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 310)

(4) ปัญหาในครอบครัวเกิดจากลูกชายคนโต คือเดชากำลังเข้าสู่วัยรุ่น และเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทั้งหมด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 311)

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์สนับสนุนคำตอบข้อนี้ การบ่นและแสดงอารมณ์ของเธอ เป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของบุคคลที่ต้องปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่เป็นครั้งแรก มีคำอธิบายซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาที่เป็นไปได้มากกว่านี้ โปรดพยายามอีกครั้ง (อ่านหน้า 306 ใหม่)

309

(2) ไม่มีอะไรแสดงว่าครอบครัวของเขามีปัญหาตึงเครียดก่อนที่เขาจะย้ายมาทำงานที่นี่ ขอให้จำกัดคำตอบให้อยู่ในขอบเขตเฉพาะเหตุการณ์ที่กล่าวไว้ในเรื่อง และพยายามตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 306 ใหม่)

(3) ในขณะที่ดำเก่งได้เตรียมตัวเพื่อเผชิญกับประสบการณ์ในต่างจังหวัด แต่เขาไม่ได้เตรียมตัวในแก่สมาชิกในครอบครัวของเขา ซึ่งเขาจะต้องมีความเข้าใจว่าบุคคลในครอบครัวย่อมมีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ด้วยเช่นกัน และจะต้องมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ หลาย ๆ เรื่อง การปรับตัวของเด็กในโรงเรียนก็เช่นกัน จะต้องให้ ความรู้เกี่ยวกับภาษาในท้องถิ่น เพื่อนร่วมชั้น อิทธิพลของเพื่อน ระเบียบประเพณี การพักผ่อนหย่อนใจที่ต่างออกไป และลักษณะของเพื่อนบ้านใหม่ เป็นต้น ทางด้านภรรยาของเขาอารมณ์ไม่ดีเนื่องจากต้องซื้อสินค้าที่ไม่คุ้นเคย ขาดการสังคมกับผู้อื่น และการพักผ่อนหย่อนใจ สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการบอกให้ทราบล่วงหน้า และมีการวางแผนก่อนย้ายเข้ามาอยู่ ข้อนี้เป็นคำตอบที่ถูกต้อง (อ่านต่อหน้า 312)

(4) เดชากำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ และกำลังมีปัญหาในโรงเรียน แต่ยังเป็นที่สงสัยว่าเขาเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทั้งหมดในครอบครัวหรือ พูดตามความจริงแล้วเดชาก็กำลังประสบปัญหาเช่นเดียวกับแม่ของเขา โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 306 ใหม่)

312

นางสำเนียงเป็นคนต่างจังหวัดได้เดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อเยี่ยมลูกสาวคือวรรณี ซึ่งแต่งงานกับทนงมาแล้วประมาณ 10 ปี นับเป็นครั้งแรกที่นางสำเนียงมากรุงเทพฯ และเธอมีความตั้งใจที่จะเยี่ยมชมทุกสิ่งทุกอย่างและขอให้วรรณีและทนงไปเป็นเพื่อน ซึ่งทำให้กระทบกระเทือนต่อการทำงานประจำวันของเขา เมื่อมาพักได้ 2 - 3 วัน นางสำเนียงได้บอกกับคนทั้ง 2 ว่าเธอต้องการอยู่ต่อไปอีกมากกว่า 3 สัปดาห์ และเธอได้เขียนจดหมายบอกให้ลูกคนอื่น ๆ เดินทางมาพบกันที่นี่ เมื่อทราบดังนี้ทนงรู้สึกไม่สบายใจ และพยายามพูดให้นางสำเนียงนึกถึงสิ่งที่ถูกที่ควรว่ามันเป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับเขากับวรรณีที่จะให้บุคคลทั้งครอบครัวพักอาศัยและจัดหาสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นต้องการ วรรณีไม่กล่าวว่าอะไรแต่ดูเหมือนสนับสนุนความคิดของทนง นางสำเนียงแสดงการยอมรับในเหตุผลนี้ แต่ 2 - 3 วันต่อมาเธอก็ลาลูกสาวและลูกเขยกลับบ้านต่างจังหวัดอย่างกระทันหัน ทนงรู้สึกงุนงงในพฤติกรรมหุนหันพลันแล่นของเธอ

313

ทำไมนางสำเนียงจึงรีบกลับบ้านต่างจังหวัด

(1) คนสูงอายุ เป็นคนที่ไม่สามารถเดาใจได้ การที่เธอเปลี่ยนใจอย่างกระทันหันเนื่องจากมีแผนการณ์อื่น ๆ บางอย่างเกิดขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 314)

(2) เธอรู้สึกน้อยใจในทัศนคติของลูกเขย ซึ่งเธอคิดว่าไม่มีความเอื้อเฟื้อ และแสดงความหยาบกระด้างไม่เคารพนับถือเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 315)

(3) เธอรับรู้ว่าทนงรู้สึกว่าเธอกำลังรบกวนเขาทั้งสองคน และเกิดความรู้สึกผิดเล็กน้อย จึงตัดสินใจว่าเหตุการณ์จะดีขึ้นถ้าเธอไม่พักอาศัยให้นานกว่านี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 316)

(4) เธอรู้สึกว่าเธอไม่สามารถอดทนต่อความกดดันและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันอย่างมากของชีวิตในกรุงเทพฯ กับชนบท (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 317)

314

(1) ข้อนี้เป็นเหตุผลที่เป็นไปไม่ได้มากที่สุด เหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด จากเหตุการณ์ในเรื่อง นางสำเนียงมีความกระตือรือร้นที่เดียวที่จะพักอยู่นานมากขึ้น นอกจากนี้แม่ที่มีโอกาสมาพักอยู่กับลูกสาวเป็นครั้งแรกย่อมไม่รีบร้อนกลับบ้าน โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 312 ใหม่)

(2) เมื่อแม่มาเยี่ยมลูกสาวซึ่งแต่งงานไปแล้ว ย่อมคาดหวังว่าเธอจะได้รับความสนใจและเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากลูกสาว และหวังว่าลูกเขยก็จะเอาใจใส่ และรักแม่ยายซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดและมีความสำคัญกับภรรยาของเขา แต่การกระทำของทนงทำให้นางสำเนียงน้อยใจ เพราะคิดว่าเขาไม่เต็มใจต้อนรับเธอ ไม่เคารพ และไม่เอื้อเฟื้อ เธอรู้สึกว่าทนงไม่มีน้ำใจที่จะให้ที่พักและเลี้ยงอาหารบุคคลในครอบครัวของเธอ ซึ่งแสดงถึงการไม่ยอมรับเป็นการแสดงความอกตัญญูต่อเธอในฐานะที่เป็นแม่ นี่เป็นความเข้าใจของคนชนบทเรื่องน้ำใจกับญาติในแง่ของการได้รับหมดทุกอย่าง หรือการไม่ได้รับเลย คือ ถ้าเต็มใจให้ก็ควรให้อย่างเต็มที่ คือให้แม่ยายอยู่ได้นานเท่าที่นางจะพอใจ และสามารถนำญาติมาเพิ่มได้อีก แต่ถ้าลูกเขยต้องการเอื้อเฟื้อน้อยกว่านี้ แม่ยายกลับไปเข้าใจว่าเขาไม่มีน้ำใจเลย แม่ยายไม่เคยชินกับการมีน้ำใจขนาดปานกลางของลูกเขย เพราะแม่ยายอาจมีความสามารถจำกัดในการคิดที่ซับซ้อนหลายด้านเกี่ยวกับฐานะของครอบครัวนี้ ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด (อ่านต่อหน้า 318)

316

(3) คำตอบนี้เกือบถูกต้อง แต่ไม่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด นางสำเนียงไม่จำเป็นต้องรู้สึกผิดในเรื่องหนึ่งเรื่องใด โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 312 ใหม่)

(4) นางสำเนียงอาจจะรู้สึกไม่สะดวกสบาย แต่สิ่งนี้ไม่เป็นเหตุผลที่ถูกต้องในการกลับไปบ้านต่างจังหวัดเท่ากับความรู้สึกว่าเธอไม่ได้รับการต้อนรับและไม่มีความรู้สึกมั่นคงที่จะอยู่บ้านลูกสาว เพราะถ้าปัญหาอยู่ที่รูปแบบการดำเนินชีวิตเธอก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 312 ใหม่)

เรื่องที่ 53 ความสับสนของพยาบาล

318

ละม่อมเป็นคนชนบทอยู่ในจังหวัดที่ห่างไกลแห่งหนึ่ง เธอได้นำลูกชายอายุ 5 ขวบ ซึ่งกำลังป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลในท้องถิ่นนั้น พยาบาลทำการรักษาพยาบาลเด็กคนนี้โดยทำความสะอาดร่างกายแล้วจึงอุ้มให้นอนบนเตียง เสร็จแล้วออกมาสัมภาษณ์ละม่อมเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย แต่ปรากฏว่าเธอกลับไปเสียแล้ว สองวันต่อมาละม่อมกลับมาโรงพยาบาลพร้อมกับลูกเล็ก ๆ ซึ่งร้องไห้กระจองอแง 2 คน เธอเข้าไปเยี่ยมลูกชายครู่เดียวเพียง 2 - 3 นาที แล้วก็หายไป ต่อมาในวันเดียวกันเธอก็กลับมาใหม่และบอกกับพยาบาลว่าเธอกำลังจะกลับบ้านโดยรถบรรทุกสินค้าเวลาบ่ายวันนี้และจะไม่กลับมาชั่วระยะเวลาหนึ่ง พยาบาลพยายามชักชวนให้เธออยู่ก่อน โดยบอกว่าลูกชายของเธอยังเล็กมาก และมีความต้องการแม่อย่างเห็นได้ชัด ละม่อมปฏิเสธ ซึ่งทำให้พยาบาลโกรธมากและกล่าวว่าละม่อมเป็นแม่ที่แย่มาก ไม่ให้ความเอาใจใส่ต่อลูกของตน

319

ท่านจะอธิบายพฤติกรรมของละม่อมให้แก่พยาบาลอย่างไร

(1) สภาพแวดล้อมของโรงพยาบาลทำให้ละม่อมเกิดความกลัวจึงต้องการออกมาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 320)

(2) แม่ในชนบทมีความเกียจคร้าน และไม่เอาใจใส่ดูแลลูกของตน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 321)

(3) ละม่อมคิดว่าเป็นความรับผิดชอบของพยาบาลที่จะเอาใจใส่และดูแลรักษาลูกของเธอ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 322)

(4) ละม่อมเชื่อว่ามีอำนาจที่อยู่นอกเหนือการควบคุมทำให้ลูกของเธอเจ็บป่วย ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นเพียงเล็กน้อยที่จะดูแลรักษา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 323)

320

(1) มีคนจำนวนมากที่ไม่คุ้นเคยกับการกระทำของโรงพยาบาลจึงรู้สึกหวาดกลัว แต่ความกลัวดังกล่าวนี้ไม่เป็นสาเหตุพฤติกรรมของละม่อม มีคำอธิบายที่ช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 318 ใหม่)

(2) นี่มักเป็นทัศนะหนึ่งที่เกิดขึ้น และไม่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจากการกระทำของละม่อมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเธอไม่เอาใจใส่ดูแลรักษาลูกของเธอจริง ๆ แล้วเธอก็คงไม่มีความพยายามที่จะนำลูกของเธอมาโรงพยาบาล (อ่านหน้า 318 ใหม่)

(3) นี่เป็นคำอธิบายที่ดีที่สุด ในสังคมที่การพัฒนาเทคโนโลยียังมีน้อย เด็กทารกในระยะแรกได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด แต่เมื่อถึงระยะที่เด็กเดินและพูดได้การดูแลและการผูกพันทางอารมณ์ของพ่อแม่จะน้อยลง เด็กถูกทิ้งให้กลุ่มเพื่อนหรือคนอื่น ๆ ที่อยู่นอกครอบครัวหรือนอกกลุ่มดูแล แม้ว่าการที่แม่ทอดทิ้งเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจแก่ลูกอย่างแน่นอน แต่ก็สร้างความรู้สึกไม่พึ่งพาผู้อื่น ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการมีชีวิตอยู่รอดในสิ่งแวดล้อมที่จำกัดและไม่สามารถคาดการณ์ได้ และทำให้แม่มีความเป็นอิสระจากภาระการดูแลลูกที่ไม่รู้จักสิ้นสุด คือทำให้มีเวลาทุ่งอาหาร และ/หรือทำงานบ้านอื่น ๆ แม่ที่คุ้นกับการปล่อยลูกให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อื่นมักเป็นผู้ที่ใช้แรงงาน โดยเฉพาะกรณีนี้เธอเห็นว่าเธอสามารถช่วยเหลือ หรือรักษาลูกของเธอได้เพียงเล็กน้อย ฉะนั้นสิ่งที่พยาบาลเห็นว่าเป็นการทอดทิ้งเด็ก แต่สำหรับละม่อมเห็นว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสม การตัดสินพฤติกรรมการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพียงเล็กน้อยเป็นอันตราย อย่างยิ่ง บุคคลควรมีความระมัดระวังทัศนคติต่อการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ในวัฒนธรรมต่าง ๆ ในการกระทำที่คิดว่าใจร้าย หรือเป็นสิ่งผิดปกติ (อ่านต่อหน้า 324)

(4) ข้อนี้มีทางเป็นไปได้น้อย ความเจ็บป่วยของเด็กเล็ก ๆ เป็นเรื่องธรรมดา และในสังคมต่าง ๆ แม้ในสังคมชนบทก็ยอมรับความเจ็บป่วยดังกล่าวนี้ ถ้าละม่อมเชื่อว่าความเจ็บป่วยเกิดจากสิ่งที่อยู่นอกเหนือธรรมชาติเธอก็คงแสวงหาการรักษาจากบุคคลที่มีความรู้ว่าจะโต้ตอบกับพลังนั้นอย่างไรมากกว่านำลูกของเธอมารักษาที่โรงพยาบาล มีคำตอบที่อธิบายความเป็นไปได้มากกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 318 ใหม่)

สรุป

323-1

เมื่อบุคคลต้องอำลาจากภูมิลำเนาเดิมของตน เพื่อไปทำงานในสถานที่แห่งใหม่ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ส่วนมากจะเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้ย่อมเป็นศูนย์กลางของหน่วยงานนั้นในอันที่จะให้ความสนใจ และไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย เขาก็จะได้รับการเตรียมตัวล่วงหน้า เช่น การได้รับถ่ายทอดประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จากเพื่อนร่วมงานที่เคยไปทำงาน ณ ที่นั้นมาก่อนแล้ว หรือการได้รับคำตอบในสิ่งที่ตนข้องใจ เป็นต้น นอกจากนี้เขามักได้รับความสนใจอย่างดีจากเจ้าของท้องถิ่น แต่สำหรับสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวซึ่งจะต้องติดตามเขาไปด้วยนั้นมักถูกละเลยไม่ได้รับการเอาใจใส่ว่าคนเหล่านี้ก็มีความรู้สึกตื่นเต้นที่จะเข้าไปอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่ เมื่อไม่มีผู้ใดคำนึงถึงเรื่องนี้ ปัญหาต่าง ๆ ของสมาชิกดังกล่าวจึงไม่ได้รับการแก้ไขไว้ล่วงหน้า ฉะนั้นเมื่อเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมใหม่แล้ว ปัญหาที่มีอยู่จึงมีความรุนแรงมากขึ้นจนกระทั่งคุกคามต่อความสำเร็จในการปรับตัวของครอบครัวนั้น ๆ และทำให้เกิดผลกระทบต่อความล้มเหลวในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

323-2

ปัญหาของครอบครัวที่มีสาเหตุจากสถานการณ์การทำงานข้ามวัฒนธรรม ได้แก่ การปรับตัวไม่ได้ของสามีกับภรรยา ลูก ๆ ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือขาดเพื่อน ฯลฯ เรื่องเหล่านี้มักเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากภายในครอบครัวอย่างยิ่ง วิธีแก้ปัญหาก็คือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องค้นหาช่องว่างเหล่านี้เพื่อแก้ไขให้ตรงประเด็น นอกจากนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมจัดให้เฉพาะกับผู้ที่จะไปทำหน้าที่เพียงคนเดียวเท่านั้นก็ควรจัดให้กับบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัวที่จะติดตามไปด้วย เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ที่เขาจะเข้าไปพักอาศัย กิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดในรูปของอาสาสมัครเข้าร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเป็นสมาชิกชมรมต่าง ๆ การร่วมทีมกีฬา หรือการเข้าร่วมในงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นอย่างเป็นกันเอง เป็นต้น

เรื่องที่ 54 งานตำรวจไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ

324

ร.ต.ท.สมทรง รับราชการอยู่ที่สถานีตำรวจใหญ่ในจังหวัดภาคเหนือแห่งหนึ่งเขารู้สึกพอใจกับการทำงานรับใช้ในด้านบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน วันหนึ่งขณะที่เขาเข้าเวรตามปกติ มีชายหนุ่มคนหนึ่งเข้ามาที่สถานีและขอให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาของเขา คือ เขาทำบัตรประชาชนหายไปเมื่อหลายวันก่อน และในวันนี้จักรยานยนต์ของเขาซึ่งจอดไว้หน้าบ้านก็ถูกคนร้ายขโมยไปเป็นคันที่ 2 ซึ่งระยะเวลาไม่ห่างจากที่รถคันแรกถูกขโมยไป การพูดของเขาไม่เคยมีคำว่า "โปรดกรุณา" หรือ "ขอบคุณ" เลยเขาพูดด้วยน้ำเสียงที่ทำให้นึกถึงเจ้านายพูดกับคนใช้ หรือเป็นการออกคำสั่งแก่สมทรง สมทรงนับถึง 10 ช้า ๆ แต่ความโกรธของเขาก็ไม่ลดลง เขาจึงลุกเดินออกไปหาเพื่อนตำรวจคนอื่น ๆ เพื่อดูว่ามีใครสักคนไหมที่จะทำงานกับชายหนุ่มคนนี้แทนเขาได้

325

ท่านจะช่วยสมทรงแยกแยะความรู้สึกของเขาในเหตุการณ์นี้อย่างไร

(1) ปัญหาเกี่ยวกับจักรยานยนต์หายไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ดังนั้นชายหนุ่มคนนี้จึงอารมณ์เสีย เพราะไม่มีวิธีการที่ดีพอที่จะจัดการกับปัญหาของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 326)

(2) ร.ต.ท.สมทรง ไม่ได้ถูกก้าวร้าวเป็นการส่วนตัว แต่ความก้าวร้าวนั้นกระทำต่อบทบาทที่เขาสวมอยู่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 327)

(3) คนต่างจังหวัดมักมีความเคารพนอบน้อมผู้อื่น แต่ชายหนุ่มคนนี้อารมณ์เสียเนื่องจากบัตรประชาชนหาย ซึ่งเขาคิดว่ามีความยุ่งยากที่จะทำบัตรใหม่ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 328)

(4) คนต่างจังหวัดมักไม่ได้รับการบริการที่ดีจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสิ่งนี้เป็นสาเหตุให้ชายหนุ่มคนนี้อารมณ์ไม่ดีและมีความโกรธ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 329)

(1) ความจริงแล้ว ปัญหาของถูกลักขโมยเกิดขึ้นเสมอ ๆ และตำรวจก็มีวิธีการที่ดีในการจัดการกับปัญหานี้ ซึ่งอาจใช้เวลาในการติดตามระยะหนึ่ง มีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 324 ใหม่)

(2) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด การเป็นตำรวจรับใช้ประชาชน สมทรงต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ มากมาย ประชาชนที่เข้ามาร้องทุกข์ถึงปัญหาต่าง ๆ ของเขาไม่ใช่เรื่องของการติดต่อส่วนตัว แต่เป็นการติดต่อตามบทบาทของสมทรงที่เป็นอยู่ขณะนั้น ฉะนั้นการแสดงความไม่พอใจจึงไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์ส่วนตัวดังที่สมทรงรู้สึก มักมีแนวโน้มอย่างมากในการแปลความหมายพฤติกรรมทางลบว่าเป็นการกระทำต่อตนโดยตรง ซึ่งสมทรงอาจให้เหตุผลว่า "ฉันได้เสียสละอย่างมากในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่คนอื่น ๆ มามากมายแล้ว ทำไมคนเหล่านั้นไม่แสดงการกระทำว่ามีไมตรีต่อกันบ้าง" ความจริงก็คือการกระทำของชายหนุ่มดังกล่าวจะแสดงกับ "ใครก็ได้" ที่อยู่ในบทบาทเดียวกับสมทรงในขณะนั้น เพราะเขาเห็นว่าโลกไม่ยุติธรรมต่อเขา มีคนมาขโมยรถของเขาติด ๆ กัน 2 ครั้งแล้ว (อ่านต่อหน้า 330)

(3) การทำบัตรประชาชนหายเป็นเรื่องเล็กน้อย และสามารถแจ้งความเพื่อนำหลักฐานไปขอทำบัตรใหม่ได้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่นอีกครั้ง (อ่านหน้า 324 ใหม่)

329

(4) คำตอบข้อนี้เป็นไปไม่ได้ และไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงถึงเรื่องนี้ โปรดเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 324 ใหม่)

เรื่องที่ 55 การสังสรรค์อย่างเป็นกันเอง

330

เมื่อจบการศึกษาระดับปริญญา พงษ์พัฒน์จากกรุงเทพฯ ก็สมัครไปเป็นตำรวจในจังหวัดภาคเหนือจังหวัดหนึ่ง ระยะเวลา 2 เดือนที่ทำงานที่นี่เขามีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ๆ ตำรวจซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในจังหวัดนั้น มีการพูดคุยและรับประทานอาหารกลางวันด้วยกันอยู่เสมอ ๆ ความรู้ทางกฎหมายของเขาดีมากจนมีตำรวจหลายคนขอความช่วยเหลือในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าเขาจะได้รับการกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเพื่อน ๆ ตำรวจหลายคนที่มีเวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมนั้น คือการไปสังสรรค์อย่างเป็นกันเองที่ร้านเหล้าในจังหวัดนั้น ซึ่งมักจัดตอนค่ำของเย็นวันศุกร์ เพื่อน ๆ จะไม่แวะมาชวนให้เขาเข้าร่วมงานนี้ เมื่อไม่ได้รับเชิญ พงษ์พัฒน์ก็รู้สึกไม่สบายใจ มีความน้อยใจที่ไม่ได้ไปร่วมสังสรรค์ เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ พงษ์พัฒน์มีความสงสัยว่าการที่เขาไม่ได้รับเชิญ เป็นสัญญาณแสดงว่าเขาได้ทำผิดในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งทำให้เพื่อน ๆ ไม่พอใจเขา

331

จะวิเคราะห์สถานการณ์ที่พงษ์พัฒน์ไม่ได้รับเชิญไปสังสรรค์ในร้านเหล้าได้อย่างไร

(1) ตำรวจเจ้าของท้องถิ่น แสดงความไม่สุภาพที่ไม่เชิญพงษ์พัฒน์ซึ่งเป็นตำรวจที่มาจากจังหวัดอื่น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 332)

(2) การสังสรรค์ในร้านเหล้าหมายถึงการมีกิจกรรมในกลุ่มบุคคลที่มีความคุ้นเคยกันมาก ซึ่งแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มเกี่ยวกันสามารถทำตัวตามสบายเป็นกันเองที่สุด (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 333)

(3) พงษ์พัฒน์ไม่ดื่มเหล้า ฉะนั้นเพื่อน ๆ จึงไม่เชิญเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 334)

(4) การสังสรรค์ในร้านเหล้าตอนค่ำวันศุกร์ แต่ละคนจะมีเพื่อนหญิงของตนไว้แล้ว พงษ์พัฒน์ไม่มีเพื่อนหญิง เขาจึงไม่ได้รับเชิญ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 335)

(5) เพื่อนร่วมงานไม่พอใจว่าพงษ์พัฒน์เก่งทางกฎหมายกว่าพวกเขา และสิ่งนี้ทำให้เกิดปมด้อย เพราะต้องขอร้องให้พงษ์พัฒน์ช่วยเหลืออยู่เสมอ ๆ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 336)

332

(1) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าการกระทำนี้แสดงถึงความไม่สุภาพ เป็นไปได้ว่าเพื่อน ๆ คิดว่าพงษ์พัฒน์อาจจะรู้สึกไม่สนุกในการเข้าร่วมสังสรรค์กับพวกเขา โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 330 ใหม่)

(2) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด มักมีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสังคมของคน ซึ่งเป็นกิจกรรมสำหรับคนในกลุ่มเดียวกัน บุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมนี้ต่างคุ้นเคยซึ่งกันและกันและต่างคนรู้สึกมีความสะดวกสบายใจ จุดมุ่งหมายของการมาร่วมกลุ่มกันก็เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เขาจะคุยเรื่องตลก ๆ จากประสบการณ์ร่วมกัน ซึ่งไม่ใช้เพื่อสร้างความประทับใจซึ่งกันและกันเพราะเขาคุ้นเคยกันมาแล้วแต่เพื่อลดความตึงเครียดภายหลังการทำงานตลอดสัปดาห์ พงษ์พัฒน์อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนความรู้สึกเล็กน้อยจากจุดประสงค์ในการสังสรรค์เหล่านี้ แต่การเข้าร่วมสังสรรค์ก็อาจมีสิ่งทำให้เขารู้สึกว่าเป็นคนนอกกลุ่ม เช่น เขาอาจจะไม่เข้าใจจุดของความตลกขบขัน และยังไม่เป็นที่รู้จักดีพอกับทุกคนที่จะมีส่วนทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย และคนเหล่านั้นอาจใช้ภาษาเหนือที่พงษ์พัฒน์ฟังไม่รู้เรื่องด้วย (อ่านต่อหน้า 337)

(3) ชายหนุ่มส่วนมากคึ่มเหล้า และมีความพอใจเข้าร่วมคึ่มกับเพื่อน ๆ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น

(อ่านหน้า 330 ใหม่)

335

(4) การสังสรรค์เช่นนี้ไม่จำเป็นต้องมีการจับคู่ชายหญิง ฉะนั้นการที่พงษ์พัฒน์มีเพื่อนหญิงหรือไม่จึงไม่เกี่ยวข้องในที่นี้ โปรดเลือกคำตอบใหม่ (อ่านหน้า 330 อีกครั้ง)

(5) ความริษยาเพื่อนร่วมงานที่ทำงานได้ดีกว่าเกิดขึ้นได้เสมอ ๆ แต่ความรู้สึกริษยาพยาบาทไม่เป็นเหตุผลเพียงพอเพื่อประกอบการอธิบายการกระทำดังกล่าว การที่เพื่อน ๆ ขอความช่วยเหลือความรู้ทางด้านกฎหมาย ไม่ได้หมายความว่าเขาไม่พอใจกับความช่วยเหลือที่ได้รับ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 330 ใหม่)

337

เรื่องที่ 56 ปัญหาการพัฒนา

ร.ต.ต.อัมพรกับ ร.ต.ต.อนันต์ เป็นตำรวจนักพัฒนาจากกรุงเทพฯ เพิ่งเข้ามารับหน้าที่ในจังหวัดชายแดนติดต่อกับประเทศใกล้เคียง ซึ่งเป็นพื้นที่เขตอันตรายเนื่องจากถูกโจมตีจากประเทศดังกล่าวเสมอ ๆ นอกจากงานประจำในหน้าที่แล้ว เขายังทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่นั่นให้ดีขึ้น การทำงานดังกล่าวผ่านไป 1 เดือน อัมพรเริ่มมีปัญหาในการทำงาน เขารู้สึกว่างานพัฒนาของเขาไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรจะเป็น และได้บ่นกับอนันต์ว่า "ชาวบ้านที่นี่ไม่สนใจพัฒนาตนเอง เฉื่อยชา ขาดความขยันขันแข็ง และไม่มีความร่วมมือ ผมไม่สามารถเตรียมงานพัฒนาให้ดีขึ้น จากผลย้อนกลับที่ไม่น่าพึงพอใจจากพวกเขาได้ จะมีใครสักคนหนึ่งไหมที่พอใจกับงานที่นี่อย่างแท้จริง คุณทำได้หรือเปล่า มาคุยกัน และสำรวจด้วยความจริงใจให้ชัดเจนซิ"

338

ข้อความต่าง ๆ ข้างล่างนี้ข้อใดถูกต้องที่สุดในการระบายอารมณ์ของอัมพร

(1) อัมพรกำลังระบายความโกรธที่การทำงานไม่ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้กับอนันต์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 339)

(2) อัมพรอ้างเหตุผลสนับสนุนความรู้สึกของเขาเกี่ยวกับงานพัฒนาชาวบ้าน โดยระบายอารมณ์กับอนันต์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 340)

(3) อัมพรไม่ใช่ตำรวจที่ดี และกำลังแสดงให้เห็นถึงความจริงในเรื่องนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 341)

(4) อัมพรไม่มีทางระบายอารมณ์ที่ดีพอในชีวิตความเป็นอยู่ของเขา ฉะนั้นเขาจึงระบายความรู้สึกไม่พอใจในเรื่องนี้ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ดีหรือไม่เลวนัก (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 342)

339

(1) นี่เป็นกำตอบที่ดีที่สุด ผู้ที่เข้าไปทำงานในสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่สะดวกสบายนัก ย่อมรู้สึกไม่มีความสุขซึ่งเป็นเรื่องปกติ และมีความไม่พอใจในการทำงานเป็นกรณีพิเศษ ทำให้บุคคลมีความตึงเครียดและมีอารมณ์โกรธ ความรู้สึกเช่นนี้บุคคลจะเข้าใจตนเองน้อยมาก เพราะไม่สามารถวิเคราะห์สาเหตุของความรู้สึกให้ถูกต้องตรงกับความจริงได้ การได้รับประสบการณ์ที่ไม่คุ้นเคยในสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ซึ่งบุคคลไม่ทราบว่าจะจัดการอย่างไรกับสิ่งเหล่านี้ การแสดงออกที่มักเกิดขึ้นเสมอ ๆ คือหันมาจับผิดหรือกล่าวโทษในเรื่องการทำงานที่ไม่ถึงจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจที่บุคคลนั้นควบคุมได้ และถือว่าเป็นเรื่องที่ทำให้ตนเองไม่สบายใจ ควรให้เวลาตนเองสักระยะหนึ่งก่อนจึงประเมินผลงานของตน

(อ่านต่อหน้า 343)

340

(2) แม้ว่าความรู้สึกของอัมพรเกี่ยวกับการพัฒนาชาวบ้านจะเป็นไปได้ แต่ก็ไม่มีเหตุผลสมควรที่จะระบายอารมณ์โกรธกับอนันต์ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 337 ใหม่)

341

(3) ไม่มีอะไรในเหตุการณ์ที่แสดงว่าอัมพรเป็นตำรวจที่ไม่ดี เขาได้แสดงให้เห็นถึงการเตรียมงานด้านการพัฒนา เขาอาจจะถูกมองในแง่ไม่ดีจากการระบายอารมณ์เช่นนั้น เพราะบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายย่อมไม่พอใจ ขอให้อ่านเหตุการณ์ทั้งหมดและเน้นที่ตัวอัมพร โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 337 ใหม่)

(4) ข้อนี้อาจเป็นไปได้ แต่ไม่ถูกต้อง ไม่มีอะไรแสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ในพื้นที่นั้นที่จะเป็นเหตุผลของความไม่พอใจและการระบายอารมณ์โกรธ มีคำตอบที่อธิบายเหตุผลดีกว่านี้ โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 337 ใหม่)

เรื่องที่ 57 ผิดนัด

มาณพเป็นนักศึกษาจากต่างจังหวัดได้เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยใหญ่แห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ในระยะแรกมาณพรู้สึกกังวลใจบ้าง แต่ปัจจุบันเขาคุ้นเคยกับความแตกต่างของการดำเนินชีวิตที่นี่กับชีวิตในชนบทที่เขาเติบโตมา อย่างไรก็ตามเขาสามารถเรียนได้ดี และเป็นเพื่อนที่ดีมากกับเพื่อนร่วมชั้นคนหนึ่งคือณรงค์ ทั้งสองคนมักรับประทานอาหารกลางวันด้วยกันเสมอ บ่ายวันหนึ่งเมื่ออาจารย์สอนวิชาที่เขาทั้ง 2 คนเข้าเรียนเสร็จได้ขอร้องว่าในเช้าวันรุ่งขึ้นขอให้นักศึกษา 2 คน มามหาวิทยาลัยเช้า ๆ เพื่อช่วยลงข้อมูลการวิจัยบางอย่าง ณรงค์รับอาสาทำงานนี้และเสนอแนะกับมาณพว่าควรมาช่วยทำงานนี้ด้วยกัน มาณพตอบด้วยอาการลังเลว่าเขาคิดว่าภาษาอังกฤษของเขาไม่ดีพอที่จะทำงานนี้และควรให้คนอื่นทำดีกว่า แต่ณรงค์ให้ความเห็นว่ามาณพมีความสามารถทำงานได้ แล้วตอบตกลงกับอาจารย์ว่าเช้าวันรุ่งขึ้นเขาทั้ง 2 คน จะมาทำงานดังกล่าว วันรุ่งขึ้นมาณพไม่มาตามนัด ซึ่งทำให้ณรงค์จำเป็นต้องทำงานทั้งหมดตามลำพัง วันต่อมาเมื่อเขาได้พบกับมาณพจึงถามด้วยน้ำเสียงที่ค่อนข้างชาเย็นว่ามีอะไรเกิดขึ้นหรือเขาจึงไม่มาช่วยทำงานตามที่นัดไว้ มาณพกล่าวขอโทษและบอกว่าในวันนั้นเขาต้องดูหนังสือเพื่อเตรียมสอบนอกจากนี้ยังรู้สึกว่าตัวเองไม่มีความสามารถที่จะลงข้อมูล

นั้นได้ ณรงค์จึงถามอย่างโกรธ ๆ ว่าทำไมเขาไม่พูดเรื่องนี้ให้ชัดเจนเสียก่อนที่จะรับปากทำงานให้อาจารย์ มาณพได้แต่ก้มหน้า แต่ไม่ตอบว่าอย่างไร

ท่านจะให้เหตุผลที่แท้จริงในการผิดนัดของมาณพอย่างไร

(1) มาณพไม่เข้าใจจริง ๆ ว่าจะลงข้อมูลการวิจัยอย่างไร และไม่ต้องการแสดงความไม่เข้าใจนี้ต่อหน้าเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 345)

(2) เขารู้สึกว่าการปฏิเสธตรง ๆ เป็นการกระทำที่ไม่ดี (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 346)

(3) เขาอาจลืมหรือสับสนเวลานัด และรู้สึกอายที่จะยอมรับความผิดที่ไม่น่าเกิดขึ้นนี้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 347)

(4) เขาไม่พอใจว่าณรงค์ไปอาสาทำงานให้อาจารย์โดยไม่ปรึกษาเขาเสียก่อน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 348)

345

(1) ข้อนี้ไม่น่าเป็นไปได้ เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่าเขาสามารถเรียนได้ดี ฉะนั้นการลงข้อมูลไม่น่าเป็นเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจ และถ้าเขาไม่เข้าใจจริง ๆ ก็น่าจะขอร้องให้ครูช่วยอธิบายให้ โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 343 ใหม่)

(2) ข้อนี้เป็นคำตอบที่ดีที่สุด ในหลาย ๆ วัฒนธรรมถือว่าการไม่ยอมรับ หรือการตอบปฏิเสธตรง ๆ เป็นการแสดงความกระด้าง ฉะนั้นการแสดงท่าทางอึก ๆ อัก ๆ หรือลังเล และพูดกำกวม เป็นความหมายว่าไม่เต็มใจ และเพื่อไม่ให้เกิดความอายในการปฏิเสธนี้ด้วย แต่ฌรงค์ไม่ทราบกิริยาอาการเช่นนี้ของมาณพ ฉะนั้นจึงมองการกระทำของมาณพว่าไม่ซื่อสัตย์ หรือหลอกลวง แต่สำหรับมาณพเขามีค่านิยมของความซื่อสัตย์น้อยกว่าการรักษาสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์กับฌรงค์ในขณะนั้น ซึ่งสิ่งนี้เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของความคิดขัดแย้งระหว่างบุคคล คือเป็นการให้น้ำหนักหรือความสำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์แตกต่างกัน ในบางวัฒนธรรมเห็นว่าการพูดตรงไปตรงมา และกระทำตามที่พูดไว้เป็นลักษณะนิสัยที่ดี แต่ในหลาย ๆ วัฒนธรรมเห็นว่าการพูดตรง ๆ เป็นการแสดงความไม่สุภาพ และคิดว่าการปฏิเสธตรง ๆ ทันทีทันใดอาจทำให้ผู้ขอร้องเสียน้ำใจ และอับอายขายหน้าได้ (อ่านต่อหน้า 349)

(3) นี่อาจเป็นไปได้ แต่การที่มาณพยอมรับว่าผิดนัดและกล่าวขอโทษแสดงว่าเขาไม่ได้ลืมเวลาดังกล่าว มีคำอธิบายที่ดีกว่านี้ โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 343 ใหม่)

(4) แม้มาณพอาจมีความไม่พอใจบ้างที่ณรงค์เสนอชื่อโดยไม่ได้ถามเขาก่อน แต่ก็เป็นไปได้ว่าเขาไม่ได้โกรธในเรื่องนี้แม้เขาไม่ต้องการทำงานนี้ก็ตาม หรืออาจจะมีความภูมิใจที่ณรงค์เชื่อถือในตัวเขาก็ได้ (อ่านหน้า 343 ใหม่)

มัทนาเพิ่งกลับมาบ้านของเธอที่จังหวัดแห่งหนึ่ง ภายหลังยิ่งไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ มาเป็นเวลาหลายปี และเธอตั้งใจที่จะหางานทำในจังหวัดนี้เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับครอบครัวของเธอ หนึ่งเดือนผ่านไปปรากฏว่าเธอยังหางานทำไม่ได้ วันหนึ่งคุณแม่ได้ถามว่าเธอสนใจที่จะสอนพิเศษให้กับลูกของคุณอนงค์ซึ่งเป็นเพื่อนของคุณแม่หรือไม่ มัทนาตอบตกลง แต่กล่าวว่าเธอต้องการพูดคุยเรื่องนี้โดยตรงกับคุณอนงค์ คุณแม่ของมัทนาจึงแจ้งเรื่องนี้ให้คุณอนงค์ทราบ และคุณอนงค์ก็ได้โทรศัพท์ถึงเธอทันที ในตอนต้นของการสนทนาคุณอนงค์ยืนยันต้องการทราบค่าสอน มัทนาลังเลที่จะกำหนดให้แน่นอนลงไปก่อนที่จะพบผู้เรียน แต่คุณอนงค์ยังยืนกรานต้องการทราบ ในที่สุดมัทนาก็บอกราคาเดา ๆ จากนั้นคุณอนงค์ได้สัญญาว่าจะโทรศัพท์กลับมาอีกภายหลังที่ได้พูดคุยเรื่องราวกับลูกของเธอ ระหว่างการรอมัทนาได้จัดตารางสอนเตรียมไว้ ปรากฏว่าคุณอนงค์โทรกลับมาในสัปดาห์ต่อมาและบอกว่า ลูกของเธอป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล

ตลอดเวลา 1 เดือน มัทนาได้โทรศัพท์ถึงคุณอนงค์หลายครั้ง แต่ไม่ได้เรื่องราวที่ชัดเจนใด ๆ ว่าเธอจะได้สอนพิเศษตามที่พูดกันไว้หรือไม่ และต่อมาคุณอนงค์ก็ไม่ได้ติดต่อเรื่องนี้กับมัทนาอีกเลย และเมื่อมัทนาเห็นคุณอนงค์มาเยี่ยมคุณแม่ของเธอ เธอต้องการที่จะนำเรื่องสอนพิเศษขึ้นมาคุยแต่ก็มี

350

ความลังเลที่จะทำเช่นนั้น เธอรู้สึกสงสัยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีความสับสนและไม่สบายใจว่ามีอะไรที่ทำให้คุณอนงค์มีการกระทำที่ไม่จริงใจ และเธอไม่ทราบจะจัดการกับสถานการณ์อย่างไร

ทำไมคุณอนงค์ไม่บอกให้มัทนาทราบอย่างชัดเจนว่าเธอไม่ต้องการให้มัทนาไปสอนพิเศษให้เน้นในวัฒนธรรมเมืองที่มัทนาได้เรียนรู้มากับวัฒนธรรมชนบทที่เธอกำลังมีประสบการณ์ขณะนี้

(1) คุณอนงค์ไม่ได้มีความตั้งใจอย่างจริงจังตั้งแต่ต้นแล้วที่จะให้ลูกของเธอเรียนพิเศษ เธอเพียงแต่ต้องการเอาใจคุณแม่ของมัทนาเท่านั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 351)

(2) คุณอนงค์รู้สึกว่าค่าจ้างสอนแพงมากไป และคิดว่าถ้าเธอเลื่อนการตกลงออกไป มัทนาอาจจะคิดถูกลง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 352)

(3) คุณอนงค์อิจฉามัทนา เนื่องจากลูกสาวของเธอก็อายุเท่า ๆ กับมัทนาแต่ยังเรียนไม่จบ นอกจากนี้ เธอยังไม่ต้องการให้ลูกของเธอเรียนหนังสือกับครูที่มีอายุเท่า ๆ กัน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 353)

(4) คุณอนงค์ไม่พูดถึงการตัดสินใจอย่างไรให้มัทนาทราบโดยตรง แต่การบอกว่าลูกป่วยโดยไม่ให้คำตอบที่ชัดเจนก็เพราะเธอหวังว่ามัทนาจะเป็นฝ่ายบอกเลิกสอนเอง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 354)

(1) ถ้าเพียงแต่คุณอนงค์ต้องการแสดงการเอาใจคุณแม่ของมัทนา เธอก็คงไม่ไต่ถามคุณแม่ของมัทนา หรือโทรศัพท์ถึงมัทนาโดยตรงหลายครั้ง โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 349 ใหม่)

352

(2) นี่เป็นวิธีการของ "การต่อรองราคา" ซึ่งเป็นเรื่องปกติทั่ว ๆ ไป แต่ถ้าคุณวนงค์รู้สึกว่าค่าสอนแพงไป เธอก็อาจใช้วิธีอื่น ๆ ให้มัทนาทราบ อาจใช้วิธีบอกกับคุณแม่ของมัทนาก็ได้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้งหนึ่ง (อ่านหน้า 349 ใหม่)

353

(3) คุณอนงค์เป็นเพื่อนของคุณแม่มัทนา ฉะนั้นแม้ว่าเธออาจจะมีความรู้สึกเช่นนั้น แต่เธอก็คงไม่แสดงออกในลักษณะที่จะทำลายสัมพันธภาพ มีคำตอบอื่นซึ่งเป็นคำตอบที่ดีของคำถามนี้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรม โปรดเลือกใหม่อีกครั้ง (อ่านหน้า 349 ใหม่)

(4) นี่เป็นคำตอบที่ดี ความขัดแย้งในวัฒนธรรมนี้ คือความขัดแย้งระหว่างปทัสฐานของพฤติกรรมที่ยอมรับทั่วไปของคนไทย (แสดงออกโดยคุณอนงค์) ซึ่งตรงข้ามกับวัฒนธรรมที่ยึดถือของคนไทยบางคน (แสดงออกโดยมัทนา) นั่นคือในสถานการณ์ที่จะไม่ยอมรับอะไรบางอย่าง บุคคลจะไม่ปฏิเสธว่า "ไม่" ออกมาตรง ๆ แต่จะใช้คำว่า "อาจจะ" และ "บางที" ต่อจากข้อความที่แสดงถึงสภาพที่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (เช่น กำลังป่วย) การใช้คำดังกล่าว (อาจจะ, บางที) เป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความสุภาพมากกว่าจะใช้คำว่า "ไม่" แต่การใช้คำว่า "อาจจะ" "บางที" นั้นคนไทยบางคนแปลความหมายในแง่ของความไม่จริงใจ และเป็นคำพูดที่แสดงถึงความไม่แน่นอนหรือไม่ซื่อสัตย์

ในหลาย ๆ วัฒนธรรมการแสดงความหมายของการตัดสินใจโดยอ้อม ๆ ไม่ตรงไปตรงมา หรือการบอกปฏิเสธในลักษณะคลุมเครือ ถือว่าเป็นการรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

(อ่านต่อหน้า 355)

สรุป

354-1

ผู้ที่เข้าไปทำงานในสังคมและวัฒนธรรมอื่นมักมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาหลาย ๆ ประเภท ถึงแม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาโดยตรงก็ตาม การให้การศึกษากับบุคคลในท้องถิ่นมักจะเป็นเรื่องของการสอนทักษะต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลในท้องถิ่นนั้นสามารถเข้ามาร่วมสร้างและพัฒนากิจกรรมในท้องถิ่นของตนได้ภายหลังที่ผู้เข้ามาเยือนกลับไปแล้ว กล่าวตามความจริงวัตถุประสงค์นี้เป็นที่ทราบกันดีในหมู่ผู้เข้าไปเยือน ดังนั้นการเตรียมการโดยให้หลักเบื้องต้นในการให้คำปรึกษากับบุคคลที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติงานนี้เป็นครั้งแรกจึงเป็นสิ่งจำเป็นโดยมีหลักการสำคัญคือ "ให้ค้นหาวิธีการที่เหมาะสมในการถ่ายทอดทักษะของท่านให้กับคนในท้องถิ่นนั้น ซึ่งถ้าท่านทำได้ก็หมายความว่าทักษะที่ท่านถ่ายทอดไว้นั้นจะยังคงอยู่กับบุคคลเหล่านั้นแม้ภายหลังที่ท่านอำลาจากท้องถิ่นนั้นแล้วก็ตาม ซึ่งจะทำให้คนในท้องถิ่นนั้นรู้สึกชื่นชมกับความมานะพยายามในการถ่ายทอดทักษะของท่านให้แก่พวกเขาและจะจดจำท่านไว้ด้วยความนิยมรักใคร่ตลอดไป"

354-2

ผู้เข้าไปเยือนที่ต้องทำหน้าที่สอนในโรงเรียนซึ่งเป็นสถานการณ์การเรียนการสอนที่เป็นระบบเพื่อเปิดโอกาสให้คนในวัฒนธรรมนั้นได้เรียนรู้วิชาการใหม่ ๆ ผู้สอนมักประสบปัญหาว่าผู้เข้ามาเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เร็วอย่างที่ตนเองคาดหวังไว้ นอกจากนี้ยังพบว่านิสัยการเรียนของคนเหล่านั้นแตกต่างไปจากนิสัยทางการเรียนของบุคคลที่ตนเองคุ้นเคยมาก่อน การเตรียมบทเรียนมาอย่างดีดูเหมือนว่าจะไม่ได้ผลตอบแทนเท่าที่ควร ฉะนั้นผู้สอนต้องเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะยืดหยุ่นบทเรียนเหล่านั้น และวางแผนการสอนใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เหตุการณ์ในเรื่องที่ท่านอ่านมาแล้วนี้ได้เสนอแนะวิธีการว่าท่านจะทำให้จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้อย่างไร

เรื่องที่ 59 สถานการณ์ที่น่าสงสัย 607

(เหตุการณ์เดียวกับเรื่องที่ 58 แต่คำถามต่างออกไป) 355

มัทนาเพิ่งกลับมาบ้านของเธอที่จังหวัดแห่งหนึ่ง ภายหลังซึ่งไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ มาเป็นเวลาหลายปี และเธอตั้งใจที่จะหางานทำในจังหวัดนี้เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับครอบครัวของเธอ หนึ่งเดือนผ่านไปปรากฏว่าเธอยังหางานทำไม่ได้ วันหนึ่งคุณแม่ได้ถามว่าเธอสนใจที่จะสอนพิเศษให้กับลูกของคุณอนงค์ซึ่งเป็นเพื่อนของคุณแม่หรือไม่ มัทนาตอบตกลง แต่กล่าวว่าเธอต้องการพูดคุยเรื่องนี้โดยตรงกับคุณอนงค์ คุณแม่ของมัทนาจึงแจ้งเรื่องนี้ให้คุณอนงค์ทราบ และคุณอนงค์ก็ได้โทรศัพท์ถึงเธอทันที ในตอนต้นของการสนทนาคุณอนงค์ยืนยันต้องการทราบค่าสอน มัทนาลังเลที่จะกำหนดให้แน่นอนลงไปก่อนที่จะพบผู้เรียน แต่คุณอนงค์ยังยืนกรานต้องการทราบ ในที่สุดมัทนาก็บอกราคาเคร่า ๆ จากนั้นคุณอนงค์ได้สัญญาว่าจะโทรศัพท์กลับมาอีกภายหลังที่ได้พูดคุยเรื่องราวกับลูกของเธอ ระหว่างการรอมัทนาได้จัดตารางสอนเตรียมไว้ ปรากฏว่าคุณอนงค์โทรกลับมาในสัปดาห์ต่อมาและบอกว่าลูกของเธอป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล

356

ตลอดเวลา 1 เดือน มัทนาได้โทรศัพท์ถึงคุณอนงค์หลายครั้ง แต่ไม่ได้เรื่องราวที่ชัดเจนใด ๆ ว่าเธอจะได้สอนพิเศษตามที่พูดกันไว้หรือไม่ และต่อมาคุณอนงค์ก็ไม่ได้ติดต่อเรื่องนี้กับมัทนาอีกเลย และเมื่อมัทนาเห็นคุณอนงค์มาเยี่ยมคุณแม่ของเธอ เธอต้องการที่จะนำเรื่องสอนพิเศษขึ้นมาคุยแต่ก็มีความลังเลที่จะทำเช่นนั้น เธอรู้สึกสงสัยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีความสับสนและไม่สบายใจว่ามีอะไรที่ทำให้คุณอนงค์มีการกระทำที่ไม่จริงใจ และเธอไม่ทราบจะจัดการกับสถานการณ์อย่างไร

ทำไมมัทนารู้สึกลังเลที่จะถามคุณอนงค์ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ชัดเจนไป

(1) เธอรู้สึกว่าทักษะการติดต่อทางสังคมของเธอไม่ดีพอที่จะถามคุณอนงค์ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 357)

(2) เพราะเธอไม่ต้องการหาเงินอย่างแท้จริง เธอจึงรู้สึกว่าไม่จำเป็นที่จะพยายามให้มีการสอนเกิดขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 358)

(3) เธอรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรถาม แต่ไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของตัวเองอย่างชัดเจนได้ (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 359)

(4) คุณแม่ของมัทนาควรอาสาเป็นผู้จัดการกับสถานการณ์นี้เอง (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 360)

357

(1) นี่เป็นรูปแบบการคิดทั่ว ๆ ไปที่มักนำมาอ้าง เหตุการณ์ในเรื่องแสดงให้ทราบว่าเธอมีทักษะทางสังคมดีที่เดียว ข้อนี้ไม่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด โปรดเลือกอีกครั้ง (อ่านหน้า 355 ใหม่)

(2) เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวว่ามัทนาหางานทำมาแล้วเป็นเวลา 1 เดือน แสดงว่าเธอต้องการเงินจากการสอน โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 355 อีกครั้ง)

(3) นี่เป็นคำตอบที่ดีที่สุด มัทนารู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับการยอมรับที่เธอจะถามคุณอนงค์ตรง ๆ การอบรมเลี้ยงดูของคนไทยที่ให้ค่านิยมเรื่องความเกรงใจทำให้เธอมีพฤติกรรมเช่นนี้ ฉะนั้นเธอจึงไม่กล้าจัดการให้สถานการณ์ที่คลุมเครือ ซึ่งทำให้เธอเกิดความไม่สบายใจนั้นกระจ่างชัดเจนออกมาเพื่อแก้ปัญหาทางจิตใจดังกล่าวให้หมดไป นอกจากนี้คนที่อยู่รอบ ๆ ตัวเธอก็ไม่บอกให้เธอทราบถึงวัฒนธรรมไทย ในเรื่องนี้ซึ่งอาจจะคิดว่าเธอทราบพื้นฐานของค่านิยมหรือวัฒนธรรมเรื่องนี้แล้ว การกระทำเช่นนี้ยิ่งเพิ่มความรู้สึกสงสัยเนื่องจากความไม่เข้าใจความคิดของคุณอนงค์มากขึ้น

ผู้ที่ประสบกับสถานการณ์คลุมเครือเนื่องจากไม่ทราบพฤติกรรมของอีกคนหนึ่ง หรือพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้นตรงข้ามกับความคาดหวัง สามารถหลีกเลี่ยงความรู้สึกขุ่นเคืองหรือด่วนตัดสินการกระทำของบุคคลนั้นอย่างรวดเร็วซึ่งอาจผิดได้ ควรหาคำแนะนำจากคนหนึ่งคนใดที่ทราบเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านนี้จะเป็นการกระทำที่ดีกว่า และการค้นหาข้อมูลดังกล่าวควรกระทำอย่างรวดเร็วเพื่อไม่ให้ความคลุมเครือนั้นมีอยู่ในจิตใจเป็นเวลานาน (อ่านต่อหน้า 361)

(4) เป็นไปไม่ได้ คุณแม่อาจจะแปลความหมายพฤติกรรมของคุณอนงค์ได้ถูกต้องและทราบว่าการที่คุณอนงค์แสดงเช่นนี้เป็นการบอกให้ทราบว่าไม่ต้องการให้มัทนาไปสอนพิเศษแก่ลูกของเธอแล้ว แต่คุณแม่อาจจะคิดว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็นที่จะบอกมัทนาให้ทราบถึงสถานการณ์นี้ ในหลาย ๆ กรณีพบว่าสมาชิกในครอบครัวที่มีอายุน้อยเรียนรู้ปทัสฐานของวัฒนธรรมจากระบบอื่น ๆ พ่อแม่มักไม่เอาใจใส่ในเรื่องนี้ หรืออาจคิดว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็นที่จะให้สมาชิกในครอบครัวแปลความหมายกฎเกณฑ์ของวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดความคลุมเครือสงสัยให้ถูกต้อง เพราะเป็นวัฒนธรรมของตนเอง โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 355 ใหม่)

เรื่องที่ 60 กลับบ้าน

361

เอกพันธุ์ได้กลับจากการฝึกงานในชนบท กลับถึงบ้านที่กรุงเทพฯแล้วประมาณ 1 เดือน ตลอดเวลา 1 เดือนที่ผ่านมาเขามักคิดถึงเวลาที่เคยพักอาศัยอยู่ในชนบทเป็นเวลาเกือบ 3 เดือน และต้องการที่จะกลับไปที่นั่นอีก ความรู้สึกนี้ทำให้เขาสับสน เพราะขณะฝึกงานอยู่ในชนบทเขารู้สึกว่ามันเป็นเวลาอันยาวนานกว่าจะได้กลับบ้าน เพราะที่นั่นเขาได้พบกับความไม่สะดวกสบายต่าง ๆ เช่นอากาศร้อนอย่างรุนแรง อาหารในครอบครัวที่เขาอยู่ด้วยก็มีรสแปลก ๆ และไม่อร่อย เขานึกถึงอาหารหลาย ๆ อย่างที่เขาคุ้นเคย นอกจากนี้ยังมีสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ มากมายในชนบทที่เขาบอกกับตัวเองว่าไม่ขอพบอีก เช่น ความไม่สะดวกสบายของระบบขนส่ง การขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ที่ถูกสุขลักษณะ ถนนลูกรังที่มีฝุ่นตลบ แมลงวันชุกชุม เป็นต้น แต่เดี๋ยวนี้เขากลับมาอยู่ที่กรุงเทพฯ แล้ว แต่เขากลับมีความรู้สึกคิดถึงสิ่งต่าง ๆ ในชนบทที่จากมาซึ่งในขณะที่เขาอยู่ที่นั้นสิ่งเหล่านี้ไม่มีสำคัญหรือมีความหมายกับเขาเลย เขารู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในขณะนี้แตกต่างไปจากสิ่งแวดล้อมในชนบทที่เขาคุ้นเคยมาตลอดระยะเวลาที่เขาอยู่ที่นั่น

362

ท่านจะช่วยอธิบายแก่เอกพันธุ์ว่าเกิดอะไรขึ้นกับเขา ให้เน้นในความรู้สึกปัจจุบันของเขา โดยใช้เรื่องราวในเหตุการณ์ให้มากเท่าที่จะมากได้

(1) เอกพันธุ์กำลังอยู่ในช่วงของการปรับตัวใหม่ และดูเหมือนว่าสิ่งแวดล้อมในเวลานี้ซึ่งเขาได้คุ้นเคยมาแล้ว แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น คือ มีความรู้สึกไม่คุ้นเคยเกิดขึ้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 363)

(2) สิ่งต่าง ๆ ในชนบทไม่ได้เลวอย่างที่เขาคิด และเขาก็กำลังคิดได้เช่นนั้น (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 364)

(3) เอกพันธุ์ได้รู้จักเพื่อนชาวชนบทบางคน ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ และจะหายไปภายในเวลา 2 - 3 เดือน (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 365)

(4) เอกพันธุ์ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างมากขณะที่พักอยู่ในชนบท ซึ่งทำให้เขาไม่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพฯ อันเป็นสังคมเดิมของเขา (เลือกข้อนี้อ่านต่อหน้า 366)

(1) เมื่อไรก็ตามที่มีการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็น ปัญหาหนึ่งของผู้ที่กลับเข้ามาในสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเดิมของตนก็คือ บุคคลนั้นไม่คิดมาก่อนว่าจะมีความยากลำบากในการปรับตัวใหม่กับสังคมเดิมของตน การออกไปใช้ชีวิตในสังคมอื่น ๆ บุคคลมักมีความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลง และมักจะมีความวิตกกังวลต่อการพบผู้คนใหม่ ๆ หรือสังคมที่ต่างออกไป และสรุปว่าการกลับเข้ามาในสังคมเดิมจะไม่ต้องการการปรับตัวใด ๆ ด้วยเหตุผลที่ว่าได้เติมโตมาในสถานที่นี้ โดยสรุปว่าจะเกิดปัญหาเฉพาะในสังคมอื่น ๆ เท่านั้น แต่แท้จริงแล้วเมื่อบุคคลกลับเข้ามาในสังคมเดิมของตนจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบของสังคมเดิม เพราะสิ่งที่ควรจะคุ้นเคย และน่าสุขสบายนั้นอาจจะดูแปลกออกไปและไม่มีความคุ้นเคยเกิดขึ้น ความจริงก็คือผู้ที่กลับเข้ามาในสังคมเดิมมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในตัวเอง คือแม้ว่าเขายังเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งของสิ่งแวดล้อมในวัฒนธรรมเดิม แต่ปัจจุบันเขาได้มีองค์ประกอบอื่น ๆ จากอีกสิ่งแวดล้อมหนึ่งเพิ่มขึ้นในตัวของเขา ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการไม่ลงรอยกับสิ่งที่มีอยู่เดิมหรือไม่ก็ได้ การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมเดิมคือการปรับตัวต่อความไม่สบายใจในการกลับเขามาใหม่

(2) ถูกต้องว่าเมื่อบุคคลพบกับสิ่งที่เขาไม่คุ้นเคยย่อมมีแนวโน้มที่จะเน้นมากเกินไปหรือพูดเกินความเป็นจริง ประสบการณ์ความไม่สุขสบายของเอกพันธุ์เป็นความจริง อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกในประสบการณ์ที่ไม่สะดวกสบายนั้นเมื่อเวลาผ่านไปอาจจะมีความสำคัญลดน้อยลงไป แต่เหตุผลดังกล่าวนี้ไม่ได้อธิบายว่าทำไมเอกพันธุ์จึงรู้สึกแปลก ๆ หรือไม่มีความสุขในบ้านเดิมของเขา มีเหตุผลมากกว่านี้ในคำตอบข้ออื่นที่จะช่วยอธิบายสาเหตุ โปรดเลือกอีกครั้งหนึ่ง (อ่านหน้า 361 ใหม่)

(3) เมื่อมีเพื่อนและต้องจากกัน ความรู้สึกเสียใจย่อมเกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ต้องสงสัยเลย ว่าเอกพันธุ์ย่อมมีความรู้สึกนี้อยู่บ้าง แม้ว่าความรู้สึกนี้อาจจะทำให้เอกพันธุ์มีความปรารถนา ที่จะกลับไปชนบทอีก แต่คำตอบนี้ไม่ได้อธิบายถึงความรู้สึกของเขาต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน เขามีความรู้สึกอื่นมากกว่านี้ โปรดเลือกคำตอบอีกครั้ง (อ่านหน้า 361 ใหม่)

(4) ถูกต้อง ปฏิเสธไม่ได้ว่าเอกพันธุ์มีการเปลี่ยนแปลง ผู้ที่เข้าไปอยู่ในชนบทเป็นเวลาเกือบ 3 เดือน ย่อมมีบางสิ่งบางอย่างกระทบต่อการปรับตัวหลาย ๆ อย่างของเขา และการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อมเดิมของเขา แต่อย่างไรก็ตามมันเป็นไปไม่ได้ว่าเอกพันธุ์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมายจนไม่สามารถปรับตัวใหม่ให้เข้ากับสังคมเดิมของเขา ข้อนี้ไม่ใช่คำตอบที่ดีที่สุด โปรดเลือกคำตอบข้ออื่น (อ่านหน้า 361 ใหม่)

สรุป

แม้ว่าผู้เข้าไปทำงานในสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรมจะได้รับความยุ่งยากหลาย ๆ ประการ อย่างไรก็ตามส่วนหนึ่งเขาก็จะได้รับประสบการณ์ที่ประทับใจน่าจดจำ เหตุผลหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกดังกล่าว ก็คือในสถานการณ์ส่วนใหญ่แล้วเขาจะประสบความสำเร็จและได้รับชัยชนะต่อความยุ่งยากและอุปสรรคที่เกิดขึ้น การได้รับผลเช่นนี้ทำให้เขาเกิดภาพตนเองในทางที่ดีและมีความพอใจในความสำเร็จอันเกิดจากความมานะพยายามนั้น ซึ่งมีผลให้เขามีความตั้งใจในการทำงาน ณ ที่นั่นมากขึ้น และจากผลงานที่ปรากฏทำให้เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลที่ "เชื่อมือได้" และจะมีส่วนช่วยเหลือในการนิเทศแก่คนต่อไปในการไปทำงานที่นั่น ความสามารถและได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการปรับตัวย่อมเป็นตัวแบบของบุคคลอื่น ๆ แต่ผู้ประสบความสำเร็จดังกล่าวนี้เมื่อหมดหน้าที่และต้องกลับสู่หน่วยงานเดิมก็จะพบปัญหาประการหนึ่งคือ เกิดความรู้สึกไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมในวัฒนธรรมเดิมของตนและต้องการการปรับตัวใหม่อีกครั้งหนึ่งซึ่งปัญหานี้เป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดมาก่อน คนส่วนมากมักคิดง่าย ๆ และเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ว่าบุคคลที่กลับคืนสู่บ้านเกิดของตนจะเกิดปัญหาและมีความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตในวัฒนธรรมที่เขามีประสบการณ์มาแล้วเป็นอย่างดี ฉะนั้นการที่บุคคลกลับคืนสู่วัฒนธรรมเดิมจึงมีความจำเป็นที่จะให้บุคคลเหล่านี้ได้ข้อมูลและมีการเรียนรู้ใหม่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมเดิมของตน และลบภาพสิ่งแวดล้อมและบุคคลในวัฒนธรรมที่ตนเพิ่งจากมาเสียเพื่อไม่ให้เข้ามามีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในการเริ่มต้นทำงานใหม่ในสถานที่เก่าดั้งเดิมของตน

ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

บทคัดย่อ

ของ

นวลละออ สุภาผล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์

มกราคม 2534

การวิจัยเรื่อง "ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ" เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญ 4 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิตและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมและที่แบ่งประเภทตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการฝึกดังกล่าว ในกลุ่มผู้ที่ได้รับการฝึกที่มีสุขภาพจิตดีและสติปัญญาสูงกับผู้ที่มีสุขภาพจิตด้อยและสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับคุณสมบัติส่วนตัว ที่มีต่อการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจประเภทต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 137 คน ซึ่งเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน และเป็นผู้ที่เข้าร่วมในโครงการ "นักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" โดยจัดนักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกกิจกรรมอื่น ซึ่งมีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกในกลุ่มทดลอง แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการฝึก 5 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมเป็นเวลา 7 ชั่วโมง 30 นาที

ภายหลังการฝึกได้มีการวัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ต่อมาได้วัดผลการฝึกด้านการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในวันที่ 2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างกลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติมาแล้วเป็นเวลา 12 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างชัดเจน (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก ซึ่งมีสุขภาพจิตและสติปัญญาดีมีผลการปฏิบัติงานและความสามารถในการปรับตัวสูงกว่าผู้ได้รับการฝึกเช่นเดียวกัน แต่มีสุขภาพจิตและสติปัญญาด้อย (3) นักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่ง

ได้รับการฝึกในกลุ่มต่อไปนี้รวม 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบิดามีอาชีพระดับสูง คือ รับราชการ ค้าขาย และประกอบธุรกิจส่วนตัว กลุ่มที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง กลุ่มสุขภาพจิตดีซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง กลุ่มสุขภาพจิตดีซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท และกลุ่มสุขภาพจิตด้อยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง เป็นผู้ที่ได้รับผลดีของการฝึกต่อการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งอาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และมีภูมิลำเนาเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจอีก 3 ประเภทต่อไปนี้ คือกลุ่มผู้มีบุคลิกภาพเก็บตัว และมีภูมิลำเนาในชนบท กลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีน้อยต่อตนเองและมีภูมิลำเนาในชนบท เป็นผู้ได้รับผลดีของการฝึกต่อความสามารถในการปรับตัวมากกว่ากลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันด้วย

นอกจากนี้ยังปรากฏในการวิจัยนี้ว่า ทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจเป็นตัวทำนายที่สำคัญมากต่อผลการปฏิบัติงานในชนบทของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างสูงและห่างไกลชนบท ส่วนทัศนคติที่ดีมากต่อตนเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดต่อความสามารถในการปรับตัว โดยอำนาจทำนายเหล่านี้อยู่ระหว่าง 26% ถึง 40% นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีความสามารถในการปรับตัวมาก จะมีผลการปฏิบัติงานในชนบทสูง และมีปริมาณการยอมรับเชิงจิตต่อ ครอบครัวพ่อแม่สมมุติสูงด้วย ผลเช่นนี้ปรากฏเด่นชัดในกลุ่มที่ได้รับการฝึกในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกไม่พบผลเช่นนี้

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมต่อการปฏิบัติงานและความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจอย่างชัดเจน และได้บ่งชี้ว่าผู้ที่มีลักษณะเฉพาะบางประการได้รับประโยชน์จากการฝึกมากกว่าคนประเภทอื่น ๆ ฉะนั้นผลการวิจัยนี้จึงแสดงว่าชุดฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความไวในการรับวัฒนธรรมนี้มีประโยชน์ในการเตรียมบุคคลเพื่อไปปฏิบัติงานภาคสนามกับผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมกับตนได้เป็นอย่างดี และใช้ได้ผลดีอย่างเด่นชัดมากในผู้เข้าฝึกบางประเภทด้วย จึงสมควรที่กรมตำรวจและหน่วยงานอื่น ๆ จะได้พิจารณานำไปใช้เป็นการถาวรต่อไป

THE EFFECTS OF THE CULTURAL ASSIMILATION SKILL TRAINING ON FUNCTIONAL CHARACTERISTICS OF POLICE CADETS

AN ABSTRACT

By

NUANLA-OR SUPAPOL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Doctor of Education degree in Development Education
at Srinakharinwirot University
January 1991

The present research study on "The effects of the Cultural Assimilation skill training on functional characteristics of police cadets" was an experimental study which had four major objectives as follows: (1) To explore the effectiveness of cultural assimilation skill training on job performance, assumed similarity between opposites (ASO) and adjustment of police cadets in general, as well as in groups classified by the biosocial and other background variables. (2) To compare the results of two trained groups of police cadets : one having good mental health and high intelligence and another having poor mental health and low intelligence (3) To study the interaction effects between the cultural assimilation skill training and psychological characteristics on job performance, assumed similarity between opposites and adjustment (4) To examine the relationships among job performances, assumed similarity between opposites and adjustment in various groups of students.

The sample used in this study consisted of 137 police cadets in sophormore class taking part in the training project for the service of various rural areas. They were randomly assigned to either one of the two types of training in this experiment. The first one, experimental group received cultural assimilation skill training and the second group, the control group, took another training course which did not emphasize the experimental type of content. Each group was trained for five periods lasting about ninety minutes each, which totaled 7 hours and 30 minutes.

After the training, the manipulation check on intercultural sensitivity of experimental and controlled groups were assessed.

Subsequenly the effects of training on job performance, assumed similarity between opposites and adjustment were measured on the second day of the cadets' return from the rural areas after spending 12-days in their assumed parents' home.

The Analysis of Variance, Multiple Regression Analysis and the computation of Correlation Coefficientes were performed on the data.

The significant findings were as follows : (1) The trained police cadets performed better on general task in the rural areas than those untrained. (2) Trained police cadets who were high scorers on mental health and intelligence performed better on the job and made better adjustment than those trained but were low scorers on mental health and intelligence. (3) The trained police cadets in the following 5 groups : (a) The ones whose parents were officials, businessmen. (b) The ones who were from higher socioeconomic families. (c) The ones with good mental healh and live in town. (d) The ones with good mental health and live in rural areas and (e) The ones with poor mental health and live in town showed significantly higher job performance than their untrained counterparts. Three other groups who benefited from training on their adjustment in the rural areas were (a) the introverts and live in rural areas (b) the extraverts having positive attitudes toward the police career and (c) the police cadets who had negative self-concept and lived rural areas.

Furthermore, it was found in this study that favorable attitudes towards the police career was the best predictor of job performance in the rural areas especially in the police cadets who came from a well-to-do family and less rural experience. On the other

hand, favorable attitudes towards self was the best predictor of adjustment ability with the power of prediction from 26% to 40% in various groups. Finally, the results showed that the police cadets who were high on adjustment ability were also better job performers and showed more acceptance of the target group (high ASO scorers). These results were highly significant in the trained group and were less evident in the untrained group.

This experimental study has reflected clearly the efficiency of Cultural Assimilation skill training on job performance and adjustment ability of the police cadets. Therefore, this study showed that the Cultural Assimilator Skill Training Package was highly effective for the preparation of individuals for future work and contact with people from other subcultures or other cultures. It is recommended that the Police Department as well as other arganizations make permanent usage of this training technique.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางนวลละออ ชื่อสกุล สุภาผล

เกิดวันที่ 1 มกราคม	พุทธศักราช 2488
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	200/146 ถนนพัฒนาการ แขวงประเวศ เขตประเวศ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2508 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีนนทบุรี

พ.ศ.2512 กศ.บ. (การมัธยมศึกษา) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน

พ.ศ.2516 กศ.ม. (การแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ.2534 กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร